CAO XUEQIN • GAO E

VISUL DIN PAVILIONUL ROŞU

Confruntarea cu originalul a fost făcută de sinologii
ROMULUS BUDURA *și* ȘTEFAN STANCU.
Fotoreproducerile după gravurile lui GAI QI,
din dinastia Qing-manciuriană, au fost executate de IOSIF GIUCĂ

CAO XUEQIN • GAO E

HONG LOU MENG

CAO XUEQIN • GAO E

VISUL DIN PAVILIONUL ROȘU

Traducere de
ILEANA HOGEA-VELIȘCU și IV MARTINOVICI

Prefață, arbore genealogic și note de
ILEANA HOGEA-VELIȘCU

EDITURA UNIVERS
București, 1985

O PERSONALIZARE A ROMANESCULUI CHINEZ

AUTORITATE INTELECTUALĂ din epoca modernă, Lu Xun remarcă „existența unei singure capodopere romanești, în China de pînă la Războaiele opiului (1840) : Visul din pavilionul roșu (Hong lou meng) **de Cao Xueqin"** [1], **operă cu un destin aparte, fără antecedente epice, datorate motivelor și temelor furnizate de oralitate, ispititoare pentru un Shi Naian, Luo Guanzhong, Pu Songling sau Wu Jingzi.**

Universul întreg — răsfrînt în acest poet de geniu și narator demiurg, care este Cao Xueqin, inclus de Li Xifan [2] **în galeria tipului de „creator-superior", alături de Qu Yuan, Cao Zhi, Li Bai și Du Fu — reapare cu surprinzătoare extincție în** Visul din pavilionul roșu, **prima manifestare a titanismului în scrisul chinez.**

Sub incidența confucianismului și a daoism-budismului — ca două atitudini în perceperea realității — s-a format în spațiul imens și închis al Chinei o cultură de factură bivalentă, specifică prin unitatea în diversitate, exemplară prin forța de a dăinui : căci modalitățile civilizației moderne nu sînt decît expresia unor structuri și forme străvechi de cultură ale căror geneze și evoluții, aflate într-o dinamică neîntreruptă, se pot urmări de-a lungul mileniilor.

Părăsirea instinctului de conservare, prin eliberarea cotidianului de convenționalism, prima sustragere definitivă de la canoane, este ceea ce propune Cao Xueqin în discursul său epic din Visul din pavilionul roșu, **cea dintîi aspirație către sinteze de gîndire și simțire ancestrale.**

---

[1] Lu Xun, *Opere complete (Lu Xun quan ji)*, în 10 vol., *Compendiul prozei narative chineze (Zhongguo xiaoshuo shi lüe, 1923)*, cap. *Proza dinastiei Qing-manciuriană (Qing chao xiaoshuo)*, vol. 8, Editura pentru literatura poporului, Beijing, 1961.

[2] Li Xifan, *Cao Xueqin și romanul Visul din pavilionul roșu (Cao Xueqin he tade Hong lou meng)*, Editura Poporului, Beijing, 1973.

Motivaţia fundamentală a romanului *Visul din pavilionul roşu* este aşteptarea unei noi orînduiri ; am spune orînduirea capitalistă, dacă sociologii chinezi n-ar fi acreditat ideea că în China s-a trecut direct de la feudalism la socialism. Tendinţa de renunţare la vechile relaţii, democratizarea celor existente ori chiar întemeierea unor raporturi noi se situează, ca expresie socio-istorică, în circuitul aspiraţiilor moderne. Autorul răstoarnă normele valorice referitoare la poziţia bărbatului şi femeii în contextul familial şi dincolo de el. Faptul este imperios cerut de lipsa, cu desăvîrşire, a sincerităţii. Sinceritatea este nucleul în jurul căruia se desfăşoară tot ceremonialul epic în *Visul din pavilionul roşu*. Demiurgia estetică permite escamotarea obiectivului şi aducerea în prim-planul atenţiei a variantelor tematice : iubiri platonice sau concrete, dragostea în toate registrele cunoscute — a cuplului, cea paternă, cea filială —, gelozii reale ori presupuse, mese aniversare, spectacole, procesiuni religioase, călătorii, morţi bruşte, prevăzute ori fireşti, ridicări în rang, boli sofisticate, dispute, toate subsumate motivaţiei fundamentale. Escamotarea se bazează pe o raţiune a dozajului : ocolind şocul, Cao Xueqin găseşte în tinereţea lui Baoyu pretextul narativ ideal. Cu toate acestea, abundă şi domină femeile. Şi Baoyu capătă trăsături efeminate, de prea lunga şedere în compania fetelor !

Visul din pavilionul roşu este romanul domniei femeilor.

Bunica Jia Mu reprezintă autoritatea absolută. Cultul ancestral al venerării părinţilor şi bătrînilor — încărcat de sensuri confucianiste — o subiectivizează puternic, făcînd-o de temut. Femeia aceasta vine de departe, prin cinuri şi situaţie şi fiind de o vîrstă cu tradiţia, ne apare ca o vajnică reprezentantă a tipului existenţial confucianist ; posesoarea şi depozitara unor piese cu valoare inestimabilă — pandantive de pe vremea dinastiei Tang şi a celor Cinci dinastii şi Zece ţări (sec. VII—X) — ea îşi creşte necontenit averea. Ajunsă în amurgul vieţii, prezintă modificări de caracter şi oscilaţii în convingeri. Perorează în favoarea confucianismului, dar cochetează cu daoismul — ca orice individ ieşit din vîrsta activă — şi crede în budism, de care-şi leagă speranţele celei de a doua existenţe. Jia Mu e o proiecţie a trecutului în prezent, teren nesigur pentru ea, de fapt şubred pentru toţi, exceptîndu-i pe Baoyu şi Daiyu, fiindcă toţi şi-au pierdut sau şi-au alterat, în conjuncturi variate dictate de interese, puritatea şi frumuseţea primară. Gesturi stereotipe de bunăvoinţă, tratament preferenţial faţă de nepoţi, abilitate şi viclenie mascată, promovarea unei etichete elementare dau sugestia arbitrarului şi a atmosferei sufleteşti precare în care trăia bunica — mentorul

spiritual al familiei — şi îi silea şi pe ceilalţi, strînşi ciucure în jurul ei, să trăiască.

Wang Xifeng sau Feng Jie — bogată, tînără, frumoasă, versatilă, geloasă, la rîndul ei cu nuri şi rea — este stăpîna adevărată, în mîini cu pîinea şi cuţitul, singura cu drept de decizie în administrarea averii familiei. Jia Mu şi Feng Jie sînt aversul şi reversul aceleiaşi medalii. Strălucitoarele ei veşminte de brocart se îmbumbau cu ghiuluri de aur, şiraguri de perle îi scînteiau în păr, ca soarele ; mătăsurile purtate de Feng Jie nu erau destul de scumpe, dacă nu aveau prinse în fibra lor fluturi de aur şi nestemate... „Aici toţi par cumpătaţi" — gîndi la un moment dat Daiyu, şi privind-o pe Feng Jie — o va învinui de „necumpătare", trăsătură amendată sever de spiritele superioare. Respectul lui Feng Jie faţă de Jia Mu e formal ; în ochii ei Baoyu nu-i decît un papă-lapte, care o interesează, fiindcă băiatul, prin destinul său neobişnuit, o incită la intrigi, satisfăcîndu-i slăbiciunile de caracter. Cu Jia Huan, fiul lui Jia Zheng şi al unei concubine, este batjocoritoare, iar pe Jia Rui, îndrăgostit juvenil de ea, îl ucide prin vrăji şi violenţă, destinul rezervîndu-i şi ei un sfîrşit asemănător, ca o avertizare desprinsă din dictonul confucianist „ce ţie nu-ţi place, altuia nu face".

Lin Daiyu sau perfecţiunea în exces, reprezintă frumuseţea feminină chineză emblematică. Ea apare ca o întruchipare definitivă a multiplelor individualităţi feminine din trecutul Chinei, diferenţiate în particularismul lor, structuri unice, însă, prin armonia chipului, desăvîrşit ca urmare a unei îndelungate terapeutici sufleteşti, în care cultura, mai ales artele, îl rafinează pînă la sublim. Configurare a unei concepţii estetice, minate în subteran de sensuri metafizice, femeia Lin Daiyu — întrupare pămîntească a Mărgăritarului purpuriu, plantă nemuritoare ce creşte pe malul Rîului sufletelor (Hunhe) din „Lumea iluziei" — trăieşte sub tensiunea tragicului. Îndrăgostită de Baoyu, şi el întrupare pămîntească a pietrei celeste — Cristalul sclipitor — Daiyu devine victima pasiunii ei nemăsurate, care nu se bucura de îndurarea daoistă. Dihotomia pămîntesc-nepămîntesc, realitate-aparenţă, omenesc-neomenesc, moarte-nemurire vizavi de personajul Lin Daiyu şi de iubitul ei, pe care-l înconjoară cu o dragoste egoistă, creează o urzeală labirintică ale cărei înţelesuri scapă celor din jur, mai ales femeilor, în ochii cărora „surioara Lin e mofturoasă", „e supărăcioasă", „e înţepată", „e ironică", „e rea"... Căci anxietatea lui Lin Daiyu creşte pe măsura căpătării conştiinţei de sine, a putinţei de a ajunge la o cunoaştere interioară, al cărei adevăr nu permitea dubii : ea şi Baoyu se iubeau încă de cînd trăiau

pe „Tărîmul iluziei", sub voința zînei Jing Huan, stăpîna plantelor nemuritoare, care poruncise slujitorului ei, Cristalul sclipitor (Baoyu) să ude cu rouă dulce Mărgăritarul purpuriu (Daiyu) alias Zeița Rîului Xiaoxiang. Apariția frumoasei Baochai nu era decît un motiv al stricării ordinei drepte făcute de Cer.

Lipsindu-i capacitatea de a se integra armonios în universul pămîntean, ce colcăie de lupte secrete, de interese, de contradicții, Daiyu percepe realitatea cu ochiul omului tragic. Ea nu comunică ideal decît cu Baoyu : bolnavi mereu, simultan sau pe rînd — semn al inadaptabilității și al negării realului — acești eroi nu cunosc decît puterea de a muri, pentru a atinge fericirea. Moartea ei e o întîmplare concretă, asistată de medici, de vraci, de servitori, de neamuri... Moartea lui Baoyu este o pierdere a fluidului vital, a facultății de a exista, a voinței de a mai fi, amînată de călugării ce-l pregătesc și pentru alte încercări — participarea la examenele imperiale — după care i se va tăia și lui firul ce-l ține legat de lumea pămînteană. Stingerea, înțeleasă în cod nirvanatic, ca o eliberare finală de orice suferință, către atingerea desăvîrșirii, este discutată între ei doi : „E timpul să mă întorc" ! îi spune Daiyu lui Baoyu, la fel cum cineva ar spune „s-a făcut tîrziu, plec și eu acasă". Floare de seră, Lin Daiyu cea fragilă, de o sufla vîntul, este imaginea femeii chineze cu sîngele subțiat de prea lunga ședere în dosul perdelelor grele și a storurilor cețoase, bibelou dătător de emoții estetice și erotice. Suprema ei podoabă este, în viziunea autorului și a noastră, aspirația către altceva, „revolta" ce o îndeamnă să iasă din tiparul în care a fost turnată, simțul acut al descătușării, în fine, capacitatea de a muri, ca să re-învie, întărită de energii noi. Uitîndu-și toate generațiile biologice, Lin Daiyu este pasărea fenics, care arde, pentru a renaște.

Xue Baochai percepe lumea bună, în care intră ca rudă săracă de gradul al doilea, de jos în sus. Cititorul chinez, individ de excepție, elevat prin educație, capabil să decodeze și să pătrundă convențiile și artificiile tehnici narative, descoperă, pînă la un moment dat, în făptura aceasta desăvîrșită, care e Baochai, frumusețea robustă a fetelor de la țară, ferite de poluarea citadină.

Lucrînd, în secret, pentru fericirea fiicei, Tanti Xue cîștigă, grație și surorii sale, Doamna Wang — mama lui Baoyu — simpatia capricioasei stăpîne bătrîne, Jia Mu. Tanti Xue, deși nu punea cine știe ce preț pe Baoyu, ca bărbat pentru Baochai, avea o perfectă intuiție a spectrului bogăției și a renumelui. Țintise chiar mai sus, avînd de gînd s-o instruiască serios pe Baochai și s-o împingă către Palat, ca ibovnică. Nešanse, arestări, condamnări,

fii de nimic, oricum, destule ițe încurtate i-au cam retezat elanul. Spășită, dar tenace în scopul ei, Tanti Xue se înarmează cu răbdare și, pînă una-alta, îi deschide fetei capul că salba de aur, pe care i-o dăruise un călugăr la naștere și pe care o purta de mică, fusese predestinată să fie perechea amuletei de jad. Și cum numai Baoyu avea așa ceva, isteața Baochai se lasă prinsă de idee, stăruind în înțelegerea mecanismelor convenienţelor sociale. Cu spiritul său viu pătrunde înapoia lucrurilor, punîndu-se de acord cu speculațiile adulților în „problema" Baoyu, încercînd prin iscusite vicleșuguri să capete și un avans spiritual față de ademenitoarea Daiyu. Natura binară din care e alcătuită ființa lui Baochai — pură prin origini, convertită prin calcul — prevalînd planurile, bine întocmite, în legătură cu căsătoria, va impune un sfîrșit în care-l ciștigă pe Baoyu ca soț, dar niciodată nu va avea în el un iubit și un prieten. Evoluția degradantă a caracterului lui Baochai atinge, în roman, de mai multe ori culminația. Lipsa sincerității, pe care se înfiripă întreg eșafodajul ei intelectual și afectiv, începînd cu ademenirea lui Baoyu și pînă la acordul de a se substitui lui Daiyu, în rolul miresei, face din Baochai un personaj extrem de versatil, de complex și dezavuabil.

Visul din pavilionul roșu este un roman de familie ; domestic-sentimental, romanul are puternice prelungiri în realitatea socială chineză din cea de a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Cadrul social este excesiv simbolic în geografia ideilor lui Cao Xueqin, hotărît să reproșeze noii conduceri dinastice instabilitatea în sistemul protecției față de slujitori, slăbiciunea în guvernare ; încălcarea, de către noua cîrmuire, a ritualului succesiunii dinastice și a moștenirii cinurilor avea să-l lovească direct și să-l umilească profund pe scriitor și pe tot neamul lui, familia Cao fiind una din cele „nouă familii bogate" din China acelui moment istoric, împărțită administrativ în nouă ținuturi. Într-un context social viciat, înțelepciunea îl determină pe Cao Xueqin să se folosească de o anume prudență, încît preferă să descrie, în registre de o adevărată luxurianță formală, viața de gineceu.

De bună seamă, pentru lectorul străin, sustras „contaminării afective", Visul din pavilionul roșu va fi un roman fantastic, de dragoste și așa mai departe, scăpîndu-i de sub priviri filiațiile ce recompun atmosfera de slăbiciune de la Curtea chineză, definită prin abuzuri și intrigi, rivalități apărute în sînul dregătorimii, cu tot cortegiul daunelor morale ivite din nerespectarea unor principii ce au funcționat secole și milenii.

Măsura originalității sistemului de idei al naratorului constă în abolirea realității sociale și instaurarea unei ordini noi, intă-

rită de sinceritate. Cuplul Baoyu-Daiyu, care menține firul faptelor, cu întreruperile și reluările de rigoare, constituie nucleul epic potențial. Autorul nu acceptă disciplina genului impus de romanul „căsătoriei fără dragoste", cu apariția „triunghiului sentimental" și o scoate pe Baochai în afara jocului corect. Instalarea sincerității, într-o aranjare concentrică — cuplu, familie, grup social, societatea întreagă — este întărită, în mod paradoxal, prin accentuarea falsității.

Marea familie feudală Jia are un indicativ nominal al cărui evantai semantic trimite la jia — „de preț", jia — „de valoare", jia — „scump" ; ne dăm tot mai mult seama că numai lectorul chinez beneficiază de putința de a situa acest nume de familie alături de omofonul jia, de asemeni, cu o arie semantică largă : jia — „fals", jia — „denaturat", jia — „artificial", jia — „mincinos", jia — „perfid", jia — „viclean", jia — „necinstit, jia — „decăzut". Numai lectorul chinez, obișnuit cu regimul și disciplina filologică, ajunge la efectele reale, scontate de autor, recitind în codul propus de acesta : Familia Jia — Familia decăzută ; Jia Yuan, întemeietorul clanului și stăpînul castelului Rongguo — „Începutul minciunii" ; Jia Mu — „Mama-mare cea ipocrită" ; Jia Zheng, tatăl lui Baoyu — Domnul Zheng „omenia aparentă" ; Jia Yuanchun, sora lui Baoyu și favorită a împăratului — „Început de primăvară înșelătoare" ; Jia Baoyu — „Jadul fals" ; Jia Lan — „Orhideea artificială" etc.

Formula adoptată de Cao Xueqin este doar aparent criptică ; plăcerea lecturii, în care cade cititorul pregătit să ia parte la vastele desfășurări ale ceremonialului familial, îl scutește pe autor să procedeze la modalități explicite de punere în scenă, cu o excepție : inserția în discurs, alături de Jia Baoyu — „Jadul fals", a lui Zhen Baoyu — „Jadul veritabil", în fond, cele două ipostaze ale lui Baoyu, care rătăcește pur, într-o lume întinată. Opinia comună găsește identități între cei doi, ba chiar Baoyu observă că s-a purtat cu Zhen Baoyu „de parcă s-ar mai fi întîlnit cîndva" ; absorbit de urmărirea adevărului și de necesitatea demonstrației, prin care se desprinde de opinia contingentului, Baoyu va revizui dovezile de asemănare : „...N-am auzit nimic de la el (de la Zhen Baoyu) în afară de «afaceri dregătorești» și «devotament și supunere» ; ...m-aș lipsi bucuros de această înfățișare, numai să nu mai semăn cu el !"

Elevarea sinuozităților unei psihologii pure, alimentate de inadaptabilitate, și punerea în dilemă a conceptelor de „fals" și „veritabil", pentru o răsturnare a valorilor, fac din Cao Xueqin un

supra-lucid, înzestrat cu puterea intuirii dialectice a lumii și cu tăria de a susține drept adevărată o nouă optică — cea care îl singularizează pe Baoyu — în locul celei comune degenerate.

La urma urmei, ce mai contează ambiguitățile formale, necesare autorului doar pentru a se pune la adăpost de inchiziția literară, temuta „pedeapsă a scrisului" (wenzi yu), cînd ideile existau deja, invadîndu-i conștiința? Personajele sînt chemate doar să le individualizeze, să găsească direcțiile spre care să canalizeze energiile noi. Un timp trecut abolit și o desfășurare directă, la prezent și viitor, a unei aventuri existențiale: Familia Jia este varianta actuală a Familiei Cao, înfloritoare cîndva, azi în mizerie.

Lumea aceea uitată, căci cine mai ține cont răbojului timpului, va trece în nemurire cu tinerețea lui Jia Baoyu, care este tinerețea lui Cao Xueqin. Soarta omului fiind schimbătoare, bogații nu rămîn bogați pe vecie, fericiții nu sînt, nici ei, fericiți pe vecie.

Cao Xueqin (Cao Zhan, Meng Yuan, Qin Pu, Qin Xi), originar din Jiangning (azi în provincia Shanxi), coboară dintr-o vestită familie nobilă, de naționalitate han, ale cărei relații cu casa domnitoare datează din primii ani ai instaurării în China a dinastiei Qing-manciuriană. Scriitorul este ultimul dintre urmașii puțin numeroasei familii Cao, singurul său moștenitor, Yaozhe, stingîndu-se de boală, pe cînd era minor. Bucurîndu-se de un bun renume la Curte, înaintașii lui Cao Xueqin, între care și străbunicul Cao Chengchan, fuseseră, fără excepție, „ochii și urechile" împăratului, istoria consemnînd, în acest sens, strînsele relații ale stăpînirii manciuriene cu familia Cao. Cao Yan, bunicul lui Cao Xueqin, ca unul din cei mai influenți nouă nobili ai vremii, iniția și supraveghea desfășurarea marilor sacrificii și ceremonii de jertfă, oficiate în numele împăratului. Mai mult, din cele cinci călătorii efectuate de împăratul Qing, Shen Zu (1662—1722) în ținuturile sudice, patru au ales drept țintă și loc de popas, casa lui Cao Yan. Neavînd decît doi fii, pe Cao Zhang — tatăl viitorului scriitor — și pe Cao Yin, la săvîrșirea lui Cao Yan din viață, întreaga avere, titlurile nobiliare și prestigiul imens au revenit, în mod egal, acestora. La nașterea lui Cao Xueqin, tatăl său stăpînea toate țesătoriile din ținutul septentrional Liaoning și își sporise considerabil avutul lăsat de Cao Yan.

Rivalităţi apărute în sînul dregătorimii, accentuate de îmbolnăvirea şi moartea împăratului, steaua ocrotitoare a familiei Cao, determină suprimarea unor demnităţi şi instituirea la Curte a unei atmosfere de neîncredere şi groază. Frămîntările din sînul curtenilor influenţează defavorabil familia Cao, Cao Zhang insuşi fiind acuzat de delicte, rămase nedovedite, şi pedepsit cu confiscarea averii. Intrigile fiind alimentate şi după venirea la tron a împăratului Qing, Shi Zong (1723—1735), Cao Zhang, căzut in dizgraţie şi rămas fără protecţie, nu poate să facă dovada nevinovăţiei sale, i se retrag titlurile şi este condamnat la moarte, în cel de al cincilea an de domnie a noului cîrmuitor. Decapitarea tatălui, grea umilinţă pentru tînărul Cao Xueqin, marcat pe viaţă de nefericitul eveniment, avea să producă importante schimbări în situaţia materială a familiei, nevoită să se mute la Beijing şi să trăiască de azi pe mîine.

În această familie de viaţă veche, bibliofilia fusese o pasiune generală. Cabinetele bunicului Cao Yan erau ticsite de cărţi, casa Cao fiind socotită o veritabilă bibliotecă. Pios în faţa comorilor de civilizaţie, Cao Yan devine un om extrem de cultivat, avînd şi frumoase însuşiri de poet şi de dramaturg, Întîmplări din pavilionul cu flori de roiniţă (Liang ting shi chao) bucurindu-se de oarecare circulaţie. Mai important este, însă, faptul că Cao Yan patronează, din porunca împăratului, editarea unei Crestomaţii a poeziei din dinastia Tang (Quan Tang shi), operă monumentală, admirată şi astăzi. Gustul lui Cao Yan pentru cultură se transmite şi copiilor săi ; în ceea ce-l priveşte pe Cao Xueqin, nu se ştie dacă a învăţat ori nu carte şi, mai mult ca sigur, n-a fost dregător. Exclus din societatea aristocrată, el trăieşte retras în suburbia de Vest a Beijing-ului, cartierul Haidian. Funciarmente un ingenuu, ca să-şi mîngîie sufletul, bea vin, cutreieră crîngurile, ce tăinuiesc chiliile călugărilor budişti şi daoişti, împăcat cu sine şi cu lumea, resemnat. El simte şi gîndeşte drept, intr-o lume a injustiţiei, bîntuit de nelinişti şi decepţii, răvăşit, întîi de decapitarea tatălui, apoi de boala şi moartea fiului, în stare să-i grăbească şi lui sfîrşitul, murind de „inimă rea", spre primăvara anului următor.

Vitregit de soartă, Cao Xueqin îşi formează singur cultura şi stăruie în a-şi cultiva talentele de poet şi pictor. De altfel, pictura va constitui singura sursă de venituri, împăratul chiar, încercînd, dar fără succes, să-l convingă să decoreze pereţii palatului imperial. Despre poetul Cao Xueqin se spunea că „are pana vrăjită" ; preferinţele sale artistice se îndreaptă însă către proză. Fantezia creatoare, spiritul inventiv şi mai ales capacitatea de a crea tipuri

umane autentice și intimplări verosimile fac din Cao Xueqin ctitorul romanului clasic cult.

La doi ani de la moartea subită a scriitorului, printre literații capitalei circulă un manuscris cu autograful lui, intitulat *Istoria pietrei nestemate* (*Shi tou ji*). Cele 80 de capitole produc o impresie uluitoare, prin ineditul subiectului, ca și prin frumusețea limbii în care era turnat bogatul univers interior al personajelor, eclipsind tot ceea ce se scrisese pînă atunci. Înscriindu-și opera în cronica marilor familii feudale, Cao Xueqin dă noi dimensiuni categoriei de destin. În peisajul sufletesc convulsiv al personajelor, aparținind unor tipologii temperamentale diverse, autorul își reconstituie propria biografie.

Hărăzit, ca și autorul, cu un destin aparte, romanul a fost publicat, în 1770 de Cheng Weiyuan, sub titlul *Visul din pavilionul roșu* și purta, pe lingă autograful lui Cao Xueqin, și pe acela al lui Gao E (Lan Ye, supranumit Hong Lou — „Cel ce locuia în Pavilionul roșu"), literat și demnitar din dinastia Qing-manciuriană. Datele bio-bibliografice despre Gao E sînt incerte ; erudit, obține în urma examenelor oficiale titluri științifice și un loc în Academia „Pădurea pensulelor" (*Hanlinyuan*). Compune, după modelul cărturarilor elevați ai vremii, versuri, dar se simte atras de proză, scrierile sale, modeste ca valoare, fiind adunate în volumul *Scrierile lui Gao Lanye* (*Gao Lanye ji*). Remarcabilă rămîne doar continuarea romanului *Istoria pietrei nestemate* de Cao Xueqin, Gao E reorganizind, cu talent și simpatie pentru Cao Xueqin, materia epică rămasă de la acesta, adăugîndu-i 40 de capitole și schimbîndu-i titlul în *Visul din pavilionul roșu*.

A decoda, fără ca vraja să se destrame, structurile verbale și valorile estetice ale textului epic, cu inserție masivă de versuri, din *Visul din pavilionul roșu*, spre a-i detecta, pînă la nuanțe, dimensiunile interioare, înseamnă pentru noi o întreprindere de tip special, racordată la metodica receptării Orientului, propusă, aproape simultan, de Paul Hazard [1] și Blaga [2], cu referiri anume la China.

Modalitatea europenilor de a aprecia valorile spiritului chinez, în lumina valorilor firești pentru noi europenii, este o practică „aberantă" sau „cel puțin naivă", în viziunea lui Blaga. „Cultura

---

1 Paul Hazard, *Criza conștiinței europene*, Editura Univers, Buc., 1973.

2 Lucian Blaga, *Religie și spirit*, Editura Dacia Traiană, Sibiu, 1942.

milenară a Chinei, intuieşte filozoful român, se înfăţişează unei priviri generale ca o lume aparte, care poate, în orice caz, să ridice pretenţia de a fi judecată imanent, potrivit acelor criterii, care, conştient sau nu, au fost active chiar în procesele ei de creaţie. (...) Spiritul chinez este dominat de propriile sale linii de forţă, de propriile sale valori, ceea ce înseamnă că e cel puţin pretenţios să speri că-l poţi cuprinde în lumina unor pretinse valori, care pentru spiritul însuşi, la care el se referă, sînt de-a dreptul contravalori."[1]

De pe poziţii similare, favorabile spiritului chinez, Paul Hazard afirmă că „...Filozoful chinez încîntă pe cei care aşteaptă şi grăbesc sosirea unei noi orînduiri."[2]

Privind, aşadar, din interiorul gîndirii filozofice şi al ideilor estetice chineze, cum putem să înţelegem, în acest roman, părăsirea liber consimţită a instinctului tradiţional de conservare sau extravertirea în mari gesturi de revoltă, faţă de unele mutaţii lente de conştiinţă, dacă nu prin prisma unui activism social? Simţit în secret de Cao Xueqin, acest fenomen, practic vorbind, aduce cu sine modificări de mentalitate şi imperativul instaurării unei noi ordini, cu mecanismele administrative corespunzătoare, atît în sfera restrînsă a familiei, cît şi pe scara largă a relaţiilor sociale. Detronarea moravurilor severe, pe care „curgerea universală" le-a fixat şi mai bine în tipare, ferite de orice mişcare, începe, în China, la răspîntia dintre evul mediu şi epoca modernă, cu emanciparea femeii (funü jiefang), un impuls necesar, bivalent — distrugător şi constructiv — ţinînd, potrivit gîndirii cosmogonice chineze, de yin şi de yang, implicit de vid şi de plin — ca o expresie estetică a celor două principii primordiale. Vorbim de un mare paradox, singurul prin care se exprimă miezul lucrurilor şi modalitatea chinezului de a sesiza lumea obiectivă; roata, care poate fi întrebuinţată datorită golului dintre cele treizeci de spiţe prinse pe butuc, vasele de lut, folositoare doar prin golul din ele, casele în care poţi locui datorită spaţiului dintre pereţi[3] sînt exemple ce fixează, încă din antichitate, semiotica vidului şi a plinului şi procedeele de depistare a realului şi a transcendentalului, a concretului şi a metaforicului, a cuvîntului însuşi şi a mesajului ascuns în stratul de adîncime etc. Plinul este ceea ce se poate

---

[1] Lucian Blaga, *op. cit.*, pp. 44, 45, şi urm.
[2] Paul Hazard, *op. cit.*, p. 24.
[3] Ian Hin-şun, *Filozoful chinez Lao-Tzî şi învăţătura sa*, E.S.P.L.A., 1953, p. 123; vezi şi J.D. Bernal, *Ştiinţa şi istoria societăţii*, Editura Politică, Bucureşti, 1964, Cap. *Atomul şi vidul. Democrit despre introducerea vidului, ca spaţiu gol, în filozofie*, p. 127.

vedea sau închipui ; vidul este partea nevăzută a ceea ce se poate vedea sau închipui. Plinul este reprezentat prin munți și ape, văi și coline ; vidul e reprezentarea abstractă a acestora. Plinul este semnificatul ; vidul este semnificantul. Plinul este cuvîntul ; vidul este necuvîntul, tăcerea de după cuvînt etc.

În planul creației literare, conștiința vidului este proprie atît scriitorului, cît și cititorului ; ei sînt pătrunși secret de existența neantului vorbirii. Limbajul artistic are forță de expresie prin construirea stării de vid, programînd semnificațiile, mînuind arsenalul lingvistic, în funcție de prelungirea ori reducerea acestei stări.

Ambiguitățile, raționamentele alambicate, parabolele sînt o condiție a complexității și măreției Visului din pavilionul roșu ; ca și fantasticul, recunoscut prin prezența lumilor și a puterilor insolite, ambiguitățile, cu o gamă de nuanțe ce merge de la simpla tulburare pînă la paroxismul spaimei, nu au nimic spectaculos pentru chinez, fiind doar reflexia estetică a unei psihologii generale față de viață.

„Nostalgia originilor", aspect major al condiției fiecărui individ, îi imprimă de timpuriu acestuia o atitudine filozofică față de realitate : sub semnul forțelor yin și yang — feminin și masculin — s-au născut focul și apa, care acționînd unul asupra celuilalt, au creat metalul, lemnul și, în sfîrșit, pămîntul ; din acestea, în amestecuri ulterioare, într-o continuă circulație, s-au format, prin mutații secrete, cele „10 000 de lucruri" ale lumii materiale, dublate de tot atîtea imagini convenționale. Articulația interioară a gîndirii trimilenare chineze, despre dualitatea vieții, permite substituirea concretului cu figurativul, a obiectului — cu emblema sa, a realului — cu imaginarul.

Realitatea înconjurătoare, palpabilă, împreună cu transcendentalul trăibil împletesc caracterul complex, stratificat, al atitudinii chinezului față de viață, finalizată în habitudini ce au înregistrat mutații minore în decursul secolelor și chiar mileniilor. Viziuni de mitologie, credințe populare, utilizînd elemente ale vechilor filozofii — daoistă, confucianistă, precum și substraturi teologate de budism șinizat — dau dimensiunile interioare ale modului chinez de viață.

Trinitatea cultelor — confucianism, daoism și budism — deține în cunoașterea chineză un rol tutelar și exercită o funcție organizatoare, cu tendințe severe de revigorare și perfectare. Subsumate ele însele principiilor primordiale yin și yang, în continuă ciocnire, daoism-budismul, pe de o parte, și confucianismul, pe de alta, prin dramaticul dualism, imprimă o mișcare dialectică întregii vieți

materiale şi spirituale de pe continent. China, împărţită, dintr-un început, de Soare, în Sud şi Nord, două emisfere ca două embleme [1], ce trimit în plan geografic la cele două mari fluvii — Fluviul Albastru, marca Sudului şi Fluviul Galben, marca Nordului — configurează psihologii, cu specific propriu, în Sudul sceptic, artist, înclinat spre cercetări experimentale, adeptul daoismului şi în Nordul oficial, drept şi conservator, adept în spirit al învăţăturii confucianiste.

Personalităţi accentuate, atît individul de tip confucianist, cu o frecvenţă mai mare în societate, cît şi cel de tip daoist (apt de a asimila dogmele budiste) descind dintr-o nobilime rurală, marcată de cultul strămoşilor, ce urcă pînă la societatea primitivă gentilică.

Amintirea părinţilor morţi devine spaţiul de simţire pe care Confucius (551-479 î.e.n.) îşi articulează cele dintîi reguli de educaţie umană, cugetări încărcate de bunătate şi toleranţă, întemeiate pe un coeficient de „plus-cunoaştere" a firii omeneşti. Presărînd pămîntul cu morminte, peste care înălţau cu devoţiune tumuli, chinezii simţeau tot mai acut lipsa locurilor pentru arat şi semănat şi a timpului pentru lucratul orezăriilor. Văzîndu-i în stare să-şi tragă ogorul pe stîncile sterpe, decît să răscolească un cimitir aşezat pe o cîmpie fertilă, să-şi lase copiii flămînzi, decît să nesocotească datinile de îngrijire a mormintelor, Confucius, el însuşi un personaj real , „singurul conducător de suflete care n-a avut vedenii şi care nu s-a proclamat trimisul vreunei puteri divine" [2], consimte să fie protectorul şi învăţătorul lor. Spiritul utilitarist, descoperit de sinologi în fondul gîndirii confucianiste, care fecundează întregul ansamblu de datini şi elemente de cultură naţională, izvorăşte din puterea de adaptare la practica vieţii, pe scară mai largă, la o societate cu o civilizaţie agrară, care trecea, în momentul dat, prin spectaculoase prefaceri economice şi de psihologie, graţie ştiinţei prelucrării fierului. Căci, introducerea uneltelor de fier, în locul celor de bronz, nu înseamnă numai avînt tehnic şi defrişarea tot mai multor terenuri pentru cultivat ; fenomenul proliferează, în statele feudale existente, ambiţii de extindere a hotarelor, ce vor genera o situaţie politică conflictuală. Împrejurări tensionate de repeziciunea succedării evenimentelor impuneau apariţia unei ideologii de tutelă spirituală, care să conducă la echilibru, la refacerea raporturilor prejudiciate şi la înlăturarea nefirescului din viaţa diurnă.

---

[1] B. G. Wells, *Istoria lumii (A Short History of the World)*, Editura Gorjan, Bucureşti, 1943, p. 142.

[2] Hendrik wan Loon, *Istoria omenirii*, ediţia a patra, Editura naţională Mecu S. A., p. 240.

Filozofia „omului elevat“, formulată de Confucius, valabilă pentru principi şi sfetnicii lor, prin suficiente ramificaţii, exercita o acţiune benefică pînă la marea obşte. În locul superstiţiilor, a numeroaselor practici mistice, a cultelor locale, cu origini în mitologie şi magie, destinate să perfecteze relaţiile individului cu divinitatea, se instalează reguli de corectare a raporturilor dintre oameni, în cadrul unei vieţi concrete, practice, istoric determinate. Prin respectarea riturilor şi preluarea fondului aperceptiv de civilizaţie, ce glorificau ordinea, obiceiurile şi datinile din timpurile descălecătorilor, a regimului ierarhic social-politic şi a succesiunii dinastice, cu moştenirea tronului şi a cinurilor, se instaurează, fără urmă de ambiguitate, normele vieţii de familie, funcţionăreşti şi de Curte, a căror aplicabilitate se va realiza prin impunerea unei optici nediferenţiate, imuabile. Fiecare individ, dotat cu voinţă şi personalitate, independente de ale celorlalţi, trebuie să recunoască faptul că în afara de sine existau şi alţi oameni, marcaţi de propriile interese, de vicii şi virtuţi şi cu care urma să stabilească relaţii armonioase, direcţionate către un ideal de perfecţiune morală. Învăţătura este calea eliberării omului de dubii şi de teamă ; „omul superior“, produs al educaţiei şi autoeducaţiei, posesor al unei nobleţi spirituale, se gîndeşte la practicarea virtuţii, la posibilitatea atingerii unei linişti interioare, care să-i potenţeze voinţa şi să-i sporească apetitul de acţiune. Autocunoaşterea continuă — calea desăvîrşirii individuale şi a progresului uman — presupune perfecta cunoaştere a trecutului istoric, simţul datoriei, sentimente filiale şi paterne, sinceritate. Puritatea etică, frumuseţea morală, întemeiate şi pe practicarea artelor — cu accent pe muzică şi poezie, în stare să-i sensibilizeze pe oameni — reprimă abuzurile, dezechilibrele, lipsa de raţionalitate, întronind „pacea universală“ (tian dao), ca imperativ necesar unei societăţi supuse seismelor multiple.

Perfect etic, individul confucianist este un tip activ, animat de ideea respectării obligaţiilor sociale, a căror bază nu este nici pe departe exterioară, obiectivă ; natura bună a omului — ca o bucată de jad neşlefuit, găsită în ţărînă — imprimă un caracter subiectiv simţului de datorie faţă de societate. Confucianistul, ca tip de intelectual, de creator — reprezentant al filonului clasic al culturii chineze — arborează surîsul liniştit al împăcării cu sine şi cu lumea ; e beneficiarul avuţiilor pămîntului, recunoscut prin atmosfera ambientală fastidioasă, drapat în brocarturi şi îngreunat de aur şi pietre scumpe, mulţumit de a fi înţeles marele secret că fericirea se află pe pămînt şi la timpul prezent.

La polul opus, ne apare daoistul — un cerşetor în zdrenţe. Surîsul său pierdut este al „nemuritorului", mai bine-zis, al ascetului încrezător în nemurire, păstrîndu-şi la vîrsta venerabilă chipul de copil. Convins a fi, ca entitate biologică, o parte a Universului, echilibrat de interacţiunea forţelor yin şi yang, daoistul priveşte viaţa ca o curgere, stimulată de jocul celor două forţe, căreia trebuie să i se supună. Căci dao — calea naturală a lucrurilor, lucrurile toate, conţinînd o manifestare a lui dao, asigură depăşirea contradicţiilor şi atingerea unităţii într-un plan superior, dincolo de viaţă şi moarte — întreţine psihologia unei purităţi primare, orice lucrare conducînd la pierderea ei. Aspectele sociale diverse — contactul cu oamenii, lupta pentru existenţă, învăţătura, pasiunile — ca suferinţe majore, dăunează daoistului. „Nonacţiunea" (wu wei), în favoarea unei adînci meditaţii asupra lui dao cosmic, devine calea eliberării individului, a proiectării lui în veşnicie. Ascetismul deliberat face din daoist un peregrin, pururea în căutarea locurilor solitare, ca spaţiu ideal de visare, trăind din te miri ce — cîteva ierburi cu orez, zemuri de fructe, taninuri de plante. Fin observator al realităţii, discreditată de el, daoistul e preceptor, iar ca tip de creator — un romantic. Creaţiile lui sînt ale demonologiei şi, în plan concret ale alchimiei : alchimistul chinez nu caută „piatra filozofală", ci „elixirul vieţii veşnice". Cucerind lumea, prin prestigiul lui de nemuritor, daoistul, sfidător al principiilor de tot felul — averi, ranguri, renume — creează prozeliţi. Budismul va da o finalitate căutărilor sale, în ideea vieţii de apoi şi a reîncarnării — adevăratul opiu a unei condiţii umane mizere, paupere şi deficitare. Sensurile de substrat ale psihologiei daoiste vizează atingerea perfecţiunii prin renunţare. Mister deschis cu precădere maselor, daoism-budismul şi tradiţionalismul confucianist persistă într-o confruntare, cu accente dramatice, în care pierzîndu-şi puritatea iniţială, ambele orientări se ajustează şi capătă o şi mai mare ambiguitate.

Proprietăţile comunicării literare, în Visul din pavilionul roşu, sînt dictate de construcţia cercurilor concentrice, în care nu există decît un singur centru, multiplicat succesiv, micşorat sau supradimensionat, în funcţie de zona de incidenţă şi de interesul afectiv. Pulverizarea totalităţii în detaliu, ca şi recompunerea elementelor disparate, povestirea în serie sau întreruperea firului epic, situaţii întîmplate gradat în cele trei cercuri concentrice — 1. cuplul şi triunghiul sentimental, 2. familia şi spaţiul familial, 3. grupul

social și întreaga societate — se pregătesc îndelung, printr-o manieră personală : interpretări, interogări, supoziții etc. Neasumîndu-și modele, Cao Xueqin construiește spontan treptele narațiunii, comițînd pauze epice, pe care le umple cu acțiuni mici, ce alcătuiesc atmosfera.

Pretextul narativ este găsit în memorie, o memorie fertilizată de impresii și reprezentări vag determinate, ca spațiu și timp, legate de generația matriarhală a Zeiței Nü Wa. Mitul creației originare, ca punct imobil, devine un duplicat în context real : nașterea lui Baoyu, cu piatra fermecată în gură.

Cartea se deschide cu mărturisirile autorului despre „acel vis minunat" referitor la piatră, visului, ca termen tehnic daoist și budist conferindu-i-se puteri nelimitate. Vehicol între „Lumea iluziei" și „Lumea pămînteană", visul este modalitatea de prevestire a întîmplărilor reale. Cei ce visează sînt aleși — autorul, Baoyu și Daiyu ; locul în care se produce visul e special : absolut superbul iatac al Doamnei Qin, de pildă. Funcția visului este una cognitivă, inițiatică, iar tîlcul lui e greu de pătruns, fiindcă ordinea știută este flagrant încălcată. Desluşit sau nu de cel ce visează, visul continuă să-și exercite funcția, avertizînd. Greutatea deslușirii viselor profetice tulbură comportamentul personajelor, încîlcește relațiile și complică intriga. Predestinații veritabili, avînd sensibilitatea și inteligența exacerbate, sondează întregul cîmp ideatic al visului, căpătînd „plus-cunoașterea". Baoyu însuși trebuie să viseze de două ori ca s-ajungă să recitească Răbojul celor 12 agrafe din Jinling, și să se clarifice asupra propriului destin. Plecarea lui, cu zîmbetul sarcastic pe buze, nu mai e un mister : părăsește o lume destrămată, prin viciu și desfrîu, dar peste care mai strălucesc blazoanele și în care se mai practică ceremonialul anunțării mesei, cu bătăi de gong. Rafinamentul seniorial abia de mai poate ascunde acest sfîrșit de lume. Sentimentul crepusculului acestei lumi, în care „singurele lucruri curate sînt doar leii de piatră din fața castelului" devine devastator. Jiao Da, servitor bătrîn, cîndva ordonanța pe cîmpul de luptă, a ducelui Rongguo, simțind sfîrșitul, gîndește tare, țărănește, punînd degetul pe rană : „...Niște tîlhari ! Socrii se au bine cu nurorile ! Nevestele voastre — cu frații voștri mai mici !... Numai dacă «frîngeți mîna, o puteți ascunde în mînecă !»"

Nimic nu mai interesează pe nimeni. Barocul princiar al grădinilor, eleganța greoaie a pavilioanelor — semn al degradării gustului estetic al aristocrației — cedează mucegaiului, coclelii, pînzei de păianjen.

„Ce veselie și ce larmă a fost cîndva în grădina noastră !" — și-amintește Baoyu, tot mai convins că filozoful Zhuang Zi (369—270 î.e.n.) avea dreptate cînd spunea că „Nemărginită este neființa / Și viața pe pămînt e trecătoare : / Se duce ca vîntul / Ca norul se destramă !"

Lin Daiyu moare, ca să renască. Într-un fel, „moare" și Baoyu. Fuga lui, nevoia de a scăpa de cumpănă, e a omului decent, a visătorului și căutătorului, care nu se leapădă definitiv de obligații și răspunderi ; rodind, un alt Baoyu, întărit de frumusețea gîndului și a faptei, îi va lua locul, gonind prin fluxul universal, mereu nesfîrșit și mereu altul.[1]

ILEANA HOGEA-VELIȘCU

[1] În această carte transcrierea numelor chinezești este cea latină, adaptată la specificul limbii chineze ; dăm aici literele care se pronunță altfel, decît în românește.

p — ph	r — j
d — t	z — ț
t — th	c — țh
g — c ; final — g	a — în triftongul *yan* — e
k — ch	o — interconsonantic — u
j — ți	e — postconsonantic — ă
q — țhi	u — după j, q, x — iu
x — si	w — u
zh — gi	y — i
ch — ci	er — ar
sh — și	ü — iu

I.H.-V.

FAMILIA JIA

arbore genealogic

JIA LAN

QIAO JIE

LI WAN JIA ZHU

LIN DAIYU

XUE BAN

XUE BAOCHAI JIA BAOYU

JIA LIAN WANG (FENG JIE)

QIN KEQING JIA RONG

YUANCHUN

TANCHUN

LIN RUHAI JIA MIN

Doamna YU JIA ZHEN

JIA HUAN

Doamna WANG JIA ZHENG

Doamna XING JIA SHE

XICHUN

suror

Tanti XUE

JIA JING

XIANGYUN

JIA MU (Doamna SHI)

JIA DAISHAN

YINGCHUN

JIA DAIHUA

JIAYAN (NING GUO GONG)

JIAYUAN (RONG GUO GONG)

Frați

CAPITOLUL

1

In care se povestește cum într-un vis prea frumos
Zhen Shiyin a aflat de o piatră fermecată
și cum Jia Yucun, cuprins de vîltoarea vieții,
dorea să-și găsească o prietenă

通灵宝玉正面	通灵宝玉反面
通靈寶玉 莫失莫忘 仙壽恆昌	弌除邪祟 弍療冤疾 弎知禍福

Tong Ling Bao Yu
— Piatra nestemată în care sălășluiește sufletul
— inscripțiile de pe piatra fermecată
cu care s-a născut Baoyu în gură.

IATĂ, AŞADAR, întîiul capitol al acestei cărţi ! Eu, autorul, mărturisesc că după ce am avut acel vis minunat, am lăsat într-adins la o parte lucrurile şi întîmplările adevărate şi m-am hotărît să povestesc despre o piatră fermecată în cartea pe care am numit-o *Povestea pietrei nestemate*. De aceea eroul ei se numeşte Zhen Shiyin [1].

Poate mă veţi întreba despre ce întîmplări şi despre ce fel de oameni voi vorbi ?

Acum, cînd viaţa m-a doborît cu desăvîrşire, cînd norocul a încetat să mă mai urmărească, ciudat, cum mi-am adus aminte de nişte fete din zilele de altădată. Trebuie să recunosc, dacă mă gîndesc bine, că mai toate mă depăşeau, atît în privinţa a ceea ce cunoşteam cît şi a încercărilor la care mă supusese viaţa. Splendidele mele sprîncene şi mustăţi tot nu preţuiau cît agrafele şi fustele lor ! Simt o nemaipomenită ruşine cînd îmi amintesc de toate acestea, dar căinţa n-are nici un rost, vremea şi aşa a trecut, iar acum, chiar că nu se mai poate îndrepta nimic !

Astfel m-am simţit îndemnat să retrăiesc acele zile, cînd mă bucuram de îndurarea cerului şi de norocul moştenit de la străbuni, cînd purtam veşminte bogate — halate de brocart şi pantaloni din mătăsuri albe — cînd beam licori delicioase şi mă înfruptam copios din bunătăţi şi cînd prinsesem să dispreţuiesc poveţele părinţilor, să nu ţin seama de îndemnurile dascălilor, neglijîndu-mi talentul şi trăindu-mi viaţa fără a o împlini, săvîrşind astfel cea mai îngrozitoare nelegiuire.

---

[1] *Zhen Shiyin* e unul dintre cele peste 300 de personaje ale cărţii. Numele său realizează un joc de cuvinte, care în limba chineză înseamnă „Zhen cel ce ascunde adevărul".

Oi fi eu păcătos, recunosc, dar n-am să las să se ofilească neştiute în iatacuri femeile acelea, numai de dragul de a-mi ascunde cusururile.

De altfel, vorbind despre toate acestea e ca şi cum aş ispăşi. Nici scaunul aspru, împletit din nuiele, nici vatra afumată din coliba mea mizeră, acoperită cu trestie, cu pereţii din chirpici şi cu patul legat cu funii, ca să nu se surpe, nu-mi vor stăvili gîndurile îndrăzneţe, fiindcă şi vîntul dimineţilor, si luna nopţilor, şi salcia din faţa cerdacului şi florile din grădină mă îmbie să scriu. E-adevărat. N-am cine ştie ce învăţătură, dar cred că tot voi izbuti să povestesc despre locuri unde am trăit şi oameni pe care i-am cunoscut, chemînd la lumină acele femei şi iatacuri, risipind plictisul şi deschizînd ochii celor ca mine.

Nu se cuvine oare să scriu cartea chiar şi pentru aceasta ? Iată de ce al doilea erou al povestirii se numeşte Jia Yucun [1].

În afară de acestea, în carte voi folosi des cuvintele „vis" şi „iluzie" [2], în care îmi voi ţese esenţa naraţiunii ca să pot stîrni astfel curiozitatea ta, cititorule.

Sau poate îmi dai chiar o părere, cum să-mi încep istorisirea.

Şi chiar dacă nu-i decît o plăsmuire, rămîn încă atîtea lucruri care aţîţă interesul ! Povestea mea s-a întîmplat odată, demult, tare demult, în timpuri străvechi, cînd zeiţa Nü Wa [3] a fărîmiţat la piciorul stîncii

---

[1] Joc de cuvinte care în limba chineză înseamnă „Jia cel neşlefuit".

[2] În credinţa budistă „visul" şi „iluzia" constituiau esenţa vieţii pămîntene a oamenilor.

[3] Nü Wa (cca 2953—2838 î.e.n.) zeiţă a fecundităţii şi împărăteasă legendară, personaj din categoria eroilor civilizatori. Legenda spune că duhul apelor, Gong Gong, voia să stăpînească lumea şi s-a luat la luptă cu zeul meşteşugurilor — Zhuan Xu, care-l învinge. De furie, Gong Gong izbuteşte cu capul Muntele Buzhou, pe care se sprijinea bolta cerului. Muntele se surpă şi cerul se prăbuşi, după care pe pămînt au apărut prăpăstiile şi-au năvălit puhoaiele, au luat foc pădurile, oamenii şi vieţuitoarele fiind ameninţate cu dispariţia. În faţa dezastrului universului Nü Wa şi fratele ei Fu Xi (cca 2953—2838 î.e.n.), singurii supravieţuitori, cer dezlegare Cerului să se unească prin căsătorie, Nü Wa putînd să-şi îndeplinească menirea de zeiţă-mamă. Ca să astupe spărtura din cer, Nü Wa adună pietre de cinci culori, le pisează, plămădeşte un aluat şi peticeşte cu el bolta. Taie apoi un picior al broaştei mitologice (Ao) şi-l pune stîlp de susţinere a Cerului.

Wujiya din muntele Dahuang 36.501 pietre, înalte de *12 zhang*[1] şi cu muchiile de cîte *24 zhang* fiecare, cu gînd să astupe spărtura ivită în bolta cerească. 36.500 de pietre a pisat zeiţa şi i-a rămas una singură, pe care a aruncat-o peste vîrful Jinggeng.

Cine putea să-şi închipuie că această piatră a prins viaţă şi a început să meargă de colo pînă colo, a început a se mări şi a se micşora după voie ? Văzînd cum suratele ei străluceau pe boltă, a cuprins-o aşa un simţămînt de zădărnicie, care o apăsa zi şi noapte şi o făcea tristă si nefericită. Odată, într-o clipă de deznădejde, piatra fermecată a observat că se apropie pe neaşteptate de ea doi călugări — unul budist şi celălalt daiost. Aveau înfăţişări şi apucături ciudate. Cînd au ajuns la piciorul vîrfului Jinggeng, au făcut popas şi au prins a tăifăsui. Deodată sub ochi lor căzu o piatră cristalină, care se micşoră pe loc, devenind o frumoasă mărgea strălucitoare, dintr-acelea ce împodobesc evantaiele. Călugărul budist luă pietricica în palmă, o cîntări şi, zîmbind, spuse :

— Judecînd după înfăţişarea ta, parcă n-ai fi o piatră oarecare ! Dar cui ai putea folosi ? Aş vrea doar o slovă-două să-ţi încrustez, să afle cine te-o mai vedea că eşti un lucru rar şi oameni luminaţi şi buni să te poarte ca podoabă la pălării, ori să te ţină în încăperi fastuoase şi pline de huzur, ca să înceapă şi pentru tine perioada iluziei şi a visului.

Auzind acestea, piatra se bucură şi spuse :

— Nu-mi dau seama ce anume cuvinte aţi putea încrusta pe faţa mea. Şi oare la ce mi-ar ajuta ? Poate vă-nduraţi de mine şi-mi spuneţi.

— Acum nu ţi-e dat să ştii nimic — i-a răspuns călugărul budist. Va veni şi vremea cînd vei afla, singură, totul.

El şi-a fluturat mînecile largi şi a dispărut ca un vîrtej împreună cu călugărul daoist.

Ani mulţi vor fi trecut de atunci[2] pînă ce călugărul

---

[1] Zhang, unitate de măsurat lungimi : cca 3,2 m.

[2] În original, dimensiunea timpului este dată de conceptul budist, potrivit căruia viaţa cunoaşte o epocă de înflorire şi una de prăduşire. Prăbuşirea este marcată de un cataclism care înseamnă sfîrşitul unui ciclu de viaţă. Deci : după mai multe cataclisme urmate de reapariţia şi prosperitatea vieţii...

daoist Kong Kong[1] reușind să dezlege căile adevărului, deveni nemuritor.

Astfel se face că după aceea s-a abătut din nou în locurile din apropierea stîncii Wujiya de la poalele vîrfului Jinggeng de pe muntele Dahuang, unde a zărit piatra fermecată. Călugărul băgă de seamă că piatra purta distinct însemnele unor hieroglife.

Era chiar piatra care n-avusese fericirea să umple spărtura, alături de suratele sale din bolta cerului, și care, între timp, purtată fiind prin lume de învățatul Mang Mang și de înțeleptul Miao Miao, se întorsese tot aici, la piciorul stîncii. Avea încrustat pe ea locul unde văzuse lumina, apoi era înșirată o mulțime de întîmplări mărunte, trăite pe unde fusese ; se vorbea și despre felul cum își petrecuse vremea prin iatacurile femeilor, erau încrustate chiar versuri și ghicitori, de nu-i lipsea aproape nimic, în afară de anii de domnie și denumirile dinastiilor, despre care nu găseai nici o urmă scrisă.

La sfîrșit de tot se putea descifra :

Bolta cerului n-ai acoperit
Ani mulți ai petrecut în pribegie ;
Iată tot ce-n lume-ai săvîrșit.
Destinul oare cine ți-l va scrie ?

Citind inscripția, călugărul Kong Kong a înțeles că piatra trebuie să fi avut o obîrșie neobișnuită, și îi zise :

— Surioară, istoria asta a ta nu-i deloc lipsită de interes, mărturie sînt cele însemnate aici. Povestea ți-o socot demnă de harul poeților, care prin versurile lor meșteșugite o pot transmite generațiilor ce vin. Dar, după cît mi se pare, sînt cîteva lucruri scăpate din vedere : mai întîi, nu se amintește numele nici unei dinastii ; al doilea, nu se pomenește de cîrmuitorii virtuoși și de demnitari, de bunele obiceiuri prin care îi stăpîneau pe supuși. Aici nu se vorbește decît despre unele femei deosebite prin frumusețea și spiritul lor, ori de altele lipsite de talent și mici la suflet. Chiar dacă eu însumi m-aș apuca să scriu povestea asta, tot nu văd cum aș scoate o carte atrăgătoare.

[1] *Kong Kong*, nume format prin repetarea cuvîntului Kong, care în limba chineză înseamnă neant, gol, vid. Filosofia *vidului* și a *plinului* stă la baza explicării materialiste a universului. Vezi și *Prefața*.

— De ce trebuie să te lași cuprins de astfel de gînduri ? se împotrivi cu tărie piatra fermecată. Adevărat e că în toate cronicile străine de curțile domnitoare, fără deosebire, se obișnuiește să se vorbească despre vestitele femei frumoase din vremea dinastiilor Han și Tang[1] ; dar în ceea ce mă privește nu s-a ținut seama de aceste obiceiuri și s-a notat numai ce mi s-a întîmplat în viață ; și deci găsesc că istoria mea va avea prospețime și va fi mai ieșită din comun.

Cronicile acelea, fie că-i defăimează pe cîrmuitorii nevrednici și pe demnitarii lor, fie că ponegresc femei și fete ; cît despre uneltirile și ticăloșiile cuprinse în astfel de cărți, numărul lor nici nu se poate socoti. Mai mult chiar, mai este un soi de scrieri care slăvesc mîrșăviile, desfrîul și josnicia, ceea ce, știi bine, strică tineretului. Cît despre povestirile închinate oamenilor talentați și femeilor celebre, nu-i rînd în care să nu apară numele lui Wen Jun[2], nu-i pagină în care să nu abunde numele lui Zi Jian[3], incît aceste mii de cărți seamănă pînă într-atît, de nu mai poți deosebi sutele de eroi. Nici chiar în astfel de povestiri nu lipsesc aluziile la desfrîul nepotolit. Însuși autorul este înclinat să introducă în opera sa un vers sau două de dragoste, ori cu subiecte ușoare.

Dar și mai dezgustătoare în aceste cărți sînt limba și stilul vechi, în care sînt descrise fapte dintre cele mai de necrezut, în contrazicere unele cu altele. Și, în sfîrșit, ce să mai zic despre eroii lor ! Nu mă tem să afirm că fetele pe care le-am văzut cu ochii mei sînt mai demne de prețuire decît cele din scrierile vechi. Observînd îndeaproape viețile lor pot spune că toate sînt în stare să alunge plictisul și să spulbere tristețea. Cît despre versurile stîngace, își au și ele rostul lor ca să te dispună, cînd te afli în fața unui pahar cu vin, la

---

[1] *Dinastia Han* : 206 î.e.n. — 221 e.n. ; *dinastia Tang* : 618—907.

[2] *Wen Jun*, cunoscută și sub numele de Zhuo Wenjun, poetă, soția renumitului scriitor Sima Xiangru (179—118 î.e.n.) din timpul dinastiei Han, una dintre femeile celebre ale antichității chineze, renumită pentru frumusețea ei.

[3] *Zi Jian*, pseudonimul poetului *Cao Zhi* (192—232). A făcut parte din grupul celor „Trei împărați", alcătuit din Cao Cao (155—220) și fiii săi : Cao Pi (187—226) și Cao Zhi ; Cao Zhi este vestit pentru spontaneitatea cu care-și scria versurile.

petreceri. Tot ce citești în aceste versuri despre întîlnirile înfrigurate ori despre despărțirile jalnice, despre urcușuri și coborîșuri, redau întîmplări reale, și eu nu cutez să recurg la plăsmuiri, ca să nu mă abat de la adevăr. Nu doresc decît ca oamenii, ce se trezesc după o beție cruntă, ori cei din sihăstrie, să citească povestea mea : poate că pe unii îi va ajuta să-și adune puterile, să-și refacă sănătatea și să nu se mai gîndească la deșertăciunea vieții. Ce ai de spus despre toate acestea, înțeleptule ?

Călugărul Kong Kong a chibzuit îndelung, a mai citit încă o dată istoria săpată în piatră și abia atunci băgă de seamă că nu cuprindea într-adevăr decît fapte și întîmplări reale și nici o vorbă care să hulească dinastiile sau să cultive gustul de desfrîu. Se apucă de lucru și o transcrise de la un cap la celălalt, cu gîndul s-o răspîndească în lume, astfel ca urmașii să se bucure de această poveste minunată.

Din clipa aceea călugărul văzu ivindu-se din neant contururi, din contururi se născură sentimente, apoi sentimentele intrară din nou în contururi, iar contururile iarăși se prefăcură în neant. Înțelegînd esența neantului, Kong Kong și-a schimbat numele în Qing Seng [1], călugărul care trăiește în spirit, iar *Povestea nestematei fermecate* s-a numit *Însemnările lui Qing Seng*.

A mai trecut multă vreme pînă cînd Kun Meixi din Donglu a numit cartea aceasta : *Oglinda neprețuită a iubirii.*

Apoi manuscrisul a nimerit în casa tristă a lui Cao Xueqin, care l-a citit de zece ori și l-a revizuit de cinci ori. El l-a împărțit în capitole, i-a adăugat o tablă de materii și i-a dat un titlu nou : *Istoria celor douăsprezece agrafe de păr din Jinling* [2] toate celelalte denumiri fiind date uitării. Și așa s-a născut *Povestea nestematei fermecate*. În versurile compuse cu acest prilej poetul spune :

Hîrtia-i plină cu slovele stîngace
Aici se-ascunde amara lăcrimare.
E-nvinuit poetul că-i nebun
Ci vraja cine i-o înțelege, oare ?

---

[1] *Qing Seng*, călugărul Qing. Qing în limba chineză înseamnă suflet spirit, sentiment.

[2] *Jinling*, Mormîntul de aur, denumirea veche a orașului Nanjing.

Așadar, iată izvorul acestei povestiri. A mai rămas să lămurim despre cine și despre ce se narează în această carte. Urmărește-mă, deci, mai departe, preadistinse cititor ! În inscripția de pe piatră se spune :

Pe vremea cînd pămîntul se lăsa către partea de miazăzi-răsărit a cerului, în acel loc se afla orașul Gusu, cu vestitul cartier Changmen, unde domneau luxul și desfrîul bogătașilor. În afara cartierului Changmen se întindea suburbia Shilijie, iar într-o ulicioară numită Renqingxian stătea ascuns un templu vechi. Ulicioara se îngusta la un capăt, și de aceea localnicii au denumit templul Hulumiao : templul Tărtăcuței. Nu departe de templu locuia un dregător în retragere, pe nume Zhen Fei, cunoscut și drept Zhen Shiyin. Soția sa, născută Feng, trecea drept o femeie deșteaptă și virtuoasă, cu deosebită înțelegere a dogmelor [1]. Casa nu le era prea îndestulată ; cu toate acestea localnicii îi socoteau printre cei avuți. Pentru că Zhen Shiyin era modest și liniștit, fără ambiții în carieră, zilnic doar cu gîndul să contemple florile și să sădească bambus, să chefuiască și să recite versuri. Aceste lucruri erau singura lui plăcere și de aceea toți îl socoteau un om de treabă. Numai un reproș i se putea face : trecuse de cincizeci de ani și soarta nu-i dăruise măcar un fiu, care să-i sară pe genunchi. Avea doar o copilă de trei ani, pe care o chema Yinglian.

Odată, într-o zi dogoritoare de vară, Shiyin stătea în odaia sa de lucru cu o carte în mînă. De la o vreme, obosit, el lăsă cartea, se propti cu coatele pe masă și ațipi. Pe neașteptate totul fu învăluit ca de o ceață și nu-și mai dădu seama ce se petrece cu el. Deodată zări apropiindu-se doi călugări — unul budist și celălalt daoist — care vorbeau între ei :

— Încotro vrei să duci piatra aflată acum la tine ? l-a auzit el pe daoist întrebîndu-l pe budist.

— Fii liniștit ! i-a răspuns acesta zîmbind. Apoi continuă : În curînd se vor judeca pe aici fapte de desfrîu. Făptașii încă nu au venit pe lume și de aceea vreau să prind clipa prielnică pentru a scoate această piatră la lumină.

— Înțeleg, cei desfrînați și cei care și-au înșelat soții așteaptă reîntruparea pămîntească, a mai zis călu-

---

[1] E vorba de dogmele confucianiste.

gărul daoist, dar oare în ce loc se vor naște și în ce colț vor apărea ?

— Aceasta este o poveste hazlie, a răspuns călugărul budist. Piatra a fost ursită să pribegească prin lume numai fiindcă la timpul său zeița Nü Wa nu i-a dat rostul cuvenit. Într-o zi această prețioasă piatră a ajuns în locurile unde stăpînea nemuritoarea zînă Jing Huan [1]. Zîna cunoștea toată povestea ei și a oprit-o în palatul său Chixia, dîndu-i numele de Shen Ying — adică slujitoarea palatului Chixia. Piatra fermecată trăia fericită, se plimba de obicei pe malul de apus al rîului Sufletelor — Linghe —, unde într-o bună zi a zărit, într-un colț al țărmului, lîngă Piatra cu trei vieți, strălucitoarea și preafrumoasa plantă nemuritoare : Mărgăritarul purpuriu. Zi de zi îi uda rădăcina cu rouă proaspătă. Hrănindu-se cu tot ce poate da mai bun Cerul și Pămîntul, planta stropită cu rouă proaspătă și-a aruncat o dată învelișul său vegetal și s-a întrupat într-o fecioară, care hoinărea ziua-ntreagă pînă la marginile sferei cerești, acolo unde nu sălășluiește ura, și se hrănea cu „roadele sufletelor tainice“ și bea „apa curgătoare a tristeții“. Fecioara era cuprinsă de mîhnire nemărginită, pentru că nu știa cum să răsplătească nestemata care-i dăduse cîndva atîta vlagă, și întruna zicea : „Ea m-a copleșit cu atîta bunăvoință, iar eu n-am putut să-i întorc nimic în schimb. Dacă se va fi dus cumva pe pămînt, luînd chip omenesc, o voi căuta și-i voi da toate lacrimile din viața mea.“ Dar iată că s-a și strîns o mulțime de soți necredincioși ca să se împrăștie prin lume. Printre ei se găsea și planta nemuritoare. Fiindcă și piatra fermecată s-a gîndit să-și ia înfățișare omenească, eu am adus-o la judecata zînei Jing Huan, să i se ursească soarta și să pășească în lume, ca să se sfîrșească odată pentru totdeauna cu povestea aceasta.

— Într-adevăr, hazlie poveste ! Nu mi s-a întîmplat niciodată să aud că ar putea fi răsplătit cineva cu lacrimi ! chibzui daoistul. Ar trebui să coborîm în lume și să ajutăm pe careva să se elibereze de povara existenței pămîntești. N-am face oare cea mai bună faptă ?

— Chiar așa mă gîndeam și eu, a spus călugărul budist. Numai că înainte de toate ar trebui să trecem pe

[1] Despre Jing Huan se spune că ocrotea sufletele muritorilor și le învăța cum să-și ispășească păcatele înainte de a se cobori pe pămînt pentru reîntrupare.

la palatul zînei Jing Huan, să lămurim cu cine-şi va uni destinul nefericita asta. Apoi cînd sufletele soţilor necredincioşi vor coborî în lume, ne vom lăsa pe pămînt odată cu ele.

— Fie, se învoi daoistul.

Auzind acestea toate, Zhen Shiyin n-a mai rezistat şi s-a îndreptat către călugări, s-a închinat şi a spus :

— Îngăduiţi-mi un cuvînt, venerate feţe !

— Cum să nu ? Cum să nu ? a zis călugărul budist grăbindu-se a răspunde salutului.

— Tocmai am auzit discuţia voastră despre soarta necredincioşilor şi despre pedepsele ce-i aşteaptă, s-a dat de gol Zhen Shiyin. Rar se întîmplă să auzi o astfel de judecată în lumea muritorilor ; şi eu, neştiutor cum sînt, n-am înţeles totul pînă la capăt. Dacă veţi avea bunătatea să-mi luminaţi mintea sînt gata să-mi ascut urechile şi să vă ascult cu cea mai mare băgare de seamă. Poate voi avea norocul să aflu adevărul şi să-i scap pe aceia de la pieire.

— E o taină cerească la mijloc, au răspuns zîmbind nemuritorii, şi nu se cade s-o dezvăluim înainte de vreme. Aminteşte-ţi de noi şi, cînd va sosi clipa, te vom ajuta să ieşi din încurcătură.

Zhen Shiyin a ascultat cu luare aminte, dar ca să întrebe mai mult, îi venea peste mînă ; totuşi a rostit zîmbind :

— De bună seamă, tainele cereşti nu se pot dezvălui. Dar eu v-am auzit pomenind adineaori cuvîntul „nefericita“. Aş îndrăzni oare prea mult întrebînd despre cine e vorba ?

— E firesc să întrebi asta ! a zis călugărul budist. Iată, aici se ascunde jumătate din povestea ei şi călugărul scoase nestemata şi i-o întinse lui Zhen Shiyin.

Acesta o privi pe toate părţile şi îşi dădu seama că este o piatră pe care se păstrează deslușit urmele unor hieroglife : Tong Ling Bao Yu, adică piatra nestemată în care sălăşluieşte sufletul. Pe partea cealaltă de asemenea era scris ceva, dar tocmai cînd Zhen Shiyin se pregătea să citească, budistul i-a smuls piatra zicînd :

— Am ajuns la hotarul Lumii iluziilor !

L-a tras apoi de mînecă pe daoist şi au intrat împreună pe sub o boltă de piatră de care atîrna o tăbliţă :

Tai Xu Huan Jing — Lumea iluziei. De o parte și de alta a coloanelor ce susțineau bolta stăteau prinse două plăci înalte, unde era scris :

Cînd adevărul cu minciuna se-mpreună,
Minciună este-atunci întregul adevăr ;
Cînd în nimic vreodată sălășluiește firea
Și firea se preface într-un sărman nimic.

În clipa în care Zhen Shiyin se pregătea să-i urmeze pe cei doi călugări, se auzi o detunătură îngrozitoare, ca și cum munții s-ar fi surpat și pămîntul s-ar fi prăbușit. A țipat din adînc și atunci s-a trezit. În fereastră soarele strălucea orbitor și vîntul aducea un miros abia simțit de banane. Tot ce i se arătase în vis, aproape uitase. În fața lui se ivise doica ținînd-o pe Yinglian de mînă. Cînd Zhen Shiyin o privi cu atenție observă că fata se făcuse cuminte și ageră și atît de drăguță, ca o piatră pe care ai șlefuit-o vreme îndelungată. A întins mîinile, a ridicat-o în brațe și împreună s-au îndreptat către uliță să vadă învălmășeala trecătorilor. Cînd să se întoarcă în casă, a băgat de seamă că doi călugări veneau spre el : unul budist și celălalt daoist. Cu cît se apropiau, se vedea cît de însuflețit vorbeau. Budistul avea chelbe și umbla desculț, iar daoistul purta părul încîlcit și șchiopăta. Zărindu-l pe Shiyin stînd în poartă cu Yinglian în brațe, călugărul budist i s-a adresat plîngînd :

— Milostivule, de ce porți în brațe creatura asta nefericită, care va atrage pacostea peste capul părinților săi ?

Zhen Shiyin și-a închipuit că numai un smintit poate vorbi astfel și nu l-a luat în seamă.

Atunci budistul l-a implorat :

— Dă-mi-o mie ! Dă-mi-o mie, rogu-te !

Zhen Shiyin s-a înfuriat. A strîns puternic fetița la piept și s-a întors, cu gînd să plece. Dar budistul, arătîndu-l cu degetul, hohoti de rîs și zise :

Rîd astăzi preaiubite prunc
De nerozia ce ți-i dată !

Nicicînd un lotus[1] *n-a-nflorit,*
Sub reci fulgi de zăpadă[2].
Priveşte noaptea de ianuar
Cum piere-n nemişcare
Cum din fereşti zorii se sting
Şi-n vatră focul moare.

Auzind acestea, în inima lui Zhen Shiyin a încolţit îndoiala. Vru să se întoarcă spre budist să-l întrebe ceva, dar îl reţinu glasul călugărului daoist :

— N-avem de ce merge împreună. Să ne despărţim aici şi să agonisim fiecare pentru sine. După ce se vor fi petrecut trei cataclisme, te voi aştepta la poalele muntelui Beimang. De acolo vom pătrunde în Lumea iluziei, să ştergem inscripţia de pe hrisovul zînei Jing Huan.

— Prea bine ! a răspuns călugărul budist şi dispărură fără să li se mai zărească măcar urma.

„Poate prezenţa lor să aibă un tîlc", se tot frămînta Zhen Shiyin. S-ar fi cuvenit să-i întreb ! Oricum, e prea tîrziu.

Tocmai pe cînd Zhen Shiyin mergea abătut şi cufundat în gînduri s-a întîlnit cu un cărturar scăpătat din tagma confucianistă, care locuia în templul Hulu din vecinătate. Numele lui era Jia Hua, dar îl porecliseră Shi Fei. Foarte mulţi, însă, îl cunoşteau de Jia Yucun. El s-a arătat bucuros să-l întîlnească pe Zhen Shiyin.

Jia Yucun se trăgea dintr-o familie de dregători eruditi de prin părţile provinciei Huzhou. Cînd a venit pe lume, familia sa îndura nevoi atît de mari, încît şi ceea ce agonisise pînă atunci aproape că secătuise în întregime. Membrii familiei se împuţinaseră unul cîte unul, fie că trecuseră în lumea cealaltă, fie că se împrăştiaseră, încît Jia Yucun rămăsese singur. Astfel se face că părăsise locul de baştină şi se îndreptase spre Capitală, unde avea de gînd

---

[1] Floarea de lotus o simbolizează pe Yinglian, iar zăpada pe Xue Ban, un alt personaj al romanului, bărbat a cărei favorită va fi Yinglian, sub numele Xiang Ling.

[2] După calendarul lunar în fiecare an la 15 ianuarie avea loc sărbătoarea lampioanelor. Noaptea oamenii împodobeau în fel şi chip lampioanele pe care le foloseau în casă şi porneau pe străzi într-un şuvoi ce întruchipa dragonul.

să-și dea examenele[1] ca să restabilească faima familiei. Aici picase cu vreo doi ani în urmă și se aciuiase în templu, unde trăia din ce cîștiga compunînd versuri la anumite împrejurări și copiind cu gust tot felul de hrisoave. Intrase în vizită cu Zhen Shiyin.

Cînd l-a zărit pe Zhen Shiyin, Jia Yucun l-a salutat și l-a întrebat zîmbind :

— Ce-ai rămas pironit în poartă, de privești atît de dus strada, omule neprețuit ? S-a-ntîmplat ceva ?

— Mai nimic, a răspuns Zhen Shiyin, la fel de zîmbitor. Plîngea fetița și am ieșit s-o plimb puțin. Mă plictiseam. Bine că ai apărut, frate Jia Yucun ! N-ai vrea să petrecem împreună ziua asta nesfîrșită ? Și lăsînd fata în grija servitoarei, l-a prins de braț pe Jia Yucun și au intrat în odaia sa de lucru. Servitorul a apărut cu ceaiul. Abia se așezaseră, cînd cineva de-al casei l-a vestit pe Zhen Shiyin :

— Respectabilul domn Yan ar dori să vă întrebe de sănătate.

— Rogu-te, s-a adresat Zhen Shiyin confucianistului ridicîndu-se, n-am să te părăsesc decît pentru cîteva clipe.

— Cum dorești, stimate prieten, i-a răspuns Jia Yucun, de asemenea, sculîndu-se. Doar sînt un musafir de-al casei, iar discuția o mai putem amîna.

Zhen Shiyin ajunsese la ușă. Rămas singur, Jia Yucun, neavînd ce face, a luat o carte cu versuri s-o răsfoiască. Pe neașteptate, afară s-a auzit cineva tușind. Jia Yucun s-a ridicat și s-a apropiat de fereastră : în apropiere o slujitoare rupea flori. Nu s-ar putea spune că era frumoasă, dar avea o anumită mlădiere, sprîncene subțiri și ochi limpezi, care te atrăgeau și provocau neliniște. Încîntat, Jia Yucun, fără să-și dea seama, o privea pîndindu-i fiece mișcare. Fata culesese un buchet și voia să plece.

---

[1] Din secolul al VII-lea pînă în anul 1905 în China feudală s-a menținut sistemul examenelor de stat — *kejuzhi*. Astfel, pentru ocuparea oricărei funcții era necesară obținerea unui titlu științific, dobîndit în urma promovării unor examene. Se cunosc trei trepte în ierarhia titlurilor, în ordine crescîndă : *xiucai* (titlul dat dregătorilor din administrația județeană ; *juren* (titlul dat dregătorilor din administrația provinciilor) ; *jinshi* (titlul dat dregătorilor din capitala imperiului). Primii clasați la examenele de stat se numeau *zhuanyuan*. La curtea împăratului erau admiși numai academicieni *hanlin*, cei mai renumiți dintre *jinshi*, viitori membri ai Academiei „Pădurea pensulelor“ — *Hanlinyuan*.

Dar întîmplător întoarse capul și zări la fereastră un bărbat cu haine ponosite și cu brasardă [1] jerpelită. De la prima vedere observă că-i un om scăpătat. Trupul lui puternic, fruntea înaltă, gura mare, cu contur aspru, sprîncenele stufoase ca două săbii îndoite în arc, nasul drept, obrajii rotunjiți și ochii scînteietori ca stelele făceau din el un om neobișnuit.

Fata s-a întors repede și a fugit gîndind în sine: „Ce înfățișare aleasă, dar, sărmanul, e numai zdrențe! În familia noastră, pe cît se pare, nu sînt rude ori prieteni săraci. Nu poate fi altul decît Jia Yucun, despre care tot vorbește stăpînul." Poate c-avea dreptate cînd susținea că „Jia Yucun nu-i omul care s-o ducă mult în sărăcie". De cînd ținea stăpînul să-l ajute cu bani, numai că nu i se ivise pînă acum prilejul! Gîndind așa, fără să vrea a mai întors capul o dată, de două ori. Jia Yucun a observat și, firește, și-a închipuit că fata îl place. „Ființa aceasta, gîndea el, este cu totul și cu totul neobișnuită; o, cît aș dori să devenim prieteni!"

Gîndul acesta îi dădu o nestăpînită bucurie.

Atunci cineva din casă îl anunță pe Yucun că oaspetele rămîne la cină. Socoti că n-avea rost să mai aștepte și, fără să-și mai ia rămas bun de la gazdă, ieși prin portița lăturalnică, îndreptîndu-se spre templu.

Curînd însă Zhen Shiyin se despărți de oaspete și se întoarse în birou. Aflînd că Yucun plecase, n-a mai trecut să-l vadă.

Sosi și sărbătoarea toamnei [2]. După ce s-a terminat ceremonia familială, Zhen Shiyin a poruncit să se pregătească masa în camera sa de lucru și cînd s-a lăsat seara a pornit spre templu să-l cheme la el pe Jia Yucun.

Jia Yucun nu uitase cum fata din grădina lui Zhen întorsese de două ori capul după el și în gîndul lui o socotea prietenă. Și iată că la sărbătoarea toamnei n-a mai rezistat și, aruncîndu-și privirile spre lună, a compus aceste versuri:

Cum aș putea cunoaște
Prea tristul meu destin;

---

[1] Semn de distincție pentru cărturari.
[2] *Zhong Qiu*, sărbătoarea toamnei; cade în fiecare an la 15 august (după calendarul lunar).

Se-nvolbură în suflet
Mult neștiutul chin.
Îmi arde astăzi tîmpla —
Durerea mi s-arată
Căci tu plecînd, privirea
Ți-ai mai întors o dată.
Mi-a mai rămas doar umbra
În taină s-o alint ;
Cu cine-acum sub lună
Pe veci să mă cuprind ?
Strălucitoarea floare
Parc-ar voi să-mi spună
Că raza-și va trimite
Spre fruntea ta, stăpînă.

Citindu-și versurile, i s-a perindat dinaintea ochilor tot ce trăise pînă acum, de pe timpul cînd nu trecuse încă prin necazuri și suferințe. Și lovindu-și ceafa și-a înălțat privirile către boltă și, cu un suspin, a declamat :

Rămîne zăvorît jadul în casetă
Pînă se ivește bogat cumpărător,
Agrafa nestemată de mult în ladă zace,
Dar dorul ei nestins e s-o pornească-n zbor [1].

În chiar clipa aceea, fără ca Yucun să fi observat, sosi Shiyin. Pesemne îi auzise versurile, de spuse zîmbind :

— Gîndurile tale sînt într-adevăr ieșite din comun, frate Yucun !

— Aș ! se împotrivi el cu stîngăcie. Rosteam, numai niște versuri cunoscute. De ce mă lauzi atîta ? Apoi îl întrebă pe Zhen Shiyin ce vînt l-a abătut spre el.

— În noaptea asta este sărbătoarea toamnei sau a lunii pline, cum spune poporul, zise vesel Zhen Shiyin. Stînd toată ziulica în templu trebuie să mori de urît, frate drag ! Iată de ce am pregătit un mic ospăț și te invit să-mi calci modesta casă. Îndrăznești oare să spui că nu vrei să guști sărmanele-mi bucate ?

---

[1] Metafora se referă în primele versuri la conceptul confucianist potrivit căruia talentul (comparat cu jadul) va putea ieși în evidență numai cînd momentul îi va fi prielnic. Versurile următoare amintesc de o legendă care spune că o anume zînă păstra o agrafă de jad, metamorfozată în cele din urmă într-o rîndunică. Aceasta și-a luat zborul.

Jia Yucun nici nu se gîndea să refuze invitația și răspunse bucuros :

— Mă onorează atîta bunăvoință nemeritată. Cum m-aș încumeta să nu primesc ? Și s-au îndreptat amîndoi spre odaia de lucru a lui Zhen Shiyin. Au băut ceaiul. Apoi în față li s-au așezat paharele și farfuriile. E de prisos să se mai vorbească de băuturile aduse și de bucatele alese.

Prietenii beau pe-ndelete. Discuția, și ea, s-a însuflețit treptat ; s-au ridicat abia cînd nu mai deslușeau ce au în pahare.

Veselia se-ntinsese și peste casele vecinilor, de pretutindeni răsunau cîntece de fluier ciobănesc și de flaut, dovadă că peste tot sărbătoarea era în toi. Și iată că pe cer s-a ivit luna strălucitoare și limpede, stăruind nemișcată într-o caldă scînteiere.

Sub raza ei vorba se scurgea mai sprinten și mai firesc, iar paharele n-aveau cînd să se mai zvînte. Jia Yucun s-a amețit repede. Cuprins de-o veselie nebunească și-a îndreptat privirea spre lună și a început să recite :

E-a cincisprezecea zi și luna este plină
Iar prin grădini se-nalță palatele de jad ;
Vrăjiți rămîn de-a pururi miile de ochi
De-un disc ce licărește pe cer neîncetat.

— Minunat ! strigă cît putu Zhen Shiyin după ce-și ascultă prietenul. Am spus-o întotdeauna, frate, că nu ești tu dintr-aceia care să se lase mai prejos decît alții ! Versurile abia rostite sînt fără cusur, încît înclin să le socot un semn prevestitor. Sînt sigur că în scurt timp te vei ridica în înaltul cerului. Te felicit de pe acum ! Jia Yucun a golit pe nerăsuflate paharul, i l-a umplut și pe-al lui Zhen Shiyin apoi a spus suspinînd :

— Să nu-ți închipui că-s așa de beat ! M-aș încumeta să mă înscriu la examene în capitală, cu știința mea ! Din păcate însă, din copiat acte nu aduni cine știe ce parale, ca să poți avea strictul necesar, să plătești călătoria pînă în Capitală și să acoperi toate celelalte cheltuieli.

— De ce ai tăcut pînă acum, frățioare ? l-a întrebat Zhen Shiyin. De cînd țineam să te ajut. În discuțiile noastre însă niciodată n-ai adus vorba despre asta. Știi

doar că nu-s cine știe ce ajuns, dar pricep prea bine ce va să zică *yi* și *li* [1].

Anul ce vine se spune că vor fi examene foarte însemnate, așa că trebuie să te grăbești spre Capitală. Chiar de va fi să nu izbutești, învățătura nu-ți va rămîne fără folos. Cheltuielile de drum le voi suporta eu, ca mărturie a prieteniei noastre, de care nu mă simt îndeajuns de vrednic.

Numaidecît a poruncit să se împacheteze două rînduri de haine groase și să se numere cincizeci de *liang* [2] de argint. După puțin a adăugat :

— Ziua de nouăsprezece cade în zodie bună, așa că ar trebui să-ți tocmești o barcă și s-o apuci spre apus. Pentru mine, ce-i drept, nu va fi o prea mare fericire să știu că pleci și că te vei întoarce numai iarna cealaltă !

Jia Yucun a primit banii și îmbrăcămintea, mulțumind fără să pară prea bucuros, după care au continuat să bea și să vorbească veselindu-se. Cînd prietenii s-au despărțit, trecuse straja a treia [3]. După ce l-a petrecut pe Yucun, Shiyin s-a culcat și s-a mai trezit cînd soarele era sus, deasupra pămîntului.

Gîndindu-se la cele întîmplate în ajun, Zhen Shiyin s-a hotărît să-i dea două adrese lui Jia Yucun, pentru ca ajuns în capitală să poată găsi mai lesne unde să stea un timp. Dar sluga trimisă la Jia Yucun s-a întors numaidecît :

— A zis călugărul că domnul Jia, pe la cea de-a cincea strajă, cînd mijeau zorile, a plecat spre Capitală și i-a poruncit să vă dea de știre că „înțeleptul nu crede în zile norocoase ori nenorocoase ; pentru el importantă este doar esența lucrului. Regretă că n-a avut timp să-și ia rămas bun de la stăpîn".

Vestea l-a încîntat pe Zhen Shiyin.

---

[1] Yi, devenit în limba chineză contemporană daoyi, înseamnă etichetă ; li — ceremonial ; corpus de reguli, de obiceiuri și practici valabile pentru desfășurarea întrunirilor particulare și a adunărilor cetățenești.

[2] *Liang*, unitate de măsură a greutății : circa 37,301 gr.

[3] În vechea Chină timpul nopții era delimitat în cinci părți cu durată de cîte două ore fiecare, denumită strajă. Prima strajă începea de la ora 7 seara. Astfel straja a treia însemna timpul scurs între orele 11 seara și 1 noaptea.

Vremea s-a scurs pe nesimţite şi iată că din nou a venit sărbătoarea lampioanelor. Zhen Shiyin a poruncit slujitoarei sale, Huo Ji, s-o ducă pe Yinglian pe uliţă ca să vadă petrecerea. Pe la miezul nopţii fata a revenit pentru puţin timp în casă şi a lăsat-o pe Yinglian cocoţată pe gardul unei curţi. Cînd s-a întors, a căutat-o peste tot, dar n-a mai găsit-o ! S-au ivit zorile şi tot n-a dat de urma ei. Fiindu-i frică să se înapoieze fără copilă, Huo Ji a fugit într-un sat, să se ascundă.

Între timp, Zhen Shiyin şi soţia sa, neliniştiţi că servitoarea, nici după atîta vreme, nu se întorsese cu fata acasă, au trimis după ele. Dar toţi au revenit destul de repede şi le-au spus că n-au dat de urmele celor rătăcite. Lesne de imaginat durerea părinţilor care şi-au pierdut singurul copil. Zile şi nopţi, nopţi şi zile au tot plîns. După o lună, Zhen Shiyin a căzut la pat. Doamna Zhen se simţea, de asemenea, rău şi zilnic cerea să-i prezică vraciul cum îi va mai fi.

S-a întîmplat ca la 15 martie în templul Hulu să se oficieze o mare jertfă ; călugărul, neatent, a aprins lumînările prea aproape de ferestre şi hîrtia a luat foc. [1] Poate că aşa a fost să fie. Casele, cu pereţii din bîrne şi împrejurimile din bambus, au ajutat focul să se întindă, de a învăluit întreaga ulicioară. Cei din apropiere au sărit în ajutor, numai că nimic n-a putut fi salvat. Focul a ars noaptea întreagă, cuprinzînd în flăcările sale şi mulţi oameni. Casa lui Zhen Shiyin, perete de perete cu templul, s-a făcut scrum într-o clipită. Numai el cu soţia şi cîteva slugi mai norocoase n-au avut de pătimit. Cuprins de adîncă nelinişte, Zhen Shiyin, poticnindu-se, a dat ocol casei scrumite şi a oftat îndurerat. Apoi s-a sfătuit cu soţia să se mute la ţară. Dar ca un făcut, cu un an în urmă fusese secetă şi hoţii umpluseră drumurile. Chiar dacă oşteni împărăteşti se ţineau pe urmele lor, în sate tot mai domnea spaima. Aflîndu-se la strîmtoare, Zhen Shiyin a vîndut puţinul care-i mai rămăsese şi împreună cu soţia şi două servitoare au plecat la socri.

Socrul său se numea Feng Su şi era de fel de prin părţile ţinutului Daruzhou. Cu toate că trăia numai din roadele cîmpului, n-o ducea rău. Acum cînd ginerele ajuns la nevoie i-a călcat pragul, bătrînul nu s-a arătat

---

[1] În China se obişnuia să se căptuşească fereastra cu foiţă semitransparentă, făcută din faină de orez, care înlocuia sticla.

prea încîntat. Noroc că Zhen Shiyin avea banii căpătați de pe bruma de lucruri vîndute și l-a rugat pe Feng Su să-i cumpere, potrivit propriei chibzuieli, o casă și ceva pămînt, ca să aibă de unde mînca și de unde se îmbrăca. Dar Feng Su, înșelîndu-și ginerele, a ascuns jumătate din bani și cu restul a cumpărat lui Zhen Shiyin o bucățică de pămînt sterp și o căsuță nevolnică. Fiind cărturar, fără îndemînare într-ale gospodăriei, după vreo doi ani nu s-a mai ales cu nimic. Feng Su se purta cuviincios cu ginerele cînd era de față, însă îl bîrfea în lipsă, zicînd că-i trîntor, că nu știe să trăiască și nu-i place decît să mănînce și să bea. Lui Zhen Shiyin nu i-a venit deloc bine cînd a aflat toate acestea. În plus, în mintea sa se păstrase vie amintirea anilor trecuți. Judecați numai, care om, ajuns la adînci bătrînețe, mai poate rezista crudelor lovituri ale soartei, căzute una după alta ? Zhen Shiyin nu mai făcea altceva decît să se gîndească tot timpul la moarte. Într-o zi, sprijinindu-se în cîrjă, a ieșit în stradă. Un călugăr daoist, pesemne cu mințile pierdute, cu hainele jerpelite și încălțările dintr-un postav grosolan, s-a apropiat de el și a mormăit :

Iubim cu toți smerenia de pustnic —
Iubire ce subjugă fără încetare —
Dar să uităm în stare nu sîntem
Mărirea ce-o dorește fiecare !
Destui cu-onoruri au trăit cîndva —
Au dispărut în umbră ca în vis —
A năpădit mormîntul lor urzica
Și-al vremii colb pe față li s-a-ntins.

Iubim cu toți smerenia de pustnic —
Iubire care ne subjugă fără vrere —
Dar să uităm în stare nu sîntem
Cît alergăm s-agonisim avere.
Singuri viața ne-o schimbăm în chin,
Temîndu-ne amarnic de risipă.
Am strîns atît și ochii i-am închis
Și n-am văzut că viața-i doar o clipă.

Iubim cu toți smerenia de pustnic —
Îi sîntem robi ca unei preaiubite —
Dar să uităm în stare nu sîntem

De-ademeniri și de ispite !
Îndatoritoare ți-e femeia
Și credincioasă ți se-arată.
Cînd vei muri, fii sigur, altul
Locul ți-l va lua pe dată.

Iubim cu toți smerenia de pustnic —
Iubire care ne subjugă pe pămînt —,
Dar să uităm ne e cu neputință :
Copiii sînt ce-avem din tot mai sfînt !
Părinți ce-și dau și ultima suflare
Și azi ca și-altădată întîlnești,
Dar nici un fiu nebun de-a lor iubire
Și viața în zadar ți-o irosești.

Zhen Shiyin s-a apropiat de acel nebun și l-a întrebat ce vrea să spună, că el în afară de „ne subjugă" și „nu vom uita" n-a înțeles nimic.

— Dacă ai înțeles „ne subjugă" și „nu vom uita", înseamnă că ai priceput tot ! a zis zîmbind călugărul daoist. Știi doar că „ne subjugă" tot ceea ce „nu putem uita" și „nu putem uita" tot ceea ce „ne subjugă". Nu „ne subjugă" ceea ce „putem uita" și „putem uita" ceea ce „nu ne subjugă". Iată de ce cîntarea mea se numește : *Despre ceea ce ne subjugă și nu putem uita.* Zhen Shiyin, ager din fire, a ascultat vorbele călugărului, apoi a zis rîzînd :

— Stai ! Dă-mi dacă vrei tălmăcirea cîntecului tău *Despre ceea ce ne subjugă și nu putem uita !*

— Ține tălmăcirea ! a spus călugărul.

Zhen Shiyin a citit :

Tăcere a cuprins totul acum.
Pe pat, atunci, nu încăpeau blazoane [1] *;*
Veștedă-i iarba sub sălciile-uscate,
Fusese-aici loc larg pentru terasă...
Peste tavanul încrustat s-a-ntins,
Abia zărită, pînza de păianjen ;
Paragini de ferești mai poartă încă
Mătasea scumpă de un verde stins.

[1] Expresia își are originea în legenda despre Guo Ciyi, înalt demnitar pe timpul dinastiei Tang. Aceasta avea o familie atît de numeroasă, încît atunci cînd se adunau cu toții și își puneau pe pat însemnele nobiliare, în forma unor bețe de bambus, nu mai găseai loc să te așezi.

Fardurile fine zac ca mai-nainte,
Parfumul pudrei vechi e tot plăcut ;
Dar cum de favoriții s-au brumat ?
Strălucitoare-s tîmplele scobite !
În lutu-ngălbenit, înalt cît munții,
Abia de ieri s-au îngropat schelete ;
Sub baldachinul roșu azi petrece
O tînără pereche noaptea nunții.
Cutiile cu aur încărcate
Gemeau pe lîngă cufere cu-argint ;
Un cerșetor vestit ai ajuns astăzi,
Hulit să fii de gurile spurcate.
Plîngeai amar că viața ți-a fost scurtă,
Dar n-ai știut că ai să mori curînd ;
Neprihănit ai fost, azi ești un hoț —
Povețele în lume n-au ajutat nicicînd !
Tu fiicei i-ai ales un om bogat
Fără să știi cît îi plăcea desfrîul ;
Sfidai ades pe marii dregători
Și te-ai trezit de mîini încătușat.
Viața nu-i decît o-nvălmășeală ;
Abia de-ai isprăvit tu versul de cîntat
Și locul de pe scenă ți l-am ocupat.
Ce-a fost pămînt, străin și neștiut
E astăzi locu-n care te-ai născut.
Prostie-i totul, de astăzi și de ieri ;
La fel se-ntîmplă mai cu fiecare,
Nu-ți iei nimic, muncesti tot pentru alții
Să isprăvești a nunț[illegible]r găteli.

De bucurie, călugărul daoist și-a lovit palmele și a zis :
— Ai dezlegat, ai dezlegat !
— Haide acum ! zise Zhen Shiyin.
Și luînd traista din spatele nebunului, o aruncă pe umerii săi și îl urmă fără să se mai întoarcă din drum. Abia se făcuseră nevăzuți plutind ușor în sus, că pe uliță și începu panica, întîmplarea trecînd din gură în gură.

Doamna Zhen a plîns amarnic cînd a aflat de dispariția soțului. S-a sfătuit cu taică-său și au trimis oameni în căutarea lui, dar totul a fost în zadar, aceștia întorcîndu-se așa cum au plecat. Neavînd încotro, doamna Zhen a rămas să trăiască la casa tatălui său. Noroc că avea lîngă ea pe cele două fete care își ajutau stăpîna

la brodat. Vindeau broderiile și acopereau astfel o parte din cheltuielile suportate de bătrîn cu întreținerea lor. Bineînțeles că Feng Su cîrtea neîncetat, dar cum n-aveau unde să se ducă, a trebuit să se împace cu situația ivită.

Într-o zi fetele cumpărau în uliță niște ață, cînd au auzit țipete :

— A fost numit noul nostru prefect ! se agitau trecătorii.

Fetele și-au aruncat pe furiș privirile peste poartă și au văzut cum în urma unor fugari mergeau soldații și străjerii, iar după ei, într-un uriaș palanchin era purtat prefectul, împodobit cu capelă neagră și veșminte roșii de mătase. Li s-au înmuiat picioarele de spaimă și-n mintea lor și-au zis : „Ce figură cunoscută are prefectul ăsta ! Parcă l-am mai fi văzut undeva ! ?“

Apoi s-au întors în casă și-au uitat cele întîmplate. Seara, cînd toți se pregăteau de culcare, s-a auzit o bocănitură în poartă și vuietul mai multor voci :

— Prefectul dorește să vă vadă !

Feng Su, amuțit de frică, își holba prostește ochii.

Dacă vreți să știți ce s-a întîmplat mai departe, citiți capitolul următor.

CAPITOLUL

2

În care se povestește cum soția lui Lin Ruhai,
născută Jia, a murit în orașul Yangzhou
și cum Leng Zixing
dezvăluie istoria castelului Rongguo

JIA BAOYU

AUZIND STRIGĂTE, Feng Su a ieșit la poartă și, cu un zîmbet slugarnic, a întrebat despre ce-i vorba.

— Să vină domnul Zhen ! au țipat oamenii prefectului.

— Eu mă numesc Feng, nu Zhen, a zîmbit cu sfială Feng Su, împotrivindu-se. E-adevărat că am avut un ginere Zhen, dar sînt doi ani de cînd a plecat de-acasă. Întrebați poate de el ?

— Nu știm nici noi ! au răspuns străjerii. Ne e tot una, „Zhen" ori „Jia" [1]. Dacă ginerele spui că nu-i, atunci te vom lua pe tine să te ducem înaintea prefectului.

L-au apucat pe Feng Su și l-au împins cu brutalitate.

În casa lui Feng Su toți se frămîntau, fără să știe careva ce s-a întîmplat.

Pe la straja a doua, cînd s-a întors Feng Su, ai casei s-au năpustit cu întrebările.

— S-a întîmplat ca prefectul să fie un prieten de-al ginerelui meu, a explicat Feng Su. Se numește Jia Yucun. Văzuse în poartă pe slujnica Qiao Xing cumpărînd ață, și atunci și-a zis că ginerele s-o fi mutat aici și a trimis după el. Cînd i-am povestit domnului prefect toate cele petrecute, a oftat din greu și m-a întrebat de fetiță. „S-a pierdut la sărbătoarea lampioanelor", i-am răspuns. „Am să încerc să dau de urma ei, mi-a făgăduit el. Am să trimit oamenii mei, vor găsi-o negreșit. Cînd mă pregăteam să plec, mi-a dat doi *liang* de argint.

Cele auzite au tulburat-o într-atît pe doamna Zhen, că toată seara n-a mai scos un cuvînt.

---

[1] *Zhen, jia*, joc de cuvinte însemnînd adevăr și falsitate.

A doua zi dimineața solii lui Jia Yucun au adus doamnei Zhen doi *liang* de argint și patru bucăți de atlas, iar lui Feng Su i-au înmînat o scrisoare pecetluită, care cuprindea rugămintea prefectului de a stărui pe lîngă doamna Zhen să i-o dea de soție de rangul al doilea pe Qiao Xing. Feng Su nu mai putea de bucurie. Vrînd să facă pe placul prefectului, l-a lăudat fiicei sale atît de mult, încît chiar în seara aceea, într-un palanchin de rînd, Qiao Xing se îndrepta spre locuința înaltului demnitar. Recunoscător, Jia Yucun i-a trimis lui Feng Su încă o sută de *liang* de aur și a răsplătit-o pe doamna Zhen cu dărnicie, ca să poată trăi fără lipsuri, pînă avea să-i găsească fetița.

Qiao Xing nu era alta decît slujitoarea care abia se uitase la Jia Yucun pe cînd acesta se găsea în grădina lui Zhen Shiyin. Privirea fugară aruncată lui Jia Yucun i-a adus fetei norocul. Cine și-ar fi închipuit! N-avea să treacă mult timp ca soarta să se arate de două ori milostivă cu ea : nici nu se împlini anul că Qiao Xing născu un băiat, iar apoi peste o jumătate de an muri soția legitimă a lui Jia Yucun, așa că norocoasa femeie îi luă locul în casa lui Jia Yucun.

Ei, ia te uită unde poate duce o privire fugară!

Toate s-au petrecut astfel : Yucun a luat banii pe care i-i dăduse Zhen Shiyin pentru drum și în ziua de șaisprezece a plecat spre Capitală, unde, trecîndu-și strălucit examenele, primi titlul de *jinshi*. Nimerind în rîndul candidaților care primeau posturile libere din afara Capitalei, Jia Yucun a ajuns prefect în acest județ.

Deși înzestrat cu însușiri deosebite, Jia Yucun era hrăpăreț, pizmaș și aspru. Ajunsese atît de trufaș, încît ceilalți dregători se uitau la el chiorîș. N-a trebuit mult timp ca mai marii săi să-l înfățișeze prin ordin imperial „doar părelnic priceput, în realitate dovedindu-se viclean și de rînd". Apoi, învinuit că ar fi avut legături cu *shenshi*[1] și ar fi îngăduit șperțul și sustragerea de bani publici, a fost de ajuns ca guvernatorul să se înfurie și să poruncească să fie îndepărtat din funcție.

Cînd s-a aflat această știre, toți dregătorii ținutului s-au bucurat. Bineînțeles Jia Yucun s-a simțit umilit, dar n-a arătat nici cea mai mică nemulțumire, a glumit

[1] *Shenshi*, bogații satului, care formau pătura gospodarilor în vechea Chină.

și a rîs ca și cînd nu s-ar fi întîmplat nimic. A părăsit astfel treburile dregătorești, și-a strîns banii care i se cădeau pe anul slujit, apoi și-a adus familia, împreună cu slugile casei, în locurile de baștină, la Yuanji. Și, după cum se spune, Jia Yucun a rămas cu vîntul în traistă și cu luna în mînecă, peregrinînd prin vestite locuri istorice.

Colindînd odată așa prin Weiyang, a aflat că slujbașul care strîngea dările pentru sare de la un timp încoace, în întreg ținutul, era Lin Ruhai din Gusu. Lin Ruhai era al treilea pe lista celor reușiți la examenele din anul trecut, și nu de mult fusese înaintat controlor la Terasa Orhideelor. Primind ordinul guvernatorului de numire în funcția de colector al dărilor ce trebuiau plătite pentru sare, se stabilise în acest loc.

Cîndva, un străbun al său din a cincea generație primise chiar titlul de *liehou*[1]. După lege, titlul fusese dat la început urmașilor de-a lungul a trei generații. Și cum unul dintre guvernatori a vrut să se arate mai mărinimos în cinstirea strămoșilor, a prelungit privilegiile îngăduite urmașilor cu încă o generație, însă după tatăl lui Lin Ruhai acest drept s-a pierdut, Lin Ruhai și urmașii săi fiind, așadar, nevoiți să-și dobîndească titlurile prin examene de stat.

Deși se trăgeau dintr-o familie de dregători, membrii ei, care putuseră să ocupe funcții în stat, nu dăduseră examene. Cu toate acestea li se arăta respectul cuvenit celor învățați. Din păcate arborele genealogic Lin nu era numeros și chiar dacă ar mai fi adăugat și alte cîteva familii pe linia legăturilor strămoșești, acestea ar fi fost prea îndepărtate de Lin Ruhai.

Lin Ruhai avea cincizeci de ani. Singurul lui fiu murise anul trecut, în vîrstă de trei ani. În afară de soție mai avea și cîteva ibovnice, dar soarta nu-i dăruise fii cu ele, așa că nu avea ce face. Numai nevasta, născută Jia, i-a adus pe lume o fiică, pe care a numit-o Daiyu[2]. Împlinise cinci ani de curînd și o iubeau ca pe lumina ochilor.

Lin Daiyu era o copilă isteață și înzestrată. Fiindcă părinții nu avuseseră parte de un moștenitor, s-au gîndit

---

[1] *Liehou*, înalt titlu de demnitar în slujba Curții imperiale, din treapta a doua a ierarhiei sociale.

[2] Onix ; Agată neagră.

să-i dea învăţătură şi educaţie aşa cum s-ar fi cuvenit unui fiu, străduindu-se cît puteau să-i asigure o creştere aleasă.

Pînă la această întîmplare Jia Yucun locuise la casa de primire a străinilor, unde răcise şi se îmbolnăvise. Reînsănătoşindu-se, hotărîse, pentru a face faţă greutăţilor, să-şi ia, aşa cum se spunea, încă o povară pe umeri. Întîlnindu-se odată cu nişte vechi prieteni, care se cunoşteau cu Lin Ruhai, a aflat de la ei că acesta era în căutarea unui învăţător pentru fiica sa, aşa că pînă la urmă i-a fost recomandat lui Lin. Eleva era încă mică, firavă şi nu se ştia cît timp avea să înveţe. În afară de orele sale, două din slujitoarele stăpînului făceau lecţii împreună cu fata. Yucun n-avea deci motiv să se obosească prea din cale afară. În scurtă vreme se însănătoşise de-a binelea. Nici n-a simţit cum s-a scurs un an. Pe neaşteptate nenorocirea a făcut ca mama copilei, doamna Jia, să se îmbolnăvească şi să moară.

Daiyu o îngrijise în tot timpul bolii, iar după moarte a ţinut cu străşnicie doliul. Fireşte, durerea a copleşit-o şi, cum era slabă şi plăpîndă din fire, o veche boală a doborît-o, aşa că vreme îndelungată a trebuit să renunţe la învăţătură. Jia Yucun, lipsit de orice îndeletnicire, se plictisea de moarte. Cînd amiezile erau însorite, pleca la plimbare. Odată, furat de dorinţa de a admira peisajul, a ieşit la marginea oraşului şi, mergînd la-ntîmplare, s-a pomenit într-un loc necunoscut.

Jur împrejur se înălţau munţi abrupţi, în prăpastii vuia un rîu, şi pe malurile acestuia creşteau bambuşi deşi. Nu departe, printre arbori, zări un vechi templu budist. Uşa atîrna din ţîţîni, pe pereţi se cojise tencuiala, doar la intrare se păstrase o inscripţie : „Iată lăcaşul unde dobîndeşti înţelepciunea". De-o parte şi de alta a uşii se mai zăreau alte două inscripţii vechi :

De ţi-au rămas în urmă-averi,
În veci te-ncearcă amintirea ;
De ţi s-a-nchis în faţă calea,
În urmă-aluneci cu privirea.

Jia Yucun gîndi : „Cîteva cuvinte doar şi cît tîlc adînc ! Am colindat munţi şi am poposit prin temple, dar nicăieri n-am întîlnit o asemenea meditaţie. Poate

că va fi cineva aici care să-mi tălmăcească sensul. De ce n-aş intra ?"

Jia Yucun a păşit în templu şi, într-adevăr, zări un călugăr bătrîn care-şi fierbea orezul. Neluînd în seamă vîrsta înaintată a acestuia, i-a grăit ; dar călugărul fiind surd şi cu vederea slăbită, şi pe deasupra cu dinţii de mult căzuţi şi cu limba aproape înţepenită, în loc de răspuns la întrebările lui Jia Yucun, a mormăit ceva fără rost. Yucun n-a mai stăruit şi a ieşit din templu, cu gîndul să intre în crîşma satului, ca vinul ce-l va bea să-i aţîţe curiozitatea faţă de aceste locuri pitoreşti. Abia trecu pragul birtului, cînd unul din cei ce şedeau la masă s-a ridicat, şi rîzînd zgomotos şi cu braţele desfăcute s-a năpustit spre Jia Yucun zicînd :

— Ia te uită ce-ntîlnire !

Privindu-l cu luare aminte, recunoscu pe Leng Zixing, vînzătorul de antichităţi, pe care îl ştia încă de mult.

Jia Yucun îl preţuise de la început pe acest om deosebit, iar la rîndul său, Leng Zixing se folosise deseori de serviciile lui Yucun, astfel că între ei se legase o adevărată prietenie.

— Cum de te afli aici, frate ? l-a întrebat Jia Yucun, de asemenea, rîzînd. Nu m-aş fi aşteptat să te întîlnesc. Numai soarta m-a îndreptat în aceste locuri.

— La sfîrşitul anului trecut am venit acasă, l-a lămurit Leng Zixing. Acum tocmai mă întorceam în Capitală, dar în drum m-am întîlnit cu un vechi prieten, care nu m-a mai lăsat să plec. Chestiuni grabnice nu am, aşa c-am s-o pornesc la drum pe la mijlocul lunii. Azi prietenul meu fiind chemat de treburi, iar eu neavînd nimic mai bun de făcut, m-am abătut pe aici ; şi iată ce-ntîlnire neaşteptată ! L-a poftit pe Jia Yucun să se aşeze, a cerut vin şi gustări, apoi s-au apucat să-şi povestească unul altuia despre toate prin cîte trecuseră, de la despărţire şi pînă acum.

— Ce veşti mai ai din Capitală ? întrebă Jia Yucun.

— Din păcate, nu cine ştie ce, a răspuns Leng Zixing. Numai în familia scumpelor tale rude s-a petrecut un fapt destul de ciudat.

— N-am nici un fel de rudă în Capitală, a zis zîmbind Jia Yucun. Ce vrei să spui cu asta ?

— Doar n-o fi numai o singură familie în neamul tău, și chiar de-i așa, asta nu înseamnă că tu ții de un anume neam ? a spus Leng Zixing.

— Care anume ?

— Neamul Jia din castelul Rongguo, a răspuns Zixing. Ori socoți cumva că te-ar face de rușine ?

— Ei, și tu ! a exclamat Jia Yucun. Dacă mă gîndesc bine, în neamul meu mai sînt mulți în viață. Încă în timpul lui Jia Fu din Han de Răsărit[1] s-au ivit destule vlăstare care s-au răzlețit prin toate provinciile, așa că nu se mai știe cine sînt și din ce neam se trag. Se pare că acei din Rongguo aparțin într-adevăr aceleiași ramuri ca și noi, numai că Rongguo s-au ajuns într-așa măsură, încît nouă ne vine greu să spunem că am fi din același neam cu ei. De aceea între noi nu este nici un fel de apropiere.

— Vorbe fără rost, dragul meu ! a oftat Leng Zixing. În ziua de azi castelele Rongguo și Ningguo nu mai sînt ce au fost altădată. fiindcă în tot ce-i acolo se simte prăbușirea.

— Doar nu de mult la Rongguo și Ningguo trăiau puzderie de oameni ! — s-a mirat Jia Yucun. Despre ce ruinare poate fi vorba ?

— Adevărat, numai că povestea e cam lungă, a zis Leng Zixing.

Jia Yucun a urmat :

— Anul trecut m-am dus la Jinling cu gînd să văd monumentele istorice din timpul celor șase dinastii[2]. M-am dus să vizitez Shitoucheng și am fost prin apropierea acestor castele. Erau așezate la rînd, Ningguo spre răsărit și Rongguo la apus și ocupau mai bine de jumătate din stradă. De la intrare, într-adevăr totul părea pustiu și nu se zărea nimeni. Mi-am aruncat privirea înăuntru peste zidul de piatră care împrejmuia curtea : am zărit săli de oaspeți și de ceremonii, turnuri și foișoare, iar dincolo de ele, în grădină, unde înverziseră din abundență copacii stufoși, se îngrămădeau colinele din piatră aranjate cu gust. Nimic nu m-ar fi îndreptățit să spun că familia aceasta intrase în declin.

---

[1] *Han de Răsărit,* dinastie chineză care a domnit între anii 25—220.

[2] *Cele șase dinastii*, perioadă din istoria Chinei cuprinsă între veacul al III-lea și al VI-lea.

Leng Zixing a zîmbit :

— Se vede că tu ai agonisit numai prin muncă ! de aceea îţi vine greu să pricepi ! Din bătrîni se spune că „miriapodele nici cînd mor nu cad". Bineînţeles că aceste familii nu mai trăiesc în belşugul de altădată, dar o duc cu mult mai bine decît simpli slujbaşi de rînd. Zilnic, la ei, vei găsi oaspeţi ; stăpînii, ca şi slugile, nu cunosc lipsurile, dar nici unul din ei n-are habar de treburile gospodăriei şi nimănui nu-i trece prin minte că ar putea să trăiască mai cumpănit. Trufia nu i-a părăsit încă, deşi buzunarul le este aproape gol. Dar asta-i un fleac ! Ceva e mai important însă : în asemenea familii sus-puse, de viţă nobilă, unde ai casei sînt chemaţi la masă prin bătăi de gong, generaţia tînără — fii şi nepoţi — decade din ce în ce.

— Cum e cu putinţă ca în astfel de familii cu tradiţie să se ignore într-atît educaţia copiilor ? se minună Jia Yucun. N-aş putea să spun nimic despre alţii din neamul Jia, dar mi s-a părut întotdeauna că Rongguo şi Ningguo, din acest punct de vedere, pot servi de exemplu. Cum de-or fi ajuns în asemenea stare ?

— Să ne oprim numai la aceste două familii, suspină Leng Zixing. Îţi spun îndată despre ce-i vorba. Ning Guogong şi Rong Guogong [1] au fost fraţi buni. Cel mai mare, Ning Guo, a avut doi fii. După moartea bătrînului trebuia să-i urmeze fiul mai mare, Jia Daihua, care de asemenea avea doi moştenitori. Primul se numea Jia Fu, mort pe la opt-nouă ani. I-a mai rămas în viaţă al doilea fiu, Jia Jing, care a moştenit titlul tatălui său. Acesta, foarte curînd s-a simţit atras de daoism ; topea chinovar, călea mercur, ori se străduia să găsească elixirul vieţii veşnice, şi nimic mai mult pe lume nu-l interesa. Din fericire, în tinereţe avusese un copil — Jia Zhen, aşa că Jia Jing, care visa la nemurire, i-a lăsat lui titlul, iar el, cunoscînd nişte călugări daoişti, n-a mai vrut să rămînă cu ai lui şi toată vremea şi-o petrecea pe la marginea oraşului. Jia Zhen a avut un copil, Jia Rong ; anul acesta împlineşte şaisprezece ani. Lui Jia Jing totul i se părea fără rost, iar lui Jia Zhen nu-i ajungea timpul din cauza ospeţelor. Aşa a dat peste cap castelul Ningguo, fără ca să aibă cine să-l ţină

[1] *Gong*, echivalent cu duce, titlul cel mai înalt în China feudală. Aici este asociat numelui, ca particulă onomastică.

din scurt. Ascultă acum şi despre Rongguo : chiar cu el s-a întîmplat povestea ciudată, de care numai ce ţi-am amintit. După moartea ducelui Rongguo, titlul i-a revenit fiului său mai mare, Jia Daishan, care la vremea lui s-a însurat cu o fată din vestitul neam Shi Hou din oraşul Jinling. Ea i-a născut doi fii : cel mare Jia She şi celălalt Jia Zheng. Jia Daishan a murit de timpuriu şi soţia i-a rămas văduvă. Titlul i l-a moştenit fiul cel mare, Jia She. Acest Jia She avea o minte slabă, aşa că numai de gospodărirea averii nu era bun. Fratele său însă, Jia Zheng, care încă din copilărie uimea prin cinstea lui, era însetat de cultură, fapt ce-i atrăsese dragostea şi preţuirea bunicului. Acesta dorea mult ca nepotul să treacă probele cerute şi să obţină o slujbă.

Pe patul de moarte, Jia Daishan se adresă împăratului şi acesta, întotdeauna milostiv cu supuşii săi credincioşi, a poruncit ca titlul şi funcţia sa să fie date fiului cel mare, iar toţi ceilalţi fii să se înfăţişeze fără zăbavă la el. Mulţumită acestui fapt, Jia Zheng a primit atunci o slujbă însemnată, ca acum să fie ridicat în funcţie de *wailang*[1]. Soţia sa născută Wang, i-a dăruit un fiu, pe Jia Zhu, care la vîrsta de paisprezece ani a mers la învăţătură, ca apoi să se-nsoare de tînăr. A avut şi el un copil, dar Jia Zhu s-a îmbolnăvit şi a murit înainte de a împlini douăzeci de ani. După aceea, doamna Wang a născut o fetiţă, chiar în prima zi a Anului Nou, de s-au mirat toţi. S-au scurs mai bine de zece ani şi doamna Wang a mai adus soţului un fiu. Dar cel mai neaşteptat lucru a fost că băiatul, cînd a ieşit din pîntecele mamei, ţinea în gură o pietricică şi aceasta sclipea în toate culorile curcubeului, iar pe deasupra purta urmele unor hieroglife. Ei, spune-mi, nu-i asta ceva plin de ciudăţenie ?

— Fireşte că aşa e ! a rîs Yucun. Mă tem că băiatul va avea o viaţă cu totul neobişnuită,

— Aşa zic toţi, rîse Leng Zixing, fapt pentru care maică-sa moare după el. Cînd a împlinit un an, domnul Jia s-a gîndit să vadă ce îi hărăzeşte soarta. A aşezat în faţa lui cele mai felurite lucruri. Mult s-au minunat cînd băiatul a apucat nişte agrafe purpurii şi nişte inele cu care a început să se joace.

---

[1] *Wailang*, denumire dată, în vechea China, înalţilor demnitari din aparatul de conducere a statului.

Domnului Jia, de bună seamă, nu i-a fost pe plac și a zis că fiul său va fi atras numai de băutură și de femei. De atunci s-a îndepărtat de el. Numai bunică-sa îl pierde din ochi de drag ce-i este. Ce zici că acum, la zece ani, cu toate că-i prea răsfățat, abia de găsești unul într-o sută așa de isteț și de instruit ca el. Și judecata lui este ciudată ! „Femeile, spunea el, sînt făcute din apă, iar bărbații din noroi. Ele mă bucură și mă fericesc, dar bărbații mă fac să simt o duhoare grea". Spune, nu-i de rîs ? Ce altceva decît un pierde-vară o să ajungă ?

— Nu se știe, a zis Jia Yucun, și fața lui a căpătat o înfățișare aspră. Mi-e teamă că voi n-ați înțeles povestea acestui băiat ! Mi se pare că domnul Jia greșit îl socoate dedat stricăciunii. Dacă nu va citi cărți multe, dacă nu se va osteni căutînd să pătrundă miezul lucrurilor și să afle adevărul și cauzele care dau rostul vieții, nu-l va putea înțelege niciodată !

Vorba aparte a lui Jia Yucun l-a făcut pe Leng Zixing, să judece mai atent și să-l roage să-i arate tîlcul celor spuse mai înainte.

— Cerul și pămîntul zămislesc oamenii, iar ei se deosebesc puțin unii de alții, dacă, vezi bine, nu-i punem la socoteală pe cei foarte buni și pe cei ticăloși. Oamenii buni se nasc hărăziți de-o zodie bună, iar ticăloșii de-o ursită crudă. Primii vin pe lume ca să așeze ordinea, iar ceilalți să aducă nenorocirile și zbuciumul. Yao [1], Shun, Yu, Cheng Tang, Wen Wang, Wu Wang, Zhou Gong, Shao Gong, Meng Zi, Dong Zhongshu, Han Yu, Zhou Dunyi, Cheng Hao, Zhu Xi, Zhang Zai

[1] *Yao*, împărat legendar, care, potrivit cronologiei chineze tradiționale, ar fi domnit între anii 2341—2258 î.e.n.

Shun, împărat legendar, care, potrivit cronologiei chineze tradiționale, ar fi domnit între anii 2317—2208 î.e.n.

Yu, împărat legendar (2298—2197 î.e.n.)

Shang Tang, întemeietorul dinastiei Yin (Shang) (1766(?)—1122(?) î.e.n.), a domnit între anii 1766—1754 î.e.n.

Wen Wang (secolul al XII-lea î.e.n. cca. 1154—1122 î.e.n.), tatăl lui Wu Wang (1122—1116 î.e.n.), întemeietorul dinastiei Zhou de Apus (sec. 11 î.e.n.—771 î.e.n.)

Zhou Gong, fiul lui Wen Wang. L-a ajutat pe Wu Wang să distrugă dinastia Yin (Shang).

Shao Gong, fiu natural al lui Wen Wang, a ocupat funcția de înalt demnitar în timpul domniei lui Wu Wang și al succesorului său, Cheng Wang (1115—1078 î.e.n.).

Meng Zi (372—289 î.e.n.), filozof, formație confucianistă și mare om de stat.

s-au născut într-o zodie bună. Chi You[1], Gong Gong, Jie Wang, Zhou Wang, Wang Mang, Cao Cao, Zhuan Wen, An Lushan, Qin Kuai au venit pe lume aduşi de o ursită cruntă. Oamenii buni aduc ordinea pe pămînt, pe cînd ticăloşii seamănă vrajba. Vorba neprefăcută şi puterea de judecată — semnele bune care stau la temelia universului — sînt însuşirile celor aleşi.

Cruzimea şi viclenia — semnele rele care stau deopotrivă la temelia universului — sînt însuşirile celor ticăloşi. Astăzi, cînd a sosit sorocul marii fericiri şi al îndestulării, al liniştii în lume, spiritul bun stăpîneşte, fără osebire, în tot locul, începînd cu palatele împărăteşti şi terminînd cu cele mai îndepărtate colţuri ale ţării. El se împrăştie din belşug jur împrejur, se preface în rouă dulce şi vînt blînd, care adie peste-ntreg pămîntul. Acum, cînd încălzeşte soarele dogoritor, duhul cruzimii şi al vicleniei nu se poate răspîndi în aer, ci se afundă în văgăunile adînci. Vîntul înăbuşitor şi norii trag nădejde să-l poată scoate, fie şi cît un firicel de mătase.

Cele două forţe nu se pot nimici una pe alta, ci se luptă fără ostoire ca vîntul şi apa, tunetul şi trăznetul. Năzuind fără prea multă vlagă să fie slobod, duhul cruzimii se întrupează în oameni şi cei în care se cuibăreşte nu mai pot atinge nici suişul, nici coborîşul. Numai să-i asemui cu alţii şi vei băga de seamă că în isteţime şi har sînt deasupra celorlalţi, dar în minciună ori şiretenie sînt mai prejos decît milioane de oameni de rînd. Născuţi în familiile bogate, de viţă veche, de cele mai multe ori cad în dezmăţ ; născuţi în familiile

---

Han Yu (768—824), poet proeminent, scriitor şi om de stat.
Zhou Dunyi (1017—1073), filozof renumit şi mare poet.
Cheng Hao (secolul al XI), mare bărbat de stat şi filosof de formaţie confucianistă.
Zhu Xi (1130—1200), filozof idealist, întemeietorul şcolii neoconfucianiste. Comentator al cărţilor vechi confucianiste.
Zhang Zai (secolul al XII-lea) filozof confucianist, cunoscut pentru studiile asupra canoanelor confucianiste şi budiste.

[1] Chi You, trib legendar de tirani, care se spune că ar fi avut trupuri de fiare, capete de fier şi frunţi de aramă.

Gong Gong, titan care s-a luptat cu împăratul legendar Zhuan Xu (mileniul al III-lea) pentru putere.

Jie Wang sau *Die Jie* (1818—1766 î.e.n.), ultimul conducător al dinastiei semilegendare Xia (2033 (?)—1766 (?) î.e.n.), renumit pentru cruzimea sa neobişnuită.

cu carte, dar nevoiaşe, se fac sihaştri şi ajung vestiţi ; născuţi pînă şi în nefericitele familii năpăstuite de soartă, ei se fac fie actori de faimă, fie cîntăreţi, însă niciodată nu cad pînă acolo să fie servitori ori curieri, să se supună de bunăvoie şi să se lase daţi la o parte de careva mărginit.

În vechime puteau fi socotiţi astfel Xiu Yu[1], Tao Jian, Ruan Ji, Ji Kang, Liu Ling, Wang Danzhi şi Xie An, Cu Hutou, Hou Zhu din Chen, Ming Huang din Tang, Hui Zong din Song, Liu Tingzhi, Wen Feiqing, Mi Nan'gong, Shi Manqing, Liu Qiqing, Qin Shaoyou şi de asemenea Ni Yunlin, Tang Bohu, Zhu Zhishan ori Li Kuinian, Huang Fanzhuo, Jing Xinmo, Zhuo Wenjun, Hong Fu, Xue Tao, Cui Yin, Zhao Yun. Toţi aceştia sînt din ţinuturi felurite, dar s-au supus aceleiaşi legi.

Zhou Wang (1154—1122 î.e.n.), ultimul succesor al dinastiei Yin (Shang), numele său devenind simbolul samavolniciei ; „Zhou cel Rău".

Wang Mang, reprezentant al marii aristocraţii feudale. În anul 5 î.e.n. l-a ucis pe Ping Di, împărat din dinastia Han iar în anul 9 s-a declarat împărat.

Cao Cao (155—220), mare om de stat şi poet, întemeietorul dinastiei Wei (220—265).

Zhuan Wen (secolul al IV-lea), comandant de oşti din dinastia Jin (265—420). În anul 370 l-a dat jos de pe tron pe Fei Di. A fost executat pentru vina de a se fi împotrivit împăratului.

An Lushan, turc de origine, a primit titlul de guvernator pe timpul domniei împăratului Tang Xuanzong (712—756). În anul 755 s-a răzvrătit şi a cotropit capitala Chang'an.

Qin Kuai (secolul al XII-lea), ministru pe timpul domniei împăraţilor Song : Hui Zong, Qin Zong şi Gao Zong. În anul 1141 l-a ucis pe eroul naţional chinez Yue Fei.

[1] *Xiu Yu*, înţelept, a slujit cu credinţă în timpul domniei lui Yao.

Tao Jian sau *Tao Yuanming* (365—427), poet vestit.

Ruan Ji (210—263), învăţat de formaţie daoistă, scriitor şi poet de renume.

Ji Kang (223—263), scriitor şi învăţat daoist, discipol al filozofilor antici Lao Zi (cca 571—? î.e.n.) şi Zhuang Zi.

Liu Ling (secolul al III-lea, cca 250), poet. Glorifică în versurile sale vinul şi viaţa de pustnic.

Wang Danzhi şi *Xie An* (secolul al IV-lea), mari bărbaţi de stat, din vremea dinastiei Jin.

Gu Hutou (secolul al IV-lea), mare învăţat şi pictor.

Hou Zhu (583—589), ultimul împărat al dinastiei Chen (557—589). Atras de poezie, vin şi femei a ajuns să-şi piardă puterea şi tronul.

Ming Huang sau *Xuan Zong* (712—756), împărat al dinastiei Tang ; şi-a pierdut tronul în urma rebeliunii lui An Lushan.

— După tine înseamnă că norocul te face prinț și nenorocul hoț ? a întrebat Leng Zixing.

— Chiar așa, a întărit Jia Yucun. Tu încă nu știi că după ce am fost scos din slujbă, timp de doi ani am pribegit prin multe părți și am văzut destui copii. Pînă la urmă însă, toți se pot împărți în cele două soiuri de care abia ți-am amintit. Cînd ai vorbit de Baoyu [1], eu am și ghicit că el trebuie să fie un astfel de om. Pot să-ți mai dau încă pilde. Îl cunoști pe domnul Zhen din Jinling, supraveghetor la Palatul Milei ?

— Cine nu-l cunoaște ? s-a mirat Leng Zixing. Familia Zhen s-a înrudit cu familia Jia și au legături foarte strînse. Chiar mi s-a întîmplat să am de mai multe ori de-a face cu el.

Jia Yucun a urmat rîzînd :

— Uite, anul trecut, cînd am stat în Jinling, am fost învățător în casa Zhen. M-am dus acolo și mi s-a

---

Hui Zong (1101—1125), penultimul împărat al dinastiei Song (960—1279).

Wen Feiqing sau *Wen Tingjun* (812—870), poet renumit din epoca Tang.

Mi Nang'ong (Mi Fu), poet cunoscut și peisagist din dinastia Song.

Shi Manqing, poet, a trăit la sfîrșitul secolului al X-lea și începutul celui de-al XI-lea.

Liu Qiqing (Liu Yu), renumit poet din secolul al XI-lea.

Qin Shaoyu (Qin Guan), poet cunoscut, învățat și caligraf din secolul al XI-lea.

Ni Yunlin (Ni Jun), poet. A trăit în timpul dinastiei Yuan — mongolă (1271—1368).

Tang Bohu sau *Tang Yin* (1470—1523), renumit savant, poet, pictor și caligraf.

Zhu Zhishan (Zhu Yunming), poet și savant, secolul al XV-lea.

Li Kuinian, a trăit în dinaistia Tang. A fost înzestrat cu glas și ureche muzicală neobișnuite.

Huan Fanzhuo, cărturar și dregător din secolul al IX-lea.

Jing Xinmo (secolul al X-lea), demnitar la curtea lui Zhuan Zong (923—926), s-a acoperit de glorie datorită darului de orator și inteligenței sclipitoare.

Hong Fu — vestită femeie, de rară frumusețe, favorita curteanului Yang Su, din dinastia Sui (581—618).

Xue Tao (secolul al VIII-lea), cîntăreață renumită și poetă.

Cui Yin (768—831), fiică de curtean, muza poetului Yuan Zheng (779—831).

Zhao Yun, favorita poetului și omului de stat din dinastia Song, Su Shi (1036—1101).

[1] *Jia Baoyu*, moștenitorul lui Jia Zheng, născut cu nestemata în gură. Bao Yu — piatră nestemată, jad ; personajul principal al cărții, numit Baoyu.

părut că în această familie bogată, de viță veche, în pofida bogăției, stăpîneau grozav de aspre obiceiuri, de nu puteai găsi nici măcar un locșor unde să trăiești mai în voie.

Cu toate că elevul meu abia se apucase de învățătură, muncea din greu, ca unul care avea de trecut probe grele. Ce mă înveselea însă era faptul că tot spunea : „Ar fi potrivit ca împreună cu mine să învețe încă două fete — numai atunci voi cunoaște și eu hieroglifele și voi pricepe tot ce-mi spui ; altfel voi rămîne pentru totdeauna un prostănac". În afară de asta, foarte des îl povățuia pe slujitorul său : „cuvîntul «fată» este cel mai curat și mai luminos. Față de aceste făpturi încerc o mare venerație, ca pentru animalele fabuloase ori păsările rare, florile și ierburile neobișnuite. Pe voi, care spuneți vorbe murdare, vă opresc să mai pomeniți fără rost acest cuvînt. Ai înțeles ? Iar dacă nu-l puteți ocoli înainte de a-l spune, spălați-vă gura cu apă curată ori cu esență de ceai ! Am să-i smulg dinții și să-i scot ochii aceluia care va îndrăzni să-mi încalce porunca".

Toate semnele cruzimii și neomeniei se adunaseră în el, dar cînd se întorcea de la școală și întîlnea fetele, chipul lui se schimba cu desăvîrșire, și el se făcea dintr-o dată duios și supus, isteț și deosebit. De aceea tată-său l-a bătut pînă la sînge, de mai multe ori, dar fără nici un folos. De fiecare dată, cînd ajungea să nu mai poată îndura durerea, începea să strige „surioarelor, surioarelor". Fetele își băteau joc de el spunînd : „De ce strigi «surioarelor, surioarelor» cînd te bate ? Sau ți-nchipui că ne vom ruga să aibă îndurare de tine ? Cum de nu-ți este puțină rușine ?" El răspundea : „De fiecare dată cînd mă doare afară din cale, numai ce strig «surioarelor, surioarelor» și parcă mi se ia durerea cu mîna. Iată că am găsit leacul : cînd nu mai pot îndura, încep să strig «surioarelor»". Nu-i oare de rîs? Fiindcă bunică-sa îl iubea la nebunie, după fiecare pedeapsă mă dojenea pe mine, ca dascăl, și îl certa pe băiat, așa că în cele din urmă m-am lipsit de această slujbă.

Asemenea copii nu pot să păstreze averea părinților și nici nu se lasă îndrumați de nimeni. Îmi pare

rău numai că rareori se întîlnesc surori nimerite pentru astfel de băieți !

— Și în familia Jia sînt trei fete, o mîndrețe, a spus Leng Zixing. Cea mare, a domnului Jia Zheng, pe nume Yuanchun, pentru inteligența sa și pentru darurile cu care e înzestrată a fost luată la curtea imperială. A doua, pe nume Yingchun, este născută de favorita domnului Jia She, iar a treia, pe nume Tanchun, este născută de ibovnica domnului Jia Zheng ; cea de-a patra, pe nume Xichun, e nepoata domnului Zhen din castelul Ningguo. Bătrîna doamnă Jia le adoră, iar ele învață și stau cu ea și, din cîte am auzit, nu-s fete prea rele.

— În familia lui Jia Zheng era un obicei nostim, zise Jia Yucun. Numele fetelor erau la fel cu al băieților și nu se luau în seamă denumiri atît de gingașe ca Chun — primăvară, Hong — purpuriu, Xiang — înmiresmat, Yu — piatră nestemată. Nu-nțeleg cum de s-a înrădăcinat un obicei atît de obișnuit tocmai în familia Jia !

— N-ai dreptate, l-a contrazis Leng Zixing. Domnișoara cea mare s-a născut în prima zi a Anului Nou, cînd începe primăvara, iar apoi cuvîntul Chun s-a păstrat și la numele celorlalte fete. La alți membri ai familiei nu întîlnești acest obicei. Chiar soția stăpînului tău — domnul Lin, sora lui She Gong [1] și a lui Zheng Gong [2], se numea acasă Jia Min. Dacă te îndoiești, n-ai decît să cercetezi !

— E adevărat ! a strigat Jia Yucun, lovindu-și palmele. Eleva mea se numea Daiyu. Am observat că pronunța hieroglifa „min" ca pe „mi", iar cînd o întîlnea, o scria cu două-trei linioare mai puțin, încît rămîneam nedumerit. Acum, după cîte mi-ai spus, abia înțeleg. Nu mă mir că vorba și gesturile elevei mele erau atît de deosebite de ale celorlalte. Numai o familie cu faimă ar fi putut da naștere unei asemenea copile. De vreme ce ea coboară din neamul Rongguo, toate îmi sînt acum limpezi. Păcat numai că luna trecută, mama ei s-a stins !

— Era cea mai mică dintre cele trei surori din generația vîrstnică, a oftat Leng Zixing îndurerat.

---

[1], [2] Este vorba de Jia She și Jia Zheng, pe care vorbitorul îi onorează cu titlul de gong — duce, purtat de tatăl lor, Ning Guogong.

— Eh ! Cine știe ce ginere va mai intra în familia lor !

— Da, așa e, îl aprobă Jia Yucun. Dacă nu-l socotim pe fiul domnului Jia Zheng, care s-a născut cu nestemata în gură, tot din șirul ăsta de nepoți, mai au pe careva ? Are și Jia She vreun fiu ?

— După Baoyu, favorita domnului Jia Zheng i-a mai născut un fecior, răspunse Leng Zixing, dar nu știu nimic despre el. În felul acesta, deocamdată domnul Jia Zheng are doi fii și-un nepot, iar ce va fi de-acum încolo, n-aș putea ști. Se pare că și Jia She are un fiu, Jia Lian. E de vreo douăzeci de ani, s-a căsătorit de patru-cinci ani cu Wang Xifeng, nepoata soției domnului Jia Zheng. Acest Jia Lian și-a cumpărat un post, dar cum nu-l prea interesează treburile slujbei, locuiește în casa domnului Jia Zheng și-i ajută la gospodărie. Cînd s-a însurat, toți ai casei, de la mic la mare, au rămas încîntați de soția lui, și Jia Lian a fost nevoit el însuși să-i recunoască întîietatea. Femeia era frumoasă, dezghețată la vorbă, descurcăreață ; chiar și printre bărbați cu greu întîlnești unul ca ea.

— Iată că s-a adeverit încă o dată că nu mă-nșel, a zîmbit Jia Yucun, ascultîndu-l pe Leng Zixing. Cred că toți despre care am vorbit pînă acum au venit pe lume fie aduși de spiritul „bun", fie aduși de spiritul „rău".

— Bine, bunii vor fi buni și răii răi, a mai zis Leng Zixing, nu noi trebuie să ne vîrîm în problemele altora. Mai bine să mai bem un păhărel !

— Am golit cîteva pînă acum, a răspuns Jia Yucun.

— Nu mă-ndoiesc cîtuși de puțin, a rîs Leng Zixing. Cînd stai la taifas, vinul se duce mai ușor pe gît. Dar ce ne împiedică să mai bem ?

— S-a făcut tîrziu, să nu se zăvorască porțile orașului, a zis Jia Yucun, uitîndu-se pe fereastră. Mai vorbim pe drum.

S-au sculat amîndoi și au plătit vinul băut. Pe cînd se pregăteau să plece, au auzit în spate un glas :

— Te felicit, frate Yucun. Am venit să-ți aduc o veste bună.

Jia Yucun se întoarse...

Dacă vă interesează pe cine a văzut, citiți capitolul al treilea.

CAPITOLUL

3

În care se povestește cum,
prin bunătatea cumnatului său,
Lin Ruhai l-a căpătuit pe profesor
și cum Jia Mu s-a înduioșat de nepoata ei orfană

LIN DAIYU

ÎNTORCÎNDU-ȘI CAPUL, Jia Yucun zări pe cel care-l strigase ; nu era altul decît Zhang Rugui, un fost slujbaș ca și el. Născut prin părțile acestea, Zhang Rugui locuia acum la ai lui. Nu de mult aflase că în Capitală se hotărîse să fie chemați iarăși dregătorii înlăturați din slujbe și, zărindu-l întîmplător pe Jia Yucun, s-a grăbit să-i anunțe vestea îmbucurătoare.

Zhang Rugui i-a povestit lui Jia Yucun tot ce știa. Încîntat, Jia Yucun s-a grăbit să se despartă, nerăbdător să se întoarcă acasă.

Leng Zixing, care auzise noutatea, l-a sfătuit pe Jia Yucun să ceară sprijinul lui Lin Ruhai pentru a-i înlesni întoarcerea în Capitală și pentru a-l recomanda lui Jia Zheng. Jia Yucun a alergat acasă și, citind *Buletinul oficial*, s-a convins că Zhang Rugui a avut dreptate. În ziua următoare s-a dus la Lin Ruhai.

— Ce întîmplare, a spus acesta. Nu demult soția m-a părăsit. Fetița nu s-a întremat întru totul și deocamdată a rămas la mine, dar acum m-am gîndit s-o trimit la soacra mea, în Capitală. N-am avut prilejul să vă mulțumesc pînă acum pentru învățătura aleasă pe care ați dat-o fiicei mele. E cu putință să nu vă fac un serviciu ? Sincer vorbind, m-am gîndit de mult la toate acestea și am și pregătit o scrisoare către cumnatul meu. Dacă v-ar putea ajuta, mi-aș simți cugetul împăcat. Cît despre cheltuieli, totul e pomenit acolo.

Jia Yucun s-a aplecat adînc, iar buzele sale au rostit îndelung cuvinte de mulțumire.

— N-aș putea să știu ce rang ocupă distinsa dumneavoastră rudă ? se interesă el. Ca să nu fiu stînjenit în fața sa, adăugă.

— Dacă e să vorbim despre ea, aflaţi că aparţine aceleiaşi familii ca şi dumnevoastră, scumpe frate, a rîs Lin Ruhai ; numai că el este nepotul lui Rong Guogong. Fratele mai mare al soţiei mele deţinea gradul de comandant de oşti şi se numea Jia She, poreclit Er Hou. Al doilea frate al ei — Jia Zheng, poreclit Cun Zhou, ocupă funcţia de *wailang* în serviciul departamental. Este un om sobru şi bun, neavînd nimic comun cu bogătaşii trîndavi, iar în ceea ce priveşte firea, în multe aminteşte de străbunu-său. Tocmai de aceea am îndrăznit să-i scriu.

Dacă aş fi făcut altcum, aş fi greşit şi faţă de mine şi faţă de dumneavoastră. Jia Yucun se încredinţă astfel pe deplin că Leng Zixing avusese dreptate, cu o zi înainte, şi i-a mai mulţumit o dată lui Lin Ruhai.

— Fiica mea va pleca în cea de-a doua zi a lunii viitoare, a mai spus Lin Ruhai. N-aţi vrea să mergeţi împreună cu ea ?

Jia Yucun a primit bucuros. După aceea Lin Ruhai a pregătit cele necesare drumului, iar Jia Yucun a primit tot ceea ce i s-a oferit.

Fata nu voia să plece din casa părintească pentru nimic în lume, dar bunică-sa o chema cu stăruinţă, şi însuşi Lin Ruhai a trebuit s-o lămurească.

— Am cincizeci de ani şi nici o clipă gîndul de a-mi lua altă nevastă. Tu eşti încă mică şi slăbuţă, fără mamă, care să te îngrijească, fără surori, care ar putea să te ocrotească. Pe cînd acolo, lîngă tine vor fi bunica şi verişoarele ; astfel grijile mele se vor mai împuţina. De ce nu vrei să te duci ?

Ascultîndu-şi părintele, Lin Daiyu, cu lacrimi în ochi, i s-a înclinat pentru a-şi lua rămas bun şi împreună cu dădaca şi cîteva slujitoare în vîrstă trimise pentru ea de la castelul Rongguo, s-a urcat în barcă şi a pornit la drum. Jia Yucun o urmă într-o alta, în care, în afară de el, se mai găseau şi doi slujitori.

Ajuns în Capitală, prima grijă a lui Jia Yucun a fost să-şi pună veşmintele de sărbătoare. Apoi, neuitînd recomandarea pe care scria „nepot bun", însoţit de slujitori, s-a îndreptat spre poarta castelului Rongguo. În acest timp Jia Zheng citise scrisoarea cumnatului său şi porunci să fie invitat numaidecît Jia Yucun. Înfăţişarea impunătoare şi vorbirea aleasă a lui Jia

Yucun au produs o impresie plăcută. Moștenind în multe privințe caracterul bunicului său, Jia Zheng prețuia în mod deosebit pe cărturari și chiar față de cei de condiție modestă era politicos și binevoitor, străduindu-se să-i ajute la nevoie. În plus, Jia Yucun fusese recomandat de cumnatul său, pentru care fapt l-a și întîmpinat cu căldură și cu gîndul de a-i fi de folos. Chiar de la prima înfățișare la împărat, el a obținut reintegrarea lui Jia Yucun în funcție. N-au trecut două luni, că Jia Yucun a și primit numirea în ținutul Yingtian. Luîndu-și rămas bun de la Jia Zheng și alegîndu-și zi prielnică de călătorie, a pornit spre locul unde fusese numit. Dar despre aceasta nu vom mai povesti aici.

Și iată că Lin Daiyu a lăsat barca și a pus piciorul pe mal, unde era așteptată de palanchin și de slujitorii trimiși în întîmpinare la castelul Rongguo. Maică-sa îi povestise deseori că familia bunicii nu se putea asemui cu nici una din multele familii bogate. Abia acum avea să se convingă de adevărul celor spuse. Totodată i se păru că aici va trebui să fie cu băgare de seamă la fiecare pas, la fiecare gest, ca nu cumva să-și atragă disprețul celorlalți.

Cînd palanchinul, în care fusese urcată, a intrat în oraș, Lin Daiyu cercetă cu luare aminte prin perdelele de mătase : pe străzi domnea învălmășeală, forfota oamenilor, de amîndouă părțile se înghesuiau casele cu totul și cu totul altfel decît în celelalte orașe. Palanchinul a fost purtat îndelung pînă ce, deodată, la capătul de miazănoapte al străzii, se zăriră doi lei de piatră lăsați pe labele din spate și o imensă poartă cu boltă, ornamentată cu capete de animale sălbatice. La intrare, așezați la rînd, străjuiau cam vreo zece oameni, cu pălării prețioase și veșminte scumpe. Poarta principală nu era deschisă, iar oamenii intrau și ieșeau prin alte două intrări lăturalnice. Sub arcada porții principale, pe o placă orizontală, stătea în văzul tuturor o inscripție, din cinci hieroglife uriașe : „Ningguo înălțat din poruncă supremă".

„Trebuie să fie casa bunicii", gîndi Daiyu.

Nu departe, către apus, se zărea o poartă la fel de impunătoare, cu trei intrări. Era castelul Rongguo.

Au pătruns înăuntru, pe o poartă laterală dinspre apus. Cam la distanță de o săgeată de la intrare, palanchinul s-a oprit și slujitorii l-au coborît. Patru băieți în jur de șaptesprezece-optsprezece ani, cu tichii și cu halate, i-au schimbat pe bătrînii hamali și au dus mai departe palanchinul cu Lin Daiyu. Slujitoarele veneau pe jos în urma lor. La poarta a doua, palanchinul a fost lăsat pe pămînt. Tinerii s-au îndepărtat cuviincioși, iar alte fete, sosite la timp, au înlăturat perdelele și au ajutat-o pe Daiyu să coboare.

La brațul lor, Daiyu a pătruns prin această poartă. De o parte și de alta se întindea în semicerc un coridor deschis, în fața căruia se înălța sala de trecere, cu paravanul de marmură [1] așezat pe suporți de lemn de santal. Urmau trei săli mici de primire și apoi curtea mare din fața clădirii principale. Înaintea ochilor se găsea clădirea stăpînilor, cu cinci apartamente, avînd grinzile sculptate și coloanele ornamentate. Pe laturi se deosebeau terasele caselor, de care erau agățate colivii cu papagali și alte păsări rare.

Pe treptele de la intrare așteptau cîteva tinere slujitoare, îmbrăcate în veșminte colorate. Abia au zărit-o că se apropie și au sărit în întîmpinare :

— Bine ați venit ! Bătrîna doamnă era tare îngrijorată din cauza voastră !

Trei sau patru dintre ele s-au îmbulzit către ușă, ca să ridice perdelele, și au anunțat într-un glas :

— A sosit domnișoara Lin !

Intrînd în casă, Daiyu văzu o bătrînă cu părul alb ca argintul, care pășea în întîmpinarea ei, susținută de brațele slujitoarelor. Daiyu, înțelegînd că trebuie să fie bunica sa, a vrut să se închine, dar bătrîna doamnă n-a lăsat-o și, cuprinzînd-o în brațe, cu lacrimi în ochi a exclamat :

— O, copilul meu iubit !

---

[1] Paravan de marmură — zid așezat la intrarea clădirii, cu scopul de a alunga duhurile rele, care, potrivit credinței, nu puteau să se miște decît în linie dreaptă. Lemnul de santal alb, puternic mirositor, din care se făcea suportul, era ales special, deoarece, după credința chinezilor din vechime, mirosul îndepărta duhurile. Din rumeguș de santal alb se făceau și „bețișoarele parfumate" — xiang, folosite, în trecut la ceremoniile de jertfă, azi ca deodorant. Vezi, în continuare, p. 71.

Acest tablou emoționant i-a mișcat pe toți pînă la lacrimi. Daiyu nu s-a putut nici ea stăpîni să nu plîngă. Toți se îngrămădeau s-o mîngîie. În sfîrșit, Daiyu s-a aplecat în fața bunicii, care i-a prezentat rudele :

— Aceasta este mătușa ta, a spus ea. Aceasta tot mătușă-ți este. Și arătă către doamna Xing și respectiv către Doamna Wang. Iar aceasta, soția vărului tău bun, domnul Jia Zhu.

Daiyu s-a înclinat în fața fiecăreia, iar Jia Mu a continuat :

— Chemați fetele ! Astăzi, cînd ne-a sosit din depărtări un asemenea oaspete, le îngădui să renunțe la lecții.

Două slujitoare au ieșit să le strige. Curînd au apărut trei domnișoare însoțite de trei doici și de cinci sau șase fete din casă : prima din ele, de vîrstă mijlocie, chipeșă, cu nasul puțin turtit și arămiu, cu obrajii ca rodiile, foarte simpatică, era simplă și modestă. Cea de-a doua, înaltă, subțirică, avea umerii înguști și teșiți, cu fața ovală, ca oul de rață, ochii mari și sprîncenele stufoase, părea să aibă un fel de a se purta cu totul aparte, ceea ce te obliga să-ți controlezi fiecare vorbă. A treia era încă neîmplinită și făcea impresia că dintre toate este cea mai mică. Agrafele și inelele, fustele și jachetele erau asemănătoare la toate trei.

Daiyu s-a ridicat să le salute.

Apoi toate s-au așezat și li s-a adus ceai. Discuția s-a purtat în jurul bolii mamei lui Daiyu, a leacurilor luate, a înmormîntării. Jia Mu, se-nțelege, s-a tulburat din nou și i-a mărturisit lui Daiyu :

— Dintre toate fetele mele, pe mama ta am iubit-o cel mai mult. Cum să nu mă zbucium cînd știu că a murit înaintea mea și că în cea din urmă clipă n-am putut merge s-o văd !

Cu aceste cuvinte a prins mîna lui Daiyu și a izbucnit în plîns.

Abia au izbutit s-o potolească.

Deși era încă mică, Daiyu se distingea prin vorbire și ținută aleasă, plină de gingășie. După înfățișare și după mișcările stînjenite se putea ghici că nu era prea sănătoasă. Și întrebările au început să curgă :

— Ce leacuri iei ? Cum de nu te-ai făcut bine pînă acum ?

— Întotdeauna am fost aşa, a răspuns Daiyu. De cînd am învăţat să mănînc, am luat tot timpul şi leacuri. Care medici renumiţi nu m-au văzut ? Dar totul fără folos ! Mi-amintesc, cînd aveam trei ani, a venit la noi un călugăr budist, cu chelbe pe cap. A spus că ar trebui să fiu dată la mînăstire. Cînd au auzit despre ce este vorba, părinţii mei s-au împotrivit. Dacă nu vă-nduraţi de ea, a mai spus el, mă tem că întreaga viaţă nu se va vindeca. Iar dacă vreţi să se facă bine, nu-i îngăduiţi să plîngă şi în afară de mamă şi tată să nu întîlnească nici măcar pe rudele apropiate. Numai aşa va putea să-şi trăiască fericită viaţa. Călugărul acesta a fost, de bună seamă, nebun, ca dovadă că nimănui nu i-a păsat de ce-a zis. Chiar şi acum iau pastile din *renshen* [1]

— Prea bine, a accentuat Jia Mu, căci şi noi le avem şi chiar voi spune să se aducă mai multe.

Abia terminase vorba, că în curte s-au şi auzit rîsetele şi glasul cuiva :

— Am sosit tîrziu ! N-am ajuns să primesc oaspetele din depărtări !

„Aici toţi par cumpătaţi, gîndi Daiyu. Cine să fie oare de rîde aşa de firesc ?

Însoţită de cîteva slujitoare tinere şi bătrîne apăru o femeie deosebit de frumoasă. Veşmintele brodate şi podoabele sclipeau ca pe o zînă. Părul era meşteşugit împletit cu şiraguri de mărgăritare şi prins în agrafe, pe care se distingeau cinci fenicşi bătuţi în perle, ce atrăgeau privirile ca soarele scînteietor. La gît purta un gherdan de aur cu dragoni încolăciţi. Tînăra femeie avea o bluză de atlas, bine strînsă pe corp, în ţesătura căreia fuseseră prinşi fluturaşi de aur. Peste fondul aprins al bluzei avea o mănţăluţă din mătase imprimată, de un gri-argintiu. Purta o fustă creponată, cu flori, pe cîmp verde. Deasupra ochilor migdalaţi, uşurel saşii, se arcuiau sprîncenele, ca două foi de salcie. Trupul femeii era zvelt şi plin de graţie, iar faţa, îngrijit fardată, răspîndea un farmec tineresc. În neastîmpărul buzelor carminate juca necontenit zîmbetul.

---

[1] Elixirul vieţii veşnice, renshen — pin roşu, tamarisc ; rădăcina vieţii, plantă cu deosebite calităţi terapeutice, folosită larg în industria medicamentelor, în trecut, alfa şi omega medicinei tradiţionale chineze.

Daiyu s-a grăbit să se ridice şi să-i iasă în întîmpinare.

— N-o cunoşti! a spus rîzînd Jia Mu. Este vestita „Po Lahuo"[1] sau cum se zice în Nanjing, „La Zi". Poţi să-i spui pur şi simplu Feng Lazi.

Daiyu s-a zăpăcit neştiind cum să i se adreseze, însă verişoarele s-au grăbit s-o scoată din încurcătură.

— Este soţia celui de-al doilea văr primar al tău, Jia Lian.

Daiyu n-o mai văzuse niciodată pe această femeie frumoasă, însă o auzise deseori pe maică-sa spunînd: „Jia Lian — fiul unchiului tău mai mare, Jia She —, s-a căsătorit cu nepoata celei de-a doua mătuşi a ta, născută Wang, pe care din fragedă copilărie a crescut-o ca pe un băiat. Numele ei de şcoală este Wang Xifeng".

Daiyu a salutat-o de grabă, zîmbind, şi i-a spus „cumnată". Wang Xifeng a prins-o de mînă, a cercetat-o îndelung din creştet pînă-n tălpi, apoi s-a aşezat lîngă Jia Mu zicînd:

— Există pe lume oameni cu un chip atît de încîntător?! Eu cred că de-abia acum am văzut pentru prima dată! Înfăţişarea ei nu are nimic din aceea a nepoatelor din partea mamei. Mai degrabă ar aduce aminte de chipul celor din partea tatălui. Nu-i de mirare de ce nu mai conteneaţi gîndindu-vă la ea! Păcat numai că nu a avut noroc şi s-a prăpădit mamă-sa aşa de tînără.

Spunînd acestea ea şi-a dus batista la ochi să-şi şteargă lacrimile.

— De-abia mă liniştisem şi ai venit să mă tulburi din nou, a dojenit-o Jia Mu. Ea acum a sosit! Este atît de plăpîndă! Tocmai am alinat-o. Mai bine să vorbim despre altceva.

Tristeţea lui Wang Xifeng s-a prefăcut dintr-o dată în veselie. A spus rîzînd:

— Într-adevăr! Cum am văzut-o pe micuţa surioară, m-a cuprins bucuria, dar şi amărăciunea şi am uitat cu totul că şi dumneata, bunico, te afli aici. Merit bătaie, nu glumă!

---

[1] *Po Lahuo* — fire naturală care sfidează eticheta, lazi înseamnă în limba chineză ardei iute, aluzie pentru firea deschisă, veselă.

Şi prinzînd din nou mîna lui Daiyu, ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic, a întrebat :

— Cîţi ani ai, surioară ? Poate ai luat şi lecţii ? Ce leacuri foloseşti ? Aici n-ai să te plictiseşti. Dacă vrei să mănînci ceva ori să te distrezi, să-mi spui mie ! Iar dacă te nemulţumesc slujnicele, tot eu să ştiu.

După ce se convinse că Daiyu a înţeles, Wang Xifeng se întoarse spre servitoare şi le întrebă :

— Aţi adus bagajul domnişoarei Lin ? Cîte din voi au însoţit-o ? Mergeţi şi aranjaţi două camere, să aibă unde să se odihnească.

Între timp fetele le-au servit cu fructe şi ceai iar Wang Xifeng s-a îngrijit atentă de fiecare.

— Aţi plătit oamenilor pe luna aceasta ? a întrebat-o cea de-a doua mătuşă.

— Am plătit, a răspuns Wang Xifeng. Adineauri am fost cu fetele sus să căutăm atlasul de care stăpîna a vorbit aseară, dar nici pomeneală să-l găsim. Poate nu vă mai amintiţi bine de el.

— Ce importanţă are — am găsit, ori n-am găsit ! — interveni doamna Wang. Luaţi la întîmplare două cupoane frumoase pentru rochiţa surioarei ; diseară trimit după ele.

— Am avut eu grijă, a răspuns Wang Xifeng. Ştiind că surioara trebuie să vină de pe o zi pe alta am pregătit pe-ndelete totul. Am să vi le trimit să le vedeţi.

Doamna Wang a clătinat din cap zîmbind, fără să mai zică ceva.

Servitoarele au adunat de pe masă, iar Jia Mu a poruncit unor doici bătrîne s-o conducă pe Daiyu la cei doi unchi — fraţii mamei ei.

— Lasă-mă s-o însoţesc eu, a spus soţia lui Jia She, doamna Xing. Poate aşa se cade.

— Prea bine, a răspuns bucuroasă Jia Mu. Plecaţi, nu staţi degeaba !

Doamna Xing a luat-o pe Daiyu de mînă şi a spus cîteva cuvinte de despărţire doamnei Wang. Au ieşit spre poarta a doua, prin sala de trecere. Slugile au adus o caretă vopsită cu lac gri deschis şi cu acoperişul verde. Doamna Xing şi Daiyu s-au urcat, apoi fetele au lăsat perdelele. După aceea au scos careta pe drumul cel mai scurt şi au înhămat la ea doi catîri supuşi. Ieşind pe sub poarta laterală dinspre apus, careta cu

doamna Xing și Daiyu s-a îndreptat către poarta principală de la răsărit a castelului Rongguo, a lăsat în urmă o poartă mare vopsită în lac negru și a pătruns printr-una interioară. Doamna Xing a coborît din caretă și, apucînd-o pe Daiyu de mînă, a intrat în curte. Daiyu știu că se afla tot în grădina castelului Rongguo. Au ocolit trei rînduri de porți, după care au dat de clădirea principală cu terase mici și grațioase, cu totul și cu totul deosebite de clădirile impunătoare din partea cealaltă a castelului Rongguo, unde locuia Jia Mu.

În mijlocul curții pline de pomi se înălțau pitorești movile de piatră. Cum au pășit pragul au și fost întîmpinate de o mulțime de femei și slujitoare îmbrăcate cu rochii alese și gătite cu podoabe scumpe.

Doamna Xing a invitat-o pe Daiyu să se așeze, în timp ce a cerut să fie anunțat domnul Jia She.

Slujnica s-a întors îndată și a spus :

— Domnul nu se simte bine și nu poate ieși, deoarece se teme că dacă o va vedea pe domnișoara, se vor zbuciuma amîndoi. O roagă pe domnișoara să nu tînjească după casa alor ei ; la bunica și la mătuși se va simți tot atît de bine.

„Verișoarele ei sînt, fără-ndoială, mai puțin instruite, și-a spus el, dar se va putea bucura împreună cu ele. Dacă o va nemulțumi ceva, să nu se simtă stingherită și să vorbească".

Daiyu s-a ridicat și a dat de cîteva ori din cap. Au mai zăbovit puțin, apoi și-au luat rămas bun.

Doamna Xing a rugat-o să rămînă la masă, însă ea a răspuns binevoitoare :

— Sînteți atît de bună, încît mi-e greu să vă refuz ; dar sînt nevoită să mă prezint celui de-al doilea unchi. Dacă aș întîrzia, ar însemna lipsă de cuviință din parte-mi. Voi veni neapărat altă dată. Acum trebuie să mă iertați.

— Bine, bine ! încuviință doamna Xing, poruncind doicilor să o conducă pe Daiyu înapoi la caretă.

Daiyu s-a întors în aripa castelului Rongguo, de unde plecase.

După ce coborî, văzu în fața sa deschizîndu-se aleea pietruită prelungindu-se de la intrare. Femeile care îi purtau tot timpul de grijă au condus-o prin încăperi și s-au oprit lîngă poarta ceremoniilor, ce da în curte. Daiyu s-a minunat din nou de clădirile mărețe, de pridvoa-

rele şi uşile boltite, care nu semănau de fel cu cele văzute pînă atunci.

De-abia acum observă că acolo erau iatacurile femeilor.

Cînd a pătruns în sală, i-a atras atenţia o placă împodobită cu nouă dragoni aurii pe fond negru, gravată cu inscripţia : „Lăcaşul fericirii şi al bunăstării". Mai jos, un rînd de hieroglife mici : „În anul, luna şi ziua cutare, lui Jia Yuan i s-a conferit titlul de Rong Guogong". Mai departe urma sigiliul împăratului.

Pe o măsuţă roşie din lemn de santal [1] era aşezat un vas de sacrificiu cu trei picioare, înalt de trei *chi* [2], ornamentat cu dragoni încolăciţi, peste care se întipăriseră urmele vremii. Alături, pe perete, atîrna un tablou în tuş înfăţişînd salonul de aşteptare [3] din palatul imperial. De o parte a tabloului se putea vedea un potir sculptat în aur, şi de cealaltă parte cuburi de cristal. Pe duşumea erau orînduite şaisprezece scaune joase, din lemn de cedru. În afară de acestea, în sală atîrnau două inscripţii pe două table din lemn negru, cu hieroglifele încrustate în aur. Inscripţiile elogiau copiii castelului Rongguo :

Sclipeşte mărgeanul în casele voastre
Cum luna străluce pe boltă ;
Scînteie frumoase veşminte brodate,
Ca norii în zările-albastre.

Mai jos, un rînd de hieroglife mici : „Scrise cu propria mînă de către preaslăvitul dascăl Mu Shi, căruia, pentru meritele sale alese, i s-a conferit titlul de *junwang* al ţinutului Dong'an".

De obicei doamna Wang nu locuia în camerele principale, ci într-un apartament de trei camere mici cu terasa spre răsărit, pentru care fapt slujnicele au dus-o pe Daiyu direct acolo. Lîngă fereastră, pe *kan* [4] era aşternut un covor purpuriu adus de peste ocean, deasupra era o pernă roşie rotundă, brodată cu dragoni în fir de aur, precum şi o imensă saltea matlasată, pe

[1] Santalul roşu era folosit în lambrisarea iatacurilor şi în executarea mobilierului, în timp ce din santalul alb se ciopleau amulete. Vezi şi p. 65.

[2] *Chi*, unitate de măsură pentru lungime, egală cu 0,32 m.

[3] Este vorba de salonul în care împăratul aştepta pînă la miezul nopţii veştile aduse de înalţii dregători.

[4] Pat foarte lat şi scund, făcut din lut şi încălzit iarna.

care erau pictați dragoni pe fond verde. De o parte și de alta a saltelei erau așezate două măsuțe lăcuite, în formă de flori de prun ; pe cea din stînga era un vas de jertfă cu trei picioare, de pe timpul lui Wen Wang[1], iar în rînd cu el, o casetă cu arome și o lingurită ; pe măsuța din dreapta era așezată o minunată vază de Ruzhou[2], ce sclipea în toate culorile curcubeului, încărcată cu flori naturale. Lîngă peretele dinspre apus stăteau la rînd patru scaune uriașe, cu huse înflorate de mătase roșie cu nuanțe argintii, iar în fața lor patru scăunele pentru picioare. La dreapta și la stînga lor erau, de asemenea, două mese înalte cu ceşti pentru ceai și vaze pentru flori.

Doica a invitat-o pe Daiyu să stea pe *kan*, la capătul căruia se aflau încă două salteluțe brodate.

Daiyu, cunoscîndu-și locul în familie, nu s-a așezat pe *kan*, ci pe scaunul de la margine, din partea de răsărit a odăii. În acest timp i se tot umplea ceașca de ceai. Sorbindu-l, Daiyu cerceta cu interes veșmintele și găteliile fetelor ; urmărindu-le mișcările își dădea seama că fetele erau cu totul diferite decît cele din alte familii.

Nici n-a reușit să-și soarbă ceaiul, că a și venit o slujnică în bluză roșie de mătase, cu volănașe și vestă gri, garnisită cu fireț, care i-a spus zîmbind :

— Doamna o invită pe domnișoara Lin la dînsa.

Doica a însoțit-o pe Daiyu în clădirea cu trei camere, ale cărei ferestre se deschideau spre răsărit-miazăzi. În prima odaie, pe *kan*, se afla o măsuță joasă cu cărți și serviciul de ceai ; pe o pernă de atlas negru doamna Wang își sprijinea spatele. Cînd a zărit-o pe Daiyu, i-a făcut semn să se așeze în partea de răsărit, însă cum Daiyu și-a dat seama că acela trebuie să fie locul lui Jia Zheng, a hotărît să se așeze pe unul din cele trei scaune din față, acoperite cu huse colorate. Numai după ce doamna Wang a poftit-o de mai multe ori, Daiyu s-a așezat lîngă ea.

— Unchiul tău postește astăzi, i-a spus doamna Wang — așa că ai să-l vezi altă dată. Cele trei verișoare ale tale sînt fete bune, poți să înveți împreună cu ele, să citești și să scrii ori să brodezi — aceasta

---

[1] Vezi p. 54.

[2] Vază de porțelan fabricată în vremea dinastiei Song, în jurul localității Ruzhou, din provincia He'nan.

voiam deocamdată să-ți spus ; să înțelegi însă că doar un singur lucru mă neliniștește : se află în casa noastră sămînța tuturor nenorocirilor și izvorul răului — „duhul răului din lumea noastră deșartă". Astăzi este dus la templu și încă nu s-a întors, dar diseară îl vei vedea negreșit. Nu trebuie să-i dai atenție. Verișoarele tale, de asemenea, se feresc din calea lui.

Daiyu auzise de mult de la mamă-sa : „Am un nepot care s-a născut cu o nestemată în gură ; este grozav de încăpățînat și neascultător ; nu-i place să învețe și vrea numai să se zbenguie în iatacurile fetelor. Dar bunică-sa moare după el și nu îngăduie nimănui să-l pună la punct".

Din spusele doamnei Wang înțelese că trebuie să fie vorba de acest văr.

— Mătușa se gîndește cumva la cel care s-a născut cu nestemata în gură ? a întrebat fata. Mi-amintesc că deseori mama pomenea de el ; zicea că-l cheamă Baoyu, că este doar cu un an mai mare ca mine și, chiar dacă este ștrengar, cu surorile sale se are foarte bine. În ce mă privește, voi locui împreună cu verișoarele mele pe cînd el, în altă casă, și-n altă curte, cu băieții. Cum aș putea să am vreun motiv să mă leg de el ?

— Ce știi tu ? a zîmbit doamna Wang. Orice-ar fi, el este altfel decît ceilalți. Profită de faptul că bunica l-a iubit și l-a răsfățat de mic, încît s-a obișnuit să stea tot timpul împreună cu fetele. Cînd ele nu-l bagă în seamă, este și el mai liniștit ; dar dacă măcar una îi spune chiar și numai o vorbă în plus, se înflăcărează așa de mult, că nu mai scapi de gura lui. De aceea te previn să nu-i dai nici un fel de atenție. El aci spune vorbe mieroase, aci i se năzare din te miri ce și începe să înșire nerozii. Nu trebuie să ai încredere în el !

Daiyu dădea tăcută din cap.

Pe neașteptate, o slujitoare intră și o anunță pe doamna Wang :

— Stăpîna cea bătrînă a pregătit cina.

Doamna Wang s-a grăbit să ia mîna copilei și împreună au ieșit pe scara de serviciu. Au mers ce-au mers, străbătînd galeria în direcția răsăritului, au trecut prin poarta laterală și s-au pomenit pe cărarea pavată, întinsă de la miazăzi la miazănoapte. La capătul dinspre miazăzi au dat peste o sală cu anexe, iar la

miazanoapte cărarea se întrerupea într-un zid alb de piatră, unde se deschidea ușița unei mici odăi.

— Aici locuiește mătușa ta, Feng Jie, i-a explicat doamna Wang, Wang Xifeng cum i se zice de obicei în familie. Dacă ai nevoie de ceva, poți s-o cauți cînd vrei.

În poarta curții stăteau cițiva băieți la vîrsta cînd încep să-și lase părul[1] lung de și-l pot aduna în creștetul capului într-un conci.

Doamna Wang și Daiyu au ocolit sala de trecere și au ajuns în curtea lui Jia Mu intrînd prin ușa din spate. Cînd a apărut doamna Wang, slujnicele s-au grăbit să întindă masa și să aranjeze scaunele.

Soția lui Jia Zhu, doamna Li, a adus paharele, Wang Xifeng a întins farfuriile, după care doamna Wang a venit cu supa. Jia Mu stătea singură pe divan, de ambele părți rămînînd patru locuri goale. Wang Xifeng s-a grăbit să-i arate lui Daiyu primul loc și s-o roage să-l ocupe.

Sfioasă, Daiyu a refuzat.

— Nu te jena, i-a spus Jia Mu zîmbind, mătușa și soția verișorului tău nu mănîncă aici, iar tu ești oaspetele nostru și ți se cuvine acest loc.

Abia atunci Daiyu s-a hotărît să accepte.

Jia Mu i-a poruncit și doamnei Wang să se așeze, ca și lui Yingchun și celor două verișoare ale sale. Yingchun a ocupat primul loc din dreapta. Tanchun, pe al doilea din stînga, iar Xichun pe al doilea din dreapta. În jurul lor umblau fetele cu ștergătoarele de praf, cu vasele pentru clătit gura și cu prosoapele în mîini. Doamnele Li și Wang supravegheau masa. Afară se îngrămădea o mulțime de slujitoare, dar nu se-auzea nici măcar tusea cuiva. După terminarea cinei, fetele au băut ceaiul. Acasă, mama sa o învățase pe Lin Daiyu să nu bea ceai imediat după masă, ca să nu-și deranjeze stomacul. Aici toată lumea avea alt obicei, așa că fu nevoită să facă precum toți ceilalți. De abia primi Daiyu ceașca și o slujitoare s-a și apropiat cu vasul în care și-a clătit gura. Apoi toate și-au spălat mîinile, după care li s-a adus alt ceai, de data aceasta pentru băut.

---

[1] În China veche era obiceiul ca băieții din familiile nevoiașe să fie tunși chilug (pînă la vîrsta adolescenței), cu excepția unei porțiuni de la ceafă, unde părul era împletit. Potrivit credinței, duhurile rele dădeau tîrcoale copiilor, dar părinții și-i apărau ținîndu-i strîns de această coadă. Vezi și nota p. 272.

— Puteți pleca, a spus Jia Mu către doamne, iar noi vom mai rămîne puțin la taifas.

Doamna Wang s-a ridicat, a rostit cîteva cuvinte fără importanță, apoi a ieșit, însoțită de doamna Li și Wang Xifeng. Jia Mu s-a interesat ce anume cărți a citit Daiyu, la care fata a răspuns :

— Nu de mult am terminat *Cele patru Cărți* [1].

La rîndul său Daiyu a întrebat ce au studiat verișoarele sale.

— Ce să studieze ! a dat din mînă Jia Mu. Ele de-abia au învățat cîteva hieroglife !

Discuția a fost întreruptă de apariția unei fete din casă, care a înștiințat-o pe Jia Mu că a venit Baoyu.

„Acest Baoyu trebuie să aibă o înfățișare nesuferită", și-a zis Daiyu. Privirea ei s-a ațintit către ușă, unde se ivi un tînăr uluitor de frumos. Avea părul adunat în creștet într-un conci, purta o căciulă roșie brodată cu aur și bătută în nestemate ; fruntea, pînă aproape de sprîncene, îi era ascunsă sub o brasardă pe care doi dragoni se jucau cu o perlă. Purta un veston de brocart de un roșu închis, cu mînecile înguste, brodate cu fluturași pestriți zburînd printre flori. O cingătoare colorată cu franjuri lungi în formă de spic îi cuprindea mijlocul; peste veston, aruncată, o pelerină de atlas japonez de culoare verde închis, de asemenea, tivită cu franjuri. În picioare purta ciuboțele din atlas negru cu tălpile albe.

Fața lui amintea de strălucirea lunii din nopțile toamnei, iar frăgezimea nu-i era mai prejos decît a florilor deschise în diminețile de primăvară ; părul era neted și egal ca două săbii retezate, sprîncenele, stufoase și negre ca și cum ar fi fost trase în tuș ; nasul drept, iar ochii limpezi și transparenți ca apa fluviului Huanghe în zilele de toamnă. Lăsa impresia că și în clipele de mînie zîmbea și că în privire i se întrezărea duioșia. Purta la gît un colan strălucitor împodobit cu dragoni de aur și pe un șnur de mătase, împletit din fire multicolore, avea atîrnată o piatră mare de jad.

---

[1] *Cele patru cărți ((Si shu) : Cugetări (Lun Yu), Marea învățătură (Da xue), Știința poziției de mijloc (Zhong Yong)* și cartea *Meng Zi (Meng Zi)*. Studiul celor patru opere constituia punctul de plecare în cultura intelectualilor, completată apoi cu *Cele cinci canoane : (Wu jing), Cartea cîntecelor (Shi jing), Cartea edictelor (Shang shu), Cartea schimbărilor (Yi jing), Cartea de istorie Primăvara-Toamna (Chun Qiu)* și *Memorial de rituri (Li ji).*

Daiyu a tresărit speriată. „Ciudat! și-a zis. Parcă l-am mai văzut undeva! Cît de cunoscut îmi pare!"

Baoyu abia schiță salutul[1], că Jia Mu îi și spuse:

— Du-te întîi la mamă-ta și după aceea vino aici!

Nu după mult timp Baoyu reveni. De data aceasta avea alte veșminte. În jurul capului, părul îi era împletit în codițe subțiri, fiecare terminîndu-se într-o panglică roșie îngustă; apoi toate la un loc erau aduse în creștet, de unde se răsucea o coadă groasă și lucioasă, de parcă ar fi fost lăcuită. Peste ea scînteiau patru mărgăritare într-o montură de aur, cu aplicații de pietre prețioase.

Tînărul purta un veston de mătase țesut în roșu și argintiu, pantaloni fumurii-verzui din saten imprimat cu floricele; în picioare avea ciorapi negri cu margine de brocart și pantofi roșii cu talpa groasă; în jurul gîtului atîrna piatra nestemată, un lacăt pe care scria numele, colanul și amuleta. Fața lui Baoyu părea pudrată, buzele parcă ar fi fost pomădate, privirea gingașă și blîndă. Zîmbetul nu-i pierea nici la oboseală. Toate farmecele pe care este în stare să le dea natura se adunau în sprîncenele-i încovoiate; toată simțirea, ce trăia firesc în ființa sa, scînteia în rotundul ochilor.

Baoyu era de o frumusețe desăvîrșită, făptura sa închipuia perfecțiunea și cu greu se putea ghici ce tăinuia adîncul său. Urmașii i-au închinat două poeme: *Luna de peste Xijiang*:

Fără rost tristețea l-a cuprins
Și uneori prostia-i n-are margini;
E scump veșmîntu-n care s-a născut,
Și-n trupul său trăiește-un suflet stins.
Nu știe truda celor ce muncesc,
I-e teamă de știință și cărțile le-aruncă;
Ciudate-s a' lui fapte, ne-nțelese,
Și-n gura mare oamenii-l hulesc.

---

[1] În Dinastia Qing — manciuriană (1644—1911) ceremonia salutului se făcea în felul următor: bărbatul se apleca îndoindu-și genunchiul drept, stînd mai mult în această poziție, ori îngenunchind, dovedind gradul suprem de respect. Femeia își împreuna mîinile și le aducea pe genunchiul stîng, dreptul îndoindu-se ușor, să permită înclinarea. Totodată se spunea: *qing an* „liniște deplină".

Şi mai departe :

Nu ştiu bogaţii a muncii mîngîiere —
Frigul îi răpune pe sărmani ;
Gîndesc mîhniţi la vremurile bune
Şi pentru ţară nu mai pot să spere.
E primu-n lume fără de-ajutor,
Nicicînd ca el nu vom mai întîlni ;
Sub alte straie zgribulesc copii
Dar tot mai buni sînt, ca odrasla lor.

În acest timp Jia Mu l-a simţit intrînd pe Baoyu şi l-a întrebat zîmbind :

— Pentru ce te-ai schimbat ? Nici nu te-ai văzut bine cu oaspetele nostru ! Iat-o, ea este verişoara ta ! Baoyu se-ntoarse şi văzu o fiinţă firavă şi frumoasă. Numaidecît ghici că trebuie să fie copila mătuşii Lin. S-a apropiat încetişor şi s-a înclinat adînc. Pe urmă s-a înapoiat la locul său, de unde o cercetă îndelung pe Daiyu. I se păru o făptură cu totul aparte decît cele din jurul său. Într-adevăr !

Sprîncene alungite, fum ce se unduie,
Par a fi-ntristate, dar tristeţe nu e ;
Duioasă făptură, ochi strălucitori
Ce stau să zîmbească, dar nu-s zîmbitori.
Suflet tulburat, etern nemîngîiat,
Ce taine ascunde-n trupul prea firav.
Abia se zăreşte lacrima lucind !
Abur e suflarea-i, abia licărind !
În oglinda apei, neclintită floare !
Fir mlădiu de iarbă, vîntul îl îndoaie !
Şi decît Bi Gan[1] *e mult mai miloasă*
Mai bolnavă e ca Xi Zi[2] *cea frumoasă.*

Privind-o pe Daiyu, Baoyu a exclamat cu uimire :

---

[1]*Bi Gan* (secolul al XII-lea î.e.n.), bunicul împăratului Zhou Wang din dinastia Yin (Shang). S-a străduit să-l împiedice pe nepotul său de la cruzime şi desfrîu. Neprimindu-i poveţele, Zhou Wang a poruncit să i se scoată lui Bi Gan inima, socotită sediul înţelepciunii. Vezi şi nota, p. 56.

[2]*Xi Zi* sau *Xi Shi*, femeie celebră din secolul al V-lea, î.e.n., originară din principatul Yue. Fiica unui tăietor de lemne, Xi Shi este oferită împăratului ţării Wu, cu care Yue se afla în rivalitate. Robit de frumuseţea fetei, împăratul Wu uită de treburile împărăţiei, motiv să fie înfrînt în bătălie de oştile Yue. Se mai spune că suferind de piept, Xi Shi stătea tot timpul încruntată, ceea ce-i sporea farmecul.

— Pe verişoara unde-am mai văzut-o, oare ?

— Prostii ! a spus Jia Mu. Unde puteai s-o vezi ?

— Poate că nici n-am văzut-o, încuviinţă Baoyu, dar mi se pare că o cunosc de multă vreme şi acum ne reîntîlnim după o îndelungată despărţire.

— Bine ! bine ! — a consimţit Jia Mu. Asta înseamnă că te vei împrieteni uşor cu ea.

Baoyu s-a apropiat de Daiyu şi, din nou cercetînd-o cu privirea, o întrebă :

— La învăţătură ai urmat cîndva, surioară ?

— Aproape că nu, răspunse Daiyu. Un singur an doar şi-am învăţat vreo cîteva hieroglife.

— Cum te cheamă ?

Daiyu îi spuse numele.

— Şi al doilea ?

— N-am al doilea nume, a răspuns fata.

Baoyu a rîs.

— Mă gîndeam, a continuat el, că ţi s-ar potrivi Pin Pin [1]. Este un nume minunat !

— Unde-ai găsit un astfel de nume ? l-a întrebat Tanchun.

— Nu demult am citit cartea : *Oameni care au trăit cîndva şi oameni care trăiesc azi*. Acolo se spune că în ţările dinspre soare-apune există o piatră ce se numeşte *dai* cu care se conturează sprîncenele. Iar sprîncenele surioarei sînt alungite, de parcă ar fi fost trase cu piatra *dai*. Oare nu i se potriveşte numele ?

— Iar născoceşti ? a rîs Tanchun.

— În afară de *Cele patru Cărţi*, aproape totul este o născocire, a explicat Baoyu, după care a întrebat-o pe Daiyu : Tu porţi nestemată ?

Nimeni nu mai înţelegea nimic. Singură Daiyu şi-a dat seama numaidecît : „el poartă nestemată, de aceea mă întreabă".

— Nu port, a răspuns ea. Piatra ta este atît de rară. Oare ea poate fi purtată de fiecare ?

Abia a pronunţat aceste cuvinte, şi Baoyu, cuprins parcă de nebunie, îşi smulse piatra de la gît şi o aruncă furios, plin de indignare :

— Ţi-nchipui ce raritate ! Numai de ea vorbiţi, pentru voi omul nu înseamnă nimic ! Nu-mi trebuie asemenea fleac !

---

[1] *Pin Pin*, Sprînceană neagră, tristă ; vezi nota 2, p. 48.

Înspăimîntate, slujitoarele s-au aruncat la pămînt să culeagă piatra. Jia Mu s-a repezit la Baoyu :

— Dragule ! Ce uşor îţi ieşi din fire şi năpăstuieşti oamenii ! Pentru ce arunci nestemata purtătoare de noroc ?

Baoyu, cu faţa scăldată în lacrimi, a zis :

— Nimeni din casa asta nu are asemenea piatră în afară de mine ! Am ştiut eu că nu-i de nici un folos. Acum văd că nici această surioară, care pare mai mult o zeiţă, nu poartă ! Înseamnă că piatra nu-i lucru curat !

— Şi surioara ta a avut, ţipă la el Jia Mu, dar cînd s-a stins mama ei, i-a luat-o, ca s-o păstreze ca amintire. Surioara ta a fost obligată să pună în sicriu lucrul care i-a fost drag mamei sale, spre liniştea ei. Mătuşa ta, cînd vede nestemata, îşi aminteşte de copila ei. Iată pentru ce a zis Daiyu că nu poartă nestemată : fiindcă n-a vrut să se laude. Ia-ţi nestemata ta şi vezi să nu afle mamă-ta cît ai fost de neruşinat !

Spunînd aceasta, ea luă piatra din mîna slujitoarelor şi o prinse la gîtul lui Baoyu. Băiatul se linişti şi tăcu. Apoi a venit doica şi a întrebat unde va locui domnişoara.

— Mutaţi-l pe Baoyu într-o încăpere călduroasă din locuinţa mea, a spus Jia Mu iar domnişoara Lin va rămîne doar peste iarnă sub baldachinul albastru şi la primăvară îi vom găsi alt loc.

— Scumpă bunicuţă ! a spus Baoyu. Mi-era atît de bine lîngă polog ! De ce să mă mut, ca să nu mai ai apoi linişte ?

— Prea bine, a fost de acord Jia Mu, după ce s-a gîndit că fiecare din ei, atît Baoyu cît şi Daiyu, sînt supravegheaţi de cîte o doică şi o fată din casă, iar alte slugi stau noaptea de pază în vestibul.

Pe de altă parte, Wang Xifeng a poruncit să se aşeze acolo un baldachin cafeniu strălucitor şi un mindir de atlas, cu învelitoare brodată, precum şi alte lucruri trebuitoare.

Daiyu adusese cu ea numai două slujitoare : doica sa, mama Wang, şi o fetiţă de zece ani, Xue Yan.

Xue Yan era încă mult prea mică, iar mama Wang mult prea bătrînă ; de aceea, Jia Mu, temîndu-se că nu vor prididi slujind-o pe Daiyu, i-a dat încă o servitoare

de-a sa, din categoria a doua, pe nume Ying Ge. Acum lîngă Daiyu, ca și lîngă Yingchun, în afară de doici, patru guvernante și două fete, care se ocupau de toaleta lor, se mai aflau încă patru-cinci, rînduite la curățenie și la alte multe diferite treburi.

Mama Wang și Ying Ge îngrijeau de Daiyu, care locuia sub baldachin, în vreme ce mama Li, doica lui Baoyu și Xiren se ocupau de Baoyu, în celălalt baldachin.

De fapt, Xiren o slujise pe Jia Mu, și pe numele adevărat o chema Hua Ruizhu. Deoarece îl iubea din cale afară pe Baoyu și considera că altele n-ar putea să-i îndeplinească toate capriciile, i-a dat-o nepotului pe Ruizhu, care era deosebit de bună și devotată. Baoyu știa că „Hua" înseamnă „floare". Cîndva citise într-un poem clasic următorul vers : *Floarea parfumată farmecă omul.* Cu încuviințarea lui Jia Mu, el i-a modificat numele în Xiren : Farmecă omul. Se spunea că Xiren era de un rar devotament : în timpul cît o slujise pe Jia Mu întreaga ei atenție fusese îndreptată exclusiv către bătrîna stăpînă ; acum, cînd era în slujba lui Baoyu, gîndurile ei erau răsfrînte numai asupra lui.

Cînd Baoyu era neastîmpărat, Xiren îl povățuia de fiecare dată, iar dacă n-o asculta, o cuprindea cea mai sinceră amărăciune. Și iată că în seara aceea, simțind că Baoyu și mama Li au adormit, și văzînd lumina aprinsă la Daiyu, semn că ea și Ying Ge nu se culcaseră încă, a intrat binișor și le-a întrebat :

— Cum de nu se odihnește la ora asta domnișoara noastră ?

Daiyu a invitat-o să stea.

— Ia loc, surioară !

— Domnișoara Lin este tare mîhnită, a mărturisit Ying Ge. Tot timpul a plîns și a spus : „Abia sosită și am și reușit să-mi tulbur frățiorul. Dacă el spărgea nestemata, eram ori nu eu cea vinovată? Cu greu am putut s-o liniștesc.

— Domnișoară, nu fi îndurerată, a îndemnat-o Xiren. Sigură sînt, vei asista la ciudățenii mai mari decît aceasta ! N-o să te amărăști și să te zbuciumi de fiecare dată. Nu mai pune totul la inimă !

— Înțeleg tot ce spui, surioară, i-a răspuns Daiyu.

Apoi au mai vorbit un timp, iar după aceea au trecut cu toate la culcare.

În dimineața următoare Daiyu a înștiințat-o pe Jia Mu că merge în vizită la doamna Wang. Doamna Wang și Wang Xifeng tocmai deschideau o scrisoare primită de la Nanjing. Daiyu nu știa de la cine putea fi, dar după cum șușoteau Tanchun și celelalte femei, ar fi fost de la fratele mai mare al doamnei Wang. Fiul mătușii Xue, sora doamnei Wang, pe nume Xue Ban, care locuia la Nanjing, nu demult ar fi omorît pe cineva. Gîndea că această faptă putea fi trecută cu vederea pe motiv că era bogat și cu legături în familiile influente. Urma să fie judecat de tribunalul din ținutul Yingtian și unchiul său, Wang Ziteng, trimisese această scrisoare ca s-o prevină pe doamna Wang și, de asemenea, s-o anunțe că sora și copiii vor veni în Capitală.

Ce s-a întîmplat pînă la sfîrșit, veți putea afla numai în capitolul următor.

CAPITOLUL

4

În care se povesteşte cum tînărul cu destin nefericit
s-a întîlnit cu fata fără noroc
şi cum călugărul din templul Hulu
a ajutat la lămurirea unor treburi încurcate

XUE BAOCHAI

AȘADAR, DAIYU și verișoarele sale, venind la doamna Wang, au găsit-o discutînd cu femeile trimise de fratele ei mai mare despre faptul că nepotul său, Xue Ban, fusese dat în judecată pentru omor. Cum doamna Wang n-avea răgaz să se ocupe de ele, fetele au plecat și s-au dus la văduva Li. Aceasta fusese soția lui Jia Zhu. Jia Zhu murise de tînăr, dar din fericire lăsase un fecior, pe nume Jia Lan, care împlinea cinci ani și mergea de pe acum la învățătură.

Doamna Li era fiica unui vestit dregător din Nanjing. Tatăl său se numea Li Shouzhong și cîndva ocupase funcția de paharnic la sacrificii [1] în Academia imperială Guozijian.

Pe timpuri, în neamul său, și fetele și băieții aveau obligația să învețe. Dar începînd cu Li Shouzhong, în ceea ce le privește pe femei, s-a stabilit o lege nouă: „cu cît fata este mai puțin înzestrată, cu atît trebuie să fie mai virtuoasă". De aceea, cînd s-a născut Li, n-au îndemnat-o să învețe așa cum se cuvenea. Ea citise doar *Cele patru cărți pentru fete*, *Biografiile femeilor celebre* și mai învățase cîteva hieroglife, cîteva nume de înțelepți și de femei virtuoase, care trăiau pe la curțile imperiale. Și cam aceasta era totul. Îndeletnicirea ei cea mai însemnată era torsul lînii și lucrul de mînă, iar pentru iscusința ei au poreclit-o Wan Guncai [2]. Cu toate că-și pierduse soțul de tînără, pe Li Wan n-o mai interesa nimic, slăbise de semăna cu un copac uscat sau cu

[1] *Paharnic la sacrificii*, dregător, membru al Academiei Guozijian. Atribuția sa era de a oferi vinul la jertfele care se oficiau în cinstea lui Confucius (551—479 î.e.n.).

[2] *Wan* în limba chineză înseamnă mătase albă, subțire. *Gongcai* — meșter la brodat.

scrumul luat de vînt. Toată atenţia ei se îndreptase asupra copilului şi se dedicase cultului morţilor. În timpul liber broda, împreună cu slujitoarele sale, ori citea cu glas tare.

Aşa stînd lucrurile, Daiyu, deşi se afla aici ca oaspete, se împrietenise cu fetele, încît singura ei îngrijorare rămînea cea faţă de bătrînul său tată.

Şi acum să ne întoarcem la Jia Yucun, care, aşa cum am spus mai înainte, plecase să-şi ocupe slujba. De îndată ce sosise în Yingtian se şi prezentase la post, unde se primise o jalbă : două familii, certîndu-se care să cumpere o servitoare şi necedînd nici una, ajunseseră la crimă. Jia Yucun a poruncit să fie arestaţi făptaşii şi să se înceapă cercetările.

— Cel omorît este stăpînul meu, a spus reclamantul. În ziua aceea cumpărase o fată şi n-avea de unde şti că negustorul era un şarlatan.

Negustorul a primit bani de la noi, iar tînărul meu stăpîn i-a spus că o va aduce acasă în ziua a treia cu noroc. În acest timp negustorul a vîndut pe ascuns fata familiei Xue. Cînd am aflat despre asta, am pornit să-l căutăm pe vînzător ca să-i luăm cu forţa fata cumpărată. Din păcate, familia Xue a tocmit mai mulţi bătăuşi din Jinling şi, cînd am ajuns noi, mulţimea de slugi puternice s-a năpustit asupra stăpînului meu de l-a bătut într-atît, încît la scurt timp a murit. Ucigaşii, stăpînul şi slugile sale, s-au ascuns fără urmă, au mai rămas doar cîţiva oameni care, de fapt nu-s amestecaţi în această treabă. Am scris jalbe un an întreg, dar n-am găsit pe nimeni ca să vrea să fie martor. Vă rog pe dumneavoastră, mărite domnule judecător, să faceţi o faptă bună şi să-i prindeţi pe răufăcători, iar eu vă voi rămîne recunoscător pînă la sfîrşitul zilelor, pentru marea dumneavoastră îndurare !

— Cum aşa ? s-a revoltat din cale-afară Jia Yucun, după ce l-a ascultat. Au omorît omul şi au fugit nepedepsiţi ? E cu putinţă oare să nu-i aresteze nimeni ?

Şi a poruncit să se trimită numaidecît slujbaşii judecătoriei să-i aresteze pe membrii familiei ucigaşilor şi să fie cercetaţi sub tortură.

Deodată Jia Yucun băgă de seamă că un portărel, care stătea lîngă masă, îi făcea semn cu ochii să nu se

grăbească. A părăsit sala și s-a retras în cabinetul secret. I-a dat pe toți funcționarii afară și l-a oprit doar pe portărelul cu pricina.

Cînd au ieșit toți, portărelul s-a apropiat de el, l-a întrebat de sănătate și a zis rîzînd :

— Au trecut vreo opt-nouă ani de cînd ați început să urcați treptele ierarhiei ! S-ar putea să mă fi uitat ?

— După înfățișare îmi pari cunoscut, a spus Jia Yucun. Dar nu-mi pot aminti cu nici un chip unde ne-am mai întîlnit.

— Nu cred să fi uitat dumneavoastră locurile natale ! a rîs din nou portărelul. Nu vă mai aduceți aminte că acum zece ani ați trăit în templul Hulu ?

Și Jia Yucun își reaminti. Portărelul nu era altul decît novicele din Hulumiao. După incendiul, care mistuise templul, rămînînd fără adăpost, i-a fost peste puteri să mai îndure frigul și gerul dormind sub cerul liber. Și-a dat jos părul și s-a făcut portărel.

De unde avea să știe Jia Yucun că el era ?

— Ei, bată-te să te bată ! a exclamat Jia Yucun și i-a prins mîna. Se pare că sîntem prieteni vechi !

L-a poftit să se așeze, dar acesta a refuzat.

— Tu ești prietenul meu din vremurile cînd mă luptam cu sărăcia și nevoile, i-a spus zîmbind Jia Yucun. Sîntem singuri, poți să te așezi.

Și portărelul s-a așezat, cu grijă, pe un colț de scaun.

— De ce mi-ai făcut semn să nu dau ordin de arestare ? l-a întrebat Jia Yucun.

— Mi se pare că la primirea numirii n-ați văzut *Îndreptarul pentru apărarea funcționarului*, valabil pentru provincia aceasta ! a spus la rîndul său portărelul.

— Ce-i acesta *Îndreptar pentru apărarea funcționarului*, s-a mirat Jia Yucun.

— În vremea de azi, fiecare slujbaș cu sarcini în provincie trebuie să aibă o listă unde sînt însemnate numele oamenilor cu trecere și ale localnicilor bogați, i-a explicat portărelul. Acesta e obiceiul în fiecare provincie. Dacă din nebăgare de seamă se întîmplă să intri în conflict cu un astfel de om, nu numai slujba și titlul sînt greu de apărat, dar chiar și viața îți este în primejdie. Iată de ce o astfel de fițuică poartă numele de *Îndreptar pentru apărarea funcționarului*. Familia Xue, despre care chiar acum s-a vorbit, pentru nimic în lume

nu trebuie să fie jignită! Treaba aceasta este încurcată și pînă acum nu s-a lămurit fiindcă judecătorul dinaintea dumneavoastră a căutat să-și apere propriile interese, renunțînd la datorie și onoare.

Spunînd aceasta, a scos din sîn o copie a *Îndreptarului pentru apărarea funcționarului* și i-a înmînat-o lui Jia Yucun. Plimbîndu-și privirile peste ea, văzu că nu erau decît cîteva proverbe și zicători, care circulau în popor, privind familiile atotputernice și de faimă de prin partea locului. Acolo era scris :

Familia Jia, capul nu-și apleacă :
În perle bat palate, de aur le sînt caii.

Castelul A Fang [1] *— trei sute de li,*
Nu-ncape-n el un singur Shi.

Long Wang [2]*, de n-ai de-ajuns argint pentru palat*
Wang din Jinling te-a și-mprumutat.

Xue-i avută ca neaua, din belșug,
Mărgăritar și aur colinele le-ajung.

Jia Yucun n-a mai izbutit să citească pînă la sfîrșit, că s-a auzit o voce :

— Preadistinsul domn Wang a venit să vă salute.

Jia Yucun s-a grăbit să-și aranjeze hainele și a ieșit în calea oaspetelui. Mai tîrziu, după ce-a trecut cam tot atîta timp de cît ai nevoie să mănînci la o masă, s-a întors și a stat din nou de vorbă cu portărelul.

— Cele patru familii amintite sînt atît de legate între ele, încît căderea uneia înseamnă declinul tuturora, și slava uneia, slavă pentru toate.

În acest fel Xue, învinuit acum de crimă, se înrudește cu familia Xue despre care se spune că-i „avută ca neaua, din belșug". El nu profită doar de faptul că are legături cu încă trei familii bogate de aici, dar mai are rude și prieteni prin Capitală și prin alte locuri. Pe cine o să arestați, mai întîi, mărite domnule judecător ?

— Și nu se va putea face nimic în treaba asta ? îl întrebă Yucun pe portărel, după ce-l ascultă cu aten-

---

[1] *A Fang* a fost construit de împăratul Qin Shihuang (246—210 î.e.n.). Castelul devenise vestit pentru luxul său.

[2] *Long Wang*, împăratul dragonilor, care se zice că trăiește în Marea Galbenă — Huanghai.

ție. Tu cred că știi cam pe unde se ascund ucigașii ?

— Nu pot minți, recunoscu portărelul, nu știu numai unde sînt ținuți ucigașii, dar îl știu bine și pe negustorul de carne vie și chiar pe cumpărătorul care doarme somnul de veci. Dacă-mi dați voie, vă voi spune totul de-a fir-a-păr : cel omorît era fiul unui dregător mărunt dintr-un sat și se numea Feng Yuan. Părinții i-au murit, frați nu avea, și-și gospodărea singur puțina avere căpătată prin moștenire. Deși avea doar optsprezece-nouăsprezece ani, se purta ca un adevărat bărbat, însă nu-i plăceau femeile. După cum se vede, păcatul acesta s-a răzbunat ; întîmplarea i-a scos în calea acea fată și i-a plăcut într-atît, că și-a pus în gînd s-o cumpere ca ibovnică. De aceea s-a jurat să se smulgă viciului și să nu primească altă femeie în casa lui. Iată de ce s-a purtat atît de serios în treaba asta, fiindcă hotărîse ca peste trei zile s-o ia la el. Cine și-ar fi putut închipui ca după toate acestea, negustorul avea încă o dată să vîndă fata familiei Xue ? Se pare că el voia să le ia banii amîndurora și să fugă. Dar numai asta n-a reușit, fiindcă cei doi cumpărători l-au descoperit și i-au dat o bătaie soră cu moartea. Nici unul din ei însă n-avea de gînd să-și ia înapoi banii ; amîndoi aveau nevoie de fată. În acest timp Xue și-a tocmit oameni de l-au bătut în așa hal pe tînărul domn Feng Yuan, că nu i-a scăpat locșor neatins pe trup. A fost dus acasă și după trei zile s-a stins. În ceea ce-l privește pe Xue Ban, el se pregătise de mult să plece în Capitală și, după cum se vede, și-a ales zi bună de drum. A omorît un om, a răpit fata, apoi și-a luat familia și, ca și cînd nu s-ar fi întîmplat nimic, și-a văzut de drum. Această crimă pentru el nu-i decît o bagatelă, încredințat fiind că slugile și rudele sale au aranjat totul. Dar să nu mai vorbim despre asta. Vă închipuiți care cine e fata vîndută ?

— De unde-aș putea ști ? s-a mirat Jia Yucun.

Portărelul a rîs.

— Tatăl ei a fost odată foarte cumsecade cu dumneavoastră. Este vorba de fiica domnului Zhen Shiyin. care locuia cîndva lîngă templul Hulu și numele ei e Yinglian.

— Nu se poate ! a exclamat Jia Yucun. Auzisem că fusese răpită cînd avea cinci ani. Cum să fie vîndută de-abia anul trecut ?

— Negustorii de sclavi fură numai copile, le cresc pînă la doisprezece-treisprezece ani, apoi pleacă în locuri necunoscute ca să le vîndă, l-a lămurit portărelul. În copilărie Yinglian venea deseori să se joace la noi, la templu, și cu toți o știam. În șapte-opt ani a crescut destul de bine, dar nu s-a schimbat prea mult, așa încît lesne am recunoscut-o. Atunci avea între sprîncene o alunită cît un bob de orez, cu care se născuse. Negustorul a închiriat o cameră, chiar în casa mea, și vorbeam mereu cu fata. Era înfricoșată de bătaie și n-avea curajul să spună nimic. Susținea numai că negustorul este tatăl ei si că o vinde doar, fiindcă n-are de unde lua bani să-și plătească datoriile. Am încercat să-i cîștig încrederea, dar ea s-a pus pe plîns și a zis : „Nu-mi amintesc nimic din ce s-a petrecut cu mine cînd eram mică !" Desigur, n-avem de ce să ne îndoim de asta. Și iată că într-o bună zi a văzut-o Feng Yuan și a cumpărat-o. După ce i-a plătit, negustorul s-a-mbătat, iar Yinglian a oftat ușurată : „A sosit în sfîrșit ziua cînd ispășesc păcatele !" Dar după aceea a aflat că abia peste trei zile avea să se mute în casă nouă și s-a întristat iarăși. N-am rezistat și, cînd negustorul a ieșit am trimis soția s-o mîngîie : „Domnul Feng Yuan fără-ndoială că vrea să aștepte o zi norocoasă, ca să te ia, a spus nevastă-mea ; asta înseamnă că el se va purta cu tine altfel decît cu o servitoare. Este om avut și nu un pierde-vară ; lui nu i-au plăcut femeile, și dacă acum nu s-a uitat la preț, ca să te cumpere, totul este clar și nu-i nevoie de prea multe vorbe. Ai răbdare două-trei zile, la ce bun să te amărăști ?"

Auzind astfel de cuvinte, fata s-a mai liniștit și a crezut că de acum înainte va avea un adăpost sigur.

Dar în lumea asta ce nu se poate întîmpla ? În ziua următore, negustorul a vîndut-o familiei Xue. Să fi dat-o oricui, dar nu tocmai acestui Xue Ban, poreclit „tiranul cretin". Al doilea nebun nu afli pe pămînt ; risipește banii ca nisipul. L-a bătut pe Feng Yuang atît de rău, că l-a tîrît mai mult mort, iar el a plecat răpind-o pe Yinglian. Mi-e teamă că pînă la sfîrșitul zilelor n-o să mai aud nimic despre soarta ei. Ce-am putea face altceva decît să-l plîngem pe Feng Yuang care n-a avut noroc : și banii irosiți de pomană, și viața pierdută !

— De cînd sînt n-am auzit una ca asta ! a oftat Jia Yucun. Iată cum ispășim păcatele din alte vieți. Altfel cum s-ar fi îndrăgostit Feng Yuan chiar de Yinglian ? Și Yinglian după ani de tortură în casa negustorului, cînd i s-a deschis drumul spre liniște și fericire, uite ce i-a fost dat ! Ea este o fată deosebită și-ar fi fost minunat ca ei doi să se unească. Oare mai era nevoie de o astfel de poveste ? Chiar dacă familia Xue este mai bogată și mai de vază decît Feng, să ne gîndim și la oameni ! Xue Ban a înhățat cu silnicie fata, să-i fie ibovnică, deși sînt sigur că el n-ar fi păstrat credință unei singure femei, ca Feng Yuan.

Într-adevăr, așa a fost scris, ca tînărul cu un destin nefericit să întîlnească o fată fără de noroc... Hei, am flecărit destul, trebuie să ne gîndim ce dezlegare să dăm acestei pricini !

— Cîndva erați un om hotărît, a observat portărelul. Cum de păreți acum atît de încurcat ? Am auzit că ați primit funcția aceasta mulțumită temutelor familii Jia și Wang. Xue Ban a venit la rudele sale din familia Jia. De ce nu puneți, cum se spune, barca pe apă și nu dați sentința ? Cu timpul, este bine să știți, se vor strînge și mai mult legăturile dintre familiile Jia și Wang !

— Ai, desigur, dreptate ! a încuviințat Jia Yucun. Este doar vorba despre viața omului ! Pe mine m-a numit în funcție împăratul, iar eu trebuie să mă străduiesc să-i mulțumesc pentru bunătate. Pot oare ca, gîndindu-mă la mine, să nesocotesc legea ? Așa ceva nu este îngăduit !

Pe buzele portărelului miji un zîmbet.

— Bineînțeles că ați chibzuit drept, numai că pentru vremurile noastre o astfel de judecată nu mai merge ! Oare să nu cunoașteți vorba veche : „Marii bărbați lucrează potrivit cerințelor timpului“ ? Sau alta : „Este desăvîrșit acela care năzuiește spre fericire și învinge nefericirea ?“ Dacă veți proceda însă așa cum ați vorbit, nu numai că vă va fi greu să-l slujiți pe împărat, dar nici măcar să vă păziți propria viață nu va fi prea ușor. Trebuie să chibzuiți de trei ori, ca să hotărîți o dată.

— După tine ce-ar trebui să fac ? a întrebat Jia Yucun, lăsînd capul în jos.

— Iată sfatul meu, a zis portărelul. Mîine, cînd veţi intra în sală, luaţi o înfăţişare gravă răsfoind hîrtiile şi apoi daţi ordinul ca ucigaşii să fie arestaţi. Aceştia, bineînţeles, nu vor fi prinşi. Reclamantul va stărui şi dumneavoastră veţi da poruncă să fie aduşi la interogatoriu membrii familiei Xue şi cîteva slugi. În ascuns voi aranja totul în aşa fel, ca el să înţeleagă, pasămite, că Xue Ban „ar fi murit de-o boală grea“ — aceasta o pot confirma rudele şi puterea locală. Atunci apăreţi dumneavoastră ca să vă consultaţi cu spiritele ; aduceţi în sală vasul de jertfă, iar străjerii şi alţi oameni se vor năpusti acolo. Dumneavoastră veţi declara : „Spiritele pretind că între decedatul Feng Yuan şi Xue Ban încă demult s-a cuibărit ura. Acum ei s-au întîlnit pe un drum îngust, ca să împlinească ceea ce le este hărăzit. Prigonit de spiritul lui Feng Yuan, Xue Ban a fost răpus de o boală necunoscută şi a murit. De toate nenorocirile se face vinovat negustorul de marfă vie, care urmează să fie judecat după lege, ceilalţi neavînd nici un amestec în această treabă...“ Şi aşa mai departe. Apoi îl voi lămuri pe negustor să-şi dea în vileag crima. Cînd toţi vor vedea că spusele spiritelor şi mărturia negustorului se potrivesc, toate îndoielile se vor împrăştia. Familia Xue este bogată şi dumneavoastră puteţi s-o obligaţi la o amendă de o mie sau de cinci sute de *liang*, în folosul familiei Feng, să-şi acopere cheltuielile de înmormîntare. Toate neamurile lui Feng Yuan, nu-s cine ştie ce nume cu faimă şi banul le face plăcere. Cum primesc banii, nimeni nu mai scoate o vorbă. Gîndiţi-vă dacă merge ori nu un astfel de plan !

— Nu, nu merge ! a spus Jia Yucun. Ai răbdare să mă gîndesc, iar pînă una, alta pune-ţi lacăt gurii. Şi cu aceasta am isprăvit.

În ziua următoare Jia Yucun a apărut în sală şi s-a apucat să-i descoase pe cei prezenţi. A văzut, într-adevăr, că nu-s prea mulţi cei din familia Feng şi că voiau numai să fie despăgubiţi pentru cheltuielile de înmormîntare ; cei din familia Xue, profitînd de puterea lor, ocoleau adevărul. Jia Yucun a trecut peste textul legii şi a pronunţat hotărîrea. Familia lui Feng Yuan a primit banii şi s-a potolit. Imediat după aceasta Jia Yucun a trimis două scrisori : una lui Jia Zheng şi a doua generalului-guvernator din Capitală — Wang Zi-

teng — în care spunea: „Procesul nepotului dumneavoastră s-a terminat, nu vă mai faceţi griji în plus".
Fostul novice din templul Hulu, noul portărel, a ajutat la aranjarea acestei afaceri. Singur Jia Yucun era nemulţumit, temîndu-se că el ar putea sporovăi despre vremurile cînd trăia în sărăcie şi lipsuri.
Profitînd de o măruntă greşeală a portărelului, Jia Yucun a reuşit să-l îndeparteze. Astfel, toţi au fost mulţumiţi.

Pentru un timp nu ne vom mai gîndi la Jia Yucun, ci ne vom întoarce la Xue Ban, care a cumpărat-o pe Yinglian şi l-a ucis pe Feng Yuan. Se trăgea din Jinling şi se înrudea cu familiile dregătorilor de viţă. Copil fiind şi-a pierdut tatăl, iar mamă-sa, rămînînd văduvă, îl deplîngea şi-l răsfăţa pe unicul ei fiu. Se făcuse destul de mare, dar nu învăţase nimic. Familia lui avea o situaţie strălucită, căpătînd bani din tezaurul public. Xue Ban era prost şi necuviincios şi-i plăcea să prăpădească banii. La şcoală, cu chiu cu vai, abia a reuşit să cunoască vreo cîteva hieroglife; tot timpul şi-l irosea la luptele de cocoşi, cu alergările de cai, ori hoinărind prin munţi, pentru că îl încînta peisajul, şi atît. Trecut în registrul negustorilor-furnizori ai curţii împărăteşti, nu avea nici cea mai vagă idee despre comerţ; numai mulţumită meritelor bunicului său era socotit în mod formal furnizor la curtea împărătească, toată treaba rămînînd bineînţeles în seama vînzătorilor şi a slujitorilor.
Mama lui Xue Ban, în jur de cincizeci de ani, născută Wang, era sora actualului general-guvernator din Capitală, Wang Ziteng, şi a doamnei Wang, soţia lui Jia Zheng, din castelul Rongguo. În afară de Xue Ban, mai avea o fată, mai mică decît acesta, pe care o chema Baochai [1] destul de atrăgătoare şi cu purtări alese.
Datorită tatălui său, care o iubea mult, Baochai învăţase îndeajuns să-şi depăşească fratele. După moartea tatălui însă, văzînd că Xue Ban nu era bun de nimic, s-a lăsat de învăţătură şi s-a apucat de treburile gospodăreşti, cu gînd să-şi ajute mama.
În ultimul timp Xue Ban ajunsese neobişnuit de mare protector al ştiinţei. Îşi adunase în juru-i oameni renumiţi şi înzestraţi, pe care îi copleşea cu binefacerile

[1] Agrafă de preţ; podoabă scumpă.

sale ; fiicele dregătorilor de vază trebuiau să apară la Curte, dintre ele alegîndu-se soțiile și favoritele împăratului ; ceva mai mult, cele destoinice și talentate erau trecute în suita fiicelor împăratului, cu care învățau și cărora trebuia să le fie pildă. După moartea lui Xue-bătrînul, marii negustori din oraș, profitînd de faptul că Xue Ban era tînăr și nepriceput, au căutat să-l mintă fără rușine, spunîndu-i că în Capitală cîștigurile negustorești ar fi mult mai mari. Xue Ban de mult auzise de acest pămînt al făgăduinței, care era Capitala și s-a gîndit să meargă acolo, sub cuvînt că-și duce surioara la Curte, că își vizitează rudele și își dezleagă anumite treburi legate de negoț. În fond țelul călătoriei sale era unul singur : să pătrundă în viața de desfrîu a Capitalei. De aceea și-a pregătit din timp banii necesari călătoriei, pentru prieteni și rude s-a îngrijit de daruri, și-a ales ziua nimerită pentru plecare, ca pe neașteptate să se ivească negustorul, să i-o prezinte pe Yinglian. Atras de înfățișarea cu totul aparte a fetei, Xue Ban a cumpărat-o, cu gînd să și-o facă ibovnică. Dar familia Feng se socotea nedreptățită. Xue Ban, profitînd de puterea sa, a pus slugile de l-au bătut pe Feng Yuan, pînă ce l-au omorît. Apoi Xue Ban a lăsat toate treburile sale unor oameni de încredere, iar el, împreună cu mama și sora sa, au plecat în lunga lor călătorie. Crima și judecata au fost socotite de el drept un joc. „Voi irosi ceva bănuți, și-a zis, și cam atît !"

Nu știm cîte zile a făcut pe drum. Dar mai înainte de a sosi în Capitală, Xue Ban a aflat că unchiul său, Wang Ziteng, a fost numit inspector al celor nouă provincii și, după cum cerea această înaltă funcție, avea să plece din oraș pentru a cerceta ținuturile mărginașe.

Xue Ban s-a bucurat din toată inima aflînd această veste, spunîndu-și : „Mă întrista gîndul că ajuns în Capitală unchiul mă va lua sub obroc de n-am să pot nici măcar să petrec cum îmi place. Înaintarea în funcție și plecarea sa e o dovadă că zeii mă au sub ocrotire !"

S-a hotărît să ceară sfatul mamei sale.

— Avem atîtea case în Capitală, dar au trecut aproape zece ani de cînd nu le mai locuiește nimeni. Ar trebui, mai întîi, să trimitem pe cineva să facă ordine.

— Pentru ce ? l-a întrebat mamă-sa. Noi mergem să ne întîlnim neamurile și prietenii și vom rămîne la un-

chiul tău ori în casele mătușii tale, atît de încăpătoare, unde ne vom simți în largul nostru.

— Unchiul se pregătește de plecare, i-a răspuns Xue Ban, n-au ei vreme de noi tocmai acum. Mă gîndesc că nu e potrivit nicidecum să cădem pe capul lor.

— Chiar dacă ar fi așa, ne mai rămîne casa mătușii tale, nu s-a lăsat ușor învinsă mama. De ani de zile ne tot cheamă. Dacă unchiul tău va fi ocupat cu pregătirile pentru drum, mătușa din familia Jia fii sigur că ne va opri la ea. Socot că nu e bine să punem rînduială așa de repede în casele noastre. Eu te-nțeleg : locuind la unul din ei, te vei simți stînjenit și de bună seamă că nu-i atît de plăcut ca atunci cînd ești singur și faci tot ce vrei. Dar dacă-i așa, poți sta unde dorești ; eu, fiindcă nu mi-am văzut de atîția ani rudele, voi rămîne cîteva zile la ele. O voi lua cu mine și pe Baochai. Ai ceva împotrivă ?

Xue Ban a priceput că în nici un caz nu trebuia s-o necăjească pe mamă-sa și a spus oamenilor să se îndrepte spre castelul Rongguo. Între timp doamna Wang aflase că procesul lui Xue Ban se judecase, că Jia Yucun i-a venit în ajutor nepotului său, și se liniștise. Era necăjită oarecum că avea să-i plece fratele și că îi mai rămîneau aici puține rude apropiate.

Pe neașteptate, după cîteva zile, fu anunțată că sora sa, cu copiii, au sosit în Capitală și se dau jos din caleașcă în fața porții.

Doamna Wang s-a pregătit să le iasă în întîmpinare. Nu voi povesti cum și-au împărtășit durerile și bucuriile.

După aceea doamna Wang și-a însoțit sora la Jia Mu, să o salute și să-i ducă darurile. Apoi doamna Xue s-a întîlnit și cu alte rude, fiind bine primită de toți.

Xue Ban la rîndul său a mers la Jia Zheng și la Jia Lian și de acolo la Jia She și Jia Zhen.

Domnul Jia Zheng a trimis apoi una din slujitoare să-i spună doamnei Wang :

— Sora ta este atît de în vîrstă, iar fiul ei atît de tînăr și nepriceput în viață, că, dacă va locui în altă parte, mă tem să nu intre în vreo încurcătură. În colțul de răsărit-miazăzi al castelului, în Grădina perelor aromate, se află casa cu nouă încăperi, care-i acum goală. Să locuiască acolo sora ta cu fiul și fiica ei.

Şi doamna Wang avusese acelaşi gînd, să-i oprească pe musafiri, iar Jia Mu a trimis o altă fată din casă, care a spus :

— Stăpîna bătrînă o roagă foarte mult pe doamna să trimită oaspeţii cît mai aproape de ea.

Mătuşa Xue de asemenea voia să locuiască împreună cu neamurile sale, ca să nu-l scape cît de cît din ochi pe fiul ei, temîndu-se că dacă va locui singur, Xue Ban, cu firea sa nestăpînită, ar putea să-şi atragă neplăceri. Aşa că a primit numaidecît sfatul doamnei Wang, după care i-a şoptit :

— Am putea să rămînem la voi mai mult, dacă ne-aţi scuti de cheltuielile zilnice.

Doamna Wang nu se ştia de loc strîmtorată, aşa că nu i-a fost greu să primească. După aceasta mama şi fiica s-au aranjat în Grădina perelor aromate, unde îşi petrecuse în linişte ultimii săi ani bătrînul duce Rong Guo. Aici se afla o clădire frumoasă cu zece camere, cu holuri şi iatacuri. O poartă pe care avea s-o folosească familia Xue ducea direct în stradă. În colţul de miazăzi-apus al castelului, printr-o portiţă, se putea trece spre grădina dinspre răsărit, în clădirea principală, ocupată de doamna Wang.

În fiecare zi, ori seara după cină, mătuşa Xue mergea în vizită la Jia Mu sau întîrzia la doamna Wang. Baochai îşi petrecea întreaga zi împreună cu Daiyu, Yingchun şi cu celelalte verişoare. Citeau, jucau şah ori brodau şi se simţeau bine împreună.

La început numai Xue Ban n-a vrut să rămînă în castelul familiei Jia, de teamă să nu fie ţinut din scurt de soţul mătuşii. Mama însă, de data aceasta n-a dat înapoi, hotărînd să locuiască acolo de vreme ce toţi din casa Jia au stăruit să stea la ei. Neavînd încotro, Xue Ban a cedat pentru moment, dar a trimis oameni să-i aranjeze propria-i casă, cu gînd ca, mai devreme ori mai tîrziu, să se mute. Nu trecuse nici o lună şi Xue Ban reuşise să-i cunoască pe aproape toţi cei din castelul Jia care, ca şi el, erau răsfăţaţi şi neascultători, fii şi nepoţi ai familiei. Toţi aceşti tineri pierde-vară, la rîndul lor au fost bucuroşi să şi-l apropie. Beau vin, priveau florile, iar după aceea se dedau desfrîului. În mijlocul acestor ispite, Xue Ban a devenit de zece ori mai rău, decît fusese înainte. Se spune că Jia Zheng ştia să-şi

crească odraslele, însă familia fiind mult prea numeroasă și copiii mulți, nu izbutea să se ocupe de toți ; capul familiei era Jia Zhen — nepotul cel mare din castelul Ningguo, care prin moștenire avea să preia locul bunicului și care acum conducea treburile întregului clan ; Jia Zhen era însă o fire nepăsătoare, nu-l interesa nimic, și toată vremea liberă, în afara slujbei, și-o petrecea citind și jucînd șah. Cum Grădina perelor aromate se lega de clădirea principală cu două rînduri de case, avînd porți separate, care dădeau în stradă, acești tineri puteau ca împreună cu Xue Ban să intre și să iasă cînd pofteau ; în acest fel, tînăra ceată se veselea nestingherită, așa că dorința lui Xue Ban de a se muta a dispărut încetul cu încetul.

Cine vrea să știe ce s-a întîmplat mai departe, va afla în capitolul următor.

CAPITOLUL

5

În care se povesteşte cum sufletul lui Jia Baoyu a pribegit prin Lumea iluziei şi cum zeiţa Jing Huan a poruncit să se cînte Visul din pavilionul roşu

未必深明此调。若不先阅其稿，后听其歌，反成嚼蜡矣。"说毕，回头命小鬟取了"红楼梦"原稿来，递与宝玉。宝玉接过来，一面目视其文，耳聆其歌曰：

[红楼梦引子]

开辟鸿蒙，谁为情种？都只为风月情浓。奈何天，伤怀日，寂寥时，试遣愚衷。因此上，演出这悲金悼玉的"红楼梦"。

[终身误]

都道是金玉良缘，俺只念木石前盟。空对着，山中高士晶莹雪；终不忘，世外仙姝寂寞林。叹人间，美中不足今方信：纵然是齐眉举案，到底意难平。

[枉凝眉]

一个是阆苑仙葩，一个是美玉無瑕。若說沒奇緣，今生偏又遇着他；若說有奇緣，如何心事終虛話？一个枉自嗟呀，一个空劳牵挂。一个是水中月，一个是鏡中花。想眼中能有多少珠泪兒，怎禁得秋流到冬，春流到夏！

却說宝玉听了此曲，散漫無稽，未見得好处；但其声韵凄惋，竟能銷魂醉魄。因此也不問其原委，也不究其来歷，就暂以此释悶而已。因又看下面道：

[恨無常]

喜荣华正好，恨無常又到。眼睁睁，把万事全抛。荡悠悠，芳魂銷耗。望家鄉，路远山高。故向爹娘梦里相尋告：兒命已入黄泉，天倫呵，須要退步抽身早！

[分骨肉]

一帆風雨路三千，把骨肉家園，齐来抛闪。恐哭损残年，告爹娘，休把兒懸念。自古窮通皆有定，離合豈無緣？从今分兩地，各自保平安。奴去也，莫牵連。

Facsimil
Cîntecul „Visul din pavilionul roşu" în limba chineză veche

ÎN CAPITOLUL PRECEDENT am vorbit despre viața familiei Xue în castelul Rongguo ; mai mult nu vom mai povesti despre aceasta. Vom nara în schimb cît de duios o iubea Jia Mu pe Lin Daiyu și cum o îngrijea la fel de mult ca și pe Baoyu, celelalte nepoate, Yingchun, Tanchun și Xichun, rămînînd departe de atenția sa. Prietenia strînsă dintre Baoyu și Daiyu era, de asemenea, cît se poate de ieșită din comun, întru totul neobișnuită, întru totul deosebită de aceea dintre alți copii. Ziua-ntreagă colindau împreună, cînd venea seara se culcau în același timp ; vorba și gîndul lor se potriveau într-atît, încît deveniseră nedespărțiți, precum lacul și cleiul. Și iată că pe neașteptate a apărut Baochai. Ceva mai mare de ani ca Daiyu, fusese înzestrată cu o fire dreaptă și caracter bine conturat, încît toți spuneau că în multe privințe Daiyu îi rămînea în urmă. Baochai era mărinimoasă și se străduia cît putea să nu stînjenească pe nimeni, neavînd nici urmă din firea mîndră a lui Lin Daiyu, fapt ce i-a atras o nețărmurită simpatie din partea tuturora. Cele mai tinere dintre slugi se și împrieteniseră cu Baochai. Toate acestea au stîrnit în sufletul lui Lin Daiyu nemulțumire, fără ca Baochai măcar să bănuiască.

Baoyu era încă un copilandru, cu o fire înflăcărată și nestăpînită. Pentru el frații și surorile[1] erau la fel și nu făcea deosebire între rude și străini, prieteni sau neprieteni. Locuind în casa lui Jia Mu, împreună cu Daiyu, Baoyu, firește, se simțea mai apropiat de ea decît de surori, această apropiere dînd naștere în sufletul său

[1] În realitate este vorba despre veri și verișoare, pe care din prea mare afecțiune Baoyu îi trata și îi numea astfel, ceilalți ai casei imitîndu-l.

unui sentiment aparte pentru Daiyu, care avea să-i aducă multe necazuri și mustrări nemeritate.

Odată, nu se știe de ce, Baoyu și Daiyu s-au certat, Daiyu a fugit în odaia sa, unde a început să plîngă. Căindu-se că a fost peste măsură de aspru cu ea, Baoyu i s-a aruncat la picioare, să-i ceară iertare. Numai așa Daiyu s-a liniștit. Trebuie să vă spun că în acest timp, în grădina dinspre răsărit a castelului Ningguo, înflorise *meihua*[1] și soția lui Jia Zhen, doamna Yu, a hotărît să facă un ospăț la care să cheme pe Jia Mu, doamna Xing, doamna Wang și pe alți iubitori ai florilor.

Dimineața, ea însăși, însoțită de soția lui Jia Rong, a mers la Jia Mu ca s-o poftească a doua zi la ei, să se plimbe în Grădina parfumatelor *meihua*, să bea ceai și vin.

La această restrînsă petrecere de familie s-au bucurat de atenție numai rudele din castelul Ningguo și Rongguo. Baoyu a obosit curînd și a vrut să se culce. Jia Mu a poruncit slujitoarelor să-l îmbie să se odihnească puțin, apoi să se întoarcă. Atunci, degrabă, soția lui Jia Rong, doamna Qin, a spus lui Jia Mu zîmbind :

— Pentru unchiul Baoyu am pregătit o cameră. Nu fiți neliniștită, lăsați asta în seama noastră !

Apoi s-a adresat doicii și fetelor care-l slujeau pe Baoyu cu următoarele cuvinte :

— Lăsați-l pe unchiul Baoyu cu mine !

Jia Mu vedea în doamna Qin o femeie desăvîrșită, încîntătoare și delicată, mereu blîndă și duioasă, încît o îndrăgea mai mult decît pe oricare nevastă a nepoților și strănepoților săi ; și cînd ea s-a oferit să se ocupe de Baoyu bineînțeles că Jia Mu s-a liniștit.

În urma doamnei Qin, însoțit de alaiul fetelor din casă, Baoyu a pășit pragul ; ridicîndu-și capul a văzut în fața sa un tablou deosebit de frumos : *Liu Xiang scriind cu bastonul de foc*[2] și s-a simțit adînc tulburat.

---

[1] *Meihua*, floarea unui arbust care înflorește cel dintîi primăvara, asemănătoare cu floarea prunului pitic. Vezi, mai departe, nota, p. 225.

[2] În *Biografia lui Liu Xiang* se consemnează următoarea legendă : Într-o noapte, pe cînd citea, Liu Xiang (cca 77—6 î.e.n.), din dinastia Han, a fost vizitat de un zeu, care avea în mînă un baston negru. Cînd a suflat, capătul lui s-a aprins. Dăruindu-i-l, l-a ajutat să scrie nenumărate cărți istorice, printre care „Grădina mărturisirilor“ (Jiu tan) și „Cronica Țărilor combatante“ *(Zhan guo, ce)*.

Alături atîrnau două inscripţii paralele — *duilian* :

Dacă toţi oamenii te vor înţelege,
Înseamnă că eşti un mare învăţat.
Dacă toţi oamenii vor fi buni cu tine,
Înseamnă că ai suflet curat.

Citind frazele, Baoyu n-a mai luat aminte la încăperea minunată, la aşternutul bogat, ci a spus :

— Să plecăm numaidecît de-aici ! Numaidecît ! a repetat el.

— Ce nu-ţi place ? Unde vrei să te duci ? a întrebat zîmbind doamna Qin. Poate în odăile mele ?

Baoyu a dat din cap rîzînd.

— Unde s-a mai văzut ca unchiul să doarmă în iatacul soţiei nepotului său ? s-a opus doica.

— Ce vezi curios în asta ? s-a împotrivit doamna Qin. Doar este atît de mic, cine poate să-l oprească ? Îţi aminteşti luna trecută cînd a venit fratele meu mezin ? E-adevărat că are aceeaşi vîrstă ca Baoyu, dar dacă i-ai pune unul lîngă altul, mă tem că-i ceva mai înalt...

— Eu de ce nu l-am văzut ? a întrerupt-o Baoyu. Pofteşte-l să vină.

Toate au rîs.

— Cum să ţi-l aduc dacă se află la douăzeci-treizeci de *li* [1] depărtare de aici ? i-a spus doamna Qin. Am să ţi-l prezint negreşit, cînd voi avea prilejul.

Vorbind, au ajuns în iatacul doamnei Qin. Cînd au intrat, un parfum nemaiîntîlnit i-a înfiorat nările şi Baoyu a simţit cum pleoapele i se închid şi în trup i se revarsă o dulce toropeală.

— Ce balsam îmbătător ! s-a mirat el.

Apoi şi-a rotit privirea. Pe peretele din faţa sa atîrna un tablou de Tang Bohu : *Somnul de primăvară al gutuiului paradisiac*, iar de o parte şi de alta două inscripţii aparţinînd penelului lui Qin Taixu [2] :

Cînd frigul uşor ţi-nlănţuie somnul,
Atunci primăvara-i geroasă ;
Cînd dulce mireasmă ţi-nvăluie faţa
Atunci şi licoarea-i gustoasă !

[1] Li, unitate de măsurat lungimi, egală cu 576 metri.

[2] *Qin Taixu* sau *Qin Taoyu*, poet chinez, activ în jurul anului 900.

Pe o măsuţă era aşezată o oglindă scumpă, care înfrumuseţase cîndva iatacul cu oglinzi al lui Wu Zetian[1], iar alături, un vas de aur cu chipul lui Zhao Feiyan[2]. În vas era o gutuie uriaşă, aidoma aceleia cu care An Lushan a azvîrlit în Tai Zhen[3] de a rănit-o în piept. Pe un podium se afla patul somptuos unde, pe vremuri, a dormit prinţesa Shou Chang, iar deasupra putea fi văzut covorul ţesut în mărgăritare de către prinţesa Tong Chang.

— E-atît de frumos aici ! a exclamat Baoyu.

— În odaia mea fără-ndoială că ar putea prea bine să trăiască şi o zeiţă ! a răspuns rîzînd doamna Qin.

Ea a desfăcut o plapumă de mătase uşoară, spălată imaculat cîndva de însăşi Xi Shi[4], şi i-a întins o pernă moale, pe care-şi alipise cîndva sînul Hong Niang[5].

După ce l-au culcat pe Baoyu, doicile şi celelalte slujitoare au plecat, rămînînd să-l vegheze numai patru dintre ele : Xiren, Qing Wen, She Yue şi Qiu Wen. Doamna Qin a trimis fetele să se uite ca nu cumva sub umbrar să se fi ascuns pisicile şi să înceapă harţa şi zgomotul.

Baoyu de-abia a închis ochii şi s-a cufundat într-un somn adînc ; departe, înaintea sa, avea impresia că se contura chipul doamnei Qin ; urmînd-o a păşit într-un loc necunoscut. În faţă se afla un gard roşu, cu trepte din mărgăritar, copaci şi un rîu străveziu, iar în jur — pustiu şi tăcere — nici un semn că ar vieţui acolo oameni.

---

[1] *Wu Zetian* sau *Wu Hou*, soţia împăratului Gao Zong (650—683), din dinastia Tang, vestit pentru cruzime şi desfrîu.

[2] *Zhao Feiyan*, femeie celebră (secolul I î.e.n.), favorita împăratului Cheng Di (32—6 e.n.) din dinastia Han, vestită pentru graţia cu care interpreta dansul rîndunicii.

[3] *Tai Zhen, Cea pură*, nume dat de către împăratul Xuan Zong din dinastia Tang favoritei sale Yang Guifei, sora lui An Lushan, după moartea acesteia. An Lushan, tătar de origine, după ce i se încredinţase un post de comandă în armata garnizoanei, din nord, subordonată împăratului, se aliază, în secret, cu chitanii şi tuchii apuseni — seminţii barbare — şi atacă capitala Chang'an, în anul 755. Intuind dezastrul, Xuan Zang fuge, dar nu mai poate opri invazia, turfanilor din vest şi a uygurilor din nord-vest.

[4] Vezi p. 77, nota 2.

[5] *Hong Niang*, slujitoarea uneia dintre eroinele cunoscutelor nuvele ale lui Yuan Zhen (779—831) din dinastia Tang : *Povestea lui Ying (Ying Ying zhuan)*, pe subiectul căreia dramaturgul Wang Shifu (secolul al XII-lea) a scris piesa : *Însemnări din iatacul de apus (Xi xiang ji)*.

— Ce minunat ! s-a gîndit Baoyu în somn. Dacă aş putea să rămîn aici toată viaţa fără să mai stau zi de zi în ochii părinţilor şi dascălilor !

În vreme ce aceste vise irealizabile îl purtau, de undeva, de după o colină, s-a auzit un cîntec :

Visele primăverii se risipesc ca norii
Şi florile căzute se duc încet pe apă.
Fetele şi băieţii vorba mea s-asculte :
Să nu mai chinuie inima întristată !

Ascultînd, Baoyu şi-a dat seama că era glasul unei fete. Şi cînd nu s-a mai auzit, de după povîrniş a apărut o făptură nespus de frumoasă, cum nu se mai văzuse printre fetele de rînd. Această odă stă mărturie :

Ea s-a ivit din crîngul cu sălcii plîngătoare
Din taina de iatacuri înecate-n flori.
Pe unde-şi poartă lin pasul ei uşor
Se pierd în ierburi păsări zburătoare,
Şi se duce, iată, calmă, nefiinţa-zee,
Umbra ei cuprinde rotunda încăpere
Şi flutură mantia, ca vîntul în cădere
Te-nvăluie suflarea-i mireasmă de-orhidee.
Ca fraged lotus, cînd trece te-nfioară,
Bătut în pietre scumpe veşmîntul e-o comoară,
Un fruct al primăverii e chipul zîmbitor,
În plete lungi smaraldu-i lucitor.
Ca sîmburii de rodie, albi dinţii îi zăresc
Şi buze carminate privirea mi-o răpesc.
Se leagănă în mers făptura ca o mladă,
Ca-n vîntul iernii fulgul de zăpadă.
Penaj sclipind, de lebădă şi raţă,
Preţioase pietre boiul i-l răsfaţă.
Împlinită floare s-a ivit deodată,
Zîmbet şi tristeţe caldă, cumpătată.
Lacul de oglindă îl atinge abia,
De parcă pluteşte, de parc-ar zbura.
Fluture deschis, sprînceana arcată,
Tăcînd, ea vorbeşte cu mult înţeles,
Firavă păşeşte, un lotus în mers
În tot înfioară preaciudata fată.
Rar printre frumoase o mai frumoasă,
Ca-n văluri de pămînt o nestemată-aleasă.
Făptura ei aparte cată asemănare

C-un fenix în flăcări, c-un dragon în zare,
Cu floarea de meihua, crescută sub zăpadă,
Cu bruma de pe lotus, cînd toamna stă să cadă.
Smerenia-i ciudată prea bine se-mpreună
Cu pinul crud, crescut în văgăună.
Nespusa-i strălucire cum pot să o descriu ?
E soarele apus în lacul străveziu
Cui poţi să mai asemui farmecele ei ?
Dragonilor culcaţi pe sub oglinda apei,
Din rîul îngheţat, străpuns de raza lunii.
Ca ea de preafrumoasă a fost cîndva Xi Shi,
În faţa frumuseţii Wang Qiang[1] *va ofili.*
S-a născut, în care colţ de lume
Şi pe pămînt, de unde a coborît, minune ?
La Iazul nestematelor[2] *nimeni n-a văzut-o*
O, lăsaţi-o să cînte din vrăjitul flaut
Şi în iadul negru pereche n-o să-i caut.

Văzînd că era o zînă, Baoyu s-a repezit în calea ei, s-a înclinat adînc, şi a întrebat-o zîmbind :

— Făptură divină, de unde vii şi încotro te îndrepţi ? Eu nu mai ştiu unde sînt, te implor, ia-mă cu tine !

— Trăiesc în sfera cerească unde nu vieţuieşte duşmănia, în Marea Tristeţii, a răspuns preafrumoasa. Sînt nemuritoarea zînă Jing Huan din Munţii Primăverii Veşnice, în grota Izvorului înmiresmat, care se află pe Tărîmul iluziei. Pentru desfrîu şi necredinţa soţilor eu hotărăsc pedeapsa în împărăţia mea, silesc femeile din lumea muritorilor să se plîngă de soarta lor, iar bărbaţilor le insuflu simţăminte nebuneşti.

Nu demult păcătoşii s-au adunat aici şi am venit să semăn între ei sămînţa dragostei vinovate. Nici întîlnirea cu tine nu este întîmplătoare. În curînd te vei afla la marginile împărăţiei mele. Eu nu am nimic în afară de cîteva ceşti de ceai dătător de nemurire, cîteva ulcioare pline cu licoarea divină, făcută de mine şi cîteva zîne pregătite să dea spectacole cu dansuri şi cîntece

---

[1] *Wang Qiang (Wang Zhaojun)*, femeie celebră, favorita împăratului Yuan Di (43—33 î.e.n.) din dinastia Han.

[2] *Iazul nestematelor* — se afla, potrivit unei legende, în grădina zeiţei din Ţara de apus — Xi Wangmu — Împărăteasa-mamă a Vestului, ce trăia la poalele Muntelui Cosmic — Kunlun, reşedinţa zeilor. Pe malurile sale avea loc banchetul nemuririi şi al piersicilor dătătoare de viaţă lungă, patronat de Xi Wangmu.

miraculoase. Nu demult ele au compus douăsprezece cîntece intitulate *Visul din pavilionul roşu*. Vii cu mine ?

Ascultînd vorbele zînei, Baoyu a simţit cum bucuria îi înfioară trupul şi în clipa aceea a uitat de doamna Qin şi, supus, păşi în urma zînei. Pe neaşteptate în faţa sa o boltă largă de piatră se ivi, cu hieroglife uriaşe, Tărîmul iluziei, iar de o parte şi de alta atîrna această inscripţie :

Cînd adevărul cu minciuna se-mpreună,
Minciună este-atunci întregul adevăr ;
Cînd în nimic, vreodată, sălăşluieşte firea
Şi firea se preface într-un sărman nimic.

Ei au ocolit bolta şi s-au pomenit în poarta palatului, pe care erau încrustate patru hieroglife : Marea păcatelor — Lumea patimilor dezlănţuite, iar pe coloane, în amîndouă părţile, două inscripţii pe verticală :

Pămîntul roditor şi cerul prea înalt
Suspină că ascund simţiri mai vechi şi noi ;
Mult pătimaşul tînăr şi fata întristată
Se jeluiesc că-i greu, pe vînturi şi pe lună
Să-şi dea, ce datorează, înapoi.

„Aşa şi este, gîndi Baoyu, după ce citi inscripţia. Numai că nu înţeleg de ajuns ce-s acele «simţiri mai vechi şi noi» ? Şi ce-o fi însemnînd «pe vînturi şi pe lună să-şi dea ce datorează» ? Ar trebui să meditez mai mult şi să mă silesc să-nţeleg sensul".

Reflecînd la acestea, Baoyu nici n-a bănuit că în sufletul său se scurgea o picătură din forţa făcătoare de minuni.

Intrînd pe sub poarta celor două balcoane, văzu înălţîndu-se, la stînga şi la dreapta, două rînduri de săli, unde stăteau pironite table cu inscripţii în lung şi în lat...

Ameţit, n-a putut să descifreze decît cîteva dintre ele :

Departamentul iubirilor nechibzuite, Departamentul jignirilor ascunse, Departamentul plînsetului de dimineaţă, Departamentul bocetului de seară, Departamentul tulburărilor de primăvară, Departamentul mîhnirilor de toamnă.

— Spune-mi, făptură cerească, exclamă Baoyu către zînă, n-ar fi cu putinţă să mă porţi cu tine prin aceste departamente ?

— Aici, răspunse Jing Huan, se păstrează încrustate pe hrisoave destinele tuturor femeilor, şi tu cu ochii omului de rînd şi trupul plăpînd nu trebuie să le afli înainte de vreme.

Baoyu nu s-a supus şi s-a rugat de zînă.

— Fie ! a spus ea în cele din urmă. Să pătrundem aici.

Încă îl stăpînea bucuria, cînd, înălţînd capul, citi : *Departamentul destinelor nefericite*, iar de ambele părţi, inscripţii de sus în jos :

Tristeţea primăverii şi jalea cea de toamnă
Nu-s chinuri trecătoare !
Florile suave şi farmecele lunii
Pe cine să-mpresoare ?

Baoyu a suspinat adînc. Intră înăuntru şi văzu vreo zece dulapuri mari şi pecetluite. De fiecare atîrnau cartonaşe cu denumirea provinciei. Îndată s-a simţit îndemnat să cerceteze pe cel ce purta denumirea provinciei sale natale şi acolo, pe unul din cufere, a observat următoarea inscripţie : *Hrisoavele cele mai însemnate ale destinelor celor douăsprezece agrafe din Jinling.*

— Ce este asta *Hrisoavele cele mai însemnate ale destinelor celor douăsprezece agrafe din Jinling* ? a întrebat Baoyu.

— Aici sînt trecute destinele a douăsprezece dintre cele mai virtuoase fete din provincia ta de baştină, a răspuns Jing Huan.

— Ştiam că Jinling-ul este un oraş foarte mare, a observat Baoyu, de ce se pomeneşte aici numai despre douăsprezece fete ? Chiar şi în familia noastră, socotind la un loc şi slujitoarele, sînt vreo cîteva sute.

— Bineînţeles, în întreaga provincie sînt multe fete, a rîs Jing Huan, dar aici sînt trecute cele mai minunate dintre ele ; în celelalte două dulapuri de alături, sînt încă două rînduri de hrisoave, iar pentru toate celelalte pur şi simplu nu există hrisoave, fiindcă n-au nimic deosebit.

Baoyu privi către acela care era, bineînţeles, etichetat : *Hrisoave adăugate la destinele celor douăsprezece*

agrafe din Jinling. Pe celălalt dulap scria : *Alte hrisoave ale destinelor celor douăsprezece agrafe din Jinling*. Baoyu a întins mîna și a deschis ușița celui cu *Alte hrisoave ale destinelor*, a prins cu degetele primul care s-a nimerit și l-a deschis. Pe prima filă nu erau nici oameni și nici peisaje, descifrarea fiind cu neputință, căci tușul se întinsese peste culoare, de părea toată hîrtia acoperită de nori negri și pîclă întunecată. Mai jos se păstraseră doar cîteva versuri :

După ploaie, cu greu luna răsare,
Norii anevoie vor dispărea în zare.
Decît cerul sufletul pare mai înalt,
Rămîne în urmă trupul neînsemnat.
Firea cea vioaie, chip sărbătoresc,
Azi ca niciodată furia stîrnesc.
Mulți oameni în vîrstă, încovoiați de spate,
Te vor bîrfi cu multă răutate.
Tinerii știu că inima-i doar una
Și după ea se jeluiesc întruna.

Baoyu n-a priceput nimic și a răsfoit mai departe. La sfîrșit era desenat un buchet de flori proaspete și un pat ponosit, apoi urmau cîteva versuri :

Mîngîierea, dăruirea, armonia, duioșia
Sînt toate de prisos.
Nicicînd salcîmul nu are cum să fie
Decît crizantema mai frumos.
De cînd e lumea lume, e de neîndurat
Cumplita gelozie
Și doar comedianții mai pot să dobîndească
Un dram de fericire.
Nimeni să nu uite :
Năpăstuit e omul prea plin de simțire !

Baoyu socoti că versurile acestea sînt și mai de neînțeles pentru el și puse hrisovul la locul lui. A deschis dulapul cu *Alte hrisoave ale destinelor* și a luat unul. Pe prima filă era desenată o creangă înflorită de scorțișor, iar sub ea un iaz mic, secat, acoperit cu lotuși veștejiți. Mai departe erau scrise versurile :

Se-nlănțuie tulpina cu lotusu-nflorit,
Plăcut mireasma lor se-avîntă împreună.

Nu a știut în viață decît să se supună
Și rănile din suflet, încet, au dispărut.
Unite, două lacuri ar fi născut deodată
Un singur pom, ce falnic, aici ar fi crescut.
Mult parfumatul suflet abia de-a apărut,
Dar s-a și-ntors degrabă la casa de-altădată.

Baoyu, din nou n-a priceput nimic. În sfîrșit a luat alt hrisov din cele mai însemnate ale destinelor, care avea desenat pe prima filă doi copaci de aur ; într-unul atîrna o centură bătută în nestemate, iar sub copac, în mijlocul unui troian de zăpadă era așezată o agrafă de păr, lucrată în aur. Jos erau următoarele versuri :

Virtutea copleșește întreaga ei ființă ;
Suavul puf de plop în versuri îl slăvesc.
Centura-i prinsă-n pomul ce crește în poiană,
Sub valul de zăpadă agrafa i-o zăresc.

Boayu nicicum n-a putut să ghicească tîlcul ascuns în aceste cuvinte și ar fi voit s-o întrebe pe Jing Huan, dar socoti că n-are nici un rost, fiindcă și așa zîna nemuritoare n-avea să-i dezlege tainele cerești. După aceea a vrut să pună sulul la loc, dar nu numai că n-a făcut-o, ci dimpotrivă, a continuat să-l răsfoiască. Pe fila a doua era desenat un arc, de care atîrna un citrus parfumat, iar jos de tot se afla o inscripție :

Se judecă întruna de doisprezece ani,
Cine dreptate are și cine-i vinovat ;
Rodia-și desface floarea ne-ncetat
Și frumusețea ei se oglindește-n geam.
Cu-ntiia primăvară, fără de puteri,
Se gîlcevesc și alte trei blînde primăveri.
Pe iepurele iute, azi tigrul l-a-ntîlnit
Și astfel firul vieții aici a luat sfîrșit.

Mai departe erau desenați doi oameni care înălțau un zmeu de hîrtie, marea imensă, o corabie, pe corabie o fată, care-și acoperise fața cu mîinile și plîngea. Sub desen, din nou, se citeau versurile :

Suflet prea pur și genuin,
Născut în ani amari, de soartă hărțuit.
În van, înlăcrimat, privește dus Jing Ming

Să vadă unde marea ia sfîrşit.
La sute de li, ca somnul depărtat,
Vîntul de miazănoapte vuieşte ne-ncetat.

Desenul următor înfăţişa un lanţ de nori plutitori, un rîu cu meandre, care se pierdea în zare. Versurile de dedesubt spuneau :

Nobleţea, bogăţia sînt bune la ceva ?
Din fragedă pruncie tu ai rămas orfan.
Spre asfinţit se-ndreaptă veselă privirea.
Apa lui Xiangjiang curge către-Ocean
Şi nourii cei negri gonesc mereu spre Chu.

Desenul înfăţişa mai departe o piatră nestemată căzută în noroi. Dedesubt — versurile :

Ţi-e dragă puritatea,
Dar cum o vei păstra ?
Vorba zadarnic spusă,
Mai este altcumva ?
Cum de-n noroi ajuns-a nestemata ?

Pe altă foaie Baoyu a văzut un lup fioros care fugărea o fată fermecătoare, s-o sfîşie.

La suflet e aidoma cu lupul din Zhongshan,
I-e inima la fel de crudă şi hainä
Desfrîul înfloreşte în scumpele cămări,
Şi trec ca visul zilele din an.

Versurile din desenul ce reprezenta un templu vechi, unde o fecioară însingurată citea dintr-o carte sfîntă, sunau aşa :

De trei ori, primăvara, s-a innoit natura ;
Ea negrele veşminte o dată şi-a schimbat.
Sărmana copiliţă din neam de împărat,
La palidul opaiţ smerită stă cu Buddha.

Mai departe era desenat un munte de gheaţă pe care poposise o pasăre fenics, iar dedesubt versurile :

Pasărea focului [1] *se-arată-n lume*

---

[1] *Pasărea focului* — denumire dată păsărilor fenics, feng şi huang, simbol al dezastrului, urmat de învigorarea şi refrişarea prin renaştere ; semnifică şi cuplul conjugal, prin ideea de pereche, iar huan — puiul de fenics, simbolizează copiii.

Mereu în anii de grea încercare ;
E aşteptată de fiecare
Ca o iubire din vremuri bune.
Vine, ascultă, poruncă dă şi pleacă
Astfel o poartă destinul ei.
Plîngînd se arată în Jinling
E tristă povestea acestei femei.

Apoi venea la rînd un tablou înfăţişînd o cîrciumă părăginită, de sat îndepărtat, înăuntru cu o femeie frumoasă, care torcea. În explicaţia tabloului se spunea :

Forţa înfrîntă —
Sub vorba de nobleţe — amuţeşte.
Familia sărmană —
De rudele ei nu-şi aminteşte.
Cine s-o ajute în bietul sat acum ?
Dar s-a ivit, deodată, un om cu suflet bun.

Sub versuri era desenată o vază cu orhidee, iar lîngă ea, o femeie frumoasă, în straie strălucitoare, purtînd podoabe scumpe pe cap. Urma, apoi, inscripţia :

Prunul, piersicul, la fel leagă rod
Cînd vîntul de primăvară adie.
Pe lume se-aseamănă, oare, ceva,
Preafrumoasei flori de-orhidee ?
Cînd în suflet invidia e stăpînă.
Sufletul e o apă ce-ngheaţă.
Cu toţii, pe rînd, se-mpreună
Şi hula le-aruncă în faţă.

După aceea Boayu a văzut un palat cu două caturi, iar sus, la o fereastră, o femeie frumoasă. Dedesubt citi următoarele versuri :

Iubirea e cerul, iubirea e marea,
Adînc e şi visul asemenea lor.
De ne-ar deschide iubirea zarea,
N-ar fi desfrîul potopitor.
La Rong, în castel, aşa se vorbeşte
Şi-n Ning vrajba nu-i ocoleşte.

Baoyu voia să citească mai departe, dar Jing Huan, cu puterea sa de a dezlega tainele cereşti, cunoscînd urmarea, închise cu sprinteneală cartea şi i se adresă rîzînd :

— De ce scotocești prin aceste lucruri de neînțeles pentru tine ? Să ne plimbăm mai bine și să admirăm preafrumoasele locuri.

Ascultător, Baoyu o urmă supus pe Jing Huan. Privirea lui s-a oprit pe grinzi decorate, pe cornișe ornamentale și perdele cusute-n mărgăritare, pe baldachine brodate cu fir și flori nemuritoare, cu un parfum îmbătător, și plante cu totul și cu totul neobișnuite — într-adevăr un loc al zeilor, despre care s-ar putea spune :

Pe ușa purpurie lumina se joacă
Și-n aur e bătută podeaua
Scînteie-n fereastră, ca argintul, neaua
Casa din perle e făcută, parcă.

Și din nou glasul dulce al zînei Jing Huan a-nfiorat auzul lui Baoyu.

— Veniți repede să întîmpinați oaspetele drag !

Nici n-a rostit bine aceste cuvinte, că au și apărut zînele nemuritoare. Și-au răsucit în aer mînecile veșmintelor liliachii și au flutrat în vînt rochiile cu aripioare ; frumusețea acestor fete aducea aminte de florile primăvăratice, iar puritatea și frăgezimea lor, de luna nopților de toamnă.

Văzîndu-l pe Baoyu, zînele s-au arătat nemulțumite :

— Nu știam despre ce oaspete este vorba, surioară, și de aceea i-am ieșit în cale. Spuseseși că va sosi astăzi sufletul sorei noastre mai mari — Matostatul roșu. De cînd așteptăm ! De ce ai adus această josnică făptură, care pîngărește împărăția ta ?

Înfricoșat de aceste vorbe, Baoyu a vrut să se ferească din calea lor, dar n-a putut. Și a simțit că într-adevăr era întinat. Jing Huan i-a prins mîna și, întorcîndu-se către mulțimea zînelor, a spus :

— Nici nu bănuiți de ce l-am adus. Pornisem spre castelul Rongguo, să mă întîlnesc cu sufletul Matostatului roșu, dar, cînd să trec peste castelul Ningguo, în calea mea au apărut sufletele ducelui Rong Guo și ducelui Ning Guo, care mi-au vorbit astfel : „Pînă acum (asta este și părerea actualei dinastii regale) familiile noastre s-au deosebit de celelalte în ceea ce privește slava și credința și din generație în generație au devenit tot mai bogate și s-au înnobilat tot mai mult. A trecut un veac de cînd bunăstarea familiilor noastre s-a irosit

și nu s-a mai refăcut ! Bineînțeles că avem mulți fii și nepoți, dar niciunul din ei nu se arată demn urmaș. Unul singur, Baoyu, ne mai dă nădejdi. Are o fire tare ciudată și nestăpînită, dar este inteligent și înzestrat. Întrucît strălucirea familiilor noastre s-a stins, ne temem că nu se va pricepe nimeni să-l îndrume pe Baoyu pe calea adevărului. Ce noroc că v-am întîlnit ! Nădăjduim că îi veți arăta urmările dăunătoare ale ispitelor lumești și-l veți ajuta să se smulgă din capcană, îmbiindu-l pe drumul cel bun. Dacă veți face asta, fericirea noastră va fi veșnică !"

Atît de stăruitor m-au rugat, încît din milă pentru ei am hotărît să-l aduc cu mine pe Baoyu. La început, ca-n glumă, l-am lăsat să cunoască soarta fetelor din familia lui, dar n-a priceput nimic, așa că, aici, la noi, va încerca mistuirea fără de margini. Poate că atunci se va lumina.

Spunînd aceasta, a pășit înăuntru, ținîndu-l pe Baoyu de mînă. Baoyu a simțit dintr-o dată o mireasmă nemaiîntîlnită și, neputîndu-se stăpîni, a întrebat :

— Ce poate fi ?

— În lumea întinată în care trăiești tu, asemenea balsam nu există, a rîs ușor Jing Huan. Aceasta este esență de ierburi magice, care cresc pe munții fermecați, amestecată cu uleiul aromitor al arborilor de matostat. Numele ei este Esență de ierburi aromitoare.

O vrajă parcă l-a cuprins apoi pe Baoyu.

O slujitoare i-a adus ceai, nespus de limpede și aromat, și din nou Baoyu a întrebat care e numele acestuia.

— Ceaiul crește în Peștera Miresmelor din Munții Primăverii, i-a spus Jing Huan, și este pregătit cu roua adunată de pe frunzele florilor nemuritoare. Numele lui este : Balsamul miilor de roze dintr-un singur loc.

Baoyu a clătinat din cap în semn de încuviințare. Apoi și-a rotit privirea peste încăperea în care se aflau : tot felul de *qin* [1] din pietre prețioase, trepiede scumpe, pe care erau așezate vasele de sacrificiu, tablouri antice, versuri scrise pe mătase. La ferestre atîrnau perdele de brocart, iar de o parte și de alta erau două inscripții :

Una din ele :

---

[1] *Qin*, instrument muzical cu coarde ; denumire generală pentru instrumente muzicale.

Întreaga taină întunecată și ascunsă a pămîntului —
Cerul de nepătruns și de neatins!

După ce a citit această inscripție, Baoyu a rugat-o pe Jing Huan să-i spună numele zînelor nemuritoare. Zîna visului nebunesc, a început ea, a doua, Destăinuitoarea simțămintelor, a treia, Fata de aur, care înfruntă tristețea, a patra, Înțelepciunea, care cumpănește furia și invidia...

Nu după mult timp slujitoarele au adus scaune și o măsuță, pe care au așezat licori și gustări. Într-adevăr:

Suc rubiniu din locurile sfinte,
Se toarnă-ncet în cupe de cristal.
Mult prea gustoasa licoare de nefrit,
Șade-n pocal de chihlimbar.

Mirosul băuturii i s-a părut neobișnuit lui Baoyu, care a întrebat din ce arome este făcut.

— Acest vin este un amestec de nectar dintr-o sută de flori și zece mii de arbori, i-a răspuns Jing Huan. El se pregătește cu oase de *qilin*[1] și lapte de fenics, iar numele lui este: zeci de mii de minunății într-un singur pocal.

Fără margini era încîntarea lui Baoyu. În timp ce ei sorbeau licoarea, s-au ivit douăsprezece zîne dansatoare și au întrebat-o pe Jing Huan ce le poruncește să cînte.

— Cele douăsprezece cîntece ale *Visului din pavilionul roșu*, pe care le-ați alcătuit de curînd, le-a poruncit Jing Huan.

Dansatoarele au încuviințat, au lovit un *tanban*[2] și au început să cînte din țitere de argint. Ascultați: „Înainte de toate, în anii de demult"... dar Jing Huan le-a întrerupt.

— Aceste cînturi, a zis ea către Baoyu, nu se aseamănă cu acelea din dramele clasice, din lumea muritorilor. Cîntecele pămîntene, fără deosebire, se grupează după felul celor buni ori celor răi, după eroii de seamă ori neînsemnați și sînt scrise pe cele nouă motive de cîntece, din nord și din sud. În vreme ce ale noastre se deosebesc prin simțămintele trăite, pentru că soarta răzbate în simțămintele care nasc întîmplările. Cel care nu

---

[1] Qilin — animal fabulos cu trup de cal și cap de cerb, avînd un corn în frunte; inorog.

[2] *Tanban*, instrument de percuție.

pătrunde tîlcul din cîntecele noastre, nu-i va putea gusta frumusețea. Mi se pare că și tu rămîi străin de toate acestea. De nu citești mai întîi versul, mă tem că nu vei găsi în ele nimic aparte.

Spunînd acestea, Jing Huan și-a întors capul și a poruncit să i se dea lui Baoyu versurile cîntecelor ce alcătuiesc *Visul din pavilionul roșu*.

Baoyu le-a luat, le-a desfăcut și a urmărit cîntecul zînelor.

INTRODUCERE LA VISUL DIN PAVILIONUL ROȘU

Pe cînd nu era nici ființă și nici neființă
Sămînța iubirii cine-a ivit
În inima lucrurilor, atotsimțitoare, și-a biruit ?
Cînd tu însuți izvodești durere
Și clipa te-apasă grea de tăcere,
Smintitele porniri n-ai vrea să reînvie ?
A aurului tristețe și-a jadului mîhnire
Visul din pavilionul roșu *le descrie.*

NEADEVĂR ESTE VIAȚA

Toți spun :
Să-și lege aurul și jadul !
Eu însă-aduc aminte :
Legămînt au pus piatra și lemnul !
În van te-ndepărtezi de lucirea zăpezii din muntele
pe care înțeleptu-și are casa ;
Totuna-i dacă uiți că-n crîngul cel tainic
sălășluiește-a cerului crăiasă ;
Te tînguiești la oameni :
E plină frumusețea de cusururi !
Tu de-abia acum ai priceput !
Acesta-i adevărul : mereu
Pînă la sprînceană închinai pocalul
Dar niciodată, măcar întîmplător,
Destinul nu l-ai cunoscut !

ZADARNIC ȚINTĂ PRIVEȘTI

Una, ca florile puzderii-n grădina nemuririi ;
Unul, ca jadul cel pur, fără spărturi.
Vei spune oare că soarta nicicînd nu și-au legat,

De ce drumurile vieții li s-au încrucișat ?
Vei spune oare că soarta pe veci ei și-au unit —
De ce vorbe vane inima le-a șoptit ?
De ce ea durerea în vaer și-o curmă ?
De ce liniștea-n el nu va lăsa nici o urmă ?
Unul strălucе ca luna pe-a apelor unde ;
Ca floarea-n oglindă chipul ei îi răspunde.
Ce izvor de lacrimi este-o ființă !
Ai crezut vreodată că e cu putință ?
Încotro se scurg, cît roata pe-orbită
Anotimpuri trec la vreme sorocită ?

Baoyu părea furat de farmecul muzicii, dar se vedea că tîlcul îi scapă. Și nici n-a cerut să i se dezvăluie. iar ca să-și alunge mîhnirea a citit mai departe :

TRISTEȚE FĂRĂ MARGINI

Te îmbată grădina înflorită —
Dar fuge bucuria, tristețea ți-e ursită.
În privirea noastră lacomă, arar
Licăresc o clipă lucrurile firii ;
Umbrele durerii, umbrele mîhnirii
Nu poți să le-alungi, totul e-n zadar.
În zadar te-ndrepți spre locuri natale.
Munții uriași îți întretaie drumul ;
Cei odată dragi au pierit ca fumul
Și tot lor îți plîngi întreaga ta jale ;
O, prea iubiții mei !
Viața mi s-a scurs și-s azi în Huangquan [1]
Sfîrșiți-vă calvarul, totul e-n van !

CARNEA DESPRINSĂ DE OS

Pe vreme rea corabia porni
Să spintece un drum de mii de li ;
Casa părintească, grădinile natale,
Azvîrlite stau acolo-n depărtare.
Viața o scurtează plînsetul amar ;
Celor preaiubiți astăzi să le spui :
S-a dus fiica voastră, e a nimănui.

---

[1] *Huangquan*, Izvorul galben, adică lumea cealaltă, metaforă pentru Tărîmul Celălalt, situat dincolo de Munții celor cinci Terase (Wutaishan), lăcașul sfinților daoiști și budiști. Vezi și nota, p. 287.

Destinu-i hărăzit din timpuri învechite ;
Toate-n astă lume de soartă sînt ursite ;
De-a pururi despărțiți ca să trăim mi-e dat ;
La viața ce v-așteaptă gîndiți neîncetat.
Fata ce-ați avut de lîngă voi s-a dus
Și grija pentru ea aici a și apus.

BUCURIA, CUIB DE TRISTEȚE

Era doar o copilă cînd au murit ai ei.
În straie sclipitoare a fost înveșmîntată
Și a trăit din plin o viață-mbelșugată,
Dar n-a simțit nicicînd văpaia dragostei.
Darnică și bună, din toți cea mai bogată,
Asemenea noroc i-a rezervat ursita ;
Pe amîndoi i-a-nlănțuit ispita
Nimic în cale n-a putut să stea.
Ea strălucea ca templul de jad pe vreme rea —
S-a însoțit apoi c-un tînăr, ca un sfînt ;
Atîta fericire cum n-a fost pe pămînt
A șters toată durerea ce a-ndurat cîndva.
S-au dus astfel toți norii de pe Gaotang
Și apele-au secat cu totu-n Fluviul Xiang ;
Prezicerile soartei azi, mîine, se-mplinesc.
De ce aș vrea tristețea s-o opresc ?

NEIERTATA LUME

Suavă ești, o orhidee-n floare,
Cu harul celor sfinți ești înzestrată
Te-a-ncununat înaltul cu strălucire rară
Și pe pămînt nu afli asemănare.
Vei spune deci :
Carne de mănînc, voi mirosi urît ;
Destul cît ochii bogății privesc ;
Cei care au urcat treptele măririi
Pe cei umili îi pizmuiesc.
Cea mai pură dintre toți te-arăți.
De-aceea, lumea-ntreagă te hulește.
O, ce păcat
Că-n templul vechi, la raza de opaiț,
Făptura ta încet îmbătrînește.
În lumea amăgirii s-a prezis de mult
Să nu-și găsească visele-mplinirea

Ești jadul transparent și necrăpat
Ți-e întinată calea, și cotită :
De ce, amarnic, fiecare duce
Dorul preadistinsului bărbat ?

DUȘMANUL SCUMP

Lup-căpcăun din muntele Zhongshan,
Sălbăticiune din cruzime ieșită.
Tu nu mai știi ce s-a-ntîmplat mai an
Si chipul ți-ai uitat într-o clipită.
Desfirul tău nu are asemănare.
În inimă te-aprinzi după femei ;
Vestite curtezane, ca sălcii plîngătoare
Să fie-n jurul tău, atîta vrei.
Te-au necinstit și stirpea ți-au hulit,
Pe seama ta atîtea glume s-au rostit —
E trist !
Sufletul cîndva lumină de curat
De-atîta deznădejde moarte și-a aflat.

GINGAȘA FLOARE SE ÎNTOARCE

Cine dezleagă soarta celor trei primăveri ?
Ce-așteaptă salcia verde și piersicu-nflorit ?
De vei distinge toate aceste flori
Vedea-vei de departe un verde ofilit —
Tu spui că Înaltul e răsplin
De piersici aromate, neștiute ?
Că-n Marea Norilor zărim
Caișii frînți de florile prea multe ?
Dar crezi că e putere pe pămînt
Venirea toamnei sale să oprească ?
În satul ce se cheamă Plop de-argint,
Oamenii din nau au prins să se sfădească.
În tainica pădure de arțar,
Al duhurilor plîns se-aude iar —
Zilele zboară și Cerul zăvorește
Mormîntul ierbii care-ngălbenește.
Ce-i ieri sărac, vrea azi să se ajungă
Și din răsputeri se zbate ;
Toamna iarăși primăvara o alungă
Și florile trăiesc înspăimîntate.
Cu moartea, firea dacă se-mpletește,

Sări-va oare cineva s-o scape ?
Aud de-un pom, boshu, ce la apus trăieşte
Şi-al cărui rod dă viaţă şi lungă sănătate.

DE PRISOS

M-am străduit mereu să te-nţeleg —
Tu cea mai înţeleaptă dintre toate,
Dar n-ai putut seama să-ţi dai
Că drumul se-opreşte în moarte.
Cu inima zdrobită te-ai născut ;
Se curmă bucuria în mormînt.
În casele bogate doar sînt liniştiţi ;
În cele destrămate sînt nişte rătăciţi.
Deşertăciunea, viaţa ţi-a umplut,
În vis urît acum s-a prefăcut ;
Furtuna deodată s-a iscat,
Şi totul parcă stă să se prăvale,
Tristeţile-mi din nou s-au arătat,
De parcă luna a pierit din cale.
Vai ! În neant se pierde bucuria
Durerea-n locu-i s-a ivit,
Ce trist că nimeni pe pămînt
N-o să ghicească-al tău sfîrşit !

LA STRÎNGEREA RECOLTEI BOGATE

La stringerea recoltei bogate ;
Pe cei darnici îi întîlneşti.
Buna ta mamă e-alături de ei
Şi cu mărinimie îi răsplăteşti.
Tuturora le spun :
Ajutaţi pe cei sărmani, pe cei în nevoi,
Nu urmaţi pilda celor ce
Veşnic după-averi lăcomesc
E-adevărat :
Pagubă şi bunăstare, cădere şi-nălţare
Trimise sînt de Albastra Zare.

SUPERBA TÎRZIE—NFLORIRE

În van ca faima e, ce doar în vis se-arată !
Cînd vine primăvara cu-averea ei de flori ?
Pologul cel brodat, să-l vezi, nu mai rîvni !

Mărgelele sclipesc pe haina boierească —
Cu fenicşi sînt cusute luxoasele halate —
Capriciilor soartei, cu toate, laolaltă,
Nu vor putea, vreodată, să se împotrivească.
E greu la bătrîneţe — ni se spune —
Să mai înduri nevoi o mie.
De rodul bunătăţilor străbune
Copiii lor doar o să ştie —
Cu sufletul surpat în întristare,
Tu porţi strălucitor veşmînt ;
Scînteie luminoasă-n depărtare,
Salba de aur de la gît.
Amarnic lumea se mai înspăimîntă
Cînd urmăreşte cum te-nalţi în rang.
Cu adumbrirea ce urcă din adînc
Tu îţi croieşti spre Huangquan cărare.
Oare mai sînt acolo mandarinii
Şi căpitanii ce-au trăit cîndva ?
Abia şoptind apusele lor nume
Mîndria-n inima urmaşilor creştea.

SFÎRŞITUL TUTUROR FAPTELOR BUNE

Primăvara a căzut lîngă grinda sculptată
Pămîntul s-a umplut de petale, deodată —
Iubirea te-a prins în harnice unde
Şi chipul doar lunii răspunde.
Familia pe încet se destramă
Pier ranguri venite de la străbuni de seamă
Şi vinovat de toate nu-i altul decît Jing.
Vestita voastră casă azi zace în ruină
Şi pentru toate-acestea doar Ning este de vină.
Dezmăţul şi desfrîul cel nestăpînit,
Doar ele-au adus al neamului sfîrşit.

PIEIREA ÎN PĂDURE A PĂSĂRII ZBURĂTOARE

Demnitarilor
Li se vor nimici familiile.
Avuţilor
Li se vor împrăştia aurul şi argintul.
Mărinimoşilor
Doar după moarte li se va da tihnă.
Nemiloşilor

Li se va plăti pentru fapte crude.
Ucigaşilor
Nu li se va îngădui să trăiască.
Celor ce storc lacrimi
Nu li se va mai îngădui să plîngă :
Jignirea cu jignire se plăteşte,
Dar nu e chiar uşoară răzbunarea.
Ursita hotărăşte despărţirea
Şi tot ea pe oameni îi uneşte.
Să-şi caute oricine soarta rea
În neamul ce-nainte a trăit ;
De-abia atunci îşi va spori averea,
Cînd fericit străbunu-a-mbătrînit.
Cei ce destramă fericirea,
Să piară dintre oameni şi din lume ;
Degeaba-şi va jertfi întreaga viaţă
Acela ce dezmăţului se-nchină.
Grăunţele cînd i se termină,
S-ascunde iute pasărea-n tufiş
În urma ei — cîmpia s-a ivit.
Pustiu imens şi fără de sfîrşit.

Cînd termina un cînt, începea altul. Observînd că Baoyu ascultase fără să pară a pricepe ceva, Jing Huan a rostit suspinînd :

— Tînăr rătăcit, tu chiar nimic n-ai înţeles ?

Baoyu a făcut semn zînei să întrerupă cîntecul. Simţea cum i se învîrtea capul de parcă ar fi fost beat şi a spus că vrea să doarmă.

Jing Huan a poruncit să se strîngă masa, iar ea l-a însoţit pe Baoyu într-un iatac. Acolo erau împrăştiate peste tot lucruri rare, cum el nu mai văzuse pe pămînt. Dar ce l-a uimit cel mai mult a fost faptul că a întîlnit o fată tînără şi frumoasă, a cărei statură şi înfăţişare semănau cu Baochai, dar ale cărei mişcări unduitoare îi aminteau de Daiyu.

Baoyu era uluit şi nu pricepea ce se petrece cu el. Pe neaşteptate, Jing Huan a spus :

— În acea lume întinată cîte familii virtuoase, chiar dacă sînt cu vîntul şi cu luna în ferestrele înverzite[1]

[1] Expresia simbolizează dragostea fetelor din familiile nevoiaşe.

sau cu razele soarelui în iatacuri[1], n-or fi călcate-n picioare şi pîngărite de ştrengari tineri de viţă veche şi de fete deocheate! Şi mai dezgustător este că din timpurile cele mai îndepărtate uşurinţa lor era socotită drept desfătare, nu desfîru, şi ei treceau drept pătimaşi, nu înşelători. Toate acestea, să ştii, sînt doar vorbe goale, menite să ascundă răutatea şi adevărata mîrşăvie. Dar chiar şi plăcerile lumeşti sînt tot desfrîu; numindu-se patimă, desfrîul e îndoit. Toate acele întîlniri pe munţii Wushan[2], „iubirea norului şi a ploii“, arată că întotdeauna năzuinţele se-ndreaptă către iubire. Ţin la tine fiindcă din timpurile cele mai vechi şi pînă acum ai fost şi rămîi cel dintîi dezmăţat din lume.

— Zînă nemuritoare, s-a împotrivit Baoyu, n-ai dreptate! Nu-mi place să învăţ şi de aceea tata şi mama mă dojenesc, dar pentru asta mă pot numi un om stricat? Sînt foarte tînăr încă şi nici nu ştiu măcar ce înseamnă cuvîntul „desfrîu“.

— Nu, nu-i chiar aşa! a urmat Jing Huan. Să-nţelegi asta este una, şi să vrei să explici, este altceva. Cei pătimaşi petrec în dansuri şi cîntece, se înflăcărează la vederea „norului şi a ploii“ şi sînt cuprinşi de nemulţumire dacă fetele frumoase din toată lumea nu pot să le dăruiască plăceri trecătoare. Acestea sînt mici flecuşteţe care scornesc plăcere în trupurile lor. La fel şi tu, de la natură ai apucături spre plăcerile lumeşti, pe care noi le socotim destrăbălare închipuită. Aceste două cuvinte pot fi pricepute doar cu inima, dar înţelesul lor nu poate fi arătat, ci trebuie simţit cu sufletul şi nu se poate spune în cuvinte omeneşti. Tu ai tot ce se cuprinde în adîncul acestor două cuvinte şi cu toate că poţi fi un bun prieten al iatacurilor, pe drumul vieţii nu vei putea scăpa de rătăciri şi de greşeli, de clevetirile şi de mînia miilor de ochi aţintiţi asupra ta. De puţină vreme m-am întîlnit cu străbunii tăi — ducele Rong Guo şi ducele Ning Guo — care m-au rugat să te ajut să apuci pe drumul cel drept şi eu nu pot

[1] Expresia simbolizează dragostea fetelor din familiile nobile.
[2] Munte din provincia Sichuan. După legendă, un chinez, Gao Tang vînînd în pădurile munţilor de la care i se trage numele, a obosit şi a adormit. El a visat-o pe zîna muntelui, care i-a spus că îl aşteaptă pe muntele Wushan, cînd va apărea, dimineaţa, luînd chipul norilor, iar seara pe cel al ploii. De aici a rămas expresia: „iubirea norului şi a ploii“, care înseamnă cunoaşterea bucuriei de a iubi.

să îngădui să luminez propriu-mi iatac cu fătura ta, ca apoi să te-arunci din nou în lumea întinată. De aceea te-am adus aici, ți-am dat să bei licori miresmate și ceai de nemurire, am căutat să te fac să pricepi greșelile prin cîntecele miraculoase, pe care le-ai auzit, iar acum te las cu una din fetele mele tinere, al cărei nume este Jian Mei, iar porecla e Keqing. Este timpul cel mai potrivit ca tu și ea să vă uniți. Știi, în lumea nemuritorilor toate se fac ca și în aceea a muritorilor. Numai că vreau ca tu să vezi sămînța ascunsă în făptura ta, să pătrunzi învățătura lui Kong Zi și Meng Zi și să pricepi cum să conduci desăvîrșit treburile gospodărești.

Zîna i-a spus lui Baoyu ce înseamnă „nor și ploaie", apoi l-a împins înăuntru, și după ce a închis ușa a plecat.

Baoyu, din ce în ce mai nedumerit, a urmat povața zînei Jing Huan și a înfăptuit tot ce fac între ei băieții și fetele.

Întreaga noapte, pînă-n zori, a petrecut cu Keqing, a dezmierdat-o și nici într-un chip nu se mai putea despărți de ea. Apoi s-au luat de mînă și au plecat într-o grădină, dar au nimerit în niște tufe dese de mărăcini, pe unde se arătau lupii și tigrii. În capătul cărării se afla un rîu fără nici o trecere. Baoyu șovăia, cînd, pe neașteptate, și-a dat seama că din urmă îl ajunge Jing Huan.

— Oprește-te ! a strigat ea. Întoarce-te numaidecît !

— Unde am nimerit ? a întrebat-o Baoyu, și într-o clipă a încremenit locului.

— Acesta-i Vadul Rătăcirii, zise Jing Huan — adînc de zeci de mii de *zhang* și larg de o mie de *li*. Peste el nu poate trece nici un fel de barcă, în afară de o plută, pe care locuiește Idolul de lemn, și care e împinsă de șase sclavi din cenușă. Ei nu iau drept vamă nici aur și nici argint, ci numai ce le aduce norocul. Tu ai nimerit aici din întîmplare, dar dacă ai să ajungi în mijlocul vadului, însemnă că ai disprețuit povețele mele.

Nici n-a terminat bine vorba, că din toate părțile Vadului Rătăcirii s-a iscat un zgomot cumplit, de parcă ar fi bubuit tunetul, și o mulțime de duhuri și spirite au tăbărît asupra lui Baoyu și l-au trîntit la pămînt. De atîta groază l-au năpădit broboane reci de sudoare și Baoyu a țipat :

— Keqing, salvează-mă !

Înspăimîntată, Xiren, și celelalte fete s-au năpustit spre el strigînd :

— Baoyu, nu te teme, noi sîntem aici !

În acest timp doamna Qin veni să poruncească fetelor să fie atente, ca nu cumva pisicile să-l trezească pe Baoyu.

Auzind că Baoyu o strigă în somn a rămas uluită. „Nimeni nu-mi știa aici numele din copilărie ! Cum de l-o fi ghicit tocmai el ?"

Ce s-a petrecut mai departe, puteți afla din capitolul următor.

CAPITOLUL

6

În care se povestește cum Jia Baoyu a cunoscut starea „norului și a ploii" și cum Liu Laolao s-a ivit pentru prima oară în castelul Rongguo

DOAMNA QIN (QIN KEQING

CÎND DOAMNA QIN a auzit că Baoyu a strigat-o pe numele din copilărie, sufletul ei s-a tulburat, dar nu ştia cum să-l întrebe. Baoyu se găsea într-o asemenea stare, de parcă ar fi fost pierdut ; dar treptat şi-a revenit şi a început să-şi aranjeze hainele. Xiren îl ajută să-şi lege cingătoarea. Din întîmplare văzu că pe şold avea o pată roşie şi lipicioasă ; se sperie şi îşi retrase mîna şi neputînd să rabde îl întrebă :

— Ce-i cu asta ?

Baoyu s-a înroşit şi i-a prins mîna. Xiren era o fată deşteaptă, cu doi ani mai mare ca Baoyu şi se lovise de multe în viaţă. Dîndu-şi seama de tulburarea lui Baoyu, a ghicit despre ce e vorba şi obrajii i se împurpurară. L-a ajutat să se îmbrace şi s-au dus la Jia Mu. Nici n-a ştiut cum a cinat şi profitînd de-o clipă cînd doicile şi celelalte fete nu erau de faţă, i-a schimbat lui Baoyu rufăria de corp.

— Bună surioară, a implorat-o Baoyu sfios, nu-i aşa că n-ai să spui la nimeni ?

Fîstîcită, Xiren abia zîmbi.

— Pentru ce... a zis ea, făcînd o pauză şi, uitîndu-se în toate părţile, a adăugat : De unde era asta pe tine ?

Baoyu s-o înroşit şi n-a răspuns nimic, însă Xiren s-a uitat la el şi a rîs. Încet, încet el i-a povestit amănunţit tot ce visase.

Cînd Baoyu îi povesti simţămîntul „norului şi ploii", de ruşine Xiren lăsă capul în jos, acoperindu-şi faţa cu palma. Lui Baoyu îi plăcuse întotdeauna la Xiren bunătatea şi supunerea ei ; şi-a luat inima în dinţi, a tras-o spre el şi a silit-o să săvîrşească împreună tot ceea ce îl învăţase zîna Jing Huan. Xiren şi-a adus aminte că

Jia Mu, cînd i-l încredințase pe Baoyu, îi dăduse tot felul de porunci, și cum altă ieșire nu avea, s-a unit trupește cu Baoyu. De atunci Baoyu se uita la Xiren cu totul într-alt chip, iar la rîndul său, Xiren îl îngrijea cu mult mai multă tragere de inimă.

Deocamdată să nu mai vorbim despre aceasta.

Urmează să vă spun că în castelul Rongguo trăiau laolaltă mai mult de trei sute de stăpîni și slugi. Zilnic se petreceau aici atîtea întîmplări, viața se scurgea într-așa fel, că n-aveai cum să le mai dai de căpătîi. Dar mai bine să ne gîndim la începutul acestei povestiri.

Într-o zi minunată, de la mii de *li*, s-a ivit în castelul Rongguo un omuleț mititel, neînsemnat, precum un grăunte de muștar, rudă cu familia Jia. De aceea povestea începe cu el, fiindcă ne-a pus la îndemînă un fir călăuzitor.

Familia căreia-i aparține acest om purta numele Wang. Erau localnici, strămoșul lor fusese mic funcționar în Capitală și cîndva se cunoscuse cu străbunul lui Feng Jie, tatăl doamnei Wang. Bătrînul invidia familiile Wang, onorabile și puternice, și spera să tragă folos numărîndu-se printre aceste neamuri, dîndu-se drept nepot al tatălui doamnei Wang. În fond, despre legăturile de rudenie nu știa nimeni în afară de fratele mai mare al doamnei Wang — tatăl lui Feng Jie și însăși doamna Wang, care se găsea pe atunci în Capitală și aflase întîmplător despre el. Bătrînul murise de mult, iar unicul lui fiu, pe nume Wang Cheng, se ruinase și se retrăsese undeva la țară. Apoi a murit și el, lăsînd în urmă un fiu, căruia în copilărie i se zicea Gou Ergou. Ergou s-a căsătorit cu o fată din familia Lin, care i-a născut un băiat, pe nume Ban Er și o fiică, Qing Er.

Toată familia era formată din patru persoane și se ocupa cu agricultura. Cum Gou Er muncea din zori pînă-n noapte, iar soția sa, născută Lin, se ocupa cu gospodăria, neavînd cine să vadă de copii, Gou Er s-a gîndit că ar fi bine s-o ia la el pe mătușa-sa, bătrîna Liu, căreia toți îi spuneau bunica Liu Laolao.

Liu Laolao era văduvă fără copii și trăia numai din renta pe care i-o aduceau cei doi *mu* [1] de pămînt secătuit. Cum să nu fie de acord să stea împreună cu ei?

---

[1] *Mu*, unitate de măsurat suprafețele, egală cu 1/15 ha.

Stabilindu-se în casă, s-a străduit să-i ajute cît o țineau puterile. Cînd toamna a trecut și a venit frigul, încă nu prididiseră cu pregătirile pentru iernat. Gou Er, împovărat de griji, într-o zi a băut cu amărăciune mai multe cești cu vin, s-a amețit și căuta ceartă. Nevasta n-avea curaj să-i spună vreun cuvînt, dar Liu Laolao nu s-a stăpînit și l-a dojenit :

— Tu, nepoțele, n-ai să mă alungi fiindcă mă amestec ! La drept vorbind, care dintre noi, sătenii, a mîncat vreodată de ajuns ? Iar tu, încă de mic, te-ai obișnuit să trăiești pe seama părinților, așa cum crezi de cuviință, iar azi, cînd ai bani, faci ce faci și-i irosești ; cum nu-i mai ai, te înfurii din te miri ce, și-ncepi să te crezi mare și tare. Om fi trăind noi departe de oraș, dar oricum, tot supușii cerului sîntem. Vezi tu, se zice că în Capitală tot locul mustește de bani ! Păcat numai că n-are cine să-i culeagă ! Iar tu zaci acasă, pus pe scandal.

— Nu știi decît să stai pe *kan* și să îndrugi verzi și uscate ! s-a rățoit la ea Gou Er. Nu cumva îmi poruncești să m-apuc de tîlhărie ?

— Cum să-ți poruncesc una ca asta ? l-a dojenit bătrîna. Ar fi mai bine să ne batem capul împreună, ca să găsim o portiță de scăpare. Ce ți-nchipui tu că banii vor curge singuri în buzunarul tău ?

— Dacă-i așa, atunci ce-am mai așteptat pînă-acum ? a zis Gou Er, rîzînd rece. În neamurile mele nu-i nimeni strîngător de biruri, prieteni-dregători de asemenea, n-am, cum pot să-mi bat capul ? Și chiar dacă aș avea, n-aș prea crede c-ar fi binevoitori să m-ajute.

— Nu-i tocmai așa, i-a întors vorba Liu Laolao. „Omul gîndește și Cerul hotărăște." Hai mai bine să chibzuim și, cu ajutorul atotputernicului Buddha, cu norocul ce ți-a hărăzit, poate găsim o scăpare. Mă tot bate un gînd ! Cîndva bunicii tăi s-au avut bine cu familia Wang, din Jinling. Acum douăzeci de ani vă aveați tare bine cu Wang, dar v-ați încăpățînat, n-ați mai vrut să țineți legătura cu ei și v-ați îndepărtat unii de alții. Mi-aduc aminte că am fost cîndva, cu nepoata, la el ! Mai ales a doua domnișoară a fost tare primitoare : se arată binevoitoare cu oamenii și nu-i deloc îngîmfată. S-a măritat cu domnul Jia Lian din castelul Rongguo. Se spune că acum și mai mult ca înainte are milă de

sărmani, i-ajută pe bătrîni, face daruri călugărilor şi aduce jetrfe în mînăstiri. Familia Wang, deşi a ajuns cineva, cred că a doua domnişoară nu ne-a uitat. De ce nu te-ai duce tu la ei ? S-ar putea ca ea să-şi amintească de trecut şi noi am avea mult de cîştigat. Trebuie doar să se arate bucuroasă şi numai un fir de păr de s-ar desprinde de ea, pentru noi tot ar părea gros ca cingătoarea !

— Frumos mai glăsuieşti ! s-a amestecat în vorbă şi nepoata. Chiar aşa să fie, cum am putea să mergem la ei ? Mi-e teamă că servitorii nici n-or să cuteze să le spună c-am venit cînd or vedea cum arătăm !

Dar cum Gou Er dorea atît de mult să ajungă bogat, încît numai auzind-o pe bătrîna mătuşă, inima a şi-nceput să-i bată mai tare.

— După cum ai spus, bunico, ai şi văzut-o cîndva pe stăpîna bătrînă, a chibzuit el, de ce nu te-ai duce chiar tu, mîine, şi n-ai vedea ce şi cum ?

— Vai de mine ! a zis bătrîna. Bine spunea cine spunea : „Mai degrabă treci marea, decît să intri pe poarta casei bogătaşilor !" Cum să mă înfăţişez eu la ei ? Nu cunosc acolo pe nimeni şi, chiar dacă mă duc, tot în zadar va fi.

— Fleacuri ! Îţi dau un sfat ! a ridicat tonul Gou Er. La început caută-l pe servitorul Zhou, pe care doamna Wang, cînd s-a măritat, l-a luat cu ea de-acasă. Dacă l-ai vedea, sigur te-ar ajuta. Cîndva domnul Zhou muncea împreună cu tatăl meu, se şi împrieteniseră.

— Asta aşa este, a fost de părere şi Liu Laolao. Numai că eu tare de mult n-am mai trecut pe acolo şi nu ştiu cum îi mai merg treburile. Bineînţeles că tu n-ai cum să apari, nevastă-ta nu s-a mai arătat în lume şi, după cum se vede, rămîne să mă duc eu şi să-l iau cu mine şi pe Ban Er. Pentru că toţi trebuie să tragă folos !

Toată seara n-au vorbit decît despre asta. În dimineaţa următoare, cum s-a luminat de ziuă, Liu Laolao s-a sculat, s-a pieptănat, s-a spălat şi l-a învăţat pe Ban Er ce avea de făcut. Băieţelul de cinci-şase ani, cînd a auzit că se duce la oraş, a făcut totul pe voia ei.

Ţinîndu-l pe Ban Er de mînă, Liu Laolao a ajuns cu el pe strada unde se aflau castelele Rongguo şi Ningguo. Lîngă leii de piatră din faţa porţii castelului

Rongguo, așteptau baldachinele și caii și Liu Laolao n-a îndrăznit să se apropie. I-a dat cîteva sfaturi lui Ban Er, și-a netezit hainele și, nehotărîtă, s-a îndreptat spre o portiță lăturalnică. Acolo a văzut cîțiva oameni care stăteau, plini de sine, la intrare și, neavînd ce face, vorbeau vrute și nevrute.

— Vă doresc sănătate ! le-a zis Liu Laolao.

— Cine ești dumneata ? au întrebat-o ei, măsurînd-o cu privirile pătrunzătoare.

— Îl caut pe domnul Zhou Rui, servitorul din casa stăpînei de-aici, a zis zîmbind Liu Laolao. Poate că sînteți vreunul bun să-l chemați ?

Nimeni, din cîți erau, n-a dat atenție vorbelor bătrînei, dar după puțin timp unul din ei a zis :

— Du-te în colțul acela ; va ieși îndată cineva de-al casei.

— Ce nevoi s-or fi abătut asupra ei, a intrat în vorbă un servitor bătrîn — și întorcîndu-se către Liu Laolao a adăugat : domnul Zhou a plecat înspre miazăzi, dar a rămas acasă soția sa. Ei locuiesc în spatele castelului ; mergi și întreabă acolo !

Liu Laolao i-a mulțumit bătrînului, l-a luat pe Ban Er de mînă și s-a dus într-acolo.

La poartă se odihneau cîțiva negustori ambulanți, îngrămădindu-și tarabele cu de-ale gurii ; douăzeci-treizeci de copii se vîrau printre ei, făcînd o larmă de neînchipuit.

— Spune-mi, băiețel, doamna Zhou i-acasă ? îl întrebă Liu Laolao pe unul din ei.

— Care doamnă Zhou ? a făcut cu ochiul ștrengărește cel întrebat. Sînt atîtea aici ! Cu care aveți treabă ?

— Soția unui servitor adus de stîpîna mare de-acasă.

— A, aceea ! s-a mirat băiatul. Veniți cu mine.

Și-o conduse pe bătrînă înăuntru, arătîndu-i cu degetul o casă împrejmuită cu zid.

— Aici, a spus el și a strigat : Mătușă Zhou, te caută o bătrînică !

— Cine e ? a răspuns chiar în clipa aceea soția lui Zhou Rui, grăbindu-se să iasă din casă.

Liu Laolao s-a dus înaintea ei și, surîzînd, a salutat-o :

— Ce mai faci, soră Zhou ?

Soţia lui Zhou Rui s-a uitat lung la ea, apoi s-a minunat cu zîmbetul înflorit pe buze :

— Tu erai, Liu Laolao ? Bine-ai venit ! Dacă nu mă înşel, au trecut cîţiva ani de cînd nu ne-am mai văzut şi aproape că te-am uitat ! Intră, rogu-te !

— Şi voi, ca şi toţi ceilalţi oameni cu vază, cum aţi putea să nu uitaţi ? i-a zis Liu Laolao mergînd în urma ei. Cum să vă mai amintiţi de noi ?

Tot vorbind, au intrat în casă. Servitoarea soţiei lui Zhou Rui a adus ceaiul.

— Asta-i Ban Er ! Ce mare a crescut ! s-a mirat soţia lui Zhou Rui. Din vorbă în vorbă ea s-a interesat cum a ajuns acolo Liu Laolao : în trecere, ori cu treabă.

— La drept vorbind, am venit să vă văd, i-a răspuns Liu Laolao, şi s-o întreb de sănătate pe stăpîna mare. Dacă s-ar putea să mă duci s-o văd, m-aş bucura ; dacă nu, atunci urează-i din partea mea sănătate.

Auzind acestea, soţia lui Zhou Rui ghici numaidecît scopul venirii lui Liu Laolao. Şi fiindcă, odată, numai mulţumită ajutorului dat de tatăl lui Gou Er, soţul ei, a izbutit să cîştige un proces, în legătură cu cumpărarea unui lot de pămînt, acum, cînd Liu Laolao se afla într-o situaţie ca aceasta, îi era peste putinţă s-o refuze ; mai mult decît atît, voia să-i arate bătrînei de cîtă înrîurire şi stimă se bucura familia Zhou în această casă.

— Să-ţi spun drept, eu nu mă ocup de primirea musafirilor şi a celor care vin cu treburi în casa aceasta. Aici fiecare îşi are sarcinile lui. Soţul meu strînge numai birurile primăvara şi toamna, iar cînd e răgaz, îi însoţeşte pe domnii cei tineri. Eu stau numai în preajma stăpînei mari. Întrucît eşti neam cu stăpîna şi mă ştii om de cuvînt, încalc obiceiul şi-ţi pun o vorbă bună. Aş vrea numai să-ţi dai seama din timp asupra unui lucru : acum treburile aici nu mai sînt cum se ştiau acum cinci ani. Stăpîna însăşi nu se mai ocupă de gospodărie, toate grijile rămînînd în seama celei de a doua doamne, soţia lui Jia Lian. Ştii cine este doamna lui Jia Lian ? Nepoata stăpînei, fiica fratelui ei mai mare, pe numele mic — Feng Jie.

— Ea să fie ?! s-a înflăcărat Liu Laolao. Este cum nu se poate mai bine ! Am ştiut eu că va ajunge departe. N-aş putea s-o văd chiar astăzi ?

— Sigur, sigur, a încuviinţat soţia lui Zhou Rui. Acum, dacă vine cineva în casă, doar doamna Feng Jie

primeşte. Astăzi, chiar dacă n-o vei vedea pe stăpînă, mergi la ea, că n-o să fie în zadar.

— Amida Buddha ! a implorat Liu Laolao. Doar dumneata poţi face ca să fie bine !

— Ei, şi dumneata, a zis soţia lui Zhou Rui. Nu ştii proverbul : „Bine faci, bine găseşti“ ? Numai bagă de seamă şi fă cum te-am povăţuit şi n-am teamă că n-o să izbuteşti.

Soţia lui Zhou Rui a trimis numaidecît o servitoare să afle dacă stăpînei i s-a dat prînzul. Între timp femeile nu conteneau cu vorba.

— Doamna Feng Jie abia o fi împlinit optsprezece-nouăsprezece ani, a zis Liu Laolao. Rareori se întîmplă ca la o asemenea vîrstă să poţi conduce o casă atît de mare !

— Ei ! Liu Laolao ! Nu ţi-am spus ? a răspuns soţia lui Zhou Rui. Doamna Feng Jie e-ntr-adevăr mică, dar se descurcă în treburi mai bine decît unul vîrstnic ! Şi cît e de frumoasă ! Şi nu numai că e plăcută, dar ştie să şi vorbească ! Zece bărbaţi n-ar putea s-o biruie ! Vei vedea. Un singur cusur are : e cam aspră cu slugile.

Îndată s-a întors servitoarea soţiei lui Zhou Rui şi i-a şi adus vestea :

— Stăpîna cea mare a prînzit şi doamna Feng Jie se află în odăile sale.

Auzind acestea, soţia lui Zhou Rui s-a ridicat şi a grăbit-o pe Liu Laolao.

— Să mergem repede, în timpul mesei e clipa potrivită şi n-o să aşteptăm prea mult. Dacă întîrziem şi-ncep să-i vină cu felurite treburi, nu mai putem să vorbim cu ea. Iar dacă apucă de se odihneşte, de asemenea va fi greu.

Femeile au coborît de pe *kan*, şi-au netezit straiele ; Liu Laolao i-a dat cîteva sfaturi lui Ban Er, şi a urmat-o pe nevasta lui Zhou Rui spre clădirea lui Jia Lian. Lăsînd-o pe bătrînă s-aştepte, nevasta lui Zhou Rui a ocolit peretele de piatră din faţa porţii şi a pătruns în curte. Ştiind că Feng Jie încă n-a ieşit, s-a dus s-o caute pe fata ei de încredere, pe nume Ping Er, să-i vorbească despre Liu Laolao. În încheiere a adăugat :

— Bătrîna vine cam de departe ca să afle de sănătatea stăpînei. Cu cîţiva ani înainte, stăpîna o primea des, fapt pentru care am şi îndrăznit s-o aduc aici.

Cînd va ieşi, am să-i spun despre ce este vorba, nădăjduind să nu se mînie pentru îndrăzneala mea.

— Cheamă-i să vină, să aştepte aici, a hotărît Ping Er, după ce s-a gîndit o clipă.

Soţia lui Zhou Rui a ieşit şi i-a adus degrabă pe Liu Laolao şi pe Ban Er. Cînd au intrat în pridvor, servitoarea a tras la o parte perdeaua de la uşă, de un roşu aprins. Liu Laolao, abia de-a păşit pragul sălii, că a şi fost izbită de o mireasmă nemaiîntîlnită, încît i s-a părut o clipă că pluteşte în nori. Lucrurile aflate în sală sclipeau, unul mai strălucitor decît celălalt, scînteierea lor orbind-o : i se învîrtea capul şi ochii i s-au împăienjenit. Dădea mereu din cap şi buzele rosteau numele lui Buddha. Străbătînd sala, ele au nimerit într-o încăpere care dădea înspre răsărit, unde era dormitorul fiicei lui Jia Lian.

Ping Er, stînd pe marginea *kan*-ului, a făcut-o atentă din priviri pe Liu Laolao, dîndu-i bineţe şi poftind-o să ia loc.

După înfăţişare, aşa cum era înveşmîntată în mătase, gătită cu podoabe de aur şi argint şi frumoasă ca o floare, Liu Laolao a luat-o drept Feng Jie. Era cît p-aci să-i zică „bună stăpînă", cînd soţia lui Zhou Rui a zis :

— Aceasta-i domnişoara Ping Er.

Auzind-o pe Ping Er răspunzînd degrabă şi strigînd-o pe nume pe soţia lui Zhou Rui — „Mătuşă Zhou" — bătrîna Liu a înţeles că în faţa ei se găsea o femeie de vază, care se bucura de încrederea stăpînei sale. Invitînd musafirii pe *kan*, soţia lui Zhou Rui şi Ping Er s-au aşezat şi ele în faţa lor. Aceasta a turnat tot timpul ceai. Deodată bătrîna Liu a auzit zgomot şi şuierături, ca şi cum ai cerne făină. Şi fără să vrea s-a uitat în toate părţile. I-a sărit în ochi un fel de casetă aninată pe o coloană, iar sub ea ceva asemănător greutăţilor unui cîntar, care se legăna măsurat tot timpul.

„Ce-o fi asta ? s-a întrebat în sinea ei Liu Laolao. La ce-o fi bună lădiţa asta ?"

S-a tot minunat, pînă în clipa cînd, pe neaşteptate, a scos un „danggg", de parcă ar fi lovit cineva într-un clopot de aramă. Liu Laolao s-a speriat şi a căscat ochii. Au mai urmat încă vreo opt-nouă lovituri.

Tocmai se pregătea să întrebe ce înseamnă asta, cînd observă că slugile se agitau, alergau, după care cineva a spus :

— Vine stăpîna !

Ping Er și soția lui Zhou Rui s-au ridicat în grabă și i-au spus, binevoitoare, lui Laolao :

— Așteaptă-ne aici. Cînd va fi un prilej bun te vom chema.

Zicînd acestea, s-au grăbit s-o întîmpine pe stăpînă. Cu răsuflarea reținută, bătrîna Liu a auzit glasuri care veneau de dincolo de ușă. I se părea că zece-douăzeci de femei, foșnindu-și rochiile și fustele de mătase, rîzînd și vorbind între ele, au trecut prin salon și s-au ascuns într-o încăpere alăturată. Apoi i s-a părut că încă vreo trei femei, cu mici casete în brațe, lăcuite roșu închis, s-au oprit în ușa camerei unde se afla bătrîna Liu. De dincolo, din salon, s-a auzit o voce : „La o parte !" Toate au dispărut, doar cîteva slujitoare au rămas : cele care aduceau ceaiul. După aceea s-a lăsat o liniște de mormînt. N-a trecut prea mult și două fete au adus o măsuță încărcată cu mîncăruri și au așezat-o pe *kan*. Cîteva pahare și farfurii rămăseseră neatinse ; din celelalte se consumase destul de puțin. La vederea mîncărurilor, Ban Er, pofticios, a cerut carne ; dar bătrîna s-a simțit nevoită să-i tragă o palmă.

Deodată pe ușă a apărut, zîmbitoare, soția lui Zhou Rui, făcînd semn cu mîna lui Liu Laolao. Aceasta a coborît numaidecît cu Ban Er de pe *kan* și a mers pînă-n mijlocul casei, unde soția lui Zhou Rui i-a șoptit ceva la ureche. Șchiopătînd, trecu în încăperea de alături. O perdea înflorată atîrna în fața ușii, în inele de aramă ; în partea opusă, sub fereastră, cam înspre miazăzi, se afla *kan*-ul, acoperit cu un covor roșu ; deasupra o pernă brodată cu fir de aur sclipitor și cu margini argintii.

Feng Jie purta în casă beretă în stil Zhao Jun [1], mantie de mătase verde închis, căptușită cu blăniță albă și legată cu cingătoare de mărgăritare, fustă din crep, de culoare roșu închis, garnisită cu hermină ; fardată cam exagerat, cu un clește de bronz împrăștia cenușa din sobița pentru încălzit mîinile. Lîngă *kan*, ținînd o

[1] Gen de beretă purtată de o femeie celebră : Wang Zhaojun ; vezi p. 90, nota 1.

tavă lăcuită pentru servitul ceaiului, pe care nu se afla decît o ceașcă cu capac, stătea Ping Er.

Feng Jie, continuînd să scormonească cenușa, a întrebat cu voce tărăgănată :

— Încă nu i-ați chemat ?

Ridicîndu-se și întinzînd mîna după ceaiul de pe tavă, zări în clipa aceea în fața sa pe bătrînă și pe copilaș. Feng Jie schiță o mișcare ca și cînd ar fi vrut să se ridice. Fața ei luă dintr-o dată o expresie prietenoasă, o întrebă pe Liu Laolao de sănătate, apoi întoarse capul și, pe un ton nemulțumit, se adresă soției lui Zhou Rui :

— De ce nu mi-ai spus mai demult ?

Bătrîna Liu s-a ploconit de mai multe ori pînă la pămînt în fața ei și s-a interesat de sănătatea distinsei stăpîne.

— Soră Zhou, sprijin-o, să nu mai îngenuncheze, a cerut Feng Jie. Eu sînt mai tînără, nu prea știu ce fel de rude sîntem și nici cum să-i zic pe nume.

— Este bătrîna de care tocmai v-am pomenit, a zis zîmbind soția lui Zhou Rui.

Feng Jie a clătinat capul, încuviințînd.

Liu Laolao s-a așezat pe colțul *kan*-ului, iar Ban Er s-a ascuns în spatele ei și, cu toate stăruințele, n-a fost chip să-l scoată de-acolo să facă plecăciunea cuvenită.

— După cît se pare, neamurile nu prea au plăcerea să ne viziteze, a observat rîzînd Feng Jie. Cei care știu mai bine spun că nu prea ne aveți la inimă și de aceea nu veniți pe la noi. Alții, neștiutori, cred că noi vă privim de sus.

Pomenind încă o dată numele lui Buddha, Liu Laolao a zis :

— O ducem greu, bani de drum n-avem, cum să ne mai gîndim și la vizite ? Dac-am veni aici, vi s-ar părea înjositor și v-am pune într-o situație neplăcută față de slugi.

— Ne cam superi, măicuță, a spus rîzînd Feng Jie. Sîntem destul de nevoiași, doar faima înaintașilor ne ține. Care dintre noi crezi că are ceva ? Bogăția noastră este numai o aparență. Nu zadarnic spune proverbul : „La curtea împăratului atîrnă trei ramuri de neam sărman". Dar ce să mai vorbim despre toate astea ? Ai anunțat-o pe stăpînă ? a întrebat-o Feng Jie, pe neașteptate, pe soția lui Zhou Rui.

— Am aşteptat încuviinţarea voastră, a mărturisit ea.
— Du-te şi ia seama ! i-a poruncit Feng Jie. Dacă mai este careva acolo, nu-i spune nimic, dar dacă-i singură, povesteşte-i tot şi vezi ce zice.
Soţia lui Zhou Rui s-a înclinat supusă şi a ieşit.
Între timp Feng Jie a poruncit să i se aducă lui Ban Er fructe şi de-abia de a apucat să mai schimbe cu Liu Laolao cîteva vorbe, că s-a şi ivit mulţime de femei dintre slujitoarele casei, cu diverse treburi. Ping Er a înştiinţat-o pe Feng Jie.
— Am musafiri acum, a spus ea, să vină diseară. Dacă au cumva ceva deosebit, să intre.
Ping Er a ieşit şi peste puţin s-a întors.
— N-au nimic grabnic de rezolvat, a zis fata. Au şi plecat.
Curînd s-a întors soţia lui Zhou Rui.
— Iată ce a spus : „Astăzi n-am timp. E totuna dacă o primeşte a doua doamnă. Îi mulţumesc pentru atenţie. Dacă bătrîna a venit cu vreo treabă, poate discuta cu aceea care a primit-o".
— Nu, nu ! s-a grăbit Liu Laolao. Am vrut doar să-mi văd rudele ; asta e de datoria mea.
— Dacă n-ai nimic, e bine, se amestecă soţia lui Zhou Rui. Dar dacă ai, cumva, spune-i celei de a doua doamne, că-i acelaşi lucru.
Zicînd acestea a pironit-o cu privirea pe Liu Laolao. Bătrîna s-a înroşit. Făcîndu-şi curaj, a bîiguit :
— La drept vorbind, nu s-ar fi cuvenit să cer ceva, doar am venit aici pentru întîia oară. Dar cum am sosit de departe, fie...
Vorbele ei au fost întrerupte de glasul slugilor, care vesteau de după uşă :
— A venit domnul cel tînăr din partea de răsărit a castelului Ningguo.
— Aşteaptă ! i-a făcut Feng Jie semn cu mîna bătrînei Liu.
După aceea zise :
— Unde-i domnişorul Rong ?
Scîrţîind din pantofi, în uşă s-a ivit un tînăr frumos, de vreo şaptesprezece-optsprezece ani, îmbrăcat în veşminte alese, avînd pe cap o tichie brodată. Purta o manta uşoară, încinsă cu centură scumpă. Liu Laolao

nu ştia dacă trebuie ori nu să se scoale ; ar fi vrut mai degrabă să se ascundă, dar n-avea unde.

— Rămîi ! i-a spus liniştită Feng Jie. El este nepotul meu.

Sfioasă, bătrîna Liu s-a tras pe marginea *kan*-ului.

Jia Rong o întrebă pe Feng Jie de sănătate, apoi zise :

— Mătuşă, tata vă roagă ceva. Mîine avem oaspeţi de seamă şi ar dori să-i daţi paravanul din sticlă primit de la soţia unchiului. Cum vor pleca musafirii vi-l vom înapoia.

— Ai venit prea tîrziu, a rîs Feng Jie ; ieri seară l-am dat altcuiva.

Jia Rong chicoti şi, îngenunchind lîngă marginea patului stărui :

— Mătuşă, dacă nu mi-l daţi, tata va spune din nou că n-am putere de convingere asupra oamenilor şi iar o să mă certe. Ai milă de mine, buna mea mătuşă !

— Cine spune că bunurile casei Wang sînt grozave ? a rîs Feng Jie. La început nu vi se părea nimic deosebit, ca apoi să nu mai aveţi linişte şi să le doriţi mereu.

— Mătuşă, te rog ! Fii bună ! a continuat Jia Rong.

— Bine ! a cedat în cele din urmă Feng Jie. Dar dacă se va sparge, să nu mai daţi ochii cu mine !

A cerut apoi lui Ping Er să-i aducă cheile de la camera de sus şi a poruncit cîtorva slujnice să-i ajute lui Jia Rong să ducă paravanul.

— Voi chema oamenii mei ! a spus Jia Rong luminat de bucurie. Fii liniştită, nu va păţi nimic !

Zicînd acestea, Jia Rong s-a avîntat spre ieşire. Ca şi cum şi-ar fi amintit de ceva, Feng Jie a strigat în urma lui :

— Jia Rong, întoarce-te !

În aceeaşi clipă de după geam cîteva glasuri au repetat :

— Domnişorul Jia Rong este rugat să se întoarcă !

Plin de mulţumire, Jia Rong s-a întors şi a aşteptat să vadă ce i se spune. Feng Jie şi-a sorbit ceaiul fără grabă, cu aer gînditor, ca deodată să se-mbujoreze.

— Mai bine du-te ! vom vorbi după cină. Acum am oaspeţi şi mă simt obosită.

Jia Rong, de-abia ţinîndu-şi rîsul, s-a îndepărtat.

După toate acestea Liu Laolao şi-a mai revenit şi a zis :

— Am venit şi cu nepoţelul dumneavoastră. Tatăl lui e sărman, acum s-a lăsat şi frigul şi ne-am îndreptat încoace. Cum te-a învăţat taică-tău ? l-a izbit ea cu înverşunare pe Ban Er. Pentru ce ne-a trimis pe noi aici ? Nu ştii decît să înfuleci la fructe !

De la primele cuvinte ale bătrînei, Feng Jie şi-a dat seama cît îi era de greu să vorbească.

— Poţi să nu-mi spui, că am înţeles tot, a întrerupt-o ea pe bătrînă.

Apoi, întorcîndu-se către soţia lui Zhou Rui :

— Au mîncat oare ?

— Am plecat cu noaptea-n cap, s-a grăbit să răspundă Liu Laolao. Unde-am avut timp şi de mîncat ?

— Aveţi grijă de ei ! a poruncit Feng Jie.

Soţia lui Zhou Rui a întins masa în camera dinspre miazănoapte, unde i-a dus pe Liu Laolao şi pe Ban Er.

— Soră Zhou, ospătează-i cumsecade, a zis Feng Jie repezindu-se într-acolo. Păcat că nu mai pot să rămîn şi eu.

După puţin timp a strigat-o pe soţia lui Zhou Rui şi a întrebat-o :

— Ai povestit stăpînei ? Ce-a spus ?

— Stăpîna a spus că nu-i chiar aşa, că ar fi rude cu noi, şi că bunicul lor, demult de tot, ar fi fost în slujba străbunilor noştri, cu care s-a înţeles bine, a răspuns soţia lui Zhou Rui. Numai că în ultimii ani n-au mai dat pe la noi. Dar cum în trecut n-au plecat niciodată din casa noastră cu mîinile goale, şi acum, cînd bătrîna a venit din proprie pornire, ar trebui să fim atenţi cu ea. Dacă a venit cu vreo plîngere, stăpîna vă cere să hotărîţi singură.

— Ar fi fost de mirare să fie rude cu noi, a zis bănuitoare Feng Jie. Nu i-aş cunoaşte măcar după figură ?

În timp ce între ele se purta această discuţie, Liu Laolao a reuşit să termine masa şi s-a ivit din nou în cameră, împreună cu Ban Er. Lingîndu-şi buzele, nu mai înceta să mulţumească.

— Bine, a rîs Feng Jie, stai jos şi ascultă ce am să-ţi spun. Ştiu de ce ai nevoie. Dacă ar fi să vorbim de înrudire, noi n-ar trebui să aşteptăm pînă să ne vizitaţi, ci să ne îngrijim din timp de voi. Numai că, în afară de aceasta, avem atîtea treburi pe cap, stăpîna

este în vîrstă și se-nțelege că nu ne putem gîndi la toate. Acum gospodăria a rămas în seama mea și nu-mi cunosc chiar toate neamurile. S-ar zice că noi trăim în belșug, dar, cum se întîmplă, nimeni nu știe că bogații au marile lor greutăți și că despre ele trebuie să tacă, fiindcă nimeni nu-i crede. Pentru că ai venit de departe și-ai vorbit pentru prima dată cu mine, nu te pot lăsa să pleci cu mîinile goale. Din fericire, încă nu m-am atins de cei douăzeci de *liang* de argint pe care mi i-a dat aseară stăpîna pentru îmbrăcămintea slugilor. Poți să-i iei, dacă nu ți se par prea puțini, și să-i cheltuiești după plac.

La început, cînd Feng Jie adusese vorba de greutăți, Liu Laolao pierduse orice nădejde că ar mai putea să capete ceva ; dar auzind de douăzeci de *liang* de argint, s-a luminat toată de bucurie.

— Cunoaștem noi ce sînt poverile, a fost ea de părere. Dar este o vorbă : „Cămila cea mai slabă, tot e mai mare decît calul". Așa stînd lucrurile, dacă-i smulgi un fir de păr, tot este mai gros decît mijlocul nostru !

Auzind vorba grosolană și lipsită de dibăcie, soția lui Zhou Rui i-a făcut pe furiș semn să tacă.

Feng Jie, nemaiascultînd mărturisirea bătrînei, i-a poruncit lui Ping Er să aducă punga cu argint de seara trecută și încă un șirag de monede și să i le dea.

— Acești douăzeci de liang, a spus Feng Jie, să-i cheltuiești pe haine groase pentru băiat. Vino cînd mai ai timp pe la noi. Ei, bine, s-a făcut tîrziu și n-am să te mai opresc. Transmite-le alor tăi salutările mele.

Cu aceste cuvinte s-a ridicat. Liu Laolao nu mai pridideа să mulțumească ; a ieșit din cameră urmată de soția lui Zhou Rui.

— Mătușica mea, a început indignată soția lui Zhou Rui. Ai venit la ei și nici măcar n-ai știut ce ai să le vorbești ! Nici n-ai deschis bine gura și i-ai tras cu „nepoțelul dumneavoastră". Trebuie să-ți spun deschis chiar de-ar fi să nu-ți priască : și de-ar fi fost nepotul ei adevărat, tot s-ar fi cuvenit să vorbești mai politicos. Nepotul ei adevărat este domnișorul Jia Rong. De unde-ai mai scornit și povestea cu „nepoțelul dumneavoastră ?"

— Ah, a rîs Liu Laolao, cînd am văzut-o, m-am zăpăcit pe loc. Cum aveam să mă mai gîndesc și la cuvinte politicoase ? !

Vorbind între ele, cele două femei s-au întors în locuința soției lui Zhou Rui, unde au mai stat puțin. Liu Laolao a vrut să-i lase un *liang* de argint pentru fructe copiilor, dar soția lui Zhou Rui n-a vrut să-l ia.

Liu Laolao i-a mai mulțumit o dată și, în sfîrșit, a plecat pe drumul pe care venise. Dacă nu știți ce s-a întîmplat mai departe, citiți capitolul care urmează.

CAPITOLUL

7

In care se povesteşte cum Jia Lian s-a veselit împreună cu soţia lui, cînd au primit florile de la Curtea împărătească şi cum Baoyu l-a cunoscut pe Qin Zhong, în castelul Ningguo

QIN ZHONG

DUPĂ CE A PETRECUT-O pe Liu Laolao, soția lui Zhou Rui a vrut s-o vadă pe doamna Wang, dar n-a găsit-o acasă. Slujitoarele i-au spus că era plecată la mătușa Xue. Atunci a ieșit prin portița dinspre răsărit și s-a dus spre Grădina perelor aromate.

Pătrunzînd în clădire a ridicat cu băgare de seamă perdeaua de la ușă și a văzut-o pe doamna Wang stînd în fața mătușii Xue, cu care discuta treburi gospodărești. Neîndrăznind să le deranjeze, a intrat pe nesimțite la Baochai. Aceasta, în veșmînt de casă, cu părul bogat strîns într-un conci, stătea pe marginea *kan*-ului și, împreună cu Ping Er, copia o broderie. Cînd a apărut soția lui Zhou Rui ea a lăsat jos pensula și, numai zîmbet, a zis :

— Ia loc, mătușă Zhou.

— Cum te simți ? se interesă ea, la fel de binevoitoare, așezîndu-se pe *kan*. De vreo cîteva zile n-ai dat pe la noi. O fi zis ceva frățiorul Baoyu ?

— Da de unde ! Da de unde ! a rîs Baochai. M-a încercat din nou boala mea cea veche și m-a țintuit la pat două zile.

— Adevărat ? întrebă îngrijorată soția lui Zhou Rui. Ar trebui să chemi numaidecît vraciul ! O boală din copilărie nu-i o glumă !

— Oh, nu-mi mai aminti ! a dat din mînă Baochai. Cîți vraci n-am chemat, cîte leacuri n-am luat fără să mă simt mai bine ? Numai banii s-au irosit fără rost ! Mai demult, întîmplător, a nimerit pe la noi un călugăr

care se pricepea să tămăduiască bolile fără leac. Bineînțeles că l-am chemat și, cum s-a uitat la mine, mi-a spus că această boală o am din naștere. Dar cum, din fericire, sînt destul de voinică, boala nu prea mă sperie. Cît privește hapurile, el a zis că nu-s de nici un folos. El însuși mi-a prescris o rețetă cu niște prafuri ciudate și parfumate, despre care spunea că dacă le iau o singură dată în timpul crizei, mă voi vindeca pe loc. Curios, dar m-am simțit mai binișor !

— Mai ții minte această rețetă ? a întrebat soția lui Zhou Rui. Aș vrea s-o scriu, să fie acolo, poate va trebui cuiva. Dacă s-o îmbolnăvi careva de boala aceasta fac și eu o faptă bună !

— Mai bine n-ai întreba, a zis Baochai. E așa de complicată, că pînă cînd apuci să prepari leacul, poți să-ți dai sufletul ! E-adevărat, cele trebuincioase pentru acest leac nu-s prea multe și le poți găsi peste tot, însă este greu de preparat, cum se spune, trebuie să „prinzi" clipa cea bună. Înainte de toate, trebuie să culegi doisprezece *liang* de stamine și pistiluri de peonii albe, înflorite primăvara, doisprezece *liang* de stamine și pistiluri de crini albi, înfloriți vara, doisprezece *liang* de stamine și pistiluri de lotuși albi, înfloriți toamna și doisprezece *liang* de stamine și pistiluri de flori de prun pitic, înflorite iarna. Primăvara următoare, pe la *chufen* [1], toate staminele și pistilurile trebuie uscate, amestecate și pisate pînă ce devin pulbere. După aceea, mai trebuie doisprezece *jin* [2] de apă de ploaie adunată în sezonul *yushui* [3]

— Ai-ia-ia ! a rîs soția lui Zhou Rui. Îți trebuie trei ani pentru toate acestea ! și dacă tocmai cînd e necesar să plouă, nu plouă ?

— Aici, i-aici ! De unde să iei apă de ploaie la timpul potrivit ! a fost de părere Baochai. Atunci trebuie să aștepți pînă în anul celălalt. În afară de acestea, mai este nevoie de doisprezece *jin* de rouă căzută în anotimpul *bailu* [4], doisprezece *jin* de brumă, din anotimpul *shuan-*

---

[1] Începutul primăverii, între 1 și 15 martie după calendarul vechi (lunar) și între 20 martie și 5 aprilie după calendarul nou.

[2] *Jin*, unitate de măsurat greutăți, egală cu 596,816 gr.

[3] „Anotimpul ploios", cuprins între 1 și 15 ianuarie (calendarul lunar), sau 20 februarie și 5 martie (calendarul nou).

[4] „Anotimpul de rouă albă", cuprins între 24 iulie și 9 august (calendarul lunar), și între 8 și 23 septembrie (calendarul nou).

gling[1] şi doisprezece *jin* de zăpadă din anotimpul *xiaoxue*[2]. Toate aceste patru feluri de apă trebuie amestecate laolaltă, apoi se deşartă praful peste ele şi din această pastă se fac nişte bile de mărimea ochiului de dragon. Acestea se pun într-o cupă veche şi se îngroapă, pe timp de iarnă, la rădăcina unei flori. Cînd te apucă criza, înghiţi una şi bei după ea o fiertură de chiparoase.

— A Mi To Fo[3]! exclamă soţia lui Zhou Rui. Chiar că poţi să şi mori ! Toate acestea nu izbuteşti să le aduni nici în zece ani !

— Noroc că la vreo doi ani după plecarea acestui călugăr am reuşit să le strîng şi să prepar leacul, a zis Baochai. Cînd am venit, l-am adus aici şi l-am îngropat la rădăcina unui păr înflorit.

— Cum îi zice leacului ? a mai întrebat soţia lui Zhou Rui.

— Călugărul i-a spus „pilule aromate reci", a răspuns Baochai.

— Cum se manifestă boala ?

— Începi să tuşeşti, i-a explicat Baochai. Cum iei o pilulă, trece.

Soţia lui Zhou Rui ar fi vrut să mai întrebe ceva, dar în clipa aceea s-a auzit glasul doamnei Wang :

— Cine-i acolo ?

Ea ieşi în grabă să răspundă şi se duse la doamna Wang să-i spună cum a fost primită Liu Laolao. Doamna Wang ascultă tăcută, şi soţia lui Zhou Rui, după ce mai stătu ce mai stătu se pregăti să plece. Dar deodată mătuşa Xue zise :

— Aşteaptă puţin, am să-ţi dau să duci ceva. Şi strigă : Xiang Ling !

Perdeaua a foşnit şi în uşă s-a ivit fetiţa, care la venirea soţiei lui Zhou Rui se hîrjonea în pridvor cu Jin Chuan.

— M-aţi strigat, stăpînă ? a întrebat ea.

---

[1] „Anotimpul căderii brumei", cuprins între 11 şi 26 noiembrie (calendarul lunar), sau 23 octombrie şi 7 noiembrie (calendarul nou).

[2] „Anotimpul zăpezii puţine", cuprins între 11 şi 25 decembrie (calendarul lunar), ori 22 noiembrie şi 7 decembrie (calendarul nou).

[3] Exclamaţie budistă, egală ca sens cu „O, doamne !" ori „Dumnezeule !" întîlnit şi sub forma *Amida Buddha*. Vezi, în continuare şi nota, pp. 204, 256.

— Adu florile din casetă !
Xiang Ling a adus numaidecît o casetă căptuşită cu brocart.
— Acesta-i modelul nou de flori din mătase subţire făcute nu demult la curte, a lămurit-o mătuşa Xue pe soţia lui Zhou Rui. Ai aici un mic buchet din douăsprezece fire. Aseară mi-a venit în minte că tot se învechesc dacă le ţin acolo. Mai bine să le dau surioarelor să le poarte. Am vrut să le trimit chiar de-aseară, dar am uitat. Bine c-ai venit, să le iei tu ! Sînt acolo trei domnişoare ; dă-le la fiecare cîte două fire. Din şase rămase, să-i dai două lui Lin Daiyu şi restul de patru, lui Feng Jie.
— Opreşte şi pentru Baochai, i-a amintit doamna Wang.
— O, doamnă ! a zis mătuşa Xue, Baochai e-atît de ciudată, încît nu-i plac nici florile şi nici fardurile !
Soţia lui Zhou Rui a luat caseta şi a ieşit din casă. Jin Chuan stătea în acelaşi loc şi se prăjea la soare.
— Xiang Ling este fata pe care-au cumpărat-o de la oraş înainte de plecare ? a întrebat-o soţia lui Zhou Rui. Despre care se spune c-a fost pricina unui omor ?
— Care alta să fie ? i-a răspuns fără chef Jin Chuan.
În timpul acesta a sosit Xiang Ling chicotind. Soţia lui Zhou Rui a luat-o de mînă, a privit-o atent, din cap pînă-n picioare, apoi s-a întors către Jin Chuan şi a spus :
— Aduce foarte mult cu soţia domnului Jia Rong din aripa de răsărit a castelului Ningguo.
— Aşa am zis şi eu, i-a întărit părerea Jin Chuan.
— Unde-s părinţii tăi ? a întrebat-o pe Xiang Ling soţia lui Zhou Rui. Cîţi ani aveai cînd ai fost adusă în familia Xue ? De unde eşti de fel ?
— Nu-mi amintesc nimic, a răspuns clătinînd din cap Xiang Ling.

Soţia lui Zhou Rui şi Jin Chuan au suspinat adînc.

Apoi soţia lui Zhou Rui s-a dus în acea parte a castelului Rongguo, unde locuia doamna Wang. Nu de mult lui Jia Mu i s-a părut că prea mulţi nepoţi locuiau împreună cu ea şi socotea că nu era bine să stea aşa de înghesuiţi. I-a oprit lîngă ea doar pe Baoyu şi Daiyu, să nu-i fie urît, şi a trimis pe Yingchun, Tanchun şi Xichun pe terasa din rînd cu locuinţa doamnei Wang, iar

Li Wan a primit poruncă să-i însoţească şi să-i supravegheze. Iată de ce soţia lui Zhou Rui a hotărît, între timp, să treacă întîi pe acolo.

În faţa ei stăteau tăcute cîteva fete, aşteptînd să fie strigate. Curînd perdeaua de la uşă s-a mişcat şi dinăuntrul iatacului a apărut Si Ci, slujitoarea lui Yingchun şi Shi Shu, slujitoarea lui Tanchun, purtînd tăvi cu ceşti pentru ceai. Soţia lui Zhou Rui a bănuit că cele trei surori sînt împreună şi s-a grăbit spre ele.

Yingchun şi Tanchun tocmai jucau cărţi. Soţia lui Zhou Rui le-a înmînat florile şi le-a explicat de unde sînt. Ele au întrerupt jocul, s-au ridicat, au mulţumit şi au poruncit fetelor să le ia.

— A patra domnişoară, Xichun, nu-i acasă ? a întrebat soţia lui Zhou Rui. O fi cumva la stăpîna bătrînă ?

— Dar nu-i acolo în cameră ? s-au mirat fetele.

Soţia lui Zhou Rui, cum a auzit, s-a dus într-acolo. Xichun stătea de vorbă împreună cu Zhi Neng, călugăriţa de la templul budist Shuiyue. La vederea femeii, Xichun a întrebat-o cu ce treburi a venit. Aceasta a deschis în faţa ei caseta.

— Tocmai îi spusesem lui Zhi Neng că mîine mă rad pe cap şi mă duc împreună cu ea la mînăstire, a rîs Xichun. Şi chiar acum mi-au trimis flori ! Dacă mi-aş fi tăiat părul, cum le-aş mai fi purtat ?

Toate au rîs de vorbele ei. Xichun a poruncit să se ia florile.

— Eşti de mult aici ? a întrebat-o soţia lui Zhou Rui pe Zhi Neng. Unde a dispărut stareţa ta, „desfrînata aia cheală !"

— Am venit dis de dimineaţă, a răspuns Zhi Neng. Stareţa mea s-a întîlnit cu stăpîna, apoi s-a dus la locuinţa stăpînului Yin Yu şi mi-a poruncit s-o aştept aici.

— Aţi primit ofranda pentru tămîie la cincisprezece ale lunii ? s-a interesat din nou soţia lui Zhou Rui.

— Nu ştiu, a răspuns ea.

— Cine gospodăreşte acum banii de ofrandă pentru mînăstire ? a întrebat-o pe neaşteptate Xichun pe soţia lui Zhou Rui.

— Yu Xing, a răspuns aceasta.

— Aşa-i, a rîs Xichun. Am observat că nici nu venise bine stareţa, că soţia lui Yu Xing a prins-o din

urmă şi au vorbit mult timp împreună. Cred că în legătură cu banii.

Soţia lui Zhou Rui a mai sporovăit un timp cu Zhi Neng, apoi a plecat la Feng Jie. Urmînd cărăruia îngustă, ea a ocolit grilajul acoperit de flori, de sub fereastra lui Li Wan, a trecut prin portiţa dinspre apus şi a ajuns în curte la Feng Jie. Pe pragul salonului a văzut o slujnicuţă, pe Feng Er, care, cînd s-a apropiat soţia lui Zhou Rui, i-a făcut semn cu mîna să meargă drept în odaia dinspre răsărit. Aceasta a priceput şi, pe neobservate, s-a strecurat într-acolo. Acolo era doica Dao Qie.

— Stăpîna doarme ? a întrebat soţia lui Zhou Rui. Poate c-ar trebui s-o trezim.

Femeia a zîmbit fals şi a clătinat din cap. În clipa aceea dinăuntru s-a auzit un rîs înăbuşit. Era vocea lui Jia Lian. Apoi a scîrţîit uşa şi a apărut Ping Er cu un lighean mare de aramă, poruncind uneia din slugi să aducă apă.

Observînd-o pe soţia lui Zhou Rui, Ping Er a întrebat :

— Cu ce treburi pe la noi ?

Soţia lui Zhou Rui s-a ridicat numaidecît şi i-a întins caseta.

— Am adus flori.

Ping Er a deschis caseta, a luat patru fire şi s-a îndepărtat. S-a întors repede cu două fire în mînă, a strigat-o pe Cai Ming şi i-a poruncit să le ducă soţiei lui Jia Rong din castelul Ningguo, apoi i-a cerut soţiei lui Zhou Rui să-i mulţumească mătuşii Xue pentru dar. Soţia lui Zhou Rui a plecat la Jia Mu. Pe coridor i-a ieşit înainte fiica sa, gătită şi fardată, cum se întorsese de la soacra ei.

— Ce faci, mamă ? s-a interesat ea. Te-am aşteptat mult şi n-ai venit. Ce treburi ai că nu mai poţi să dai o fugă pînă acasă ?

M-am plictisit singură, am trecut pe la stăpîna bătrînă, s-o-ntreb de sănătate şi acum mă duceam la doamna Wang. Ai vreun comision ? Ce ţii în mînă ?

— Ah, azi parcă-ntr-adins a venit Liu Laolao, a zis zîmbind mamă-sa. Şi-aşa aveam destule treburi pe cap şi am mai pierdut jumătate de zi ţinîndu-mă după ea. Doamna Xue mi-a poruncit să-mpart flori domnişoarelor şi nici pînă acum n-am reuşit s-o fac. Dar tu poate ai vreun necaz ?

— Ai ghicit ! a răspuns fata. Vei pricepe îndată. Să-ţi spun drept, iată cum stau lucrurile : ginerele dumitale s-a-mbătat de curînd, s-a luat la harţă cu unii şi nu ştiu cum a ajuns la *yamen* [1], învinuit că s-ar ţine de afaceri necurate. Iar acum se pregătesc să-l îndepărteze din sat. Am venit să mă sfătuiesc cu dumneata şi să-ţi cer ajutorul. Nu ştiu încotro să mă-ndrept şi cine-ar putea să descurce treaba asta.

— Ştiu eu, a dat din cap mama. Ce-i aşa mare lucru ? De ce atîta grabă ? Mergi acasă şi aşteaptă-mă, trebuie să duc florile domnişoarei Lin Daiyu, şi într-o clipă mă-ntorc. Stăpîna n-are acum vreme de aşa ceva.

Fata a plecat spre casă, dar din mers a întors capul şi a strigat.

— Să vii mai iute !

— Bine, bine ! Oamenii ca noi, nepricepuţi în treburi, se sperie de nu mai ştiu de ei !

Şi s-a îndreptat către locuinţa lui Daiyu. Aceasta era în iatacul lui Baoyu, unde juca „lanţul din nouă ochiuri". Soţia lui Zhou Rui a ajuns acolo şi i-a spus lui Daiyu :

— Domnişoară Lin, doamna Xue v-a trimis flori.

— Ce flori ? a întrebat degrabă Baoyu auzind vocea soţiei lui Zhou Rui. Dă-mi-le să le văd !

A întins mîna şi a luat caseta : înăuntru a văzut două flori lucrate meşteşugit din mătase nouă, cum se întîlnesc de obicei la curtea împăratului. Privind florile pe care Baoyu le ţinea în mînă şi pe care nu le atinsese încă, Daiyu a întrebat :

— Mi-a dat numai mie, ori şi celorlalte surioare ?

— Celorlalte le-am şi dus, a răspuns soţia lui Zhou Rui. Acestea două sînt pentru dumneavoastră.

— Ştiam asta, — a zîmbit rece Daiyu. Nici nu mi-ar fi dat dacă n-ar fi rămas după ce şi-au ales celelalte.

Soţia lui Zhou Rui a tăcut, neîndrăznind să scoată o vorbă.

— Mătuşă Zhou, de ce te-ai dus la mătuşa Xue ? a întrebat Baoyu.

— Mătuşa ta era acolo şi m-am dus să-i spun ceva. Din drum doamna Xue m-a rugat să împart florile.

---

[1] *Yamen*, instituţie în organizarea administrativă locală, menită să păstreze ordinea.

— Ce face sora Baochai ? s-a interesat Baoyu. De cîteva zile nu s-a mai arătat.

— Nu-i prea sănătoasă, a răspuns mătuşa Zhou.

Auzind acestea, Baoyu s-a adresat fetelor din casă :

— Cine se duce s-o vadă ? Spuneţi că eu şi surioara Lin Daiyu dorim sănătate mătuşii Xue şi lui Baochai. Întrebaţi ce are sora Bao şi ce leacuri ia. La drept vorbind, ar trebui să mă duc eu însumi, dar spuneţi-le că de-abia m-am întors de la şcoală şi sînt puţin răcit, am să trec altădată s-o văd.

Jian Xue a înclinat capul şi a ieşit. Soţia lui Zhou Rui s-a îndepărtat şi ea.

Trebuie să vă spun că ginerele soţiei lui Zhou Rui nu este altul decît Leng Zixing, prietenul intim al lui Jia Yucun. Nu demult vînduse nişte vase vechi de preţ şi oamenii îl dăduseră în judecată. Acum o trimisese pe soţia sa la castelul Rongguo să ceară ocrotire. Soţia lui Zhou Rui cunoştea puterea familiei ei şi nu se prea omora cu firea. Chiar în seara aceea ea ceru ajutor lui Feng Jie şi într-o clipă totul se aranjă.

Pe înserat Feng Jie se găti şi se duse la doamna Wang.

— Lucrurile date în dar de familia Zhen au fost primite.

Darurile de răspuns au fost trimise cu aceeaşi barcă.

Doamna Wang a clătinat din cap şi Feng Jie a continuat :

— Cadourile pentru ziua de naştere a soţiei principelui Lin An au fost şi ele pregătite. Prin cine le trimitem ?

— Vezi cine-i mai liber, a spus doamna Wang. Alege patru fete, să le ducă ele. De ce mă mai întrebi pe mine despre asta ?

— Soţia lui Jia Zhen m-a invitat la ea, a continuat Feng Jie. Pe mîine ce treburi sînt de făcut ?

— Nimic mai de seamă, a spus doamna Wang. De obicei cînd ea te invită împreună cu noi, pari stingherită. Iată că acum te cheamă doar pe tine. Este clar că a făcut asta ca să te simţi în largul tău. Du-te la ea, nu cumva s-o jigneşti.

Feng Jie a încuviinţat.

Despre vizita făcută ca întotdeauna seara, de Li Wan, Tanchun şi surorile sale părinţilor şi înapoierea lor acasă, de asemenea, nu vom mai povesti.

În dimineaţa următoare, Feng Jie s-a pieptănat, s-a spălat, a înştiinţat-o pe doamna Wang că pleacă şi s-a dus să-şi ia rămas bun de la Jia Mu. Baoyu, cînd a auzit că Feng Jie se duce la castelul Ningguo, a cerut s-o însoţească. Feng Jie nu s-a opus şi a aşteptat să-şi schimbe hainele. Apoi s-au aşezat amîndoi într-o caleaşcă şi au pornit spre Ningguo.

Soţia lui Jia Zhen, doamna Yu, şi soţia lui Jia Rong, doamna Qin, au adus mulţime de slujitori în faţa ambelor porţi, să le facă primirea.

Doamna Yu a glumit cu Feng Jie, apoi l-a luat de mînă pe Baoyu şi s-au dus în salon să se odihnească. Doamna Qin le-a servit ceaiul.

— De ce m-ai chemat ? a întrebat Feng Jie, întorcîndu-se către doamna Yu. Poate fiindcă vrei să mă ospătezi cu ceva ? Dacă-i aşa şi ai ceva bun, adu mai repede, fiindcă mă grăbesc !

Doamna Yu nici n-a apucat să răspundă, că au intrat în vorbă alte cîteva femei :

— Dacă n-aţi fi venit, ar fi fost altceva ; dar dacă aţi venit, atunci trebuie să staţi !

Apoi au început să discute ; a intrat Jia Rong şi a salutat-o pe Feng Jie.

— Oare fratele meu mai mare nu-i acasă ? a întrebat Baoyu.

— S-a dus în oraş să-l vadă pe unchiul său, a răspuns doamna Yu, care a adăugat după o oarecare tăcere : Văd că te plictiseşti. De ce stai aici ? Mergi şi te plimbă !

— Azi ai noroc, a completat doamna Qin. Ţi-ai exprimat cîndva dorinţa să-l vezi pe frăţiorul meu, iată, abia a venit şi se află în odaia de lucru. De ce nu te duci la el ?

Baoyu a primit bucuros şi doamna Yu a poruncit chiar în clipa aceea :

— Duceţi-l pe domnişorul şi aveţi grijă de el !

— De ce nu-l chemi pe frăţiorul tău aici ? a întrerupt-o Feng Jie. Aş fi vrut să-l cunosc şi eu.

— Prea bine ! a zis doamna Yu. Ai putea nici să nu-l vezi ! El nu seamănă cu copiii din casa noastră, obişnuiţi să se poarte nestingheriţi. Fratele nurorii mele

n-a văzut niciodată o astfel de „prost crescută" ca tine. Dar tot e bine că se va distra !

— Dar el va rîde de mine dacă nu voi rîde mai întîi eu de el ? a fost curioasă Feng Jie să știe.

— E tare sfios, a adăugat Jia Rong, n-a văzut niciodată atîta lume, cred că n-o să vă placă.

— Ce prostie ! s-a revoltat Feng Jie. Chiar de-ar fi urît, ca dracu', tot vreau să-l văd. Și nu spune mai multe minciuni ! Dacă n-ai să-l aduci aici numaidecît, vei mînca o chelfăneală strașnică !

— De ce v-ați supărat, mătușă ? a întrebat Jia Rong uitîndu-se la ea cu coada ochiului. Îl vom chema îndată și gata !

Feng Jie a rîs. Jia Rong a ieșit și foarte curînd s-a întors însoțit, într-adevăr, de băiat. Era bine făcut, însă ceva mai uscățiv decît Baoyu ; avea o față frumoasă, dar palidă, și buzele roșiatice. Felul său de a fi era mai deosebit decît al lui Baoyu și numai în ceea ce privește o anume sfială amintea întrucîtva de purtarea fetelor. Tulburat, s-a îndreptat către Feng Jie și aproape neauzit a mormăit un salut.

— Ia stați unul lîngă altul, a zis Feng Jie, bine dispusă, împingîndu-l pe Baoyu.

Apoi s-a aplecat în față, a cerut mîna lui Qin Zhong, l-a pus să stea în rînd cu el și l-a întrebat pe îndelete cîți ani are, dacă învață de mult și cum îl cheamă. Femeile și celelalte fete care o însoțeau pe Feng Jie, văzînd că stăpîna îl întîlnise pe Qin Zhong pentru întîia dată și nu pregătise darurile, care, de obicei, se aduc în asemenea împrejurări, s-au grăbit să-i vorbească despre aceasta lui Ping Er.

Știind de mult că Feng Jie este intimă cu doamna Qin, Ping Er alesese după gustul ei un sul de mătase și două plăcuțe mici din aur „de candidat la examenele superioare", și poruncise să fie duse neîntîrziat în castelul Ningguo.

— Un dar neînsemnat ! a zis Feng Jie.

Doamna Qin a mulțumit. După aceea au mîncat, iar doamna Yu, Feng Jie și doamna Qin au jucat domino.

Între timp, Baoyu și Qin Zhao au început să discute fără pic de ceremonie. Cînd Baoyu l-a văzut pe Qin Zhong, i s-a părut că încearcă o asemenea stare, de

parcă ar fi pierdut ceva. Un gînd prostesc i-a copleșit mintea :

„Va să zică există pe lume și astfel de oameni, a cugetat el. Abia de m-am întîlnit cu el, că și simt cum în fața lui sînt un porc murdar, un cîine scîrbos ! Ce pedeapsă să mă nasc în această bogată și renumită familie ! Dacă aș fi fost dintr-o familie oarecare de cărturari scăpătați, de mult m-aș fi împrietenit cu el și sînt sigur că nu mi-aș fi trăit în zadar viața. Cu toate că sînt dintr-o familie mai bună decît el, totuși mătăsurile și brocarturile pe care le port înveșmîntează oameni lipsiți de orice valoare, ca buturugile uscate ori copacii putrezi : carnea proaspătă de berbec pe care eu o mănînc, vinurile alese pe care eu le beau, nu fac decît să umple burta mea nesățioasă ; nimic nu este prețios într-o groapă cu gunoi sau într-un șanț de scurgere. Cele două cuvinte : «bogăție și faimă», pe mine mă vor pierde !"...

Pe de altă parte, Qin Zhong, văzîndu-l pe Baoyu cît de mult se deosebește între toți prin prospețime și purtări, înveșmîntat în mătăsuri, purtînd pe cap beretă brodată în aur, înconjurat de fete strălucitoare, puse să-l slujească, a gîndit : „Nu-i de mirare că sora mea îl lăuda atîta ! Păcat că m-am născut într-o casă amărîtă și nu mă pot împrieteni cu el. Aș fi fost fericit să-i pot sta măcar o clipă alături !"

Și astfel amîndoi s-au lăsat amăgiți de aceste gînduri.

Nu după mult timp s-au servit ceaiul și fructele.

— Nu bem vin, i-a explicat Baoyu doamnei Qin. Să ni se aducă niște fructe și *kan*-ul cel mic din cealaltă cameră, fiindcă vom merge acolo, să nu ne mai amestecăm în treburile voastre.

Spunînd acestea, a și ieșit împreună cu Qin Zhong. Rugînd-o pe Feng Jie să bea ceaiul, doamna Qin a mers să-l prevină pe Baoyu :

— Unchiule Baoyu, vărul tău este mic și lipsit de pricepere, dacă spune un cuvînt nelalocul lui nu trebuie să te simți jignit ! E-adevărat că-i timid, dar totodată e încăpățînat și îndărătnic.

— Bine, știu eu, a rîs Baoyu.

Doamna Qin i-a mai dat cîteva îndrumări și frățiorului ; numai după aceea a revenit la Feng Jie.

După un timp fetele au alergat să vadă dacă Baoyu are nevoie de ceva. Răspunzînd că nu-i trebuie nimic, Baoyu îl tot întreba pe Qin Zhong despre viața lui de familie.

Qin Zhong i-a povestit :

— Învățătorul casei noastre a fost îndepărtat anul trecut : tatăl meu este în vîrstă și cu sănătatea șubrezită ; mai mult, este prins pînă peste cap cu treburile slujbei și n-a avut cînd să caute un altul. Tot timpul am stat acasă și am repetat lecțiile făcute. Dar ca să-ți poți însuși cu temei cele învățate, știi cît e de bine să ai cîțiva prieteni cu care să vorbești.

Baoyu l-a întrerupt nerăbdător :

— Într-adevăr ! În familia noastră există chiar o școală și dacă cineva dintre rude nu reușește să angajeze învățător la copii, îi trimit la noi. Aici învață copiii și frații mai mici ai rudelor îndepărtate. De cînd învățătorul meu a plecat să-și vadă neamurile, nici eu nu prea m-am mai ocupat de carte. Anul acesta însă tata are de gînd să mă trimită la școală, să repet acolo lecțiile predate, pînă cînd se va întoarce învățătorul și voi putea să urmez cu el. Dar bunica susține că la școală sînt prea mulți copii și că e mai greu. Cum am fost bolnav cîțiva ani, mai pot s-o amîn. Pare-se că și tatăl tău poartă tot grija asta. De ce nu i-ai spune, cînd te vei întoarce acasă, că poți veni la școala noastră ? Vom fi împreună și astfel ne va fi mai ușor la amîndoi.

— Tatăl meu s-a văitat de mult că-i este greu să întrețină un învățător, a mărturisit zîmbind Qin Zhong. Mi-a spus că aveți o școală gratuită foarte bună, dar ca să poți intra trebuie să obții învoirea stăpînului. Și cum el are atîtea treburi, nu-i ușor să-l superi cu un astfel de fleac. Dacă într-adevăr vrei să-mi faci un bine, oare eu nu voi face ce voi putea la rîndul meu ? Chiar să-ți spăl pensula și să-ți prepar tușul ? Ar fi într-adevăr frumos să ne putem întîlni oricînd, ca doi prieteni ! Să le spunem părinților și să ne bucurăm de pe acum de căldura prieteniei !

— Să nu-ți faci griji ! l-a întrerupt Baoyu. Vom povesti despre asta cumnatului tău și soției domnului Jian Lian. Apoi tu vei vorbi cu tatăl tău, iar eu cu bunica mea și poți să fii sigur că treburile se vor aranja.

După care au stat la taifas pe îndelete pînă s-au aprins lămpile, cînd s-au înapoiat la ceilalţi. Se terminase şi jocul de domino între doamna Yu şi doamna Qin, care mizaseră pe o petrecere, cîştigaseră, aşa că s-au hotărît să o facă a treia zi. Apoi au cinat.

— Qin Zhong va trebui însoţit, a zis doamna Yu, dîndu-şi seama că se întunecase de-a binelea.

Slujitoarele aşteptau poruncile, iar Qin Zhong s-a sculat să-şi ia rămas bun.

— Cine-l va însoţi ? s-a interesat doamna Yu.

— Am fi vrut să-l trimitem pe Jiao Da, au răspuns ele, dar s-a îmbătat şi ne-a înjurat !

— De ce vă mai faceţi de lucru cu el ? le-au reproşat doamna Yu şi doamna Qin. Neisprăvitul ăsta nu trebuie trimis nicăieri ! De ce l-aţi mai aţîţat ?

— Toţi spun despre voi că sînteţi prea îngăduitori cu slugile, nu s-a mai putut opri Feng Jie. Credeţi, oare, că e bine aşa ?

— E cu putinţă să nu-l cunoşti pe acest Jiao Da ? s-a mirat doamna Yu. Chiar şi domnul Jia Zhen s-a rugat atîta de el, iar fratele tău mai mare, Jia Zheng l-a lăsat într-ale lui. Şi toate astea, fiindcă în tinereţe Jiao Da a fost la război cu ducele Ning Guo de vreo patru ori. Chiar i-a salvat viaţa. Înfometat, Jiao Da fura alimente de pe unde putea şi i le aducea stăpînului. Două zile a răbdat de sete şi, procurînd jumătate de castron de apă, i-a dat-o tot lui. Iată pentru ce stăpînul a fost binevoitor cu el. Cînd trăia ducele Ning Guo, atîta grijă îi purta, de n-a mai îndrăznit nimeni pînă astăzi să se atingă de el. Acum a îmbătrînit, nu-i mai pasă de renumele său, ştie doar să bea, iar cînd se-mbată, îi înjură pe toţi, fără să ţină seama de ceva. De mult le-am spus vechililor să nu-l mai trimită nicăieri, să-l lase să-şi dea liniştit duhul. Şi astăzi din nou s-a găsit să se roage de el !

— Cum de nu-l ştiu şi eu pe acest Jiao Da ? s-a mirat Feng Jie. După mine, pur şi simplu, aţi dat dovadă de slăbiciune. De ce nu l-aţi trimis undeva, departe, la ţară ? Apoi s-a întors către slujitoare : Aţi pregătit caleaşca noastră ?

— Vă aşteaptă, a venit răspunsul.

Feng Jie s-a ridicat, şi-a luat rămas bun de la gazde şi apucîndu-l pe Baoyu de mînă a ieşit. Doamna Yu şi

ceilalți i-au condus pînă în salonul cel mare. Peste tot felinarele străluceau, iar în pridvorul principal, decorat în roșu, o slujitoare aștepta. Jiao Da, profitînd de lipsa lui Jia Zhen se îmbătase crunt și prima lui grijă era să-l înjure pe Lai Er, mai marele peste vechili.

— Pungașule ! Mișelule ! Nesocotești pe cei slabi și tremuri în fața celor puternici ! Cînd e vorba de fleacuri trimiți pe cine vrei, iar de se întîmplă ceva la miezul nopții, mă chinuiți pe mine ! Lepădătură ! Ou de broască țestoasă ! Vechil păcătos ! Tu nu-i ajungi nici pînă la glezne stăpînului Jiao Da ! Cine, în ultimii douăzeci de ani, se poate măsura cu stăpînul Jiao Da ? Ca să nu mai vorbim de stîrpituri ca tine !

Cînd Jia Rong ieși cu caleașca lui Feng Jie, Jiao Da înjura furios și nimeni nu reușea să-l potolească. Jia Rong, nemaiputînd suporta, a țipat de cîteva ori la el și, cînd a observat că toate sînt în zadar, a poruncit scurt :

— Legați-l ! Mîine cînd se va trezi îl vom întreba care drac să-l ia în coarne !

Dar ce-nseamna Jia Rong în ochii lui Jiao Da ? Spuse :

— Frate Jia Rong ! Lasă-ți năravurile boierești ! Un mucos ca tine n-ar trebui să sufle o vorbă, cînd însuși tatăl și bunicul tău nu ridicau nasul înaintea lui Jiao Da ! Știi cui trebuie să-i mulțumești că ești astăzi dregător și te bucuri de renume și avere ? Lui Jiao Da ! Străbunul tău a pus temelie acestui neam numai mulțumită mie, fiindcă a rămas cu viață, iar ție, acum, în locul celui care mi-a fost îndatoritor pentru fapta bună, îți trece prin cap să faci pe boierul cu mine ! Mai bine taci, că de mai scoți un cuvînt, cuțitul meu va intra în tine alb și va ieși roșu.

Feng Jie, care stătea în caleașcă, i-a zis indignată lui Jia Rong :

— De ce nu-l alungați pe nemernicul ăsta ? Cum de-i îngăduiți ? Chiar și cei care vă cunosc ar putea să rîdă de voi.

Văzîndu-l pe Jiao Da atît de furios cîteva slugi s-au năpustit de l-au legat c-o frînghie și au vrut să-l vîre în grajd. Jiao Da, turbat de-a binelea, a rostit cuvinte grele la adresa lui Jia Zhen, apoi a început să țipe că se duce în templul străbunilor să se plîngă stăpînului său, ducele Ning Guo.

— El poate că habar n-are ce vite a adus pe lume! Nişte tîlhari! Socrii se au bine cu nurorile! Nevestele voastre cu fraţii voştri mai mici! Ce, credeţi că eu nu ştiu? Numai dacă „frîngeţi mîna, o puteţi ascunde în mînecă!"

În timp ce el urla cu neruşinare, de-i înfricoşase de moarte pe slujitori, aceştia au reuşit să-l lege şi, ca să-l facă să tacă, i-au umplut gura cu pămînt.

Feng Jie şi Jia Rong s-au prefăcut că n-au auzit nimic, deşi nu le scăpase un cuvînt. Doar Baoyu, care şedea cu Feng Jie în caleaşcă, n-a mai putut răbda şi a întrebat:

— Mătuşă, ai auzit ce-a zis de socrii şi nurori? Ce înseamnă asta?

— Lasă prostiile! s-a răstit Feng Jie. Beţivanul s-a îmbătat iar, şi bate cîmpii, dar tu nu trebuie să iei în seamă spusele lui. Ori vrei să-i spun stăpînei, poate te-alegi cu ceva!

— Dragă, n-am să mai suflu o vorbă, a făgăduit el.

— Foarte bine, s-a înmuiat Feng Jie. Şi ca să-l linişte ască pe Baoyu a adăugat: Cînd te vei întoarce acasă, mai întîi de toate povesteşte-i bunicii că l-am chemat pe Qin Zhong să urmeze la şcoala noastră şi să trimită pe careva să-l înştiinţeze pe învăţător. Acest lucru este cel mai însemnat pentru noi acum.

Şi în acest timp, caleaşca a ieşit pe poarta castelului Ningguo.

Cel ce vrea să ştie ce s-a mai întîmplat, să citească mai departe capitolul următor.

CAPITOLUL

8

În care se povestește
despre hieroglifele descifrate de Baoyu
pe încuietoarea salbei de aur
și cum a aflat Baochai de piatra miraculoasă

金鎖正面	金鎖反面
	

Inscripțiile de pe încuietoarea gherdanului de aur al lui Baochai.

ÎNTRE TIMP Baoyu şi Feng Jie s-au întors acasă. Baoyu i-a vorbit lui Jia Mu despre intenţia lui de a-l ajuta pe Qin Zhong să intre la şcoală şi totodată despre faptul că astfel va avea un prieten cu care să înveţe. El a lăudat, cu bună ştiinţă, caracterul şi însuşirile lui Qin Zhong, care, crede el, îi va fi devotat.

Pe de altă parte, Feng Jie, vrînd să vină în ajutorul lui Baoyu, a adăugat :

— Qin Zhong va veni să se închine în faţa ta, bunicuţă !

Jia Mu a rămas încîntată de cele auzite. Feng Jie a folosit prilejul şi a invitat-o la serbare. Fără să ţină seama de vîrstă, Jia Mu era amatoare de teatru.

A doua zi doamna Yu a rugat-o, la rîndul ei, pe Jia Mu să poftească la petrecere, unde au mai mers doamna Wang, Daiyu şi Baoyu, şi împreună au pornit spre castelul Ningguo. La miezul zilei Jia Mu s-a întors acasă să se odihnească. Doamna Wang n-a zăbovit să facă la fel. După plecarea lor, Feng Jie le-a luat locul şi nu numai că nu s-au plictisit, dar s-au veselit pînă către seară.

Baoyu a condus-o acasă pe Jia Mu şi a aşteptat pînă s-a pregătit să doarmă ; ieşind, a vrut să se întoarcă la spectacol, dar s-a gîndit că nu se cuvine s-o mai deranjeze pe doamna Qin.

Amintindu-şi că Baochai era bolnavă, nevoită să rămînă zilele acelea în casă, Baoyu s-a hotărît să-şi viziteze verişoara, pe care n-o văzuse deloc între timp.

A ieşit din casă printr-o poartă mică din spatele paravanului, temîndu-se de vreo întîlnire nedorită, dar mai ales de aceea cu tatăl său, într-un moment nepotrivit.

Doicile care-l îngrijeau au găsit de cuviinţă că trebuie să-şi scimbe veşmintele, însă Baoyu nu le-a mai aşteptat şi s-a grăbit către poarta lăturalnică.

Ele s-au avîntat pe urmele lui, încredinţate că se va duce din nou la spectacol în castelul Ningguo. Ajungînd în coridor, a coborît către miazănoapte-răsărit, a ocolit salonul principal şi s-a făcut nevăzut. În cale, ca un făcut, i-au ieşit în întîmpinare doi, tineri pierde-vară, dintre sărmanii care îşi duceau viaţa pe lîngă curtea boierească. Pe unul îl chema Zhan Guang, iar pe celălalt Shan Pinren. Zărindu-l pe Baoyu, s-au năpustit rîzînd către el. Unul l-a apucat de mijloc, iar celălalt l-a prins de mînă.

— Ah, dragă frăţioare! au exclamat ei. Te-am găsit, în sfîrşit! Pentru noi întîlnirea asta este mai ceva ca un somn dulce!

Au flecărit ce-au flecărit şi au dispărut. Înainte una din doici strigase la ei:

— Mergeţi la stăpînul cel mare?

— Sigur, sigur, au încuviinţat ei şi au adăugat rîzind: „Stăpînul se odihneşte în cabinetul somnului de veci".

Tonul cu care fuseseră rostite aceste vorbe, l-a făcut pe Baoyu să rîdă. Totuşi s-a grăbit să profite de faptul că nu mai rămăsese nimeni lîngă el şi a alergat cît a putut către Grădina perelor aromate.

În acest timp, Wu Xindeng, paznicul principal al magaziilor şi Dai Liang, şeful cămărilor, însoţiţi de cinci vechili, tocmai ieşeau din oficiu, cînd l-au văzut pe Baoyu. Toţi l-au salutat după cuviinţă. Un neguţător, Qian Ruo, care nu-l mai întîlnise de multă vreme, a alergat spre el şi s-a lăsat în genunchi. Abia stăpînindu-şi rîsul, Baoyu i-a făcut semn să se ridice. Toţi ceilalţi au chicotit şi s-au adresat lui Baoyu:

— Am văzut de curînd cît de frumos ştiţi să scrieţi cadrane[1], stăpîne! N-aţi vrea să ne scrieţi şi nouă cîteva?

— Unde le-aţi văzut? a întrebat zîmbind Baoyu.

— În mai multe locuri, au răspuns ei. Toţi au rămas încîntaţi şi am plecat să vă căutăm.

[1] Denumire dată unor hîrtii de formă pătrată, pe care se scriau diferite urări ocazionale şi se atîrnau de o parte şi de alta a intrărilor.

— A, nu e mare lucru! Pot să vă fac, a binevoit Baoyu să zică, numai să-i amintiţi slujitoarei mele.

Spunînd acestea, a pornit mai departe. Oamenii au stat pînă cînd s-a îndepărtat bine, apoi s-au împrăştiat.

Dar nu vrem să ne lăsăm furaţi povestind fapte fără prea multă importanţă.

Să povestim mai bine cum a ajuns Baoyu în Grădina perelor aromate la mătuşa Xue, şi cum a găsit-o alături de slujitoare, brodînd.

Baoyu s-a grăbit s-o întrebe de sănătate. Mătuşa Xue l-a îmbrăţişat, zicînd:

— Nici nu ne-am aşteptat ca tu să vii pe o vreme rece ca asta. Urcă-te mai iute pe *kan*.

Şi de îndată a poruncit să se aducă ceai fierbinte.

— Verişorul meu nu-i acasă? a întrebat-o Baoyu.

— E ca un cal fără frîu: aleargă toată ziua, dar nu simte că se plimbă! Cum ar putea oare să stea, măcar o zi, acasă?

— Cum se mai simte verişoara mea? a întrebat-o Baoyu, din nou.

— A, fiindcă veni vorba! a zis mătuşa Xue. Mulţumim că ţi-ai adus aminte de ea şi ai trimis s-o vadă! Este înăuntru! Du-te acolo, e mai cald decît aici. Cum îmi termin treburile, vin şi eu.

Baoyu a alergat spre uşa de care atîrnau perdele roşii de mătase. Cu mişcări repezi le dădu la o parte şi o zări pe Baochai, întinsă în pat, croşetînd. Părul ei, strălucitor şi negru ca lacul, era prins în coc. Purta un halat vătuit cu flori de culoarea mierii, bundiţă de un roşu aprins, tivită cu fir auriu şi argintiu şi o fustă de saten imprimat cu flori verzui, de culoarea prazului. Nici un pic de lux, nimic ţipător, totul rafinat şi simplu. Cînd vorbea puţin ori tăcea, avea o înfăţişare nevinovată; cînd începea să discute, păstra parcă o taină. Din prag, Baoyu, privind-o, o întrebă:

— Te-ai însănătoşit, verişoară?

Baochai înălţă capul. Văzîndu-l, se ridică numaidecît şi, abia surîzînd, zise:

— Da, mă simt mult mai bine. Mulţumesc pentru întrebare.

Şi-l invită pe Baoyu să stea pe marginea *kan*-ului, poruncind apoi lui Ying Er să prepare ceaiul. Interesîn-

du-se de sănătatea bătrînei stăpîne, a mătuşii şi a verişoarelor, Baochai nu-şi lua ochii de la pălăria ţesută în fir de aur pe care o purta Baoyu, împodobită cu mărgăritare, şi de la panglica de pe frunte, pe care erau brodaţi doi dragoni jucîndu-se cu o perlă. Baoyu era îmbrăcat în veston cu mînecile înguste, căptuşit cu blană de vulpe albă, împodobit cu dragoni din fir şi încins cu o centură cu franjuri, pe care erau ţesuţi fluturaşi multicolori. De gît îi atîrna un lacăt, simbolizînd longevitatea, o amuletă cu numele şi piatra nestemată, baoyu[1], cu care se născuse în gură.

— În casa noastră, nu se mai vorbeşte de altceva decît de piatra ta, a zis Baochai, iar eu n-am văzut-o niciodată de aproape. Lasă-mă să mă uit!

Spunînd acestea s-a apropiat de el. Baoyu, de asemenea, s-a tras lîngă ea, a desfăcut nestemata de la gît şi i-a întins-o. Ea a legănat-o în palmă şi a observat că era de mărimea oului de vrabie, luminoasă ca zorile, albă ca laptele şi cu nervuri în toate nuanţele curcubeului.

Preadistins cititor, ai ghicit de mult că aceasta nu era alta decît piatra simplă şi neşlefuită, aruncată cîndva la poalele stîncii Jinggeng, din muntele Dahuang. De aceea urmaşii au încrustat pe ea în glumă următoarele versuri :

Nesigură, de-a pururi, rămîne întîmplarea.
Cum Nü Wa, zeiţa, pietrele-a topit.
Din înceţate vremuri de-altădată
Haotică poveste s-a scornit,
Cu greu în piatră s-a văzut natura,
Pierzîndu-şi chipul ei de la-nceput ;
Uşor e să-ntîlneşti adesea-n basme
Vreun sac de piele cu miros urît.
Nădejdile el lesne-şi potoleşte,
Căci aurul de mult nu mai străluce.
Şi cînd suspină-n versuri triste,
Nefritului tot luciul i se duce.
Grămezi de oase, azi nemaiştiute,
Se-nalţă-n sus ca munţii troieniţi ;
Tînăr flăcău cu fata lîngă el —
Nişte schelete — zac în veci uniţi.

[1] Vezi p. 57, nota 1.

Pe dosul acestei pietre neşlefuite era însemnată povestea metamorfozării ei şi inscripţia călugărului budist cu chelbe pe cap. Piatra era îndeajuns de mică, potrivită pentru gura pruncului nou-născut, iar hieroglifele, tot de aceea erau peste măsură de mici. Dacă nu-ţi forţai ochii, nici nu puteau fi desluşite. Apoi piatra se mărise într-atît, că şi un om beat ar fi putut să le citească, la lumina lămpii.

Am lămurit toate acestea, ca să nu rămînă nedumerit cititorul, neştiind cum ar putea cuprinde gura pruncului nenăscut, o asemenea ciudăţenie.

Privind piatra pe toate părţile, Baochai a întors-o din nou şi a citit cu voce tare :

Nimic nu greşeşte şi nimic nu uită
Fericire-nseamnă sfînta viaţă lungă.

Pe partea cealaltă erau scrise născocirile privitoare la vrăjile ei :

În primul rînd — alungă forţele necurate.
În al doilea rînd — tămăduieşte bolile şi suferinţele.
În al treilea rînd — prezice schimbările soartei.

După ce reciti aceste versuri, Baochai se întoarse către Ying Er zicînd :

— Ce ne tot priveşti ? Toarnă ceaiul !

— Cînd am auzit ce-aţi citit, mi s-a părut că aceste cuvinte sînt pereche cu cele două versuri săpate pe salba dumneavoastră, domnişoară, a răspuns chicotind Ying Er.

— Şi pe salba ta există o inscripţie, verişoară ? s-a mirat Baoyu. Vreau să văd !

— Nu da ascultare spuselor ei, a spus Baochai. Nu-i nici o inscripţie.

— Verişoară dragă, pentru ce ai vrut să vezi atunci piatra mea ? nu s-a lăsat Baoyu.

Baochai, nemaiputînd ieşi din încurcătură, mărturisi :

— Pe salba mea e gravată o urare de noroc, de aceea o şi port. Altfel ce rost ar avea să tîrăsc după mine asemenea povară ?

Spunînd acestea, ea îşi descheie halatul şi desprinse de la gît o salbă strălucitoare de aur, bătută-n perle sclipitoare.

Baoyu îi desfăcu încuietoarea. Pe ambele părţi erau gravate hieroglife care preziceau norocul, compuse după toate regulile ştiute :

Nimic nu desparte şi nimic nu uită ;
Anii înfloritori sînt cît o viaţă lungă.

Baoyu citi de două ori hieroglifele de pe salba lui Baochai, apoi încă de două ori pe cele de pe piatra sa şi, întorcîndu-se către fată, zise :

— Cele opt hieroglife de pe salba ta, surioară, sînt perechea hieroglifelor de pe piatra mea !

— Această prezicere a fost făcută de un călugăr budist, cu chelbe pe cap, s-a amestecat în vorbă Ying Er. El a mai spus că prezicerile se fac neapărat doar pe obiecte de aur.

Baochai o întrerupse fiindcă fata nu plecase nici acum după ceai ; apoi, se întoarse din nou către Baoyu, reluînd vorba.

Baoyu şi Baochai stăteau alături, cu umerii alipiţi şi tînărul simţi deodată o undă de un parfum nemaicunoscut. Neînţelegînd ce mireasmă poate fi, el o întrebă :

— Surioară, ce arome foloseşti ? N-am mai simţit niciodată o astfel de mireasmă !

— Am o groază de farduri, i-a răspuns Baochai. Dacă-s îmbrăcată în straie bune, la ce mai pot folosi aromele ?

— Atunci, ce va să zică parfumul ăsta ? a zis nedumerit Baoyu.

— Ah, da ! a exclamat Baochai după ce se gîndi o clipă. Acesta-i parfumul „pastilelor aromate reci" pe care le-am luat azi dimineaţă.

— Ce-s astea „pastile aromate reci" ? a întrebat zîmbind Baoyu. Ce minunat parfum ! Dă-mi şi mie una să văd cum este, surioară dragă !

— Ce dorinţă deşartă, a rîs Baochai. Crezi că leacurile sînt bune să le iei cînd nu ai nevoie ?

În clipa aceea, de dincolo de uşă, s-a auzit glasul unei fete :

— A venit domnişoara Lin Daiyu !

În urma ei a intrat Daiyu şi zărindu-l pe Baoyu, zise zîmbind :

— Ai-ia-ia ! Cît de nepotrivit am picat !

Baoyu s-a ridicat oferindu-i locul.

— Cum poţi să crezi ? a zis Baochai rîzînd, adresîndu-se lui Daiyu.

— Dac-aş fi ştiut că el se află la tine, nici n-aş fi venit, i-a răspuns Daiyu.

— Ce vrei să spui ? a întrebat-o din nou Baochai.
— Ce vreau să spun ?! a exclamat Daiyu. Ori veneam împreună, ori nu mai venea nici unul. Nu-i prea nimerit ca în fiecare zi să fii deranjată : astăzi el, mîine eu, şi n-ar fi fost nici prea trist, nici prea vesel. Ce poate fi de neînţeles aici ?
Observînd şuba purtată de Daiyu, din postav olandez de un roşu închis, Baoyu a întrebat-o :
— A nins ?
— Da ! au răspuns femeile care stăteau lîngă *Kan*.
— Mi-aţi luat pelerina ? a mai întrebat Baoyu.
— Iată-l ! a rîs Daiyu. Abia am apărut şi vrea să plece !
— Am zis că vreau să plec ? s-a opus Baoyu. Voiam doar să ştiu.
Mama Li, doica lui Baoyu, a zis :
— Va mai cădea zăpadă, acum stai aici şi distrează-te cu verişoarele ! Stăpîna v-a pregătit ceai. Voi trimite eu după pelerină, iar fetele pot pleca acasă.
Baoyu a încuviinţat.
— Puteţi pleca, le-a poruncit apoi doica acelora.
Între timp mătuşa Xue a pregătit ceaiul şi gustări alese, poftindu-i pe toţi la masă. Baoyu a început să laude labele de gîscă pe care le mîncase cu trei zile înainte la soţia lui Jia Zhen, din castelul Ningguo. Atunci mătuşa Xue i-a adus astfel de labe de gîscă, pregătite anume pentru el.
— Şi vinul a fost grozav atunci ! a exclamat el.
Mătuşa Xue i-a adus numaidecît vinul cel mai ales.
— N-ar trebui să-i daţi vin, stăpînă, s-a împotrivit mama Li.
— Bună măicuţă, nu voi bea decît un păhărel, a cerut Baoyu.
— Nu se cade, a rămas neînduplecată mama Li. Cînd or fi de faţă bunica ori mama ta, atunci poţi să bei şi un ulcior întreg. Data trecută cînd n-am băgat de seamă şi nu ştiu care ţi-a dat să bei un gît de vin, ca să-ţi facă plăcere, eu am căzut rău, de-am fost ocărîtă două zile-n şir. Stăpînă, oare nu-l cunoaşteţi ? Cum începe să bea, se şi obrăzniceşte. Numai o dată, cînd bunica a fost în toane bune, i-a îngăduit să bea ; altcum n-are voie niciodată. De ce să sufăr eu mai tîrziu pentru el ?

— Mai taci, măicuţă ! a întrerupt-o mătuşa Xue. N-o să-i dau voie să bea mai mult. Iar dacă stăpîna bătrînă va avea ceva de spus, sînt eu aici.

Apoi a poruncit :

— Daţi-i măicuţei un păhărel de vin cald.

Cînd a auzit asta, mama Li n-a mai avut încotro şi a trebuit să bea împreună cu ceilalţi.

— Mie nu-mi trebuie vin fiert, le-a zis Baoyu. Mie-mi place rece.

— La asta nu m-am aşteptat ! a obiectat mătuşa Xue. De vinul rece îţi vor degera degetele şi nu vei putea să scrii.

— Frate Baoyu, să ştii că toţi învăţaţii pe care tu ziua-ntreagă îi citeşti acasă, cu atîta drag, nu te vor privi cu ochi buni, a rîs Baochai. N-ai ştiut că vinul este prin natura lui cald ? Dacă-l bei fierbinte trece repede în sînge ; dacă-l bei rece, poate să se învîrtoşeze înăuntru şi măruntaiele vor trebui să-l încălzească. Oare asta nu strică sănătăţii ? Chiar acum va fi nevoie să-ţi schimbi obiceiul. Nu vei bea rece !

Vorbele dojenitoare ale lui Baochai şi-au făcut efectul : Baoyu a lăsat jos paharul cu vin rece şi a cerut să i se dea încălzit. Daiyu, care spărgea seminţe de pepene, şi-a astupat gura cu mîna, ca să nu rîdă.

Tocmai atunci fata care o însoţise pe Daiyu, pe nume Xue Yan, i-a adus o sobiţă să-şi încălzească mîinile. Stăpînindu-şi rîsul, Daiyu a întrebat-o :

— Cine te-a trimis ? Mulţumesc pentru grijă. Era cît pe-aci să deger !

— Sora Xichun s-a temut c-o să vă fie frig, domnişoară, a răspuns Xue Yan.

— Cîtă bătaie de cap îţi pricinuieşte ! a zîmbit răutăcios Daiyu, cuprinzînd sobiţa cu braţele. De ce-i dai ascultare ? Îţi repet ziua-ntreagă uneori, cînd e vorba de ceva, să laşi să-ţi treacă pe lîngă urechi. Nu pot să pricep de ce tot ce-ţi porunceşte ea faci cu atîta zor, ca şi cum ai îndeplini cine ştie ce poruncă ! ?

Ascultînd aceste cuvinte Baoyu a înţeles că Daiyu îşi bate joc de femeie şi, tăcînd, a chicotit. Baochai cunoştea prea bine acest obicei al lui Daiyu şi i-a şoptit la ureche ceva.

— Totdeauna ai fost slăbuţă, a rîs mătuşa Xue. Nu cumva să răceşti ! Ce găseşti rău în faptul că ţi se poartă de grijă ?

— N-aveţi idee, mătuşă ! s-a opus Daiyu. Noroc că sînt aici ! Dacă aş fi fost într-alt loc, ar fi fost şi mai jignitor ! Oare nu s-ar fi găsit la dumneavoastră o sobiţă pentru mine să nu mai trebuiască să mi-o aducă de-acasă ? Sînt prea din cale-afară de grijulii ! Dar dacă se va spune despre mine că-s prea răsfăţată ?

— Eşti tare bănuitoare şi mereu cu gînduri ciudate, a observat mătuşa Xue ; mie nici nu mi-a trecut prin cap una ca asta.

În tot acest timp Baoyu a băut trei pahare pînă ce mama Li l-a oprit. Dar cine a putut să-l potolească ? Baoyu şi-a căpătat buna dispoziţie, a glumit, şi a rîs cu verişoarele.

— Dragă măicuţă, nu mai beau decît două păhărele a zis el cu smerenie în glas.

— Păzeşte-te ! l-a prevenit mama Li. Tatăl tău e-acasă şi-n orice clipă te poate întreba ce lecţii ai pregătit.

Auzind, Baoyu s-a întristat şi a pus încetişor paharul pe masă.

— Nu strica cheful celorlalţi ! l-a dojenit Daiyu. Dacă tatăl tău te cheamă, spune-i că noi nu te-am lăsat să pleci. Mama Li a spus asta fiindcă a zăbovit prea mult !

Ea l-a îmboldit uşurel pe Baoyu, ca să-l încurajeze, şi, pe neobservate, a mormăit printre dinţi :

— Nu da atenţie babei-cloanţe ! Să petrecem cum ne place !

— Domnişoară Lin, nu-l mai provoca ! Ar fi mai bine să nu-l încurajezi, că poate pe dumneata te-ascultă !

— Dar nu-l provoc eu ! s-a opus Daiyu cu un zîmbet rece. Eşti prea grijulie, bătrînico ! Adică bunica îi dă mereu vin ; şi dacă bea şi la mătuşa puţin, cred că nu se întîmplă nimic. Poate-ţi închipui că mătuşa nu este atît de apropiată de noi şi nu se cuvine să bea la ea ?

— E-adevărat că fiecare vorbă a domnişoarei Lin taie ca briciul ! a spus mama Li pe un ton glumeţ, dar de-abia stăpînindu-şi supărarea.

Baochai, nemaiputîndu-se abţine, a prins-o rîzînd pe Daiyu de obraz şi a zis :

— Chiar aşa e ! Această sprîncenată, de cum deschide gura, e adevărat că nu te face s-o urăşti, dar nici s-o iubeşti !

— Nu te speria, băieţaş ! l-a mîngîiat mătuşa Xue pe Baoyu. Dacă ai venit la noi te-am ospătat cum se cuvine ; nu pune la inimă toate nimicurile, că mă îndurerezi ! Mănîncă liniştit, că doar eu sînt aici ; iar de-o fi să te ameţeşti, rămîi şi dormi.

Apoi le-a poruncit scurt fetelor :

— Mai încălziţi puţin vin ! Şi către Baoyu : Mai bem împreună încă două păhărele şi pe urmă cinăm.

Auzind aceste cuvinte, Baoyu s-a mai înviorat. Mama Li le-a spus fetelor din casă :

— Aveţi grijă ce faceţi. Eu mă duc să mă schimb şi vin numaidecît.

Apoi, oarecum abătută, mătuşii Xue :

— Stăpînă, numai să nu-i daţi să bea peste măsură...

Spunînd acestea, a ieşit.

Într-adevăr, mai rămăseseră cîteva fete, însă le era totuna ce se întîmplă şi cînd mama Li s-a îndepărtat, n-au mai zăbovit nici ele şi au zbughit-o care încotro. Numai două dintre ele, care zi de zi se străduiau din răsputeri să-i facă lui Baoyu pe plac, nu s-au mişcat de lîngă el.

Noroc că mătuşa Xue nu i-a dat voie să bea prea mult şi a poruncit să se ia vinul de pe masă şi să se aducă cina. Dîndu-şi silinţa, Baoyu a sorbit puţină supă de pasăre cu mlădiţe de bambus, murat şi a mîncat toată fiertura din orez de toamnă. Baoyu şi Daiyu au mai băut destule ceşti de ceai. Abia atunci mătuşa Xue s-a liniştit.

Xue Yan şi celelalte slugi terminaseră de mîncat şi-i aşteptau.

— Mergi ? l-a întrebat Daiyu pe Baoyu.

Baoyu a închis ochii pe jumătate şi a privit-o pieziş :

— Dacă vrei să pleci, merg cu tine.

— Am venit cam de mult, pentru astăzi e de-ajuns, a anunţat ea şi s-a ridicat.

Cei doi şi-au luat rămas bun. Lui Baoyu i s-a dat o pălărie cu boruri largi, pentru vreme de zăpadă. Baoyu s-a aplecat. Una dintre slujitoare a scuturat pălăria roşie de pîslă şi i-a înfundat-o pe cap.

— Stai ! Stai ! a ţinut de ea Baoyu. Proasto ! Mai încet ! Oare n-ai văzut cum fac celelalte ? Lasă că mi-o pun singur !

— Vino-ncoace ! Ţi-o aranjez eu ! l-a chemat Daiyu, care stătea pe marginea *kan*-ului.

Baoyu s-a îndreptat spre ea. După ce Daiyu i-a potrivit cu băgare de seamă pălăria mică pe păr, i-a aranjat-o și pe cea mare, așa ca să nu astupe panglica de pe frunte, apoi a înfipt boldul, lăsînd să se vadă de sub pălărie canaful roșu de catifea. După aceea l-a privit și a zis.

— Gata, poți să-ți pui pelerina !

Baoyu s-a grăbit s-o asculte.

— Doica încă nu s-a-ntors, a băgat de seamă mătușa Xue. Nu mai așteptați puțin ?

— Eu trebuie să aștept ? a spus nemulțumit Baoyu.

Mătușa Xue a trmis două fete din casă să-i conducă pe el și pe Daiyu. Cei doi s-au îndreptat către locuința lui Jia Mu. Bătrîna nu cinase încă și fu grozav de mulțumită cînd află că ei se întorceau de la mătușa Xue. Văzînd că Baoyu era puțin amețit de băutură, îl trimise la odihnă în odăile sale, neîngăduindu-i să mai iasă, și poruncind totodată să fie supravegheat.

Amintindu-și de însoțitoarele lui Baoyu, întrebă :

— Dar ce este cu mama Li ?

Nimeni nu îndrăzni să spună adevărul și cineva zise :

— A venit cu noi, dar a rămas pe undeva pe aici. Împleticindu-se, Baoyu întoarse capul și spuse :

— Cred că-i mai grijulie chiar și decît tine, bunicuțo. La ce să mai întrebi de ea ? Dacă n-ar fi, tot aș mai trăi două zile !

După care a plecat să se culce. A văzut însă pe masă tușul și pensula.

— Să nu zici nimic, l-a dojenit Qin Wen. M-ai pus să-ți prepar tușul, te-ai înfierbîntat atît azi dimineață scriind trei hieroglife, apoi ai aruncat totul și ai plecat, păcălindu-mă și făcîndu-mă să te aștept ziua întreagă ! Treci încoace și scrie ; să-mi scrii pînă ce ai să termini tot tușul !

Abia atunci Baoyu își aminti ce se întîmplase dimineață și rîse :

— Unde-s cele trei hieroglife pe care le-am scris ?

— Ești beat de-a binelea ! a oftat Qin Wen. Cînd ai plecat la castelul Ningguo mi-ai poruncit să le lipesc pe poartă. M-am temut că altcineva le-ar putea pune prost și a trebuit singură să mă cocoț pe scara cea înaltă, să le prind. Nici pînă acum nu mi s-au dezmorțit mîinile de ger.

— Iar mie nici nu mi-a trecut prin cap că ar putea să-ţi îngheţe mîinile, a rîs Baoyu. Vino la mine să ţi le încălzesc !

El i-a luat mîinile şi au stat aşa împreună, privind cele trei hieroglife lipite la intrare.

Nu după mult timp a apărut Daiyu.

— Bună surioară, uită-te la hieroglifele acelea şi spune-mi drept, care din ele este mai reuşită ?

Daiyu a înălţat capul şi a citit : Terasa matostatului roşu. Rîzînd, a zis :

— La fel de frumoase sînt toate ! E cu putinţă să scrii tu atît de minunat ? Să-mi scrii şi mie mîine !

— Iar vrei să rîzi de mine ! a dojenit-o el. Apoi a întrebat : Unde-i sora Xiren ?

Qin Wen i-a făcut semn cu capul înspre *kan*. Baoyu s-a întors şi a văzut-o pe Xiren dormind îmbrăcată.

— Ei, asta-i bună ! Să se culce de-acuma ! a rîs el, adresîndu-se din nou lui Qin Wen. Astăzi am dejunat la castelul Ningguo şi au avut plăcinte cu aluat de soia. Mi-am amintit că-ţi plac şi am rugat-o pe soţia domnului Jia Zhen să-mi trimită aici o farfurie, să le mănînc seara. N-ai văzut unde le-a pus ?

— Mai bine n-ai mai vorbi despre asta ! l-a întrerupt Qin Wen. De îndată ce au adus plăcintele, am şi ştiut că sînt pentru mine. Şi cum, din păcate, eram sătulă, nu le-am mîncat. Apoi le-am pus uite colo ! Nu după mult timp a venit mama Li şi a zis : „Baoyu pare-se că nu va mai mînca ! Dă-mi-le mie să le duc nepoţelului meu". Şi le-a luat la ea acasă.

Jian Xue pregătea ceaiul.

— Surioară Lin, bea-ţi ceaiul, a zis Baoyu. Toate au hohotit.

— Tu o pofteşti pe domnişoara Lin, dar ea de cînd a plecat !

Baoyu a sorbit jumătate din ceaşcă şi s-a gîndit la ceaiul pe care l-a băut dimineaţa.

— Tu ai fiert de dimineaţă ceai de „rouă de arţar" ? a zis Baoyu către Jian Xue. Ţi-am spus doar că soiul acesta de ceai capătă culoare abia la a treia sau a patra infuzie. De ce-mi dai din nou, de-abia opărit ?

— Ceaiul acela eu l-am fiert, numai c-a venit mama Li şi l-a băut, a răspuns fata.

Baoyu a aruncat furios la pămînt ceaşca pe care-o ţinea în mînă, de s-a făcut ţăndări, iar ceaiul s-a vărsat pe fusta lui Jian Xue.

— Ce fel de stăpînă ţi-este ea aici ? a sărit de pe locul său Baoyu, năpustindu-se la Jian Xue. Ce-i purtaţi atîta frică ? Am supt cîteva zile la pieptul ei cînd eram mic şi acum se umflă în pene, mai-mai ca strămoşii mei. Afară cu ea, afară, şi toţi vom răsufla uşuraţi !

Şi a zis că se va duce să se plîngă de îndată la Jia Mu.

Xiren, care se prefăcea că doarme, să-l aţîţe pe Baoyu, deşi auzise toată povestea despre hieroglife şi plăcinte, şi-a zis că, deocamdată, e mai bine să nu se scoale ; dar cînd s-a înfuriat şi a azvîrlit ceaşca, a sărit numaidecît în picioare, să-l liniştească. Pe dată a alergat cineva de la Jia Mu şi a întrebat :

— Ce s-a-ntîmplat ?

— De-abia turnasem ceai, am alunecat şi am spart ceaşca, a răspuns Xiren.

După aceea l-a sfătuit pe Baoyu :

— Dacă vrei s-o alungi, vei rămîne singur. Şi noi vom fi nevoite să plecăm, ca nu cumva să ne goneşti pe toate. Atunci nu vei mai fi atît de mîhnit că nu ai fete credincioase !

La aceste cuvinte Baoyu n-a mai zis nimic. Xiren şi celelalte l-au ajutat să se urce pe *kan* şi să se dezbrace. Nimeni n-a putut să priceapă ce-a mai zis Baoyu după aceea ; limba i se împleticea în gură, ochii i s-au întunecat şi s-a grăbit să se întindă. Xiren a desfăcut de la gîtul lui Baoyu „piatra nestemată în care sălăşluia spiritul", a înfăşurat-o într-o batistă de mătase şi a vîrît-o sub saltea, de teamă ca dimineaţa, cînd va trebui să i-o pună din nou la gît, să nu fie rece. Cum a atins îndeo de pernă, Baoyu a şi adormit. În acest timp mama Li şi celelalte slugi în vîrstă au venit pe-aproape, dar ştiind că Baoyu se ameţise, n-au îndrăznit să intre şi abia cînd s-au încredinţat că a adormit, s-au împrăştiat liniştite.

A doua zi, cînd Baoyu s-a trezit, a fost înştiinţat :

— Domnul Jia Rong din castelul Ningguo l-a adus pe Qin Zhong să vă salute.

Baoyu s-a grăbit să-l ducă la Jia Mu să i se închine. Înfăţişarea plăcută şi purtările alese ale lui Qin Zhong

i-au plăcut lui Jia Mu, care a hotărît ca băiatul să învețe împreună cu Baoyu. Jia Mu a fost atît de mulțumită, încît l-a oprit pe Qin Zhong la ceai, să dejuneze, l-a însoțit la doamna Wang și la celelalte rude. Cum toți, fără osebire, o îndrăgeau pe doamna Qin, e lesne de înțeles că și fratele său a lăsat tuturora o părere frumoasă.

Cînd a sosit vremea de plecare, cu toții și-au arătat în fel și chip atenția față de Qin Zhong. Jia Mu i-a dăruit o pungă mică, brodată, și o figurină din aur reprezentînd chipul zeului Kui Xing, zeul protector al științelor.

— Familia ta este atît de departe, i-a spus Jia Mu lui Qin Zhong. Să mergi tocmai acolo pe frig ori pe căldură ca să înveți nu-i prea ușor. Așa că e mai bine să locuiești la noi. Numai să ai grijă, să stai mereu cu unchiul Baoyu, să nu iei cine știe ce apucături de la școlarii proști, care nu vor să învețe.

Qin Zhong le-a dat tuturor dreptate, iar cînd s-a întors acasă, i-a povestit despre toate acestea tatălui său.

Tatăl lui Qin Zhong, pe nume Qin Bangye, avea peste șaizeci de ani și rămăsese de mult fără soție. Cum în tinerețe n-a avut copii, a luat de la căminul orfanilor un băiețel și o fetiță. Pe atunci avea vreo cincizeci de ani. În urmă băiatul i-a murit și i-a rămas doar fetița, pe nume Ke Er. Cînd a mai crescut, i-a dat numele de Jian Mei. Era bine făcută, frumoasă, îngrijită și înzestrată cu un suflet blînd. Bătrînul avea legături de rudenie cu familia Jia. El s-a însurat cu pupila sa.

Cînd Qin Bangye avea cincizeci și trei de ani, s-a născut Qin Zhong, care împlinise acum doisprezece ani. Anul trecut învățătorul său plecase în sud și băiatul a fost nevoit să stea acasă și să repete cele învățate. Tatăl său se gîndea cum ar putea ruga familia Jia să-i primească băiatul la școala lor. Qin Zhong aflase de la Baoyu că la școala familiei Jia preda învățătura confucianistă Jia Dairu, ceea ce-l bucurase grozav pe bătrîn. Reușind astfel să-și dea copilul la școală, nădăjduia ca acesta să învețe bine și să-și facă un nume în viață. Qin Bangye era neliniștit doar de faptul că fiul său va fi tot timpul alături de fiii bogătașilor și oamenilor cu faimă și se temea nu care cumva să-și piardă demnitatea și să facă cheltuieli necugetate. Totuși, pentru viitorul fiului său, nu s-a impo-

trivit. A adunat de unde a putut douăzeci şi patru de *liang* de argint drept plată pentru prima lecţie, şi s-a dus împreună cu Qin Zhong.

Baoyu a ales o zi norocoasă cînd să meargă la şcoală cu Qin Zhong. De atunci în şcoală a început scandalul. Dar despre aceasta n-are rost să vă povestesc. Să vedem ce s-a întîmplat mai departe.

CAPITOLUL

9

În care se povestește despre banchetul ce a avut loc în castelul Ningguo cu prilejul zilei de naștere a lui Jia Jing și cum Jia Rui s-a îndrăgostit de Feng Jie

WANG XIFENG (FENG JIE)

CÎND A SOSIT ZIUA de naştere a lui Jia Jing, Jia Zhen a poruncit să se împacheteze în şaptesprezece lăzi mari bucate alese, fructe rare şi i-a poruncit lui Jia Rong ca împreună cu oamenii de la castel să le ducă lui Jia Jing.

— Să bagi de seamă dacă se bucură ori nu stăpînul cel bătrîn, i-a atras atenţia el lui Jia Rong. Cînd va veni timpul să-l saluţi, spune-i aşa : „Tatăl meu, respectînd porunca dumneavoastră, n-a îndrăznit să se înfăţişeze ; însă el, cu întreaga familie, îşi îndreaptă faţa către casa dumneavoastră şi vi se închină respectuos."

După aceasta, Jia Rong a plecat însoţit de slugi.

La Jia Zhen începuseră să se adune oaspeţii. Mai întîi au sosit Jia Lian şi Jia Qiang. Observînd totul pregătit ca pentru sărbătoare, s-au interesat :

— Astăzi va avea loc vreo petrecere ?

— Stăpînul nostru socotise la-nceput să ia parte şi stăpînul cel bătrîn şi nu voia să facă petrecere, au răspuns ai casei. Aseară însă a aflat că stăpînul cel bătrîn nu va veni, aşa că a trimis să se caute o trupă de actori cu orchestră. Acum sînt în grădină, pregătesc scena pentru serbare.

Apoi şi-au făcut apariţia doamna Xing, doamna Wang, Feng Jie şi Baoyu. Jia Zhen şi doamna Yu au ieşit în întîmpinarea musafirilor. Mama doamnei Yu se afla de mult timp acolo. Gazda turna ceai oaspeţilor. Sorbindu-şi ceaiul, Jia Zhen şi doamna Yu au spus zîmbind :

— Bătrîna noastră stăpînă este înaintată în vîrstă, dar tatăl nostru îi este nepot, de aceea n-am îndrăznit s-o deranjăm cu invitaţia noastră. Întrucît astăzi este răcoare, plăcut afară, iar în grădină au înflorit din belşug orhideele, ne-am gîndit s-o chemăm, ca să se mai înveselească şi să privească joaca şi zbenguiala copiilor şi nepoţilor. Îm-

potriva tuturor aşteptărilor, stăpîna n-a dorit să ne cinstească serbarea.

— Bătrîna noastră stăpînă era hotărîtă ieri să vină, i-a întrerupt Feng Jie, dar aseară, cînd Baoyu a mîncat piersici, ea nu s-a putut stăpîni şi a cerut să guste. A mîncat mai mult de jumătate dintr-una, iar noaptea şi-a deranjat stomacul. De aceea m-a trimis să transmit domnului Jia Zhen că nu poate veni nicidecum şi roagă să-i duc ceva bun şi gustos.

— Am spus eu că-i plac petrecerile ; şi dacă nu vine, înseamnă că s-a întîmplat ceva, a adăugat Jia Zhen. Şi iată că aşa a fost.

— Alaltăieri am aflat de la sora ta că soţia lui Jia Rong nu se simte prea bine, a spus doamna Wang doamnei Yu. Ce e cu ea ?

— Are o boală cam ciudată, a răspuns doamna Yu. Ţi-aminteşti, luna trecută a petrecut cu stăpîna bătrînă şi cu toţi ceilalţi ; s-a întors acasă pe la miezul nopţii. După puţin timp a simţit că îi slăbesc puterile şi n-a mai avut poftă de mîncare. Şi iată că au trecut aproape două săptămîni.

— Nu cumva aşteaptă vreun urmaş ? a observat doamna Xing.

Atunci s-au auzit glasurile care anunţau cu voce tare :

— Domnul Jia She şi domnul Jia Zheng cu familia se află în sala de oaspeţi.

Jia Zhen a ieşit să întîmpine pe cei veniţi, în timp ce doamna Yu povestea mai departe :

— La început şi doctorii şi-au închipuit că-i însărcinată. Dar nu demult Feng Zijing ne-a trimis un medic vestit, cu care învăţase în tinereţe. El a consultat-o şi-a spus că e bolnavă, şi i-a dat leacurile trebuincioase. A început să le ia, ameţelile s-au rărit, dar încolo nu se simte vreo îmbunătăţire.

— N-am crezut că poate fi chiar atît de bolnavă încît să nu vină aici într-o asemenea zi ! a observat Feng Jie.

— Tu ai văzut-o de curînd, a zis doamna Yu. Atunci s-a ţinut tare jumătate de zi alături de noi şi n-a vrut să plece acasă numai fiindcă eraţi prietene atît de bune.

Auzind aceste vorbe, lui Feng Jie i-au dat lacrimile.

— Ca vîntul şi norii e soarta omului ; cel nefericit dimineaţă, poate fi fericit către seară, a şoptit ea. Şi

dacă la anii ei i se va întîmpla vreo nenorocire, la ce bun să mai trăiești pe lume ?

În clipa aceea a intrat Jia Rong și, după ce a salutat, s-a adresat doamnei Yu :

— Chiar acum am dus darurile stăpînului cel bătrîn, Jia Jing, și i-am spus : „Tatăl meu primește musafiri și rude. Împlinind voia dumneavoastră, n-a îndrăznit să se arate". Auzind acestea s-a bucurat nespus și a zis : „Foarte bine". Mi-a poruncit să transmit alor mei să aibă grijă de oaspeți. Apoi a poruncit să se graveze mai repede, în zece mii de bucăți, *Tratatul despre tainele sorții*, scris de el, și să se răspîndească printre oameni. Toate acestea i le-am spus tatălui meu. Acum merg să-i poftesc la masă pe stăpîni și rude.

— Așteaptă, Jia Rong, l-a chemat Feng Jie. Cum se simte soția ta ?

— Rău ! și-a încruntat Jia Rong sprîncenele. Dacă vă veți duce s-o vedeți, îmi veți da dreptate. Apoi s-a întors și a ieșit.

Doamna Yu le-a întrebat pe doamnele Xing și Wang :

— Doriți să mîncăm aici, ori în grădină ? Acolo actorii s-au și pregătit.

— Cred că e mai bine aici, a spus doamna Wang, aruncîndu-i o privire doamnei Xing.

Și doamna Yu a dat poruncă să se așeze masa.

— Noi am venit să urăm bătrînului nostru stăpîn viață lungă, au spus doamna Xing și doamna Wang ; oare aceasta nu înseamnă că am venit să petrecem de ziua sa ?

— Stăpînului întotdeauna i-a plăcut viața de sihastru, a intrat în vorbă Feng Jie. El a ajuns la desăvîrșire și chiar poate fi socotit un sfînt. Iar vorbele voastre dovedesc că în înțelepciune și dibăcie vă puteți asemăna numai spiritului nemuritor !

La aceste cuvinte, toți cei de față au hohotit. După masă, mama doamnei Yu, doamna Xing, doamna Wang și Feng Jie și-au spălat mîinile și au anunțat că se pregătesc să meargă în grădină. În acel moment a apărut Jia Rong și i-a spus doamnei Yu :

— Stăpînul și oaspeții au terminat masa. Domnul Jia She și domnul Jia Zheng au plecat. Jia She s-a scuzat că are treburi, iar Jia Zheng că nu-i place teatrul și că-i este teamă de larmă. Toți ceilalți, unchiul Jia Lian și domnul Jia Qian s-au dus să vadă serbarea. Nu demult au sosit

soli cu cărţile de vizită şi daruri din partea prinţilor de Nan'an, de Dongping, de Xinying şi de Beijing, precum şi din partea a şase familii de guvernatori, printre care se numără familia lui Gong Niu de la Departamentul de împăciuire al statului şi din partea a opt familii de dregători, printre care familia credinciosului şi stimabilului Hou Shi. Eu i-am făcut cunoscut tatălui meu toate acestea şi am primit darurile. Listele cu daruri au fost puse în dulap, iar oamenilor li s-au înmînat scrisori de mulţumire. Şi în afară de aceasta, aşa după cum este obiceiul, i-am cinstit şi i-am ospătat. Şi acum, mamă, roagă-i pe invitaţi să poftească în grădină.

Doamna Yu a răspuns :

— Ne pregătim să mergem într-acolo.

— Doamnă, s-a adresat Feng Jie doamnei Wang, îngăduiţi-mi să văd mai întîi pe soţia fratelui Jia Rong şi să vin după aceea.

— Desigur ! a încuviinţat doamna Wang. Şi noi am dori să te însoţim, numai mă tem că vom fi prea mulţi şi-o vom obosi. Spune-i că-i urăm însănătoşire cît de curînd !

— Dragă surioară, nora mea ascultă de sfaturile tale, a spus doamna Yu. Dacă îi vei da unele îndrumări, voi fi tare liniştită. Dar să nu întîrzii, te aşteptăm în grădină ! Baoyu şi-a arătat dorinţa să meargă împreună cu Feng Jie s-o vadă pe doamna Qin.

— Mergi, nu mai sta, i-a cerut băiatului doamna Wang. Nu întîrzia, fiindcă ea este soţia nepotului tău şi nu se cuvine să zăboveşti acolo.

Apoi doamna Yu le-a invitat pe doamnele Xing şi Wang, precum şi pe mama sa să poftească în Grădina tuturor aromelor. Feng Jie şi Baoyu, însoţiţi de Jia Rong, s-au dus la doamna Qin. Au păşit în iatacul ei cu băgare de seamă, străduindu-se să nu facă zgomot.

De cum i-a zărit, Qin Keqing a vrut să se ridice.

— Stai liniştită, a oprit-o Feng Jie. S-a îndreptat spre patul ei, i-a prins mîna şi a zis : Draga mea ! Sînt cîteva zile de cînd nu te-am văzut şi ai slăbit atît !

Apoi a stat alături de doamna Qin, Baoyu a întrebat-o la rîndul lui de sănătate şi s-a aşezat pe scaunul din faţa ei.

— Mai repede cu ceaiul ! a dat poruncă Jia Rong. Mătuşa şi unchiul încă n-au servit ceaiul.

Ţinînd-o pe Feng Jie de mînă, doamna Qin s-a străduit să zîmbească :

— N-am noroc! Deși nu mai sînt la vîrsta aceea, soacra și socrul meu mă îngrijesc ca pe un copil. Nepotul tău, cu toate că e tînăr, mă apreciază și la rîndu-mi îl prețuiesc și nu s-a întîmplat vreodată să roșim unul pentru celălalt. Toate neamurile de-o vîrstă cu mine — ca să nu mai vorbesc de tine — mă îndrăgesc și s-au înțeles bine cu mine. Însă acum nu mai pot să respect datinile și să mulțumesc pe soacra mea și de asemenea să-mi arăt stima și supunerea față de tine, cum făceam întotdeauna. Sînt sigură că n-o să mai apuc anul nou!

În timpul acesta Baoyu cerceta cu atenție tabloul *Somnul de primăvară al gutuiului ceresc* și citea următoarele inscripții ale lui Qin Taixu :

Cînd frigul ușor înlănțuie somnul,
Atunci primăvara-i geroasă ;
Cînd dulce mireasmă învăluie fața,
Atunci și licoarea-i gustoasă !

Fără să vrea își aminti cum a dormit odată aici și cum în somn a nimerit în Lumea iluziei.

Auzind vorbele doamnei Qin, Baoyu simți cum mii de săgeți îi pătrund în inimă și, neputîndu-se stăpîni, ochii i se umplură de lacrimi. La fel Feng Jie își simțea sufletul împovărat. Se temea că doamna Qin se va tulbura și mai mult și spuse lui Baoyu :

— Ești chiar ca o babă! Ea vorbește așa fiindcă e bolnavă! Este cu putință să nu pricepi că de-aici pornește? E atît de tînără, se va însănătoși în curînd.

Apoi se adresă doamnei Qin :

— Nu te mai gîndi și tu la prostii! Ce, vrei să-ți faci rău cu mîna ta?

— La boala asta cel mai important lucru este să te hrănești bine, a spus Jia Rong tărăgănat, și totul trece.

— Baoyu, și-a adus aminte Feng Jie, mătușa ți-a poruncit să te întorci numaidecît! Și nu mai plînge! Ar fi mai bine să pleci, fiindcă mama ta este neliniștită! Iar către Jia Rong : Mergi în grădină cu unchiul Baoyu și ne lăsați puțin singure.

Jia Rong și Baoyu au plecat spre Grădina tuturor aromelor. Feng Jie a continuat s-o mîngîie pe doamna Qin, șoptindu-i vorbe duioase. Și numai după ce doamna Yu a trimis de nenumărate ori s-o cheme, Feng Jie își luă rămas bun.

— Ai grijă de tine, am să trec să te văd ! N-ai de ce te nelinişti, e limpede că te vei face bine, soarta ţi-a scos în cale un doctor atît de bun !

— Numai că el nu face minuni, a exclamat doamna Qin. El ştie să vindece bolile, dar este peste puterile sale să schimbe destinele pecetluite. Simt că zilele îmi sînt numărate.

— Cum ai să te poţi însănătoşi gîndind astfel ? a dojenit-o Feng Jie. Să-ţi scoţi din cap ideile astea ! Trebuie să asculţi ce-ţi spune doctorul : „De nu te vindeci acum, primăvara va fi mai greu". Dacă am putea să cumpărăm *renshen*, ar fi cu totul altceva. Socrul şi soacra ta, cum vor afla ce-ţi trebuie, nu numai doi *qian*,[1] dar şi doi *jin* pe zi ţi-ar face rost. Ai grijă de tine! Eu trebuie să mă duc în grădină.

— Mătuşă, scuză-mă că nu pot să merg cu tine, a şoptit doamna Qin. Te rog să mai vii, să mai stăm de vorbă.

Feng Jie se întristă.

— Cum voi avea puţin timp, voi veni, a făgăduit ea.

S-a despărţit de doamna Qin şi, însoţită de slujitoarele care veniseră împreună cu ea şi de altele din castelul Ningguo, a trecut în grădină printr-o poartă lăturalnică.

Iată cum era această grădină :

Abundă pămîntul de galbene flori
Şi argintate sălcii visează pe colină
O punte zveltă saltă peste rîul Ruo[2]
Spre Tiantai[3] *cărare plutitoare, lină,*
Prin pietre se prelinge izvorul străveziu
Şi gardul din nuiele de flori e năpădit ;
Întregul crîng e parcă desprins dintr-o poveste,
Cînd prin copaci se simte murmur necontenit.
Din răsărit adie vîntul uşuratic
Şi doar un glas de graur se-aude-nsingurat ;
Cumplită larmă face pe arşiţa cea mare
Al greierului cîntec repetat.

---

[1] Qiian, unitate de măsurat greutăţi echivalentă cu 3, 7301 gr, ; vezi şi nota 2, p. 141.

[2] Rîu care şi-a căpătat numele de la munţii Ruo din provincia Zhejiang. Potrivit legendei, într-unul din rîurile care străbat acest munte şi-a spălat veşmintele de mătase Xi Shi. Vezi nota 2, p. 77.

[3] Tiantai, munţi în provincia Zhejiang. Potrivit legendei, de aici, pe timpul dinastiei Han, nemuritorii adunau buruieni de leac.

Departe, lîngă munţi, spre miazăzi,
S-au ridicat înalte foişoare ;
Aproape, lîngă rîuri, spre apus,
Stau trei terase-ntinse către zare.
Acoperă grădina cîntece din sheng[1]
Ce-ascund în ele o tainică simţire.
Uşor polog învăluieşte crîngul
Şi-o dulce împăcare cuprinde-ntreaga fire.

Feng Jie păşea privind cu nesaţ frumuseţile grădinii. Pe neaşteptate, de după o colină artificială, i-a ieşit în întîmpinare cineva.

— Ce faci surioară ? se auzi un glas.

Feng Jie tresări şi făcu un pas înapoi.

— Domnul Jia Rui, ori mă înşel ?

— Nici măcar nu mă recunoşti, surioară, s-a mirat el.

— Nu e vorba de asta, dar nu mi-am închipuit că poţi să fii aici, a răspuns ea.

— După cum se vede, întîlnirea asta a fost predestinată, a urmat Jia Rui. Am ieşit puţin să mă plimb, ca dintr-o dată să-mi fie dat să te întîlnesc. Spune-mi, oare asta nu-nseamnă destin ?

Şi n-o pierdea din ochi pe Feng Jie. Cum era femeie deşteaptă, a înţeles de cum l-a văzut spre ce tindea el.

— Nu-i de mirare că fratele tău mai mare vorbeşte atît despre tine şi te laudă peste măsură, a zis Feng Jie cu un zîmbet prefăcut. Judecînd după ce spui, mi se pare că eşti într-adevăr un om isteţ... Dar trebuie să caut doamnele. Îmi pare rău că nu putem sta împreună ; poate ne vom mai vedea.

— Aş fi nespus de fericit să te văd la tine, acasă, numai mă tem că n-ai să mă primeşti, eşti atît de tînără... a mai zis Jia Rui.

— Facem parte din aceeaşi familie, a rostit şireată Feng Jie. Mai poate fi vorba de tinereţe ?

Bucuria lui Jia Rui nu cunoştea margini. „Nici nu m-am gîndit că voi avea parte de o asemenea întîlnire", îşi zise el în gînd şi sîngele îi năvăli în obraji.

— Şi acum du-te, mai adăugă Feng Jie, ceilalţi îţi vor observa lipsa şi te vor obliga să bei paharul pedepsei !

---

[1] Instrument muzical — orgă de gură.

Numai după aceste cuvinte Jia Rui, care rămăsese ca stăpînit de vrajă, se îndepărtă încetișor, privind însă mereu îndărăt. Feng Jie așteptă pînă ce el ajunse la o depărtare oarecare, zicîndu-și în sine : „Iată ce înseamnă să cunoști omul după înfățișare și să nu-i cunoști sufletul ! Unde-or fi trăind dobitoacele astea ? Dacă într-adevăr are asemenea intenții, o să cadă el în mîinile mele ! Va vedea atunci de ce sînt în stare !" Și porni mai departe. După ce ocoli o colină, zări cîteva femei care veneau îngrijorate în întîmpinarea sa.

— Stăpîna este neliniștită că ați lipsit atît de mult.

— Ce nerăbdătoare este, a observat Feng Jie ; și, urmîndu-și drumul, le-a întrebat : Cîți actori au jucat pînă acum ?

— Opt sau nouă, au răspuns. Vorbind, au ajuns în spatele porții Turnului miresmelor divine, unde Baoyu se juca înconjurat de o mulțime de fete tinere.

— Frate Baoyu, a zis Feng Jie, să fii cuminte !

— Stăpînele sînt sus, a întîmpinat-o una dintre slujitoare. Urcați prin partea aceasta împreună cu noi !

Ridicîndu-și poalele rochiei, Feng Jie a suit încetișor pînă la catul celălalt. În capătul scării o aștepta doamna Yu.

— Bine, n-am ce zice ! a mustrat-o ea pe Feng Jie. Cînd vă întîlniți, parcă uitați de voi. Ar trebui să te muți cu totul la ea. Ia loc, să-ți aduc un păhărel de vin.

Feng Jie s-a îndreptat către doamna Xing și doamna Wang, unde a fost invitată să stea. Doamna Yu i-a înmînat programul serbării și i-a cerut să aleagă cîteva acte care să se joace.

— Cum m-aș încumeta să aleg, atîta vreme cît sînteți aici ? a zis ea.

— Noi am ales cîteva, au înștiințat-o doamnele Xing și Wang. Acum este rîndul tău, iar noi vom asculta.

Feng Jie s-a învoit și, după ce a citit întreg programul, a ales : *Reîncarnarea sufletului* și *Aria cu acompaniament*.

— Cînd se va termina *Ordinul de numire a celor doi dregători*, a spus ea înapoind programul, să se joace aceste două acte, căci e destul de tîrziu.

— Într-adevăr ! a fost de-aceeași părere doamna Wang. Ar trebui să lăsăm gazdele să se odihnească.

— Și-așa nu veniți prea des pe la noi, a zis doamna Yu. Ne-ar face mare plăcere să mai zăboviți puțin, este încă devreme.

Feng Jie se ridică și, uitîndu-se în jos, întrebă :

— Unde s-au dus bărbații ?

— Sînt pe Terasa oglinzilor lucitoare, s-a auzit un glas. Au luat cu ei muzicanții și beau vinul acolo.

— Nu s-au simțit în largul lor aici, au plecat pe ascuns cu cine știe ce gînduri ! a fost de părere Feng Jie.

— Dar ce crezi că toată lumea este sfîntă ca tine ? a rîs doamna Yu.

Au mai glumit și-au mai rîs, piesele alese au fost jucate, de pe mese s-au adunat vinul și mîncărurile și s-a adus orezul. După masă, doamna Xing și doamna Wang au părăsit grădina și s-au întors acasă. Și-au luat rămas bun de la mama doamnei Yu, iar doamna Yu și slujitoarele au ieșit să le petreacă. Jia Zhen, cu fiii și nepoții, stînd lîngă caleașcă, a adăugat :

— Să veniți și mîine, negreșit !

— Lasă că e de ajuns ! s-a împotrivit doamna Wang. Am ostenit petrecînd o zi întreagă la voi. Mîine va trebui să ne odihnim.

Toți s-au urcat în caleașcă. Jia Rui nu-și mai desprindea ochii de la Feng Jie.

La porunca lui Jia Zhen, Li Kui a tras caii. Baoyu mergea în urma doamnei Wang. Apoi toți s-au împrăștiat.

Dar despre felul în care familia a petrecut și cea de a doua zi a sărbătorii, nu mai avem cunoștință.

Trebuie să mai amintim doar că de atunci Feng Jie a trecut deseori pe la doamna Qin. Aceasta uneori se simțea bine cîteva zile, ca după aceea starea ei să devină îngrijorătoare.

Jia Zhen, doamna Yu și Jia Rong se temeau din cale-afară.

Între timp, Jia Rui se dusese de nenumărate ori la castelul Rongguo, dar tot de atîtea ori Feng Jie se-ntîmplase să fie la castelul Ningguo.

A sosit și ziua de treizeci noiembrie, vremea solstițiului de iarnă [1]. În ultimele zile ale anotimpului, Jia Mu, doamna Wang și Feng Jie trimiteau zilnic femei de la castel s-o viziteze pe doamna Qin. Cînd se întorceau, același răspuns :

— Tot ca înainte !

---

[1] Sezonul solstițiului de iarnă este cuprins între 11—26 noiembrie potrivit calendarului și corespunde perioadei 22 decembrie — 6 ianuarie.

— Dacă în acest anotimp vremea nu s-ar fi înrăutăţit, ar fi însemnat că mai sînt speranţe să se vindece, i-a spus doamna Wang lui Jia Mu.

— Bineînţeles, a fost de aceeaşi părere Jia Mu. Biata copilă! De nu s-ar întîmpla cine ştie ce cu ea, că noi toţi ceilalţi am muri de supărare.

Tulburată, i-a spus lui Feng Jie:

— Voi aţi fost atît de apropiate! Mîine este zi-ntîi şi din păcate-s treburi multe; dar poimîine, neapărat să te duci s-o vezi. Fii atentă cum arată; dacă e bine, să-mi spui şi mie. Porunceşte să i se trimită tot ce-i place să mănînce mai mult.

La fiecare cuvînt al bătrînei, Feng Jie dădea din cap fără să scoată un cuvînt. La data de doi a lunii, Feng Jie a dejunat şi a plecat la castelul Ningguo s-o vadă pe doamna Qin. Chiar dacă n-ar fi observat semnele înrăutăţirii bolii, bătea în ochi neobişnuita stare de slăbiciune a bolnavei. Feng Jie s-a aşezat lîngă ea, a vorbit cu ea cîte-n lună şi-n soare, căutînd s-o convingă că boala ei nu-i primejdioasă.

— Voi vedea la primăvară dacă aşa e ori nu, i-a răspuns doamna Qin. A trecut solstiţiul de iarnă şi schimbarea e neînsemnată. Dar oricum, linişteşte doamnele din partea mea. Nu demult am mîncat două plăcinte de curmale, pe care mi le-a trimis aseară stăpîna cea bătrînă şi, ca niciodată, nu mi-au făcut rău.

— Mîine am să-ţi mai aduc, a făgăduit Feng Jie. Acum merg s-o văd pe soacra ta şi de acolo va trebui să mă duc la bătrîna doamnă.

— Trimite-le salutări de la mine, a spus doamna Qin. Feng Jie a ieşit, pornindu-se către doamna Yu.

— Tu te-ai uitat cu sînge rece la nora mea, a zis doamna Yu. Spune-mi, ce crezi, se mai face bine?

Feng Jie a stat îndelung cu capul aplecat.

— Nu mai este nimic de făcut, a vorbit ea în cele din urmă. Trebuie să vă gîndiţi la cele ce vor veni şi să pregătiţi tot ce trebuie.

— Eu am poruncit să se procure în taină tot ce e nevoie, a spus doamna Yu. E-adevărat că nici pînă acum n-au reuşit să găsească lemn cu esenţă bună pentru sicriu, dar nădăjduiesc că treptat, treptat, se vor aranja toate.

Feng Jie a băut ceaiul, a discutat puţin, apoi a adăugat:

— Trebuie să mă duc numaidecît s-o anunț pe doamna mare.

— Numai vezi, ai grijă cum vorbești, a prevenit-o doamna Yu. Nu care cumva s-o sperii.

— Fii liniștită, a răspuns Feng Jie.

Și-a luat rămas bun și s-a înapoiat la castelul Rongguo. Intrînd la Jia Mu, ea a zis :

— Soția lui Jia Rong vă trimite salutări ; a stăruit să vă întreb de sănătate și să vă spun că-i este ceva mai bine și că n-aveți de ce să vă îngrijorați. Dacă se va simți în puteri, prima ei grijă va fi să vină personal să vi se închine.

— Cum se mai simte ? a întrebat Jia Mu.

— Nici mai bine, nici mai rău, a răspuns Feng Jie. Cum o știți.

Ascultînd-o, Jia Mu s-a tînguit îndelung și, adînc îndurerată, a oftat. În cele din urmă vorbi :

— Bine, mergi de te schimbă și odihnește-te.

Feng Jie a ieșit de la Jia Mu, s-a văzut cu doamna Wang și apoi s-a întors acasă. Ping Er i-a adus numaidecît un halat călduros, pe care Feng Jie îl purta de obicei.

— Ce s-a întîmplat în lipsa mea ? s-a interesat ea.

— Nimic, a răspuns fata turnîndu-i ceai. Doar soția lui Wan Er a adus dobînda pentru cei trei sute de *liang* de argint. Domnul Jia Rui s-a interesat dacă sînteți acasă, fiindcă dorea să vă viziteze.

— Își caută pierzania, dobitocul ! s-a înfuriat Feng Jie. Bine, vom vedea !

— De ce vă copleșește cu atenția acest domn Jia Rui ? a întrebat curioasă Ping Er.

Feng Jie i-a povestit despre întîlnirea ei cu Jia Rui în grădina castelului Ningguo.

— Broasca rîioasă rîvnește la carne de lebădă ! s-a revoltat Ping Er. Ticălosul, a uitat legile buneicuviințe ! Dacă așa gîndește, atunci să moară ca un cîine !

— Vom vedea, a oprit-o Feng Jie. Să vină, știu eu ce am de făcut.

Dacă vreți să aflați ce s-a întîmplat cînd a venit Jia Rui, citiți capitolul următor.

CAPITOLUL

10

În care se povestește cum,
nemiloasă, Wang Xifeng a întins o cursă
și ce intenții urmărea
și cum Jia Rui a privit în „neprețuita oglindă a iubirii"

JIA QIANG

ÎN TIMP CE Feng Jie vorbea cu Ping Er, a intrat o fată şi a anunţat :

— A venit domnul Jia Rui.

— Pofteşte-l ! a poruncit Feng Jie.

Jia Rui a intrat, bucuros că a fost primit, cu însufleţire în vorbă şi-n gesturi. Un zîmbet de mulţumire îi lumina chipul.

Dinadins, Feng Jie se străduia să fie cît mai atentă cu el, îl pofti să şadă şi-i oferi ceai. Crezînd că numai pentru el Feng Jie s-a îmbrăcat cu atîta gust, Jia Rui era de-a dreptul pierdut şi, închizînd ochii pe jumătate, întrebă :

— Cum se face că al doilea frate mai mare nu s-a întors nici pînă acum ?

— Nu ştiu, a răspuns Feng Jie.

— De nu l-o fi împiedicat cineva pe iubitul tău, şi el să n-aibă destulă putere să-şi ia rămas bun, a rîs Jia Rui.

— De bună seamă, sînt şi bărbaţi care se îndrăgostesc de la prima vedere de întîia femeie ce le iese în cale, a fost de acord Feng Jie.

— Nu, nu, s-a ferit rîzînd Jia Rui. Pe mine nu mă poţi socoti ca pe toţi ceilalţi !

— Dar cîţi oare se pot asemui cu tine ? a zis Feng Jie. Nici măcar unul din zece.

Văzîndu-se atît de preţuit, Jia Rui îşi pierdu cu totul stăpînirea de sine.

— Trebuie că te simţi tare singură, urmă el.

— Într-adevăr, aşa e, dar tot sper, că doar-doar s-o găsi cineva care să-mi alunge plictisul.

— Bine, dar eu toată ziua sînt liber. Dacă n-ai avea nimic împotrivă, aş veni să-ţi ţin de urît, propuse Jia Rui.

— Mă amăgeşti ! Ar fi cu putinţă oare să vrei să vii în fiecare zi ?

— Să mă trăsnească de mint ! s-a jurat Jia Rui. Mai înainte m-am temut să vin, auzisem că eşti o femeie aparte şi că în prezenţa ta omul trebuie să fie totdeauna cu băgare de seamă. Acum m-am încredinţat că, dimpotrivă, eşti iscusită şi binevoitoare. Cum n-am ştiut pînă acum ? Negreşit, voi veni, chiar dacă ar fi să îndur nu ştiu cîte !

— E-adevărat, eşti foarte isteţ ! făcu Feng Jie, cu admiraţie prefăcută. Eşti cu totul altfel decît Jia Rong şi fratele său ! Înainte, pe cînd le observam purtările alese, mă gîndeam că trebuie să aibă un suflet tot atît de frumos. Dar se pare că nu sînt decît doi oameni oarecare şi fără prea multă simţire.

Fiecare vorbă rostită de Feng Jie cădea adînc în sufletul lui Jia Rui. Nemaiputîndu-se stăpîni, se ridică, înaintă cîţiva paşi şi, pironindu-şi ochii visători pe bluza brodată a lui Feng Jie, nici una, nici alta, întrebă :

— Ce inel porţi ?

— Fii atent ! şopti ea. Nu care cumva să trezeşti bănuiala celor din jur.

Aceste cuvinte au sunat pentru Jia Rui ca o poruncă şi s-a întors la locul său.

— E timpul să pleci, a zis în cele din urmă Feng Jie.

— Îngăduie-mi să mai rămîn o clipă, crudă surioară, s-a rugat Jia Rui.

— Prea mişună mulţi pe-aici, şi dacă te văd, nu va fi prea plăcut pentru mine. Mai bine aşteaptă-mă diseară pe coridorul dinspre apus.

— Să nu mă amăgeşti ! se repezi Jia Rui, căruia i se păru că dobîndise o perlă rară. Cum te vei furişa ? Doar acolo e forfotă mare.

— Cît despre asta, poţi să fii liniştit, a căutat să-l convingă Feng Jie. Am să trimit acasă toate slujitoarele de noapte şi voi încuia amîndouă porţile, încît nimeni nu va putea intra.

Jia Rui era într-al nouălea cer ; îşi luă rămas bun de la Feng Jie şi ieşi foarte încredinţat că planul îi izbutise.

A aşteptat cu nerăbdare să se însereze. Atunci, strecurîndu-se în castelul Rongguo şi profitînd de faptul că poarta nu era încă zăvorîtă, pătrunse în coridorul dinspre apus. Era întuneric beznă şi într-adevăr nu se zărea nimeni. Uşa care ducea din coridor spre iatacul lui Jia Mu de mult fusese închisă cu lacătul. Rămăsese deschisă doar uşa din partea de răsărit. Jia Rui ascultă atent ; în jur domnea linişte desăvîrşită. Mai apoi s-a auzit un ţăcănit şi uşa dinspre răsărit a fost pusă sub lacăt. Neavînd curajul să scoată vreun sunet, Jia Rui ieşi mutește din ascunzătoarea sa şi zgîlţîi uşurel uşa, care însă nu cedă. Acum, chiar dac-ar fi vrut să iasă, ar fi fost cu neputinţă : la miazănoapte şi la miazăzi se înălţau pereţi orbi, peste care nu se putea sări, neavînd de ce se agăţa. În coridorul pustiu vîntul se juca în voie. Aceasta se întîmpla în decembrie, cînd nopţile erau nesfîrşite. Pînă dimineaţa, crivăţul îi pătrunse prin coaste, mai-mai să degere. Cînd au mijit zorile a apărut o servitoare bătrînă să descuie uşa dinspre răsărit şi străbătînd coridorul, a mers s-o descuie şi pe cea dinspre apus. Cînd s-a întors, Jia Rui şi-a acoperit faţa şi a ţîşnit ca fulgerul afară. Noroc că fiind prea de dimineaţă, dormeau toţi şi el a ocolit poarta din spate, alergînd cît îl ţineau picioarele spre casă.

Trebuie să spun că părinţii lui Jia Rui muriseră de mult şi îl creştea bunicu-său, Jia Dairu. Bunicul îl supraveghea cu severitate şi-l obliga să se ocupe de învăţătură, neingăduindu-i să facă vreun pas, temîndu-se ca nepotul să nu ajungă beţiv ori pătimaş în jocurile de noroc. Acum nu se gîndea la altceva decît că bea cine ştie pe unde, sau că ia parte la jocuri de noroc sau chiar că înnoptează cu femei. De unde avea să-şi închipuie ce se întîmplase ? Toată noaptea Jia Dairu nu şi-a mai găsit locul. Văzîndu-şi bunicul într-o asemenea stare, Jia Rui, leoarcă de sudoare, ca să iasă mai repede din încurcătură, minţi :

— Am fost la unchiul aseară şi, dacă s-a întunecat, m-a oprit să înnoptez la el.

— De cîte ori nu te-am prevenit să nu-ndrăzneşti să te duci fără voia mea ! a tunat Jia Dairu. De ce nu mi-ai spus ? Pentru aşa ceva trebuie să te rup în bătaie, să nu mă mai minţi altădată ! Cuprinzîndu-şi nepotul cu braţele, l-a izbit neîndurător cu băţul de treizeci-patruzeci de ori, nu i-a dat să mănînce, i-a poruncit să stea în

genunchi în mijlocul curţii şi să nu se ridice pînă ce nu va învăţa pe de rost toate lecţiile predate cu zece zile înainte.

Sărmanul Jia Rui ! Cît de neîndurate au fost chinurile sale. A îngheţat de ger o noapte-ntreagă, a primit lovituri şi pe deasupra a mai stat şi-n genunchi în bătaia vîntului, în curtea descoperită, să-şi citească cu glas tare lecţiile !

Însă toate acestea n-au putut ucide nici pe departe patima din el. Nici nu i-a trecut prin minte că Feng Jie îşi bătuse joc de el. Peste două zile, găsind o clipă prielnică, şi ca şi cînd nu s-ar fi întîmplat nimic, din nou se-ndreptă spre casa ei.

Prefăcîndu-se supărată pe el fiindcă şi-a călcat făgăduiala, i-a cerut neliniştitului Jia Rui să se jure. Văzînd că singur se vîra în cursa pe care i-o întinsese, Feng Jie a ticluit un alt plan, ca să-l lecuiască.

— În seara asta nu mai veni acolo, a zis ea către Jia Rui. Aşteaptă-mă în căsuţa părăsită de lîngă poteca din spatele casei mele. Numai, ia seama, nu mă trage pe sfoară şi a doua oară !

— E-adevărat ce spui ? a întrebat-o el neîncrezător.

— Dacă te-ndoieşti, poţi să nu vii !

— Bineînţeles că vin ! s-a grăbit să spună Jia Rui. Vin de-aş şti de bine că mă pîndeşte moartea !

— Şi acum du-te, i-a poruncit Feng Jie.

Jia Rui a ieşit, încredinţat că de data aceasta totul se va împlini, iar Feng Jie, cum se spune, „a aliniat trupele, şi a desemnat comandanţii", pregătindu-i o altă capcană.

Jia Rui a aşteptat cu înfrigurare să se lase seara. Dar, parcă era un făcut, au sosit nişte rude care au rămas să cineze. De-abia după cină, cînd a venit timpul să se-aprindă lămpile, şi bunicul urma să se culce, Jia Rui a pătruns cu băgare de seamă în castelul Rongguo, a intrat în căsuţa de lîngă potecă şi a aşteptat, nerăbdător umblînd încolo şi-ncoace, ca furnicile căzute într-o oală cu apă clocotită. În jur nu era nici ţipenie. Neliniştea începu să-i dea tîrcoale. Jia Rui a intrat la bănuială : „Poate că nu vine ! oare nu m-o face să deger şi de data asta ?" Cuprins de asemenea gînduri, Jia Rui a observat că pe neaşteptate cineva intrase pe uşă. Crezînd că era Feng Jie, nici nu s-a mai uitat bine şi, cînd

umbra s-a apropiat, s-a năpustit spre ea ca tigrul asupra pradei şi pisica asupra şoarecelui.

— Scumpă surioară! a exclamat el, de cînd te tot aştept!

Sărutînd-o, şoptea întruna ca scuturat de friguri „scumpă", apoi a împins „iubita" pe *kan* şi i-a smuls halatul. Ea tăcea chitic. Jia Rui s-a dezbrăcat la repezeală. Înrobit patimei, n-a mai avut ochi pentru nimic din ce se petrecea în jur. Deodată în uşă s-a ivit o lumină şi în prag a apărut Jia Qiang cu o lumînare în mînă.

— Hei, cine-i aici?

— Dinspre *kan* s-au auzit rîsete:

— Domnul Jia Rui încearcă să mă siluiască!

De-atîta ruşine Jia Rui n-avea pămînt în care să se scufunde. Dar cine credeţi că stătea pe *kan* în faţa lui? ... Jia Rong! Jia Rui ar fi vrut s-o rupă la fugă, însă Jia Qiang i-a tăiat trecerea.

— Soţia lui Jia Lian s-a plîns bătrînei stăpîne că vrei să te legi de ea şi te-a amăgit să vii aici. Stăpîna bătrînă s-a făcut foc de supărare şi m-a trimis după tine. Haidem!

Jia Rui şi-a simţit inima cît un purice şi n-a mai fost în stare decît să bîiguie:

— Dragă nepoţele! Spune-i că nu m-ai găsit! Mîine te voi răsplăti cu dărnicie!

— Nu mi-este greu să te fac scăpat, dar cît îmi dai pentru asta? l-a întrebat Jia Qiang. Ş-apoi în făgăduieli deşarte nu prea mă-ncred eu! Dă-mi chitanţă!

— Ce să scriu?

— Simplu, a zis Jia Qiang. Scrie că ai pierdut la cărţi şi ai luat pe datorie de la mine atîţia *liang* de argint.

— Aşa am să fac, s-a-nvoit Jia Rui.

Jia Qiang a ieşit. Într-o clipă a apărut cu hîrtia şi pensula, pe care i le-a dat lui Jia Rui. După ce s-au tîrguit puţin, au convenit asupra a cincizeci de *liang*, sub care Jia Rui şi-a pus semnătura. Jia Qiang a luat chitanţa şi a început să glumească pe seama lui Jia Rong. Jia Rong, ieşindu-şi din fire, a scrîşnit din dinţi de mînie şi a zis apăsat:

— Mîine am să te spun tuturor, să te judece cum or crede de cuviinţă!

Apoi Jia Qiang s-a adresat lui Jia Rui.

— Eu voi cădea vinovat fiindcă ţi-am dat drumul. Poarta care dă înspre locuinţa stăpînei bătrîne este de mult sub lacăt, iar în sala de oaspeţi stăpînul bătrîn se uită la lucrurile care de-abia i-au sosit de la Nanjing, aşa că, dragul meu nu vei avea pe unde ieşi. Cel mai nimerit ar fi să pleci prin portiţa din dos, dar şi acolo s-ar putea să te-ntîlneşti cu careva. Aşteaptă puţin să mă duc să mă uit, apoi vin şi te iau. Aici nu vei putea rămîne, că vor aduce nişte lucruri. Trebuie să căutăm un loc.

Spunînd acestea, Jia Qiang a stins lumînarea şi trăgîndu-l pe Jia Rui după el, au ieşit în curte. Pe dibuite au ajuns la trepte şi Jia Qiang a spus :

— Stai sub trepte şi aşteaptă pînă mă întorc. Bagă de seamă, nu sufli o vorbă !

Jia Qiang s-a îndepărtat împreună cu Jia Rong. Lui Jia Rui, căruia i se tăiase răsuflarea, nu-i mai rămăsese nimic de făcut, decît să se ghemuiască sub scări. Reflectînd la situaţia în care se găsea, a auzit deasupra un zgomot şi cineva a vărsat o găleată cu murdărie cu atîta iscusinţă, că Jia Rui s-a simţit împroşcat din cap pînă-n picioare. Fără să vrea a gemut şi şi-a astupat gura cu mîinile. Ud leoarcă, tremura din tot trupul. Apoi a venit în fugă Jia Qiang.

— Să mergem ! Să mergem mai iute !

Aşa cum ieşise de sub scări, Jia Rui alerga spre casă de-i scăpărau călcîiele. Era cam pe la straja a treia şi fusese nevoit să strige să i se deschidă poarta.

— Ce-ai păţit ? l-au întrebat servitorii cînd l-au văzut în ce hal era.

— A fost întuneric şi am căzut într-o hazna, a minţit el.

Ajungînd în odaia sa, Jia Rui s-a îmbăiat şi s-a primenit. De-abia acum înţelese că Feng Jie şi-a bătut tot timpul joc de el, şi l-a cuprins furia. Dar din cînd în cînd îşi amintea de frumuseţea ei şi, necăjit că nici măcar n-o îmbrăţişase, toată noaptea nu închise ochii. Cu toate că n-a putut de fel să şi-o scoată din suflet pe Feng Jie, de atunci nici n-a mai dat pe la castelul Rongguo.

Jia Rong şi Jia Qiang treceau pe la el aproape zilnic să-i ceară bani şi Jia Rui se temea ca nu cumva bunicul lui să afle toată păţania. Patima pentru Feng Jie

dogorea în el şi-i sporea grijile, iar pe lîngă toate acestea fusese nevoit să înceapă a învăţa din răsputeri.

În ciuda celor douăzeci de ani ai săi, Jia Rui nu era însurat, iar gîndul că Feng Jie nu-i căzuse în mînă îl istovise în aşa măsură, încît, cum se spune, „simţise dureri şi în degete". Pe de-asupra, tremurase atîta de frig şi apoi alergase, că boala l-a ţintuit la pat. Pierduse pofta de mîncare, ochii i se împăienjeniseră, noaptea îl apuca fierbinţeala, ziua se simţea toropit şi-n plus nu mai putea să-şi ţină urina şi scuipa sînge... Şi toate acestea au izbucnit în mai puţin de o lună. Nemaifiind în stare să se ţină pe picioare, zăcea la pat. Cînd închidea ochii, gîndurile i se învălmăşeau, aiura şi se speria. L-au văzut vracii şi i-au prescris leacuri. Luase cîteva zeci de *jin* din cimaron, aconită, extract de carapace de broască ţestoasă, rădăcini de grîu, de iarbă, dar toate se dovediseră zadarnice.

Anul se apropia de sfîrşit şi apăruseră semnele primăverii, însă boala lui Jia Rui se arăta din ce în ce mai necruţătoare. Jia Dairu a pornit să ceară îndurare doctorilor, dar totul se dovedi fără nici un folos. Mai rămăsese o singură scăpare : să bea infuzie de rădăcina vieţii veşnice, *renshen*. Dar de unde avea să ia Dairu atîţia bani ? Neavînd încotro, s-a îndreptat către castelul Rongguo. Doamna Wang i-a spus lui Feng Jie să facă rost de doi *liang* de rădăcina vieţii şi să-i dea.

— Nu demult i-am pregătit leacuri bătrînei stăpîne, i-a spus Feng Jie. Ce-a mai rămas, am dat-o toată soţiei guvernatorului militar Yang. Chiar aseară am trimis să i-o ducă.

— Dacă noi nu mai avem, cere de la soacra ta, i-a zis doamna Wang. S-ar putea să aibă şi Jia Zhen. Caută un pic, dă-i omului să se vindece ! Şi tu te vei simţi bine, ştiind că ai salvat pe cineva de la moarte !

Feng Jie a promis, dar avea de gînd să nu trimită nicăieri să caute. A pregătit cîteva *qian* de firicele de *renshen* şi a poruncit cuiva să i le ducă lui Jia Dairu şi să-i spună că sînt din partea doamnei Wang şi că mai multă nu are.

Apoi a trimis pe una din fetele din casă la doamna Wang şi i-a spus :

— Am căutat peste tot, am strîns mai bine de doi *liang* şi i-am trimis.

În vremea aceasta Jia Rui ajunsese la disperare. Făcuse tot ce putuse să se vindece, dar irosise banii de pomană.

Şi iată că deodată s-a ivit să cerşească în poarta casei un călugăr daoist şchiop ; el a spus că ştie să vindece bolile hărăzite oamenilor drept pedeapsă pentru greşelile lor.

— Chemaţi-l pe sfîntul ăsta, a strigat Jia Rui, să-mi salveze viaţa !

A sărit din pat, s-a înclinat scurt şi s-a izbit cu capul de pernă.

Slugile n-au avut încotro şi l-au adus pe daoist.

— Buddha preamilostiv ! Scapă-mă şi pe mine ! l-a rugat, agăţîndu-i-se de braţ.

— Nu se vindecă boala cu leacuri ! a spus călugărul oftînd. Eu îţi voi da o comoară şi dacă te vei uita zilnic la ea, viaţa îţi va fi salvată.

Spunînd acestea, a scos din traistă o oglinjoară pe spatele căreia scria : „Nepreţuita oglindă a iubirii." Dîndu-i-o călugărul i-a spus :

— Oglinda asta am adus-o din templul Konglin, care se află în Lumea iluziei, şi este făcută de nemuritoarea zeiţă Jing Huan. Are puterea să vindece de boală pe cei mînaţi de gînduri păcătoase şi fapte nebuneşti şi-i aduce pe drumul cel bun, ocrotindu-le viaţa. Am luat-o cu mine pe pămînt să se oglindească în ea oamenii inteligenţi şi înzestraţi din familiile nobile. Dar îţi atrag atenţia să nu te uiţi în ruptul capului pe faţa ei, ci numai pe spate s-o priveşti. Acesta-i cel mai important lucru dintre toate ! Cînd voi veni peste trei zile să-mi iau înapoi oglinda, vei fi tămăduit !

Şi a plecat, cu toate rugăminţile lui Jia Rui de a mai zăbovi.

Luînd oglinda, Jia Rui s-a gîndit : „Ciudat călugăr ! De ce n-aş încerca să mă uit în oglindă să văd despre ce-i vorba ?" Stăpînit de acest gînd, a ridicat „nepreţuita oglindă", s-a uita pe spatele ei şi a văzut un schelet. A azvîrlit-o din mîini şi l-a înjurat pe călugăr :

— Ticălosul ! S-a gîndit numai să mă sperie ! Să mă uit pe faţa ei să văd ce mi se va arăta ?

Întorcînd oglinda, o zări pe Feng Jie care-i făcea semne cu mîna. O bucurie nebunească îl învălui. Deodată simţi cum el însuşi intrase în oglindă şi se unise

cu Feng Jie, ca apoi ea să-l dea la o parte. Întinzîndu-se pe pat, oglinda se răsturnă pe partea cealaltă și în fața îi apăru scheletul. O sudoare de gheață îl cuprinse. Adînc nemulțumit, întoarse din nou oglinda pe față și Feng Jie din nou îl amăgi și iar i se păru că pătrunde în oglindă. Făcu astfel de trei sau patru ori. Cînd vru să iasă ultima oară din oglindă, în fața lui se arătară doi oameni, care l-au prins, l-au încătușat cu lacăte de fier și l-au dus nu se știe unde.

— Lăsați-mă să-mi iau oglinda ! a strigat disperat Jia Rui.

Mai mult n-a mai rostit nici măcar un singur cuvînt.

Cei care îl îngrijeau l-au văzut cum se prăvălise pe spate și cum căsca larg ochii și se uita în palmă, de unde căzuse de mult oglinda, rostogolită pe dușumea. Cînd au alergat spre el, nu mai sufla ; sub el era o băltoacă rece și cleioasă. L-au îmbrăcat repede și l-au așezat pe pat. Jia Dairu și nevastă-sa plîngeau cu hohote și-l blestemau pe călugăr.

— Vrăjitor cumplit !

Jia Dairu a poruncit să se facă focul și să se arunce în el oglinda. Dar, chiar în clipa aceea, s-a auzit un glas:

— Cine l-a pus să privească în oglindă, să ia minciuna drept adevăr ? De ce-mi ardeți oglinda ?

După aceasta oglinda s-a înălțat în aer și a început să plutească prin casă. Cînd Jia Dairu a ieșit în curte, a văzut un călugăr daoist desculț, care striga :

— Vino la mine, neprețuită oglinjoară !

Atunci oglinda a zburat din casă, el a prins-o și a dispărut.

Jia Dairu a fost nevoit să se îngrijească de înmormîntarea nepotului. El a trimis veste neamurilor că peste trei zile va începe să-i citească din cărțile sfinte, iar în a șaptea zi va avea loc ceremonia de înhumare. Sicriul cu corpul neînsuflețit a fost dus și depus în spatele Templului idolilor din fier. Apoi au sosit membrii familiei Jia să-și exprime regretele. Jia She din castelul Rongguo a adus jertfă la înmormîntare douăzeci de *liang* de argint, Jia Zhen din castelul Ningguo a adus și el jertfă de douăzeci de *liang* de argint, ca și Jia Zheng din Rongguo. Celelalte neamuri, după puteri, au jertfit fie cîte unul-doi *liang*, fie cîte trei-patru *liang*. De la străini, colegii lui Jia Rui, care și-au dat și ei contribuția, s-au strîns în

total douăzeci-treizeci de *liang* de argint. Într-o astfel de situație, Jia Dairu n-a ținut seama de cîștigurile lui modeste și i-a făcut o înmormîntare cum se cuvenea.

Către sfîrșitul anului, pe neașteptate, s-a îmbolnăvit grav Lin Ruhai. El a trimis o scrisoare prin care o chema pe Lin Daiyu la el. Aflînd aceasta, Jia Mu s-a întristat. Dar cum nu avea altceva de făcut, ea a început s-o pregătească pe Daiyu de drum. Baoyu era de asemenea îndurerat, dar nu-i venea să o împiedice să-și împlinească îndatoririle de fiică, față de părinte. Jia Mu a hotărît ca Daiyu să meargă neapărat însoțită de Jia Lian, care trebuia s-o aducă înapoi.

În ceea ce privește cheltuielile călătoriei și darurile, nu e cazul să mai vorbim, Jia Mu luîndu-le pe toate asupra sa. Între timp au ales și ziua potrivită pentru drum. Jia Lian și Daiyu, după ce și-au luat rămas bun de la toți, însoțiți de slujitori, s-au urcat în barcă și au pornit spre Yangzhou.

Dacă doriți să știți cum s-a sfîrșit această călătorie, citiți cele ce urmează.

CAPITOLUL 11

*În care se povestește cum Jia Yuanchun
a fost aleasă pentru Palatul marilor stiliști
și cum de tînăr Qin Zhong
a plecat pe lumea cealaltă*

ZHI NENG

BAOYU și Qin Zhong au însoțit-o pe Feng Jie la Templul idolilor de fier, apoi s-au urcat în caleașcă și s-au întors în oraș. După ce le-au văzut pe Jia Mu și doamna Wang, fiecare s-a dus să se culce, în toată noaptea aceea nemaipetrecîndu-se nimic demn de povestit. A doua zi Baoyu a vizitat încăperea ce-i fusese pregătită pentru studiu și a hotărît să-nvețe-acolo, împreună cu Qin Zhong, în timpul serii.

Din păcate însă, se părea că Qin Zhong nu se bucura de sănătate deplină. Răcise prin oraș, apoi se întîlnise de mai multe ori, pe furiș, cu Zhi Neng. Toate acestea erau în afara ritmului său de viață și i-au slăbit puterile, iar acum, cînd se întorsese în castelul Rongguo, începuse să tușească, avea guturai, o stare proastă și își pierduse pofta de mîncare. Stătea ziua-ntreagă în casă ca să se vindece, neputînd să meargă la școală. Acest lucru nu-i era pe plac, dar neavînd încotro, Baoyu se hotărî să aștepte pînă cînd prietenul său avea să se restabilească.

Între timp a sosit ziua de naștere a lui Jia Zheng. Tocmai se adunaseră toate neamurile din castelele Ningguo și Rongguo ca să-l felicite, cînd pe neașteptate, în timpul larmei și veseliei, a apărut cineva și a anunțat :

— A venit domnul Xia, eunucul cel dintîi, de la cel de al șaselea castel [1], să vă transmită o hotărîre însemnată !

Neștiind despre ce putea fi vorba, Jia She și Jia Zheng s-au speriat și au poruncit să se curme ospățul, să se ridice mesele, să se deschidă larg porțile de la in-

[1] Soțiile și favoritele împăratului se împărțeau în șase categorii, fiecare ocupînd un castel separat.

trarea principală și să fie întîmpinat în genunchi reprezentantul împăratului.

Xia Bingzhong a sosit călare, însoțit de o mulțime de slugi. Pînă acum nu avusese o astfel de misiune și de aceea, cînd s-a apropiat de salon, toată fața i s-a luminat de un zîmbet plin de mulțumire. A intrat în încăperea plină și, întorcîndu-se spre sud, a zis :

— Mi s-a dat ordin să transmit domnului Jia Zheng ca neîntîrziat să se prezinte la curte și să se înfățișeze împăratului în Palatul înaltei stime.

Refuză să bea ceaiul și ieși deîndată, se aruncă pe cal și o porni în galop.

Nefiind în stare să ghicească motivele unei atît de neobișnuite vizite, Jia Zheng și-a pus veșmintele în grabă și a plecat la curtea împăratului.

Cuprinsă de spaimă și de nesiguranță, Jia Mu nu s-a putut stăpîni și a trimis pe urmele lui Jia Zheng cîțiva oameni, să afle ce se petrece. După un timp, care i se păruse destul de îndelungat, pe una din porți, răsuflînd din greu, alergau Lai Da și alții, aducînd vești bune :

— Stăpînul ne-a poruncit să spunem bătrînei doamne și celorlalte stăpîne să se prezinte la curte spre a mulțumi împăratului pentru marea sa milostenie.

Emoționată, Jia Mu ascultă veștile. Împreună cu ea se mai aflau în salonul cel mare doamna Xing, doamna Wang, doamna Yu, Li Wan, Feng Jie, Yingchun și celelalte surori. Jia Mu i-a cerut lui Lai Da să-i spună amănunțit despre ce era vorba.

— Noi n-avem de unde să știm ce se petrece la curte, a răspuns Lai Da. Eunucul ne-a înștiințat că domnișoarele noastre au fost alese pentru Palatul marilor stiliști și au primit titlul de Favorite Înțelepte și Virtuoase ale Împăratului. Apoi a ieșit afară însuși stăpînul nostru și ne-a spus același lucru. Acum stăpînul se află în Palatul de miazănoapte și v-a rugat să mergeți numaidecît să-i arătați împăratului mulțumire pentru mila ce-a avut.

De-abia acum Jia Mu s-a liniștit și fața i s-a luminat de bucurie. Aranjîndu-se după rang, Jia Mu, însoțită de doamna Xing, doamna Wang și doamna Yu s-au urcat în palanchin și s-au îndreptat spre curte.

Jia She și Jia Zhen și-au pus veșmintele de gală, au luat cu ei pe Jia Qiang și Jia Rong și le-au urmat ca slujitori ai lui Jia Mu. Locuitorii celor două castele Ning-

guo și Rongguo, începînd cu stăpînii și terminînd cu servitorii, fuseseră cuprinși de o nestăpînită bucurie.

Numai singur Baoyu rămăsese indiferent la toate. Care să fi fost motivele ? Iată. Nu demult, Zhi Neng plecase pe furiș din mînăstire în oraș și venise la Qin Zhong. Qin Bangye, tatăl lui Qin Zhong, bănuind despre ce putea fi vorba, o alungă pe fată și îi trase o bătaie bună băiatului.

Bătrînul a căzut la pat de inimă rea și peste cîteva zile și-a dat sufletul.

Qin Zhong, și așa destul de slăbit și bolnav, a trebuit să mai mănînce și bătaie ; după moartea tatălui său a suferit mult, și se căina neîncetat de purtarea sa, fapt care a făcut ca boala să i se înrăutățească. Toate acestea l-au întristat adînc pe Baoyu și nici chiar vestea onorării surorii sale Yuanchun n-a putut să-l îndepărteze de la gîndurile lui pline de amărăciune. Doar el singur n-a fost curios să afle cum Jia Mu a adus mulțumiri împăratului pentru îndurare, cum s-a întors ea înapoi acasă și cum după aceea au venit neamurile și prietenii să prezinte felicitările ; stătea departe de veselia care domnea peste castelele Ningguo și Rongguo în acele zile, purtîndu-se în așa fel, de parcă nimic deosebit nu s-ar fi întîmplat. Toți rîdeau de el, zicînd că în ultima vreme este de nerecunoscut.

Noroc că a venit cineva și a adus vestea că Jia Lian și Lin Daiyu urmau să sosească a doua zi. Această știre l-a mai înveselit puțin. Apoi, cînd lucrurile au fost înțelese mai în amănunțime, s-a dovedit că împreună cu ei venise și Jia Yucun, care primise recomandarea lui Wang Ziteng, fusese de mult primit de împărat și acum aștepta numirea pentru un post vacant în Capitală. Jia Yucun venea împreună cu ei, deoarece fusese cîndva preceptorul lui Daiyu și era rudă cu Jia Lian.

Pe cît se părea, Lin Ruhai, așa cum se stabilise, fusese îngropat în cimitirul străbunilor. Dacă Jia Lian ar fi oprit la toate stațiile, ar fi ajuns acasă de-abia peste o lună.

Aflînd însă marea veste, el s-a grăbit să-și urmeze drumul, n-a oprit nicăieri, astfel că se găsea aproape de casă. Toate acestea nu-l interesau pe Baoyu, nu-l privea decît sănătatea lui Daiyu.

A doua zi după-amiază s-a dat de ştire :

— Domnul Jia Lian şi domnişoara Lin Daiyu au sosit la castel.

Profitînd de această întîlnire, fiecare povestea celuilalt despre bucuriile şi tristeţile lui, neputîndu-se înlătura lacrimile de durere. Apoi au urmat felicitările şi condoleanţele. Baoyu a primit-o pe Daiyu şi i s-a părut că moartea tatălui ei parcă o schimbase. După ce şi-a aranjat cu grijă odaia, podoabele şi statuetele, şi-a orînduit cărţile aduse. Apoi a dăruit lui Baoyu, Baochai, Yingchun şi celorlalte surori, hîrtie, pensule şi alte obiecte de scris.

Drept răspuns, Baoyu a scos cu multă grijă, ca pe un lucru de preţ, mătăniile din esenţă aromată, pe care le primise cîndva de la guvernatorul Beijing-ului şi i le-a dat lui Daiyu, dar fata pe neaşteptate şi-a ieşit din fire :

— Nu-mi trebuie ! Pentru mine mătăniile astea sînt nişte nimicuri ! şi a azvîrlit darul pe duşumea. Baoyu a fost nevoit să le ridice.

Dar asupra acestora deocamdată nu vom mai stărui.

Între timp Jia Lian se văzuse cu toate neamurile şi se-ntorsese acasă. Feng Jie nu avea nici o clipă de răgaz, însă Jia Lian venise de la drum lung, astfel că lăsă la pămînt toate treburile, ca să se îngrijească de el. În casă, nefiind nimeni străin, ea a spus glumind :

— Vă felicit pentru marea bucurie, cumnat al împăratului ! Poate veţi fi ostenit de drum ! Încă de ieri, de cum a venit solul vostru, v-am pregătit o cupă de vin ! Nu ştiu însă dacă veţi primi cu bunăvoinţă sau nu sărmana mea trataţie !

— Ce-i cu tine ? Ce-i cu tine ? Mă faci să rîd ! a zis Jia Lian. Foarte recunoscător ! Foarte recunoscător !

În momentul acela au intrat Ping Er şi alte fete, s-au ploconit, apoi au servit ceaiul.

Întrebînd despre tot ce s-a petrecut în lipsa lui, Jia Lian i-a mulţumit încă o dată lui Feng Jie pentru grijile ce le purtase pe umerii săi, cît fusese plecat.

— Cum aş fi putut să văd de toate treburile gospodăriei ? a început să se plîngă Feng Jie. Nu-s destul de descurcăreaţă, sînt prea nepricepută ; dacă cineva m-ar lovi cu bîta, eu aş crede că nu-i decît o împunsătură de ac ! Şi peste toate, am şi-o fire slabă, e de ajuns să-mi spună cineva o vorbă dulce, că mă şi înmoi. Cum n-am

mai condus așa treburi grozave și cum nici curaj nu am dacă stăpîna bătrînă își arată o cît de mică nemulțumire, apoi noaptea-ntreagă nu mai pot dormi. De cîteva ori i-am și spus că renunț, dar nici n-a vrut să audă, învinuindu-mă că fug de lucru și că nu-mi place să învăț. De unde ar fi putut să știe că eu nu mă pricep, că nu-mi vine să spun un cuvînt mai mult, că n-am curaj să fac un pas mai departe! Doar știi cît de greu e să poți ține-n frîu femeile noastre. Dacă greșești puțin, încep să te bîrfească și să rîdă de tine; dacă nu le faci pe plac, înjură salcîmul arătînd spre dud. Și nu te-ar ajuta la nevoie! Ațîță oamenii între ei ca să tragă foloase, omoară omul cu cuțitul altuia, întețesc focul turnînd gaz peste el, se încăpățînează în prostie, nu prind vasul cu gaz cînd acesta cade — iată de ce-i în stare toată șleahta asta! Iar eu sînt prea firavă, nu asupresc pe nimeni și de aceea nu încetează să mă jignească. Însă cel mai ciudat lucru a fost cînd la castelul Ningguo s-a stins doamna Qin. În trei rînduri s-a tîrît în genunchi Jia Zhen în fața stăpînei bătrîne, implorînd-o să mă lase să le dau ajutor! Bineînțeles c-am refuzat, dar stăpîna s-a făcut că se-nvoiește, mi-a poruncit să mă duc, ca după aceea să-mi găsească tot mie vină. În cele din urmă am încurcat totul, n-am fost în stare să îndeplinesc toate ritualurile și bineînțeles că Jia Zhen și pînă astăzi se arată nemulțumit și se căiește că m-a poftit. Dacă-l vezi cumva mîine, cere-i iertare din partea mea și întreabă-l cine l-a pus să lase toate grijile familiei pe umerii unei fete atît de tinere și nepricepute?

În acest timp s-au auzit afară voci.

— Cine e? a întrebat Feng Jie.

— Mătușa Xue a trimis-o pe Xiang Ling cu treburi, a răspuns Ping Er, i-am arătat ce trebuie și am trimis-o înapoi.

— Iată despre ce era vorba! a exclamat Jia Lian. De curînd am văzut-o pe mătușa Xue trecînd pe lîngă mine împreună cu o fetiță drăgălașă. Am aflat că este slujitoarea ei, pentru care s-a judecat Xue Ban. O cheamă Xiang Ling și nu demult a devenit favorita lui Xue Ban. Cît este de fermecătoare! Și necioplitul de Xue Ban a necinstit-o!

— Oooo! a strîmbat din nas Feng Jie. Se pare că după drumul la Suzhou şi Hangzhou ar fi trebuit să cunoşti întrucîtva lumea, dar ai rămas tot nesăţios ca mai înainte! Dacă-ţi ard atîta călcîile după ea, nu face nimic, o schimb pe Ping Er cu ea. Ştii dar că Xue Ban „mănîncă din castron şi se uită în oală". De cîte ori în anul ăsta nu s-a certat cu mătuşa Xue, că n-o poate avea pe Xiang Ling! Mătuşa Xue a chibzuit că Xiang Ling are înfăţişare plăcută, este blîndă şi supusă, iar domnişoarele de rînd din familiile bogate sînt departe de a se asemui cu ea, de aceea a făcut o petrecere, a invitat musafiri şi în auzul tuturor a anunţat că Xiang Ling va deveni favorita fiului său. Dar n-a trecut o jumătate de lună şi i-a dat cu piciorul, cum le-a dat şi altora!

De-abia termină Feng Jie aceste vorbe, că-n uşă apăru o fată care anunţă:

— Stăpînul îl aşteaptă pe domnul Jia Lian.

Jia Lian s-a ridicat numaidecît, şi-a potrivit hainele şi a ieşit.

Feng Jie a întrebat-o pe Ping Er:

— Pentru ce a trimis mătuşa Xue pe Xiang Ling?

— Care Xiang Ling? a zis Ping Er. Am spus într-adins aşa. O credeţi chiar atît de proastă pe nevasta lui Wan Er...

Zicînd acestea s-a aplecat spre Feng Jie şi i-a şoptit la ureche:

— A adus birul acum cît se află stăpînul acasă! Ce i s-o fi năzărit? Noroc că am întîlnit-o la timp, că ar fi venit direct la dumneavoastră, vrea să scoată bani şi din oala cu apă clocotită! Dacă-ar fi să ştie cîţi bani aveţi, oare s-ar putea să nu dea iama prin ei? De-asta m-am şi gîndit să-i iau eu şi s-o trimit de unde a venit. Nici n-am crezut c-o să auziţi! Iată de ce am născocit că Xiang Ling a venit aici!

— A! Eu credeam că mătuşa Xue a aflat de venirea stăpînului nostru şi a trimis să vadă! a rîs Feng Jie. Care va să zică m-ai păcălit!

În timp ce discutau, s-a întors şi Jia Lian. Feng Jie a poruncit să i se aducă vin şi bucate; soţii au stat unul în faţa celuilalt. Lui Feng Jie îi cam plăcea să bea, dar nu prea îndrăznea în faţa bărbatului ei. Dar iată că a venit doica lui Jia Lian, mama Zhao. Feng Jie şi Jia Lian s-au ridicat numaidecît, au invitat-o să stea pe *kan*

şi i-au oferit vin. Dar mama Zhao n-a vrut cu nici un chip.

Atunci Ping Er a pus lîngă *kan* o măsuţă cu un scăunel pentru picioare şi mama Zhao s-a aşezat. Luînd de pe masa sa două farfurii neatinse, Jia Lian a cerut să fie puse pe măsuţa mamei Zhao.

— Mamă, nu lua asta, a oprit-o Feng Jie, că poţi să-ţi rupi dinţii.

Întorcîndu-se către Ping Er a întrebat-o :

— Unde-i şunca moale de care ţi-am vorbit azi dimineaţă ? Adu-i-o ! De ce n-ai prăjit-o mai devreme ?

Apoi i-a spus mamei Zhao :

— Mamă, gustă din vinul adus de fiul tău !

— Beau ! a zis ea. Am să beau şi eu o cupă. N-o să mă tem. Numai că nu vreau să-ntrec măsura. La drept vorbind, eu n-am venit aici ca să beau, ci c-o treabă mai osebită. Vă rog să mă ascultaţi şi să-mi arătaţi puţină îndurare. Stăpînul nostru Jia Lian ştie doar să făgăduiască, dar cînd ajunge la fapte, uită. Şi doar eu l-am crescut. Acum, c-am îmbătrînit, ar putea să se-ngrijească puţin şi de cei doi copii ai mei, că nimeni nu-l va ponegri pentru asta. L-am rugat, de mai multe ori mi-a promis, dar degeaba. Acum, cînd v-a căzut din cer o asemenea bucurie, nu se poate să n-aveţi milă de oameni ! De-asta am şi venit să-l rog pe stăpînul Jia Lian să-i fie milă de mine, să nu mă lase să mor de foame !

— Ce vorbeşti, mamă ! a rostit Feng Jie, adu-ţi copiii la noi. Vor fi în grija mea ! Parcă nu cunoşti firea lui Jia Lian ? Ai dat laptele tău unui străin care nici nu vrea să se gîndească la tine. Crezi oare că fiii tăi sînt mai buni ca alţii ? Cine-ndrăzneşte să spună că nu-i iubeşti şi nu îngrijeşti de ei ? Te-au primit atît cît l-ai crescut pe Jia Lian, dar cîştigul, tot străinii l-au tras. Dar nu chiar asta am vrut să spun, a adăugat Feng Jie ; ceea ce noi socotim „străin", s-ar putea în ochii tăi să însemne „al nostru".

La aceste cuvinte, toţi cei de faţă au rîs. Nici mama Zhao nu s-a putut opri să nu rîdă, şi, pomenind numele lui Buddha, a spus :

— Da ! Acum sînt toate limpezi ca ziua ! Dacă e să vorbim de „al nostru" şi „străin", apoi stăpînul nu se uită la asta. Cu bunătatea lui nu poate să nu dea cînd i se cere.

— Cum să nu ? a rîs Feng Jie. El este bun mai ales cu bărbații care au femei frumoase, dar cu noi, celelalte, este neînduplecat.

— Sînt foarte fericită, stăpînă, că-mi arătați atîta îndurare, a dat din cap mama Zhao. Să bem un păhărel ! Acum pot să fiu liniștită !

Jia Lian nu se simțea tocmai în largul său, dar a zis rîzînd :

— Nu spuneți prostii ! Mai bine puneți masa, că va trebui să merg din nou la stăpînul Jia Zheng să mă sfătuiesc cu el în niște treburi.

— Ai grijă, nu cumva să întîrzii, l-a prevenit Feng Jie. Ce ți-a spus stăpînul cînd te-a chemat ?

— Că împărăteasa ne va vizita în curînd, a răspuns el.

— Înseamnă că totul s-a hotărît ? a întrebat grăbită Feng Jie. Judecînd după cărțile pe care le-am citit și după jocurile pe care am ajuns să le văd, astfel de împărați nu prea erau în vremurile de demult.

— Adevărat ! Adevărat ! a întărit mama Zhao. Sînt o proastă, zău așa, aud toată ziua de „întrevederea cu părinții", dar nu pot pricepe nicidecum despre ce este vorba. Și voi tot de asta ați pomenit ! Nu-mi spuneți și mie ce va să-nsemne ?

Jia Lian s-a apucat s-o lămurească :

— Împăratul nostru ia totdeauna în seamă simțămintele supușilor săi și crede că „venerarea strămoșilor" este cel mai mare lucru pe pămînt și că legătura dintre părinți și copii se face după legile firii, bune atît pentru familiile de viță, cît și pentru oamenii de rînd. Împăratul, care zi și noapte își cinstește neobosit străbunii și nici nu poate să-și împlinească așa cum ar vrea îndatoririle sale de fiu, înțelege că soțiile, favoritele și de asemenea fetele care își petrec ani mulți la curte, nu pot să nu se gîndească la părinții lor. Pe de altă parte, părinții, ducînd dorul fetelor și neputînd să se vadă cu ele, dacă se-ntîmplă ca vreunul din ei să se îmbolnăvească din pricina asta, înseamnă că se tulbură însăși orînduiala prestabilită a naturii.

De aceea împăratul a și căpătat învoire de la părinții săi ca în ziua de douăzeci și șase a fiecărei luni să îngăduie să vină la curte pe cei ce-au dat naștere soțiilor și favoritelor, să-și întrebe fiicele de sănătate. Îm-

păratul bătrîn, împreună cu împărăteasa, sînt nespus de mulțumiți și laudă ocîrmuirea de acum ca fiind plină de smerenie și omenie. De aceea cei doi înțelepți au spus că dacă părinții vin la curte, și vor respecta toate ceremoniile de la palat, mamele și fiicele se vor simți stingherite și nu vor putea să-și arate în voie simțămintele.

Astfel au hotărît să dea dovadă de și mai multă îndurare și au dat lege în care se spune că rudele soțiilor și favoritelor împăratului care au stare, pot ridica gospodării mari și curți separate, unde să se poată întîlni în tihnă, în afară de vizita din data de douăzeci și șase de la palat și de altă vizită. Și li se îngăduie să obțină calești cu zurgălăi, ca în felul acesta să poată și mai mult să înflorească simțămintele rudelor, și laolaltă să se bucure de legăturile dăruite de cer. Cine ar putea să nu încerce bucurie și mulțumire? Tatăl lui Zhou Guifei a și început să înalțe o curte aparte pentru „întrevederea cu părinții". Wu Tianyu, tatăl lui Wu Guifei, de asemenea, s-a dus în oraș să aleagă un loc potrivit. Oare asta nu înseamnă că totul este hotărît?

— *A Mi To Fo*[1]*!* a șoptit mama Zhao. Iată, așadar, despre ce era vorba! Înseamnă că și noi trebuie să ne pregătim s-o primim pe domnișoara noastră de la Curte?

— Cum altfel? a spus Jia Lian. Dacă n-ar fi fost asta, pentru ce ne-am fi agitat atîta cu toții?

— Dacă e așa, se cade să mă duci și pe mine să văd lumea! a zis Feng Jie, neputînd să-și ascundă bucuria. Ce păcat că sînt atît de tînără! Dacă m-aș fi născut cu douăzeci-treizeci de ani mai înainte, toți acești bătrîni nu m-ar mai învinovăți că-s nepricepută și nu cunosc lumea! Chiar și povestea aceea, că împăratul Tai Zi la fel cu Shu Niu, a cutreierat pămînturile sale, mi se pare mai interesant decît toate cărțile!

Cu părere de rău însă, eu n-am putut fi de față la o astfel de întîmplare!

— Bine, dar așa ceva se petrece o dată la o mie de ani! a întărit mama Zhao. În timpul acela, eu însămi eram doar o fetiță și de-abia, de-abia începusem să

[1] Vezi notele la pp. 142, 255. Amitabha, personaj din panteonul budist, preluat de orientarea mahayana (da cheng) a budismului șinizat. Potrivit credinței Amitabha simboliza lumina nemărginită, fiind stăpînul raiului (xitian). În temple este reprezentat stînd pe un tron, în formă de lotus și schițînd cu mîna dreaptă semnul păcii.

pricep lucrurile. Stăpînul Jia făcea corăbii și îngrijea de digurile din Gusu și Yangzhou. Odată i-a venit rîndul să-l primească pe împărat! Cîți bani n-a risipit! Argintul curgea ca apa rîului, ba poate și mai bine...

— Și cu familia noastră, Wang, s-a întîmplat, cîndva la fel, a întrerupt-o Feng Jie pe mama Zhao. Atunci tatăl meu se îngrijea de primirea darurilor trimise la curte de diferiți împărați. Toți străinii au locuit în casa noastră. Toate mărfurile pe care le-au adus în Yue, Min, Dian și Zhe [1], erau ale noastre.

— Cine nu știa asta! a zis mama Zhao. Și proverbul spune:

Long Wang, de nu-ți ajunge nefritul pentru pat,
Wang din Jinling te-a și împrumutat!

Zicala privește familia dumitale stăpînă! Acum în Jiang'nan trăiește familia Zhen. Ah, ce neam mare mai este și ăsta! Ei au primit de patru ori pe împărat. Dacă n-aș fi văzut cu ochii mei, nici nu m-ar crede nimeni ce spun! Argintul la ei nu prețuia mai mult decît gunoiul, iar toate lucrurile scumpe se grămădeau la ei ca munții. Și dacă ar fi trebuit pedepsiți pentru vreo fărădelege, ei tot nu s-ar fi sinchisit, cuvîntul „încălcare" pentru ei nu exista!

— Am auzit și eu pe bunicul meu spunînd la fel, a întărit Feng Jie. Știți ce poate trezi aici nedumerirea? Este de mirare cum de-a ajuns această familie putred de bogată.

— Să vă spun un singur lucru, stăpînă, a continuat mama Zhao. Au ascuns banii împăratului cheltuindu-i apoi tot pentru el! Vă puteți gîndi că și-ar irosi cineva propriul ban numai de dragul unui asemenea joc distractiv?

În acest timp doamna Wang a trimis o slujitoare să întrebe dacă Feng Jie a prînzit, de unde aceasta a înțeles că doamna Wang vrea s-o vadă. Feng Jie s-a grăbit să se ducă. Dar chiar atunci s-a anunțat:

— Au sosit frații Jia Rong și Jia Qiang din partea de răsărit a castelului Ninguo.

Jia Lian de-abia a avut timp să-și spele mîinile și cei doi tineri s-au și înființat.

[1] Denumirea literară a provinciilor Canton, Fujian, Yunnan și Zhejiang.

— Ce veşti aduceţi ? i-a întrebat Jia Lian.
Feng Jie pregătită de plecare, s-a oprit.
— M-a trimis tata, a început Jia Rong. Stăpînul cel bătrîn a hotărît să ridice o altă curte, pe o suprafaţă de trei *li* şi jumătate, ce se va întinde de la zidurile de răsărit ale castelului Ningguo, unde-i grădina, şi pînă la marginea de miazănoapte-apus a grădinii castelului Rongguo. A şi chemat oamenii să întocmească planul, pe care mîine îl vom putea avea. Sînteţi obosit de pe drum, unchiule ! Nu-i cazul să veniţi, deocamdată, la noi ! Dacă aveţi ceva de spus, vă aşteptăm mîine dimineaţă.
— Mulţumesc stăpînului pentru atenţia şi grija ce mi-o arată, a zis zîmbind Jia Lian. Dacă spune că pot să nu vin, nu voi veni ! A hotărît bine ! Acolo se va construi şi simplu şi uşor. Dacă ar fi ales alt loc, ar fi fost mai greu şi cu multă bătaie de cap. Spune-i că am ascultat cu supunere hotărîrea sa şi că mi se pare că locul ales este cel mai bun şi nu-i nevoie să mai caute altul. Mîine dimineaţă voi merge să-l întreb de sănătate şi să chibzuim amănunţit.

După ce a vorbit, Jia Qiang s-a apropiat de Jia Lian spunînd :
— Stăpînul bătrîn m-a trimis la Gusu ca să tocmesc comediante şi să invit un învăţător ; în afară de aceasta mi-a poruncit să procur instrumente muzicale şi să mai rezolv nişte treburi... Cu mine vor merge doi tineri iubitori de artă, Dan Pinren şi Bu Guxiu, precum şi cei doi fii ai lui Lai Da. Mi-a poruncit să te înştiinţez de toate acestea, unchiule.

Jia Lian îl cercetă atent pe Jia Qiang şi în cele din urmă îl întrebă :
— Poţi să te descurci în asemenea probleme ? Cu toate că nu-s cine ştie ce, e necesar să fii cu ochii în patru, să nu te inducă în eroare.
— Oricum, trebuie să mă deprind şi cu aşa ceva, a răspuns rîzînd Jia Qiang.

În acest timp Jia Rong, profitînd de umbra în care se găsea, atinse cu mîna fusta lui Feng Jie. Ea ghici numaidecît ce era în capul lui, dar se prefăcu a nu băga de seamă, respingîndu-l.
— Eşti din cale-afară de grijuliu, s-a adresat ea lui Jia Lian. Crezi că stăpînul bătrîn n-o fi ştiut mai bine

decît noi unde și pe cine să trimită ? Dacă te temi că Jia Qiang nu este îndeajuns de priceput în astfel de treburi, cine va fi mai chemat să le facă ? Ei nu mai sînt niște copii și, dacă „n-au mîncat carne de porc, cel puțin au văzut porcul fugind". Pe ei i-au trimis oamenii lui, înseamnă că nu trebuie să facă singuri aceste treburi ? Eu cred că bine a procedat.

— Asta așa e, a spus Jia Lian. N-am nimic împotrivă, mă gîndesc numai ce sumă va trebui pentru împlinirea tuturor sarcinilor. Apoi întorcîndu-se către Jia Qiang : De unde vei lua toți banii ?

— Și acest lucru a fost gîndit, a spus Jia Qiang. Domnul Lai Shen fu de părere că n-avem de ce să luăm bani din Capitală. Familia Shen ne datorează cincizeci de mii de *liang* de argint. Ieri i-a trimis o scrisoare ca să-i dea la început treizeci de mii de *liang* și să păstreze restul de douăzeci de mii de *liang* pentru lampioanele colorate, lumînări, perdele și pologuri.

— Cred că va fi bine, a dat din cap Jia Lian.

— Am doi oameni buni, a intrat în vorbă Feng Jie, adresîndu-se lui Jia Qiang. Ai putea să-i iei cu tine, îți va fi mai ușor.

— Fiindcă veni vorba ! a exclamat Jia Qiang. Tocmai mă pregăteam să vă rog, mătușă, să-mi dați oameni !

Apoi a întrebat cum se numesc aceștia. La rîndul ei, Feng Jie a întrebat-o pe mama Zhao, care a stat, s-a gîndit și la început n-a priceput despre ce era vorba. Apoi dintr-o dată s-a luminat :

— Unul se numește Zhao Tianliang, iar celălalt Zhao Tiandong, a zis ea zîmbind.

— Vezi, nu uita ! i-a atras atenția Feng Jie lui Jia Qiang. Bine ! Atunci mă duc să-mi văd de treburi !

Feng Jie a ieșit. Jia Rong a urmat-o și, zîmbind șiret, a întrebat :

— Mătușă, poate aveți nevoie de ceva ? Dați-mi o notă și am să caut.

— Nu vorbi prostii ! a strigat la el Feng Jie. Ți-nchipui oare că-mi vei cîștiga bunăvoința în schimbul cîtorva fleacuri ? De altfel nici nu mă mir că toate nimicurile vor fi pentru mine cine știe ce rarități !

A rîs și a pornit mai departe. Jia Qiang, întorcîndu-se spre Jia Lian, i-a pus aceeași întrebare :

— Prea te-aprinzi ! i-a răspuns Jia Lian. Nici n-ai prins bine gustul afacerilor şi te şi avînţi. Dacă voi avea neapărat nevoie de ceva, îţi voi scrie.

Spunînd acestea Jia Lian i-a lăsat pe cei doi băieţi să plece. S-au mai ivit apoi şi alţi cîţiva oameni cu diverse treburi. Istovit, el a poruncit să nu mai fie deranjat.

Feng Jie s-a întors şi ea, de-abia pe la straja a treia. S-a culcat numaidecît şi a adormit.

A adoua zi de dimineaţă Jia Lian a trecut pe la Jia She şi Jia Zheng, apoi însoţit de ei şi de cîţiva prieteni s-au dus la locul unde se hotărîse să se ridice foişorul întrevederii cu părinţii, chibzuind şi asupra numărului lucrătorilor pe care aveau să-i angajeze. Au adunat meşteri în toate meseriile şi au început să care aurul, argintul, bronzul, aluminiul, nisipul, lemnul şi cărămida. Au spart construcţiile şi zidurile de la Grădina tuturor aromelor şi pînă la curtea castelului Rongguo. Au fost dărîmate toate locuinţele slugilor de la castelul Rongguo. Între cele două castele se afla o alee pe care au lăsat-o să lege mai departe clădirile. Pîrîiaşul care curgea pe sub zidurile din colţul de miazănoapte al Grădinii tuturor aromelor putea să treacă fără nici o piedică în curtea castelului Rongguo. Şi chiar dacă grădina Rongguo nu abunda prin stîncile pitoreşti, care să-i dea farmecul, aceasta n-a stînjenit construcţia, fiindcă acolo unde locuia Jia She se aflau crînguri de bambus, coline artificiale, foişoare şi pavilioane, parapete şi balustrade, care puteau fi mutate aici. Cele două castele aflîndu-se unul lîngă altul, se puteau, aşadar, contopi, ceea ce scutea cheltuielile de prisos. Astfel că nu trebuia să se irosească o sumă prea mare. Construcţia a fost încredinţată unui meşter renumit, poreclit Munteanul Ye, care a socotit cu mult cumpăt toată lucrarea şi căruia i s-au avansat sumele trebuincioase.

Nedeprins să se ocupe cu asemenea lucruri, Jia Zheng a lăsat totul pe seama lui Jia She, Jia Zhen, Jia Lian, Lai Da, Lai Shen, Lin Zhixiao, Wu Xindeng, Zhan Guang şi Cheng Xixing.

Aranjarea ridicăturilor decorative şi a iazurilor, plantarea bambuşilor şi florilor, precum şi toate cele hărăzite ca podoabă s-au dat în seama Munteanului Ye. Jia Zhen supraveghea numai ceea ce se lucra şi, dacă

era cazul, se sfătuia cu Jia She și cu ceilalți. Jia She trăia fără nici o grijă și aproape că nu se ocupa de nimic. Cînd, la nevoie, Jia Zhen ori ceilalți îl chemau și trebuia să-și dea părerea, aducea degrabă pe Jia Lian, Lai Da sau pe oricare altcineva.

Jia Rong urmărea confecționarea obiectelor din aur și argint. Jia Qiang plecase la Gusu. Jia Zhen și Lai Da supravegheau munca lucrătorilor, se ocupau de plăți și împărțeau oamenii. Tot ce se petrecea în castelul Rongguo și Ningguo nu poate fi cuprins în cuvinte puține. Peste tot era larmă și însuflețire. Dar despre aceasta vom povesti cu altă ocazie.

Baoyu se simțea încîntat că ai casei erau prinși cu treburi atît de serioase, încît nici tată-său, Jia Zheng, nu mai ajungea să-l întrebe de lecții. Doar boala lui Qin Zhong, care se agrava pe zi ce trecea, îl neliniștea și-i întuneca bucuria. S-a sculat ca de obicei dis-de-dimineață, s-a spălat, s-a pieptănat și tocmai se pregătea să meargă la Jia Mu să-i îngăduie să-l viziteze pe Qin Zhong, cînd deodată l-a zărit pe Ming Yan stînd lîngă paravanul de lîngă poarta a doua și făcîndu-i semn cu mîna.

— Ce-i cu tine aici ? l-a întrebat Baoyu ieșind din casă.

— Domnul Qin Zhong se prăpădește ! a răspuns Ming Yan.

Baoyu a tresărit de groază și a întrebat numaidecît :

— Cum se prăpădește ? Doar ieri am fost la el și era în toată firea !

— Nu știu, a zis Ming Yan. A fost aici un bătrîn de la ei și mi-a povestit.

Baoyu fugi cît îl ținură picioarele la Jia Mu. Jia Mu dădu poruncă să fie trimiși oameni de treabă, să-l însoțească pe Baoyu.

— Vizitează-ți prietenul și întoarce-te, repede, a zis ea urîndu-i drum bun. Vezi, nu sta prea mult !

Baoyu s-a dus în goana mare în camera sa, și-a schimbat hainele și a ieșit. Caleașca nefiind pregătită, a așteptat în sală nerăbdător și nemaigăsindu-și locul. Cînd a sosit, Baoyu s-a aruncat în ea, Li Gui și Ming Yan urmîndu-l. În poarta casei unde locuia familia Qin era pustiu. Baoyu a intrat înăuntru ca fulgerul, slujito-

rii pășind după el. Două rude îndepărtate ale lui Qin Zhong și fetele care îl îngrijeau, de frică s-au ascuns care încotro.

Qin Zhong a căzut de cîteva ori în nesimțire și a fost schimbat într-alt loc [1]. Văzîndu-l, Baoyu nu s-a mai putut stăpîni și a izbucnit în hohote de plîns.

— Nu plîngeți, l-a sfătuit Lai Da. Fratele Qin Zhong este istovit de boală și nu mai poate să suporte patul, iată de ce a fost mutat. Cu lacrimile n-aveți decît să-l tulburați și mai mult, stăpîne !

Baoyu și-a întrerupt suspinele. S-a apropiat de Qin Zhong și a observat că stătea culcat pe pernă, cu ochii închiși, răsufla greu, iar fața-i era albă ca ceara.

— Frate Qin Zhong, sînt eu, Baoyu, l-a strigat el.

L-a strigat de trei ori la rînd, dar Qin Zhong a rămas cu ochii închiși ca mai-nainte.

— A venit Baoyu, a mai zis el.

Qin Zhong era de mult fără cunoștință. Numai în pieptul său mai pîlpîia răsuflarea. Văzuse cum o mulțime de demoni cu frînghii și cu hrisovul pe care era scrisă soarta sa stătea gata să se năpustească asupra-i și să-l tîrască după ei.

Dar sufletul lui Qin Zhong putea să plece așa repede ? El și-a amintit că nu mai era nimeni să îngrijească de treburile gospodăriei, că Zhi Neng încă nu-și aflase nici un adăpost, și a implorat demonii să-i amîne săvîrșirea judecății. Dar ei se arătau neîndurători și-l dojeneau pe Qin Zhong : „Ești doar învățat, ai citit cărți ! Oare nu știi proverbul : dacă Yan Wang a poruncit să mori la straja a treia, cine cutează să-ți lungească viața pînă la a cincea ? Noi aparținem împărăției întunericului, sîntem neclintiți și nu păsuim niciodată pe nimeni, nu ne potrivim cu cei din împărăția luminii, la care oricînd găsești tot soiul de motive".

Și deodată, în mijlocul unui zgomot infernal, sufletul lui Qin Zhong a auzit patru cuvinte : „A venit Baoyu", și a continuat să implore demonii : „Aveți îndurare, lăsați-mă să vorbesc cu prietenul meu și mă întorc numaidecît". „Care prieten ?" au șoșotit demonii. „Nu vă voi înșela, a continuat să-i roage Qin Zhong.

---

[1] Expresie obișnuită folosită la moartea cuiva. Își are originea în vechime, cînd se spune că Shen San, înainte de a-și da sufletul a cerut să i se schimbe așternutul.

El este nepotul ducelui Rong, pe numele mic Baoyu".

Auzind discuția, cel dintîi demon-judecător a apărut de îndată în învălmășeală și s-a năpustit asupra celorlalți demoni rostind cuvinte de ocară: „V-am spus să-l lăsăm. Nu m-ați ascultat, iar zarva și tărăboiul vostru au atras aici oamenii, care sînt ocrotitori ai soartei. Ce ne facem acum?"

Observînd îndoiala judecătorului, toți demonii au început să-și agite mîinile, să bată din picioare și să-și strige cu voce tare nemulțumirea: „Hei, bătrîne, înainte erai temut și puternic, iar astăzi te sperii de cuvinte ca «Baoyu — piatră nestemată»! El aparține împărăției luminii, iar noi întunericului și n-avem nimic de-mpărțit cu el!" Judecătorul s-a aprins și mai tare, țipa și blestema fără să simtă oboseală.

Ce s-a mai întîmplat după aceea, veți afla din cele ce urmează.

CAPITOLUL

12

În care se povestește cum datorită milosteniei împăratului, Yuan Chun și-a vizitat părinții și cum Baoyu și-a dezvăluit însușirile în fața alor săi

LING GUAN

ÎN ACEST TIMP, în iatacul doamnei Wang, a apărut cineva care a spus că este nevoie de mătase pentru a îmbrăca diferite lucruri, iar Feng Jie a fost trimisă să se ocupe de toate acestea. Altcineva s-a rugat ca Feng Jie să îngăduie să se strîngă vasele din aur şi argint. Datorită acestor împrejurări, doamna Wang şi toţi cei din imediata apropiere a stăpînilor nu-şi mai vedeau capul de treburi.

Baochai, care după moartea lui Qin Zhong îl însoţea pe Baoyu, împreună cu celelalte fete, înţelegînd toată situaţia, a spus :

— Să mergem de aici, că mai rău încurcăm.

S-a ridicat şi, urmată de Baoyu şi de ceilalţi, s-a dus în odaia lui Yingchun.

În toate aceste zile doamna Wang a avut multă bătaie de cap. Abia către luna decembrie au fost toate pregătirile terminate în vederea întîlnirii cu Gui Fei [1] şi cei care au condus munca au predat în întregime totul, conform calculelor şi inventarelor. În toate camerele au fost aranjate cele trebuincioase scrisului ; s-au cumpărat cocori, cerbi, iepuri, gîşte şi găini de grădină. Fetele, sub supravegherea lui Jia Qiang, au învăţat douăzeci-treizeci de acte din diferite piese. Călugăriţe budiste şi daoiste au exersat citirea cărţilor sfinte.

Cam neliniştit, Jia Zheng a invitat-o pe Jia Mu în grădină să vadă şi să-şi spună părerea. Numai după ce totul a fost cercetat cu luare-aminte, Jia Zheng a trimis

[1] *Gui Fei*, Preţioasa favorită, favorita împăratului. Este vorba de Yuanchun, fiica mai mare a lui Jia Zheng, şi a doamnei Wang, sora lui Baoyu, sora vitregă (pe filieră paternă) cu Tanchun şi cu Jia Huan.

invitațiile la curte. În aceeași zi a sosit răspunsul de la împărat, care îngăduia cu mărinimie lui Gui Fei să-și viziteze părinții în anul viitor, la cincisprezece ianuarie, cînd cădea sărbătoarea lampioanelor. După primirea acestei hotărîri, în castelul Rongguo nimeni n-a mai avut liniște nici ziua, nici noaptea, toți s-au aflat înglodați în treburi, de n-au putut nici măcar Anul Nou să-l serbeze cum se cuvine.

N-au apucat să clipească bine din ochi, că a și venit sărbătoarea lampioanelor. În ziua de opt ianuarie eunucul cel dintîi al palatului a sosit la castelul Rongguo să vadă totul, să dea ultimele indicații, precum și să hotărască încăperile unde Gui Fei avea să-și îmbrace toaletele, unde avea să ofere recepții, unde să doarmă. Apoi a venit și eunucul bătrîn, conducătorul gărzii, aducînd cu sine mulțime de slujitori pe care i-a instalat în corturi. S-a stabilit în amănunt pe unde aveau să intre și să iasă membrii familiei Jia, de unde trebuia să se aducă bunătățile și în ce loc trebuia săvîrșită ceremonia.

Oamenii din administrație și soldații din Capitală au curățit străzile care duceau la castelul Rongguo.

Jia She și ceilalți au supravegheat felul în care meșterii au lucrat florile pentru sărbătoarea lampioanelor și au pregătit artificiile. Așa că, în ziua de paisprezece ianuarie — ajunul sosirii lui Gui Fei — toate erau la locul lor. Noaptea, nimeni din castel n-a închis ochii.

În sfîrșit, a sosit și ziua de cincisprezece ianuarie. Dis-de-dimineață, cam pe la cea de a cincea strajă, Jia Mu și celelalte femei au început să se dichisească potrivit numelui și rangului fiecăreia.

În Grădina priveliștilor încîntătoare au fost atîrnate perdele brodate cu dragoni încolăciți și transperante cu fenicși ; străluceau aurul și argintul, sclipeau perlele și pietrele prețioase ; în sfeșnice fumegau aromatele liliachii, în vase miroseau buchetele de trandafiri. Peste tot se așternuse o liniște sărbătorească adîncă, de nimeni nu cuteza măcar să tușească.

Jia She stătea nedezlipită în capătul străzii din partea de apus, iar Jia Mu aștepta în fața porții castelului Rongguo. Strada era închisă străinilor, fiind străjuită la amîndouă capetele.

Deodată, în clipa celei mai încordate așteptări, eunucul palatului sosi călărind ; Jia She l-a întîmpinat și l-a întrebat ce vești aduce.

Eunucul a răspuns :

— V-ați agitat prea devreme ! Gui Fei va sosi abia către seară. După ce va prînzi, pe la ceasurile două, se va duce la Templul ales al spiritului să se închine lui Buddha, iar pe la ceasurile cinci va trece pe la Palatul marilor lumini, unde va supraveghea recepția și împreună cu împăratul se va desfăta la sărbătoarea lampioanelor. De-abia după aceea pornește la drum !

— Dacă-i așa, a spus Feng Jie întorcîndu-se spre Jia Mu, deocamdată mergeți liniștită acasă și vă veți întoarce cînd va veni timpul. Jia Mu a lăsat, așadar, grija grădinii în seama lui Feng Jie și a plecat.

Cînd s-a apropiat seara s-a poruncit să se pună pretutindeni lumînări, să se aprindă lampioanele, iar eunucii să fie conduși la cină. Pe neașteptate, din stradă s-a auzit un tropot de cai, după care, respirînd greu și bătînd din palme, apărură vreo zece eunuci. Cei care cinau și-au dat numaidecît seama că sosește Gui Fei și s-au grăbit să-și ocupe posturile.

Jia She, însoțit de toți frații și nepoții din neamul său, s-a îndreptat către capătul de apus al străzii, iar Jia Mu și celelalte femei au ieșit la poarta principală. Peste tot s-a lăsat o liniște de mormînt.

Curînd au apărut călare pe cai doi eunuci, de la palat, care au coborît în fața porții dinspre apus. Caii au fost duși în șoproane să se odihnească, iar călăreții au rămas lîngă poartă, cu fețele întoarse spre apus. După un timp, din nou, în același chip, au mai apărut încă doi călăreți. N-a trecut prea mult și s-au adunat, tot așa, vreo douăzeci, și abia după aceea din depărtare s-au auzit muzica și sunetele de tobă. Perechi de steaguri prăfuite, brodate cu fenicși, urmate de drapele cusute cu dragoni, evantaie împărătești, din pene de fazan, sfeșnice din aur în care fumegau miresme imperiale, își făceau treptat apariția. După aceea s-au ivit umbrele cu mînerele răsucite, decorate cu desene reprezentînd șapte fenicși, apoi au fost aduse podoabele pentru cap, halatul, cingătoarea și condurii lui Gui Fei, năframa îmbibată în arome, eșarfa dantelată pentru cap, vasul pentru clătit gura și mîinile, pana pentru înde-

părtarea prafului şi alte multe obiecte. De-abia după aceasta s-au arătat opt eunuci, care păşeau demn, ducînd pe umeri palanchinul împărătesc împodobit cu fenicşi de un galben sclipitor şi cu acoperişul suflat în aur.

Jia Mu şi celelalte femei s-au apropiat de palanchin şi au căzut în genunchi. Numaidecît a venit un eunuc şi a ajutat-o pe Jia Mu să se ridice. Palanchinul a pornit din nou, a intrat pe poarta principală şi s-a îndreptat către poarta interioară a castelului, unde s-a oprit. Un om din alai s-a aruncat la pămînt, îngenunchind, rugînd-o pe Gui Fei să coboare şi să meargă să-şi schimbe veşmintele. Apoi eunucii s-au împrăştiat.

Soţiile şi favoritele împăratului, venite şi ele de la curte, au sprijinit-o pe Yuanchun să coboare din palanchin. Ea a văzut grădina sclipind de lampioane fermecătoare, multicolore, făcute din mătase subţire, imprimată. De fronton atîrna un lampion cu o inscripţie iluminată pe dinăuntru, pe care se distingeau patru hieroglife : „Mişcătoare umanitate, copleşitoare virtute".

Yuanchun a intrat în casă, şi-a schimbat frumoasele-i veşminte şi s-a urcat din nou în palanchinul ce s-a îndreptat spre grădină. Pretutindeni plutea parfumul aromelor arse, florile rare împestriţau locul, străluceau lampioane în toate culorile şi se auzeau acorduri de muzică aleasă. Nu poate fi redată în cuvinte toată această panoramă, mărturie a neţărmuritei bunăstări şi a luxului izbitor.

Între timp Yuanchun, care-şi plimbase privirile peste întreaga grădină, aflîndu-se încă în palanchin, a clătinat dojenitor din cap şi a spus cu voce tare :

— Cît de mult aţi risipit pentru asemenea fast !

Apoi eunucul a apărut din nou, s-a trîntit la pămînt îngenunchind şi a rugat-o pe Yuanchun să coboare în barcă. Aceasta a ieşit şi a văzut în faţa sa rîul, ce curgea şerpuind ca un dragon. Pe ţărmurile amîndouă se întindeau balustrade din piatră, împodobite cu lampioane de cristal, a căror lumină argintată cădea peste apă, dînd impresia unor troiene sinuoase de zăpadă. Crengile sălciilor şi piersicilor aproape că atingeau valurile. Deşi desfrunzite, purtau podoaba florilor din mătase şi hîrtie, a lampioanelor aninate de ele. Pe faţa iazurilor erau, de

asemenea, aprinse lampioane în formă de lotuşi, şi crini, egrete şi raţe sălbatice, confecţionate din pene şi scoici. Strălucirea de jos, aceea de sus, apa şi cerul sclipind şi scînteind — într-adevăr ca-ntr-o lume de cleştar, ca-n împărăţia mărgăritarelor! În barcă erau aşezate vase de flori şi atîrnau perdele ţesute cu perle; deasupra era prins un umbrar de brocart şi vîslele subţiri, sculptate, învolburau apa. Barca s-a apropiat de grota de piatră. La intrare, pe o tăbliţă învăluită în mătase, iluminată de un lampion aflat înăuntru, scria: Ostrovul rogozului şi golful florilor.

Stimate cititor, această inscripţie: Ostrovul rogozului şi golful florilor, împreună cu Încîntătoarea apariţie a fenicsului fuseseră născocite de Baoyu, cînd Jia Zheng îi încercase talentul. Dar cum de s-a-ntîmplat ca aceste două inscripţii să fie socotite atît de bune pentru a fi în grădină? Familia Jia aparţinea clanului învăţaţilor, şi întotdeauna se găseau doi-trei în neamul lor capabili să alcătuiască maxime, spre deosebire de acele familii care de-abia se ajunseseră şi unde nici măcar bătrînii nu aveau învăţătură. De ce atunci s-au folosit inscripţiile născocite de un tînăr neiniţiat? Pentru că, pînă la data plecării lui Yuanchun la curte, educaţia ei a fost făcută de Jia Mu. Cînd s-a născut Baoyu, Yuanchun avea vîrsta unei fetiţe. Ea a înţeles cît de scump îi era mamei îmbătrînite singurul ei fecior, de aceea l-a iubit şi l-a ocrotit. Ea şi Baoyu au slujit-o pe Jia Mu şi n-a fost clipă ca ei doi să se despartă. Cînd Baoyu avea vreo trei-patru anişori şi nu mergea încă la şcoală, Yuanchun l-a ajutat să înveţe pe de rost cîteva cărţi şi să ţină minte mai multe mii de hieroglife. Cu toate că Baoyu îi era frate, legăturile dintre ei erau asemănătoare celor dintre mamă şi fiu. După acea, cînd Yuanchun a fost aleasă pentru Curte, ea scria deseori în depeşele trimise tatălui:

„Să-l creşteţi cu băgare de seamă pe Baoyu; dacă nu veţi fi severi cu el, nu veţi obţine niciodată nimic, iar severitatea nemăsurată este în stare să producă urmări şi îi va pricinui dureri bunicii."

Grijile faţă de familie n-au părăsit-o niciodată pe Yuanchun. Nu demult Jia Zheng ascultase cuvintele de laudă ale învăţătorului adresate lui Baoyu şi hotărîse să-l ia în grădină cu el, ca acolo, de faţă fiind şi alţii, să-l poată pune la încercare. Chiar dacă inscripţiile făcute de

Baoyu nu se poate spune că erau strălucite, în ele se oglindea spiritul care stăpînea în familia Jia, şi Jia Zheng s-a gîndit că dacă aceste inscripţi vor fi citite de Yuanchun şi va afla că sînt născocite de frăţiorul său mai mic, ea se va bucura în mod deosebit. Aşa s-a hotărît să fie folosite chiar aceste inscripţii.

În locurile unde în acea zi nu au putut fi puse inscripţii, s-au completat în zilele următoare. Între timp Yuanchun, văzînd inscripţile din patru hieroglife, a observat rîzînd :

— Golful florilor este minunat spus ; de ce a mai fost nevoie şi de Ostrovul rogozului ?

Eunucul care o însoţea a coborît pe mal şi în goană mare s-a dus la Jia Zheng. Jia Zheng a poruncit ca numaidecît inscripţia să fie schimbată. Curînd barca s-a apropiat de ţărm. Yuanchun a coborît şi s-a urcat în palanchin. În faţă se zăreau liniile grandiosului castel. Pe bolta arcului din piatră era o altă inscripţie . Lăcaşul locuitorilor nemuritori ai cerului. Yuanchun a poruncit să se schimbe neîntîrziat cu Pavlionul singuratic al revederii cu părinţii, ea însăşi îndreptîndu-se într-acolo. Yuanchun a observat o curte largă, iluminată şi acoperită cu plante înmiresmate, copaci împodobiţi cu lampioane, ferestrele de aur şi pragurile de piatră. Nu se pot reda strălucirea şi frumuseţea perdelelor de bambus împletite în fibre subţiri, ca mustăţile de rac, a covoarelor din blănuri de vidră, întinse peste tot, a paravanelor din coadă de fazan şi mireasma aromatelor îmbătătoare ridicîndu-se din sfeşnice ! Într-adevăr :

Uşile de aur şi porţile de piatră —
Castel în care zei pot să stea
Iatac albastru şi-ncăperi de vis,
Lăcaşul preafrumoasei Fei Zi [1]

— Aici de ce n-aţi pus nici o inscripţie ? a întrebat Yuanchun.

Eunucul ce o însoţea căzu în genunchi la pămînt şi spuse cu veneraţie :

— Acesta-i iatacul intim al măriei tale şi nimeni n-a cutezat să-i dea nume.

Yuanchun a încuviinţat tăcută.

---

[1] *Fei Zi*, favorita.

Eunucul care conducea ceremonia o invită să se urce pe podium şi să primească felicitările rudelor. Jos pe trepte cînta muzica. Celălalt eunuc a condus în pridvor pe Jia She şi pe Jia Zheng, să se închine lui Gui Fei, dar împărăteasa i-a scutit de această ceremonie.

Apoi Jia She şi ceilalţi bărbaţi s-au retras. Eunucul a mai condus în pridvor pe Jia Mu însoţită de celelalte femei. Din nou s-a anunţat că se poate renunţa la ceremonie.

Femeile s-au îndepărtat.

S-a servit ceai de trei ori la rînd. Yuanchun a coborît. Muzica a tăcut. Yuanchun şi-a schimbat bogatele straie într-o încăpere alăturată. I s-a pregătit caleaşca şi a plecat să-şi viziteze neamurile.

Intrînd în iatacul lui Jia Mu, ea a avut de gînd să respecte ceremonia obişnuită la întîlnirea cu părinţii, dar Jia Mu a scutit-o, ea, însăşi, prosternîndu-se împreună cu celelalte doamne. Yuanchun a lăcrimat. Cu o mînă a cuprins-o pe Jia Mu, iar cu cealaltă pe mama sa, doamna Wang, şi toate trei au rămas tăcute, plîngînd, uitînd că aveau atîtea să-şi spună. Doamna Xing, Li Wan, Feng Jie, Yingchun, Tanchun şi Xichun stăteau amuţite şi, la fel, plîngeau.

De-abia după un timp Yuanchun, smulgîndu-se din starea aceasta, a spus rîzînd :

— E-atîta timp de cînd m-aţi dus acolo, unde nu-i chip să ne mai vedem, iar acum, cînd m-am întors acasă, plîngeţi în loc să vă bucuraţi şi să rîdeţi. Va trebui să plec din nou cît de curînd şi nu se ştie cînd vom mai izbuti să ne revedem !

Dar nici ea nu s-a putut stăpîni şi din nou a izbucnit în hohote. Doamna Xing a încercat s-o mîngîie.

Jia Mu a invitat-o să ia loc şi toate pe rînd i s-au prezentat. După aceasta Yuanchun a primit în salonul exterior felicitările vechililor castelelor Ningguo şi Rongguo, a soţiilor lor şi a slujitorilor.

— Cîte rude avem ! a zis tare Yuanchun, cînd s-a terminat ceremonia. Păcat că nu pot să mă văd cu fiecare în parte !

— Rudele din familiile Xue şi Wang, precum şi Baochai şi Daiyu ţi-aşteaptă porunca, s-a adresat lui Yuanchun, mama sa, doamna Wang. Ele sînt rude îndepărtate şi n-am îndrăznit să le invităm aici.

Yuanchun a cerut să fie chemate. În chiar clipa aceea a sosit mătușa Xue și a vrut să îndeplinească tot ritualul cerut de întîlnirea cu împărăteasa, dar Yuanchun i-a făcut semn să nu se ostenească, poruncind tuturor să vină la ea și să-i spună ce au de spus. A sosit și Bao Qin, fata pe care Yuanchun o luase cu ea la Curte și a îngenunchiat în fața lui Jia Mu. Aceasta a sprijinit-o să se ridice și i-a poruncit să se ducă în încăperea alăturată și să se ospăteze.

Eunucii care s-au ocupat de ceremonie, favoritele împăratului și slujitorii Curții au fost repartizați în întregul castel Ningguo și în partea ocupată de Jia She, aici rămînînd doar trei patru eunuci tineri ca să răspundă la nevoie. În acest timp, mama, fiica și surorile au tăifăsuit îndelung despre ele însele, despre gospodărie și despre toate cele întîmplate de la despărțirea lor și pînă atunci. Apoi lîngă perdeaua ce atîrna la ușă s-a ivit Jia Zheng, care fără să mai intre în cameră a făcut o plecăciune scurtă și a întrebat-o pe Gui Fei de sănătate.

— Chiar și în familiile modeste de la țară, unde se mănîncă prost și oamenii se îmbracă simplu, i-a spus ea, fiica nu-și pierde bucuria cînd își vede propriul tată. Cu atît mai mult eu, care sînt bogată, nu voi renunța la asemenea fericire.

Jia Zheng însuși, abia stăpînidu-și lacrimile, a răspuns :

— Trăind între cuci și ciori, oare nu tinzi să ajungi să vezi cu propriii tăi ochi fericirea fenicsului ? Vrednică de mila cerului, cinstiți-vă strămoșii — iar aceasta este tot așa de bine cum pe pămînt luminează soarele și luna. Întreaga virtute străbună s-a revărsat cu prisosință asupra noastră, atingîndu-mă pe mine și pe doamna mea. Împăratul dă dovadă de o mare bunătate, pe care doar Cerul și Pămîntul [1] sînt în stare să o nască, arată o îndurare neîntîlnită și chiar dacă mi-aș măcina pulbere ficatul [2] și creierul, tot n-ar fi destul să-mi aduc recunoștința față de el. Astăzi, de dimineață pînă seara, nu fac altceva decît să dovedesc împăratului supunere și sîrguință în slujbă.

---

[1] Expresie simbolizînd pe împărat și împărăteasă, Tian Zi în limba chineză însemnînd Fiul Cerului, adică împăratul.

[2] În vechime se credea că ficatul era sediul inteligenței.

Salut cu plecăciune, urez cu smerenie desăvîrşitul înţelept, care este împăratul, să trăiască zece mii de ani spre fericirea oamenilor de pe pămînt. Împărăteasă ! Nu fiţi neliniştită gîndindu-vă la mine şi la doamna mea ! Mai bine rugaţi-vă ca nobila iubire împărătească să se reverse tot mai năvalnică asupra voastră, arătaţi-i cu stăruinţă stimă şi supunere, să nu cumva să i se pară că nu-i sînteţi recunoscătoare pentru mila cu care preaînălţatul v-a copleşit cu dărnicie.

La rîndul său Yuanchun şi-a implorat tatăl să se ocupe totdeauna stăruitor de treburile sale, în timpul liber să-şi caute de sănătate, iar gîndul îndreptat spre ea să nu-l neliniştească.

— Toate denumirile foişoarelor, turnurilor, teraselor şi pavilioanelor care se află în grădină, au fost date de Baoyu, a continuat după aceea Jia Zheng. Dacă se-ntîmplă ca vreun locşor să vă atragă atenţia, aş fi fericit dacă însăşi măria voastră i-aţi da nume.

Aflînd că Baoyu compune inscripţii, Yuanchun, stăpînindu-şi rîsul, a spus :

— Într-adevăr, Baoyu a progresat mult !

Apoi Jia Zheng a plecat. Atunci Yuanchun a întrebat :

— De ce nu se arată Baoyu ?

— Fără rost, bărbaţilor nu le este îngăduit să calce aici, a răspuns Jia Mu.

Yuanchun a poruncit să fie chemat Baoyu şi un eunuc l-a adus degrabă.

Baoyu a săvîrşit ritualul cuvenit, după care Yuanchun i-a făcut semn să se apropie, l-a prins de mînă, l-a tras la pieptul său şi l-a privit duios.

— Parcă ai mai crescut de cînd te-am văzut ultima oară, a zis ea, şi din ochi lacrimile-i curgeau şiroaie. În acel timp au sosit doamna Yu şi Feng Jie, care au înştiinţat-o pe Yuanchun :

— Serbarea este pregătită. Vă rugăm, împărăteasă !

Yuanchun s-a ridicat şi i-a cerut lui Baoyu s-o conducă în grădină. Acolo mesele erau întinse şi lampioanele aprinse. În grădină au întîlnit inscripţiile : Încîntătoarea apariţie a fenicsului, Trandafiri parfumaţi şi pietre de jad, Steagul abia zărit printre piersicile aromate, Puritatea irisului aromat. Au urcat în turn pătrunzînd în încăperi, au trecut rîul ocolind colinele, bucurîndu-se de pri-

velişti. Peste tot se simţea bogăţia şi bunul gust, fiecare grindă şi fiecare coloană stăteau mărturie.

Yuanchun lăuda totul, se însufleţea de orice, dar i-a rugat ca pe viitor să renunţe la un asemenea fast. În sfîrşit, au ajuns şi în sala unde Yuanchun le-a cerut tuturor să renunţe la orice ritual. Jia Mu stătea în capătul îndepărtat al mesei, doamna Yu, Li Wan, Feng Jie au adus bucatele şi au umplut paharele.

Yuanchun a dorit să i se dea pensula şi tuşiera, singură orînduindu-şi hîrtiile dungate, să scrie denumirile acelor locuri care i-au plăcut cel mai mult. Pentru grădină : Grădina priveliştilor încîntătoare şi pentru iatacul ei : Mi-amintesc de îndurare şi mă gîndesc la datorie, după care a scris şi aceste versuri :

Pămîntul şi cu Cerul trezesc milă —
Copil şi vîrstnic s-au înduioşat ;
Se poate însă spune că poporul
Jiuzhou [1] *în cîntece-a cîntat.*

În afară de aceasta ea a schimbat inscripţiile Încîntătoarea apariţie a fenixului, cu Pavilionul rîului Xiao Xiang, Trandafiri parfumaţi şi pietre de jad, cu Desfată-te cu rozele şi bucură-te de verdeaţă ; potrivit acestora ea a dat denumirea de Curtea rozelor desfătătoare. Puritatea irisului aromat, cum se numea înainte locul, a devenit Curtea irişilor, iar Steagul abia zărit printre piersicile aromate, Cătunul de munte Huange. Foişorul principal primise numele de Pavilionul priveliştii îmbătătoare, cel de răsărit, Lăcaşul brocartului imprimat, iar pavilionul de apus, Lăcaşul parfumurilor discrete. Yuanchun s-a mai gîndit şi la alte denumiri, precum Terasa vîntului prin desişul de rogoz, Pavilionul lotusului înmiresmat şi multe altele. Pe tablele care trebuiau atîrnate la intrare ea a încrustat : Ploaie de primăvară peste floarea de păr, Vîntul de toamnă printre crengi de platan, Ninsoare de noapte peste stufişul de trestie.

Ea a poruncit să nu fie scoase inscripţiile vechi, cărora le-a adăugat aceste versuri :

În munţi o volbură e apa,
Ca lîngă noi ea şi apare,

---

[1] *Jiuzhou*, cele nouă ţinuturi, denumire străveche dată Chinei pentru faptul că era împărţită în nouă principate.

Fior al gîndului ascuns.
Vreme n-a curs îndeajuns
Pămînt şi Cer — o panoramă
Desfăşurată peste toate
Priveliştile încîntătoare.

Terminînd de scris Yuanchun mărturisi zîmbind surorilor :

— Ştiţi doar că nu-s dotată cu harul versurilor şi dacă am încercat să le fac acum, este numai fiindcă mă găsesc sub vraja locului. Cînd voi avea însă răgaz, voi scrie desigur însemnări despre acestă grădină, o Odă a revederii cu părinţii. Aş dori ca fiecare din voi să compună o poezie pe motivele tuturor inscripţiilor, dar să nu vă siliţi să le faceţi mai slabe decît ale mele, care, în treacăt fie spus, sînt fără însemnătate.

Dintre toate colţurile grădinii, m-a încîntat cu deosebire Pavilionul rîului Xiao-xiang şi Curtea ierburilor înmiresmate, apoi Curtea rozelor desfătătoare şi Cătunul de munte Huange. Aceste patru locuri se cer slăvite fiecare în parte. E-adevărat că inscripţiile îmi plac, dar mi s-a părut că trebuie versuri de cîte cinci picioare.[1] Vreau pur şi simplu să verific dacă nu cumva a fost zadarnică strădania mea de a vă fi instruit în copilărie.

Baoyu a fost cel dintîi care a încuviinţat bucuros. Apoi şi-a bătut capul să născocească versuri. Trebuie să vă spun că Yingchun şi Xichun au recunoscut că Tanchun era mai înzestrată decît ele, iar la rîndul lor Xue Baochai şi Lin Daiyu erau mult mai pricepute decît Tanchun. Şi cum Yuanchun a hotărît să înceapă toţi de îndată să compună, n-au avut încotro şi s-au supus.

Cînd au terminat, Yuanchun i-a pus pe rînd să le citească. Poeziile fetelor sunau astfel :

A SUFLETULUI NEMĂRGINITĂ ŞI VEŞNICĂ FERICIRE !

Grădina-i un colţ de iubire deplină —
Desăvîrşire în totul înseamnă ;

[1] Modelul ritmic wuyan este utilizat de întreaga poezie clasică, începînd cu dinastia Han şi este cultivat cu predilecţie în dinastia Tang ; cezura principală cade după silaba a II-a, iar silaba a III-a rimează sau alternează ca tonalitate cu cele simetrice ei din versurile următoare, realizînd o rimă interioară.

„Fericire imensă" poezia-mi se cheamă
Şi strofa gîndită-i sublimă !
Te-ncumeţi să crezi că este pe lume,
Un colţ de pămînt tot la fel ?
Cînd paşii ţi-i plimbi melancolic prin el,
Adîncă simţire-i răpune.

Yingchun

FRUMUSEŢII NATURII, ALEASĂ PODOABĂ !

În inelate valuri de pîrîu
Colina străluce în soare.
Naturii e-aleasă podoabă
Pelinul ivit peste zare.
Nu-i verde-evantaiul artistei,
Zărit în desişul de iarbă ;
Înveşmîntat în roşu-i actorul ;
Şi floarea de mei[1] *stă să cadă.*
În lume mărgăritar s-a ivit
Şi jadul pe pămînt a ieşit,
A coborît zeiţa din turn,
Ce bucurie încearcă inima vie !
Prin grădină de-atunci ea colindă
Slăvind-o cu suavul ei mers ;
Vraja acestui loc fără nume
Cei muritori vor fi înţeles ?

Tanchun

FILIGRANUL IUBIRII — DAR AL NATURII !

Străbate departe miile de li,
Lanţul de munţi şi de ape.
Semeţ ţîşneşte pe boltă,
Foişorul spre spaţii înalte.
Soarele şi luna animă grădina,
Lucia lor rază-i senină.
Filigranul iubirii — dar al naturii —
Se-mplineşte-n grădina divină.

Xichun

---

[1] *Mei,* sau *meihua* — floarea de prun pitic ce semnifică puritatea, neprihănirea, inocenţa. Filozoful Lao Zi (cca 571 î.e.n.), se spune că plîngea la vederea albului ei imaculat, deoarece prevedea că timpul îl va întina. Mai înseamnă ţinută elegantă, veşminte frumoase. Vezi şi nota 1, p. 99.

SE ÎNTREC ZECE MII DE IMAGINI !

Slăvită grădină, mîndru se-nalţă
Încătuşindu-şi forţa cu trufie ;
Poruncă-am primit, dar mă sfiesc,
Că har ales nu mi-e dat mie.
Farmecul pur numai o dată
Vorbele nu pot să-l pună-n lumină ;
Mii de imagini scînteietoare
Şi între ele cereasca grădină.

Li Wan

BELŞUGUL ADUCATOR DE NOROC !

Spre-apus de zidu-mpărătesc,
Locuri divin înmiresmate.
Semn de belşug : rază de soare
Prin norii de sită străbate.
Revine cîntec de graur,
Tremură salcia de aur ;
Pe fir de bambus mlădiu
Fenics cu graiul său viu.
În chip măiestrit s-a cîntat
Nocturna-ţi plimbare.
Marea-ndurare, cuvenită supunere,
Le ştim fiecare.
Veşnic slăvitul tău har
De sus pînă jos se întinde.
Ne ruşinăm, dar tot mai credem
Ca vorba în vers să se schimbe.

Baochai

IZVORUL SACRU LA MARGINEA LUMII !

Ne-a bucurat inima
Plimbarea-ţi prin grădină.
În locul cel sfînt,
Ferit de-a lumii tină.
Ca să rămînă pururi
Coline şi ape sublime,
Frumuseţi peste fire,
Îmbogăţi-vom natura
Cu-a noastră simţire.
Licoarea de Jingu
Mireasma ne-o-mparte

Mult prețuită floare
Cu vrajă aparte.
Ni-e dat totdeauna
Să-ți știm îndurarea ?
Caleștile-acestea
Dinspre palat își taie cărarea.

Daiyu

După ce au terminat de citit și a împărțit laude, Yuanchun a observat zîmbind :

— Versurile surioarelor Baochai și Daiyu sînt cu adevărat cele mai reușite.

Trebuie să vă spun că toată noaptea trecută Daiyu s-a gîndit tainic cum avea să-și dezvăluie uluitorul talent și să-i umbrească pe toți. Neașteptat a fost pentru ea faptul că Yuanchun a poruncit tuturor să compună poezii. Așa că a alcătuit o poezioară cu cîte cinci hieroglife în vers și aceasta cît se poate de obișnuită.

În schimb Baoyu n-a izbutit să-și termine poezia. El a compus doar versurile pe temele Pavilionul rîului Xiaoxiang și Curtea ierburilor înmiresmate, rămînînd să se mai gîndească la Curtea rozelor desfătătoare, oprindu-se la fraza Primăvara-aceasta a-nvăluit piatra de jad.

Baochai s-a uitat în treacăt pe hîrtie și i-a atras atenția :

— Împărătesei nu i-a plăcut expresia Trandafiri parfumați și pietre de jad și a schimbat-o cu Desfată-te cu rozele și bucură-te de verdeață. De ce folosești cuvintele piatră de jad ? Oare nu-și va închipui că tu faci într-adins împotriva dorințelor sale ? Apoi în multe versuri și povestiri clasice se pomenește despre frunzele de banan, așa că gîndește-te și schimbă versul acesta.

Ascultînd-o Baoyu și-a șters sudoarea de pe frunte.

— Nu sînt în stare acum să-mi amintesc nici măcar un singur vers clasic !

— Nu-i nimic. Vei scoate cuvîntul „piatră" din grupul „piatră de jad" și-l vei înlocui cu „ceară" și va fi totul bine, a rîs Baochai.

— Cum să se potrivească ceară verde ? ! — s-a mirat Baoyu.

Baochai a plescăit din limbă și a dat din cap :

— Prea bine ! Dacă asta te scoate din fire, ce se va alege din tine cînd va trebui să scrii compoziția pentru

palatul de aur[1] ? Oare ai uitat ce va să zică Zhao, Lian, Gun, Li[2] ? Oare, să nu-ţi mai aminteşti că-n versurile poetului Han Yu[3] din dinastia Tang există poezia despre banană, care spune : „A-ncremenit lumînarea, fumul s-a şters şi ceara cea verde-a ofilit" ?

Baoyu s-a luminat dintr-odată, a rîs şi a răspuns :

— Cît sînt de prost ! Fraza gata făcută şi să nu mi-o pot aminti ! Într-adevăr, surioară, „ai schimbat totul c-un singur cuvînt" ! De-acum ar trebui să nu-ţi mai spun surioară, ci dăscăliţă.

— Nu vrei să te grăbeşti puţin, ca să termini ? — a rîs Baochai. Nu ştii decît să spui „soră", „surioară" ! Cine-i sora ta ? Sora ta este cea care stă pe podium în straie portocalii !

Ea a chicotit şi s-a tras într-o parte să nu-l distragă şi mai mult pe Baoyu, iar el şi-a încheiat poezia.

Scrisese trei poezii.

Daiyu, care n-avusese prilejul să-şi arate măiestria, se simţea abătută. Observîndu-l pe Baoyu atît de adîncit în sine, s-a apropiat de el şi a văzut că încă nu terminase poezia pe tema : Steagul abia zărit printre piersicile aromate. Atunci i-a propus să-şi transcrie poeziile lucrate, iar ea să compună între timp pe a patra. A scris-o pe hîrtie dungată, a făcut-o cocoloş şi i-a aruncat-o lui Baoyu. Baoyu a desfăcut hîrtia şi îndată şi-a dat seama că poezia aceasta este de zece ori mai reuşită decît cele scrise de el. A copiat-o repede şi i-a dat-o lui Yuanchun. Aceasta a citit :

MAREAŢA APARIŢIE A FENICSULUI !

Cînd bambusul se umple cu frunzele de jad,
Nu-i timpul s-aştepţi fenicsul s-apară.
Picături azurii zăreşti pe înălţimi
Şi frunza în ramuri respiră răcoare.
Pe treptele sale pîrîul se joacă ;
Fumul aromelor peste polog se scurge,
Şi umbra lor frîntă nimic nu o curmă ;
Plăcut începe somnul unei zile lunge.

[1] Aluzie la examene importante ; vezi notă p. 35.
[2] Nume de familie foarte răspîndite în China, în traducere însemnînd cele mai elementare lucruri.
[3] Han Yu (768—824), scriitor erudit, gînditor şi înalt demnitar, adept al operelor originale.

PURITATEA IERBURILOR ÎNMIRESMATE!

E năpădită curtea de ierburile dese
Care-nsoțesc aromele să crească;
Se-nalță abia simțit al lor parfum
Cînd primăvara stă să se sfîrșească.
Pînză de fum, ușoară, acoperă cărarea,
Smaraldul și-a pus straie de răcoare;
Cine cîntă-acolo „a iazului oglindă"?
Trista poetă Xie[1]*, mereu fermecătoare.*

ÎNCÎNTĂTOAREA PURPURĂ ȘI VERDELE BOGAT!

Prin grădini-afundă,
În liniștite nopți,
Se strîng perechi frumoasele femei.
Primăvara a-nvăluit
În ceară verde totul;
De fete stă departe somnul nopții.
Pe parmalîc atîrnă
Gingașele flori
Ca mînecile roșii ce caută în jos;
Foaia de banan,
Alături de pietre,
Bate-n culoarea fumului de sticlă,
Stau două cîte două,
În drum de vînt
Ca nu cumva stăpînul
La ele să se-ncrunte.

STEAGUL ABIA ZĂRIT PRINTRE PIERSICILE AROMATE!

Steagul piersicilor
Cheamă la desfătare cu vin
Căsuțele ce se zăresc
Sînt departe, în cătunul vecin
Gîștele înoată
Printre nuferi și crini;
În ramuri de duzi și ulmi,
Rîndunele sînt oaspeți iară.
Ceapa a dat în pîrg,
E miez de primăvară.

---

[1] Xie Daoyun (cca 376—?), poetă din dinastia Jin de Răsărit (317—420); natură melancolică ea scrie o poezie a devastărilor sufletești, expansiunea lirică necunoscînd limite.

Pînă la zeci de li
Mirosul grîului te împresoară.
An îmbelşugat,
Pe cei flămînzi i-ai îndestulat.
Baoyu

Citind versurile, Yuanchun a spus mulţumită :

— Într-adevăr, ai făcut mari progrese.

Apoi a adăugat că dintre cele patru poezii, Steagul abia zărit printre piersicile aromate este cea mai izbutită şi, luînd penelul, a rectificat inscripţia Cătunul de munte Huang'e în Cătunul orezului înmiresmat. După aceea a poruncit lui Tanchun să transcrie toate poeziile compuse cu acest prilej, iar unui eunuc să le ducă la galerie. Acolo au fost citite de Jia Zheng şi de ceilalţi bărbaţi, care au rămas plini de încîntare. Mai mult, lui Jia Zheng i s-a oferit *Oda revederii cu părinţii*, scrisă de Yuanchun.

Yuanchun a poruncit ca Baoyu şi Jia Lan să primească daruri.

Trebuie să spunem că Jia Lan era destul de mic şi la întrevederea cu Gui Fei a săvîrşit ceremonia ascultînd îndrumările unchilor şi mătuşilor.

Între timp dansatoarele aduse de Jia Qiang aşteptau nerăbdătoare în balcon. Deodată a apărut în grabă, din încăperile de la catul de sus, un eunuc, care le-a anunţat :

— Au terminat cu versurile, aduceţi repede programele pentru jocuri.

Chiar în clipa aceea Jia Qiang le-a înmînat, însoţite de o notă cu numele celor douăsprezece artiste. Au fost alese următoarele acte : *Banchetul vesel, Ruga pentru har în arta brodatului, Soarta nemuritorilor* şi *Zborul sufletului*[1].

Jia Qiang a terminat repede toate pregătirile şi curînd spectacolul a început. Cîntecele răsunau asurzitor, parcă te aşteptai să se despice stîncile, iar dansurile erau atît de

---

[1] Denumirile a patru acte din dramele chineze clasice, simbolizînd 1 — decăderea neamului Jia, 2 — moartea timpurie a lui Yuanhun, 3 — fuga lui Baoyu de acasă, 4 — moartea lui Daiyu.

îndrăcite, de credeai că erau jucate de demoni. Fetele dansau travestite, în dansul lor se simţea măiestrie. În mod firesc trăiau durerea şi bucuria.

La sfîrşit a apărut un eunuc purtînd o tavă de aur plină cu dulciuri şi a întrebat :

— Cine este Ling Guan ?

Jia Qiang s-a grăbit s-o primească, poruncindu-i lui Ling Guan să se ploconească pînă la pămînt.

Eunucul a continuat :

— Gui Fei mi-a poruncit să transmit : „Ling Guan a fost desăvîrşită şi este rugată să mai interpreteze două acte la dorinţa mea".

— Am înţeles ! s-a repezit Jia Qiang, cerîndu-i lui Ling Guan să joace : *Plimbarea prin grădină* şi *Visul neterminat*. Ling Guan s-a împotrivit, arătînd că aceste două roluri nu le cunoaşte şi a stăruit să joace *Uneltirea* şi *Sfada*. Jia Qiang n-a putut nicidecum s-o înduplece.

Yuanchun a rămas încîntată de jocul fetelor şi a atras atenţia :

— Nu istoviţi peste puteri fata aceasta. Să aveţi multă grijă de ea.

Yuanchun i-a dăruit lui Ling Guan două cupoane de mătase, două trăistuţe şi lingouri de aur şi argint.

Apoi Yuanchun a făcut semn să se întrerupă petrecerea, şi a pornit spre locurile pe care nu ajunsese să le vadă pînă atunci. Străbătînd grădina, a zărit pe neaşteptate templul budist. Şi-a spălat numaidecît mîinile, a pătruns înăuntru, a aprins mirodenii şi a îngenuncheat în faţa lui Buddha. S-a gîndit şi a numit acest templu Barca îndurării în oceanul suferinţelor. Toţi călugării budişti şi daoişti aflaţi acolo au fost copleşiţi de mărinimia sa.

Mai apoi, în faţa lui Yuanchun a apărut un eunuc, care a înştiinţat-o :

— Darurile au fost pregătite, vă rugăm împărăteasă să le vedeţi şi să le împărţiţi.

Spunînd acestea, îi înmînă lista. Ea a citit-o şi, fără să facă vreo observaţie, i-a poruncit să le împartă după cum fusese aranjat. Eunucul s-a îndepărtat pentru a-i împlini porunca.

Jia Mu a primit două bastoane *rui* [1], unul de aur și celălalt din jad, un toiag dintr-o esență aromată, mătănii din lemn de cedru, patru cupoane de atlas împărătesc „bogăție și noblețe", patru cupoane de mătase „fericire și nemurire", zece lingouri de aur curat și zece de argint. Doamna Xing și celelalte doamne, după rang și vîrstă, au primit daruri asemănătoare, mai puțin bastoanele *rui*, toiagul și mătăniile.

Jia Jing, Jia She, Jia Zheng au primit cîte două cărți scrise de mîna împăratului, cîte două casete cu tuș scump, cîte două pocale de aur și două de argint și, de asemenea, țesături pentru veșminte, ca Jia Mu și restul doamnelor.

Baochai, Daiyu și surorile au avut parte de cărți noi, tușiere prețioase și de cîte două lingouri de aur și argint, în forme noi și originale. Baoyu și Jia Lan au primit cîte două colane din aur și argint și cîte două perechi de lingouri, din aur și argint ; doamna Yu, Li Wan și Feng Jie cîte patru lingouri de aur și argint și cîte patru cupoane de mătase. În afară de aceasta au mai fost împărțite douăzeci și patru de cupoane de diferite țesături și cinci sute de șiraguri de monede, drept răsplată dcicilor și slujitoarelor. Jia Zhen, Jia Lian, Jia Huan și Jia Rong au primit în dar cîte un cupon de mătase și cîte o pereche de lingouri de aur și argint. Încă o sută de cupoane de mătase cu desene felurite, o mie de *liang* de argint, și nenumărate ulcioare cu vin au fost date drept răsplată celor care s-au îngrijit de aranjarea grădinii, care s-au ocupat de podoabe, celor care au lucrat lampioanele și au pregătit scenele de teatru. Bucătarii, actorii, muzicanții, cîntăreții și toți cei mai puțin însemnați au primit trei sute de șiraguri cu monezi de aramă.

După ce toți au adus mulțumiri lui Gui Fei pentru mărinimia ce le-a arătat, întîiul eunuc a vorbit grav.

— Înălțimea voastră, s-a făcut tîrziu și îndrăznesc să vă invit în caleașcă și să pornim spre Curte.

Lacrimile erau s-o podidească, dar s-a stăpînit și surîzînd a prins mîinile lui Jia Mu și doamnei Wang și tot spunea :

---

[1] *Rui*, bastoane budiste, încovoiate și cu bilă la un capăt. Pe aceste bastoane budiștii propovăduitori își încrustau maximele.

— Nu vă neliniştiţi pentru mine! Îngrijiţi-vă sănătatea. Nu trebuie să vă întristaţi! Mila Prea-nălţatului este nemărginită şi veţi putea să veniţi o dată pe lună să mă vedeţi la palat. Dar dacă anul ce vine Împăratul îmi va permite să-mi văd iarăşi părinţii, nu-i nevoie de atîta risipă şi o atît de nemăsurată cheltuială.

De mîhnire, pe Jia Mu au năpădit-o lacrimile şi n-a mai putut să scoată o vorbă. Yuanchun n-ar fi vrut să se despartă de părinţi, dar nu putea să încalce orînduiala de la Curte, şi cu inima îndurerată s-a urcat în caleaşcă.

Jia Mu şi doamna Wang, împovărate de mîhnire, aproape că au fost duse pe braţe pînă în grădină.

Dacă nu ştiţi ce s-a petrecut după aceasta, citiţi cele ce urmează.

[1] Aluzie la Xiren şi Daiyu. Numele de familie al primei era Hua, ceea ce înseamnă „floare", iar în numele celei de a doua se află cuvîntul Yu, „piatră", existent şi în numele lui Boayu.

CAPITOLUL

13

In care se povestește cum în noaptea clară „floarea“ își destăinuie simțămintele și cum în ziua liniștită, cufundîndu-se în visare, „piatra“ răspîndește parfum[1]

HUA XIREN

ÎN ZIUA următoare întoarcerii la palat, Yuanchun s-a prezentat împăratului să-i mulțumească pentru mărinimia sa și să-i povestească despre întîlnirea ei cu părinții. Împăratul, satisfăcut de cele aflate, a dat poruncă să se împartă din cămările sale diferite mătăsuri, aur și argint, ca daruri pentru Jia Zheng și slujitoarele din Iatacurile aromate cu piper [1].

La castelele Rongguo și Ningguo urmele lăsate de osteneala nemaipomenită, cerută de primirea împărătesei, s-au resimțit zile întregi. În afară de aceasta, a mai fost nevoie de încă două-trei zile să se orînduiască lucrurile și podoabele. Cele mai multe griji le-a avut Feng Jie, care nu s-a bucurat de nici o clipă de liniște, în timp ce alții mai prindeau răgaz de odihnă. Și toate acestea pentru că Feng Jie era foarte orgolioasă și nu voia să-și audă vorbe ; deși era la capătul puterilor, se străduia să arate ca și cum nimic deosebit n-ar fi făcut.

Baoyu se lăsase iarăși pradă dulcii leneveli.

Într-o dimineață, mama lui Xiren a venit la Jia Mu s-o roage ca s-o învoiască pe fiică-sa acasă, la ceaiul de Anul Nou.

Xiren avea să se înapoieze numai către seară, iar în lipsa ei Baoyu trebuia să petreacă în tovărășia celorlalte slujitoare.

Cînd Baoyu se plictisise de toate, una din fete anunță :

---

[1] *Iatacurile aromate cu piper.* — iatacurile împărătesei. În China veche, după un anume obicei, pereții iatacurilor împărătesei erau lustruiți cu piper aromat, scorțișoară și diverse taninuri, ori lambrisați cu coaja unor astfel de arbori.

— Stăpînul bătrîn Jia Zhen vă invită cu prilejul Anului Nou să mergeţi să admiraţi jocul artificiilor şi al lampioanelor sărbătoreşti.

Auzind acestea Baoyu a cerut să i se aducă alte veşminte. În clipa cînd se pregătea să plece, primi o băutură dulce, lăptoasă, trimisă de Yuanchun. Amintindu-şi că data trecută lui Xiren îi plăcuse nespus această licoare, Baoyu a poruncit să fie păstrată pentru ea, iar el înştiinţînd-o pe Jia Mu, s-a îndreptat către castelul Ningguo. Cine putea să-şi închipuie că Jia Zhen dăduse ordin să se joace cîteva acte ca acestea : *Ding Lang îşi cunoaşte tatăl, Huang Boyang stăpîneşte duhurile întunecate, Sun Wukong a dat Cerul peste cap şi Jiang Taikong* se călugăreşte. Mulţimea de actori a apărut pe scenă, a agitat steagurile, a benchetuit, a ars arome şi l-a invocat pe Buddha. Ceva mai departe se lovea din răsputeri în gonguri şi tobe. Iar fraţii, nepoţii şi verii din familia Jia se ospătau, glumeau, se amuzau împreună cu surorile, favoritele şi celelalte fete.

Baoyu a rămas pînă ce veselia s-a înteţit bine, apoi s-a ridicat pe nesimţite şi a plecat într-acolo, unde mai putea vedea cîte ceva. Mai întîi a intrat într-o încăpere unde a discutat şi a glumit puţin cu doamna Yu şi cu fetele, ca după aceea să dispară pe furiş. Doamna Yu şi ceilalţi, crezînd că Baoyu s-a dus din nou în grădină, n-au dat nici o atenţie plecării sale. Jia Zhen, Jia Lian şi Xue Ban, ocupaţi cu dezlegarea ghicitorilor, de asemenea, n-au observat absenţa lui Baoyu, iar cînd s-au săturat de joc, au bănuit că intrase undeva. Se pare că slujitorii care-l însoţiseră fuseseră încredinţaţi că va sta aici mai mult timp, pentru care motiv unul se dusese să joace zaruri, iar ceilalţi se împrăştiaseră pe la prieteni, să bea vin, nădăjduind că se vor întoarce acasă abia către seară. Cei mai tineri au rămas la spectacol.

Convins că nu se mai afla nimeni în preajma sa, Baoyu s-a gîndit : „Aici, într-o odaie de lucru, atîrnă un splendid portret de femeie. Bineînţeles că în momentul ăsta nu-i nimeni acolo şi frumoasei îi este urît în singurătate. Mă duc s-o văd."

Şi Baoyu s-a îndreptat într-acolo. Cînd să se apropie de fereastră, auzi cum dinăuntru răzbăteau răsuflări întretăiate.

„Doar n-o fi vie ?“ şi-a zis el, cuprins de teamă. Făcîndu-şi curaj, a găurit hîrtia cu care era căptuşită fereastra şi a privit înăuntru. Bineînţeles că frumoasa din tablou nu era vie, numai că Ming Yan, cu o oarecare fată, făcea ceea ce îl învăţase cîndva pe Baoyu nemuritoarea zeiţă Jing Huan.

— Straşnic ! a exclamat Baoyu, neputîndu-se stăpîni. Şi împingînd uşa cu piciorul, a intrat. Ming Yan şi fata, înspăimîntaţi, s-au ridicat brusc potrivindu-şi în grabă veşmintele. Cînd Ming Yan l-a văzut pe Baoyu, s-a aruncat la pămînt, implorînd iertare.

— Vă ţineţi de astfel de treburi în plină zi ! Ce înseamnă asta ? l-a dojenit Baoyu. Oare nu-ţi dai seama ce te ameninţă dacă află stăpînul Jia Zhen ?

Întorcîndu-şi capul, Baoyu a privit fata. Era drăguţă şi cu acel ceva ce face să tremure inimile. Se făcuse roşie pînă peste urechi de ruşine şi tăcea, plecîndu-şi capul.

— Încă n-ai plecat ? a izbit Baoyu cu piciorul.

Vorbele parcă-ar fi dezmeticit-o. Fata tresări şi o rupse la fugă, de-i scăpărau călcîiele.

Baoyu s-a repezit în urma ei şi a strigat :

— Nu-ţi fie frică, n-am să te spun la nimeni !

Înnebunit, Ming Yan s-a repezit spre Baoyu :

— Stăpîne, oare dacă ţipaţi aşa, n-o să vă audă oamenii ?

— Cîţi ani are fetişcana asta ? s-a interesat Baoyu.

— Poate că nici n-are mai mult de şaişpe-şapteşpe.

— Nici măcar n-ai întrebat-o cîţi ani are şi te-ai şi apucat de astfel de treburi ! l-a mustrat iarăşi Baoyu. În zadar te-a cunoscut ! Ce păcat ! Dar cum o cheamă ?

— E o poveste lungă şi destul de ciudată ! a spus Ming Yan. Cînd mama sa îi dădea să sugă, a adormit şi în vis a căpătat o bucată de brocart, care în loc de desene era acoperită cu hieroglife *Wan* [1], pentru care motiv i-a pus numele Wan Er.

— Fata asta o să aibă desigur noroc ! a rîs Baoyu. Vrei să aranjez eu ca să ţi-o dea de nevastă ?

---

[1] Semnul *Wan* în limba chineză corespunde cuvîntului „virtute“ din sanscrită. Grafia hieroglifei *Wan* se aseamănă cu desenul de pe pieptul lui Buddha, devenind emblema budismului ; Wan este unul din cele zece mii de „cuvinte de diamant“ (jin'gang zi) cu care s-a compus *Sutra de diamant* (Jin'gang jing) ; vezi, în continuare, nota, p. 306.

— Dar de ce n-aţi rămas la spectacolul acela atît de frumos, stăpîne ? a vrut să ştie Ming Yan, fără să răspundă la întrebare.

— Am stat destul şi-am ieşit apoi să mă plimb, i-a explicat Baoyu ; şi cînd colo dau peste voi. Ce putem face acum ?

Surîzînd, Ming Yan i-a zis :

— Acum sînteţi singur. Dacă doriţi, vă însoţesc în oraş, de unde ne vom întoarce numaidecît.

— Nu, nu-i bine, s-a opus Baoyu. Numai să te zărească negustorii că te şi înhaţă. Şi-apoi aici, dacă se află cumva, iese cu scandal ! Ar fi mai bine să găsim vreun locşor mai apropiat.

— Dar unde ? a întrebat Ming Yan. În tot cazul e mai greu !

— Hai să mergem la sora Hua Xiren, să vedem ce face, a propus Baoyu.

— Prea bine, a fost de acord Ming Yan, numai că am uitat calea. Apoi a adăugat : dar dacă vor afla stăpînii că te-am dus unde nu trebuia, s-a zis cu mine !

— Dar cu mine crezi că vor fi mai îngăduitori ? a rîs Baoyu.

Ming Yan a tras calul şi au ieşit pe poarta a doua a castelului.

Din fericire, Xiren locuia aproape şi nici n-au mers jumătate de *li* că s-au trezit în faţa casei. Ming Yan a intrat primul, strigîndu-l pe Hua Zifang, fratele mai mare al lui Xiren. Mama fetei tocmai ospăta pe Xiren şi pe nişte nepoate şi nepoţi, cînd s-a auzit o voce :

— Frate Hua Zifang !

Cînd acesta a ieşit şi i-a văzut, s-a speriat şi s-a repezit să-l ajute pe Baoyu să descalece, strigînd din mers către casă :

— A venit stăpînul Baoyu.

Cei de faţă n-au dat nici o atenţie, dar Xiren a ieşit în grabă să-l întîmpine, l-a apucat pe Baoyu de mînă şi l-a întrebat cu nelinişte :

— Dar de ce ai venit ?

— Mă plictiseam, a spus Baoyu, şi mi-am zis să vin să văd ce faci.

Xiren, răsuflînd uşurată, spuse :

— Din nou o nebunie ! Şi de ce a trebuit să vii aici ? Apoi întorcîndu-se către Ming Yan :

— Mai e cineva cu voi ?

— Nu, nimeni nu ştie de asta.

Xiren s-a îngrijorat din nou.

— Dar cum se poate ! a zis ea dojenitor. Dacă vă întîlnea stăpînul ? Apoi, strada-i plină de oameni, puteau să vă strivească, sau să se mai întîmple cine ştie ce nenorocire ! Dar ce, e de glumit ? Curajul vostru întrece orice măsură ! Numai Ming Yan a pus la cale asta ! Aşteaptă numai să mă-ntorc şi să dau de veste bătrînelor femei ! Te vor snopi în bătaie, ştrengarule !

Stăpînul m-a ocărît şi mi-a poruncit să-l aduc aici ! a întrerupt-o Ming Yan. Şi acum toate se sparg în capul meu ! I-am spus că nu trebuie să venim ! Şi dacă-i aşa, plecăm chiar acum înapoi.

— Lasă, l-a înduplecat Hua Zifang. Dac-aţi venit, la ce bun atîta vorbă ? Numai că în coliba noastră sărăcăcioasă este strîmt şi murdar, cum va putea stăpînul să rămînă aici ?

Mama lui Xiren a ieşit să-l primească pe Baoyu.

Xiren l-a prins pe Baoyu de mînă şi l-a poftit în casă, unde a văzut o mulţime de fete. La intrarea lui, ele, sfioase, şi-au plecat ochii.

Temîndu-se ca lui Baoyu să nu-i fie rece, Hua Zifang şi mama sa l-au aşezat pe *kan*, l-au servit cu fructe şi i-au turnat ceai.

— Lăsaţi prostiile, a zis Xiren. Îl ştiu eu mai bine ca voi. Nu trebuie să-i daţi ce se nimereşte.

Zicînd, a adus perna pe care stătuse ea pînă atunci, a aşezat-o pe taburet şi l-a chemat pe Baoyu să se aşeze. I-a pus lîngă picioare sobiţa pe care o folosise şi i-a dat două turte aromate, pe care le-a scos din trăistuţa sa. Apoi a adus manşonul şi i l-a atîrnat de gît. A turnat ceai în propria-i ceaşcă şi i-a înmînat-o lui Baoyu. Curînd mama şi fiul au aşezat pe masă puţinele bucate ce aveau. Văzînd că nu se găseşte nimic mai acătării pentru Baoyu, Xiren a spus rîzînd :

— Ai venit pentru prima oară în casa mea şi nu se face să pleci cu gura uscată. Gustă şi tu ce este !

Fata a luat cîteva seminţe de pepene, le-a strecurat în palmă, a suflat pojghiţa de pe ele, le-a pus pe o batis-

tuţă şi i le-a întins. Baoyu a observat că Xiren avea ochii uşor înroşiţi şi în cîteva locuri pudra i se întinsese.

— De ce-ai plîns ? a întrebat-o el încetişor.

— Cine-a plîns ? Mi s-au injectat ochii şi i-am frecat, a spus Xiren, ferindu-se.

Baoyu era îmbrăcat într-un veston cu mîneci strîmte, acoperit cu mătase de un roşu închis, pe care erau cusuţi dragoni ; pe poale era căptuşit cu blană de vulpe ; avea o glugă din zibelină, de un verde închis, împodobită cu ciucuri. Cercetîndu-l, Xiren a rîs :

— Cînd te-ai schimbat oare n-a observat nimeni să te întrebe încotro te pregăteşti să pleci ?

— Adevărul e că m-am îmbrăcat fiindcă stăpînul Jia Zhen m-a invitat la el să văd serbarea, a răspuns Baoyu.

După un timp, Xiren a zis :

— Mai poţi rămîne puţin, după aceea însă trebuie să te întorci, aceste locuri nu sînt pentru tine.

— N-ar fi nimic rău, dacă ai merge şi tu cu noi, a zis Baoyu ; ţi-am păstrat şi ceva bun.

— Taci ! l-a făcut atent Xiren, nu-i cazul să audă toţi.

Ea a întins mîna şi a desprins de la gîtul lui Baoyu piatra nestemată, apoi, întorcîndu-se către verişoara sa, a spus :

— Iată, priviţi ! De mult aţi afirmat că este un lucru rar şi regretaţi că n-o să-l vedeţi niciodată. Uitaţi-vă cît poftiţi ! Iar dacă vreodată vă va fi dat să mai vedeţi vreo raritate, să ştiţi dinainte că alta mai preţioasă ca asta nu poate exista.

După ce a arătat piatra, a prins-o din nou la gîtul lui Baoyu. Apoi l-a rugat pe fratele-său să tocmească o caleaşcă potrivită, care să-l ducă pe Baoyu la castel.

— Merg eu cu el, a zis Hua Zifang, n-ai grijă, nu i se va întîmpla nimic, chiar dacă îl duc călare.

— Te-am rugat, nu pentru că altfel ar putea să i se întîmple ceva, a obiectat Xiren, ci numai fiindcă s-ar putea să aibă ghinionul să-l întîlnească pe drum careva.

Hua Zifang a plecat numaidecît şi a adus caleaşca. Baoyu s-a urcat. Celorlalţi nu le-a fost uşor să se ţină după el, aşa că au ieşit doar să-l conducă.

Xiren i-a dat lui Ming Yan fructe şi bani ca să-şi cumpere pocnitori şi i-a atras atenţia :

— Bagă de seamă, să nu spui niciodată nimănui nimic, că va fi vai de capul tău !

Fata a așteptat în poartă pînă ce Baoyu a tras perdelele și s-a îndepărtat. Ming Yan și Hua Zifang duceau de căpăstru calul lui Baoyu, mergînd în urma caleștii. Cînd au ajuns în strada, unde se afla castelul Ningguo, Ming Yan a poruncit să se oprească și i-a spus lui Hua Zifang :

— Eu și stăpînul trecem mai întîi pe la castelul de răsărit, să fim văzuți acolo, și numai după aceea vom pleca în partea de apus, ca să nu stîrnim bănuieli.

Ascultînd acestea, Hua Zifang l-a ajutat pe Baoyu să coboare și să-și încalece calul.

— Să mă scuzi, i-a spus la despărțire Baoyu.

Zicînd acestea, s-a făcut nevăzut în spatele porții castelului. Dar despre toate nu are rost să mai povestim.

După ce Baoyu a dispărut de acasă, slujitoarele sale s-au împrăștiat care încotro au crezut de cuviință. Unele au rămas să joace cărți, altele zaruri, căptușind dușumelele camerelor cu cojile semințelor de pepene. Pe neașteptate a sosit mama Li, să-l întrebe pe Baoyu de sănătate ; dar aflînd că nu-i acasă și văzînd că fetele se distrau în voie, a spus :

— După ce-am plecat eu de-aici, v-ați făcut și mai răsfățate, de nu mai îndrăznește să vă zică omul ceva. Sînteți prea îngăduitoare cu Baoyu, care este ca un lampion ce-i luminează pe alții, dar pe el nu-i în stare ; lui i se pare că toți sînt întinați, numai el e neprihănit ! Acum vă aflați în casa lui și ați făcut atîta tapaj, de-ați întors totul cu susul în jos.

Fetele știau că Baoyu nu se sinchisea de asta, în plus mama Li nu avea nici un drept să ordone, așa că n-au luat în seamă spusele ei.

Între timp mama Li a tot întrebat :

— Cum a dormit azi Baoyu ? Ce-a mîncat ?

I s-a răspuns cu tot felul de prostii, unele chiar, nemulțumite, au bombănit :

— Ce babă pisăloagă !

— Văd în ceașcă lapte îndulcit, a zis mama Li, de ce nu mi-o dați mie ?

Nemaiașteptînd răspunsul, mama Li a vrut s-o bea.

— Hei, n-o clinti ! a țipat una din fete. A fost oprită pentru Xiren și dacă află Baoyu că a băut-o cineva, foc

se face. Iar dacă o iei, singură să dai seama, că n-o să răspundem noi de ce faci dumneata!

Mama Li la început s-a fîstîcit, dar mai pe urmă şi-a ieşit din fire.

— Nu pot să cred că-i atît de fără suflet! Oare mă va judeca pentru o ceaşcă de lapte? Chiar de-ar fi cine ştie ce scumpete şi tot ar însemna mai mult faptul că eu l-am crescut! Nu cumva Xiren înseamnă în ochii lui mai mult ca mine? Oare a uitat cine i-a dat să sugă? A crescut cu laptele prin care a curs sîngele meu, e în stare să se înfurie pentru o ceşcuţă de lapte de vacă? Dinadins am s-o beau, ca să văd şi eu ce face! Voi toate vă purtaţi cu Xiren de parcă ar fi cine ştie ce, fără să aveţi habar că tot sub grija mea a crescut şi păctoasa asta de fată! Ia te uită ce nerecunoscătoare!

Mama Li s-a mîniat de-a binelea şi a dat peste cap tot laptele. Atunci una din ele i-a spus rîzînd:

— Fetele n-ar trebui să se certe cu cineva mai în vîrstă, aşa că nu-i de miare că ţi-ai ieşit din fire. Cum ar putea Baoyu să se înfurie pentru o ceaşcă de lapte, cînd el singur a venit la dumneata acasă să-ţi lase nişte daruri!

— Să nu fii vicleană! s-a repezit la ea mama Li. Ţi-nchipui că nu ştiu că data trecută pentru o ceaşcă de ceai au izgonit-o pe Xue Qiang? Dacă-am să fiu vinovată, singură am să dau socoteală!

Zicînd acestea a ieşit nemulţumită.

În curînd Baoyu s-a întors şi a poruncit fetelor să se ducă în întîmpinarea lui Xiren. Fără să vrea a observat că Qiang Wen stătea lungită pe pat în nemişcare.

— S-a-mbolnăvit? a întrebat Baoyu, ori glumeşte?

— La-nceput a glumit, dar pe urmă a venit mama Li, care ne-a speriat într-atît, că de groază a adormit, îl lămuri Qiu Wen.

— Nu mai puneţi şi voi totul la inimă, a rîs Baoyu, lăsaţi-o să facă ce vrea.

Între timp sosi Xiren şi-şi făcură urări unul altuia. Xiren l-a întrebat pe Baoyu unde a mîncat cînd s-a întors acasă, dacă a transmis prietenilor salutări din partea mamei şi verişoarelor sale. Apoi s-a schimbat şi şi-a dat jos podoabele. Atunci Baoyu a poruncit să i se aducă laptele îndulcit.

— L-a băut mama Li, i-au răspuns fetele.

Baoyu ar fi vrut să protesteze, dar Xiren s-a grăbit să intre în vorbă :

— Aşadar, asta mi-ai oprit ! a exclamat ea. Îţi mulţumesc pentru grijă ! Într-adevăr, mă dau în vînt după lapte îndulcit, dar am băut atît de mult, că mi-am stricat stomacul. Bine a făcut că l-a băut, să nu se risipească zadarnic ! Mi-ar plăcea nişte castane uscate. Poate-mi cureţi tu ? Iar eu voi aşterne ceva pe *kan*.

Baoyu n-a pus la îndoială vorbele ei şi, uitînd de laptele îndulcit, s-a aşezat lîngă lampă şi a început să aleagă la castane. Observînd că toate fetele ieşiseră, s-a adresat lui Xiren zîmbind :

— Cine era fata aceea din casa voastră îmbrăcată în rochie roşie ?

— Verişoara mea bună, a răspuns Xiren.

Baoyu a privit-o fermecat şi a suspinat.

— De ce oftezi ? a rămas Xiren uimită. Aproape c-am priceput : crezi că nu-i veneau bine hainele !

— Deloc ! a rîs Baoyu. Cui să i se potrivească, dacă nu unei astfel de făpturi ? Este atît de încîntătoare, încît m-am gîndit că ar fi bine s-o aducem în casa noastră !

— Nu-i de ajuns că-mi petrec eu viaţa-n van slugărind, a zîmbit rece Xiren, oare toată familia mea să ajungă roabă ? După cît se vede, nu vreţi să ţineţi în casă decît fete bune şi frumoase !

— Cît poţi să fii de bănuitoare ! a observat Baoyu. Ţi-ai şi închipuit că dacă vine în casa noastră, gata a şi devenit slugă. Oare nu poate să trăiască aici şi ca rudă ?

— Nu, nicidecum, ea nu-i potrivită pentru aşa ceva ! a răspuns Xiren.

Nedorind să se certe, Baoyu a tăcut şi a curăţat mai departe castane.

— Şi-acum de ce-ai amuţit ? a rîs Xiren. Poate că te-am jignit cu vorbele mele ? În cazul ăsta, ia-ţi inima în dinţi şi cumpăr-o pentru cîţiva *liang* de argint.

— Ce-aş putea să-ţi răspund la asta ? a zis Baoyu. Admirînd frumuseţea ei, am vrut să spun că oameni ca ea merită să trăiască în case bogate, în castele. Nu pentru făpturi murdare ca noi este locul aici.

— N-o paşte pe ea atîta noroc, a observat Xiren, iar părinţii o iubesc ca pe-o comoară şi-au alintat-o de cînd era mică. Are deja şaptesprezece ani, i-au pregătit totul şi anul care vine se mărită.

Auzind, Baoyu a suspinat din nou, fără să se poată stăpîni ; şi a devenit gînditor. Dintr-odată, a simţit cum îi sună în urechi vorbele lui Xiren :

— În ultimii ani aproape că nu mi-am văzut verişoarele ; cînd va veni vremea să plec, n-o să mai găsesc pe nici una.

Bănuind în spusele ei alt înţeles, Baoyu s-a neliniştit şi, aruncînd castanele, a întrebat :

— Vrei să pleci ? Pentru ce ?

— Am auzit că se sfătuiau mama şi fratele meu, a răspuns Xiren. Îmi îngăduie să mai stau încă un an, apoi vor veni să mă răscumpere.

Neliniştindu-se din ce în ce mai mult, Baoyu s-a grăbit s-o întrebe :

— De ce vor să te răscumpere ?

— Ciudată vorbă ! a exclamat Xiren. Nu mă pune pe aceeaşi treaptă cu cei născuţi în casa voastră ! [1] Apoi, tot neamul nostru trăieşte într-un loc şi numai singură eu sînt departe de ai mei. Cum aş putea să nu mă duc ?

— N-am să-ţi dau drumul ! s-a arătat hotărît Baoyu. Şi nu vei putea face nimic.

— Astfel de legi nu le stabileşti tu ! s-a opus Xiren. Chiar şi la palatul împăratului există o regulă bine stabilită ; slujitoarele pot pleca peste cîţi ani vor. Ce să mai vorbim de casa voastră ?

Baoyu a chibzuit. Vorbele lui Xiren erau întemeiate şi el nu mai avea ce zice.

— Şi dacă stăpîna bătrînă nu te lasă ? a întrebat el în cele din urmă.

— Pentru ce-ar face o? ! s-a mirat Xiren. Dacă într-adevăr am slujit-o cu credinţă şi am fost pe voia dumisale şi a mamei tale, şi ele nu s-ar îndura să mă lase să plec, aş rămîne, dacă ar mai da familiei mele cîţiva *liang* de argint. Dar sînt un biet om de rînd şi sînt pe lume atîtea mai bune ca mine. Din fragedă copilărie am slujit-o pe stăpîna bătrînă, apoi cîţiva ani pe domnişoara Xiangyun, iar acum pe tine. Şi dacă părinţii doresc să mă răscumpere, ar trebui să mă sloboziţi şi să nu-mi cereţi nici un ban în schimb. Să spui că nu-mi dai drumul, fiindcă te-am slujit cu credinţă, ar fi o prostie. După părerea mea a sluji

---

[1] Potrivit unui obicei practicat în vechea Chină, copiii celor ce slujeau la stăpîn, născuţi unde lucrau părinţii lor, în timpul vieţii aparţineau stăpînilor.

bine nu este un merit şi nici nu se poate întîmpla ca plecînd eu, să nu-ţi rămînă cineva care să te îngrijească la fel de bine.

Înţelegînd că nu i se poate opune şi că n-o poate reţine cu nici un chip, Baoyu s-a îngrijorat şi mai mult.

— Şi dacă aş dori din tot sufletul ca tu să rămîi aici, nu s-ar putea ca bunica să vorbească mamei tale ? I-am da mai mulţi bani şi atunci i-ar fi greu să te ia de la noi.

— Bineînţeles că mama nu mă poate lua cu sila ! — a fost de părere şi Xiren. Se-nţelege de la sine că se poate aranja totul cu ea ! Dacă-o să-i mai daţi bani, desigur că o să-i fie peste mînă să pomenească de plecarea mea. Chiar de nu i-aţi da nimic şi aţi vrea pur şi simplu să rămîn aici, tot n-ar avea curajul să nu se supună. Dar în casa noastră n-a fost niciodată o situaţie asemănătoare ! Nu poţi asemui omul viu cu un lucru oarecare, pe care-l poţi cumpăra şi, fiindcă-ţi place, îl plăteşti mărinimos vînzătorului, cumpărătorul nerămînînd în pagubă ! Ţinîndu-mă pe mine aici, fără vreun temei, nici pentru tine nu e de folos — şi n-ai decît să mă desparţi de părinţi. Oare bunica ta şi mama ta ar admite asemenea faptă ?

Baoyu a tăcut un timp, apoi a zis :

— Judecînd după spusele tale, văd că eşti hotărîtă să pleci.

— Hotărîtă, a întărit Xiren.

Baoyu a chibzuit mai departe : „Cine putea să presupună că această fată e fără suflet şi poate să-şi uite datoria ?"

— Dac-aş fi ştiut mai demult că vrei să pleci, a continuat Baoyu, nu te-aş mai fi tulburat. Ţi-aş fi dat voie să mă laşi orfan !

Spunînd aceste cuvinte, mîhnit peste măsură, s-a trîntit pe pat.

În fond, Xiren auzise, cînd fusese acasă, că mama şi fratele ei aveau de gînd s-o răscumpere. Dar ea s-a arătat hotărîtă să nu se mai întoarcă niciodată acasă. După care spusese :

— Cînd nu veţi mai avea ce mînca şi numai vînzîndu-mă veţi obţine cîţiva *liang* de argint, atunci o veţi putea face. Dar voi acum sînteţi fericiţi, iar eu acolo sînt mulţumită şi nimeni nu mă umileşte şi nu mă afuriseşte.

Datorită acestui fapt aţi şi izbutit să vă refaceţi gospodăria, fără să simţiţi prea mult pierderea tatei. Dacă iarăşi se va întîmpla să aveţi greutăţi şi, răscumpărindu-mă, veţi fi nevoiţi ca apoi să mă vindeţi din nou, o veţi face — v-am spus — dar acest lucru va fi cu neputinţă. De ce ţineţi să mă răscumpăraţi ? Socotiţi-mă moartă şi o să dispară gîndul răscumpărării.

După care a izbucnit în hohote de plîns.

Cînd mama şi fratele ei s-au convins că Xiren era atît de hotărîtă, au renunţat la gîndul s-o ia acasă. După învoială ea era dată pe viaţă şi numai pentru faptul că stăpînii Jia erau oameni cumsecade, şi n-ar fi cerut să li se plătească pentru răscumpărare, mama şi fratele lui Xiren voiseră să-i roage.

Pe deasupra, în castelul Rongguo n-au fost niciodată siluite slujitoarele şi fetele care îngrijeau camerele stăpînilor vîrstnici ori tineri, ele bucurîndu-se de mai multă stimă decît cele din familiile scăpătate. Aşa că, gîndindu-se la toate acestea, mama şi fratele şi-au scos din cap gîndul răscumpărării.

Mai mult, cînd a venit Baoyu şi ei au văzut cu propriii lor ochi legătura care exista între cei doi, s-au liniştit şi s-au simţit ca şi cum li s-ar fi luat de pe suflet o piatră ; în mintea lor şi încolţeau visuri ambiţioase.

Pe de altă parte, Xiren observase încă din copilărie că Baoyu avea un caracter minunat şi că toate capriciile sale nu erau chiar ca ale altor copii. În afară de aceasta — e adevărat — mai avea şi unele ciudăţenii. În ultimul timp, Baoyu, profitînd de slăbiciunea bunicii sale şi socotind că tatăl şi mama nu puteau să-i facă nimic, se obrăznicise de-a binelea. Nici nu voia să audă cînd se străduiau să-l convingă de ceva. Şi iată că de data aceasta Xiren, profitînd de discuţia avută, a hotărît să-l încerce pe Baoyu, ca mai tîrziu să-l poată dojeni. Dar văzîndu-l atît de mîhnit, şi-a pierdut cumpătul.

Trebuie să vă spun că Xiren n-avea nici un chef să mănînce castane, dar se temea să nu se nască vreo poveste, ca aceea cu Xue Qiang şi cu ceaiul, aşa că a invocat acest motiv să abată atenţia lui Baoyu de la laptele îndulcit. A poruncit unor fete să strîngă castanele şi s-a dus să vadă ce face Baoyu. Observînd că lacrimile îi şiroiau pe obraz, Xiren a rîs :

— De ce atîta suferinţă ? Dacă n-ai să vrei, n-am să plec !

Baoyu s-a însufleţit dintr-odată :

— Nu pricepi oare cît de mult doresc să rămîi cu mine ? Nici nu mă simt în stare să-ţi spun în cuvinte acest lucru !

— Ştiu, doar ne înţelegem atît de bine împreună ! a surîs Xiren. Dar dacă-ntr-adevăr vrei să rămîn aici, numai dorinţa ta nu-i de ajuns. Eu îţi voi pune trei condiţii şi dacă te vei ţine de ele, voi şti că vrei să fiu cu tine şi n-am să te părăsesc, chiar dacă-ar fi să-mi pună cuţitul în gît !

— Vorbeşte ! a exclamat Baoyu. Îţi voi fi supus în toate, buna mea surioară. Nu trei, ci trei sute de condiţii voi primi cu drag. Dar te rog, ai grijă de mine pînă cînd într-o minunată zi mă voi preface în cenuşă ! Nu ! Cenuşă nu-i bine zis, ea are înfăţişare şi mai are şi conştiinţă. Ar fi mai bine să mă prefac într-un fir de fum, care să fie împrăştiat la prima adiere de vînt. Vouă să nu vă mai pese de mine şi eu să nu mă pot gîndi mai mult la voi ! Atunci te vei putea duce încotro te va îndemna inima.

Xiren s-a grăbit să-i acopere gura cu palma.

— Bunul meu stăpîn ! Am spus toate astea ca să-ţi abat gîndurile întunecate. Tu ai început, în schimb, să baţi cîmpii.

— Iartă-mă, surioară.

— Iată, aceasta este şi prima condiţie, a conchis Xiren.

— Mă leg ! Mă leg ! şi-a agitat mîinile Baoyu. Şi dacă voi mai spune prostii, astupă-mi gura ! Care-s celelalte ?

Xiren a continuat :

— Mie mi-e tot una : vei vrea să înveţi carte, ori numai te vei preface, dar nu vorbi prostii în faţa tatălui tău şi a oamenilor străini, că nu faci altceva decît să-i provoci unuia mînie şi să le dai ocazia celorlalţi să spună că eşti prost. Tatăl tău se gîndeşte : „În familia noastră, din generaţie în generaţie, toţi au învăţat şi numai fiului meu nu-i place învăţătura ; ba mai mult, vorbeşte şi tot felul de prostii în spatele meu !“ Pentru asta era furios. Afară de aceasta tuturor care se străduiesc să înveţe le zici „şoareci de cărţi“ şi mai spui : „În afară de *Ming ming*

de[1] nu mai sînt cărţi serioase, toate celelalte sînt născociri ale înaintaşilor". Cum să nu-l superi pe tatăl tău cu astfel de vorbe şi să nu-i provoace dorinţa să te chelfănească bine ?

— Încetează ! o întrerupse Baoyu rîzînd. Cînd eram mai mic vorbeam prostii fiindcă nu ştiam cît de înalt e cerul şi cît de mare e pămîntul, de-acum încolo nu va mai fi aşa. Ce alte condiţii mai ai ?

— Să nu-i mai ponegreşti pe călugării budişti şi daoişti, a continuat Xiren. Să nu te mai hîrjoneşti cu fetele, să nu le lingi pomada de pe buze, să nu te dedai la alte vicii lumeşti !

— Prea bine, voi ţine seama ! a ţipat Baoyu. Mai ai ceva. Spune repede !

— Nimic mai mult, a răspuns Xiren. Numai fii mai potolit şi mai lasă desfrîul ! Dacă-mi vei îndeplini toate aceste condiţii, să mă ia pe sus cu palanchin purtat de opt oameni[2] şi tot nu mă desprind de aici.

— Dar asta-i din cale-afară ! a exclamat Baoyu. Gîndeşti oare că pentru tine nu se va găsi palanchin cu opt purtători ?

— Nu te mira, a rîs Xiren. Şi de-ar fi să cadă peste capul meu un astfel de noroc, oricum nu mi se pare drept să ocupi nemeritat locul altuia !

Discuţia lor a fost întreruptă de intrarea lui Qiu Wen.

— Este straja a treia, culcaţi-vă ! Adineauri stăpîna cea bătrînă a trimis să întrebe dacă Baoyu a adormit ori nu. Şi i-am răspuns că da.

Baoyu a poruncit să i se aducă ceasul şi s-a convins singur, văzînd că arătătoarele indicau miezul nopţii. Şi-a clătit gura, s-a dezbrăcat şi s-a culcat.

În dimineaţa următoare Xiren s-a sculat devreme şi a simţit cum o doare tot trupul. Era cuprinsă de ameţeli, i se umflaseră ochii şi ardea ca jarul. La-nceput a mers

---

[1] *Ming ming de*, titlul cărţii care pune bazele practicii filozofice şi conţine principiile ce trebuie să le respecte oricine doreşte să se instruiască.

[2] Palanchin — lectică folosită exclusiv de cei foarte bogaţi, marcă a rangului social ; gradul de avuţie se distingea după numărul de hamali care duceau palanchinul în spate. În popor se folosea doar într-o singură împrejurare : ducea mireasa din casa părinţilor în casa soţului ; şi atunci numărul de hamali nu putea să fie mai mare de patru.

prin casă, dar, neputîndu-se ţine pe picioare, s-a lungit pe *kan*.

Baoyu a anunţat-o pe Jia Mu, care a poruncit să fie chemat doctorul. Acesta a consultat-o şi a spus :

— Nimic mai mult decît o gripă. Să ia doctoriile, să stea culcată şi totul va trece.

După ce a prescris reţeta, Baoyu a cerut să se prepare îndată leacurile şi Xiren le-a luat. Şi a mai lăsat vorbă să fie învelită bine, să transpire. Apoi s-a dus s-o vadă pe Daiyu.

Daiyu se odihnea după masă, iar fetele din jurul ei se îndeletniceau cu treburile lor. În cameră era linişte. Baoyu a tras la o parte draperia de la uşă şi a intrat. Văzînd-o, Baoyu a spus :

— Dragă surioară, nici n-ai mîncat bine şi te-ai şi culcat ?

Daiyu s-a trezit. Zărindu-l lîngă ea, a răspuns :

— Încă n-am aţipit, aş vrea să mă odihnesc. Mai bine lasă-mă !

Baoyu o cuprinse :

— Unde să mă duc ? Cu alţii mă plictisesc.

— Dacă vrei să rămîi aici, stai cuminte, a chicotit Daiyu. Hai să vorbim.

— Mă-ntind şi eu, a cerut Baoyu.

— Întinde-te !

— N-am pernă ! a spus el. Să dormim pe a ta !

— Nu vorbi prostii ! s-a arătat nemulţumită Daiyu. Crezi că în odaia alăturată nu-s destule perne ?

Baoyu a ieşit în vestibul, s-a uitat şi s-a întors.

— N-am nevoie de asemenea perne, a zis el. Poate c-o fi dormit pe ele vreo slujnică bătrînă şi murdară !

Daiyu a holbat ochii, s-a înviorat şi a spus :

— Într-adevăr, tu eşti „steaua mea cea rea" ! Ia-o pe-asta !

I-a aruncat lui Baoyu perna sa, apoi s-a ridicat şi a luat alta. S-au întins amîndoi cu faţa unul la celălalt. Privindu-l, Daiyu a observat pe obrazul drept o pată roşie-sîngerie de mărimea unui nasture. Ea s-a tras mai aproape, s-a uitat atentă încă o dată şi, mîngîind-o cu degetele, a întrebat curioasă :

— Cine te-a-nfrumuseţat cu unghiuţele ?

Baoyu s-a întors tulburat şi, silindu-se să-şi ascundă obrazul a răspuns :

— Nimeni. Le-am ajutat fetelor să prepare fardul şi probabil că mi-a căzut o picătură pe faţă.

Îşi căuta batista să se frece. Daiyu a scos propria-i batistă şi l-a şters.

— Frumos, n-am ce zice ! l-a dojenit ea plescăind din limbă. Că le faci n-ar fi nimic, dar pentru ce te expui în văzut tuturor ? N-a băgat de seamă tatăl tău, dar au observat alţii şi încep să se îngroaşe faptele cu minciuni şi bîrfeli. Iar clevetirile pot să ajungă pînă la urechile tatălui tău ; atunci noi toţi ceilalţi va trebui să ne-ngrijorăm pentru tine.

Baoyu aproape că nici n-o auzise. Era învăluit de îmbătătorul şi discretul parfum pe care-l răspîndea mîneca rochiei sale, ameţindu-l şi toropindu-l.

Baoyu s-a apropiat de Daiyu cu gînd să miroasă mai bine.

— Ce parfum ! a exclamat el.

— Dar cine mai foloseşte pe astfel de timpuri arome ? a rîs Daiyu.

— Atunci de unde asemenea balsam ? a întrebat mirat Baoyu.

— Nu-mi dau seama. S-ar putea să fie îmbibat în rochie, acum am scos-o din dulap.

Neîncrezător, Baoyu a clătinat din cap.

— Mă tem că nu. Acest iz minunat nu seamănă cu mirosul turtiţelor aromate, bilelor înmiresmate şi punguţelor de mosc.

— Ţi-nchipui poate că vreun sfînt budist ori vreun propovăduitor mi-a dăruit balsam fermecat ? a zis Daiyu rîzînd sarcastic. Şi chiar dacă-aş fi căpătat balsamul fermecat, tot degeaba, eu n-am fraţi buni care să-mi procure muguri de flori, rouă, brumă şi zăpadă cu care să-l prepar [1]. Eu nu pot să am decît parfumurile cele mai obişnuite!

— Am zis un cuvînt, iar tu ai înşirat verzi şi uscate, a rîs şi Baoyu. Dacă nu te-nveţi minte, n-ai să cunoşti niciodată măsura. De azi încolo să ştii că n-am să te mai cruţ.

[1] Aluzia se referă la Baochai, al cărei nume „Podoabă preţioasă" corespundea ca semnificaţie cu numele de Baoyu — „Piatră preţioasă", ceea ce o neliniştea profund pe Daiyu.

S-a ridicat, a prins-o pe Daiyu de subsuori şi a început s-o gîdile. Daiyu nu-şi mai putea trage răsuflarea de rîs.

— Baoyu ! strigă ea. Încetează ! Mă supăr !

— Ai să mai spui aşa ceva ? a întrebat-o rîzînd Baoyu, dîndu-i pace.

— N-am să mai spun ! a făgăduit Daiyu, potrivindu-şi părul. Înseamnă că eu am balsam fermecat, iar tu balsam fierbinte, nu s-a putut stăpîni, şi a început din nou.

Nepricepînd nimic, Baoyu a întrebat-o nedumerit :

— Ce înseamnă „balsam fierbinte" ?

— Copil mai eşti ! a suspinat Daiyu, dînd mustrător din cap. Iată, tu ai o piatră, iar perechea potrivită pentru tine poate că are aur. În cazul acesta nu-i posibil ca perechea ta să aibă „balsam rece", iar tu să n-ai „balsam cald".

Cînd a auzit şi asta, Baoyu a rîs.

— De-abia mi-ai făgăduit, că ai şi început să fii răutăcioasă.

Baoyu a întins mîinile cu gînd s-o prindă.

— Bunule frăţior, n-am să mai spun ! s-a rugat Daiyu.

— Bine ! a răspuns el. Numai lasă-mă să mai adulmec mîneca ta.

I-a prins mîinile, afundîndu-şi faţa în rochia ei.

— E timpul să pleci ! a zis dintr-odată ! Daiyu, trăgîndu-şi cu repeziciune mîinile.

— Şi eu aş vrea, dar nu pot, i-a răspuns el. Să mai rămînem puţin întinşi.

Şi s-a culcat.

Daiyu s-a lungit alături, acoperindu-şi faţa cu batista. Baoyu a povestit una după alta mai multe istorii născocite, fără ca ea să asculte ceva. Apoi a întrebat-o cîţi ani avea cînd a venit în Capitală, ce locuri pitoreşti a văzut în timpul călătoriei, ce monumente vechi sînt în Yangzhou, ce obiceiuri au cei din partea locului. Daiyu nu răspundea. Baoyu s-a gîndit înfricoşat : „dac-a adormit, înseamnă că e bolnavă" ; a ţipat tare :

— A, ia, am auzit că în Yangzhou circulă o poveste miraculoasă. Tu o ştii ?

Tonul grav al lui Baoyu şi căutătura severă de pe faţa lui au înşelat-o. Crezînd că Baoyu se pregăteşte să-i povestească ceva serios, a întrebat :

— Care poveste ?

Auzind-o vorbind, Baoyu şi-a înăbuşit rîsul şi a început să născocească.

— În Yangzhou se află muntele Dai, iar în munte o peşteră denumită Lin.

— Nu minţi ! a rîs Daiyu. N-am auzit în viaţa mea de muntele ăsta !

— Sub cer sînt atîtea ape şi atîţia munţi, cum ai putea să-i ştii tu chiar pe toţi ? a contrazis-o Baoyu. Aşteaptă, pînă voi sfîrşi de povestit.

— Te ascult ! a fluturat mîna Daiyu.

Baoyu a început iar să născocească :

— În peştera Lin trăiau nişte şobolani. Odată, în ziua a şaptea a ultimei luni a anului, împăratul şobolanilor s-a suit pe tron şi a ţinut un discurs : „Mîine sîntem în opt [1], a zis el, şi toţi oamenii prepară orez pentru sărbătoare. În peşteră nu mai avem poame şi trebuie să profităm de ocazie ca să mergem să căutăm". Cu aceste cuvinte împăratul şobolanilor şi-a smuls săgeata puterii [2] şi a trimis un şobolan destoinic în recunoaştere. Curînd şobolanul s-a întors şi a raportat : „Am cercetat peste tot şi am aflat că poamele cele mai multe şi grăunţele sînt adunate în templul de la poalele muntelui". Împăratul şobolanilor l-a întrebat : „Cîte sorturi de poame şi cîte de grăunţe se află acolo ?" „Sînt pline hambarele de orez şi de seminţe, a răspuns el. În ceea ce priveşte poamele şi legumele, sînt cinci categorii : curmale roşii, castane, alune de pămînt, alune de apă şi cartofi dulci". Împăratul şobolanilor s-a bucurat, a scos din nou săgeata puterii şi a întrebat : „Cine se duce să şterpelească orez ?" În aceeaşi clipă s-a prezentat unul dintre şobolani. „Cine merge să şterpelească boabe ?" a întrebat iar împăratul, trăgînd încă o săgeată a puterii. Un alt şobolan a fost gata să se ducă. Mai departe au primit ordine şi ceilalţi. Mai rămăseseră de adus cartofii dulci. Împăratul şobolanilor a mai smuls o săgeată a puterii şi a întrebat : „Cine merge să fure cartofi

[1] Data de opt a lunii decembrie, cînd se sărbătoreşte încheierea lucrărilor anului ce-a trecut. În această zi are loc ceremonia pentru spălarea păcatelor unui an întreg.

[2] Săgeată ce se înmîna comandanţilor de oşti, drept semn al puterii.

dulci ?" Toţi au văzut cum a alergat în faţa împăratului un şobolan mic şi jigărit, care a spus : „Mă duc eu".

Temîndu-se că nu-i destul de descurcăreţ, că-i fricos şi neputincios, împăratul şi ceilalţi şobolani n-au vrut să-l trimită. Dar şobolanul a zis : „Chiar dacă sînt mic şi pricăjit, în schimb am darul de a vrăji, limbă ascuţită şi agerime destulă. Pot să fur mai mult decît oricare altul". „Oare să fii mai priceput ca alţii ?" au întrebat cu nedumerire toţi şobolanii. „Eu nu voi fura ca ei", le-a explicat bietul şobolan. Mă voi scutura şi de îndată mă voi preface într-un cartof dulce rostogolindu-mă în grămada de cartofi, ca oamenii să nu mă bage în seamă. Apoi încet-încet voi împinge cartofii pînă ce se va termina grămada. Oare nu-i mai grozav ca atunci cînd furi din răsputeri ?" Ascultînd, şobolanii au spus : „Toate-s bune, numai că nu ştim cum te vei preface tu în cartof ? Arată-ne acum, să vedem şi noi".

Şobolanul cu pricina a rîs : „Foarte simplu, priviţi !" El s-a dat peste cap şi a luat chipul unei fermecătoare şi micuţe domnişoare.

Şobolanii au început să şuşotească : „Nu, nu-i bine ! Ai spus că te prefaci în cartof dulce !"

Şobolanul s-a dat din nou peste cap şi a luat chipul său adevărat. „Se vede că sînteţi nepricepuţi. Aţi auzit numai de „cartoful dulce", dar nu vă taie capul că „piatra aromată" [1] este fiica domnului Lin, [2] cel ce strînge impozitele pe sare !"

Auzind aceste cuvinte, Daiyu s-a întors şi s-a ridicat.

— Ah, o să-ţi arăt eu ţie, guralivule ! a exclamat ea. Bănuiam eu că ai să rîzi de mine !

Daiyu s-a îmbufnat şi Baoyu a trebuit să-i ceară iertare.

— Scumpă surioară, iartă-mă ! N-am să mai fac ! Balsamul fermecat pe care-l împrăştie făptura ta mi-a amintit această veche legendă.

---

[1] *Piatră aromată*, joc de cuvinte. „Piatră aromată" şi „cartoful aromat" se pronunţă la fel în limba chineză „Xiang Yu". Aici se face aluzie la Daiyu, al cărei nume conţine cuvîntul „yu", piatră, care ca şi în cazul numelui lui Baochai, corespundea ca semnificaţie cu numele lui Baoyu, format prin combinarea a două silabe, din numele celor două fete.

[2] Referire la Lin Ruhai, tatăl lui Daiyu, care ocupase această funcţie, de gradul al doilea.

— Ai vrut să rîzi de mine, iar acum vrei să spui că asta-i o veche legendă ! s-a revoltat Daiyu.

Nici n-a sfîrşit vorba, că în prag s-a ivit Baochai, rîzînd :

— Cine povesteşte aici legende vechi ?

— Ghiceşte singură ! a răspuns Daiyu. Cine altul ar putea ? Vrea să rîdă de mine şi născoceşte legende vechi !

— A ! cum se poate ! a exclamat Baochai. Nu mă miră deloc că are capul plin cu legende ! Păcat numai că, la nevoie, ele îi zboară din minte ! De pildă, alaltăieri trebuia să-şi amintească poezia *Foaie de banan*, atît de cunoscută de oricine. El, însă, nu şi-a putut aminti. Şi aşa, el era lac de apă, în vreme ce toţi ceilalţi dîrdîiau de frig. Înseamnă că acum, din nou, i-a revenit memoria.

— Amida [1] Buddha ! a invocat Daiyu. Mulţumesc surioară ! Întotdeauna ai ştiut să-l pui la punct. Şi vorbele tale nu-şi greşesc ţinta !

Pe neaşteptate, în odaia lui Baoyu s-au auzit zgomote. De vreţi să ştiţi ce s-a întîmplat, citiţi mai departe.

---

[1] Amitabha, este singura zeitate din panteonul budist chinez, al cărei nume este invocat de credincioşi, ca pe al unui salvator. Se crede că Amitabha este stăpînul lumii celor care-au dobîndit nirvana (*niepan*), fiind reprezentat, în iconografie, înconjurat de numeroşi discipoli, de muzicanţi cu flaute şi cu gusle (*se*) precum şi de graţioase baiadere (*wunü*). Decorul este şi el pitoresc, nelipsind havuzurile încărcate cu lotuşi şi păsările rare. Vezi şi nota, pp. 142, 204.

CAPITOLUL

14

În care se povestește cum Wang Xifeng
l-a mustrat pe răutăciosul Jia Huan
și cum Lin Daiyu
a rîs de guraliva Xiangyun.

BI HEN

ÎN VREME CE în odaia lui Daiyu, Baoyu istorisea povestea cu șobolanii isteți, a intrat pe neașteptate Baochai, care nu uitase că Baoyu, la sărbătoarea lampioanelor, n-a fost chip să-și aducă aminte cuvintele „ceară verde" din acel vers. Între el și fete a început o discuție veselă. Baoyu se temea că dacă Daiyu doarme ziua, noaptea nu se va simți bine ; dar din fericire se ivise Baochai. Au glumit și au rîs, somnul o părăsi pe Daiyu, de parcă ar fi fost luat cu mîna. Baoyu se liniștise în privința aceasta.

Deodată s-au auzit zgomote în odaia lui Baoyu și toți trei au ciulit urechile.

— Doica se ceartă cu Xiren, a spus Daiyu rîzînd. Xiren se poartă îngăduitor cu ea, dar mama Li tot se supără și de fiecare dată ține s-o povățuiască. Se vede că bătrîna nu-i în toate mințile !

Baoyu voi să alerge într-acolo, dar Baochai îl reținu.

— Nu te pune rău cu doica. Las-o-n pace ! E-atît de bătrînă și pe deasupra și-a ieșit din fire !

— Știam eu de mult ! a zis Baoyu și părăsi încăperea.

Mama Li se afla în odaia lui și, sprijinită de baston, o certa pe Xiren.

— Ești o nerușinată ! Am făcut om din tine ! Iar acum, cînd vin la tine, te ții mare, stai tolănită pe *kan* și nu-mi dai nici o atenție ! Nu te gîndești decît cum să-l ademenești pe Baoyu și să-l faci să asculte de tine, iar pe mine să nu mă ia în seamă ! Dar nu ești altceva decît o slugă cumpărată pe cîțiva *liang* de argint ! Cum îndrăznești să te obrăznicești așa ? Ar trebui să fii izgonită de aici, ori să fii dată după cine știe ce netrebnic,

să vedem atunci dacă mai poţi prinde oamenii în mrejele tale, ca duhurile rele !

La început Xiren crezuse că mama Li se supărase pentru că o găsise întinsă şi nu se ridicase la venirea ei, aşa că s-a grăbit să-i vorbească :

— Sînt bolnavă, toată transpir ! Sînt ameţită şi nici n-am băgat de seamă cînd ai intrat.

Dar cînd a auzit celelalte vorbe, Xiren şi-a pierdut cumpătul şi, simţindu-se jignită, nu şi-a putut înăbuşi plînsul

Deşi auzise aproape totul, Baoyu nu ştia ce să facă. Pînă la urmă s-a hotărît să-i ia apărarea lui Xiren şi-i spuse mamei Li că era bolnavă.

— Dacă nu crezi, a adăugat el, întreabă-le pe celelalte fete !

— Tu n-ai ochi decît pentru vulpea asta, iar eu nu mai sînt nimic ! s-a repezit mama Li la Baoyu. Unde mă trimiţi să întreb ? Cine nu închide ochii la ceea ce faci tu şi cine nu-i dă ascultare lui Xiren ? Ştiu eu prea bine toate astea ! Te dau eu pe mîna bunicii şi mamei tale, şi le spun eu ce se petrece aici ! Te-am crescut la pieptul meu şi acum, cînd te-ai făcut mare, nici chiar o ceaşcă de lapte nu mi se cuvine ? Laşi pe toate să mă batjocorească ? Vrei să mă alungi ?

Mama Li a izbucnit în plîns. Între timp au venit Daiyu şi Baochai, care au încercat s-o înduplece.

— Mătuşică, fii îngăduitoare cu ei !

Văzîndu-le, mama Li s-a plîns c-a fost adînc jignită, nepierzînd din vedere să le spună cum, cîndva, pentru o ceaşcă de ceai a fost izgonită de Qiang Xue şi cum în ajun băuse ea laptele îndulcit. În timpul acesta Feng Jie se afla în odăile de sus, unde făcea socoteala veniturilor şi cheltuielilor. Auzind zgomot, şi-a dat seama că din nou mama Li trebuie să aibă vreo nemulţumire ; pierduse mult la jocul de cărţi şi, neavînd pe cine-şi vărsa focul, se luase la harţă cu slujitoarele lui Baoyu.

Feng Jie pătrunse înăuntru, o prinse pe mama Li de mînă şi îi spuse :

— Nu fi supărată, mătuşică ! Doamna bătrînă este încă obosită după marile sărbători. Eşti în vîrstă şi n-ar trebui să te cerţi cu fetele, cînd mai curînd s-ar cădea să le îndrumi. Oare nu-nţelegi că larma voastră poate mînia pe stăpînă ? Spune-mi cine te-a supărat, c-am să-l

învăţ eu minte. Şi acum, haide cu mine ; te voi ospăta cu friptură de fazan şi vom bea o cupă de vin împreună.

A luat-o de mînă şi din mers îi porunci lui Ping Er :

— Ia-i bastonul şi dă-i o batistă să-şi şteargă lacrimile.

Mama Li o urmă pe Feng Jie, de parcă n-atingea pămîntul cu picioarele.

— Ce-mi trebuie viaţa asta bătrînă ! Mi-am ieşit din fire călcînd legile buneicuviinţe şi iscînd cearta ; mai bine să mă facă neobrăzată decît să fiu eu ţapul ispăşitor al acestor fetişcane.

Baochai şi Daiyu, încîntate de intervenţia lui Feng Jie, băteau din palme :

— Să-i mulţumim că a trecut ca vîntul şi a luat-o de-aici pe bătrînă !

Baoyu a clătinat din cap :

— Nu pot să pricep de ce-i acoperă de ocară pe cei slabi ! Care-o fi supărat-o şi a dat vina pe Xiren ?

Qing Wen, care se afla acolo, a zis :

— Nici vorbă să ne fi ieşit din minţi ! Ce-avem noi cu ea ? Dacă într-adevăr a supărat-o careva, să spună singură acest lucru. N-are rost să fie învinuite şi altele.

Xiren, cu lacrimi în ochi, i-a spus lui Baoyu :

— Bătrîna ta doică s-a mîniat din cauza mea, iar tu te-ai apucat să dai vina pe altcineva. Nu-i oare de ajuns ce-am făcut eu ? De ce să-i amesteci şi pe alţii în treaba asta ?

Văzînd că şi aşa se simţea destul de rău şi încă se mai tulbura, Baoyu s-a stăpînit şi a rugat-o pe Xiren să se odihnească şi să stea în pat. Iar cînd a observat cum dogorea de tare, a renunţat să mai plece şi a rămas s-o vegheze.

S-a lungit alături de ea zicînd :

— Îngrijeşte-te şi nu te mai gîndi la ce-a fost !

— Dacă mi-aş fi făcut sînge rău pentru orice nimic — a rîs rece Xiren — aş fi putut să rămîn în casa voastră măcar o clipă ? Cum să trăieşti aici, unde zilnic se iscă certuri ? Dacă tu îmi iei apărarea faţă de alţii, ei nu uită şi, de se-ntîmplă să fiu vinovată vreodată de ceva, încep să mă vorbească. La ce bun toate astea ?

Din ochii ei picurau lacrimi. Temîndu-se ca nu cumva să-l tulbure pe Baoyu, s-a străduit la rîndu-i să se

stăpînească. Curînd servitoarea i-a adus o a doua infuzie[1]. Cum Xiren de-abia transpirase, Baoyu nu i-a îngăduit să se ridice şi i-a dat el însuşi leacurile. Apoi a poruncit să i se pună aşternutul pe *kan*.

Xiren i-a spus :

— Nu ştiu dacă ţi-e foame sau nu. Dar oricum, mergi la bunica ta şi mai staţi împreună, distrează-te cu domnişoarele şi vino după aceea. Aş vrea să rămîn singură.

Baoyu a văzut cum şi-a scos agrafele din păr şi inelele de pe degete şi s-a întins. S-a ridicat şi s-a dus la Jia Mu. După masă, Jia Mu s-a arătat dornică să joace zaruri cu doicile şi slujitoarele vîrstnice, iar Baoyu, amintindu-şi de Xiren, s-a întors în odaia ei.

A găsit-o cufundată într-un somn adînc. Ar fi vrut să se culce şi el, dar şi-a dat seama că e prea devreme.

Qing Wen, Qi Xia, Qin Wen şi Bi Hen vrînd să petreacă, s-au dus la Yuan Yang şi Hu Bo. Rămăsese acolo doar She Yue. Văzînd că n-avea încotro, a aruncat zarurile. Baoyu a întrebat-o rîzînd :

— De ce n-ai plecat şi tu cu ele ?

— N-am bani, a răspuns fata.

— Sub pat e o grămadă de bani, a contrazis-o Baoyu ; sau nu-s destui ca să-i pierzi la joc ?

— Toate-au plecat să petreacă şi cine-ar mai vedea de casă ? a întrebat She Yue. Xiren este bolnavă, iar în casă ard lămpile, sînt aprinse sobele. Bătrînele şi-aşa-s neputincioase şi trebuie să se odihnească. Chiar şi fetele-s ostenite şi simt nevoia de puţină destindere. Iată pentru ce am rămas.

Baoyu şi-a dat seama că în faţa sa stătea o altă Xiren şi, foarte încîntat, a zis :

— Poţi pleca, stau eu aici !

— Cu atît mai mult nu pot pleca, a obiectat She Yue. Ce poate fi rău dacă stăm şi vorbim împreună ?

— Despre ce ? a întrebat-o Baoyu. Ce rost ar avea ? Apoi, după o clipă : tot n-am ce face, hai să te pieptăn !

---

[1] În medicina chineză tradiţională se folosea următoarea metodă de preparare a leacurilor : mai întîi, buruienile de leac se puneau într-un vas şi peste ele se turna apă clocotită. După ce totul se limpezea, se turna infuzia, obţinîndu-se astfel doctoria denumită „prima infuzie". Ierburile folosite o dată se păstrau pentru cea de a „doua infuzie", care se prepară la fel, şi care se socotea mult mai eficace, prin rehidratarea completă a plantelor, eliberîndu-se întreg taninul din ele.

— Hai, a primit She Yue.

Fata și-a adus caseta cu obiectele pentru toaletă, oglinda, și-a scos agrafele, lăsînd să-i curgă părul. Baoyu a început s-o pieptene. Dar abia a dat de două-trei ori cu pieptenul, că în prag s-a și ivit gîfîind Qing Wen, care alergase după bani. Văzîndu-i pe She Yue și Baoyu împreună, a zis :

— O ! Nici n-ați apucat să schimbați paharele și-ați și ajuns la pieptănat ! [1]

— Vino, te voi pieptăna și pe tine ! a zis Baoyu, rîzînd.

— Eu n-am un asemenea noroc ! a protestat nu fără ironie Qing Wen.

Și-a luat banii și a ieșit din casă.

She Yue stătea în fața oglinzii, Baoyu în spatele ei și, privindu-se în oglindă, au rîs :

— E cea mai guralivă din casa asta, a observat Baoyu. She Yue i-a făcut lui Baoyu semn în oglindă să tacă. În clipa aceea perdeaua de la ușă s-a dat în lături și Qing Wen a intrat :

— Cum sînt guralivă ? a întrebat ea. Spune-mi-o să știu și eu !

— Vezi-ți de drum ! a rîs She Yue. Nu fi cicălitoare !

— Apără-l ! a zîmbit Qing Wen. Nu mă prostiți voi pe mine ! Credeți că nu-nțeleg nimic ? Numai să isprăvesc jocul și ne socotim noi !

Zicînd acestea a părăsit încăperea. După ce a pieptănat-o pe She Yue, Baoyu i-a cerut să-i facă patul, nevoind s-o trezească pe Xiren.

În noaptea aceea nu s-a mai întîmplat nimic demn de luat în seamă.

A doua zi, Xiren, care peste noapte transpirase bine, se simțea mai în puteri și a mîncat puțin orez fierbinte. Numai așa Baoyu s-a mai liniștit și după masă a mers s-o viziteze pe mătușa Xue.

Era prin ianuarie. Școlile particulare erau în vacanță, femeile nu se mai ocupau cu brodatul, așa că toți aveau timp cît pofteau. Jia Huan avea chef de distracție.

---

[1] În China veche era obiceiul ca în timpul ceremoniei căsătoriei mirele și mireasa să-și schimbe paharele cu vin, după care mirele își pieptăna mireasa, arătîndu-i cum avea să-și poarte părul după ce va deveni nevastă.

Ieşind din casă, le-a văzut pe Baochai, Xiang Ling şi Ying Er jucînd cărţi şi a intrat şi el în joc.

Baochai se purta cu Jia Huan ca şi cu Baoyu. Acum, cînd dorea să joace şi el, i-a cedat locul. Fiecare a mizat zece monede. În prima partidă Jia Huan a fost mulţumit de rezultat. După aceea însă, cîteva jocuri la rînd, s-a tot întristat. În ultima partidă trebuia să înceapă el jocul. Dacă ar fi vrut doar trei, ar fi pierdut. A luat zarurile şi le-a aruncat cu îndîrjire pe masă. Unul zăcea undeva şi pe el se zăreau două puncte; celălalt se rostogolise tocmai într-o margine.

— Un punct ! Unul ! a ţipat Ying Er bătînd din palme.

Jia Huan a holbat ochii şi a strigat :

— Şase ! Şapte ! Opt !

Zarul, pe neaşteptate, s-a mai rostogolit o dată arătînd deasupra unu. Jia Huan a înhăţat repede zarul şi a întins mîna după bani spunînd că au fost patru puncte.

— Am văzut cu ochii mei că a fost unul singur, s-a opus Ying Er.

Observînd că Jia Huan se supărase, Baochai i-a făcut lui Ying Er semn să tacă :

— Eşti mare şi necuviincioasă ! Crezi că stăpînul te poate trişa ? Lasă banii !

Ying Er s-a simţit jignită, dar nu se cădea s-o înfrunte pe domnişoara şi, neavînd încotro, a lăsat banii.

— Aşa stăpîn să rîvnească la cîţiva gologani, pe care şi eu i-aş dispreţui ! a bolborosit ea. Nu demult am jucat împreună cu stăpînul Baoyu, dar nu s-a supărat cînd a pierdut. Iar banii care i-au mai rămas i-a împărţit fetelor rîzînd.

— Eu sînt ca Baoyu ? a zis Jia Huan plîngînd. Voi toate vă temeţi de el şi vă siliţi să-i intraţi în voie. Pe mine însă mă dispreţuiţi că nu-s fiul stăpînei. [1]

— Frăţioare, nu vorbi aşa, a început să-l mîngîie Baochai. Cine rîde de tine ?

În clipa aceea a intrat Baoyu, care a întrebat mirat :

— Ce se petrece aici ?

---

[1] Copiii născuţi de favoritele stăpînilor, deşi erau juridic trataţi ca şi cei ai soţiei legitime, primind o educaţie la fel de îngrijită, din cauza tensiunii familiale şi a dezastrului sufletesc create de conflictele permanente, generate de poligamie, creşteau cu tare de caracter ajungînd pizmaşi şi revendicativi. Vezi, în continuare, nota la p. 308.

Jia Huan n-a mai avut curajul să scoată o vorbă. Baochai cunoştea bine obiceiul familiei Jia, unde cei mici aveau frica celor mari, dar nu ştia că lui Baoyu îi displăcea acest obicei.

„Toţi au părinţi care se ocupă de creşterea copiilor, se gîndea Baoyu. De ce să mă amestec ? Asta nu-mi poate aduce decît neplăceri. Pe deasupra eu aparţin direct neamului, în vreme ce el este fiul favoritei. Dacă m-aş purta cu el, la fel cum mă port cu ceilalţi, oamenii m-ar bîrfi şi nici n-aş putea să-i ţin în frîu."

I-au mai trecut prin cap şi alte gînduri ciudate. Bănuiţi care anume ? Fusese crescut de mic în mijlocul fetelor, avînd ca surori pe Yuanchun şi Tanchun, verişoare pe Yingchun şi Xichun, rude apropiate pe Shi Xiangyun, Lin Daiyu şi Xue Baochai ; bărbaţii erau nişte făpturi murdare, ale căror destine, în ochii săi, erau absolut lipsite de interes. Şi numai conducîndu-se după preceptele înţelepţilor iluştri, nu îndrăznea să nesocotească legea legăturii cu părinţii, unchii şi fraţii. Dar cum pe sine nu se socotea printre bărbaţi, nici nu-i trecea prin minte că ar putea să servească drept exemplu pentru cei mai mici. Iată de ce Jia Huan şi verii mai mici nu se prea temeau de el, dar pentru că nu voia s-o nemulţumească pe Jia Mu, se sileau să i se supună.

Şi iată că acum Baochai se speriase că Baoyu avea să-l certe pe Jia Huan şi s-a grăbit să-l ocrotească.

— Se poate să plîngi într-o zi ca asta ? s-a arătat indignat Baoyu. Dacă nu-ţi convine aici, caută-ţi alt loc de joacă. Cînd nu-ţi place un lucru, alege altul mai bun, aruncă-l pe acesta şi preferă-l pe acela. Sau ţi-nchipui că totul va fi pe placul tău, dacă te-ai smiorcăit ? Ai venit să te distrezi şi uite ce-a ieşit ? Mai bine te-ai duce !

Jia Huan a trebuit să se îndepărteze.

Mama sa, favorita Zhao, văzîndu-şi fiul, l-a întrebat :

— Cine te-a supărat ?

— M-am jucat cu surioara Baochai, s-a văitat el, şi Ying Er m-a jignit, luîndu-mi banii. Apoi a venit fratele Baoyu şi m-a izgonit.

— Cine te-a poftit să joci cu ei ? şi-a ocărît ea fiul. Făptură neobrăzată ce eşti ? N-ai putut să-ţi cauţi alt loc de joc ? Pentru ce te-ai vîrît între ei ?

Feng Jie tocmai trecea prin dreptul ferestrei. Auzindu-i s-a apropiat de fereastră să-i întrebe :

— Ce s-a întîmplat chiar acum, de Anul Nou ? Dacă micuţul a făcut vreo poznă, învaţă-l, nu-i nevoie să-l ocărăşti atîta ! Are tată şi pe stăpîna, care să-l supravegheze ; şi chiar dacă strică ceva, are cine să-l pedepsească. El este fiul stăpînului nostru şi are cine-l îndruma, nu-i treaba ta să te-amesteci ! Frăţioare Jia Huan, vino numaidecît să ne jucăm împreună !

Jia Huan se temuse întotdeauna mai mult de Feng Jie decît de doamna Wang, de aceea, cum l-a strigat, el a şi ieşit din casă. Favorita Zhao n-a îndrăznit să-i întoarcă vorba lui Feng Jie.

— Şi tu eşti un papă-lapte! l-a luat în primire Feng Jie. Ţi-am spus mereu : mănîncă, bea, joacă-te cu surorile, fraţii şi mătuşile care vrei. Dar în loc să mă asculţi, ţii seama de vorbele celor care te-nvaţă să minţi şi să faci prostii. În loc să te porţi demn, cum se cuvine unui stăpîn, tu te porţi ca o slugă şi-i mai şi învinuieşti pe alţii că nu-s cuviincioşi cu tine. Ai pierdut cîteva monede şi te-ai oţărît atît de tare. Cît ai pierdut ?

— O sută sau două, a răspuns Jia Huan.

— Va să zică aşa ! s-a năpustit din nou asupra sa Feng Jie. Şi mai ai pretenţia să te socoteşti stăpîn ! Ai pierdut o sută, două de monezi şi te porţi fără demnitate !

Apoi şi-a întors capul şi a poruncit :

— Ying Er, adu un şirag de monezi ! Colo, în cameră, domnişoarele joacă zaruri, du-l pe Jia Huan la ele ! După aceea s-a adresat din nou lui Jia Huan, adăugînd : bagă de seamă, dacă te vei mai purta aşa, voi fi prima care te voi znopi în bătaie şi te voi da şi pe mîna învăţătorului să-ţi tăbăcească pielea. Fratele tău mai mare are pică pe tine şi dacă nu ţi-aş fi luat apărarea, te-ar fi făcut una cu pămîntul. Acum pleacă ! i-a strigat ea.

Jia Huan a ascultat cuviincios, a luat banii de la Ying Er şi s-a dus să joace împreună cu Yingchun şi celelalte fete.

În timp ce Baoyu glumea şi rîdea cu Baochai, a intrat pe neaşteptate o fată din casă, care i-a înştiinţat :

— A venit domnișoara Shi Xiangyun.

Baoyu s-a ridicat să-i iasă numaidecît în întîmpinare, dar Baochai l-a reținut zîmbind :

— Ai răbdare, te voi însoți !

Și au plecat spre locuința lui Jia Mu, unde se afla Shi Xiangyun. Cînd i-a văzut intrînd, s-a ridicat și i-a întrebat de sănătate, salutîndu-se după ceremonial.

— De unde-ai apărut ? l-a întrebat pe Baoyu Daiyu, care se găsea și ea la bătrîna doamnă.

— De la sora Baochai, a răspuns el.

— Așa am zis și eu ; dacă nu te legăm, tot timpul ți-l petreci la ea ! a spus Daiyu rîzînd cu răceală.

— După tine-ar însemna să mă distrez numai cu tine și să te-amuz doar pe tine ! Dacă merg uneori la ea, te și arăți nemulțumită.

— Asta mai lipsea ! a exclamat Daiyu. La urma urmei, ce mă interesează unde mergi tu ? Și, de altfel, nici nu ți-am cerut să mă amuzi, chiar poți să nu-mi dai nici un fel de atenție.

Și a fugit supărată în odaia ei. Baoyu a alergat și a întrebat-o :

— De ce te superi din nou așa din senin ? Să zicem că eu am spus ceva ce nu trebuia ; tu oricum ai putea să rămîi și să discuți cu ceilalți.

— Nu mă învăța tu cum să mă port ! și-a ieșit din fire Daiyu.

— Nici nu mă gîndesc, a zis Baoyu, numai că stările acestea dăunează și mai mult sănătății tale.

— Chiar dacă dăunează, chiar dacă mor, ce amestec ai tu în toate acestea ? a țipat Daiyu.

— De ce vorbești așa ? a mustrat-o el. E cu putință să pomenești de moarte, într-o sărbătoare cum este Anul Nou ?

— Într-adins am să pomenesc ! N-ar fi rău de-aș muri și acum. Iar tu, dacă te temi de moarte, n-ai decît să trăiești o sută de ani !

— Dacă vei fi veșnic învrăjbită cu mine, cum m-aș mai teme de moarte ? Mai bine să mor și eu.

— Într-adevăr ! s-a grăbit să întărească Daiyu. Decît o vrajbă veșnică, mai bine o moarte grabnică.

— Aș zice să mor mai bine eu, a mai adăugat Baoyu ; asta n-ar mai avea nici o legătură cu alții.

Între timp a apărut Baochai, să-l ia pe Baoyu.

— Vino mai iute, te așteaptă sora Shi Xiangyun.
Și l-a luat cu ea.

Daiyu s-a înfuriat, s-a zbuciumat și mai tare și întorcîndu-se către fereastră, a plîns. Baoyu n-a stat decît atît timp cît a băut două cești de ceai și s-a înapoiat la ea. Văzîndu-l, Daiyu a izbucnit în plîns zgomotos. Descumpănit, Baoyu s-a gîndit s-o aline cu vorbe mîngîietoare, dar nici n-a apucat să deschidă gura, că Daiyu, spre mirarea lui, a și început să vorbească.

— La ce bun te-ai întors ? Viața și moartea rămîn în seama mea. Văd că ai cu cine petrece și fără mine ! Ea-i și mai citită ca mine, știe să facă și versuri și de vorbit, vorbește mai frumos. Ea te poate ademeni oriunde, fără ca să te superi ! La ce te-ai întors ?

Baoyu s-a apropiat de ea și i-a spus șoptit :

— Ești o fată atît de deșteaptă, care nu pricepi că „rudele apropiate nu trebuie să te îndepărteze de celelalte rude, prietenii mai noi nu trebuie să-i înlocuiască pe cei vechi" ? Oi fi eu prost, dar înțeleg acest adevăr. Noi doi sîntem rude apropiate, veri buni de tată și mamă, pe cînd Baochai îmi este doar verișoară din partea mamei. Dacă ar fi să vorbim de gradul de rudenie, ea, în comparație cu tine, îmi este rudă mult mai îndepărtată. În afară de aceasta, tu ai venit aici mult înaintea ei, noi doi am mîncat la aceeași masă, deseori am dormit în același pat și ne-am petrecut tot timpul împreună. Ea abia a apărut la noi. Ar fi cu putință să te înlocuiesc cu ea ?

— Înseamnă că eu te depărtez de ea ? a întrebat indignată Daiyu. Drept cine mă iei ? Eu nu fac decît ceea ce-mi spune inima !

— Dar și eu am inimă ! a întrerupt-o Baoyu. Pentru tine nu înseamnă nimic ?

Daiyu a plecat capul și numai după o tăcere îndelungată, a spus :

— Te superi mereu cînd ceva nu-ți este pe plac, dar nu vezi cîte neplăceri provoci altora. Iată doar un fapt : astăzi s-a lăsat ger. De ce ți-ai lepădat pelerina ?

— Am avut-o ! a zîmbit Baoyu. Dar cînd am observat cum îmi vorbești, m-am înfuriat și am aruncat-o.

— Dacă vei răci iar o să avem de furcă, a zis Daiyu oftînd.

În clipa aceea a intrat Xiangyun :

— Scump frățior, surioară Lin, voi stați mereu împreună, iar eu de-abia am izbutit să vin, să vă văd și nici nu vă uitați la mine.

— Oh! ce vorbe deșarte! a rîs Daiyu. Nu poți să spui „vărule“ și nu „scumpule“ și iar „scumpule“? Zici asta la fel de ușor cum ai spune la jocul de cărți „unu, doi, trei“!

— După ce te vei obișnui, și tu vei vorbi astfel! a rîs Baoyu.

— Ea nu iartă pe nimeni! a zîmbit Shi Xiangyun. Pe toți se pricepe să-i împungă. Crede că-i mai grozavă ca toți și își îngăduie să rîdă de fiecare. Eu nu voi rosti decît numele unei singure persoane și, dacă va fi în stare să rîdă și de ea, ori s-o batjocorească, atunci o voi socoti într-adevăr isteață.

Daiyu a întrebat-o despre cine era vorba.

— Dacă vei fi în stare să găsești vreun cusur surioarei Baochai, a spus Shi Xiangyun, atunci te voi crede într-adevăr grozavă.

— Tocmai cu asta-mi băteam capul! Mi-am zis eu că ea trebuie să fie, și s-a adeverit, a surîs ironic Daiyu. De unde pînă unde am ajuns rivala ei?

Baoyu, nedîndu-i atenție, a schimbat vorba.

— Nicidecum n-am să pot sta alături de tine! a urmat între timp Shi Xiangyun. Am să mă rog doar pentru un singur lucru: ca surioara Lin să aibă parte de un bărbat flecar, de la care s-audă mereu: „oh, te iubesc“, „oh, te iubesc“! Amida Buddha! Îmi închipui cît va fi de nostim!

Baoyu a rîs, în vreme ce, răsucindu-se, Shi Xiangyun a ieșit din odaie fugind.

Dacă vreți să știți ce s-a petrecut mai departe, citiți capitolul următor.

CAPITOLUL 15

În care se povestește cum înțeleapta Xiren l-a dojenit pe Baoyu folosindu-se de cuvinte duioase și cum isteața Pin Er l-a scăpat de ocară pe Jia Lian.

PING ER

RÎZÎND, Shi Xiangyun a părăsit odaia fugind, temîndu-se ca nu cumva Daiyu s-o prindă.

— Atenţie ! Ai să cazi ! a strigat în urma ei Baoyu. Cum va putea oare să te-ajungă ?

Cînd Daiyu a sosit la uşă, Baoyu, în prag, a desfăcut larg braţele şi a reţinut-o.

— Iart-o de data asta ! a propus el.

— Pot să mor şi n-o iert ! a strigat Daiyu îndepărtîndu-i mîinile.

Observînd că Baoyu baricadase ieşirea, Xiangyun, încredinţată că Daiyu nu avea cum să scape, s-a oprit şi i-a zis rîzînd :

— Scumpă Daiyu, iartă-mă !

Între timp, din spatele lui Xiangyun se apropia rîzînd Baochai :

— Din respect pentru Baoyu, vă cer să nu vă mai sfădiţi.

— Nu vreau ! s-a împotrivit Daiyu. V-aţi vorbit cu toţii să mă necăjiţi !

— Cine te necăjeşte ? — a întrebat împăciuitor Baoyu. Crezi c-ar fi îndrăznit să-ţi spună ceva, dacă mai întîi nu te-ai fi legat tu de ea ?

În timp ce toţi patru se ciondăneau, nevoind să cedeze unul în faţa celuilalt, a apărut o servitoare care i-a chemat la masă. Numai astfel s-au împrăştiat.

În aceeaşi zi, pe la aprinsul lămpilor, doamna Wang, Li Wan, Feng Jie, Yingchun şi Xichun s-au adunat la Jia Mu. N-au flecărit prea mult şi s-au dus la culcare. Xiangyun a vrut să se odihnească la Daiyu. Baoyu le-a însoţit. Nu s-a întors în odaia sa decît pe la straja a

treia, deşi Xiren îi amintise în repetate rînduri că-i timpul de culcare.

Dimineaţa următoare, de-abia se luminase cînd Baoyu a sărit din pat, şi-a tras papucii şi a alergat la Daiyu. Servitoarele Zi Juan şi Zui Lou nu se vedeau pe nicăieri. Fetele dormeau încă. Daiyu era acoperită cu o cuvertură vătuită, de culoarea caisei. Xiangyun, învelită doar pe jumătate, avea părul negru răvăşit peste pernă, iar braţele albe ca neaua îndoite uşor, cu brăţări de aur, se odihneau deasupra plăpumii de mătase, de culoarea rozelor.

— Nici in somn nu sînteţi cuminţi ! a zis dojenitor Baoyu. Răciţi şi-apoi vă văitaţi că vă dor umerii.

Spunînd acestea s-a apropiat de pat şi a învelit-o cu grijă pe Xiangyun. În clipa aceea Daiyu s-a trezit, simţind pe cineva înăuntru. „Desigur, Baoyu !" s-a gîndit ea, întorcîndu-se.

— De ce-ai venit aşa de dimineaţă ? a întrebat.

— De dimineaţă ? s-a mirat Baoyu. Scoală şi te uită cît e ceasul !

— Mai întîi pleacă tu afară ! a zis Daiyu. Lasă-ne să ne sculăm !

Baoyu a ieşit în vestibul. Daiyu s-a ridicat, a trezit-o pe Xiangyun şi s-au îmbrăcat la repezeală. Atunci Baoyu s-a întors şi s-a aşezat în faţa mesei cu oglindă. Au intrat şi Zi Juan cu Zui Lou să-şi ajute stăpînele să se spele şi să se pieptene.

După ce s-a spălat Xiangyun, Zui Lou a vrut să arunce apa, dar Baoyu a oprit-o :

— Aşteaptă ! a zis el. Să mă spăl şi eu, ca să nu mai pierd timpul întorcîndu-mă pînă la mine.

S-a aplecat asupra ligheanului şi şi-a dat pe faţă cu doi pumni de apă. Zi Juan i-a întins săpunul parfumat, dar el a refuzat :

— Nu-i nevoie ! E-atîta spumă aici !

Şi-a mai dat cîţiva pumni de apă şi-a cerut ştergarul.

— Tot vechea meteahnă ! a rîs Zui Lou.

Fără să-i dea vreo atenţie, Baoyu a cerut sare să-şi spele dinţii şi să-şi clătească gura. După aceea Baoyu a observat că Xiangyun se pieptănase. S-a apropiat de ea şi a spus rîzînd :

— Surioară dragă, piaptănă-mă şi pe mine !

— Nu pot, i-a răspuns Xiangyun.

— Scumpă surioară, dar cum puteai mai înainte ? a rîs Baoyu.

— Am uitat ! Nu mai pot să pieptăn.

— Atunci împletește-mi cîteva codițe [1], a continuat cu insistență Baoyu, altfel nu plec.

Xiangyun, neavînd încotro, în cele din urmă l-a pieptănat. De obicei acasă Baoyu nu purta pălărie. Părul scurt din jurul capului și-l împletea în codițe mici, pe care le aduna în creștet într-o singură coadă împletită gros și legată cu o panglică roșie. Această coadă era împodobită cu patru perle și terminată într-o panglică de aur. Împletindu-i cozile, Xiangyun a spus :

— Mi-amintesc că aveai patru perle la fel, acum ai doar trei. A patra nu se mai aseamănă cu celelalte. Ce-ai făcut cu ea ?

— Am pierdut-o ! a răspuns Baoyu.

— Te-ai dus undeva în afara castelului, ți-a căzut și a găsit-o careva, a spus Xiangyun. Norocul lui !

— Încă nu se știe ! a întrerupt-o Daiyu, care stătea alături, rîzînd reținut. O fi pierdut-o, ori o fi dat-o cuiva, să se-mpodobească ?

Baoyu n-a zis nimic.

De-o parte și de alta a oglinzii se aflau casetele cu obiectele de toaletă. El a luat una și a început s-o întoarcă în mîini. Înăuntru a zărit borcanul cu pomadă. L-a scos numaidecît să-și carmineze buzele, dar a ezitat de teamă ca nu cumva să-l certe Xiangyun. În clipa cînd stătea în cumpănă, Xiangyun, care se afla în spatele său și-a întins brațele peste umerii lui și l-a lovit peste mîini, încît a scăpat borcanul.

— Ești același de cînd te știu ! a izbucnit ea. Cînd o să te lași de năravurile astea ?

Abia își terminase vorba, că în prag a și apărut Xiren. Baoyu se spălase și se pieptănase, astfel că nerămînîndu-i nimic de făcut, s-a întors acasă pentru propria ei toaletă. Curînd a intrat și Baochai :

— Unde-o fi apucat-o fratele Baoyu ?

— Cine îl mai poate reține acasă ? a exclamat Xiren.

---

[1] Băieții, din familiile bogate, pînă la vîrsta de 15 ani își purtau părul lung pe spate ori și-l împleteau în codițe. După 15 ani își strîngeau părul în vîrful capului sub formă de conci. Întrucît îngrijirea părului era dificilă, ei erau permanent spălați și pieptănați de femei. Vezi și nota la p. 74.

Baochai a ghicit numaidecît unde poate fi. Xiren a oftat din greu :

— Ar trebui să aibă o limită și prietenia asta dintre el și verișoare, nu să stea-mpreună zi și noapte și să vorbească vrute și nevrute ! Oricum i-ai spune, lui tot pe-o ureche-i intră și pe cealaltă-i iese !

Ascultînd părerea lui Xiren, Baochai și-a spus în sine : „Nu i-am dat nici o atenție fetei acesteia pînă acum ; judecînd, însă, după vorbele ei, se vede că este o făptură mai aparte". Baochai s-a așezat pe *kan* și fără nici un zor a început să-i vorbească. Mai întîi a întrebat-o pe Xiren cîți ani are și de unde era de fel. Urmărea cu atenție cuvintele și gesturile fetei, care i-au plăcut foarte mult.

Curînd s-a întors și Baoyu ; Baochai s-a grăbit să iasă.

— Despre ce a discutat atît de aprins sora Baochai cu tine ? a întrebat-o pe Xiren. Și de ce s-a arătat atît de nerăbdătoare să plece la ivirea mea ?

Xiren n-a răspuns, Baoyu a stăruit.

— Ce mă-ntrebi pe mine ? a zis în sfîrșit fără să se sinchisească Xiren. De unde să știu eu ce-i între voi ?

Baoyu a privit-o mirat pe Xiren și dacă a observat că este supărată, a întrebat-o rîzînd :

— Dar ce ai ?

— Eu ? a surîs Xiren. Te rog numai să nu-mi ceri nimic de azi încolo. Văd că are cine să te îngrijească, fără știrea mea și, întrucît nu-ți mai sînt de nici un folos, mai bine mă întorc la stăpîna bătrînă.

Spunînd acestea s-a trîntit pe *kan* astupîndu-și ochii cu mîinile. Neașteptîndu-se la o astfel de izbucnire, Baoyu s-a văzut nevoit să-i ceară iertare. Culcată, cu ochii închiși, Xiren parcă nici n-ar fi auzit. El nu mai știa ce să facă. Dar a intrat She Yue, pe care a întrebat-o :

— Ce s-a întîmplat cu Xiren ?

— De unde să știu ? a răspuns She Yue. Gîndește și vei pricepe singur.

A stat ce-a stat așa, nedumerit, și simțindu-se stingherit, a zis :

— Dacă ți-e greu să mă privești, merg să mă culc.

A sărit de pe *kan* și s-a-ndreptat către patul său. Stătea întins nemișcat, simulînd somnul. Xiren, crezînd că Baoyu a adormit într-adevăr, s-a ridicat încetișor, a luat pelerina și l-a acoperit cu grijă. El s-a răsucit ne-

mulțumit și aruncînd pelerina a stat mai departe cu ochii strînși, prefăcîndu-se că doarme. Xiren a dat mustrător din cap și a spus zîmbind :

— N-ai de ce te supăra ! socotește-mă de acum încolo mută : n-o să-ți mai zic nimic. Ne-am înțeles ?

— Ce-am mai făcut ? s-a ridicat Baoyu. Tot tu mă dojenești ? De ce ? Pentru ce adineauri n-ai vrut să-mi răspunzi ? Cînd am intrat, nici n-ai binevoit să mă vezi ; te-ai trîntit supărată pe *kan*, fără să știu măcar ce ai. Și acum tot tu vorbești ? Oare ai să mă învinuiești de ceva ?

— Singur nu pricepi nimic ? a exclamat Xiren. Mai aștepți să-ți spun eu ?

În timp ce vorbeau Jia Mu a trimis să-l cheme pe Baoyu la masă și acesta s-a dus la bunică-sa.

A mîncat în grabă un castron de orez și s-a-ntors numaidecît în camera lui. Xiren dormea pe canapeaua din vestibul, iar lîngă ea She Yue, fiindcă n-avea ce face, juca zaruri. Baoyu știa prea bine că fetele erau unite între ele și de aceea nici nu s-a uitat la She Yue, a dat la o parte perdeaua de la ușă și a intrat în odaia sa. She Yue a venit după el, dar Baoyu a respins-o.

— Nu cutez să vă stînjenesc ! a zis el pe un ton zeflemitor.

She Yue a rîs, a ieșit și i-a trimis alte două servitoare.

Baoyu s-a întins pe pat, a luat o carte și s-a cufundat în lectură. După un timp a dorit să bea un ceai. Ridicînd capul, a zărit în preajma sa două fete. Cea mai mare i s-a părut fermecătoare. O întrebă :

— Parcă ți-e numele format din cuvîntul Xiang ? [1]

— Mă cheamă Hui Xiang, a răspuns ea.

— Cine ți-a spus astfel ?

— Înainte mă numeam Yun Xiang, a explicat fata, dar sora Xiren mi l-a schimbat.

---

[1] *Xiang*, în chinezește înseamnă „parfumat", Hui Xiang, orhidee parfumată. În simbolistica chineză orhideea sugerează superioritatea spiritului și frumusețea fizică. Tulpina de orhidee evocă spiritele delicate, rafinate prin învățătură ; floarea mare, colorată și cu petale depărtate simbolizează independență și siguranță, pe care le dau erudiția și frumusețea trupului. Este un simbol al eleganței bărbătești, mai ales și doar rareori desemnează amazoanele, femei neînfricate, dîrze precum legendara Mu Lan, care salvează prințul și tronul.

— Ar trebui să ţi se spună Hui Qi [1], a zis Baoyu, şi-ar fi destul de delicat. Dar Hui Xiang !... Cîte surori sînteţi ?

— Patru !

— A cîta eşti între ele ?

— A patra.

— De mîine să-ţi zică toată lumea Si Er, „a patra", a încheiat Baoyu. N-are rost să născociţi Hui Xiang, Lan Qi. [2] Care dintre voi este în stare să se compare cu asemenea flori ? Nu necinstiţi asemenea nume melodioase !

Apoi a cerut să i se toarne ceai. Xiren şi She Yue, care se aflau în vestibul, auzind discuţia, şi-au înăbuşit rîsul. În ziua aceea Baoyu n-a ieşit din casă. Indispus, ca să se destindă, a citit şi a scris. N-a permis nici uneia dintre ele, în afară de Si Er, să pătrundă la el.

Si Er era o fată şireată, şi observînd aceasta, a pus în joc toată dibăcia şi inteligenţa ei ca să-i cîştige bunăvoinţa.

La cină Baoyu a băut cîteva pahare cu vin şi s-a binedispus. Dacă totul ar fi fost ca de obicei, ar fi glumit şi-ar fi tăifăsuit cu Xiren şi cu celelalte fete mai mari. Astăzi, însă, stătea singur lîngă lampa aprinsă, fără să scoată o vorbă, cu totul şi cu totul nepăsător la ce se întîmpla în jurul său. Ar fi vrut să le strige, dar se temea de cicăleala lor. Ca să-şi ia aere de stăpîn sever şi să le bage puţin în sperieţi, i se părea, de asemenea, din cale afară de crud. Astfel se hotărî să se lipsească de serviciile lor, arătîndu-le că se poate descurca şi fără ele.

La gîndul acesta toată întristarea parcă i-a fost luată cu mîna şi-n locul ei au apărut veselia şi mulţumirea. I-a poruncit lui Si Er să curețe mucul lumînării şi să-i înfierbinte ceaiul, iar el a luat *Canonul Nan Hua* [3] şi s-a apucat să-l răsfoiască pînă ce-a dat de capitolul *Dezlegarea traistei* în care se spunea : „...de aceea s-a îndepărtat de oamenii, despre care se vorbea că ar fi înţelepţi şi tobă de carte şi-ar fi stăvilit marile tîlhării ; a aruncat piatra şi a distrus mărgăritarele de n-a mai fost cu putinţă nici cel mai mic jaf. A ars hrisoavele şi a sfărîmat peceţile, oamenii devenind astfel simpli şi neprefăcuţi ; a desfiinţat măsurile şi a distrus cîntarele, oamenii încetînd să se mai

[1] *Hui Qi*, miros urît.

[2] *Hui Xiang* şi *Lan Qi*, „orhidee parfumată" şi respectiv „greu mirositoare".

[3] *Canonul Nan Hua, Nan Hua Jing,* denumire a operelor filozofului antic Zhuang Zi, originar din Nan'hua. Vezi şi p. 20.

certe unii cu alții ; a anulat legile înțelepților de pe pămînt, oamenii putînd să vorbească pașnic între ei. A înlăturat cele șase sunete muzicale, a prefăcut în cenușă fluierele și țiterele, a astupat urechile muzicanților, precum și pe-ale dregătorilor slugarnici, de-abia atunci oamenii pămîntului putînd să audă ca lumea ; a rupt desenele, a împrăștiat cele cinci culori de bază, a scos ochii oamenilor ageri, ca și lui Li Zhu[1] și de-abia atunci gloata pămîntului a putut să vadă cum trebuie ; a ars frînghiile dulgherilor, a aruncat compasurile și raportoarele, a retezat degetele maiștrilor iscusiți, precum și lui Zhui[2] și numai atunci oamenii pămîntului au putut să-și dezvăluie priceperea și îndemînarea".

Citind pînă aici, Baoyu, care se afla sub influența vinului, a fost cuprins de un sentiment de nemărginită bucurie. A luat penelul și a scris numaidecît :

„...Arde-o pe Xiren și izgonește-o pe She Yue și de-abia atunci locuitoarele iatacurilor vor avea putința să-i povățuiască pe alții ; pocește frumusețea dumnezeiască a lui Baochai, aruncă-ncolo uluitoarea clarviziune a lui Daiyu, nimicind simțămintele și speranța și de-abia atunci frumusețea și urîțenia vor ieși în lumină prin asemănare. Dacă toate cele din iatacuri ar fi în stare să povățuiască, nu s-ar mai cunoaște simțămîntul îndepărtării ; dacă ar dispărea frumusețea zeiască, ar dispărea pentru totdeauna sentimentul iubirii ; dacă s-ar lăsa la o parte uluitoarea clarviziune, ar dispărea priceperea și talentul. Baochai, Daiyu, Xiren, She Yue — toate își desfac lațurile și se ascund în vizuinele lor, înșeală și simt atracție pentru pierzanie ca și toți muritorii pămîntului".

Baoyu a aruncat penelul, s-a trîntit pe pat și a adormit numaidecît somn adînc, pînă dimineața. A doua zi, deschizînd ochii, Baoyu a zărit-o pe Xiren, care dormea îmbrăcată deasupra plăpumii. Nici nu s-a mai gîndit la ce se întîmplase în ajun și a trezit-o zicînd :

— Dezbracă-te și treci în pat ; așa poți să degeri.

[1] *Li Zhu* (Li Lou), se crede c-ar fi trăit în timpul domniei împăratului legendar Huang Di (cca 3500 î.e.n.), poet la Curte. De o rară inteligență, despre Li Zhu se mai spune că în zilele cețoase de toamnă distingea firul de păr la o distanță mai mare de o sută de pași.

[2] *Zhui*, numele unui meșter iscusit, care a trăit pe timpul împăratului legendar Yao.

Xiren observase demult că Baoyu își petrecea ziua întreagă cu verișoarele sale, dar se ferise să-l sfătuiască deschis să fie mai cumpătat, fiindcă știa că e de prisos. Se lingușea pe lîngă el, prevenindu-l cu băgare de seamă, nădăjduind că se va îndrepta cu timpul. Dar Baoyu nu se îndrepta și ea își pierduse orice speranță. Ajunsese pînă-ntr-acolo că-i pierise și somnul. Acum, descoperind o schimbare în purtarea lui, Xiren își închipui că Baoyu se căiește și hotărî să pară că n-a băgat de seamă. Așa că nu-i răspunse, iar Baoyu începu s-o dezbrace. Însă abia îi descheie halatul, că Xiren îl îmbrînci încheindu-și-l la loc. Baoyu își luă mîinile de pe ea și o întrebă rîzînd :

— Spune, ce se petrece cu tine ?

Xiren a tăcut. Baoyu a mai repetat de cîteva ori întrebarea.

— Nimic, a murmurat ea privindu-l țintă. Dacă te-ai sculat, du-te la ele și spală-te, piaptănă-te ! Dar mai repede, ca nu cumva să întîrzii !

— Unde ? a întrebat nedumerit Baoyu.

— Ce mă-ntrebi ? Te privește ! a rîs Xiren. Mergi unde-ți place mai mult. Cu cît ne vom întîlni mai puțin, cu atît ne vom ciorovăi mai puțin și lumea va rîde mai puțin. Și dacă te vei plictisi și acolo, va veni aici Si Er ori Wu Er [1] și te va sluji cu plăcere. Noi sîntem doar „făpturi demne de dispreț, care necinstesc numele melodioase".

— Încă n-ai uitat pînă azi lucrul acesta ?

— Voi ține minte și o sută de ani ! i-a răspuns Xiren. Nu-s ca tine, să-mi intre ceva pe-o ureche și să-mi iasă pe cealaltă, să uit dimineața ce mi s-a spus seara !

Era atît de plăcută în mînia ei, încît Baoyu nu s-a putu stăpîni, a smuls de sub căpătîi spelca bătută-n perle, cu care-și prindea părul, și a frînt-o în două.

— Dacă măcar o dată voi mai ieși din cuvîntul tău, să mă frîng precum agrafa asta ! a zis el grav.

Xiren a adunat spelca ruptă și a spus :

— De ce te-ai sculat cu noaptea-n cap ? Dacă vrei să mă asculți ori nu, te privește, dar de ce trebuie să faci astfel ?

— Poți să-ți închipui cîtă durere simt în suflet ! a exclamat Baoyu.

---

[1] *Wu Er*, a cincea. Ironie la adresa lui Si Er, care era a patra între surori, preferată de Baoyu, motiv ca Xiren să-l tachineze.

— Știi tu ce-i aceea durere ? a întrebat Xiren rîzînd. Ți se pare că eu nu simt ? Dar bine, hai să ne spălăm !

S-au sculat amîndoi și s-au apucat să-și facă toaleta de dimineață.

După ce Baoyu și Xiren au ieșit din odaie, a intrat Daiyu. Cum Baoyu nu era înăuntru, ea s-a apropiat de masă și-a-nceput să răsfoiască la-ntîmplare cărțile. Cînd a deschis Zhuang Zi, a observat imediat pagina pe care cu o seară înainte făcuse Baoyu însemnări. Neputîndu-se stăpîni, a luat penelul și, pe jumătate mînioasă, pe jumătate amuzată, a scris următoarele versuri :

Ci spune, cine a glumit
Cuvinte înșirînd fără de rost,
Scriind în Canonul Nan Hua
Lui Zhuang Zi i se-aduce prinos ?
Îmi vine să cred că voi doi
Nu vă cunoașteți de fel.
Cuvinte prostești înșirînd
Pe alții cu ele-i distrezi.

După aceea Daiyu a urcat s-o vadă pe Jia Mu și de acolo a mers la doamna Wang.

Între timp s-a îmbolnăvit copila lui Feng Jie. Toți ai casei au intrat în panică și au chemat medicul. Acesta a consultat-o și a spus :

— Să știți, doamnă, că fiica dumneavoastră este bolnavă de vărsat.

— Se va vindeca ? l-au întrebat doamna Wang și Feng Jie.

— E-o boală grea, a răspuns medicul, dar trece cu vremea, fără să lase urme. Întîi de toate sînt necesari viermi de mătase și coadă de porc.

Feng Jie s-a apucat numaidecît de lucru : a dereticat odăile să aducă jertfă zeiței vărsatului, a interzis alor casei să frigă și să prăjească și a făcut tot ce se cuvenea în astfel de împrejurări. Ping Er a fost pusă să schimbe patul și rufele lui Jia Lian în odaia lui, unde avea să stea cît timp fetița zăcea. Fetelor le-au fost date cupoane de pînză roșie să-și facă din ele rochii. Vestibulul a fost amenajat și-n el s-au instalat cei doi medici care îngrijeau fetița. Timp de douăsprezece zile nimeni n-a avut voie să pătrundă în casă.

Jia Lian a fost nevoit să se mute în odaia sa de lucru, din cealaltă clădire. Feng Jie, Ping Er și doamna Wang aduceau zi de zi jertfe zeiței. Jia Lian se plictisea trăind departe de Feng Jie. După aceea, cum dormise două nopți singur, nemaiputînd îndura, a hotărît să-și caute o femeie. În acel timp trăia în castelul Rongguo un lucrător bețiv, pe nume Duo Guan. Fiind slăbănog, fricos și om de nimic, toți l-au poreclit Duo prostul. Cu doi ani în urmă părinții îi găsiseră o nevastă, care împlinise de curînd douăzeci de ani. Fata avea farmec, dar era ușuratică și, cum se spune, „îi cam plăcea să rupă florile și să zgîndăre iarba". Duo prostul trecea cu vederea nerușinările ei. Dacă avea vin, mîncare și bani, toate celelalte erau fleacuri. Ca urmare, cine avea chef, din castelele Ningguo și Rongguo, profita de ea, și cum era din cale afară de atrăgătoare și de ușuratică, au poreclit-o Duduia tuturor. Și iată că Jia Lian și-a aminti acum de ea! Jia Lian dorise această femeie de cum o văzuse pentru întîia oară, dar evitase să se lege de ea, de frica nevestei și pentru că nu-i venea la-ndemînă să se încurce cu slugile. La rîndul ei, Duduia tuturor de asemenea îi purta sîmbetele lui Jia Lian, și nu aștepta decît prilejul să-și pună în aplicare gîndurile. Iar acum, cînd Jia Lian se mutase în odaia sa de lucru și nu avea ce face, Duduia tuturor a alergat de trei-patru ori la el.

Întărîtat, Jia Lian era ca un șobolan flămînd. Nu-i rămăsese decît să vorbească unui servitor credincios și să-i făgăduiască acestuia bani ca să-i aranjeze întîlnirea. Acesta primi bucuros, mai ales că era vorba de bani. În plus, între el și această femeie dăinuiau relații vechi, așa că n-avea decît să-i șoptească o vorbă, ca totul să fie rezolvat.

În seara hotărîtă, pe la straja a doua, cînd bețivul Duo prostul s-a prăvălit pe *kan* și toți ai casei erau cufundați în somn, Jia Lian s-a furișat la întîlnire.

Văzînd femeia, s-a pierdut cu totul și fără a rosti nici un cuvînt măcar, s-a aruncat asupra ei. Femeia aceasta fusese înzestrată de natură cu o uimitoare însușire: de-abia se atingea de ea un bărbat, că trupul i se istovea și devenea moale; vorbele mieroase și mișcările dulci o făceau desăvîrșită. În clipa aceea Jia Lian regreta doar faptul că nu putea să se piardă cu totul în ea.

Atunci ea i-a șoptit dinadins la ureche :
— Fiică-ta-i bolnavă, acasă se aduc jertfe zeiței ; puteai și tu să te stăpînești cîteva zile. De ce-ți pîngărești trupul ? Pleacă de la mine !
Tremurînd, Jia Lian a răspuns cu voce sugrumată :
— Care zeiță ? Zeița mea ești tu !
Femeia s-a străduit să fie minunată, iar Jia Lian să-și dezvăluie toată bărbăția. După aceea au continuat să-și șoptească fără șir vorbe de dragoste, de nu le mai venea să se despartă. Astfel între ei s-au statornicit cele mai adînci legături. Cele douăsprezece zile s-au scurs ca o părere.
Fata se restabilea văzînd cu ochii. S-au adus jertfe cerului și străbunilor, s-au ars arome, s-au făcut jurămintele cuvenite, au fost primite felicitările și împărțite darurile. Jia Lian fu nevoit să revină în odaia sa. Întîlnindu-se cu Feng Jie, a și simțit, așa cum spune proverbul, că : „Femeia de-abia întîlnită nu se poate asemui cu cea știută". La ce să mai povestim cît de duios au petrecut ei doi noaptea aceea ?
În dimineața următoare, cînd Feng Jie s-a dus la Jia Mu, Ping Er a rămas să schimbe patul lui Jia Lian. Fără să aștepte, a dat sub pernă de o șuviță de păr negru. A înțeles numaidecît despre ce era vorba și, ascunzînd părul în mînecă, a dat buzna în odaia unde se afla Jia Lian.
— Ce-nseamnă asta ? a întrebat ea arătîndu-i șuvița.
Încurcat, Jia Lian s-a repezit asupră-i, vrînd să i-o smulgă, dar fata s-a dat înapoi către ușă. Jia Lian a prins-o și a trîntit-o pe *kan*.
— Cît de nerușinat ești ! a rîs Ping Er. Dinadins am ascuns-o, ca nimeni să nu bage de seamă, și-am venit doar să-ți spun, iar tu te burzuluiești ! Așteaptă numai să mă plîng neveste-ti !
Jia Lian a rîs și el și s-a scuzat :
— Nu se va mai întîmpla !
Nici n-a terminat să rostească aceste cuvinte, că s-a și auzit vocea lui Feng Jie.
Jia Lian știa că nu va reuși să intre în posesia șuviței de păr ; nu-i venea însă nici s-o piardă pe fată și neavînd încotro, s-a grăbit să-i șoptească :
— Draga mea, n-ai să-i spui !

Ping Er s-a ridicat de pe *kan*. În clipa aceea a intrat Feng Jie şi i-a poruncit :

— Adu caseta cu modelele de broderii, îi trebuie stăpînei noastre.

Ping Er a încuviinţat şi s-a apucat s-o caute. Observîndu-l pe Jia Lian, Feng Jie a întrebat-o pe Ping Er :

— Ai adus toate lucrurile din cabinet ?

— Toate ! a răspuns ea.

— Nu s-a pierdut nimic ?

— Nu, nimic ! Am căutat cu băgare de seamă.

— Nici în plus n-ai găsit nimic ?

— Nu ! De unde putea să fie în plus ?

— Zilele-astea a fost mai greu de păstrat curăţenia-n casă, a spus zîmbind Feng Jie. Nu-i de mirare ca prietenii să-şi fi uitat vreun inel, vreo batistă...

Obrazul lui Jia Lian, care stătea ascuns după Feng Jie, a devenit dintr-o dată galben ca ceara. A privit-o deznădăjduit pe Ping Er. Ea s-a prefăcut că nu vede şi s-a adresat zîmbind lui Feng Jie :

— Uimitor ! Şi eu am gîndit ca şi dumneavoastră, stăpînă ! Şi mie mi-a venit în gînd că se poate întîmpla aşa ceva, pentru care fapt am cotrobăit peste tot, dar fără vreun rezultat. Dacă nu mă credeţi, puteţi să căutaţi !

— Prostuţo ! a rîs Feng Jie. Şi de-ar fi altfel, crezi că poate fi atît de neprevăzător Jia Lian ?

Spunînd acestea, Feng Jie a luat din braţele fetei caseta cu broderiile şi a ieşit. Ping Er şi-a dus degetul la obraz şi a zis :

— Cum îmi răsplăteşti un asemenea serviciu ? Răspunde !

Jia Lian se însenină şi, strîngînd-o în braţe, a exclamat :

— Ah, tu, scumpă, dragă mincinoasă !...

Înainte de a scoate şuviţa de păr ascunsă în mînecă, ea a adăugat :

— Soarta ta se află aici ! Dacă între noi doi toate vor merge bine, e pace, de nu, o arăt numaidecît.

— Pune-o bine ! În ruptul capului să n-o vadă ea ! a implorat-o Jia Lian.

Vorbind astfel, el a pîndit un moment de neatenţie, s-a năpustit asupra fetei şi i-a smuls şuviţa. Rîzînd, i-a zis :

— Oricum, nu era potrivit să se afle la tine. Mai bine o păstrez eu, și cu asta încheiem toată povestea. Și a strecurat părul în carîmbul cizmei.

— Nerușinatule ! a zis Ping Er strîngînd din dinți. „Treci apa și fărîmi podul după tine". Așteaptă tu mult și bine să mai mint eu vreodată de dragul tău !

Văzînd-o atît de ispititoare în mînia ei, Jia Lian a cuprins-o din nou în brațe, învolburat. Fata s-a smucit însă din strînsoarea lui și a zbughit-o pe ușă.

— Desfrînato ! a murmurat disprețuitor în urma ei Jia Lian. Mi-ațîți focul și-apoi fugi ?

— Cine te pune să te-aprinzi ? a răspuns hohotind din prag Ping Er. Ar fi mai bine să mă lași în pace, că dacă află nevastă-ta, nu mai scap din mîinile ei !

— N-ai frică ! a zis Jia Lian. Numai să mă supere cu ceva, că i-arăt eu acestei sticle de oțet [1], cu cine are de-a face ! Află ea cine sînt ! Mă păzește ca pe hoți ! Ei să i se scurgă ochii după bărbați, și eu nici voie să vorbesc cu femeile să n-am ? Numai să m-apropii de vreo femeie și să vorbesc ceva cu ea, că numaidecît intră la bănuieli ! Dar ea poate să rîdă și să se zbenguie cu unchii și nepoții mei ! N-am să-i mai îngădui să vadă pe nimeni de-acum încolo !

— Are dreptate să te păzească, a întărit Ping Er. Tu însă, degeaba o bîrfești. Cum ar putea oare să conducă toată gospodăria dacă nu și-ar atrage simpatia tuturor ? Tu te porți urît și nu numai ea, dar chiar și eu mă neliniștesc din pricina ta !

— Bine ! Bine ! Deajuns ! a întrerupt-o Jia Lian. Nu știți decît atît : tot ce faceți voi e bine, și ce fac eu, nu. Așteptați numai să cădeți în mîinile mele !

Între timp, din curte s-a ivit Feng Jie. Văzînd-o pe Ping Er stînd sub fereastră, a întrebat :

— Dacă aveți ceva de vorbit, de ce nu intrați înăuntru, să nu mai faceți aici gălăgie ?

— Întreab-o ! a zis Jia Lian. I-e frică să nu fie ascuns vreun tigru în odaie, ar putea sări s-o sfîșie !

— Nu-i nimeni în casă, a răspuns Ping Er adresîndu-se lui Feng Jie. Cum să rămîn singură acolo ?

— Dacă nu-i nimeni, cu-atît mai bine ! a rîs Feng Jie.

— Mie-mi spuneți vorba asta, stăpînă ? s-a mirat Ping Er.

[1] *Sticlă cu oțet*, înjurătură adresată femeilor geloase.

— Ție, ție ! Cui altcuiva ? a rîs Feng Jie.

— Nu mă faceți să vă întorc cuvinte neplăcute ! a întrerupt-o supărată Ping Er, care-a plecat fără chiar să dea la o parte perdeaua de la ușă, ca să intre Feng Jie.

— Fata asta-i nebună de-a binelea ! i-a spus ea lui Jia Lian. O fi vrînd să fiu la cheremul ei ! Las' c-am să-i tăbăcesc pielea !

Auzind aceste cuvinte, Jia Lian s-a răsturnat pe *kan* și a bătut din palme hohotind :

— N-am crezut că Ping Er poate să fie atît de îndrăzneață. Mîine-poimîine te va sili să-i împlinești poruncile !

— Tu ai ațîțat-o ! s-a năpustit Feng Jie. Cu tine ar trebui să mă răfuiesc pentru toate !

— Vă sfădiți între voi și vă vărsați mînia pe mine ! s-a răstit la ea Jia Lian. De ajuns ! Altundeva este locul meu !

— N-ai vrea să-mi spui și mie unde ? a zis Feng Jie în zeflemea.

— Fii liniștită ! Un adăpost am să-mi găsesc eu ! a răspuns Jia Lian pregătindu-se de plecare.

— Stai ! vreau să mă sfătuiesc cu tine ! l-a oprit Feng Jie.

Dacă vă interesează ce aveau să-și spună, citiți capitolul următor.

CAPITOLUL

16

În care se povestește cum Baoyu,
ascultînd psalmii budiști,
a pătruns învățătura sectei visătorilor și cum Jia Zheng,
descifrînd ghicitorile, a avut presimțiri rele

YINGCHUN

CÎND JIA LIAN a auzit că Feng Jie vrea să-i vorbească, s-a oprit s-o asculte.

— În ziua de douăzeci și unu s-a născut sora Baochai, a zis ea. Cum crezi că va trebui s-o sărbătorim ?

— De unde vrei să știu eu ? a răspuns Jia Lian. Tu ai aranjat pînă acum toate sărbătorile și ceremoniile în familia noastră și acum, dintr-o dată, nu mai ai idee cum să se petreacă o aniversare ?

— Cînd e vorba de onomastica unui matur, se respectă cu strictețe datinile, a explicat Feng Jie. Nu știu dacă pe sora Baochai trebuie s-o tratăm ca pe-un om mare, ori ca pe-un copil ? Iată de ce-am ținut să mă sfătuiesc cu tine.

Jia Lian și-a plecat capul, a chibzuit îndelung, apoi a spus :

— Văd că nu prea te mai ajută memoria ! Adu-ți aminte că s-a serbat anul trecut ziua de naștere a sorei Lin Daiyu. Fă și de data aceasta ceva asemănător.

— Crezi tu că nu m-am gîndit și eu ? a rîs Feng Jie. Aseară însă, stăpîna bătrînă a întrebat de ziua onomastică și de vîrsta fiecăruia și am aflat și eu că sora Baochai împlinește curînd cincisprezece ani. Bineînțeles că nu-i majoră, dar curînd va veni timpul să poarte agrafe [1]. De aceea, stăpîna bătrînă ne-a atras atenția ca aniversarea lui Baochai să fie altfel de cum a fost sărbătorită anul trecut Lin Daiyu.

— Înseamnă că va fi mai multă abundență, a conchis Jia Lian.

---

[1] Expresie folosită des în limba chineză cu sensul : a atins vîrsta de cincisprezece ani. După cincisprezece ani o fată avea dreptul să se căsătorească.

— La fel mă gîndesc şi eu, numai că aş dori să cunosc şi părerea ta, a zis Feng Jie. N-aş vrea să-mi aud mai tîrziu vorbe.

— Bine! Bine! a rîs Jia Lian. Nu-i cazul să faci risipă de bunăvoinţă. Fă ce crezi, numai nu te mai ţine după fiecare pas al meu.

Şi spunînd acestea, Jia Lian părăsi încăperea.

După ce a petrecut două zile în castelul Rongguo, Shi Xiangyun a vrut să se înapoieze acasă.

— De ce nu mai rămîi? a întrebat-o Jia Mu. În curînd o vom sărbători pe Baochai şi vor pleca după aceea toţi.

Neîndrăznind să refuze, a trebuit să rămînă. A trimis acasă după două broderii, pe care le lucrase nu demult, cu gîndul să le dăruiască lui Baochai.

E bine să amintim că îndată după venirea lui Baochai în castelul Rongguo, Jia Mu a rămas încîntată de modestia şi cumpătarea fetei şi, de aceea, cînd a sosit ziua majoratului ei, Jia Mu a chemat-o pe Feng Jie, i-a dat douăzeci de *liang* de argint şi i-a poruncit să pregătească în cinstea sa un banchet şi un spectacol de teatru. În glumă Feng Jie a făcut următoarea observaţie:

— Cînd bunica serbează două onomastici ale copiilor, nu se zgîrceşte la cheltuieli: şi are cineva curajul să nu-i dea ascultare? Cum să fie banchetul? Dacă bunica vrea să fie cu larmă şi cu veselie, nimic de zis, trebuie să irosească din bănuţii pe care-i are puşi la păstrare. Dar cum? A scos vreo douăzeci de *liang* de argint şi vrea să acopere cu ei toată serbarea! Nu înseamnă care că ne sileşte pe noi să ne deschidem punga? Dacă într-adevăr n-aţi avea de unde, aş mai zice. Dar lăzile vă gem de lingouri de aur şi argint! Şi vreţi să ne stoarceţi pe noi! Care din familia noastră nu vă este nepot ori nepoată? Vă-nchipuiţi cumva că numai Baoyu o să vă petreacă pînă la muntele Wutai [1]? Poate că aveţi de gînd să-i lăsaţi lui totul? Slujindu-vă, bineînţeles că nu putem să vă fim chiar întotdeauna pe plac, numai nu ne

[1] În accepţia budiştilor muntele Wutai, ca unul din cei patru munţi budişti, alături de Puto, Emei şi Jinhua, era lăcaşul sfinţilor. A petrece pe cineva pînă la muntele Wutai însemna în chinezeşte a înmormînta, a-l conduce spre lumea cealaltă. Vezi şi nota, p. 114.

nedreptățiți ! Spuneți-mi, ajung douăzeci de *liang* de argint pentru un banchet cu spectacol de teatru ?

Ascultînd-o, toți cei aflați în casă au rîs. Jia Mu a zis și ea zîmbind :

— Auziți numai ce limbă ascuțită are ! Nici eu nu-mi zăvorăsc vorbele-n buzunar, dar trebuie să mărturisesc că nu mă simt în stare s-o întrec pe maimuța asta ! Soacră-ta nu-ndrăznește să se lege de tine, de-asta ai venit să mă iei pe mine în zeflemea !

— Și soacră-mea îl iubește pe Baoyu ca și dumneavoastră, a explicat Feng Jie, dar n-am să mă plîng că mă nedreptățește. De ce ziceți atunci că sînt zeflemitoare ?

Vorbele ei au adus un zîmbet de mulțumire pe fața bătrînei.

Seara toți s-au strîns la Jia Mu. După obișnuitele întrebări cu privire la sănătate, s-a încins discuția. Femeile au rîs, au glumit între ele, în vreme ce Jia Mu, la ceas potrivit, a întrebat-o pe Baochai ce piesă de teatru prețuiește mai mult și pentru care mîncăruri are preferință. Știind că lui Jia Mu, ca de altfel tuturor bătrînilor, îi plac piesele vesele și mîncărurile dulci, pe care nu trebuia să le mestece, Baochai a ales pe gustul bătrînei. Ziua următoare, Jia Mu a fost prima care i-a trimis lui Baochai în dar o rochie și alte mici daruri. Nu vom mai aminti și despre darurile pe care i le-au trimis doamna Wang, Feng Jie, Daiyu și ceilalți toți.

Și iată că a sosit și ziua de douăzeci și unu ! In curtea casei lui Jia Mu a fost înălțată o scenă pentru jocul actorilor. Au fost alese bucăți noi din piesele sudice Kunqiang[1]. Mesele au fost întinse tot în saloanele bătrînei doamne. Printre invitați nu s-a aflat nici un străin. În afară de mătușa Xue, Shi Xiangyun și Xue Baochai, care-au fost tratate ca oaspeți, toți ceilalți erau socotiți de-ai casei.

În acea zi Baoyu s-a sculat de dimineață și, amintindu-și că nu se mai văzuse cu Daiyu, a pornit în-

[1] Una din școlile regionale de operă (difang xi), răspîndită în provincia sudică Jiangsu ; inițial de sorginte populară, prin restrîngerea tematicii și a repertoriului — cu versuri incifrate și muzică academică — își pierde treptat specificul, devenind „savantă" (yabu).

tr-acolo. Cînd a intrat în odaie, Daiyu stătea culcată pe *kan*.

— Scoală-te să prînzim ! a zis Baoyu rîzînd. Curînd va începe serbarea. Ce act și din ce piesă îți place mai mult ? Am să aleg pentru tine.

— Cînd ai să aduci tu actori, îmi voi alege tot ce-mi place și voi cere să se joace doar pentru mine, a zis zîmbind Daiyu. Numai atunci poți să mă întrebi așa ceva !

— Crezi că mi-e greu s-o fac ? a rîs Baoyu. Mîine voi chema actorii și le voi porunci să joace doar pentru noi doi.

Spunînd acestea, el a luat-o pe Daiyu de mînă și a condus-o la masă.

Înainte de începerea serbării, Jia Mu i-a cerut lui Baochai să aleagă piesa de deschidere. Baochai n-a vrut, dar la stăruința lui Jia Mu a ales în cele din urmă o arie din piesa *Călătorie spre soare apune*. Alegerea a fost pe placul lui Jia Mu, care după aceea i-a cerut mătușii Xue să numească și ea un fragment. Văzînd că fiica sa alesese, mătușa Xue a renunțat. Apoi Jia Mu i-a dat dreptul lui Feng Jie să aleagă. Neîndrăznind să nu se supună și nemailuînd în seamă faptul că înaintea ei se aflau doamna Xing și doamna Wang, Feng Jie, care știa că lui Jia Mu îi plac piesele vesele și înflăcărate, unde actorii introduceau glume și replici vioaie, a ales actul *Lin Er și-a amanetat veșmintele*. Jia Mu s-a bucurat din cale-afară. Apoi i-a poruncit lui Daiyu să-și arate și ea dorința, dar Daiyu a cedat rîndul doamnei Wang.

— Pentru voi am organizat banchetul ăsta, a oprit-o Jia Mu. Gîndiți-vă la voi, nu la ceilalți. Nu pentru ei am aranjat eu serbarea ! Este de ajuns pentru ei să privească, să mănînce și să bea.

Toți cei de față au hohotit. Atunci Daiyu s-a supus. Și-au mai arătat dorințele, rînd pe rînd, Baoyu, Shi Xiangyun, Yingchun, Tanchun, Xichun și Li Wan. Serbarea s-a desfășurat în ordinea în care au fost alese actele din piese.

Cînd a sosit timpul să se așeze la masă, Jia Mu a rugat-o pe Baochai să mai aleagă o piesă. Aceasta a cerut *Poarta templului din munte*.

— Cum de iți plac asemenea piese ! s-a mirat Baoyu.

Baochai a rîs.

— Vezi spectacole de atîția ani și n-ai băgat încă la cap că piesa aceasta este deosebită, atît din punct de vedere al stilului, cît și în ceea ce privește aranjamentul scenic !

— Nu-mi plac piesele zgomotoase, a spus Baoyu.

— Dacă vei mai susține că fragmentul acesta este zgomotos, atunci înseamnă că nu-nțelegi piesa ! a constatat Baochai. Am să-ți povestesc. Acest act se cîntă după motivul nordic *Buze carminate*, melodia fiind încîntătoare, amintind de sunetul fringerii metalului. Textul poetic este cu totul aparte. Dintre toate actele, cel ales de mine se potrivește cel mai bine la interpretare în felul motivului *Planta agățătoare*. Oare să nu fi știut tu toate astea ?

Ascultînd-o, Baoyu s-a simțit obligat să-i dea dreptate.

— Iartă-mă, soră dragă ! N-ai vrea să-mi citești și mie versurile acestea ?

Baochai i-a citit :

„Ochiul în lacrimi,
Zadarnic încerci să-l alini
Eroul iubita și-o lasă
Viața de ce s-o anini ?
Abătut, lîngă lotuși el stă
Și rămas bun își ia de la toate, pe rînd.
Ce-i rostul, pe lume, nu știe ;
De mult adăpost nu mai are
Și tristă-i a lui pribegie.
Haina primită abia —
Unde-am rămas fără ea ?
Oala [1] *e spartă și rupte încălțările*
Te poartă destinul cum vrea !"

Textul îl încîntă în asemenea măsură, încît Baoyu își bătea palmele peste genunchi și scoțînd sunete de admirație nu mai contenea s-o laude pe Baochai, că fusese-n stare să citească atîtea cărți.

Atunci Daiyu a scrîșnit printre dinți :

---

[1] Este vorba de vasul cu care cerșeau hrană călugării budiști.

— Nu s-ar putea puțin mai încet ? Mai bine privește ! Nici n-au ajuns la *Poarta templului din munte* și tu ai și început *Rătăcirea în neant* [1].

Cuvintele lui Daiyu au fost atît de izbutite, încît a făcut-o pe Shi Xiangyun să izbucnească în rîs. Toți au continuat să urmărească serbarea și de-abia către seară s-au despărțit. Din întreaga trupă, lui Jia Mu i-au plăcut mai ales două fete : prima jucase rolul unui personaj neînsemnat, iar a doua al unui bufon.

După spectacol ea a cerut să-i fie prezentate fetele, pe care le-a privit cu luare-aminte din cap pînă-n tălpi și le-a întrebat cîți ani aveau. I s-a spus că interpreta personajului neînsemnat avea unsprezece ani, iar cealaltă de-abia vreo nouă.

Jia Mu a cerut să li se aducă gustări din carne și fructe și să li se dea bani, ca răsplată.

— N-ați observat că una din fetițe, așa cum este costumată, seamănă cu cineva care se află aici de față ? a întrebat Feng Jie rîzînd.

Baochai a ghicit numaidecît despre cine era vorba, dar a clătinat din cap fără să spună. Baoyu, de asemenea, a priceput, dar n-a avut curajul să vorbească.

— Știu ! s-a grăbit să spună Xiangyun. Seamănă cu Lin Daiyu.

Baoyu i-a aruncat lui Xiangyun o privire plină de dojană.

— Leită Daiyu ! au spus toți în cor, după ce-au privit-o cu atenție pe mica artistă.

Apoi toți s-au împrăștiat. Seara, Shi Xiangyun, vrînd să se întoarcă acasă, i-a poruncit lui Zui Lou să strîngă lucrurile.

— De ce te grăbești ? a întrebat-o Zui Lou. Cînd va sosi timpul plecării, voi avea eu grijă.

— Plecăm mîine dimineață, a zis Xiangyun. Ce să mai fac aici ? Să mă uit la fețele astea înăcrite ?

Auzind cuvintele ei, Baoyu s-a apropiat și a întrebat-o :

— Scumpă surioară, prea ești supărată pe mine. Surioara Lin Daiyu este din cale-afară de bănuitoare. Toți știm aceasta și nimeni nu s-a-ncumetat s-o spună, de teamă să n-o supere. Cine și-a închipuit că tocmai tu

[1] Daiyu folosește titlul actului *Rătăcire în neant*, pentru a-l certa pe Baoyu.

vei face o asemenea gafă ? Am crezut că se va simți jignită, de-aceea m-am uitat urît la tine. Crezi că nu mă doare, arătîndu-ți atita nemulțumire ? Dacă ar fi altcineva în locul tău, nici n-aș lua în seamă !

— Taci ! Am văzut ! i-a tăiat vorba Shi Xiangyun. Cum să mă asemeni surioarei tale Lin ? Altora li se îngăduie să rîdă de ea ; mie însă, nu. De bună seamă eu nu-s în măsură să vorbesc ; ea este stăpînă, în vreme ce eu sînt slugă !

— Am vrut numai să-ți fiu de folos și cînd colo..., a zis Baoyu oftînd. Să mă fac praf și pulbere și să mă calce-n picioare zece mii de oameni [1], dacă am făcut-o cu vreun alt gînd.

— Nu mai vorbi prostii într-o zi ca aceasta ! a zis Xiangyun. Iar dacă vrei să sporovăiești cîte-n lună și-n stele, du-te la răutăcioasa aceea, căreia-i place să rîdă de oameni, că te va pune ea la punct !

Și mînioasă a intrat la Jia Mu, unde a izbucnit în plîns.

Rămînînd singur, Baoyu s-a dus la Daiyu. Dar nici n-a trecut bine pragul iatacului, că Daiyu s-a repezit la el, l-a îmbrîncit afară și a încuiat ușa.

Descumpănit, Baoyu s-a dus la fereastră și a început s-o cheme cu voce stinsă :

— Bună surioară, scumpă surioară !...

Daiyu a rămas neînduplecată. Îndurerat, Baoyu și-a lăsat capul în jos și a tăcut. Zi Juan înțelegea prea bine totul, dar în atari împrejurări nu îndrăznea să dea vreun sfat.

Baoyu continua să șadă acolo abătut. Crezînd că a plecat, Daiyu a descuiat ușa. Văzîndu-l, i-a fost greu s-o mai zăvorască.

Baoyu s-a apropiat :

— Pentru orice există un motiv. Spune-mi ce s-a-ntîmplat ? Orice-ar fi, n-am să mă supăr. Ce ai ?

— Tu vorbești ? a țipat Daiyu. Nici eu nu știu. Întotdeauna găsiți prilej să mă batjocoriți. Astăzi v-ați apucat să mă asemănați cu o oarecare comediană !

---

[1] Expresie de cult budist, cel mai grav legămînt de căință. La modul concret era ilustrat printr-un prag de lemn pus sub ușa de la intrarea în templu, astfel încît toți călcau pe el, ca și cînd ar fi călcat peste trupul păcătosului.

— N-am vorbit de tine şi nici n-am rîs de tine, a zis Baoyu. La ce bun să te superi ?

— Asta mai lipsea, să fii şi tu printre ei ! a izbucnit Daiyu. Cine ştie, poate şi tu, într-o zi... De altfel, că ai tăcut şi n-ai rîs, este şi mai rău decît faptul c-au rîs alţii.

Baoyu nu mai ştia ce să răspundă.

— Asta se mai poate trece cu vederea, a zis nemulţumită Daiyu. Dar pentru ce i-ai făcut cu ochiul lui Shi Xiangyun ? Ce-ai avut atunci în gînd ? Nu cumva ai crezut că se înjoseşte glumind cu mine ? E doar o domnişoară adevărată, în vreme ce eu sînt o fată simplă ; iar dacă s-ar fi distrat pe socoteala mea şi eu i-aş fi întors vorba, nu înseamnă că s-ar fi umilit cu bună ştiinţă ? Nu asta ţi-a trecut prin minte ? Chiar dacă-ai fi făcut-o fără gînd ascuns, oricum, ea tot nu te-ar fi înţeles şi s-ar fi supărat. Iar tu, ca să-i cîştigi bunăvoinţa, i-ai explicat că-s mofturoasă şi aş putea să-i stingheresc pe ceilalţi. Te-ai speriat că mă va jigni şi c-am să-i port pică ! Ce te priveşte pe tine, la urma urmei ? Să zicem că m-ar jigni ; ce legătură ai tu în toate astea ?

Baoyu a înţeles că Daiyu ascultase discuţia dintre el şi Shi Xiangyun. Gîndul lui fusese să le împace, dar ieşise vinovat, întocmai cum citise c-o zi înainte în *Canonul Nan Hua* :

„Cel îndemînatic trudeşte neîncetat, cel înţelept se întristează mereu, prostul se înveseleşte şi se lasă dus de valuri ca o barcă fără cîrmă".

Şi mai apoi :

„Copacul de pe munte, singur îşi găseşte pieirea, izvorul singur se revarsă" şi aşa mai departe. Cu cît se gîndea, cu atît nu găsea nici o scăpare. „Dacă nu sînt în stare să mă-mpac cu ele acum, ce se va întîmpla mai tîrziu ?"

N-a mai zis nimic şi s-a înapoiat în odaia sa. Pe cînd se îndepărta tulburat, Daiyu a simţit că turbează de mînie.

— Pleacă ! a ţipat ea. Să nu te mai văd şi nici să nu-mi mai vorbeşti vreodată !

Ajuns la el Baoyu s-a trîntit pe pat. Era zdrobit. Xiren pricepuse care era pricina, dar, neîndrăznind să-i vorbească fățiș, a zis rîzînd :

— S-ar putea să mai aibă loc serbări asemănătoare celei de astăzi. N-ar fi de mirare ca Baochai să pregătească și ea una.

— Ce mă privește pe mine ? a zîmbit rece Baoyu.

Tonul neobișnuit al lui Baoyu a mirat-o pe Xiren.

— De ce vorbești așa ? Doar toți s-au simțit bine astăzi. Ce s-a întîmplat cu tine ?

— Nu mă privește dacă și cine s-a distrat, a rînjit Baoyu.

— Toți caută să trăiască-n bună înțelegere unii cu alții și dacă ai lua și tu pildă... a continuat Xiren.

— Ei toți leagă prietenii, numai eu, deocamdată, nu mă asociez cu nimeni, mă-nstrăinez de toți, voi hoinări pretutindeni însingurat.

Fără voie, Baoyu și-a simțit ochii înlăcrimați. Xiren a rămas tăcută. Gîndindu-se la sensul celor spuse, Baoyu s-a ridicat, s-a așezat la masă, a luat penelul și a scris următorul psalm :

Tu înțelegi și înțeleg și eu
Mintea-nțelege și sufletu-nțelege.
Ce-i de-nțeles, zadarnic se-nțelege
Aceasta-i sigur, de toți înțeles.
De nu vei spune ce se înțelege
El toate în picioare, cumplit le va călca.

Temîndu-se că tîlcul psalmului va rămîne străin celorlalți, Baoyu a transcris la sfîrșit versul pe motivul „planta agățătoare". Recitind cele scrise, a simțit ca o alinare și, urcîndu-se în pat, a adormit curînd.

Daiyu, sub pretext că vrea s-o vadă pe Xiren, s-a luat pe urmele lui Baoyu.

— Doarme ! i-a explicat Xiren.

Daiyu a vrut să se retragă.

— Stați, domnișoară ! a reținut-o zîmbind Xiren. Sînt pe masă niște hîrtii, vedeți ce-a scris în ele.

Și i-a întins lui Daiyu psalmul. Citindu-l, Daiyu și-a dat seama numaidecît că Baoyu scrisese sub îndemnul mîniei. Ar fi vrut să rîdă, dar suspină adînc și-i spuse lui Xiren :

— E o glumă. Nu are nimic serios.

A luat foaia cu ea și s-a-ntors acasă, iar a doua zi dimineața le-a citit psalmul lui Baochai și Xiangyun. Ca răspuns, Baochai a rostit versurile :

Nu vei mai fi nici tu,
Cînd nici eu n-am să fiu.
Urmează mai bine pe-un altul,
De nu știi să-nțelegi cine sînt.
Mai bine să nu mă-nsoțești,
Nepăsător ca vîntu-s și eu :
Bucuria, mîhnirea-ntristarea
Pe urmele tale se-ațin ?
Cei știuți, părinți și prieteni
Vor trece prin gîndu-ți mereu ?
E-atita tumult în ziua din urmă.
Cu greu pe suflet ți-a stat ?
Ziua de azi curînd se destramă.
Aminte ți-adu de-altădată !
Și norii lasă-i pe cale să plece !

Terminînd de declamat, Baochai reciti cele scrise de Baoyu, după care spuse :

— Eu port întreaga vină. Aseară i-am citit niște versuri și iată cum le-a răstălmăcit. Chiar și cei mai mari înțelepți se lasă înrîuriți cînd citesc aceste cărți daoiste. Oricum, mă simt vinovată pentru toate acestea.

Și a rupt hîrtia în bucăți, poruncind s-o ardă.

— Degeaba, a zis Daiyu. Trebuie să stăm de vorbă cu el. Haideți, vă făgăduiesc că îl vom lecui.

Toate trei s-au dus în odaia vărului lor.

— Baoyu, aș vrea să te-ntreb, a început Daiyu. Cel mai scump lucru este Piatra nestemată „bao", iar cel mai dur este Piatra „yu". Spune-mi, ce anume ai în tine „scump" și ce „dur" ?

Baoyu s-a pierdut și n-a știut ce să răspundă.

— Ah, ah ! au rîs fetele. Unui asemenea copil îi ceri să explice cugetările înțelepților !

Xiangyun a strigat bătînd din palme :

— Baoyu, ai pierdut !...

— Iată, tu scrii, a continuat între timp Daiyu :

De nu vei spune tu ce se-nțelege,
El toate în picioare cumplit le va călca !

Este, sigur, foarte frumos, dar mi se pare că nu-i totul şi de aceea am mai adăugat eu două versuri :

Şi de-n picioare nu le va călca,
Atunci, cu puritate se va arăta !

— Într-adevăr, a exclamat Baochai. Acum de-abia am înţeles. Cîndva căpetenia a şasea a sectei daoiste din miazăzi, pe nume Hui Neng, căutîndu-şi un învăţător, a ajuns la Shaozhou. Acolo a aflat că a cincea căpetenie a sectei, pe nume Hun Ren, locuia la Huangmei[1]. El s-a dus pe munte şi a intrat ca bucătar în slujba lui Hun Ren. Cînd căpetenia a cincea a sectei a vrut să-şi aleagă un urmaş, a poruncit fiecărui călugăr să compună un psalm. Mai marele Shen Xu s-a oferit să citească primul :

Al oamenilor trup a fost durat în lemn
Şi sufletul i-asemeni suportului de-oglindă.
Neîncetat şi vrednic tu îngrijeşte-i faţa
Ca praful de pe lume de ea să nu se prindă.

În acest timp Hui Neng era în bucătărie şi pisa orez în piuă. Auzind psalmul s-a gîndit : „De frumos, e frumos, dar parcă tîlcul nu-i întreg". Şi singur a continuat :

Şi dacă trupul n-ar fi fost din lemn
Şi-oglinda-ar fi rămas fără suport,
Pe lume n-ar fi existat nimic,
Ca praful să se prindă peste tot.

După aceea, căpetenia a cincea, fără a mai sta mult pe gînduri, i-a înmînat lui rasa şi oala în care aduna obolul.

Nu era mai bine să faci altceva ?

— Dacă nu cunoaşte răspunsul înseamnă că a pierdut, a rîs Daiyu. Nici nu m-aş mira. De acum încolo nu se va mai apleca asupra preaînţeleptei învăţături a lui Buddha. Cum poţi să te apuci să tălmăceşti cugetările înţelepţilor, cînd tu nu cunoşti nici măcar atît cît ştim noi foarte bine ! a încheiat ea, întorcîndu-se spre Baoyu.

Cînd Baoyu a scris psalmul, i s-a părut c-a înţeles tîlcul întreg. Nici nu i-a trecut prin minte că Daiyu

[1] Huangmei, Muntele prunelor galbene, situat în provincia Hu'nan. Se spune că pe coastele sale cresc prune galbene, de unde îi vine şi numele ; devine cadrul ideal de cugetare pentru călugării daoişti.

avea să-i pună întrebări la care el să nu fie-n stare să răspundă. Iar Baochai a dat ca pildă citatul din *Cugetările călugărilor vestiți*. Nu-și închipuise vreodată că verișoarele sale sînt atît de instruite.

Judecînd după ce știu, fetele m-au lăsat mult în urmă ; cu toate acestea, singure nu se pot lămuri, s-a gîndit el. Dar de ce trebuie să-mi bat eu capul ?

Baoyu a întrebat rîzînd :

— Cine se ocupă de înțelepții budiști ! A fost pur și simplu o glumă !

De atunci, Baoyu și verișoarele sale au fost tot atît de buni prieteni ca mai înainte.

În timp ce se desfășura această discuție, s-a anunțat că împărăteasa Yuanchun a trimis de la palat un lampion pe care se afla scrisă o ghicitoare. Toți trebuie să-ncerce s-o dezlege, iar după aceea să născocească singuri cîte una și s-o trimită la curte. Auzind vestea, fetele și Baoyu s-au grăbit să se ducă la Jia Mu.

Aici au dat cu ochii de eunucii veniți de la palat, care țineau în mînă un lampion cu patru colțuri, îmbrăcat în voal alb și lucrat în așa fel, ca să se poată atîrna inscripții. Toți citeau ghicitoarea cu gînd s-o dezlege.

— Domnișoarelor, li s-au adresat eunucii, dacă vreuna reușește să-i afle dezlegarea, o rugăm să nu vorbească. După ce veți da răspunsurile, le voi duce împărătesei.

Baochai s-a apropiat și dintr-o dată și-a dat seama că avea în față un catren cu șapte silabe-n vers, care nu conținea nimic deosebit. Cu toate acestea, s-a grăbit să-și arate încîntarea, adăugînd că dezlegarea nu este chiar ușoară. Apoi a luat aerul că se gîndește adînc. În fond, ea ghicise tîlcul de la întîia privire.

Baoyu, Daiyu, Xiangyun și Tanchun de asemenea i-au aflat dezlegarea și au scris răspunsul. Ei au propus și lui Jia Huan și Jia Lan să-ncerce să noteze răspunsul pe hîrtie. După aceea, fiecare din cei de față a încercat să compună o ghicitoare. După ce au izbutit, din stimă pentru împărăteasă, au fost transcrise cu migală și prinse de lampion. Eunucii l-au luat și s-au înapoiat la palat. Seara s-au întors cu răspunsul împărătesei :

— Toți au dezlegat ghicitoarea, în afară de domnișoara Yingchun și domnul Jia Huan. Împărăteasa a dez-

legat la rîndul său ghicitorile trimise și dorește să afle dacă răspunsurile sînt bune ori nu.

Spunînd acestea, ei au împărțit foile celor care erau de față. Cîteva din ghicitori aveau răspunsul bun. Apoi eunucii au împărțit darurile trimise de Yuanchun. Fiecare a primit casete pentru păstrarea versurilor și perii pentru curățirea ceștilor de ceai, lucrate la palat. Yingchun și Jia Huan n-au căpătat nimic. Yingchun a luat totul ca pe o glumă, spre deosebire de Jia Huan, care s-a supărat.

În afară de aceasta, eunucii au mai spus :

— Ghicitoarea domnului Jia Huan nu-i clară și împărătesei i-a fost greu să dea vreun răspuns. Măria sa mi-a poruncit să-l întreb ce-a vrut să spună.

Auzind aceasta, toți s-au apropiat să vadă ce scrisese Jia Huan. Au citit :

Fratele mai mare are opt coarne,
Fratele mai mic are două coarne ;
Fratele mai mare stă întins pe pat,
Fratele mai mic, pe casă cocoțat !

Toți au izbucnit în hohote. Nebăgîndu-i în seamă, Jia Huan a explicat eunucilor :

— Prima este perna, iar a doua capul de fiară sculptat pe acoperiș, pus ca ornament.

Eunucii au nota cu grijă dezlegarea, au băut ceaiul și-au plecat.

Din toate acestea Jia Mu a gîndit că Yuanchun se simte bine la palat. Se bucura afară din cale și a poruncit să se lucreze neîntîrziat un lampion, să fie învelit în mătase albă și atîrnat în salon. După care a pus fetele să născocească fiecare cîte o ghicitoare și s-o agațe de lampion. Apoi a cerut să se pregătească un ceai aromat, fructe și prăjituri și să se premieze cei care dezleagă ghicitorile.

Jia Zheng, care de-abia se întorcea dintr-o audiență la împărăție, a observat numaidecît că Jia Mu era bine dispusă și s-a gîndit c-ar fi bine să ia și el parte la joc. Jia Mu, Jia Zheng și Baoyu ședeau împreună pe-o rogojină de bambus, întinsă pe treapta de sus. Mai jos erau alte două rogojini : pentru doamna Wang, Baochai, Daiyu și Xiangyun, iar cealaltă pentru Yingchun, Tan-

chun şi Xichun. Lîngă ele erau slujitoarele şi femeile de la castel. Li Wan şi Feng Jie stăteau în mijloc.

— Nu-l văd pe Jia Lan ! a zis Jia Zheng, observînd lipsa nepotului său.

Una dintre fete s-a grăbit să-i facă semn lui Li Wan. Aceasta s-a ridicat şi, apropiindu-se de Jia Zheng, i-a zis :

— N-a fost chemat, şi fiul meu n-a îndrăznit să vină.

Toţi au izbucnit în rîs :

— Aşa-i el, ciudat şi-ncăpăţînat !

Jia Zheng a poruncit lui Jia Huan să-l aducă pe Jia Lan. Cînd au apărut, Jia Mu l-a chemat, i-a dat un pumn de fructe şi l-a aşezat lîngă ea. S-a încins o discuţie înflăcărată, s-au spus glume şi s-a rîs. Baoyu, căruia de obicei îi plăceau astfel de întîlniri, de data aceasta tăcea. Prezenţa tatălui său îl stînjenea, şi doar încuviinţa ce se spunea. Xiangyun, care se dădea-n vînt după vorbe aprinse şi tăioase, stătea, de asemenea, tăcută. Daiyu era de felul ei o fire închisă şi nu-i plăceau vorbele de prisos. În ceea ce-o priveşte pe Baochai, era de fiecare dată măsurată la vorbă, de aceea stătea liniştită. Astfel, cu toate că petrecerile familiale erau dese, cei prezenţi se simţeau stînjeniţi. Jia Mu a priceput că motivul acestei stînjeneli era prezenţa lui Jia Zheng ; de aceea, după trei pahare de vin, ea l-a trimis pe Jia Zheng să se odihnească. Jia Zheng a priceput că maică-sa vrea să-l alunge ca să se simtă copiii în largul lor, şi a spus zîmbind :

— Mamă, ştiam că ai hotărît să faci o seară de ghicitori de Anul Nou, că ai împărţit invitaţii, ai pregătit daruri. Ştiu mai ales cît de mult îţi iubeşti nepoţii şi nepoatele ; dar oare mie, fiului tău, nu mi se mai cuvine nici o fărîmă de dragoste ?

— Cînd eşti tu de faţă nu le vine să rîdă şi să glumească, a mărturisit Jia Mu. Şi văd că şi eu lîncezesc. Dacă vrei să dezlegi o ghicitoare, am să-ţi spun eu una ; dar dacă n-o vei ghici, te vom pedepsi.

— Înţeleg, a rîs Jia Zheng. Dar dac-am s-o dezleg, mă răsplătiţi ?

— Sigur, sigur, a încuviinţat Jia Mu. Dar mai întîi de toate ascultă :

În vîrf de creangă,
Maimuţă cu trup uşurel.

Jia Zheng a ghicit numaidecît că este vorba de fructul *lizhi*[1], dar dinadins a spus altceva, ca să fie pedepsit. După aceea a dezlegat-o şi a primit un dar din partea lui Jia Mu. La rîndul său a rostit versurile următoarei ghicitori :

Are colţuri de pătrat,
Trup ca piatra, tare,
Deşi nu poate vorbi,
Ne e folositoare !

El a şoptit răspunsul lui Baoyu, iar acesta lui Jia Mu, cînd Jia Zheng nu era atent. Jia Mu s-a gîndit ce s-a gîndit, apoi fără nici o şovăială a zis :

— Tuşiera !

— Adevărat, mamă ! a întărit Jia Zheng. Într-adevăr ai ghicit.

Întorcîndu-se spre slujitoare a poruncit :

— Aduceţi repede darurile !

Fetele au adus o tavă pe care se afla o cutiuţă. Înăuntru era o mulţime de lucruri nelipsite la sărbătoarea lampioanelor, care i-au făcut bătrînei o plăcere deosebită.

— Toarnă vin tatălui tău ! a poruncit Jia Mu lui Baoyu.

Baoyu a turnat vin din ceainic, în ceaşca lui Jia Zheng, iar Yingchun i-a înmînat-o. Apoi Jia Mu i-a spus din nou fiului :

— De lampion stau agăţate ghicitorile făcute de fete. Dezleagă-le, că te-ascult !

Jia Zheng s-a ridicat şi s-a apropiat de lampion. Prima ghicitoare era cea compusă de Yuanchun şi suna astfel :

Ciudăţenie ar putea să pară,
Dar n-are curaj să se lase
Răsuflarea-i ca tunetul,
Trupu-i un ghem de mătase,
Bubuie neaşteptat, de-nspăimîntă o gloată ;

---

[1] *Lizhi*, asemănător cu Longyan — ochi de dragon, fruct din zona tropicală.

Cînd te uiți s-o zărești
Cenușă e toată.

— Pocnitoarea ! a zis Jia Zheng nehotărît.

— Bineînțeles ! s-a grăbit Baoyu să încuviințeze. Apoi Jia Zheng a citit ghicitoarea plăsmuită de Yingchun:

Bolta se mișcă fără încetare
Chiar dacă-ascunde mii de sensuri.
Forță nu e fără mișcare.
La fel e și-aici, neîncetat.
Deși ziua-ntreagă se mișcă-nainte-napoi
Suma totală nici unul nu a aflat !

— Socotitoarea ! a exclamat Jia Zheng.

— Într-adevăr, a întărit Yingchun.

Jia Zheng a citit mai departe. Era ghicitoarea alcătuită de Tanchun :

În josul treptelor, băiatul
Cu ochii-n sus ațintiți.
Privirea lui e clară ca ziua.
De toți e-ndrăgit !
Ața ușoară urcă firesc
Cum să-nvinui vîntul de răsărit ?

— Zmeul ! și-a dat cu părerea Jia Zheng.

— Foarte bine ! i-a răspuns Tanchun.

Următoarea ghicitoare era compusă de Daiyu.

S-au revărsat zorile.
Cine le-a răpit aromele ?
Nici balalaica și nici veșmintele
Nu i le-am păstrat.
Supuse-s timpului !
Veștile au încetat
La straja a cincea.
Cu toții au tăcut.
Dimineața creștetul arde,
Și seara arde,
Și tot astfel an după an
Și zi după zi.
Trece timpul copilăriei.
O ! Fie-vă milă de ele !
Tremură, cînd ceru-i senin,
Pe grindină, pe ceață, pe ploaie.

— Nu seamănă cu luminările aromate care ard noaptea arătînd timpul ? a zis Jia Zheng.
— Așa e, așa e ! s-a auzit glasul lui Baoyu.
Jia Zheng a continuat să citească ghicitorile :

Stă la miazăzi ;
Fața-i spre miazănoapte.
De-i trist Xiang[1]*, se-ntristează și ea,*
De rîde Xiang, atunci și ea va rîde !

— Minunată ghicitoare ! a aprobat Jia Zheng. Cred că e oglinda.
— Desigur, a rîs Baoyu.
— Cine a născocit-o, că nu văd nici o semnătură ? a întrebat Jia Zheng.
— S-ar putea s-o fi scris Baoyu, a zis Jia Mu.
Jia Zheng n-a comentat mai departe și a citit-o pe aceea compusă de Baochai :

Are ochi, dar pupile n-are,
Trăiește fără ele.
Lotușii se desfac fără-nectare
Și ne bucură simțirea.
De pe wutong cade frunza
Prevestind despărțirea.
Mereu se stinge ca iarna,
Între soți, palã, iubirea.

Terminînd de citit, Jia Zheng și-a zis : „Obiectul[2] despre care e vorba de fapt nu reprezintă nimic deosebit; dar întrucît Baochai, la o vîrstă atît de fragedă, s-a gîndit să-l folosească în ghicitoarea sa, oare nu-i prevestește fericire și viață lungă ?"

La gîndul acesta Jia Zheng s-a-ntristat și a lăsat capul în jos. Jia Mu, crezînd că este obosit și văzînd că din cauza lui tineretul nu se poate distra, i-a spus :

---

[1] *Xiang*, fratele mai mic al împăratului legendar Shun. Vezi p. 54.

[2] Este vorba de „femeia de bambus", împletită din ramuri, sau chiar cioplită în tulpiniță de bambus. Are forma rotundă, multe orificii pe suprafață și o lungime de peste un metru. În zilele călduroase se așază pe pat cu scopul ca aerul să treacă prin aceste orificii și să facă răcoare. Se mai ține pur și simplu în brațe în timpul somnului, tot pentru a evita zăpușeala. Semnifică liniștea căminului, ca, de altfel, și lotușii (lian huan) și platanii (wutong), pomeniți la un loc.

— Mergi şi te odihneşte, fiule ! Nici noi nu vom mai zăbovi mult.

Jia Zheng a dat de mai multe ori din cap în semn de aprobare, şi după ce a cerut să mai bea un pahar de vin, a plecat. Întorcîndu-se acasă, s-a trîntit pe pat, dar n-a fost chip să adoarmă ; s-a răsucit şi pe-o parte şi pe cealaltă. Sufletul îi era adînc întristat.

După plecarea lui Jia Zheng, Jia Mu le-a spus celor de faţă :

— Acum distraţi-vă cît puteţi !

Nici n-a reuşit să termine bine vorba că Baoyu a şi alergat spre lampion şi a-nceput să clasifice ghicitorile, spunînd care este bună, care nu-i de ajuns de izbutită şi care nu se potriveşte în nici un chip. Dădea puternic din mîini, ca un automat.

— Ce te-a apucat ? l-a mustrat Daiyu. Oare nu era mai bine să stăm şi să glumim ca mai înainte ?

Feng Jie, care tocmai intrase, a adăugat :

— Ar trebui ca tatăl tău să nu se-ndepărteze de tine nici un pas. Cum de-am uitat să-i zic ca să te pună să faci ghicitori în versuri ? Ar fi curs sudoarea de pe tine !

Baoyu s-a supărat, a alergat la Feng Jie şi-a-nceput s-o zgîlţîie.

Nu după mult timp Jia Mu s-a simţit istovită. Era pe la a patra strajă. A poruncit să se împartă oamenilor de la curte mîncărurile rămase şi, pe cînd ieşea din odaie, a mai spus :

— Mergeţi la culcare ! Încă nu s-au terminat sărbătorile. Vom mai petrece şi mîine seară !

Aşa că, încet, încet s-au împrăştiat cu toţii.

Ce s-a întîmplat mai departe, puteţi afla din capitolul următor.

CAPITOLUL 17

În care se povestește cum au fost vrăjiți Baoyu și Feng Jie, cu ajutorul duhurilor rele și cum piatra miraculoasă, pîngărită, a ajuns în mîna a doi înțelepți

SI QI

A MAI TRECUT O ZI. A sosit ziua de naştere a soţiei lui Wang Ziteng. Wang Ziteng a trimis invitaţie lui Jia Mu şi doamnei Wang, dar aflînd că Jia Mu nu se putea duce, a renunţat şi doamna Wang. Singură mătuşa Xue şi-a arătat dorinţa de a o felicita pe sărbătorită. Împreună cu ea s-au mai dus Feng Jie şi Baoyu cu surorile sale. De-abia înspre seară s-au întors acasă.

Între timp, doamna Wang, care, străbătînd curtea, tocmai se îndrepta spre mătuşa Xue, l-a văzut pe Jia Huan venind de la şcoală. L-a chemat şi i-a poruncit să copieze un psalm din *Jin' gang jing*[1] şi să-l înveţe pe de rost.

Jia Huan a mers către casa doamnei Wang, a cerut unei fete să aprindă luminarea şi, luîndu-şi un aer grav, s-a aşezat pe pat, apucîndu-se de treabă. Era nervos şi tot timpul avea nevoie de cîte ceva. A strigat-o pe Cai Xia să-i toarne ceai, a ţipat după Yu Chuan să taie mucul luminării, i-a zis lui Jing Chuan să aprindă lampa. Dar nici una din fete, care de altfel nici nu-l simpatizau, n-a catadixit să se ducă. Doar Cai Xia era în termeni ceva mai buni cu el. Ea a turnat ceaiul, spunîndu-i încetişor :

[1] *Jin Gangjing*, canon budist, *Sutra de diamant*, tradusă din sanscrită, în şase variante, mai importante fiind varianta a treia, din timpul dinastiei Chen (557—589), precum şi una din cele două, apărute în dinastia Tang (618—907), şi anume cea tradusă de învăţatul călugăr Xuan Jiang (604—664) ; mai răspîndită, însă, folosită şi astăzi, este versiunea lui Jiumoloshi (al cărui nume de mirean şi data traducerii nu se cunosc), autoritate ecumenică din dinastia Jin (265—420), traducător a peste 300 de alte sutre budiste. Vezi şi nota la p. 238.

— Mai stăpîneşte-te ! Pentru ce năpăstuieşti slugile ?
Jia Huan a privit-o pieziş şi a zis :

— Nu-mi porunci ! Ştiu eu mai bine ce am de făcut ! Am observat că te sileşti să fii cit mai mult pe placul lui Baoyu şi eu nu mai fac în schimb nici măcar cit o para chioară !

Nemulţumită, Cai Xia i-a lovit fruntea cu degetul, zicînd :

— Neruşinatule ! Eşti asemenea ciinelui care, nedîndu-şi seama, l-a muşcat pe Lü Dongbing[1].

În clipa aceea a intrat doamna Wang însoţită de Feng Jie. Ea o întrebă pe Feng Jie cîţi invitaţi are doamna Wang Ziteng, dacă va fi frumoasă petrecerea, ce vor avea la masă.

Între timp s-a ivit şi Baoyu. Văzînd-o pe doamna Wang, a salutat-o aşa cum se cuvenea, apoi a poruncit slujitoarelor să-i scoată halatul, să-i desfacă panglica de pe frunte şi să-i tragă cizmele. După aceea s-a aruncat la pieptul mamă-si. Îmbrăţişind-o, Baoyu i-a spus la ureche ce i-a trecut prin gînd.

— Fiule, i-a zis doamna Wang. Ai băut şi-ţi arde faţa. Eşti ameţit şi mi-e teamă că nu te simţi bine. Culcă-te şi-ai să te linişteşti.

Apoi trimise pe cineva să aducă o pernă. Baoyu s-a întins lîngă doamna Wang, cerîndu-i lui Cai Xia să-l maseze pe spate. Ar fi vrut să glumească şi să rîdă cu ea, dar fata era mihnită, aşa că nu i-a luat în seamă vorbele. Tot timpul se uita spre Jia Huan.

— Surioară dragă, a zis Baoyu prinzînd-o de mînă. N-ai vrea să-mi dai şi mie puţină atenţie ?

Cai Xia şi-a tras mina, nemulţumită :

— Dacă-ţi arde de glumă, voi ţipa !

Jia Huan, care se afla destul de aproape, a auzit discuţia lor. De mult îl duşmănea pe Baoyu ; dar acum văzîndu-l că avea chef de hîrjoană cu Cai Xia, ura lui s-a dezlănţuit afară din cale. Ca din întîmplare a făcut o mişcare neatentă cu miinile şi a răsturnat lampa. Untdelemnul fierbinte l-a izbit pe Baoyu drept în faţă.

— Ah ! a răcnit Baoyu.

Toţi cei de faţă au sărit înspăimîntaţi. Au ridicat felinarul aflat pe podea şi-au văzut la lumina lui că faţa lui Baoyu era plină de ulei.

---

[1] *Lü Dongbing*, unul din cei opt daoişti nemuritori.

Doamna Wang a poruncit înspăimîntată fetelor să-l curețe, iar ea s-a năpustit să-l certe pe Jia Huan. Feng Jie s-a apropiat de Baoyu, care continua să stea întins pe *kan*. Agitîndu-se în jurul lui a zis :

— Ce stîngaci mai este și acest Jia Huan ! De cîte ori nu i-am spus că n-o să ajungă prea departe. Ar trebui să-l dădăcească mai bine mătușa Zhao.

Vorbele au întărîtat-o pe doamna Wang și a poruncit să fie strigată favorita Zhao, pe care a început s-o ocărască :

— Ai dat viață acestei lepădături [1] și n-ai habar să-l crești !

Favorita Zhao a tăcut chitic înghițind obida și a continuat să curețe fața lui Baoyu. A observat că îi apăruse o bășică pe obrazul stîng, dar, din fericire, ochii îi rămăseseră nevătămați. Doamnei Wang îi era milă de fiul său. Nici n-avea cum să-i explice lui Jia Mu ce s-a întîmplat, dac-ar fi întrebat-o a doua zi. Toate acestea o făceau și mai furioasă, furie pe care și-a vărsat-o din nou asupra favoritei Zhao.

Cînd i-a mîngîiat obrazul și i-a presărat praf de ierburi tămăduitoare, Baoyu a zis :

— Mă doare puțin, da-mi trece ! Dacă mă va întreba bunica, am să-i spun că m-am ars singur.

— Atunci va începe să le certe pe fete, i-a explicat Feng Jie. Oricum, ea tot se va supăra !

După aceea doamna Wang a poruncit să fie dus Baoyu în Grădina rozelor fermecătoare. Acolo aveau să vină Xiren cu celelalte fete. Cînd au aflat, s-au speriat care mai de care.

Trebuie să vă spun că în lipsa lui Baoyu, Daiyu a avut o stare proastă și că seara a trimis de trei ori servitoarea să întrebe dacă nu cumva el s-a întors. Cînd a auzit ce i se întîmplase, a alergat să-l vadă. Baoyu tocmai se uita în oglindă. Toată partea stîngă a feții îi era albă de praful vindecător. Lui Daiyu i s-a părut că arsura este profundă și s-a apropiat să-i cerceteze

[1] Cuvînt de ocară pentru Jia Huan, fiul lui Jia Zheng și al țiitoarei Zhao ; și dacă acești copii se bucurau de drepturi similare cu ale copiilor legitimi, favoritele, însă, erau supuse autorității absolute a soției principale, indiferent de numărul lor, cunoscut fiind faptul că un aristocrat putea să-și ia cîte femei dorea, în timp ce un bărbat din popor nu avea drept decît la două. Vezi și p. 263.

obrazul. Cînd a zărit-o, Baoyu a făcut degrabă semn cu mîna, să se îndepărteze, nevrînd să i se vadă fața desfigurată. Daiyu n-a ținut seamă de dorința lui și s-a apropiat.

— Doare tare ?

— Nu prea, a răspuns Baoyu. Într-o zi, două, nu mai am nimic !

Daiyu a zăbovit puțin și a plecat.

Chiar a doua zi Baoyu a mărturisit lui Jia Mu că singur s-a ars, și bineînțeles că bătrîna nu s-a stăpînit pînă ce nu le-a făcut cu ou și cu oțet pe toate cele care n-au avut grijă de el.

A mai trecut o zi și în castelul Rongguo a apărut călugărița daoistă, vrăjitoarea Ma, nașa lui Baoyu. Cînd l-a văzut pe Baoyu, a tresărit speriată și s-a interesat îndată ce s-a întîmplat. Baoyu i-a spus că se arsese. Ea a clătinat din cap și a oftat îndelung. Făcînd cu degetul niște semne tainice pe fața lui Baoyu și bolborosind un cîntec, a zis :

— Vă-ncredințez c-o să treacă ! Nenorocirea asta-i de scurtă durată !

Apoi, întorcîndu-se spre Jia Mu, a adăugat :

— Vedeți, stăpînă, nici nu bănuiți că toate astea s-au petrecut la fel cum scrie în sfintele cărți budiste ! Moștenitorii născuți în familiile de viță veche sînt urmăriți de duhuri rele, care se silesc să găsească momentul potrivit, fie să-i ciupească, fie să-i zgîrie, fie să le smulgă din mîini castronul cu orez, sau chiar să le pună piedică, să se poticnească și să cadă. Iată pentru ce astfel de copii n-o duc prea mult.

Ascultînd-o, Jia Mu a întrebat-o înspăimîntată :

— Este oare cu putință să fie alungate aceste duhuri ?

— Bineînțeles ! a încredințat-o călugărița Ma. Dar pentru asta e nevoie să săvîrșești cît mai multe fapte bune, ca să răscumperi păcatele vieții de mai înainte. În afară de asta, în cărțile de care-am pomenit, se mai spune : în ținuturile dinspre soare-apune există Buddha strălucitor și prealuminos care stăpînește demonii, ființele viclene și duhurile rele și, dacă-i aduci prinos cu inima curată și cu devoțiune, el îi păzește pe urmași și-i scapă de orice farmece și vrăji.

— Şi cum trebuie să-i aduci prinos acestui sfînt Buddha ? a întrebat Jia Mu.

— Nu e greu, a răspuns călugăriţa. În afară de lumînări aromate, pe care le aprinzi în templu, trebuie să mai dai şi cîţiva *jin* [1] de untdelemn înmiresmat, atît cît să ajungă pentru o candelă mare. Această candelă nu se stinge nici ziua nici noaptea, pentru că este întruchiparea lui Buddha.

— De cît untdelemn e nevoie pe zi în această candelă ? s-a interesat Jia Mu. Cît despre faptele bune, sînt gata să le săvîrşesc oricînd.

— Nu este bine să se spună că a zis călugăriţa Ma, asta rămîne la bunăvoinţa celui ce după legămînt şi bunăcredinţă, aduce prinos lui Buddha. Iată, de pildă, în templul nostru aduc de mult timp prinos cîteva prinţese şi soţii de demnitari renumiţi. Soţia prinţului Nanwen a făcut legămînt şi a adus patruzeci şi opt de *jin* de untdelemn înmiresmat şi un *jin* de feştilă, candela ei fiind ceva-ceva mai mică decît o putină de lut. În candela soţiei prinţului de Jinxiang, care nu are un rang atît de mare, au fost puse zilnic doar vreo douăzeci de *jin* de untdelemn înmiresmat. Dacă-i vorba şi de alte familii, numărul de *jin*-i se schimbă : la unii opt, zece, la alţii cinci, trei, sau chiar mai puţin.

Jia Mu a clătinat din cap şi a rămas gînditoare.

— În afară de asta, a continuat călugăriţa daoistă, pentru părinţi şi pentru oameni în vîrstă trebuie dat mai mult. În ceea ce vă priveşte, stăpînă, fiindcă daţi prinos pentru fericirea lui Baoyu, eu cred că nu trebuie aşa de mult, el fiind fără prihană. Vreo cinci sau şapte *jin* de untdelemn înmiresmat sînt destui.

— Bine ! Să zicem cinci *jin*, a fost de acord Jia Mu. O să trimit pentru o lună întreagă.

— Slavă marelui şi milostivului Buddha ! a exclamat călugăriţa Ma.

Apoi Jia Mu a strigat servitoarea şi i-a spus :

— De azi încolo, de cîte ori va pleca Baoyu din casă, vei da îngrijitorului său cîteva şiruri de monezi, ca să le împartă călugărilor budişti şi daoişti, săracilor şi năpăstuiţilor.

---

[1] Jin, vezi nota, p. 141.

După ce-a mai stat de vorbă cu Jia Mu, călugărița Ma s-a dus prin celelalte odăi să se sfătuiască și cu alte femei.

Așa a ajuns în casa favoritei Zhao, unde i s-a oferit ceai.

Favorita Zhao lucrase din petece tălpi la papuci. Văzînd pe *kan* aruncate fișii de atlas și mătase, călugărița a zis :

— Mi-ar trebui și mie niște fețe la papuci. N-ai vrea să-mi dai cîteva bucăți de atlas ?

— Alege-ți ! a zis oftînd Zhao. Crezi c-ai să găsești ceva ca să ți se potrivească ? La mine nu prea ajunge ce-i bun ! Dacă-ți place, ia cîteva fîșii.

Călugărița daoistă a ales ce-a vrut și le-a băgat repede pe mînecă.

Apoi Zhao a întrebat-o :

— Nu de mult ți-am trimis cinci sute de monede drept prinos lui Yao Wang[1]. Le-ai dăruit ?

— Bineînțeles că le-am dăruit.

— Prea bine ! a zis oftînd din greu femeia, dînd totodată din cap. Întotdeauna am adus ofrande, dar acum nu pot ! Dacă-aș avea cu ce, mai zic !... Dar puterile nu-s după dorinți !

— N-ai de ce să te necăjești, a mîngîiat-o Ma. Crește Jia Huan, se va face dregător și vei putea dobîndi tot ce-ți dorești. Atunci n-ai să te mai plîngi, că nu poți aduce prinos.

— Bine ! bine ! a întrerupt-o Zhao. Să nu mai vorbim despre asta. Crezi că ne putem asemăna cu careva din castel ? Baoyu e un copilaș, crește frumos de-ți încîntă ochii și n-ar fi nimic că bătrîna Jia Mu îl iubește și-l răsfață atîta, numai că eu nu pot suferi o astfel de stăpînă !...

Și cum voia să explice ce-avea-n gînd să spună, favorita Zhao și-a ridicat două degete în sus. Călugărița daoistă a înțeles despre cine-i vorba și-a-ntrebat :

— Vrei să vorbești de a doua stăpînă, de nevasta lui Jia Lian ?

Înfricoșată, femeia a bătut din palme, s-a năpustit către ușă și, dînd perdeaua la o parte, a privit afară.

[1] *Yao Wang*, zeul medicinei în mitologia chineză.

Văzînd că nu era nimeni, s-a-ntors şi a zis mai mult în şoaptă :

— Taci ! Nenorocire ! Dar fiindcă-ai pomenit numele ei, să-ţi spun şi ţie ; să nu-mi zici pe nume dacă Feng Jie nu pune la o parte şi nu cară, la părinţii ei, toată averea familiei Jia !

Aflînd acestea, călugăriţa daoistă Ma a căutat s-o iscodească şi să vadă încotro bate :

— Mie-mi spui tu asta ! Crezi oare că n-am văzut ? Totul se petrece astfel fiindcă voi toţi tăceţi şi-i daţi tot ce pofteşte... De altminteri, poate chiar e mai bine aşa !

— Draga mea mătuşică ! a exclamat femeia. Ea face singură tot ce-o taie capul ! Îndrăzneşte careva să i se pună de-a curmezişul ?

— Să mă ierţi pentru vorba asta păcătoasă, a zis călugăriţa, dar voi nu sînteţi în stare de nimic ! Să zicem că vă este teamă să vă amestecaţi făţiş, însă puteţi prea bine s-o faceţi pe ascuns ! Dar ce-aţi făcut voi pînă acum ?

Simţind în vorbele călugăriţei gînduri tăinuite, femeia s-a înseninat dintr-o dată, spunînd :

— Cum pe ascuns ? Aş face-o, dar cine să m-ajute ? Poate-mi dai un sfat ! Te-aş răsplăti cu vîrf şi-ndesat !

Călugăriţa daoistă s-a apropiat de ea şi i-a şoptit :

— Amida [1] Buddha ! Mai bine nu mi-ai fi spus nimic despre asta ! Eu nu mă pricep la astfel de treburi ! E păcat !

— Iară începi cu ale tale ! a întrerupt-o Zhao. Eşti doar călugăriţă şi ai datoria să ajuţi oamenii să scape de necazuri. Oare te rabdă inima să stai nepăsătoare cînd oamenii se zbat în greutăţi ? Sau poate nu crezi c-am să fiu destul de darnică ?

— Ei, vezi că nu mă lasă inima, cînd tu şi fiul tău sînteţi copleşiţi de umilinţă, a răspuns călugăriţa. Iar cît despre răsplată, află că nici nu m-am dus cu gîndul pînă acolo !

Vorbele daoistei Ma au mai răcorit sufletul lui Zhao, care a continuat :

— Întotdeauna ai fost femeie înţeleaptă ! Dacă vraja ta are destulă putere să-i pună la grea încercare pe ei doi, oare toată bogăţia nu va trece-n seama noastră ? Şi tu nu vei primi tot ce-ţi pofteşte sufletul ?

---

[1] Vezi nota, p. 142 şi pentru context, p. 204.

Călugărița daoistă a plecat capul și a gîndit :

— Dar dacă toate se vor termina cu bine și nu veți mai avea nici o bătaie de cap cu ei, ai să-ți mai aduci tu, atunci, aminte de mine ? a îndrăznit ea să spună după o îndelungată judecată.

— Nu-ți face griji ! a încredințat-o Zhao. Chiar am strînși cîțiva *liang*[1] de argint, ceva îmbrăcăminte și podoabe scumpe. Poți să iei acum o parte din ele, iar pentru ce rămîne mă voi socoti cu tine, numai să mă îmbogățesc !

După ce-a mai chibzuit, călugărița s-a învoit.

— Bine ! Mai întîi să-mi dai cîte ceva pentru cheltuielile trebuincioase.

Și fără să mai aștepte vreun alt cuvînt, femeia a alungat servitoarea din casă, a deschis cu repeziciune cufărul, a scos de-acolo arginții și podoabele de preț, cu propria-i mînă a scris o hîrtie cum că datorează cincizeci de *liang* de argint și le-a înmînat pe toate călugăriței, zicînd :

— Deocamdată atît !

Ma i-a mulțumit, a luat argintul și podoabele, după care a cercetat înscrisul cu multă grijă. Apoi a cerut hîrtie și foarfecă. A tăiat două figuri de om pe dosul cărora a scris vîrsta lui Feng Jie și Baoyu. În afară de aceasta, a mai tăiat din hîrtie neagră chipul a cinci duhuri rele, pe care le-a prins împreună cu un bold, spunînd :

— De cum ajung acasă, am să încep vraja. Sînt sigură că totul va reuși.

Abia a terminat vorba, că în prag s-a și ivit servitoarea doamnei Wang, care s-a adresat lui Zhao :

— Sînteți acasă ? Vă așteaptă stăpîna !

Călugărița și-a luat rămas bun și s-a dus.

În acest timp, fiindcă Baoyu avea fața arsă și nu putea ieși, Daiyu mergea deseori la el, unde rămînea vreme îndelungată. Într-o zi după amiază, a răsfoit cîteva cărți, a brodat împreună cu Zi Juan și dintr-o dată s-a simțit cuprinsă de-ntristare. Ca să se liniștească, a ieșit în curte, unde a observat că bambusul înmugurise. Fără să ia seama, a pătruns în grădină. În jur totul era tăcut ; peste tot — flori pestrițe și ciripit de zburătoare.

---

[1] Vezi nota, p. 39.

Hoinărind fără țintă, Daiyu s-a apropiat de Grădina rozelor fermecătoare. Acolo a zărit cîteva fete care cărau apă și priveau din cînd în cînd cum se scăldau papagalii de pe terasă.

Dinăuntru străbăteau rîsetele lui Li Wan, Feng Jie și Baochai. La apariția lui Daiyu toate s-au bucurat :

— Iată-ne din nou împreună !

— O ! Astăzi toate sînteți laolaltă ! a răspuns Daiyu zîmbind.

— Domnișoară, a vrut să știe Feng Jie, ai gustat ceaiul pe care ți l-am trimis ? Ți-a plăcut ?

— Ah ! Uitasem ! a exclamat Daiyu. Îți mulțumesc, ești foarte atentă cu mine.

— L-am gustat și eu, a intervenit Baoyu, dar nu mi-a plăcut. Nu știu alții ce au de spus.

— N-are un gust prea rău ! a remarcat Baochai.

— Ceaiul acesta provine din birurile din Xiang, a zis Feng Jie. Nici mie nu mi se pare grozav ; nu se aseamănă cu cel pe care-l bem de obicei.

— Nu e deloc rău, a observat Daiyu. Nu știu ce vă mai place și vouă !

— Dacă-ți place, ia-l și pe-al meu ! a zis Baoyu.

— Mai am atît de mult ! a adăugat Feng Jie.

— Atunci am să trimit pe cineva, a zis Daiyu.

— Nu-i nevoie. Ți-l aduc eu, i-a răspuns Feng Jie. Mîine aș vrea să te rog ceva, așa c-am să ți-l aduc cînd voi trece pe la tine.

— Auziți-o ! Numai o ceașcă de ceai am băut de la ea, și vine să-mi ceară cine știe ce ! a glumit Daiyu.

Feng Jie a rîs :

— Dac-ai băut odată din ceaiul trimis de mine, de ce nu te-ai mărita după un bărbat din neamul meu ?

Toți au hohotit. Daiyu s-a simțit roșind pînă în vîrful urechilor și, întorcîndu-și capul, n-a scos nici un cuvînt.

— Strașnică glumă ! a fost de părere Baochai.

— Ce vorbă poate fi și asta ? a zis nemulțumită Daiyu în cele din urmă. Nu-i decît unul din usturătoarele ei răspunsuri de care nu scapă nimeni !

— Dacă te-ai mărita după un bărbat din neamul meu ar fi pentru tine o insultă ? a rîs din nou Feng Jie. Și arătînd către Baoyu a adăugat : Oare el n-ar fi o pereche ideală pentru tine ? Sau poate nu-ți plac stră-

moşii lui ? Ori zestrea nu-ţi este de ajuns ? Care din toate cîte le-am înşirat eu aici nu te mulţumeşte ?

Daiyu s-a ridicat vrînd să iasă.

— Priviţi ! Sprînceană neagră s-a bosumflat ! a exclamat Baochai. Unde pleci ? N-ai nici un motiv să te simţi jignită !

Şi a vrut s-o oprească. Tocmai ajunsese la uşă, cînd au intrat favoritele Zhao şi Zhou. Veniseră să-l vadă pe Baoyu. Baoyu şi fetele s-au ridicat şi le-au poftit să şadă, în timp ce Feng Jie nu le-a acordat nici cea mai mică atenţie. De-abia începuse Baochai vorba, că s-a ivit slujitoarea doamnei Wang.

— A sosit soţia domnului Wang Ziteng, a anunţat ea, şi stăpîna le invită pe domnişoare.

Li Wan şi Feng Jie s-au grăbit să se ducă la doamna Wang. Împreună cu ele au ieşit şi cele două femei care de-abia veniseră.

— Eu n-am să pot ieşi din casă, a strigat Baoyu în urma lor, aşa că spuneţi-i soţiei unchiului meu, Wang Ziteng, să nu se ostenească pînă la mine.

Apoi întorcîndu-se către Daiyu a adăugat :

— Surioară, nu pleca ; aş vrea să vorbesc cu tine !

Auzind acestea, Feng Jie s-a întors şi i-a spus lui Daiyu :

— Întoarce-te ! Vrea să-ţi vorbească !

Şi împingînd-o uşurel pe Daiyu înăuntru, a dispărut împreună cu Li Wan.

Baoyu a rîs, a prins-o pe Daiyu de mînă şi a privit-o în tăcere. Fără să vrea, Daiyu a roşit, încercînd să scape.

— Oh, oh, oh ! s-a văitat deodată Baoyu. Cum mai mă doare capul !

— Aşa-ţi trebuie ! a răspuns Daiyu.

Pe neaşteptate, Baoyu a ţipat, s-a ridicat şi a început să sară-n sus cîte trei-patru *chi* [1], îndrugînd vrute şi nevrute.

Înspăimîntate, Daiyu şi slujitoarele de faţă au alergat la Jia Mu şi doamna Wang. Acolo se afla şi soţia lui Wang Ziteng şi toate trei s-au grăbit să vină să vadă ce s-a întîmplat.

---

[1] chi, vezi nota, p. 71.

Baoyu, cu un cuțit într-o mînă și un baston în cealaltă, se năpustea asupra celor din jur, împrăștiind și răscolind totul fără încetare.

La vederea unei asemenea scene, Jia Mu și doamna Wang au început să tremure și au izbucnit în hohote de plîns. Întreaga casă fusese cuprinsă de spaimă. S-au adunat în grădină Jia She, doamna Xing, Jia Zheng, Jia Zhen, Jia Lian, Jia Rong, Jia Yun, Jia Jing și chiar mătușa Xue, Xue Ban, soția lui Zhou Rui și mulți din bărbații și femeile de la castel.

Toți își pierduseră într-atît cumpătul, că nici nu mai știau ce să facă. Deodată, din grădină, s-a arătat Feng Jie. Ea agita în mînă un pumnal sclipitor cu care ucidea găinile și cîinii, care-i ieșeau în cale. Zărind oamenii, a căscat ochii înspăimîntător, vrînd parcă să se năpustească asupra lor.

Fără să-și piardă cumpătul, soția lui Zhou Rui s-a grăbit să cheme din grădină cîteva femei mai vînjoase. Ele s-au aruncat asupra lui Feng Jie, i-au smuls pumnalul și au dus-o în casă. Ping Er și Feng Er au izbucnit în țipete. Jia Zheng se afla în culmea disperării. Fiecare avea fel de fel de păreri : unii spuneau că trebuie să se facă sacrificii pentru alungarea duhurilor necurate[1], alții spuneau că, din contră, trebuie chemați vrăjitorii ; cîțiva erau de părere că trebuie adus călugărul Zhang, mai marele din Templul de Jad, care avea puterea să izgonească demonii din trupurile oamenilor. Au șușotit îndelung, au făcut slujbă, au rostit rugăciuni, au încercat diferite leacuri, dar toate s-au arătat zadarnice. Cînd soarele a apus, soția lui Wang Ziteng, luîndu-și rămas bun, a plecat acasă.

Ziua următoare și-a făcut apariția însuși Wang Ziteng, să se intereseze de starea bolnavilor. Au venit după aceea rude ale familiei demnitarului Shi, fratele doamnei Xing, și mulți alții. Unii au adus apă descîntată, alții au recomandat călugări budiști și daoiști, și-au mai fost și din cei care au venit cu doctori renumiți. Feng Jie și Baoyu își pierduseră mințile și nu mai recunoșteau pe nimeni din jur. Stăteau culcați, cu trupurile dogorind, aiurînd necontenit. Către seară starea lor a devenit și

[1] Obicei practicat în China veche, în credința că prin sacrificii și ceremonii vor fi alungate duhurile rele din trupurile celor bolnavi.

mai gravă. Fetele nu îndrăzneau să se apropie de ei. Ca urmare a acestui fapt, cei doi au fost mutați sus, în iatacul doamnei Wang, unde s-au repartizat servitorii, care aveau să-i supravegheze pe rînd, lîngă pat.

Jia Mu, doamna Wang, doamna Xing și mătușa Xue nu s-au îndepărtat de ei nici măcar un pas și au plîns tot timpul. Jia She și Jia Zheng, temîndu-se că atîtea lacrimi aveau să dăuneze sănătății lui Jia Mu, au făcut de asemenea veghe noapte de noapte, nelăsînd să se odihnească nici pe ceilalți din castel.

Jia She a căutat peste tot călugări budiști și daoiști, însă Jia Zheng, dîndu-și seama că nu-s de nici un folos, a zis :

— Destinul omului e hărăzit de Cer și n-are nici un rost să lupți împotriva voinței lui. Am făcut tot ce-am știut pentru bolnavii noștri și nimic nu i-a ajutat. Cred că aceasta este voința Cerului. Trebuie să ne supunem !

Jia She nu-i dădea ascultare. Au trecut trei zile. Feng Jie și Baoyu zăceau în nesimțire și răsuflarea de-abia li se mai auzea. În casă începuse să se vorbească despre faptul că nu mai erau speranțe de însănătoșire și chiar să se chibzuiască asupra celor trebuincioase îngropăciunii. Jia Mu, doamna Wang, Jia Lian, Ping Er și Xiren urlau de disperare. Singură favorita Zhao, care se prefăcea că-i îndurerată, în sufletul ei triumfa pentru că, în sfîrșit, marea ei dorință se împlinise. În dimineața celei de a patra zile, Baoyu a deschis, dintr-o dată, ochii larg și, privind-o pe Jia Mu, i-a spus :

— Nu vreau să mai trăiesc în casa voastră, duceți-mă cît mai departe de aici !

La auzul acestor vorbe Jia Mu a simțit ca și cum cineva i-ar fi smuls inima. Zhao, care stătea lîngă ea, s-a apucat să-i dea sfaturi :

— Nu vă mai zdrobiți atîta, scumpă stăpînă ! Oricum băiatul nu mai scapă, așa c-ar fi mai bine să ne gîndim cum să orînduim cele trebuincioase, să-l lăsăm să plece cît mai curînd de pe lumea asta. L-ați scuti și pe el de chinurile astea fără rost. Dacă vă veți lăsa atît de cuprinsă de mîhnire, puteți să sporiți chinurile lui pe lumea cealaltă.

Revoltată de aceste vorbe, Jia Mu a scuipat-o-n față și, întărîtată cum era, a început s-o ocărască :

— Babă ticăloasă ! De unde știi tu că nu mai scapă ? Ți-nchipui poate că ai vreun folos dacă va muri el ? Nu-ți fă astfel de visuri ! Să moară, că și sufletul din tine ți-l scot ! Numai voi l-ați ațîțat pe tată-său, de-a ajuns să-l pună cît e ziua de mare să tot scrie și să tot citească ! L-a speriat într-atîta, că se-ascunde băiatul de el, ca șoarecele de pisică. Cine altcineva, decît haita voastră de țiitoare[1] să fi scornit astfel de intrigi ? Dacă se v-a-ntîmpla ceva cu copilașul ăsta, nici una nu veți scăpa ! N-am să vă iert !

Ocăra și lacrimile-i curgeau șiroind pe obraji. Jia Zheng, care se afla și el alături, de asemenea s-a înspăimîntat. Țipînd la favorita sa, Zhao, să plece, el a-nceput să-și mîngîie mama. În clipa aceea, din prag cineva a anunțat :

— Au sosit cele două sicrie.

Lui Jia Mu parcă i-ar fi înfipt cineva cuțitul în inimă. A izbucnit într-un țipăt deznădăjduit :

— Cine-a avut ideea să se cumpere coșciuge ? a răcnit ea. Prindeți-i pe-acești oameni și snopiți-i în bătaie !

Deodată, în mijlocul acestei învălmășeli, de undeva din depărtare s-au auzit lovituri clare în peștele de lemn[2] și o voce care spunea :

— Slavă atotputernicului Buddha, izbăvitorul de pedepse și eliberatorul vieților de pe pămînt ! Dacă vă aflați în nenorocire, dacă n-aveți liniște în casă, dacă sînteți supuși duhurilor necurate, dacă vă amenință primejdii, veniți la noi și vă vom tămădui !

Jia Mu și doamna Wang au poruncit, degrabă, slugilor, să alerge în uliță și să vadă cine era.

Cine avea să fie decît călugărul budist cu chelbe în cap și călugărul daoist cel șchiop ? Înfățișarea budistului era cam așa :

Prună-n pîrg îi era nasul,
Prelung sprînceana-i atîrna ;
Prea sclipitoare stele-i erau ochii
Ca diamantul privirea-i strălucea.
Rasa ferfeniță ; cipicii jerpeliți

---

[1] Vezi pentru context, nota 1, p. 266 și p. 313.

[2] *Pește de lemn*, toacă de lemn, pe care era desenat un pește, folosită de călugării budiști și daoiști pentru a se face auziți de credincioși, care-i întîmpinau cu ofrande.

Pe drumuri urme nu lăsau.
Buboaie dureroase cu puroi
Sărmanul cap murdar i-acopereau.

Cum arăta daoistul ?

Un picior i-era scurt
Şi mult prea lung celălalt ;
Pe trupu-i noroiul coajă prinsese,
De parcă dintr-un smîrc îl scosese.
Dacă-ntîlnindu-l l-ai întreba :
„Prin care locuri stai ?"
Ţi-ar spune că la asfinţit de Rîul cel Moale [1]
În dumbrava nemuritorului Peng Lai.

Jia Zheng a poruncit să fie chemaţi, şi primul lucru de care a întrebat a fost în care dintre munţi s-au călugărit cei doi.

— E fără rost această întrebare, a răspuns călugărul budist. Ni s-a arătat că în casa aceasta sînt suferinzi şi am venit să-i tămăduim.

— În castelul meu doi oameni sînt cuprinşi de vrăji, le-a explicat Jia Zheng. Nu ştiu care minune i-ar putea mîntui.

— Pe noi ne-ntrebaţi acest lucru ? s-a amestecat în vorbă daoistul. Aveţi doar o nestemată rară, care lecuieşte suferinţa !

— Da, fiul meu s-a născut cu o nestemată în gură, a întărit Jia Zheng, tulburat de vorbele călugărului, şi pe ea scrie că are putere să apere de duhuri şi să tămăduiască suferinţa. Dar, pînă-acum, niciodată n-am ajuns să mă conving de minunile ei.

— Aceasta fiindcă ea este zămislită de ceva care vă este tăinuit, i-a explicat budistul. La început „bao" a avut însuşiri ciudate ; dar închizîndu-se în ea sufletul, şi-a pierdut puterea miraculoasă, deoarece patima după muzică şi femei, pofta după glorie şi avuţie, precum şi după alte plăceri lumeşti, l-au prins pe stăpînul ei, ca

---

[1] Rîul Moale (Ruanshui) şi Muntele Flăcărilor (Yanshan) erau hotarele ce-i despărţeau pe muritori de lumea zeilor, al căror lăcaş se afla în Muntele Cosmic (Kunlun). Pe apa Rîului Moale nu putea să plutească nici pana cea uşoară a păsării de chinovar (huoniao), iar Muntele Flăcărilor devenea rug pentru muritorii ispitiţi să caute elixirul vieţii. Vezi şi nota p. 90.

într-o plasă. Dă-mi această nestemată să-i rostesc o rugăciune și ea-și va recăpăta iarăși puterea de mai-nainte.

Jia Zheng a smuls piatra de la gîtul lui Baoyu și a înmînat-o călugărului. Budistul a pus-o în palmă și a oftat adînc :

— Iată c-au trecut treisprezece ani de cînd ne-am despărțit de tine la poalele muntelui Jinggeng ! Cu toate că timpul pe pămîntul omenesc se scurge repede, praful verde de pe tine nu s-a luat ! Ce mai faci ? Ce mai faci ? Cît de fericită-ai fost și tu cîndva !

La început, de cer n-ai fost legată
Și cu pămîntul nu erai unită ;
N-ai cunoscut necazul și nici preafericirea ;
De suflet la-nceput ai fost lipsită.
Dar iată piatra s-a topit
Și sufletul în tine s-a-ntrupat ;
De-atunci tu între oameni te-ai trezit
Să vezi ce nu-i și ce-i adevărat !

Ce păcat că ai ajuns să porți acum povara vieții pămîntene !

Fardul luciul și-a-ntunecat !
Și strai ușor de pudră te-a-nvăluit ;
Zăbrelele ferestrei, nicicînd de libertate,
Rațelor-pereche[1] *n-au vorbit.*
Îndelungatu-ți somn s-a isprăvit
Și de acum începe deșteptarea.
Cînd pentru-obidă pedepsele răsună,
În lume, printre oameni, ți-i chemarea.

Călugărul budist a tăcut, a privit de cîteva ori piatra din palmă și după ce i-a mai bolborosit ceva, a întins-o lui Jia Zheng spunînd :

— Piatra din nou a căpătat forță miraculoasă. Fiți numai cu băgare de seamă și n-o mai nesocotiți ! Duceți-o în dormitorul băiatului și nu lăsați pe nimeni dintre păcă-

---

[1] *Rațele-pereche* (Yuan yang) adică o rață mandarină și un rățoi, simbol al dragostei conjugale. Legenda spune că trăiesc numai perechi, iar dacă una moare, cealaltă se spînzură în crengile arbuștilor.

toşi, în afara rudelor apropiate, să se atingă de ea. Peste treizeci şi trei [1] de zile, fiul vi se va însănătoşi !

Jia Zheng, fericit, a poruncit să li se ofere ceai, dar călugării dispăruseră, ca semn c-au îndeplinit tot ce-au avut de făcut.

Şi-ntr-adevăr, pe zi ce trecea, Baoyu şi Feng Jie se simţeau din ce în ce mai bine, le-a revenit cunoştinţa şi au început să fie încercaţi de foame. Numai atunci Jia Mu şi doamna Wang au mai prins viaţă.

Aflînd că Baoyu s-a înzdrăvenit, Daiyu a-nceput să-nalţe imnuri lui Buddha. Privind-o, pe Baochai a apucat-o rîsul :

— Ce ţi-a venit să rîzi, soră Baochai ? a întrebat-o Xichun.

— Cît de ocupat o fi Buddha ! Chiar şi mai mult decît muritorii ! a răspuns Baochai. Numai dacă salvează viaţa pămîntenilor, dacă apără oamenii de boli, dacă răspunde chemărilor celor care se căsătoresc, vă-nchipuiţi ce ocupat trebuie să fie ? Oare asta nu te face să rîzi ?

— Răutăcioaselor ! a exclamat Daiyu roşind toată. Nu-nvăţaţi nimic de la oamenii cu cap ? Ştiţi numai să clevetiţi, ca şi guraliva de Feng Jie !

Spunînd acestea, Daiyu a dat la o parte perdeaua de la uşă şi a ieşit.

Dacă vreţi să ştiţi ce s-a întîmplat mai departe, stimaţi cititori, aflaţi din capitolul următor.

---

[1] Treizeci şi trei, număr de bun augur, în practicile budiste. Mătăniile călugărilor erau formate din 33 de mărgele de fildeş, jad, os de cămilă, lemn etc., în funcţie de gradul de cucernicie.

CAPITOLUL

18

În care se povestește cum actorul Jiang Yuhan
i-a dăruit lui Baoyu, în semn de prietenie, cingătoarea
adusă din Țara Jianxiang și cum Baochai
s-a tulburat cînd a văzut mătăniile din lemn aromat

XIAO HONG

DUPĂ TREIZECI și trei de zile Baoyu nu numai că a scăpat de vrăji, dar și rana de pe obraz i s-a cicatrizat complet, încît putea din nou să stea în Grădina priveliștilor încîntătoare.

Dar n-are rost — credem — să mai povestim despre toate astea.

Întrucît c-o seară înainte, una din fete, Qing Wen, fără să-și dea seama, n-a lăsat-o pe Daiyu să intre în Grădina rozelor pline de farmec, aceasta a crezut că o face din dorința lui Baoyu.

De aceea, ziua următoare, cu prilejul sărbătoririi Duhurilor florilor, Daiyu se simțea copleșită de tristețe. Gîndul că primăvara trecuse îi sporea și mai mult mîhnirea, și așa greu de îndurat. Florile veștejite au tulburat-o într-atît, încît fără să vrea a izbucnit în plîns și a început să recite versuri în amintirea lor.

Nu și-a închipuit că Baoyu stătea pe coasta colinei. Asculta suspinînd, plecîndu-și capul. Dar cînd în auz îi răsunau cuvintele :

Se scutură suavele flori
Cei răi în rîs le însoțesc pe cale.
Cum zboară anii... Care dintre ei
Mă va-ngropa în iarba moale ?
Și pier și zori, se stinge
Chipul de primăvară, sub fard
Firul se-nclină și-asfințește omul
De moartea lui inimi nu ard.

Baoyu n-a mai putut să-ndure și a coborît povîrnișul. Petalele florilor pe care le ținea în mînă s-au risipit. Fără să știe cum, și-a închipuit o clipă vremea

cînd frumusețea fără seamăn a lui Daiyu se va ofili și va trebui să părăsească pentru totdeauna lumea aceasta. La gîndul morții ei, o suferință negrăită i-a cuprins inima. Apoi s-a gîndit că dac-ar fi să moară Daiyu, ar putea muri toate celelalte : și Baochai și Xiang Ling și Xiren. Unde oare se va afla el atunci, stăpînul acestei grădini, acestor flori, acestor sălcii ? N-a găsit răspunsul. Gîndurile apăsătoare au stăruit fără întrerupere, unul chemînd după sine altul și Baoyu nu știa ce să facă să scape și cum să-și alunge tristețea care-l împresura.

Într-adevăr :

Niciunde de-a florilor umbră
Nu te poți ascunde !
Din patru zări glasul păsărilor
Te pătrunde !

Deodată, Daiyu, deși subjugată de propria ei suferință, a auzit pe cineva suspinînd „Toți rîd de mine că sînt nebun. Oare să mai fie pe lume vreunul ca mine ?" S-a ridicat și a cercetat cu privirea. Văzîndu-l pe Baoyu, nu s-a putut stăpîni să nu-l certe :

— Oh ! chiar mă întrebam cine poate fi ? Mă temeam de un monstru... Ah, fugi să nu te mai văd...

De-abia rosti acest cuvînt că îndată îl și regretă și își astupă gura cu palmele. A suspinat îndelung și a plecat cu pași mici.

Baoyu a înțeles că îl alungă. Întristat, s-a ridicat și a început să coboare coasta îndepărtîndu-se mîhnit către Grădina rozelor pline de farmec. Fără să se aștepte, înaintea sa, pe alee, apăru Daiyu. Grăbind pasul o ajunse :

— Stai, surioară ! Știu că te ferești de mine, dar, lasă-mă, rogu-te, să-ți spun un singur cuvînt și după aceea poți să nu mă mai vezi, cît vei trăi.

Mai întîi Daiyu a vrut să fugă, apoi a zis :

— Bine, vorbește !

— Și dacă voi spune două, a întrebat Baoyu zîmbind, mă vei asculta ?

Daiyu s-a întors brusc și a pornit mai departe. Baoyu a rămas locului, privind-o cu tristețe.

— Oare tot ce-a fost între noi, pînă acum, a trebuit să fie numai ca să trăim acest trist sfîrșit ?

Atunci Daiyu s-a oprit și a-ntrebat mirată :

— Dar ce a fost între noi ? Și ce s-a întîmplat acum ?

— O ! a suspinat Baoyu zdrobit. Ai uitat că te-ai jucat cu mine, cînd ai venit în casa noastră ? Dacă-ţi doreai ceva din ce aveam eu şi-mi plăcea şi mie, nu mîncam, păstram totul pînă la întoarcerea ta. Am mîncat la aceeaşi masă, am stat culcaţi în acelaşi pat. Dacă slujitoarele tale nu se gîndeau să-ţi îndeplinească dorinţa, o făceam eu în locul lor. Crescînd de copii împreună, credeam că va trebui totuşi să te porţi frumos cu mine, fiindcă în ochii mei tu eşti mai presus decît toţi ceilalţi. Dar ai devenit cît se poate de trufaşă, aproape nici nu mă bagi în seamă şi gîndul tău e plin doar de Baochai şi Feng Jie. N-am pe nimeni, nici fraţi şi nici surori, dacă nu pun la socoteală pe cei după tată ; te aveam doar pe tine în lumea asta. De aceea m-am gîndit mereu că pînă la urmă vei putea să simţi şi tu pentru mine ceea ce simt eu pentru tine. Dar se vede că totul este altfel ; tu m-ai jignit adînc şi n-am nici măcar cui să mă plîng !

Lacrimile îi curgeau şiroaie. Daiyu aproape că uitase mînia, ochii i s-au umezit şi a înclinat fruntea fără să spună o vorbă. Atunci Baoyu a continuat :

— Ştiu că nu m-am purtat bine întotdeauna. Dar oricît de rău m-aş fi purtat, n-am îndrăznit niciodată să fac de faţă cu verişoarele mele ceva care să nu fie pe placul tău. Dacă greşesc, tu caută să mă îndrepţi, fă-mă atent şi, dacă trebuie, ceartă-mă, bate-mă, că nu mă voi supăra. Tu, însă, mă laşi în voia soartei, mă torturezi şi mă sileşti să-mi fac fel de fel de gînduri. Nu mai ştiu încotro s-apuc. Dac-ar fi să mor chiar acum şi să mă prefac într-un duh fără astîmpăr, nu mă vor putea scăpa toate slujbele celor mai grozavi şi mai credincioşi călugări budişti şi daoişti şi n-aş putea să mă întorc la viaţa cea nouă decît atunci cînd tu vei arăta pricina morţii mele !

Ascultînd toate acestea, Daiyu nu s-a mai stăpînit şi a zis furioasă :

— Dacă-i aşa, atunci de ce nu i-ai îngăduit ieri seară servitoarei tale să mă lase să intru ?

— Ce spui ? a strigat uluit Baoyu. Să mor dacă ştiu măcar despre ce-i vorba !

— Pomeneşti necontenit de moarte, a zis mînioasă Daiyu. Spune clar, da sau nu, de ce atîtea jurăminte ?

— Nu, surioară, eu nu te-am văzut, a încredințat-o Baoyu. A trecut sora Baochai, a stat ce-a stat și-apoi a plecat.

— Poate că spui adevărul ! S-o fi codit fata să-mi deschidă. Și asta se poate !

— Bineînțeles ! Așteaptă numai s-ajung acasă, să văd cine-a fost și o învăț minte !

— Se vede treaba că fetele tale mai trebuie ținute-n frîu. Că m-au jignit pe mine, e un fleac ! dar dacă mîine va veni la tine Baochai sau altă „scumpă domnișoară“ [1] și vor face la fel, lucrurile se schimbă !

Daiyu a zîmbit. Baoyu a priceput, a scrîșnit din dinți, apoi a zîmbit și el. Discuția lor a fost întreruptă, fiind poftiți la masă. Au plecat împreună. Văzînd-o pe Daiyu, doamna Wang a întrebat-o

— Fetița mea, te simți mai bine urmînd sfaturile date de doctorul Bao ?

— De fel, a răspuns Daiyu. Ca dovadă, Jia Mu mi-a poruncit să urmez pe cele ale doctorului Wang.

— Nu știi, mamă, s-a amestecat în vorbă Baoyu. Surioara Daiyu este firavă și se teme de răceală ; iar împotriva răcelii, cele mai bune sînt pilulele.

— Doctorul mi-a vorbit mie de niște pilule, a remarcat doamna Wang, dar, din păcate, am uitat cum se cheamă.

— Știu eu cum se numesc ! i-a răspuns Baoyu. Nu-s altceva decît niște pastile tari, din „rădăcina vieții veșnice“.

— Nu, a clătinat din cap doamna Wang.

— S-ar putea să fie pilule din „opt mărgăritare“ sau poate pilule din partea dreaptă și partea stîngă a rădăcinii de angelică ? a întrebat Baoyu. Sau poate chiar pilule din „opt fire parfumate de piciorul-cocoșului“ ?

— Nicidecum, a zis din nou doamna Wang. Mi-amintesc doar că în denumire era și cuvîntul *Jin'gang* [2] sau cam așa ceva.

— N-am mai auzit de pilule *jin'gang*, a răspuns Baoyu lovindu-și palmele. Dar dacă există așa ceva de ce n-ar fi și prafuri „Buddhisatva“ ?

---

[1] Joc de cuvinte format cu ajutorul cuvîntului „Bao“, care-nseamnă „scump“, „nestemat“, cuprins și în numele lui Baochai. Vezi și nota, p. 254.

[2] *Jin'gang,* diamant, simbolul tăriei la budiști. Vezi, pentru context, și notele 1 de la p. 238 și respectiv 306.

La aceste cuvinte cei de faţă au izbucnit în rîs.

— Trebuie să fie pilule din „inima tare a mai-marelui cerului“ ! a zis Baochai astupîndu-şi gura cu palmele, ca să nu rîdă.

— Chiar aşa se şi cheamă ! a pronunţat doamna Wang. Astăzi toate le uit !

— Nu eşti dumneata de vină, a observat Baoyu. Te-au amăgit numai *jin'gang* şi Buddhisatva.

— Neruşinatule ! a ţipat la el doamna Wang. Poate vrei ca tată-tău să te snopească în bătaie !

— Nici o teamă ! Pentru-aşa ceva nu mă bate tata !

— Dacă există asemenea pilule, să cumpărăm şi să-i dăm lui Daiyu, a zis doamna Wang.

— Toate astea nu fac doi bani, a vorbit Baoyu. Mai bine dă-mi mie trei sute şaizeci de *liang* de argint şi-am să procur eu pentru surioara asemenea leacuri, pe care nici nu trebuie să le-nghită, că se şi face bine.

— Prostii ! a ţipat din nou doamna Wang. Nici n-am auzit de leacuri aşa scumpe !

— Vorbesc serios, mamă ! Reţeta mea este cea mai grozavă din toate. Chiar şi părţile din care se prepară au nume atît de ciudate, că pe moment nici n-aş putea să le înşir. Nici n-ajung, trei sute şaizeci de *liang* de argint ca să procuri „placenta de la primul prunc“. Mai trebuie, încă „un poligon de mare întindere de la o carapace de broască gigantică“, „măduva de ciupercă *fulin*, crescută pe tulpina pinilor milenari“ şi multe alte ierburi tămăduitoare, nu mai puţin ciudate. In schimb leacul acesta este cel mai grozav din cîte există ! Forţa lui miraculoasă îi înspăimîntă, chiar, pe oameni. Cu cîţiva ani înainte, fratele Xue Ban a insistat mult să-i dau reţeta şi neavînd încotro i-am dat-o pînă la urmă. A luat-o, s-a tratat doi sau trei ani şi a irosit vreo mie de *liang* de argint ca să prepare doctoria. Dacă nu mă crezi, mămico, întreab-o pe sora Baochai.

La pomenirea numelui său, Baochai a lovit din palme spunînd :

— Nu ştiu nimic, n-am auzit nimic şi poţi să nu ceri mamei tale să mă întrebe.

— Baochai este o fată bună, nu minte niciodată, a zis doamna Wang.

Auzind răspunsul lui Baochai, Baoyu a plesnit din palme, s-a-ntors către ea şi-a exclamat :

— Nu spun decît purul adevăr, iar voi toţi mă luaţi drept mincinos !

În acest timp, Baoyu a observat că Daiyu, care şedea în spatele lui Baochai reţinîndu-şi rîsul, arăta cu degetul la obraz, ruşinîndu-l. Baoyu s-a zăpăcit. Atunci, în ajutorul său a sărit Feng Jie, care era în odaia alăturată să urmărească aşezarea mesei şi auzise întreaga discuţie.

— Frăţiorul Baoyu are dreptate, a accentuat ea. Nu de mult, fratele Xue Ban a venit să-mi ceară mărgăritare. L-am întrebat pentru ce-i trebuie şi mi-a spus că pentr-un leac. Apoi a spus supărat : „Mai bine nu m-aş mai fi încurcat cu doctoria asta ! N-am oare atîtea griji pe cap ?" M-am interesat ce anume vrea să prepare. Atunci mi-a vorbit de reţeta pe care i-o dăduse Baoyu. A mai spus şi alte denumiri de leacuri, dar le-am uitat. Apoi a adăugat : „Iartă-mă că te supăr. Am procurat nişte mărgăritare, dar nu-s bune, fiindcă n-au fost purtate ! De-aceea m-am văzut nevoit să vin la tine. Dacă n-ai cumva desperecheate, dă-mi din cele pe care le porţi acum în păr, iar eu îţi voi da altele-n loc". Am smuls două şi i-am dat. În afară de aceasta mi-a mai cerut o bucată de mătase roşie, lungă de trei *chi* [1], şi piuliţa, ca să sfarme mărgăritarele.

Cu fiecare cuvînt pronunţat de Feng Jie, Baoyu mulţumea în gînd lui Buddha, iar cînd a terminat de vorbit, a întrebat-o pe mamă-sa.

— Ce-ai de zis acum ? Vezi că el a preparat doctoria chiar aşa cum ţi-am spus ? Dacă-ar fi urmat cu stricteţe reţeta, ar fi trebuit să-şi ia mărgăritarele şi nestematele din mormintele vechi. Mai mult, ele trebuiau să fi fost purtate-n păr de oameni din familie nobilă. Dar pentru asta trebuie să te-apuci să răscoleşti mormintele ? De aceea se pot folosi şi mărgăritare purtate de oameni în viaţă.

— Amida Buddha [2] ! Ce tot îndrugi ? a ţipat doamna Wang. Dacă iei mărgăritare din morminte, trebuie să atingi oasele morţilor care-au stat sub pămînt sute de ani, iar leacurile preparate din ele n-au cum să aibă urmări miraculoase.

— Ai auzit ? a întrebat Baoyu adresîndu-se lui Daiyu. Înseamnă că şi sora Feng Jie spune minciuni ?

---

[1] Vezi nota, p. 71.
[2] Vezi nota, p. 256.

Deşi era întors către Daiyu, privirea sa o urmărea necontenit pe Baochai.

Daiyu a tras-o uşor de mînă pe doamna Wang.

— Mătuşă, ascultă numai : sora Baochai nu vrea să-i ţină parte, aşa că el mi se adresează mie !

— Am observat că îi cam place să te necăjească, a zis doamna Wang.

— Ah, mamă ! a rîs Baoyu. Sora Baochai habar n-avea de ce făcea frate-său, chiar cînd trăiau în aceeaşi casă. Cum ar putea să ştie acum, cînd ea stă la noi ? Înţelegi ori nu ? Iar surioara Lin mi-a făcut semn din spatele sorei Baochai să-mi fie ruşine, ca şi cînd aş fi spus minciuni.

În acest timp a intrat servitoarea lui Jia Mu să-i cheme pe Baoyu şi Daiyu la masă. Daiyu s-a ridicat şi a pornit fără să-l aştepte pe Baoyu.

— N-ar fi mai bine să-l aşteptăm şi pe stăpînul Baoyu, ca să mergem împreună ? i-a amintit fata grijulie.

— Nu mănîncă azi, aşa că nu vine cu noi, a răspuns Daiyu. Voi merge doar eu.

Daiyu a ieşit, iar Baoyu a zis :

— Azi mănînc cu mama.

— Cum vrei ! a intrat în vorbă doamna Wang. Numai că cu astăzi am doar legume, aşa că ar fi bine să te duci să mănînci la bunica ta.

— Şi eu vreau să mănînc legume, nu s-a lăsat mai prejos Baoyu.

Spunînd acestea, s-a aşezat la masă.

Apoi doamna Wang s-a adresat lui Baochai şi celorlalte fete care se găseau acolo :

— Duceţi-vă şi voi ! Pe el lăsaţi-l să facă ce vrea !

— Ar fi cazul să mergi şi tu, a zis Baochai întorcîndu-se spre Baoyu. Dacă nu ţi-e foame, condu-o măcar pe sora Lin, că iar nu-i în apele ei. Ce mai are ?

— Ia în seamă fiecare nimic ! a fost de părere Baoyu. Dar îi trece repede !

Baoyu a mîncat în fugă şi, cerînd ceai să-şi clătească gura, a alergat la Jia Mu, de teamă ca bunică-sa să nu-şi facă griji din pricina absenţei sale, şi mai ales fiindcă tot timpul se gîndea la Daiyu.

— De ce le faci pe toate-n goană ? au întrebat rîzînd Tanchun şi Xichun. Mănînci pe fugă, bei pe fugă !

— Nu-l mai reţineţi ! Lăsaţi-l să mănînce şi să alerge la surioara lui ! a zis Baochai. De ce-l împiedicaţi ?

După ce a băut ceaiul, Baoyu a zbughit-o pe ușă și s-a îndreptat către partea de apus a castelului. Trecînd pe lîngă casa lui Feng Jie, a văzut-o în ușă, cu picioarele proptite în prag, scobindu-se în dinți cu bețișorul pentru urechi și supraveghind vreo zece servitori care schimbau ghivecele de flori. Zărindu-l pe Baoyu, Feng Jie l-a strigat :

— Ce bine că te văd ! Vino, vino repede ! Scrie-mi și mie ceva.

Baoyu a urmat-o. Au intrat în casă, unde Feng Jie i-a dat pe rînd penel, tușieră, hîrtie. După aceea a zis :

— Mătase vișinie — patruzeci cupoane, atlas cu desene de dragoni — patruzeci cupoane, mătase subțire de diferite culori, specială pentru uzul castelului — o sută cupoane, gherdane de aur — patru...

— Ce mai sînt și astea ? a întrerupt-o Baoyu. Nu seamănă nici a socoteală, nu-s nici cadouri ! În ce fel să scriu ?

— Cum îți vine mai la-ndemînă, a răspuns Feng Jie. Eu să-nțeleg !

Baoyu n-a mai întrebat nimic și s-a silit să scrie tot ce i-a dictat Feng Jie.

Apoi a luat hîrtia din mîna lui și a zis :

— Am să te rog ceva, dar nu știu dacă te vei învoi. E o fată care te îngrijește, pe nume Xiao Hong. Aș vrea să mi-o dai mie, în schimbul alteia. Vrei ?

— Am atîtea slujitoare, a răspuns Baoyu. Dacă îți place vreuna, ia-o ! De ce mă mai întrebi ?

— Dacă-i așa, atunci am s-o iau, a rîs Feng Jie.

— Poftim ! a conchis Baoyu pregătindu-se să plece.

— Stai ! l-a oprit Feng Jie. Aș mai avea ceva să-ți spun.

— M-așteaptă bunica, s-a arătat Baoyu grăbit. Dacă e ceva deosebit, mai fac un drum.

Baoyu a ieșit și s-a-ndreptat către Jia Mu. Acolo masa se terminase.

— Ce bunătăți ți-a dat mamă-ta ? a întrebat curioasă Jia Mu.

— Nimic deosebit, a răspuns Baoyu, am mîncat pur și simplu un castron de orez. Dar unde-i Daiyu ?

— E înăuntru, i-a spus Jia Mu.

Baoyu a intrat. O fată stătea direct pe duşumea şi sufla în fierul de călcat, alte două erau aşezate pe *kan* şi desenau ceva cu creta, iar Daiyu, cu capul aplecat peste o bucată de mătase, croia.

— A! Iată unde eraţi! Ce faceţi aici? a exclamat Baoyu, cînd s-a ivit în prag. Nu ştiţi că după masă nu e bine să lucraţi?

Daiyu, ca şi cînd nu s-ar fi întîmplat nimic, a continuat să croiască.

— Bucata asta are colţul boţit, i s-a adresat una din fete. N-ar fi bine să-l călcăm puţin?

— Ce luaţi în seamă toate fleacurile? a zis Daiyu, ridicîndu-şi capul. Acum e gata!

Baoyu a înţeles şi s-a întristat.

Între timp Baochai, Tanchun şi celelalte fete au venit s-o vadă pe Jia Mu. Baochai a intrat numaidecît înăuntru la Daiyu.

— Ce faci? a întrebat-o ea, dar văzînd că tace şi croieşte mai departe, a constatat rîzînd:

— Eşti meşteră-n toate! Pînă şi să croieşti te pricepi!

— Aş, de unde, a răspuns Daiyu. Fac şi eu, aşa, de ochii lumii!

— Să-ţi spun ceva, a continuat Baochai. Adineauri, cînd venise vorba despre doctoria aceea, fiindc-am zis că n-ai idee de ea, Baoyu s-a supărat.

— Dacă ia în seamă fiecare nimic! O să-i treacă repede! — a murmurat din nou Daiyu.

— Soră, s-a adresat Baoyu lui Baochai, bunica vrea să joace domino şi n-are cu cine. N-ai vrea să treci în iatacul ei?

— Crezi că de-asta am venit, să joc domino? Şi Baochai s-a grăbit să iasă din odaie.

— Du-te şi tu, i-a zis atunci Daiyu lui Baoyu. Aici sînt tigri şi te pot mînca!

Spunînd acestea s-a aplecat din nou asupra mătăsii.

Cu greu, Baoyu zîmbi.

— De ce nu laşi lucrul?

Daiyu parcă nici nu l-ar fi auzit. Atunci Baoyu a întrebat fetele:

— Cine i-a cerut să lucreze?

Văzînd că nu i se adresează direct, Daiyu a răspuns înţepat:

— Oricine mi-ar fi cerut, nu-i treaba ta !

Cînd se pregătea să-i răspundă, a fost anunțat :

— Vă cheamă stăpîna !

Baoyu s-a întors și a ieșit.

— A dat cerul ! a strigat în urma lui Daiyu. Cred că mor, dacă se mai întoarce !

Ieșind, Baoyu l-a văzut pe Bei Ming, care i-a spus :

— Poftiți la domnul Feng Ziying !

Baoyu și-a amintit pe dată discuția din ajun și a poruncit :

— Aduceți-mi veșmintele potrivite !

Bei Ming a alergat spre poarta a doua, unde s-a întîlnit cu o bătrînă care tocmai ieșea.

— Mătușă, stăpînul Baoyu așteaptă-n odaia sa de lucru hainele de sărbătoare, i-a zis Bei Ming. Nu s-ar putea să spui slujitorilor să i le aducă ?

— Ce tot vorbești ? Baoyu locuiește-n grădină și toți oamenii lui se află acolo. Ce cauți aici ?

Bei Ming a pornit în goană cît l-au ținut picioarele, către poarta dinspre răsărit a grădinii. Slugile care erau de planton la poartă, neavînd ce să facă, jucau mingea la capătul aleii. Bei Ming s-a apropiat, le-a transmis porunca și unul din ei a și plecat s-o îndeplinească. Curînd a revenit cu hainele pe care i le-a dat lui Bei Ming.

Baoyu s-a schimbat îndată, a poruncit să i se trimită caii și, însoțit de Bei Ming, Chu Yao, Shuang Hui și Shau Er, a plecat către casa lui Feng Ziying.

Odată ajuns a fost anunțat în grabă și Feng Ziying a ieșit să-l întîmpine. Xue Ban era acolo. Se mai aflau și o mulțime de slujitori și cîțiva musafiri, printre care actorul Jiang Yuhan și Yun Er, curtezana din Casa minunatelor arome.

Toți cei de față s-au salutat cu Baoyu, după care li s-a servit ceai.

Luînd ceașca de ceai, Baoyu i-a spus lui Fenz Ziying zîmbind :

— La ultima noastră întîlnire ați pomenit de „nenorocul dumneavoastră“. De-atunci am așteptat tot timpul să ne revedem ca să aflu amănunte, așa c-am venit de îndată ce m-ați invitat.

— Cît de naiv ești ! a rîs Feng Ziying. N-a fost decît un motiv ca să te atrag ! Am vrut doar să te invit la un

păhărel de vin și, de teamă să nu mă refuzi, ți-am întins această cursă. N-am bănuit c-o vei lua de bună !

Toți au izbucnit în hohote. Apoi s-a adus vin și musafirii s-au așezat la masă. Feng Ziying, bine dispus, i-a poruncit lui Yun Er să aducă musafirilor cîte trei pahare. După ce le-a dat pe toate peste cap, Xue Ban s-a amețit și, prinzînd-o pe Yun Er de mînă, a exclamat :

— Dac-am să-ți aud cîntecul acela nou, de bucurie am să beau toată carafa cu vin ! Vrei ? Yun Er nu s-a împotrivit, a luat alăuta și a-nceput :

Am iubit doi dragi flăcăi,
Să-i las nu mă-nduram ;
Cînd dor mi-era de unul,
La celălalt gîndeam.
Am iubit doi dragi flăcăi,
Cît i-am iubit de mult !
Frumoși și mîndri amîndoi
Cum nu s-a mai văzut !
Pe unde ceaiul înflorea,
Cu unul m-am găsit ;
În taina nopții mă iubea —
Dar celălalt s-a ivit.
În fața dragilor flăcăi,
O vorbă n-am mai zis.
Cînd eu cu unul mă iubeam,
Cellalt cu el m-a prins !

Fata a rîs și, întorcîndu-se către Xue Ban, l-a întrebat :

— Ei ! Ce faci, nu bei carafa ?

— Pentru-asemenea cîntec nu merită să bei nici măcar juma' de pahar ! Zi-i ceva mai frumos !

— Ascultați ! interveni Baoyu sculîndu-se de pe locul său. Dacă bem așa, ne amețim repede, și nu mai are nici un haz ! Lăsați-mă să beau un pahar mare și apoi să vă propun cum să petrecem. Dacă veți fi de acord, cine nu va face ce-i voi spune, va fi pedepsit să bea zece cupe la rînd și să toarne celorlalți vin.

— Bravo ! Bravo ! au țipat Feng Ziying și Jiang Yuhan.

Baoyu a ridicat paharul și l-a golit dintr-o singură suflare, spunînd :

— Numesc patru cuvinte : durere, tristețe, fericire, plăcere. Pornind de la fiecare, să compunem versuri,

Condiția este ca să ne inspire numai „sexul frumos". Cine reușește să alcătuiască versurile, bea un pahar, apoi cîntă un cîntec nou, bea iarăși, ca după aceea să numească un anume lucru drag din casă și să recite versuri clasice, care i se potrivesc, sau chiar pasaje din *Cele patru cărți*, ori *Cele cinci canoane* [1]. La urmă bea din nou.

Neașteptînd să termine bine ce-avea de spus Baoyu, Xue Ban s-a ridicat protestînd :

— Eu nu voi intra în jocul ăsta. Baoyu face dinadins, ca să rîdă de mine !

Atunci s-a ridicat și Yun Er, l-a împins pe Xue Ban, să stea jos și i-a spus rîzînd :

— De ce nu vrei ? Ți-e teamă că te-mpiedică să bei vinul, care și-așa nu-ți lipsește niciodată ? Sau n-ai încredere în cunoștințele mele ? Ai să vezi c-am să recit și eu. Dac-ai să spui corect, bine, dacă nu, vei fi pedepsit să bei cîteva oale la rînd. Nu mori din asta ! Sau poate că nu vrei să te supui învoielii noastre, să bei zece pahare, unul după altul și să ne torni nouă vin ?

— Grozav ! au hotărît cei de față.

Neavînd încotro, Xue Ban s-a așezat. Cînd s-a făcut liniște, Baoyu a început să recite :

Îndurerată e iubita cînd
Singură stă-n înserare
Și în grădină tainic
Se deschide floare după floare.
Ce tristă este cînd
Iubitul e departe
Și zace în singurătate
Ca în moarte.
De-i strălucește dimineața chipul,
Ce fericire o cuprinde
Cînd preacurată
Apare din oglindă.
Dacă plutind în aer cu scrînciobul,
Îi flutură rochița-n adiere,
Ce tainic o cuprind fiorii,
Ce plăcere !

— Minunat ! au izbucnit cu toții.

Singur Xue Ban a clătinat din cap :

---

[1] Vezi nota, p. 73.

— Prost ! Pentru asemenea versuri să i se aplice pedeapsa !

— De ce ? s-au mirat ei.

— N-am înțeles o iotă, a răspuns Xue Ban. Oare asta nu se pedepsește ?

— Mai bine gîndește ce-ai să recițí tu, l-a îmboldit încetișor Yun Er. Dacă nu vei fi în stare să spui nimic, să știi că într-adevăr te vom pedepsi !

Apoi, Yun Er a prins alăuta și Baoyu a-nceput să cînte :

Ca mazărea roșie[1] *e lacrima despărțirii*
Nu seacă niciodată adîncul răscolit ;
Nici florile, nici salcia nu cresc pe tot pămîntul.
Turnul înalt, de ierburi este năpădit.
Nimeni nu e trist că ploile îi bat
În taina nopții la fereastra ferecată
Nicicînd uitării n-am să pot să dau
Tristețea mea de azi și de-altădată.
Din pricina durerii, să gust nu voi putea
Nici bobul de orez și nici vreun strop de vin ;
Privesc într-o oglindă : ca floarea de castan,
Paloarea de pe față fără de alin.
Sprînceana ascuțită nu mi se destinde,
În ceasul greu o floare nu primești.
Prea fumurii munți închid în depărtare
Tristețea, ca și unda ce n-o mai potolești.

De-abia sfîrși ultimul vers, că toți au început să țipe, manifestîndu-și admirația. Dar și de data aceasta, singur Xue Ban a exclamat :

— Prost ! Lipsește orice fel de ritm !

Fără să-i dea atenție, Baoyu a luat o pară de pe masă și din nou a zis ridicînd paharul :

Lovește ploaia-n florile de păr[2]
Aflate lîngă ușa zăvorîtă !...

Astfel Baoyu și-a încheiat partea sa de joc.

După el a venit rîndul lui Feng Ziying, care a declamat :

---

[1] Mazărea roșie (hong doa), motiv întrebuințat pentru prima dată aici, devine, de acum înainte, simbolul dragostei înfocate.

[2] Florile de păr (li hua) simbolizează perisabilitatea lucrurilor, scurtimea vieții. Albul florilor de păr este culoarea doliului. Mortul se petrece purtînd în piept flori de păr, confecționate din mătase albă.

Ce fericită e acea femeie,
Care-a născut întîia oară
Gemeni feciori — ce inimă ușoară !
Plăcere încearcă iarăși
Cînd în grădina-nmiresmată
Dă de doi greieri sprinteni, să se bată[1].
E sufletul femeii greu îndurerat
Cînd cel prea drag, bolnav,
De moarte-i căutat.
Tristețea o învăluie din nou
Cînd în iatac își ia veșmîntul
Iar praful peste tot îl poartă vîntul.

Apoi Feng Ziying a început să cînte :

Privirea-ți răspîndește frumusețe
Comorile închizi cu tainici uși
În toate pricepută tu te afli,
Asemeni spiridușilor ascunși.
Vei fi cîndva o sfîntă între sfinte,
Dar n-ai să fii mai bună ca-nainte !
Vorbe multe cu tine-am risipit,
Să crezi vreuna, nu te-ai ostenit.
Te sfătuiesc s-alergi altunde
Și înțelesul lor îl vei pătrunde.
Cît te-am iubit, atunci tu vei vedea
Și chinul meu de-abia va apărea.

Terminînd de cîntat, Feng Ziying a ridicat paharul.

Apune luna peste cîrciumioară
Și cîntă-n cor ai satului cocoși[2] *!*

În acest chip, Feng Ziying a trecut proba cerută. A urmat apoi Yun Er, care a spus :

Îndurerată-i inima femeii :
Alături nu-i stă nimeni
Și bătrînețea vine...

[1] Aluzie la luptele de greieri, urmărite cu satisfacție la curtea împărătească. Simbolul trimite la modificările în starea materială, cei ce duceau greieri bătăioși la curte erau răsplătiți cu pămînt și acareturi.

[2] Cocoșul (ji), simbol al îndrăgostiților, anunțînd ivirea zorilor și destrămarea tainei idilelor.

— Fetița mea ! a exclamat Xue Ban. Nu-ți fă griji, dacă trăiesc eu !

— Taci ! N-o-ntrerupe ! au șuierat toți la el.

Și Yun Er a continuat :

Tristețea o copleșește
Mama o blesteamă
Și-odihnă nu-și găsește !

— Alaltăieri m-am întîlnit cu mamă-ta și i-am pus în vedere să nu mai îndrăznească să te-atingă, a-ntrerupt-o din nou Xue Ban.

— Încă o vorbă de mai scoți și te vom pedepsi, au țipat la el cei prezenți.

— Nu mai fac ! Nu mai fac ! a exclamat Xue Ban, arzîndu-și o palmă peste obraz. Dac-am să mai spun ceva, să mă pedepsiți !

Cînd s-a liniștit, Yun Er a continuat :

Fericită e cînd iubitul plecat
Se-ntoarce curînd.
Plăcerea o încîntă,
Lasă alăuta
Și din flaut cîntă.

Yun Er a-nceput cîntecul :

În luna a treia, în cea de-a treia zi,
Nucșoara petala și-a deschis ;
Să se strecoare-n floare s-a gîndit
Un vierme pricăjit.
S-a chinuit o zi și jumătate,
Fără să poată străbate.
Sub el se legăna ca un scrînciob
Floarea boboc !
Preaiubitul meu !
Patima, zadarnic, nu-ți dă pace,
Petala-mi nu se mai desface !
În mine să pătrunzi e greu !

Terminîndu-și cîntecul, Yun Er a ridicat pocalul spunînd :

Minune, minune-i piersicul[1] *în floare.*

[1] Floarea de piersic (tao hua) semnifică primăvara și tinerețea, fata tînără și mireasa. Puritatea, frumusețea fizică, prin referiri la obrazul diafan sînt alte nuanțe sugerate de floarea de piersic.

Urma la rînd Xue Ban.

— Voi începe ! a zis el. Așadar...

Cuprinsă-i de durere inima femeii...

Atît de mult a tărăgănat primul vers, încît Feng Ziying nu s-a mai putut abține și-a-ntrebat :

— De ce-i cuprinsă de durere ? Hai, spune-ne mai repede, domnule !...

De emoție ochii lui Xue Ban s-au făcut rotunzi ca niște clopoței și el a zis din nou :

Cuprinsă-i de durere inima femeii,

A mai tușit de două ori și în cele din urmă i-a dat drumul :

Cuprinsă-i de durere inima femeii,
Cînd după nuntă-aruncă-o uitătură
Și vede că bărbatu-i stîrpitură !

Cei de față au izbucnit în hohote.

— Ce-ați găsit de rîs ? s-a mirat Xue Ban. Ce, ori nu-i bine ? Cum să nu fie-ndurerată biata femeie care credea că se va mărita c-un chipeș flăcău și cînd colo a dat peste-o pocitanie ?

— Bineînțeles, c-așa este ! au zis cei de față, încovoindu-se de rîs. Dar zi-i mai departe.

Xue Ban a făcut ochii mari, străduindu-se să-și adune gîndurile :

Tristă e făptura femeilor...

Din nou a tăcut, iar cei de la masă au țipat :

— Cînd ?

Cînd maimuțele mari cît caii,
Se-ntind pe paturile lor.

Toți se clătinau de rîs.

— Să-l pedepsim ! Să-l pedepsim ! urlau musafirii. Ce-a spus mai înainte se mai poate tolera, dar strofa următoare oricum ai da-o, nu merge ! Pedeapsă !

Xue Ban a vrut să-nceapă să toarne vin în pahare, dar Baoyu a zis :

— Şi ce ritm[1] aveau versurile !...

— Îţi arde de glumă ? s-a încruntat Xue Ban.

Toţi au tăcut şi numai Yun Er i-a spus rîzînd :

— Ultimele două fraze ale tale, regret, dar mi s-au părut greoaie. N-ar fi bine să le fac eu în locul tău ?

— Prostii ! a exclamat Xue Ban. Crezi oare că nu-s în stare ? Ascultă...

De fericire-i prea plină femeia
Cînd după noaptea nunţii
Alene ea se scoală...

— Nu-i rău ! au recunoscut cei de faţă.

Xue Ban a continuat :

Plăcere simte inima femeii,
Cînd ea se cuibăreşte-n cuib,
Şi gustă desfătarea...

— Neruşinatule ! Cum de îndrăzneşti ? au exclamat toţi. Mai bine cîntă !

Heng-heng-heng, cîntă ţînţarul !

a tărăgănat Xue Ban.

— Ce cîntec mai e şi ăsta ? l-au întrebat mesenii uimiţi.

Fără să le răspundă, Xue Ban a continuat :

Veng-veng-veng, bîzîie musca !

— De ajuns ! au ţipat toţi la el.

— Vreţi să m-ascultaţi, ori nu ? s-a revoltat Xue Ban. Cîntecul acesta este compus numai pe motivele heng-heng şi veng-veng. Dacă nu vreţi, eu pot să nu-l cînt, dar nici vin nu voi bea !

— Prea bine ! Nu cînta şi nici nu bea ! Nu-i mai încurca pe ceilalţi.

A venit şi rîndul lui Jiang Yuhan, care a declamat :

Îndurerată-i inima femeii,
În depărtări, cînd i-a plecat bărbatul

---

[1] Cunoaşterea ritmului poeziei clasice chineze este o problemă de erudiţie. Mai mult decît rima (yun), ritmul (pingze) face poezia, precum tonul face muzica ; iar dacă n-ar fi ritm, nu s-ar discuta nici despre prozodie.

Şi să se-ntoarcă uită iar ;
Tristă e de-a pururea femeia,
Ce vrea ulei de scorţişoară [1]
Şi n-are-un sfanţ în buzunar.
În fericire inima o scaldă
Cînd mucul luminării-i prevesteşte
O dulce noapte caldă ;
Plăcerea toată o răsfaţă,
Cînd poftele bărbatului făcînd,
De la ea nu va pleca nicicînd.

Terminînd, Jiang Yuhan a-nceput să cînte :

Fericită fii, cerul te-a-nzestrat
Cu frumuseţe rară ;
O peruzea din nalturi pogorîtă
Făptura ta, sfîntă să-mi apară.
Firavă ca dulcea primăvară
Şi tînără la fel ca ea tu eşti ;
Doi sacri fenicşi s-au unit
Aşa cum noi, cîndva, am plănuit.
Ce fericire !
Tu vei vedea deasupra noastră
Rîul ceresc [2] *pe bolta-albastră.*
Vei auzi în foişor
Tobe susurînd uşor.
Eu sfeşnicul voi potrivi-n lumină
Sub baldachin aflîndu-ne hodină.

După ce-a terminat cîntecul Jiang Yuhan a ridicat cupa spunînd :

— Nu mă pricep la poezie ; din fericire, însă, aseară am citit întîmplător ceva şi mi-am amintit. Se vorbea despre ceva asemănător cu petrecerea noastră.

A mai băut o cupă de vin şi, luînd în mînă o crenguţă înflorită de scorţişoară, a zis cu glas tare :

Pe oameni îi încîntă floarea miresmată —
Zilele călduroase ne vor găsi din nou !

---

[1] Pomadă pentru mîini şi păr, indispensabilă oricărei femei.
[2] Rîul Cerului (Tian he), Fluviul de argint (Yin he) sau Calea lactee semnifică atingerea idealului, împlinirea supremă, realizarea în dragoste şi căsătorie.

Nimeni n-a obiectat ; înţelegerea fusese respectată. Dar, pe neaşteptate, Xue Ban s-a ridicat în picioare ţipînd :

— Nu se potriveşte ! Să fie pedepsit ! Pedepsit ! La masă nu există nici o „nestemată", pentru ce reciţi versuri despre ea ?

— Care nestemată ? ! s-a mirat Jiang Yuhan.

— Vrei să tăgăduieşti ? a continuat la fel de indignat Xue Ban. Repetă ce-ai spus !

Jiang Yuhan a mai recitat o dată.

— Dar oare „Xiren" [1] nu-i nestemată ? Cine se-ndoieşte, să-l întrebe pe el !

Zicînd acestea a arătat cu degetul către Baoyu. Încurcat, Baoyu s-a ridicat de pe scaun şi a zis :

— N-ar fi rău să te pedepsim aşa cum se cuvine !

— Fără-ndoială ! Pedepsiţi-mă.

Şi sculîndu-se a apucat cel mai mare pocal şi l-a dat peste cap pe nerăsuflate.

Feng Ziying şi Jiang Yuhan au întrebat despre ce era vorba şi Yun Er le-a explicat. Atunci Jiang Yuhan şi-a cerut scuze.

— N-aţi ştiut despre ce-i vorba, aşa că n-aveţi pic de vină ! l-au liniştit cei de faţă.

Curînd Baoyu s-a ridicat de la masă şi a plecat. Jiang Yuhan l-a urmat. Pe terasă din nou i-a cerut iertare lui Baoyu. Înfăţişarea plăcută şi purtările alese ale lui Jiang Yuhan au trezit în Baoyu simpatie pentru actor şi i-a spus strîngîndu-i mîna :

— Vino pe la mine ! Aş vrea să te întreb de Qi Guan din trupa voastră, cunoscut de toată lumea şi pe care, din păcate, n-am avut fericirea să-l văd niciodată !

— Acesta-i numele meu mic ! a exclamat Jiang Yuhan.

Cuvintele lui Jian Yuhan l-au uimit pe Baoyu.

— Ce plăcere ! Ce plăcere ! a zis el. Nu degeaba te bucuri de atîta faimă ! Şi iată c-am avut norocul să te cunosc ! Ce să-ţi dăruiesc ?

După ce s-a gîndit puţin, a scos din mînecă un breloc de care atîrna o nestemată şi i l-a înmînat spunînd :

---

[1] Xue Ban a amintit numele Xiren, care-nseamnă „încîntătoare ca nestemata", „farmecă omul", numele slujnicei lui Baoyu, cu intenţia de a da-n vileag intimităţile lui Baoyu.

— Primește-l în semn de prețuire. Fie ca acest obiect atît de neînsemnat pentru tine, să simbolizeze începutul prieteniei noastre.

— Desigur, acesta-i un prinos nemeritat, a zis Qi Guan, primind brelocul. Dar dacă-i așa, am și eu ceva ce port astăzi pentru prima dată. Neuitată să fie clipa cînd ne-am întîlnit !

Qi Guan și-a descheiat vestonul, a desfăcut cingătoarea de-un roșu aprins și, întinzînd-o lui Baoyu, a zis :

— Aceasta-i cingătoarea împărătesei Yuan Xiang Dac-o porți vara, pielea se parfumează și nu transpiră. Mi-a dăruit-o ieri guvernatorul de Beijing, iar astăzi mi-am pus-o întîia dată. Altuia nu i-aș fi dat-o, dar pe tine te rog s-o primești. Numai că va trebui să-mi dai cureaua ta ; n-am altceva ca să mă leg.

Baoyu a rămas încîntat de un asemenea dar. Și-a scos cureaua cu ornamente înfățișînd conuri și conifere [1] și i-a dat-o lui Qi Guan.

Cînd își legau cingătorile, s-a auzit un glas :

— I-am prins !

Din urmă se apropia Xue Ban, care i-a apucat pe amîndoi de mîini zicînd :

— Ce-i cu voi ? Nici n-ați băut vinul și-ați șters-o ? Arătați-mi ce-aveți acolo ?

— Nimic, au răspuns cei doi.

Dar nu era atît de ușor să se smulgă din strînsoarea lui Xue Ban. Din fericire, a ieșit Feng Ziying și le-a eliberat mîinile. S-au întors cu toții la masă și au continuat pînă noaptea tîrziu.

Înapoindu-se în pavilionul din grădină, Baoyu s-a dezbrăcat și a băut ceai.

Xiren a observat că îi lipsea brelocul, care-i atîrna la evantai și l-a întrebat :

— Unde-ai prăpădit brelocul ?

— Nu știu, a răspuns Baoyu.

[1] Conurile și coniferele (song) semnifică prietenia bărbătească, afecțiunea discipolului față de maestru, a supusului față de superior. Acele de brad, ce se schimbă din șapte în șapte ani, simbolizează veșnicia. Pentru a-și eterniza existența, geniile sug taninul acelor de brad, de pin roșu — tamarisc și poartă șiraguri de conuri.

Xiren n-a mai stăruit, dar cînd Baoyu s-a culcat, a băgat de seamă cingătoarea roşie ca sîngele şi a bănuit despre ce putea să fie vorba.

— Ai făcut rost de-o cingătoare nouă şi grozavă, a zis ea. Dă-mi-o înapoi pe cea care ţi-am dăruit-o eu!

De-abia atunci Baoyu şi-a amintit că cingătoarea pe care o dăduse-n schimb lui Qi Guan o avea de la Xiren şi n-ar fi trebuit să se despartă de ea cu atîta uşurinţă. Se căia din suflet pentru această boroboaţă.

— Îţi dau altceva-n loc, a zis Baoyu în cele din urmă, rîzînd.

— Am ghicit eu, spuse oftînd Xiren. Numai că nu trebuia să înstrăinezi darurile mele, oferindu-le unor oameni de nimic! Păcat că nu te-ai gîndit măcar la atîta lucru!

Observînd că Baoyu era ameţit, n-a vrut să-l mai cicălească, aşa că s-au despărţit, ducîndu-se şi ea la culcare. În noaptea aceea nu s-a mai petrecut nimic care să merite atenţia cititorului.

Dimineaţa, Xiren a auzit glasul lui Baoyu :

— Priveşte! Peste noapte m-au călcat hoţii şi tu nu ştii nimic.

Xiren, văzînd că era legată cu cingătoarea roşie pe care o purtase aseară Baoyu, şi-a dat numaidecît seama că el o încinsese în timp ce ea dormea.

— Nu-mi trebuie asta! a ţipat ea, smulgîndu-şi centura. Ia-ţi-o îndărăt!

Baoyu a convins-o cu binişorul. Neavînd încotro, a trebuit s-o primească. Însă de îndată ce a ieşit Baoyu, şi-a desfăcut-o de pe trup şi a aruncat-o într-un cufăr gol.

La înapoiere, Baoyu n-a băgat de seamă nimic şi a-nceput să întrebe ce se mai întîmplase c-o seară-nainte.

— Stăpîna Feng Jie a trimis pe cineva după Xiao Hong, i-a răspuns Xiren. La-nceput voia să te aştepte, dar am zis că n-are rost şi am lăsat-o să se ducă.

— Prea bine! a încuviinţat Baoyu. Ştiam asta, aşa că nu mai avea de ce să m-aştepte.

— În afară de aceasta, Împărăteasa l-a trimis pe eunucul Xia cu o sută douăzeci de *liang* de argint, a continuat fata. Gui Fei a poruncit să se facă între întîi şi trei ale lunii, în Templul pustiei neîntinate, slujba fastuoasă hărăzită tihnei, cu jertfe şi cu spectacol. Dorinţa

ei este ca stăpînul bătrîn, Jia Zheng, să meargă în fruntea tuturor membrilor familiei, să aprindă aromele și să-n-genuncheze. În afară de aceasta a mai trimis și daruri cu prilejul sărbătorii începutului verii.

Xiren a poruncit să se aducă darurile primite. Se aflau acolo două evantaie lucrate la palat, două șiraguri de mătănii din lemn roșu aromat, două cupoane de mătase imprimată cu cozi de fenix și o rogojină împletită în lujer de lotus.

— Ceilalți ce-au primit ? a fost curios să afle Baoyu, neascunzîndu-și bucuria pentru darurile sale.

— Bunică-ta a primit încă un baston *rui* din jad și o pernă brodată cu agate, iar tatăl tău și mătușile cîte un baston *rui* din jad, i-a povestit Xiren. Ție ți-a trimis aceleași obiecte ca și lui Baochai. Domnișoara Lin Daiyu și domnișoarele Yingchun, Tanchun și Xichun au primit fiecare cîte un evantai și mătănii.

Soția stăpînului bătrîn, doamna Yu și cu Feng Jie au căpătat cîte două cupoane de mătase subțire, cîte două cupoane de atlas și cîte două trăistuțe pentru miresme, precum și cîte două policioare pentru pus leacurile.

— Cum se poate ? a întrebat Baoyu nemulțumit. Pentru ce sora Baochai a primit lucruri la fel de scumpe ca și mine, iar surioara Lin Daiyu mai umile ? Nu cumva s-or fi încurcat ?

— Da de unde ! a răspuns Xiren, cum să se fi încurcat, cînd toate au fost însemnate amănunțit ? Darurile tale s-au aflat la bunică-ta și de acolo le-am luat. Ea a poruncit ca mîine dimineață să treci pe la ea să mulțumești.

— Înțeleg ! a adăugat Baoyu.

După aceea a cerut să fie chemată Zi Juan și, cînd a venit, i-a poruncit :

— Acestea du-le stăpînei tale Lin Daiyu și spune-i că le-am primit aseară-n dar și, dacă-i place ceva, o rog să-și oprească.

Zi Juan s-a îndepărtat, însă nu după mult timp a revenit cu răspunsul.

— Domnișoara mi-a poruncit să vă înapoiez lucrurile, fiindcă la rîndul său a primit destule daruri aseară.

Baoyu n-a avut ce face. Le-a lăsat și s-a pregătit în grabă să se ducă la Jia Mu. Dar deodată Daiyu a apărut în ușă. S-a aruncat în întîmpinarea ei, zîmbind :

— De ce n-ai ales nimic ?
Daiyu, căreia îi trecuse supărarea, a zis :
— Nu-s demnă de atîta fericire. Cum pot sta alături vreodată de domnişoara Baochai, care mulţumită aurului ei se poate uni cu nestemata ? Eu nu-s decît o biată, neînsemnată făptură.
Auzind cuvintele „aur" şi „nestemată" [1], Baoyu a zis indignat :
— Toate astea nimicuri sînt, fiindcă mie nici prin gînd nu-mi trece aşa ceva ! Surpe-se cerul, desfacă-se pămîntul, iar eu să mă fac neom, dacă nu-ţi spun drept !
Daiyu a priceput că a fost înţeleasă şi zise rîzînd :
— Lasă ! La ce bun să te juri ? Ce mă priveşte pe mine povestea asta cu aurul şi piatra ?
— Nu e uşor să-ţi explic ce se petrece-n sufletul meu, însă va veni vremea cînd tu singură vei înţelege, a zis Baoyu. După bunica, tata şi mama, trebuie să ştii că tu însemni pentru mine tot ce am mai scump. Jur că nimeni altcineva nu mă mai interesează !
— Nu te mai jura, a spus Daiyu. Ştiu şi singură : cînd mă vezi, numai la mine ţi-e gîndul, dar de îndată ce apare Baochai, mă uiţi ca şi cînd n-aş fi fost !
— Ţi se pare !
— Atunci de ce mi-ai cerut ajutor aseară, cînd sora Baochai n-a binevoit să-ţi ia apărarea ? l-a întrebat Daiyu. Ce-ai fi făcut dacă eu eram în locul ei ?
În clipa aceea a intrat Baochai. Vorba s-a curmat. Fata însă a dat impresia că n-a observat nimic şi s-a dus la doamna Wang. A stat cît a stat, apoi a pornit spre Jia Mu. Între timp ajunsese Baoyu acolo.

Baochai şi-a amintit că mai de mult mama sa îi povestise doamnei Wang cum un călugăr îi dăduse un lacăt de aur şi-i prezisese că va lua de bărbat pe acela care va purta piatra nestemată. De aceea Baochai se străduia tot timpul să stea cît mai departe de Baoyu. Dar după ce a văzut că darurile trimise ei de Yuanchun erau identice cu cele trimise lui Baoyu, s-a întristat şi mai tare. Noroc că Baoyu era atît de prins în fiinţa lui de Daiyu şi

---

[1] Aluzie la credinţa veche potrivit căreia fata care avea un talisman de aur era menită drept soţie bărbatului ce purta jad. În cazul de faţă Baochai purta de mică gherdan de aur, iar Baoyu piatra nestemată, cu care se născuse în gură.

nu dădea faptului nici o însemnătate. Cînd a văzut-o pe Baochai, Baoyu a rugat-o :

— Soră Baochai, lasă-mă să-ţi văd mătăniile !

Mătăniile atîrnau de mîna stîngă a lui Baochai. Auzindu-i rugămintea, a vrut să-şi smulgă repede mătăniile, dar n-a izbutit. Privindu-i mîinile albe, Baoyu, fără să vrea, a tresărit şi s-a gîndit : „Dacă-ar avea Daiyu mîinile atît de frumoase, cum le-aş mai mîngîia ! Păcat !"

Apoi şi-a amintit dintr-o dată de „aur" şi „nestemată". O privi pe Baochai, care avea faţa ca un disc de argint, ochii ca piersicile, buzele, necarminate, de un roşu-limpede şi sprîncenele stufoase, în formă de săgeată, şi i s-a părut mult mai încîntătoare şi mai fermecătoare decît Daiyu. Se simţea tulburat.

Cînd Baochai a reuşit să-şi desfacă mătăniile, Baoyu uitase cu totul că le ceruse.

Fata a observat că Baoyu era pierdut şi nu s-a simţit deloc în apele ei.

A aruncat mătăniile şi a vrut să plece. În clipa aceea a zărit-o pe Daiyu stînd în uşă, privindu-i şi rozînd un colţ de batistă.

— Tu nu suporţi frigul, de ce stai în curent ? a dojenit-o Baochai.

— Am stat tot timpul în casă, a zis Daiyu. Mi s-a părut c-aud pe cer glas de raţe sălbatice[1] şi-am ieşit să văd.

— Unde-s ? a întrebat Baochai nedumerită.

— Cînd am ieşit eu dispăruseră, a zis Daiyu.

Spunînd, ea a fluturat batista şi l-a atins pe Baoyu peste faţă.

— Ah ! a ţipat Baoyu, care nu se aşteptase la asta. Cine-i ?

Dacă vreţi să ştiţi ce s-a petrecut mai departe, citiţi capitolul următor.

---

[1] Raţele sălbatice (şi gîştele) *yan, ycyan* — simbol erotic sugerînd neîmplinirea visului de dragoste, despărţirea partenerilor, moartea cuplului. Zborul înalt, în spaţiul necuprins, precum şi aerul lor suspicios simbolizează universul erotic în toată complexitatea sa internă, speranţa fiind minată de teama deziluziei, iar micile împliniri — de bănuieli şi aşteptări zadarnice.

CAPITOLUL

19

În care se povestește cum preafericitul tînăr
dorește o și mai mare fericire
și cum fata bănuitoare
încearcă să priceapă sentimentele care o năpădesc.

JIA RONG

ÎN MOMENTUL cînd Daiyu a fluturat batista peste fața lui, neașteptîndu-se la așa ceva, Baoyu a întrebat :

— Cine este ?

— Eu sînt ! N-am vrut ! a răspuns ea aplecînd capul cu tristețe și zîmbind. Sora Baochai a cerut să vadă rața sălbatică și cînd să-i arăt încotro a zburat, din întîmplare te-am atins.

Cu privirile împrăștiate, Baoyu a vrut să spună ceva, dar renunțînd a tăcut.

Curînd s-a ivit Feng Jie să le povestească despre slujba deosebită care avea să se țină la Templul pustiei neîntinate și să-i invite pe Baochai, Baoyu și Daiyu la serbarea care va avea loc după aceea.

— Nu, eu aș vrea să rămîn acasă, a zis Baochai. E foarte cald și-am văzut toate piesele.

— Sînt acolo și două foișoare destul de răcoroase, a căutat Feng Jie s-o convingă. Dacă mergeți, voi avea grijă să trimit oameni din timp, să măture, să-i dea afară pe călugări, să prindă perdelele și să nu permită intrarea nici unui străin. Am vorbit despre toate astea cu stăpîna bătrînă. Dacă nu mergeți voi fi nevoită să mă duc singură. Dar va fi destul de plictisitor. Și nici măcar nu pot vedea cum trebuie serbările care vor avea loc acasă !

— Voi merge eu împreună cu tine, a zis atunci Jia Mu.

— Sînt bucuroasă ! Mi-e teamă numai că va fi prea obositor, a mărturisit Feng Jie.

— Nu-i nimic ! a liniștit-o Jia Mu. Eu mă voi instala în foișorul principal, iar tu în cel lăturalnic și nici nu-i nevoie să stai în preajma mea, așa cum cere datina.

— Aceasta arată încă o dată dragostea ce mi-o purtați, bunică ! a exclamat Feng Jie.

Apoi Jia Mu s-a adresat lui Baochai :

— Trebuie să mergi și tu cu maică-ta ! Acasă vă veți plictisi sau, vrînd-nevrînd, veți dormi toată ziua.

Baochai s-a văzut nevoită să primească.

Jia Mu a trimis s-o roage pe mătușa Xue să treacă pe la doamna Wang și să-i spună să aducă și fetele. Însă doamna Wang nu se simțea prea bine, aștepta și vești de la Yuanchun, așa că a refuzat. Aflînd că și Jia Mu se pregătește să meargă, a zis :

— Acolo va fi mare veselie. De aceea toți care-ar dori să petreacă, să se ducă-n prima zi împreună cu stăpîna bătrînă.

De-abia s-a răspîndit știrea în grădină și toți, ca să nu mai vorbim de slujitoare, care stăteau zi de zi, de dimineață pînă seara, închise între zidurile castelului Rongguo, s-au arătat bucuroși de plecare. S-au străduit toate să-și lămurească stăpînii să primească invitația. Astfel Li Wan și fetele care locuiau în Grădina priveliștilor încîntătoare și-au vestit sosirea.

Jia Mu s-a bucurat din cale-afară și a trimis oameni să facă ordine în templu. Dar despre acestea, nu e nevoie să povestim mai departe.

Iată că a sosit zi-ntîi ! Mulțime de calești, de călăreți și de oameni s-au strîns în curtea castelului Rongguo. Cei de la castel, aflînd că ceremonia avea loc cu ocazia sărbătorii de vară, din porunca lui Gui Fei, și că Jia Mu în persoană se ducea să aprindă arome, s-au îmbrăcat, s-au pregătit cu dichis și și-au luat cu ei tot ceea ce le-ar fi putut fi de folos.

Curînd a apărut din casă Jia Mu și s-a așezat într-un palanchin purtat de opt bărbați.

Li Wan, Feng Jie și mătușa Xue au luat loc într-un palanchin purtat doar de patru oameni. Baochai și Daiyu au călătorit într-o caleașcă, sub o umbrelă cu franjuri, de culoarea turcoazei, brodată în mărgăritare și alte pietre scumpe, în vreme ce Yingchun, Tanchun și Xichun — într-o trăsură cu roțile roșii și umbrelă pestriță. În urma lor veneau slujitoarele lui Jia Mu : Yuan Yang, Ying Wu, Hu Bo și Zhen Zhu ; ale lui Daiyu : Zi Juan, Xue Yan și Chun Xian ; ale lui Baochai : Ying Er și Wen Xing ; ale lui Yingchun : Si Qi și Xu Zui ; ale lui

Tanchun : Shi Shu şi Zui Mo ; ale lui Xichun : Ru Hua şi Cai Ping ; ale m˘tuşii Xue : Tong Xi, Tong Gui şi de asemenea, Xiang L ng şi servitoarea ei Zhen Er ; slujitoarele lui Li Wan : Su Yun şi Bi Yue ; ale lui Feng Jie : Ping Er, Feng Er şi Xiao Hong şi de asemenea, ale doamnei Wang : Jin-Chuan şi Cai Yun, pe care le luase cu sine Feng Jie. Doica lui Da Jie mergea într-o altă caretă, ţinînd fetiţa de mînă. Dacă mai adăugăm şi servitoarele bătrîne, pe cele care însoţeau stăpînii cînd ieşeau la plimbare, precum şi pe cele care se ocupau de treburile mărunte, vom înţelege că tot acest convoi, cu caleştile şi trăsurile lor cu tot, umplea uliţa. De-o parte şi de alta a drumului se-nghesuiau curioşii, să vadă cum merge familia Jia la slujbă. Femeile sărmane stăteau în poarta caselor lor sărăcăcioase, discutînd aprins între ele şi gesticulînd, de parcă ar fi privit la o procesiune.

Deodată, undeva departe, în faţă, s-au înălţat steagurile, iar caleştile şi întregul cortegiu s-au pus în mişcare. În capul convoiului mergea un tînăr, ca un prinţ, călare pe un cal alb, cu şaua de argint şi frîul împodobit cu franjuri roşii. El se ţinea înaintea palanchinului purtat pe braţe de cei opt bărbaţi. Învăluit în fumul de arome, convoiul se mişca în urma lui. Peste uliţă domnea o linişte deplină, întreruptă doar de scîrţîitul roţilor şi de zgmotul copitelor pe pietre.

Cînd cortegiul ajunse în faţa porţii Templului pustiei neîntinate, s-a auzit dangăt de clopot şi în întîmpinare a ieşit stareţul Zhang, însoţit de călugări. Văzîndu-l, Baoyu a descălecat. Palanchinul în care se afla Jia Mu a intrat pe poartă, dar cînd aceasta a zărit prin ferestruici statuile de argilă ale sfinţilor, care străjuiau de-o parte şi de alta a aleii, a poruncit să se oprească. În întîmpinarea ei au alergat Jia Zhen şi tinerii din familie. Feng Jie şi Yuan Yang, venite mai din vreme, s-au dus s-o ajute pe Jia Mu să coboare din palanchin.

Dar chiar în momentul acesta s-a produs o învălmăşeală : un novice de vreo doisprezece-treisprezece ani, care tocmai curăţa mucul lumînărilor, căscînd gura şi nereuşind să fugă, s-a gîndit să se ascundă. Pe neaşteptate a căzut în braţele lui Feng Jie. Fără să se mai gîndească, aceasta i-a tras o palmă, încît băiatul s-a răsucit, ca o sfîrlează.

— Afurisitule ! l-a ocărît Feng Jie. Unde-alergi ?

Novicele, uitînd să lase din mînă cleştele, a vrut să se facă nevăzut. Între timp, destul de aproape, oprise caleaşca lui Baochai. Femeile care se aflau în jurul ei, observîndu-l pe bietul băiat, au început să strige :

— Prindeţi-l ! Daţi-i ! Loviţi-l !

Auzind larmă, Jia Mu a fost curioasă să ştie ce s-a întîmplat. Jia Zhen a alergat să afle. În timpul acesta s-a apropiat Feng Jie şi le-a spus :

— Un novice, care tocmai se afla sub sfeşnic, n-a avut vreme să fugă şi să se ascundă, şi din pricina lui s-a iscat atîta zarvă.

— Aduceţi-l numaidecît la mine ! a poruncit Jia Mu, dar vedeţi, nu-l speriaţi. În familiile nevoiaşe nu se dă tocmai o educaţie potrivită, aşa că nu-i de mirare că s-a intimidat văzîndu-ne. Oare nu vă este milă de el ? Nu v-a trecut prin minte că mama acestui băieţaş o fi tremurînd pentru el ?

Apoi l-a trimis pe Jia Zhen să i-l aducă. Acesta, neavînd încotro, i-a împlinit dorinţa. Băiatul, înfricoşat, ţinînd cleştele în mînă, s-a aruncat la picioarele lui Jia Mu ploconindu-i-se pînă la pămînt. Jia Mu a poruncit lui lui Jia Zhen să-l ridice, şi l-a dezmierdat, întrebîndu-l cîţi ani avea. Băiatul tremura de frică, încît n-a putut să scoată o vorbă.

— Bietul de el ! a zis Jia Mu înduioşată.

Apoi, întorcîndu-se către Jia Zhen, a adăugat :

— Ia-l de aici ! Dă-i bani să-şi cumpere fructe şi vezi să nu păţească ceva !

Jia Zhen s-a ploconit cuviincios şi a luat băiatul. Între timp Jia Mu a vizitat templul şi a dat porunci în vederea ceremoniei. Slujitoarele, care se aflau în poartă, l-au zărit pe Jia Zhen mergînd împreună cu micul băieţaş. Jia Zhen le-a poruncit să-i dea bani şi să fie atente cu el, ca nu cumva să-i facă cineva vreun rău. Toţi s-au simţit vinovaţi, neîndrăznind să se împotrivească. După aceea Jia Zhen s-a îndreptat către scări şi a întrebat de econom.

— Economul ! Unde-i economul ?! s-au auzit mai multe voci.

În clipa aceea Lin Zhixiao, cu şapca în mînă, alerga spre Jia Zhen.

— Astăzi sînt atîţia oameni aici ! i-a spus Jia Zhen. Şi cu toate că-i loc destul, tot se produce învălmăşeală ! Cei de care este nevoie să rămînă pe loc, iar toţi ceilalţi să plece la curtea alăturată. În afară de aceasta, numeşte cîţiva oameni să facă de pază înăuntru şi la cele două intrări laterale, în caz că va fi nevoie de dus ori de adus ceva. Ai înţeles ? Sînt venite toate domnişoarele şi toate doamnele familiei şi băgaţi de seamă să nu se abată vreun străin pe aici.

— Am înţeles ! a zis de cîteva ori cu supunere Lin Zhixiao.

— Poţi să pleci ! i-a poruncit Jia Zhen şi se adresă din nou slugilor :

— De ce nu se vede Jia Rong ?

Nici nu terminase vorba că l-a şi zărit pe fiu-său zbughind-o din clopotniţă.

— Priviţi ! a zis furios Jia Zhen. Eu stau aici în bătaia soarelui şi nu mi-e cald, iar el a fugit degrabă la umbră !

Jia Zhen a strigat slugile să vină să-l scuipe pe Jia Rong. Cunoscînd firea aspră a stăpînului, nimeni n-a îndrăznit să nu-i dea ascultare, aşa că un servitor mai tînăr a alergat şi l-a scuipat pe Jia Rong drept în faţă. În vreme ce Jia Zhen se mai afla încă sub stăpînirea mîniei, servitorul a ţipat la Jia Rong :

— Stăpînul nu se fereşte de dogoare ! Ce te-a făcut să te ascunzi în clopotniţă ?

Jia Rong stătea smirnă, neîndrăznind să spună ceva.

Mînia lui Jia Zhen nu i-a speriat doar pe Jia Yun, Jia Ping şi Jia Jing, dar chiar şi Jia Lian, Jia Qian, Jia Yong şi ceilalţi au început să tremure şi să părăsească neobservaţi umbra de sub zidurile mînăstirii, unde de-abia se adunaseră.

— Ce mai stai ? s-a răstit din nou Jia Zhen la fiu-său. Sări repede pe cal şi du-te acasă după fetele rămase acolo. Bunica şi toate doamnele sînt aici, şi este nevoie de ele !

Jia Rong s-a năpustit către poartă, a ţipat la cei de-acolo, să-i aducă un cal, gîndind în sine : „Toţi hoinăresc care-ncotro fără rost şi se leagă numai de mine !"

— Ai mîinile legate ? a răcnit el la slugă. Nu poţi s-aduci calul cumsecade ?

Ieşind în oraş i-a trecut prin minte să trimită un servitor în locul său, dar temîndu-se că va fi urmărit, a dat pinteni calului, galopînd.

Între timp Jia Zhen s-a întors şi tocmai se pregătea să intre înăuntru, cînd l-a observat afară pe călugărul Zhang.

— Cinstit vorbind, a zis el, în situaţia mea ar fi trebuit să nu stau în soare. Dar cum acolo se mai găsesc şi doamne, n-am îndrăznit să intru şi-am aşteptat poruncile dumneavoastră. Dacă cumva stăpîna bătrîna doreşte ceva, sau vrea să meargă undeva, spuneţi-i că îi stau la dispoziţie.

Odinioară călugărul daoist Zhang fusese una din persoanele de încredere ale lui Rong Guogong şi Jia Zhen ştia că însuşi defunctul guvernator îl denumise „Nemuritorul din marele Imperiu al iluziei", încredinţîndu-i titlul de „mai mare peste daoişti". Împăratul actual îl denumise „Înţeleptul care-a atins desăvîrşirea", iar *wang*-ii, *gong*-ii şi toţi demnitarii conducători de districte îi spuneau „Sfîntul". De aceea şi Jia Zhen se purta politicos cu daoistul. Mai mult, călugărul Zhang trecea des pe la castelele Rongguo şi Ningguo şi se întreţinea cu Jia Mu şi cu celelalte doamne.

— Aici sîntem toţi ai noştri, a răspuns Jia Zhen. De ce-mi cereţi mie încuviinţarea să intraţi ? Dacă mai spuneţi aşa ceva, am să vă trag de barbă ! Haideţi !

Jia Zhen l-a dus la Jia Mu, căreia i s-a ploconit.

— Mai marele Zhang a venit să vă-ntrebe de sănătate, stăpînă ! a zis Jia Zhen.

— Cheamă-l ! a poruncit Jia Mu.

Jia Zhen l-a împins pe Zhang înainte.

Acesta a zis chicotind :

— O ! Atotvăzătorul Buddha ! Cît de bucuros sînt că aţi venit, stăpînă ! De sănătate şi fericire să aveţi parte ! Daţi-mi voie să urez doamnelor multă fericire în viaţă ! N-am trecut de multă vreme pe la castel ! Acum vedeţi mai bine ca-nainte, stăpînă ?

— Cum te mai simţi, părinte ? s-a interesat zîmbind Jia Mu.

— Din mila voastră, pînă acum sănătos, stăpînă, a răspuns preacucernic daoistul. Dar ce fac ai dumneavoastră ? Ţin mai ales să aflu despre Baoyu. Cum o mai duce ? De curînd, în ziua de douăzeci şi şase aprilie, am să-

vîrşit aici slujbă închinată naşterii Marelui stăpîn al cerurilor. Au fost oameni puţini, ritualul sobru şi l-am chemat şi pe Baoyu, dar mi s-a trimis vorbă că era plecat de acasă.

— Într-adevăr, a lipsit în ziua aceea ! a susţinut Jia Mu şi, întorcîndu-se, a poruncit ca acesta să i se înfăţişeze.

Baoyu s-a arătat îndată. Apropiindu-se grăbit de daoistul Zhang, Baoyu l-a întrebat de sănătate.

Călugărul l-a îmbrăţişat, l-a privit îndelung, l-a întrebat cum se simte şi, adresîndu-i-se lui Jia Mu, a spus :

— Din cîte-mi dau eu seama frăţiorul s-a întremat mult !

— Ţi se pare, a răspuns Jia Mu. Dar, oricum, trăieşte ! Numai că tată-său îl obligă să-nveţe peste măsură şi nu-i face bine de loc !

— Nu demult am avut prilejul să citesc versuri scrise de el, a continuat călugărul. Mi s-au părut nemaipomenite ! Nu-mi dau seama de ce tată-său ţine cu tot dinadinsul să-nveţe, dacă lui nu-i place ? Sînt convins că şi aşa Baoyu a atins perfecţiunea... Chipul lui, gesturile, glasul... Mi-amintesc de defunctul Rong Guogong.

Ochii daoistului s-au umezit, iar Jia Mu a zis întristată :

— Da ! Am crescut atîţia nepoţi şi nepoate, dar nici unul dintre ei nu seamănă aşa de bine cu defunctul meu soţ, ca Baoyu !

— Cum arăta slăvitul duce Rong Guo, stăpînii tineri nu-şi pot imagina, a zis călugărul Zhang. Mi se pare că nici cei mai în vîrstă nu-şi mai aduc aminte prea bine ! a mai zis el adresîndu-se lui Jia Zhen.

Daoistul a rîs tare, apoi a adăugat :

— De curînd am văzut într-o casă o fetiţă de vreo cincisprezece ani ! Este fermecătoare. M-am gîndit că n-ar fi rău s-o cerem de soţie pentru Baoyu. În ceea ce priveşte inteligenţa, manierele şi chiar averea, nu se poate găsi o pereche mai potrivită. Nu ştiu, însă, ce credeţi despre acest lucru, stimată stăpînă ? Dacă îmi îngăduiţi, eu sînt gata să întreprind totul.

— Nu demult mi-a prezis un călugăr că băiatul se va însura mai tîrziu, i-a răspuns Jia Mu. Să mai aşteptăm deocamdată să crească şi după-aceea să mai vorbim ; însă, între timp, caută să afli totul despre fată. Pentru

mine nu bogăţia e de preţ, ci frumuseţea ei. Dacă e din familie sărmană, putem să dăm ceva bani părinţilor ei. Este însă foarte greu să găseşti o femeie care să fie şi frumoasă şi bună.

Feng Jie tocmai se apropiase :

— Părinte Zhang, n-ai pregătit nici acum talismanul cu numele fetiţei mele, deşi oamenii ţi i-ai trimis pentru un cupon de atlas galben. N-aş fi vrut să le dau, dar m-am temut că te vei supăra.

— Oh, ho, ho ! a rîs cît a putut călugărul. Sînt de-a dreptul orb de nu v-am zărit. Talismanul. De cînd e gata ! Încă de alaltăieri trebuia să-l aveţi, dar venirea înaltei stăpîne ne-a furat atenţia şi am uitat cu totul ! Talismanul este aşezat în faţa statuii lui Buddha şi vi-l aduc numaidecît.

Într-adevăr, călugărul s-a grăbit şi într-o clipă a fost înapoi, purtînd pe o tipsie un obiect într-o învelitoare roşie. Desfăcîndu-l, Zhang a scos la iveală o amuletă, pe care a dat-o doicii lui Da Jie, prinzînd el însuşi mîna fetiţei.

— La ce-ai mai avut nevoie de tipsie ? a rîs Feng Jie.

— Cum se poate ? Miinile mele-s întinate, a răspuns el.

— Cînd ai apărut cu tipsia m-am speriat ! a zis Feng Jie. Mi s-a părut că vii să ne ceri obolul !

La aceste cuvinte toţi au rîs cu poftă şi chiar Jia Lian nu s-a putut abţine să nu surîdă.

— Ah ! răsfăţată mai eşti ! a zis Jia Mu, clătinînd din cap. Nu ţi-e teamă că vei ajunge-n iad, unde vorbăreţilor li se retează limba ?

— Pe călugăr nu-l interesează asta, a spus Feng Jie. Dar aş vrea să ştiu pentru ce mă sfătuieşte mereu să săvîrşesc în taină mai multe fapte bune ? Dacă nu-mi dau obolul înseamnă că mi se va scurta viaţa ?

— Am adus tipsia din două motive, a continuat între timp călugărul Zhang. Dar numai pentru a căpăta milă, nu. Aş vrea să-i cer fratelui Baoyu piatra lui miraculoasă, ca s-o arăt fraţilor mei întru credinţă, veniţi din ţinuturi îndepărtate, precum şi discipolilor discipolilor lor.

— Şi asta te nelinişteşte într-atît ? a exclamat Jia Mu. Adu-i pe toţi la noi şi vor vedea nestemata.

— Nu înţelegeţi, scumpă stăpînă, a explicat călugărul. Desigur, oi fi avînd eu aproape optzeci de ani, dar mulţumită grijii dumneavoastră sînt sănătos şi n-ar însemna prea mult pentru mine dacă aş face un pas de prisos. Dar la ce bun să-l nemulţumesc pe Baoyu. E-aşa de cald astăzi, în templu s-au adunat oameni mulţi şi el nu va rezista zăpuşelii !

Atunci Jia Mu i-a poruncit lui Baoyu să-şi scoată piatra şi s-o aşeze pe tipsie. Zhang a învelit-o, înfiorat, în batista de mătase şi a ieşit ţinînd tipsia sus.

Între timp Jia Mu a colindat prin templu, după care s-a urcat în foişor. Acolo Jia Zhen a anunţat-o :

— Părintele Zhang a adus înapoi nestemata !

N-a trecut mult şi a apărut călugărul, care s-a adresat cu seninătate lui Jia Mu :

— Mulţumită bunătăţii voastre au putut să vadă cu toţii piatra fratelui Baoyu şi doresc să vă exprime supunerea lor. Deoarece nici unul din fraţii mei întru credinţă nu are daruri potrivite, au hotărît să v-aducă în semn de preţuire obiecte de rit, cu ajutorul cărora ei îşi propovăduiesc învăţătura. De bună seamă că între ele nu se află nimic de preţ, dar dacă nu vă împotriviţi, măcar fratele Baoyu să-şi aleagă ceea ce-i place, iar restul, dacă vrea, poate să le dea celorlalţi.

Jia Mu s-a uitat pe tipsie. Erau podoabe de aur în formă de semisferă, semicercuri de jad, cîrje *rui*, lamele cu urări de prosperitate, încrustate cu pietre nestemate, cioplite fin şi lustruite încît deveniseră sclipitoare. Cu totul se aflau pe tavă vreo patruzeci-cincizeci de obiecte.

— Ce neadevăr ! l-a certat Jia Mu pe călugăr. Cum de au monahii asemenea rarităţi ? De ce nu mi-ai spus ? N-am să pot nicidecum să iau un asemenea obiect.

— N-au vrut decît să vă arate supuşenia lor, a zis cu smerenie călugărul. Cum aş putea să mă amestec ? Dacă nu doriţi să primiţi darurile lor, mărită stăpînă, nu voi mai fi socotit demn de tagma daoistă.

Jia Mu a cedat, hotărîndu-se să primească darurile.

— Nu se cade să refuzi, bunică, dacă stăruie atît părintele Zhang, a zis Baoyu. Mie nu-mi sînt de trebuinţă, aşa c-ar fi mai bine să porunceşti să se împartă sărmanilor.

— E cel mai înţelept lucru ! a încuviinţat bătrîna Jia Mu.

Dar călugărul s-a împotrivit :

— Chiar dacă aici nu sînt lucruri scumpe şi chiar dacă fratele Baoyu doreşte să săvîrşească o faptă bună, nu trebuie să faceţi aşa ceva. Nici săracii n-au ce face cu obiectele de rit ! Şi cine poate şti în ce mîini vor ajunge ! S-ar putea să le pîngărească ! Dacă ţineţi să vă arătaţi mila, de ce să nu daţi bani ?

— Prea bine ! s-a supus Baoyu. Cu mîna mea voi împărţi mîine celor săraci.

Zicînd aceasta, porunci slujitorilor săi să primească darurile. După aceea, călugărul Zhang a plecat. Între timp Jia Mu şi ceilalţi s-au urcat în foişorul cel mai de seamă, în timp ce Feng Jie a ales turnul de răsărit. Oameniii, care trebuiau să rămînă prin apropiere, să poată fi chemaţi în caz de nevoie, s-au adunat în turnul de apus. Peste puţin timp a urcat în foişor şi Jia Zhen. El a spus lui Jia Mu :

— Am tras la sorţi şi-am hotărît ca serbarea să înceapă cu piesa : *Şarpele alb*.

— Despre ce-i vorba ? a vrut să ştie Jia Mu.

— Povesteşte cum s-a întemeiat dinastia lui Han Gaozu [1], care a tăiat capul şarpelui alb şi s-a urcat pe tron, a răspuns Jia Zhen. După aceea vor fi jucate anumite părţi din piesa : *Patul plin cu plăcuţe de bambus*.

Jia Mu şi-a arătat mulţumirea.

— A doua piesă va fi ca şi prima, de îndată ce-aţi tras la sorţi ! a zis Jia Mu.

Apoi a întrebat care va fi cea de a treia.

— A treia va fi *Visul din Nanke*, a răspuns Jia Zhen.

Jia Mu a tăcut. Atunci Jia Zhen a coborît să dea ultimele porunci. După aceea a început serbarea.

Baoyu s-a aflat tot timpul în preajma lui Jia Mu, a cerut să i se dea tipsia adusă de călugăr, şi-a prins la gît nestemata şi, fiindcă n-avea altceva de făcut, a înce-

[1] Este vorba de Liu Bang (247—195 î.e.n.), mărunt funcţionar civil în ţinutul natal Peixian, azi în provincia Jiangsu, vestită căpetenie a răscoalelor ţărăneşti de la sfîrşitul dinastiei Qin (221—206 î.e.n.). Pentru bravurile sale militare este răsplătit de generalul Xiang Yu cu titlul de principe teritorial, dar Liu Bang, nemulţumit doar cu atît, îşi ucide protectorul, unifică toate regiunile ţării şi se declară împărat sub numele Han, Gao Zu (206—195 î.e.n.), dinastia Han (206 î.e.n.—220), întemeiată de el, fiind una dintre cele mai prospere din antichitatea chineză.

put s-aleagă lucrurile de pe tipsie şi să i le arate, unul cîte unul, lui Jia Mu.

Pe neaşteptate, Jia Mu a observat între ele un *gilin*[1] turnat în aur curat, cu capul împodobit cu pene de zimorod ; l-a luat din mîna lui Baoyu şi a întrebat rîzînd :

— Parcă-am mai văzut ceva asemănător la unul din copii ? !

— Da ! s-a gîndit să răspundă Baochai, un astfel de *gilin* are Shi Xiangyun, numai că al ei este ceva mai mic.

— Xiangyun ! a exclamat Jia Mu.

— Cum aşa ? s-a mirat Baoyu. Xiangyun a fost la noi de atîtea ori, dar eu nu i l-am văzut.

— Sorei Baochai nu-i scapă nimic, a zis zîmbind Tanchun, pe cînd ţie...

— N-o fi chiar aşa, a remarcat rîzînd Daiyu ; se pare însă că într-adevăr este foarte atentă să vadă ce poartă fiecare.

Baochai s-a făcut că n-aude ce spune Daiyu.

Aflînd că Xiangyun are un obiect asemănător, Baoyu s-a uitat în jos şi l-a ascuns repede în sîn. Dar şi-a dat seama că ceilalţi ar putea să bănuiască de ce l-a oprit, aşa că a continuat să se uite la celelalte lucruri. Dar nimeni nu observase. Numai lui Daiyu nu i-a scăpat gestul şi a dat din cap încurajîndu-l.

Baoyu s-a simţit stingherit şi a scos *gilin*-ul fără grabă din sîn, zicînd către Daiyu :

— E tare nostim ! Dacă-ţi place, ţi-l dau ţie. Cum te-ntorci acasă, îl prinzi de-un şnur şi-l porţi !

— Ce-ţi mai trece prin cap ! l-a înfruntat Daiyu.

— Nu-i nimic, dacă pe tine nu te-ncîntă, am să-l opresc pentru mine ! a conchis Baoyu.

Şi a vîrît fără grabă *qilin*-ul în sîn. În clipa aceea au intrat pe uşă doamna Yu, soţia lui Jia Zhen, şi doamna Hu, soţia lui Jia Rong, care au salutat-o după rit pe Jia Mu.

— Voi aici ? s-a mirat Jia Mu. Eu am venit fiindcă n-am avut ce face !

Dar nici n-a rostit bine vorbele, că din prag s-a şi anunţat :

— Au venit trimişi din partea generalului Feng Ziying. Se ştie că familia Jia face slujbă la templu şi

[1] Vezi nota, p. 112.

s-au gîndit să vă aducă în dar arome, ceai, porci, berbeci şi bucate alese.

Cînd a aflat Feng Jie, a alergat la Jia Mu rîzînd.

— Ce noroc! Nici nu mi-a trecut prin minte! Noi am venit aici de plăcere, iar oamenii au crezut că într-adevăr pregătim mari jertfe! Ne-au mai trimis şi daruri pe deasupra. Doar dumneata, bunică, porţi toată vina! Acum haide să răspundem acestei bunecuviinţe!

În clipa aceea două slujitoare din casa lui Feng Ziying au urcat în foişor şi i-au înmînat lui Jia Mu darurile. Nici n-au apucat să plece, că s-au şi ivit oamenii demnitatului Zhao. Aflînd că Jia Mu făcea slujbă în templu, toate neamurile mai apropiate ori mai depărtate, prietenii şi cunoştinţele s-au grăbit să-şi arate preţuirea.

— Noi n-am avut de gînd decît să ne mai destindem, a zis Jia Mu întristată. Iată ce zarvă s-a iscat.

Cu toate că a rămas o zi în templu, cînd s-a întors acasă Jia Mu a hotărît să nu mai meargă şi a doua zi.

— Ai intrat în horă, trebuie să joci! i-a spus Feng Jie. Dacă am pus oamenii pe jar, cel puţin să ne veselim cum se cuvine!

Trebuie să vă spunem că Baoyu era foarte nemulţumit pentru că daoistul Zhang vorbise despre însurătoarea sa; de aceea, cînd s-a întors acasă, a declarat în auzul tuturor:

— Să nu-l mai văd, de acum încolo, pe acest călugăr!

Nimeni n-a înţeles care putea să fie pricina supărării sale. Lin Daiyu nu s-a simţit bine cînd s-a întors de la templu, iar Jia Mu a mărturisit că nu-i mai trebuie distracţie. Atunci Feng Jie s-a pregătit să se ducă singură.

Cît timp Daiyu a zăcut, Baoyu n-a avut linişte şi alerga mereu s-o vadă, tremurînd neîncetat de teamă ca nu cumva să i se întîmple vreun rău.

Daiyu îl îndemna:

— De ce stai acasă? Mai bine te-ai duce la templu!

Era nemulţumit de faptul că daoistul Zhang avusese îndrăzneala să pomenească de însurătoarea lui, aşa că pentru nimic în lume nu voia să se ducă la templu. Auzindu-i vorbele, s-a gîndit cu mîhnire: „Pot să-i iert pe toţi cei care nu ştiu ce se întîmplă în sufletul meu,

dar ea de ce mă ia în deridere ?" Şi se neliniştea tot mai mult. Dacă s-ar fi aflat altcineva în faţa sa decît Daiyu, şi-ar fi dat frîu liber mîniei. Dar aşa a lăsat capul în jos şi a zis :

— Ce mult aş fi dorit să te pot înţelege ! Acum se pare că nu mai este nimic de făcut !

— Înseamnă că dacă doreşti, poţi să mă înţelegi ? a întrebat Daiyu rîzînd cu răceală. Desigur, îmi dau seama că nu sînt ca altele, să mă pot potrivi cu tine !

Atunci, Baoyu s-a aplecat deasupra ei şi a privit-o în adîncul ochilor :

— Nu-nseamnă că prin vorbele astea, cu sufletul liniştit, arunci blestemul pe capul meu ?

La-nceput, Daiyu n-a înţeles prea bine ce-a vrut să spună.

— N-am făcut ieri legămînt pentru acelaşi lucru ? a continuat Baoyu. De ce aduci din nou vorba despre asta ? Ştiindu-mă tulburat, te vei simţi mai bine ?

De-abia acum Daiyu şi-a amintit discuţia care avusese loc c-o seară-nainte. Ruşinată, a-nceput să plîngă.

— Cerul să mă bată şi să mă-nghită pămîntul dacă doresc să ţi se-ntîmple ceva rău ! a zis ea printre lacrimi. La ce mi-ar ajuta ? Te-nţeleg ! Ai venit la mine mîniat fiindcă daoistul ţi-a pomenit ieri de-nsurătoare. Ţi-e teamă că va putea schimba ce ţi-a hărăzit cerul.

În copilărie, Baoyu manifestase trăsături de caracter vrednice de dispreţ. Crescînd împreună cu Daiyu, amîndoi deprinseseră să-şi ghicească unul altuia simţămintele şi gîndurile. Acum, însă, cînd anii mai trecuseră şi citise diferite cărţi, Baoyu înţelesese cîte ceva despre legăturile dintre bărbat şi femeie, şi trăind tot timpul în preajma iatacurilor, atît din castelul lor cît şi al neamurilor, şi-a dat seama că nici o femeie nu se putea asemui cu Daiyu şi pentru aceasta el o iubea. Dar acum nu-i era la îndemînă să-şi deschidă pe faţă sufletul, şovăia, încît, sau era de o bună dispoziţie zgomotoasă sau, dimpotrivă, mîhnit, ca să încerce simţămintele tinerei fete.

La rîndul său Daiyu nu scăpa niciodată prilejul ca prin vorbe cu două înţelesuri ori prefăcătorie să-l pună la încercare. În felul acesta amîndoi se străduiau să se înţeleagă unul pe celălalt, ascunzîndu-şi adevăratele simţăminte şi gînduri, să se mintă, ca din minciună în min-

ciună s-ajungă la adevăr. Iată de ce între Daiyu și Baoyu se nășteau certuri provocate din te miri ce.

Și Baoyu cugeta: „Alții nu mă-nțeleg, dar oare nici tu nu vezi că toate gîndurile mele duc către tine? Nu numai că nu aflau la tine alinare, dar mă văd și batjocorit. Îndrept către tine cu supunere dragostea mea, iar ție nici nu-ți pasă de mine!"

La rîndu-i, Daiyu își spunea: „Știu că te gîndești la mine, și chiar dacă-n juru-ne se sporovăiește atît că sînt predestinați unul altuia cei care poartă aur și nestemate, tot nu le iei în seamă. Chiar dacă eu amintesc despre asta, tu te prefaci că nu auzi și-mi dai de înțeles că-ți sînt dragă și că toate gîndurile tale duc către mine. Dar de ce te superi cînd eu amintesc de ele? Bineînțeles, fiindcă tu nu uiți nici o clipă toate acestea și, știind cît de bănuitoare sînt, începi să te înfurii, ca și cînd m-ai fi mințit, ori m-ai fi neliniștit cu ceva".

Privind-o, Baoyu ar fi vrut să spună: „Mi-este totuna ce se va întîmpla cu noi doi; aș fi bucuros să înfrunt moartea pentru o clipă de dragoste, dacă ai fi în stare să mi te dărui. Pricepi oare că mi-e totuna ce se vorbește și că tu trebuie să te supui chemării mele apropiindu-te și nu îndepărtîndu-te de mine?"

La aceasta Daiyu ar fi răspuns: „Numai la tine să te gîndești, și mie mi-ar fi bine, dacă voi ști că ție îți este bine; iar dacă uiți de tine și veșnic te învîrtești în jurul meu, nu mă vei apropia de tine, ci dimpotrivă, vei sădi între noi vrajbă".

Preacinstite cititor, vei spune că între cei doi tineri era o comunitate de simțire? Chiar așa și este! Privindu-i cum își ies din fire și după aceea cum nădăjduiesc să se apropie, te poți gîndi că tinerii mei se îndepărtează unul de celălalt. Pentru moment, iubirea ascunsă care-i tulbură pe Baoyu și Daiyu este destul de greu de prins, și de aceea mă voi opri doar asupra frumuseții lor exterioare.

Cînd a auzit-o pe Daiyu spunînd că a fost predestinată de soartă căsătoria lui, Baoyu, pierzîndu-și stăpînirea de sine, și-a smuls fără nici o vorbă nestemata de la gît și a azvîrlit-o cu înverșunare, țipînd:

— Prostii! Te fac fărîme și-am terminat povestea!

Dar cum piatra era nemaipomenit de tare, chiar și

aruncată cu atîta putere a rămas neştirbită. Baoyu a căutat prin casă vreun obiect dur ca s-o poată sfărîma.

— Ce vrei să faci ? l-a întrebat Daiyu printre lacrimi. Pe mine zdrobeşte-mă, mai bine !

Şi s-a iscat atîta gălăgie, încît au intervenit Zi Juan şi Xue Yan să-i liniştească, încercînd să-i ia nestemata lui Baoyu. Dar cum nu au izbutit şi cum toată zarva devenise îngrijorătoare, s-au simţit nevoite s-alerge după Xiren. Aceasta a apărut numaidecît şi, c-o dibăcie neobişnuită, i-a smuls piatra.

— Vreau să distrug un lucru care îmi aparţine, ce vă priveşte pe voi ? a răcnit la ele Baoyu.

Faţa îi era galbenă de mînie, ochii i se holbaseră, sprîncenele-i tremurau. Xiren nu-l mai văzuse niciodată într-o asemenea stare. L-a prins liniştită de mînă şi a zis rîzînd :

— Piatra n-are nici o vină că te cerţi cu domnişoara. De ce vrei s-o spargi ? Îţi închipui ce ar simţi verişoara ta dacă din pricina ei ai sfărîma nestemata ?

Daiyu, care plînsese tot timpul, a înţeles din vorbele lui Xiren că aceasta îi cunoştea simţămintele şi în acelaşi timp i s-a părut că între Xiren şi Baoyu există o mare apropiere. Gîndul acesta a tulburat-o într-atît, încît i s-a făcut rău. Zi Juan i-a întins repede batista, iar Xue Yan s-a repezit şi a sprijinit-o pînă la pat.

— Chiar dacă vă supără ce vă spun, domnişoară, trebuie mai întîi să vă îngrijiţi sănătatea, i-a reproşat Zi Juan. Altfel zadarnic luaţi leacurile ! Ce-ar spune stăpînul Baoyu dacă v-aţi îmbolnăvi din nou ?

Cuvintele lui Zi Juan l-au impresionat pe Baoyu. În clipa aceea a privit-o : faţa i se îmbujorase, pe frunte-i apăruseră broboane de sudoare, lacrimile îi şiroiau pe obraji, trupul era scuturat de plîns.

Baoyu tresări. „Se află într-o asemenea stare, gîndi, încît bucuros aş lua chinul asupra mea."

Şi, fără să vrea, a lăcrimat. Buna Xiren, care-i vedea pe amîndoi plîngînd, nu ştia ce să facă. L-a prins pe Baoyu de mînă şi văzu că era rece ca gheaţa. Ar fi vrut să-l mîngîie, dar se temea c-o să-l înfurie şi mai mult ; afară de aceasta, nu se îndura să se arate aspră nici cu Daiyu. Xiren, ca toate fetele simţitoare, a izbucnit, la rîndu-i, în plîns.

Zi Juan a aruncat batista și a-nceput să agite evantaiul. Cînd i-a observat pe toți, au podidit-o și pe ea lacrimile. Toți patru plîngeau împreună.

Xiren a fost prima care și-a recăpătat stăpînirea de sine și, zîmbind, i-a spus lui Baoyu :

— Bineînțeles că poți să faci ce vrei cu un lucru care îți aparține, dar gîndește-te cine ți-a făcut șnurul cu franjuri de care-i prinsă, și-ai să vezi că n-ai de ce te supăra cu domnișoara Lin Daiyu.

Cînd a auzit Daiyu vorbele ei, a apucat o foarfecă și, nețininînd seama că era atît de slăbită, s-a ridicat de pe pat vrînd să taie șnurul. Xiren și Zi Juan au căutat s-o împiedice, dar șnurul a căzut jos făcut bucățele.

— Zadarnic îmi risipesc puterile, a spus ea printre lacrimi, oricum e de prisos. O să-i facă acum altcineva un șnur mai bun ca al meu.

— Ce-ați făcut ? a țipat Xiren, luîndu-i din mînă nestemata. Vina-ntreagă n-o port decît eu, nu trebuia să vorbesc.

— Poți să-l tai ! a zis Baoyu întorcîndu-se către Daiyu. Nu mă tulbură atît de mult acest gest al tău, fiindcă și-așa n-am de gînd să mai port nestemata.

Cînd a izbucnit cearta și bătrînele slujitoare împreună cu doicile au văzut-o pe Daiyu plîngînd și pe Baoyu gata să-și sfarme piatra, toate au fost cuprinse de spaimă. Temîndu-se, au hotărît să le anunțe pe Jia Mu și doamna Wang de ceea ce se întîmplă.

Spaima lor și graba cu care alergaseră, le-au tulburat adînc pe Jia Mu și doamna Wang. Neștiind despre ce e vorba, s-au dus în grădină. Cînd le-a văzut, Xiren a privit-o mustrător pe Zi Juan, ca și cînd ar fi vrut să spună : „La ce bun le-ai mai înfricoșat și pe ele" ? Zi Juan credea că Xiren provocase totul și era nemulțumită. Jia Mu și doamna Wang i-au văzut pe Baoyu și Daiyu stînd posomorîți, tăcuți și însingurați. Cum la întrebările lor nici unul n-a răspuns nimic, ele au dat vina pe Xiren și Zi Juan.

— V-ați lenevit de-a binelea și nu mai aveți grijă de ei ! La o astfel de ceartă voi stați ca și cum nici nu v-ar păsa ! De ce nu i-ați despărțit ?

Le-au ocărît cît au putut, dar fetele n-au scos o vorbă. Apoi Jia Mu l-a luat pe Baoyu și totul a părut că se liniștește.

A mai trecut o zi. În sfîrşit, a venit şi ziua onomastică a lui Xue Ban. Cu acest prilej s-a pregătit un mare banchet, cu jocuri de teatru şi toţi membrii familiei Jia s-au dus acolo. Baoyu, care încă nu se văzuse cu Daiyu după ultima lor ceartă, era abătut. N-avea nici un chef să vadă spectacolul. De aceea, spunînd că nu se simte bine, a rămas acasă.

În ceea ce-o priveşte pe Lin Daiyu, ea aproape îşi revenise şi ar fi putut, prea bine, să se ducă la petrecere, însă aflînd că Baoyu nu vine, se gîndi : „Îi place atît de mult să bea şi să vadă jocurile, dar a renunţat ! Fără-ndoială, fiindcă alaltăieri ne-am certat. Şi a aflat că n-aş vrea să merg la Xue Ban. N-ar fi trebuit să-i tai şnurul de la nestemată ! Dacă nu va mai vrea s-o poarte, va trebui să i-o agăţ eu la gît. Atunci n-o va mai smulge".

Astfel, Daiyu regreta la rîndul ei cele întîmplate.

Jia Mu observase că ei sînt supăraţi unul cu celălalt şi hotărîse să-i ia pe amîndoi în vizită, sperînd că dacă se vor întîlni, totul va trece. Dar nu s-a aşteptat pentru nimic în lume că amîndoi vor refuza să meargă.

Jia Mu a spus nemulţumită :

— Se vede că asta-i o pedeapsă pe capul meu, pentru păcatele săvîrşite în tinereţe, de trebuie să fiu tot timpul neliniştită din cauza acestor copii. Bine spune proverbul : „Soarta întotdeauna îi adună pe oamenii care se duşmănesc". Cînd voi închide ochii şi mi se va tăia pentru veşnicie răsuflarea, n-au decît să se certe cît or vrea, că-mi va fi totuna dacă n-am să-i mai văd şi n-are să mă mai doară sufletul pentru ei. Ce păcat că moartea nu vine să mă ia mai repede !

Aceste cuvinte au ajuns din întîmplare la urechile lui Baoyu şi Daiyu. Nu mai auziseră pînă atunci că „soarta întotdeauna îi adună pe oamenii care se vrăjmăşesc între ei", aşa că s-au străduit să afle tîlcul acestor cuvinte şi fără de voie au lăcrimat.

Dar nici aşa nu se vedeau unul cu celălalt. Daiyu plîngea în Pavilionul Rîului Xiaoxiang, cu faţa în bătaia vîntului, iar Baoyu ofta în Grădina rozelor fermecătoare, cu faţa îndreptată către lună. Nu degeaba se spune că „oamenii trăiesc care încotro, dar un singur dor le sălăşluieşte în suflet". Silindu-se să nu-l scoată din nou din fire pe Baoyu, Xiren i-a spus :

— Oricum, dacă ar fi să găsim un vinovat în toată cearta asta, acela nu ești decît tu. Cînd nu știu care din fete nu se purta cuviincios cu verișoarele și surorile tale, sau cînd bărbații înjurau femeile, tu însuți îi mustrai pentru că nu aveau nici un dram de prețuire pentru ele. Cum de-ai ajuns asemenea lor ? Mîine sîntem în cinci, se termină sărbătorile, și dacă voi mai stați învrăjbiți unul pe celălalt, stăpîna bătrînă se va supăra și mai rău și nici unul din noi nu va fi liniștit. Ascultă-mă pe mine ! potolește-ți mînia, mergi să-i ceri domnișoarei iertare ; totul se va sfîrși ! Oare nu-i și pentru tine mai bine ?

Baoyu a stat în cumpănă, neștiind dacă trebuie ori nu să-i urmeze sfatul.

Dacă vreți să aflați ce s-a petrecut mai departe, citiți capitolul următor.

CAPITOLUL 20

În care se povestește cum s-a folosit Baochai de pierderea evantaiului, ca să facă două observații usturătoare și cum, cufundată în gîndurile sale, Chun Lin a desenat pe pămînt hieroglifa qiang

YING ER

LIN DAIYU regreta cele întîmplate, dar nu găsea nicidecum prilejul să se împace cu Baoyu, de aceea ziua-ntreagă stătea posomorîtă.

Zi Juan o dojenea atentă :

— Ar fi trebuit să fii ceva mai înțelegătoare cu el, domnișoară ; spre deosebire de ceilalți, îi cunoști firea. Oare nu știi că a mai făcut de-atîtea ori scandal pentru piatra asta ?

— Ei ! a făcut Daiyu. Ce înseamnă această mustrare ? Cum să fi fost mai înțelegătoare ?

— N-ar fi trebuit, pentru nimic în lume, să tai șnurul de la nestemată ! a urmat Zi Juan. Oare gestul acesta nu adeverește că Baoyu n-are decît o parte din vină și cea mai mare parte cade asupra dumitale ? El se poartă atît de frumos, și de fiecare dată se iscă certuri și zîzanie, numai fiindcă ești mofturoasă și-i răstălmăcești orice vorbă.

Daiyu ar fi vrut să-și arate nemulțumirea, dar în clipa aceea în curte s-au auzit pași. Zi Juan a ascultat și apoi a zis :

— Fără-ndoială că e Baoyu. O fi venit să-ți ceară iertare.

— Să nu deschizi ! a țipat Daiyu.

— Din nou greșești, a stăruit Zi Juan. Astăzi este zăpușeală afară și dacă stă prea mult în soare s-ar putea să-i facă rău. Cum să nu-l primești ?

Spunînd acestea, a ieșit să descuie ușa. Într-adevăr, era Baoyu. Zi Juan a zis :

— Credeam că nu veți mai trece pragul casei noastre ! Ați venit așa, pe neașteptate...

— V-aţi învăţat să daţi prea mare însemnătate tuturor nimicurilor! a rîs Baoyu. De ce vin fără să fi' anunţat? Chiar mort dac-aş fi, sufletul meu tot ar trece pe-aici de-o sută de ori pe zi! Cum se mai simte surioara?

— Trupul e sănătos, dar sufletul, nu! Supărarea încă mai stăruie.

— Înţeleg! Dar de ce toate astea?

Cînd a intrat, a găsit-o pe Daiyu plîngînd.

Lui Daiyu nici nu i-ar fi trecut prin minte să plîngă, dar văzîndu-l pe Baoyu, dintr-o dată sufletul i s-a impovărat şi pe neaşteptate au podidit-o lacrimile.

— Cum te simţi, surioară? a întrebat Baoyu zîmbind şi apropiindu-se de patul ei.

Daiyu şi-a şters lacrimile. El s-a aşezat cu grijă pe marginea patului.

— Ştiu că eşti supărată pe mine. Am venit fiindcă nu vreau ca nimeni să-şi închipuie că noi doi am putea fi certaţi, iar dacă ar vrea cineva să ne şi împace, n-ar însemna atunci că noi sîntem nişte străini, că nu simţim nimic unul pentru celălalt? Dacă vrei, bate-mă, înjură-mă, fă-mi ce-ţi trece prin minte, numai nepăsătoare să nu fii!

În timp ce-i vorbea, Baoyu îngîna întruna: „surioară bună", „scumpă surioară".

La început Daiyu a vrut să-l întîmpine cu răceală, dar cînd l-a auzit spunînd „nu vreau să dau prilej nimănui să-şi închipuie că noi doi am putea fi certaţi" şi „n-ar însemna atunci că noi sîntem nişte străini, că nu simţim nimic unul pentru celălalt", a ştiut că ea înseamnă pentru el mai mult decît toate fetele pămîntului, şi din nou a izbucnit în plîns.

— Nu trebuie să mă mîngîi! De-acum nu voi mai îndrăzni să m-apropii de tine! a murmurat Daiyu. Gîndeşte că nu mai sînt!

— Unde poţi fi altundeva? a întrebat-o Baoyu zîmbind.

— Acasă la mine.

— Te voi urma, a fost de părere Baoyu.

— Şi dac-am să mor?

— M-aşteaptă sihăstria!

La aceste cuvinte Daiyu şi-a înclinat capul, şoptind:

— Credeam că mă vei urma. Dar ce tot spui? În casa voastră sînt atîtea fete: şi mai mari şi mai mici,

Cîte vieți ar trebui să ai, ca să te faci călugăr după moartea fiecăreia dintre ele ? N-ar fi de mirare să le vorbești tuturor astfel.

Baoyu și-a dat seama că trebuie să tacă. Și s-a simțit rușinat.

Daiyu, stînjenită, l-a cercetat pe furiș. Suspinînd, n-a mai putut rosti un cuvînt și, văzînd cît este de mîhnit, i-a atins fruntea cu degetul și i-a zis :

— Cine-mi ești !...

Apoi și-a șters lacrimile.

Baoyu vorbise numai cu gînduri bune, dar lucrurile luaseră altă întorsătură și a tăcut. Cînd ea l-a atins cu degetul pe frunte, a tresărit așa tare, că fără să vrea a început să plîngă.

Daiyu, văzînd că el își ștergea lacrimile cu mînecile de mătase fină, de un castaniu sclipitor, și-a dus mîna cu batista la ochi, iar pe cealaltă a întins-o după batista aruncată pe pernă și i-a întins-o.

Baoyu, uscîndu-și lacrimile, s-a apropiat de Daiyu și i-a prins mîna :

— Nu mai plînge ! Lacrimile tale-mi sfîșie inima ! Hai să mergem, ne-așteaptă bunica !

— Trebuie să sfîrșim odată ! a strigat ea smucindu-și mîna. Ești destul de mare, dar și destul de nerușinat, încît uiți ce înseamnă bunăcuviința.

Nici nu și-a sfîrșit bine vorba că s-a și auzit un glas foarte aproape.

Neașteptîndu-se Baoyu și Daiyu au tresărit, și întorcîndu-se repede către ușă, au văzut-o pe Feng Jie.

— Bunica e supărată foc și-și blestează zilele ! a spus Feng Jie. Mi-a cerut să vin și să vă împac. Am încercat s-o liniștesc, spunîndu-i că totul e un fleac și că-n două-trei zile vă veți împăca singuri. Dar n-a vrut s-audă. N-am avut încotro și am venit să văd acum că totul e-așa cum mi-am închipuit. Fiindcă n-aveți motive să vă dușmăniți, trei zile o duceți bine, ca după aceea, două să vă certați. Cu cît creșteți, cu atît sînteți mai copilăroși ! De ce ieri vă priveați ca doi cocoși furioși, iar astăzi bociți ținîndu-vă de mînă ? Haideți la bunica și liniștiți-o !

Spunînd acestea, Feng Jie a prins-o pe Daiyu de mînă îndreptîndu-se spre uşă. La ieşire Daiyu şi-a întors capul s-o strige pe una din fete, dar nu se zărea nici una din ele.

— Ce-ai cu ele ? a-ntrebat-o Feng Jie. Dacă-s eu cu tine, e de-ajuns !

Şi-au continuat drumul, urmate de Baoyu. Curînd au pătruns în grădină, apoi la Jia Mu. Feng Jie a intrat înăuntru şi a zis rîzînd :

— Ţi-am spus eu că n-ai de ce să te nelinişteşti din cauza lor ! Cînd am intrat la ei, tocmai îşi cereau iertare şi se ţineau aşa de strîns de mînă, de n-ai mai fi putut să-i desfaci. Ar fi fost tot la fel de greu să-l smulgi pe unul de lîngă celălalt, ca şi cum ai încerca să scapi porumbelul din ghearele uliului. Ce nevoie mai era de mine ?

Auzind-o, toţi cei de faţă au izbucnit în hohote. Între ei se afla şi Baochai. Daiyu nu s-a uitat la nimeni şi nici n-a scos nici un cuvînt, în schimb s-a aşezat lîngă Jia Mu, aproape îmbrăţişînd-o.

Neştiind ce să spună Baoyu s-a adresat lui Baochai :

— De ziua fratelui tău mi-a fost atît de rău, încît nu numai că n-am putut să vin să-l felicit, dar nici măcar darurile nu i le-am trimis. El nici n-o fi ştiut că sînt bolnav, şi-o fi închipuit că într-adins nu l-am vizitat. Te rog, surioară, arată-i adevărul.

— E de prisos, a zis Baochai. Chiar şi dacă n-ai fi vrut să vii, n-aş fi îndrăznit să-ţi amintesc. Dar acum cînd ştiu c-ai fost bolnav, ce pot spune ? Voi verii sînteţi mereu împreună şi dacă apare între voi îndoiala, nu poate fi decît un semn al înstrăinării.

— Dacă tu mă-nţelegi, înseamnă că totul e bine, a zis Baoyu, după care a continuat : Cum se face că nu te-ai dus la spectacol ?

— Am fugit de teama căldurii. Am urmărit două acte şi am venit să mă ascund aici ; oaspeţii încă n-au plecat.

Pe faţa lui Baoyu se citea tulburare, dar ca să se ascundă a vrut să fie zeflemitor :

— Nu-i de mirare, surioară, că semeni atît de bine cu Yang Guifei. Numai că, după părerea mea, tu eşti ceva mai plinuţă...

— S-ar putea să semăn cu Yang Guifei, păcat doar că n-am nici un frate care să semene cu Yang Guorong [1], i-a răspuns Baochai stînjenită.

Discuţia a fost întreruptă de apariţia lui Ying Er, care, negăsindu-şi nicăieri evantaiul, a venit s-o întrebe de el pe Baochai.

— Cred că mi l-a ascuns domnişoara Baochai ! a zis fata. Bună domnişoară, daţi-mi-l înapoi !

— Ce tot spui ? a ţipat la ea Baochai. De cîte ori m-ai văzut că-mi arde de glume cu tine ? Du-te şi întreabă fetele cu care cleveteşti şi chicoteşti toată ziua !

Ruşinată, Ying Er a plecat.

Baoyu, care din nou spusese ce nu se cădea şi încă în faţa atîtor oameni, se simţea descumpănit, mai ales că era acolo şi Daiyu. Ca să nu se arate, s-a apucat iar să glumească pe seama fetelor. Felul în care Baoyu vorbise cu Baochai, a făcut ca Daiyu să se simtă foarte mulţumită şi se gîndise chiar să intre în acest joc amuzant pentru ea ; dar, pe neaşteptate, a apărut Ying Er şi chipul tăios în care îi răspunsese Baochai acesteia a îndemnat-o să renunţe şi să-ntrebe numai :

— Surioară Baochai, spune-mi ce act din piesă ai văzut ?

Baochai citise mulţumirea pe faţa lui Daiyu şi i-a spus zîmbind :

— Actul în care Li Kui l-a jignit pe Song Jiang, după care i-a cerut iertare [2].

— Tu care cunoşti toate piesele clasice şi de azi, a zis Baoyu către Baochai, cum poţi să scapi din vedere numele actului, pomenind numai ce se povesteşte în el ? Actul acesta se numeşte *Implorarea pedepsei întru ispăşirea vinei.*

— Zici că se cheamă *Implorarea pedepsei întru ispăşirea vinei ?* A ! Da ! Tu care-i studiat antichitatea te

---

[1] *Yang Guifei*, pe nume Yang Yuhuan, favorita împăratului Tang Minghuang. (Li Shenqi) (712—756). *Yang Guorong*, fratele lui Yang Guifei, împuternicit teritorial în dinastia Tang, care, profitînd de influenţa surorii sale în faţa împăratului, a reuşit să pună mîna pe putere. La rîndul ei, Yang Yuhman, ca să ajungă favorită, şi-a ucis propria soră, pe Hu Guo furen, adorată de împărat ; pasiunea dintre Yang şi împărat, devenită legendară, rămîne unul dintre motivele literare de mare circulaţie.

[2] *Li Kui* şi *Song Jiang*, personaje din romanul *Pe malul apei* de Shi Naian (1296—1370).

şi pricepi să „implori pedeapsa întru ispăşirea vinei". Eu nici măcar atîta nu ştiu !

Baoyu şi Daiyu, care purtau rana-n suflet, auzind acest răspuns, s-au înroşit pînă-n vîrful urechilor.

Feng Jie nu înţelesese nimic din această discuţie, şi privindu-i mirată a întrebat :

— Care din voi mănîncă ghimbir necopt pe căldura asta ?

Neînţelegînd nimic, toţi au rămas nedumeriţi :

— Ghimbir necopt ? Nu mănîncă nimeni...

— Atunci de ce înfăţişarea asta amară ? a întrebat Feng Jie trecîndu-şi mîna peste obraji.

Baoyu şi Daiyu s-au simţit şi mai stînjeniţi. Baochai ar fi vrut să mai adauge ceva, dar a băgat de seamă că Baoyu se pierduse cu totul şi a tăcut, zîmbind. Toţi cei de faţă au izbucnit în rîs. Curînd Baochai şi Feng Jie au plecat, iar Daiyu i-a spus lui Baoyu ;

— Iată, ai dat şi peste oameni mai răi ! Ai văzut acum că pe lume nu toţi sînt atît de sinceri ca mine, să se străduiască să-i înţeleagă pe ceilalţi şi să vorbească numai ceea ce le-ar putea face plăcere ?

Agerimea lui Baochai şi-aşa îl derutase pe Baoyu ; de aceea întrebarea lui Daiyu n-a făcut decît să-i sporească neliniştea. Ar fi vrut să-i răspundă, dar, temîndu-se c-o va supăra din nou, s-a reţinut şi, după o clipă de tăcere, s-a ridicat şi a plecat.

Era o zi dogoritoare, micul dejun luase sfîrşit, stăpînii şi slugile, ostenite, plecaseră care-ncotro, să se odihnească. Baoyu, cu mîinile la spate, hoinărea fără ţintă. În jur domnea o tăcere de mormînt.

A mers către apus ocolind o sală şi nimeri în curtea lui Feng Jie. Ajungînd la poarta zăvorîtă, Baoyu şi-a amintit dintr-o dată că-n zilele de zăduf Feng Jie obişnuia să doarmă cîte un ceas, două, aşa că n-avea cum să intre. Atunci a pătruns printr-o portiţă lăturalnică, îndreptîndu-se către casa doamnei Wang. Acolo a dat peste cîteva fete care moţăiau cu acul în mînă. Doamna Wang dormea înăuntru, pe un pat răcoros din împletitură de bambus. Lîngă ea se afla Jin Chuan, care îşi masa picioarele şi se uita într-o parte cu ochi somnoroşi. Baoyu s-a apropiat binişor şi-a tras-o de cercel. Speriată, Jin Chuan a făcut ochii mari.

— Ești ostenită ? a-ntrebat-o Baoyu rîzînd.
Jin Chuan și-a înăbușit rîsul, făcîndu-i semn cu mîna să se îndepărteze, și a închis din nou pleoapele. Baoyu s-a uitat la mamă-sa care dormea, apoi, scoțînd din trăistuță cîteva turte proaspete și aromate, le-a întins lui Jin Chuan la gură. Fata a-nceput să mestece fără să deschidă ochii. Baoyu a apucat-o iarăși de mînă și-a întrebat-o încetișor :

— Ce-ar fi dacă i-aș spune mamei să mi te dea mie și să fim mereu împreună ?

Jin Chuan n-a răspuns nimic.

— Cum se va trezi mama, am să-i și spun, a continuat Baoyu.

Jin Chuan și-a deschis puțin cîte puțin ochii și, împingîndu-l ușurel, a zis :

— De ce te pripești ? Oare nu știi vorba : „agrafa de aur chiar și-atunci cînd cade-n fîntînă este tot a aceluia care-a scăpat-o ?“ Mai bine nu te mai lega de mine ; du-te în partea de răsărit a castelului și ia-ți-o pe Cai Yong din mîinile lui Jia Huan.

— Ce am eu cu ea ? a rîs Baoyu. Eu pe tine te vreau !

În această clipă s-a trezit doamna Wang, care a lovit-o pe Jin Chuan și a început s-o ocărască :

— Ființă scîrboasă ! De-astea îl înveți tu ?

Baoyu s-a făcut nevăzut. Obrazul îi ardea lui Jin Chuan ca para, dar fata n-a îndrăznit să scoată o vorbă.

Cum au aflat că stăpîna s-a trezit, celelalte au năvălit în cameră.

Doamna Wang a chemat-o pe Yu Chuan la ea și i-a poruncit :

— Spune-i mamei tale să vină s-o ia acasă pe soră-ta.

Auzind, Jin Chuan a căzut în genunchi, implorînd-o pe doamna Wang :

— N-am să mai fac ! Bateți-mă, omorîți-mă, dar numai nu mă alungați, fie-vă milă ! V-am slujit zece ani, stăpînă, și dacă mă izgoniți, cum am să mai privesc eu în ochii oamenilor ?

Doamna Wang era o femeie blîndă și n-a atins nici măcar o dată servitoarele. Dar acum n-a mai putut să-și stăpînească mînia, a lovit-o și a ocărît-o. Doamna Wang a rămas neclintită în hotărîrea ei și a poruncit mamei acesteia — bătrîna Bai — să și-o ia acasă. Acoperită de rușine și defăimată, Jin Chuan a plecat de la castel.

Baoyu o luase la sănătoasa ajungînd în Grădina rozelor fermecătoare. Prin preajmă nu se simțea nimeni ; pe boltă ardea soarele dogoritor ; pomii își așterneau umbra peste pămînt și-n urechi stăruia glasul greierilor. Baoyu înainta cu grijă prin grădină, cînd deodată, lîngă grilajul rozelor, auzul i-a fost împresurat de niște sunete : nu era nici bocet și nici geamăt. S-a oprit și-a ascultat : fără-ndoială se afla cineva după grilaj.

Întîmplarea aceasta se petrecea în luna mai, cînd rozele înfloriseră abundent. Baoyu a dat binișor la o parte tufele și s-a uitat printre gratii. O fată sta jos ; ținea-n mînă o agrafă de păr și suspinînd încetișor, scrijelea cu ea pămîntul.

„Nu-i cumva una ce seamănă cu sprîncenata care-a venit să îngroape flori ?" și-a zis Baoyu.

Tot privind-o, a zîmbit și a spus ca pentru sine : „Dacă într-adevăr are de gînd să-ngroape flori, atunci i se potrivește vorba : «Și Dong Shi și-a încruntat sprîncenele» [1]. Ar fi prea de tot !" Baoyu ar fi vrut s-o strige și s-o-ntrebe : „De ce-o imiți pe domnișoara Lin Daiyu ?" Atunci și-a dat seama că fata este necunoscută și că nu făcea parte din cele ce trăiau la castel, cum bănuise, ci era una dintre cele douăsprezece comediante care fuseseră la ei în ziua vizitei lui Yuanchun. Nicicum nu-și mai putea aminti ce anume rol jucase : de tînăr, de tînără, de ingenuă ori de clovn.

Baoyu și-a mușcat limba și-a gîndit mai departe : „Bine că am tăcut ! Numai de două ori am zis ce n-a trebuit și le-am supărat și pe Daiyu și pe Baochai ! N-are rost să mai fac o nouă gafă !"

Regreta doar că nu putea să-și amintească cine era fata aceasta. Tot privind-o, necunoscuta i-a adus în minte pe Daiyu : aceleași sprîncene stufoase și plăcute, aceiași ochi închiși pe jumătate, limpezi ca apa Fluviului Galben în zile de toamnă, aceeași față proaspătă și atrăgătoare. Baoyu o privea fără să-și poată lua ochii de la ea. Deodată și-a dat seama că fata nu făcea gropi pentru flori, ci scrijelea pămîntul cu agrafa scriind hieroglife. S-a uitat

---

[1] Legenda spune că Xi Shi, una din frumusețile antice, din cauză că era veșnic bolnavă, își încrunta sprîncenele, ceea ce-i dădea un plus de farmec. Dong lin nü, o fată cu care se-nvecina în partea de răsărit, o imita, încruntîndu-și la rîndul ei sprîncenele, dar fără rezultatul dorit. Vezi și nota 2, p. 77.

la mişcarea agrafei, străduindu-se să înţeleagă fiecare linioară, fiecare punct şi, numărînd, a observat că hieroglifa era compusă din optsprezece trăsături. Atunci a desenat şi el cu degetul în palmă aceleaşi trăsături şi a ghicit că ea scrisese hieroglifa *qiang* [1].

Baoyu s-a gîndit : „Stă între roze, cred că e tulburată şi are de gînd să facă versuri ; dar cum nu-i vine-n minte întregul vers şi-a zis să scrie pe pămînt primele hieroglife ca să nu le uite. Dar să văd ce va urma!"

Fata a continuat să scrijelească pămîntul cu agrafa. Dar oricît s-ar fi uitat Baoyu, nu vedea decît una şi aceeaşi hieroglifă.

Fata stătea aplecată lîngă grilaj, scriind întruna ; a desenat prima hieroglifă, apoi pe-a doua şi aşa nenumărate şi numai aceleaşi. Baoyu, aflat în spatele grilajului, o urmărea înnebunit la fiece mişcare.

„Negreşit are ceva pe suflet, s-a gîndit el. Cum poate avea oare o înfăţişare atît de plăpîndă şi să fie chinuită de simţăminte atît de puternice ? Păcat că nu o pot alina !"

Am spus că totul se petrecea la-nceputul verii, cînd se-adunaseră nori de ajuns ca să prevestească ploaia. Şi-ntr-adevăr, s-a iscat un vînt rece şi picăturile de ploaie au început să lovească în frunzele copacilor. Ele cădeau şi peste capul fetei, udîndu-i veşmintele.

„Plouă, i-a trecut prin minte lui Baoyu. E-atît de firavă, poate să răcească, dacă o pătrunde apa !"

— Ai scris destul ! i-a strigat el. Eşti udă leoarcă !

Fata a tresărit speriată şi a întors capul. Baoyu avea chip frumos, dar cum rozele erau dese, aproape că-i acopereau faţa, astfel că şi-a-nchipuit că-i vreo slujitoare de la castel. Nici nu i-a putut trece prin minte că era Baoyu.

— Mulţumesc, surioară, că mi-ai amintit că plouă, a zis ea rîzînd. Dar pe tine nu te udă ploaia ? Mai stai şi-ntr-un loc neacoperit !

— Eh ! a exclamat Baoyu, dîndu-şi de-abia acum seama că veştmintele îi erau complet ude.

— Într-adevăr ! a mai zis el privindu-se.

---

[1] *Qiang*, în limba chineză înseamnă roză. I se mai spune şi Qiangwei.

Spunînd acestea a apucat să alerge spre Grădina rozelor fermecătoare, cu toate că gîndurile îi erau pline de chipul fetei, care n-avea unde să se adăpostească de ploaie.

Trebuie să vă amintesc că a doua zi era sărbătoarea solstiţiului de vară şi de aceea Wen Guan, împreună cu celelalte comediante, primiseră învoirea să se plimbe prin Grădina priveliştilor încîntătoare. Bao Guan, care întruchipa personajul omului bun şi Yu Guan, care-l juca pe cel al femeii bune, se duseseră în Grădina rozelor fermecătoare să se distreze împreună cu Xiren şi celelalte fete. Acolo le-a surprins ploaia. Profitînd de aceasta, au acoperit toate şanţurile, ca apa să se scurgă în curte, au zăvorît poarta şi-au dat drumul raţelor şi altor păsări de apă, legîndu-le aripile ca să n-aibă cum zbura.

Xiren şi însoţitoarele ei stăteau pe terasă şi rîdeau fără nici o grijă. În clipa aceea Baoyu s-a apropiat de poartă şi-a bătut, dar fetele n-au auzit. Atunci el a început să bată cu putere.

— Cine e ? a întrebat Xiren mirată, netrecîndu-i prin minte că Baoyu se întorcea atunci. Nu deschidem nimănui !

— Sînt eu ! a zis Baoyu.

— Parc-ar fi vocea domnişoarei Baochai, a fost de părere She Yue.

— Prostii ! a contrazis-o Qing Wen. Ar veni ea pe ploaie ?

— Lăsaţi-mă ! Mă voi uita prin crăpături, a zis Xiren. Dacă trebuie să deschidem, vom deschide, doar n-o să lăsăm omul în ploaie.

Spunînd aceasta, a străbătut galeria pînă la poartă, s-a uitat afară şi l-a zărit pe Baoyu ud pînă la piele. S-a repezit să deschidă. Îi venea să rîdă, a deschis poarta, apoi ţinîndu-se cu mîinile de burtă, a-ntrebat scuturată de rîs :

— Cine şi-a putut închipui că se va întoarce stăpînul chiar acum ? Ce ţi-a venit să alergi pe un asemenea potop ?

Înfuriat din cale-afară, Baoyu se gîndise să-i dea un ghiont primei servitoare care-i va deschide. Aşa că, de îndată ce poarta s-a dat de perete, fără să ia seama cine se afla în faţa lui, crezînd că trebuia să fie altcineva, a izbit-o cît a putut cu piciorul în coastă. S-a auzit un vaiet.

— Secăturilor ! a-njurat el. Eu sînt bun cu voi, iar voi vă faceți de cap ! Vă mai găsiți să și rîdeți de mine ?

Ridicînd privirea a observat că fata care începuse să plîngă era Xiren.

— Ah ! a exclamat el. Tu erai ?

Xiren nu fusese încă înjurată și bătută de nimeni pînă atunci așa că în clipa cînd Baoyu s-a năpustit asupra ei, în văzul tuturora, de rușine, ar fi vrut s-o înghită pămîntul. O durea și se simțea jignită, dar ce putea să facă ? Înțelegînd că Baoyu nu pe ea voise s-o lovească, s-a hotărît să tacă și, străduindu-se, chiar a izbutit să zîmbească :

— Nu m-ai lovit. De ce nu mergi să te schimbi ?

Baoyu s-a îndreptat spre casă, urmat de Xiren.

— Sînt destul de mare, a zis el dezbrăcîndu-se, dar parcă niciodată nu m-am înfuriat în asemenea hal, încît să lovesc pe cineva ! Și chiar tu să fii aceea !

Xiren, îndurînd și căutînd să-i schimbe hainele cît mai repede, i-a răspuns zîmbind :

— Doar sînt cea mai bătrînă dintre toate slujitoarele tale, așa că era cazul să începi cu mine. Sper însă că n-ai să-ți pui și de-acum înainte pumnii-n joc.

— Nu mi-am dat seama ! s-a dezvinovățit Baoyu.

— Cine-a spus c-ai vrut ? Ar fi trebuit să deschidă poarta altcineva, nu eu. Dar erau toate așa de prinse de joc, încît și eu m-aș fi înfuriat pe ele. Numai că lor nu le pasă de nimic ! Ar fi fost grozav s-o bați pe vreuna din ele, că nu le-ar fi stricat. Din păcate adineauri m-am lăsat și eu furată de ce vedeam și nu le-am mai trimis să deschidă.

În timp ce vorbeau, ploaia se oprise, iar Bao Guan și Yu Guan au plecat. Xiren, care mai resimțea încă lovitura primită, s-a întins să se odihnească renunțînd și la cină. Cînd s-a descheiat și a văzut pe coaste cît de mare era semnul loviturii, s-a-ngrozit, dar n-a scos nici un cuvînt și a adormit.

Somnul i-a fost agitat și tot timpul s-a zvîrcolit și a gemut. Văzînd că lui Xiren îi era rău, Baoyu, neliniștit de cele întîmplate, nu putea s-ațipească. Iar cînd pe la miezul nopții a auzit-o văitîndu-se și-a dat seama că trebuie să o fi lovit îngrozitor. A coborît și ținînd lampa în mînă s-a apropiat de patul fetei.

— Ah ! a ţipat ea şi căscînd ochii i-a aţintit asupra lui Baoyu ; dar văzînd cine este, l-a întrebat :

— Ce vrei ?

— Nimic ! a răspuns Baoyu. Te-am auzit gemînd şi bănuiesc că din cauza loviturii primite de la mine. Lasă-mă să mă uit !

— Mi se-nvîrteşte capul şi simt în gură un gust dulceag, a răspuns Xiren. Luminează podeaua ! Baoyu a aplecat lampa. Pe podea se vedea o pată mare de sînge.

— Oh ! Nenorocire ! a ţipat Baoyu îngrozit.

Xiren a privit şi s-a cutremurat.

Dacă vreţi să aflaţi toate cîte s-au mai petrecut, citiţi capitolul ce urmează.

CAPITOLUL

21

In care se povestește cum
frumoasele evantaie rupte
au fost prețul unui zimbet scump
și cum qilin-ul pierdut a prevestit unirea îndrăgostiților

CUI LOU

VĂZIND SÎNGELE de pe podea, Xiren a încremenit. Şi-a amintit deodată o vorbă care spune că dacă-n tinereţe scuipi sînge, de obicei nu trăieşti prea mult şi rămîi bolnav pentru toată viaţa.

La gîndul acesta, toată strădania ei de pînă acum o văzu prefăcută în praf şi pulbere şi, fără să se poată stăpîni, au podidit-o lacrimile.

Văzînd-o plîngînd, Baoyu s-a-ntristat nespus şi a întrebat-o :

— Spune-mi ce te chinuie atît ?

— Ce mă poate chinui ? Totu-i bine, a răspuns Xiren făcînd un efort ca să zîmbească.

Baoyu a vrut să dea poruncă să i se fiarbă vin şi să i se dea leacuri *litong*, făcute din sînge de cerb, dar Xiren l-a oprit prinzîndu-l de mînă.

— Nu te pripi să ridici în picioare toată casa ; vor spune despre mine că-s fricoasă şi proastă. Deocamdată nu ştie nimeni, dar dacă ne vom speria, vor afla toţi ceea ce s-a întîmplat. Atunci nici ţie n-o să-ţi fie prea plăcut şi nici eu nu mă voi simţi bine ! Cel mai nimerit este ca mîine, fără să audă nimeni, să trimiţi pe cineva la doctorul Wang după leacuri. Am să le iau şi totul va trece. Atunci nici pămîntul nu va afla nimic !

Baoyu nu s-a mai împotrivit. A luat ceaiul de pe masă şi i-a dat să-şi clătească gura. Xiren a priceput că era neliniştit din cauza ei şi chiar dacă n-ar fi primit s-o îngrijească şi i-ar fi spus deschis acest lucru, el tot nu i-ar fi dat ascultare, aşa că l-a lăsat în voia lui, să facă ce-o vrea.

Cum s-a luminat, nici n-a apucat să se spele şi să se pieptene, că Baoyu a trimis după doctorul Wang Jiren.

Acesta a venit numaidecît și văzînd că-i vorba de o lovitură, a spus cîteva nume de leacuri, arătînd felul în care să le ia.

Între timp sosise sărbătoarea primei zile de vară. Porțile castelului fuseseră împodobite cu pelin, iar toți ai familiei urmau să poarte în mîini amulete care înfățișau tigrul.

În plină zi doamna Wang a oferit o masă, la care a invitat-o pe mătușa Xue, cu fiica și fetele care locuiau în grădină.

Baoyu a observat că Baochai stătea retrasă, fără să-l bage în seamă, și a priceput că motivul era legat de tot ce vorbise c-o seară-nainte. Doamna Wang, văzîndu-l atît de tăcut, a bănuit că pricina trebuia să fie întîmplarea cu Jin Chuan și nu s-a neliniștit. Daiyu, cu ochii ei iscoditori, credea că acesta nu se simțea în apele sale fiindcă o jignise pe Baochai seara trecută ; dar s-a prefăcut că nu observă nimic. Feng Jie știa de la doamna Wang ce se întîmplase în ajun între Baoyu și Jin Chuan și, cunoscînd nemulțumirea doamnei Wang, n-avea îndrăzneală să glumească și să rîdă.

Yingchun și surorile sale la rîndul lor, au văzut că toți se simțeau stînjeniți. Dealtfel și ele trăiau cam aceeași stare.

Nu după mult timp lumea s-a și împrăștiat. Lui Daiyu îi plăcea mai mult cînd oamenii plecau, decît atunci cînd se adunau. Și asta fiindcă ea avea un principiu. De obicei spunea :

— Cînd oamenii se-adună laolaltă, încearcă bucuria. Cînd vine însă timpul să se despartă, îi copleșește tristețea, se simt singuri și acest lucru trezește mîhnirea. De aceea este mai bine să nu se întîlnească. Asemenea florilor, cînd înfloresc, sînt adorate, iar cînd se ofilesc, provoacă numai întristare. N-ar fi oare mai bine să nu-nflorească niciodată ?

Chibzuia astfel fiindcă toți ceilalți treceau în ochii ei drept oameni fericiți. Baoyu avea o altă fire. El voia ca oamenii să fie veșnic împreună și să nu se despartă niciodată, ca florile să înflorească mereu și să nu se mai veștejească, de aceea, cînd sosea timpul să se sfîrșească petrecerea sau să se treacă florile, devenea trist și resemnat, că nu era în puterile sale să schimbe ceva. Și iată că

astăzi de la doamna Wang toţi au plecat abătuţi, în afară de Daiyu. Baoyu întorcîndu-se în odăile sale, a stat mîhnit multă vreme.

Qing Wen a venit să-l ajute să se dezbrace, dar pe neaşteptate, din neatenţie, a făcut o mişcare greşită şi a scăpat evantaiul, care în cădere s-a frînt.

Baoyu a săgetat-o cu privirea :

— Gură cască ! Pot să m-aştept din partea ta la orice ! Tot aşa de neîndemînatică vei fi şi cînd va trebui să-ţi conduci propria-ţi gospodărie ?

— În ultimul timp, stăpîne, nu vă mai intră nimeni în voie şi vă ţineţi după fiecare pas al nostru. Aţi lovit-o chiar şi pe Xiren, iar acum mă cicăliţi pe mine. Bateţi-mă, călcaţi-mă-n picioare, faceţi-mi ce poftiţi ! Înainte nu eraţi aşa ! Am rupt un evantai ! Ei şi ? Să spargi o vază de cristal, ori o ceaşcă de agată, e cu totul altceva ! Dar cînd s-a întîmplat asta nici nu ne-aţi lovit şi nici nu v-aţi supărat. Acum vă ieşiţi din fire pentr-un fleac de evantai ! De ce ? Dacă nu vă mai sîntem pe plac, izgoniţi-ne şi găsiţi-vă alte fete mai bune !

— N-ai nici o grijă ! Va veni şi ziua aceea !

Xiren, care se afla prin apropiere, auzind discuţia lor, s-a adresat lui Baoyu :

— Iar vă certaţi ? Numai puţin am lipsit şi v-aţi şi luat la harţă !

— Fiindcă doar tu eşti în stare să-l îndupleci, ar fi trebuit să vii mai devreme, a zis Qing Wen rîzînd, şi-atunci nu s-ar fi întîmplat nimic. Ştie toată lumea că doar tu te pricepi să-l slujeşti, în timp ce noi, celelalte, nu sîntem bune de nimic. Numai un lucru nu prea înţeleg eu : de ce te-a izbit cu piciorul în coaste ? Dacă ieri cu tine s-a purtat astfel, mă-ntreb ce ne-aşteaptă pe noi de-acum încolo ?

Xiren, supărată, se pregătea s-o mustre pe Qing Wen, dar văzînd că obrazul lui Baoyu devenise palid şi-a schimbat intenţia şi a zis :

— Dragă surioară ! Mai bine lasă-ne. Noi sîntem vinovaţii !

Cînd Xiren a pronunţat cuvîntul „noi", Qing Wen a simţit că Xiren se gîndise la ea şi la Baoyu şi, cuprinsă de invidie, a zis :

— Nu ştiu ce poate însemna acest cuvînt : „noi" ! Fiindcă nu vreau să roşesc pentru „voi". Nu mă duceţi

voi pe mine, cît de dibaci v-ați aranja treburile! Nu ești decît o simplă fată ca și mine, nu te poți compara cu domnișoarele, atunci cum îndrăznești să rostești cuvîntul „noi“ ?

Xiren s-a roșit toată. În clipa aceea Baoyu s-a întors către Qing Wen spunînd :

— Dacă nu-ți convine, mîine am s-o înalț în grad !

Rîzînd, Xiren l-a apucat pe Baoyu de mînă zicînd :

— N-are nimic ! De ce cauți să te cerți cu ea ? Ai fost mereu cumsecade și ai trecut cu vederea greșeli mai grave, de ce te porți acum altfel ?

— Da, sînt proastă ! a rîs și Qing Wen. Cum aș putea merita să stea de vorbă cu mine ? Doar nu-s decît o gură-cască !

— Tu, cu cine te cerți la urma urmei, cu mine ori cu stăpînul ? a întrebat-o Xiren. Dacă ești furioasă pe mine, atunci vorbește-mi numai mie, nu-l amesteca și pe stăpînul nostru, iar dacă ai ceva cu el, spune-i-o fără să atragi atenția tuturor ! Eu am venit să-l înduplec să te ierte, iar tu ai început să mă batjocorești. Cine te-a nemulțumit : eu, ori stăpînul ? Am văzut mai de mult că ai ceva pe suflet ! Ce vrei ? Eu n-am să mai spun un cuvînt. Te las pe tine !

Cu acestea, Xiren s-a întors și-a ieșit din odaie.

— N-ai de ce te supăra, a zis Baoyu către Qing Wen. Eu am priceput numaidecît ce-ai gîndit. Poate că vrei să mă duc la bunica și să-i spun că te-ai făcut destul de mare ca să-ți caute un bărbat. Nu ?

Qing Wen s-a întristat dintr-o dată și, lăsînd capul în jos, a început să plîngă.

— De ce vreți să mă izgoniți ? a întrebat fata. Chiar și de-ați fi nemulțumit, tot n-ar trebui să mă alungați.

— Înainte nu-ndrăzneai să provoci asemenea scandal, a mai zis Baoyu. Iată de ce cred că vrei să pleci de aici. Sau e mai bine să-i spun totul bunicii și să te izgonească ea ?

Zicînd acestea, Baoyu s-a ridicat. Dar a apărut din nou Xiren, care l-a oprit.

— Unde te duci ? l-a întrebat ea.

— La bunica, a răspuns Baoyu.

— N-oi fi vrînd s-o faci de ocară pe Qing Wen. Dacă vrea într-adevăr să plece, oricum n-are de ce se grăbi.

Lasă mai întîi să-ţi treacă supărarea şi după aceea vei găsi un prilej să vorbeşti bunicii tale. Dar dacă te vei duce să-i vorbeşti numai despre acest lucru, vei da naştere la bănuieli.

— Bunica n-are de ce fi bănuitoare, dacă îi voi spune că Qing Wen a făcut scandal şi a ţipat că s-a săturat de noi.

— Cînd am spus eu aşa ceva ? a-ntrebat printre lacrimi Qing Wen. V-aţi supărat şi-acum daţi vina pe mine. Duceţi-vă şi pîrîţi-mă ! Mai bine-mi pun capăt zilelor, decît să plec de aici !

— Ciudat ! s-a mirat Baoyu. De plecat nu vrei să pleci, dar de certuri te ţii ! Şi cum eu nu pot să sufăr scandalul, va trebui să pleci !

Baoyu s-a ridicat şi a pornit spre ieşire. Neştiind cum să-l oprească, Xiren s-a aruncat în genunchi la picioarele lui. Bi Hen, Qing Wen, She Yue şi celelalte fete, care tot timpul ascultaseră după uşă, s-au năpustit atunci înăuntru şi, căzînd în genunchi, au început să-l implore pe Baoyu, să n-o izgonească pe Qing Wen.

Baoyu a ridicat-o pe Xiren, a poruncit celorlalte să se scoale şi, trîntindu-se pe pat, a zis către Xiren :

— Sfătuieşte-mă ce să fac ? Dacă inima asta a mea va fi zdrobită, nimeni nu va regreta !

Şi amîndoi au început să plîngă. Qing Wen ar fi vrut să-i aline, dar chiar în clipa aceea şi-a făcut apariţia Daiyu. Qing Wen a ieşit grăbită.

— De ce plîngi într-o asemenea zi ? l-a întrebat Daiyu. Nu cumva v-aţi certat din cauza plăcintelor cu orez ?

Baoyu şi Xiren au rîs :

— De altfel poţi nici să nu-mi spui, a continuat ea, bătînd-o pe Xiren pe umeri, că şi-aşa tot ştiu !

Apoi :

— Dragă cumnăţică, povesteşte-mi din ce v-aţi luat la harţă ? Poate izbutesc să vă împac !

— De ce glumiţi, domnişoară ? a împins-o uşurel Xiren. Eu nu-s decît o biată slujitoare !

— Eşti o biată slujitoare, dar eu te-am ridicat la gradul de cumnată ! a explicat Daiyu.

— De ce o batjocoreşti ? a întrebat-o Baoyu. Chiar aşa să fie, s-o vorbească alţii, nu tu. Cum să îndure, cînd tocmai tu o huleşti ?

— Domnişoară, nici nu bănuiţi cum îmi duc zilele ! a exclamat Xiren. O să-mi slujesc stăpînul pînă cînd într-o zi mi se va opri răsuflarea.

— Nu ştiu ce vor face ceilalţi, dar eu voi fi prima care voi muri plîngîndu-te ! a zis Daiyu.

— Dacă tu mori, eu mă călugăresc ! a spus Baoyu, hotărît.

— Opreşte-te ! i-a tăiat vorba Xiren. De ce vorbeşti ce nu trebuie ?

Daiyu şi-a astupat gura cu două degete, ca să nu rîdă, după care a adăugat :

— Va trebui să te călugăreşti de două ori. Începînd de azi am să însemnez de cîte ori vei deveni călugăr !

Baoyu a înţeles că Daiyu făcea aluzie la discuţia lor din zilele trecute şi a rîs. Şi cu aceasta totul s-a terminat, iar Daiyu a plecat.

După care Baoyu a fost anunţat că este căutat de Xue Ban.

Ştiind că Xue Ban îl chema să bea împreună, s-a grăbit să plece. Nu se cădea să-l refuze. Către asfinţit, Baoyu s-a întors acasă şi a văzut că în curte fusese pus un divan în care dormea cineva. A crezut că e Xiren. S-a apropiat încet şi, înghiontind-o uşurel în coastă, a întrebat-o :

— Nu-i aşa că nu te mai doare ?

În clipa aceea însă, cea care dormea s-a răsucit şi a zis pe-un ton mustrător :

— Iar te ţii de capul meu ?

Baoyu şi-a dat seama că-n faţa sa era Qing Wen. S-a aşezat pe divan, a tras-o spre el şi, zîmbind, a spus :

— Eşti chiar atît de supărată ? Azi dimineaţă cînd ai rupt evantaiul ţi-am zis o vorbă, tu ai răspuns cu zece ! Poţi să vorbeşti ce pofteşti, dar la ce bun să te năpusteşti asupra lui Xiren, care nu-ţi vrea altceva decît binele ?

— Şi-aşa mi-e cald, dă-mi drumul ! a zis Qing Wen drept răspuns. Dacă te-ar vedea cineva, ce şi-ar putea închipui ? Doar nu-s în stare să stau alături de tine !

— Dacă nu eşti în stare, atunci de ce te tolăneşti ? a întrebat-o Baoyu rîzînd.

Qing Wen a chicotit în loc să răspundă.

— Cît timp nu te-ai arătat, a zis ea în cele din urmă, mi-am putut îngădui, dar dacă ai venit, nu se mai cade !

Lasă-mă, trebuie să merg să mă spăl. Xiren și She Yue mi-au luat-o înainte, cred. Dacă ai nevoie de ele, mă duc să le strig.

— Am băut vin și parcă-aș face și eu o baie, i-a replicat Baoyu. Ce-ar fi să facem împreună ?

— Ce tot spui ? ! și-a lovit palmele Qing Wen. Mă tem să am de-a face cu tine ! Mi-amintesc cum Bi Hen te-a ajutat odată să-ți faci baie și-ați stat acolo vreo două-trei ceasuri zăvorîți, de n-a mai putut să pătrundă nimeni înăuntru. Iar cînd ai terminat de spălat și-am intrat eu, apa ajunsese pînă la picioarele patului și rogojina era leoarcă ! Cum v-oți fi spălat ? Ce-am mai rîs noi după aceea, cîteva zile-n șir ! N-am timp să scot apa, la ce bun să facem baie-mpreună ? Și-apoi drept să-ți spun, nici nu prea țin să mă spăl astăzi, fiindcă nu-i chiar așa de cald. Dacă vrei, ți-aduc ligheanul, îți dai puțin pe față, te piepteni ! Yuan Yang mi-a trimis niște fructe care stau la rece în castronul de cristal. Dacă dorești, spun să ți le-aducă !

— Prea bine ! Poți să nu faci baie ! Eu mă voi spăla pe mîini și voi mînca fructe, a zis Baoyu.

— Mi-ai strigat că-s proastă și gură-cască, i-a amintit Qing Wen rîzînd, fiindcă-am rupt evantaiul. Crezi că voi fi în stare să te servesc cu fructe ? Aș putea să sparg cristalul și iar o pățesc.

— Vrei să-l spargi, sparge-l ! i-a spus Baoyu. Lucrurile-s făcute pentru trebuințele oamenilor și fiecare se folosește de ele cum poftește. De pildă, evantaiul ! Rostul lui e să te răcorești cu el. Dar dacă-ți place să-l rupi distrîndu-te, n-ai decît ! Numai nu-ți vărsa pe el necazul ! Tot așa stă treaba și cu castroanele și paharele. Sînt făcute să țină băutură și mîncare. Dar dacă ai poftă s-auzi ce fel de zgomot fac cînd sînt sparte, sparge-le, însă fără răutate ! Asta înseamnă să ții la lucruri.

— Dacă-i așa, dă-mi evantaiul să-l rup, că-mi place s-aud cum foșnește ! a rîs Qing Wen.

Baoyu i-a întins evantaiul zîmbind. Ea l-a spintecat chicotind.

— Bravo ! a exclamt Baoyu. Mai spintecă-l o dată, dar vezi să foșnească mai tare !

— Lăsați năzbîtiile, s-a auzit în clipa aceea vocea lui She Yue.

Baoyu s-a ridicat, a smult din mîinile lui She Yue evantaiul şi i l-a întins lui Qing Wen poruncind :

— Ia-l ! Spintecă-l !

Qing Wen l-a apucat şi l-a făcut bucăţele rîzînd împreună cu Baoyu.

— Ce mai înseamnă şi asta ? s-a mirat She Yue. Vă distraţi rupîndu-mi evantaiul ?

— Deschide cufărul şi alege-ţi altul ! i-a spus Baoyu rîzînd. Mare scofală !

— Ai fi în stare să le iei pe toate şi să le dai ei, să le distrugă !

— Nemaipomenit ! Adu-le ! a exclamat Baoyu.

— N-am să fac o asemenea prostie ! a zis She Yue. Dar dacă ei îi place, să şi le ia singură, că n-o să-i cadă mîinile !

Auzind acestea, Qing Wen s-a trîntit pe divan spunînd :

— Am ostenit ! Voi continua mîine !

Baoyu a izbucnit în rîs.

— Cei vechi spuneau : „Zîmbetul nu-l cumperi cu tot aurul de pe lume !“ Ce pot să-nsemne nişte evantaie prăpădite ?

După aceea Baoyu a strigat-o pe Xiren, care s-a grăbit să-l întîmpine. Atunci, Jia Rui a intrat să strîngă bucăţelele de evantai aruncate pe jos.

Între timp seara se lăsase şi se făcuse răcoare.

Ziua următoare, cînd doamna Wang, Baochai, Daiyu şi celelalte fete se aflau în iatacul lui Jia Mu, a intrat una din ele să anunţe :

— A venit domnişoara Shi Xiangyun !

Într-adevăr, Shi Xiangyun a apărut însoţită de-o mulţime de slujitoare. Toate au alergat s-o primească. Nu se mai văzuseră de mai bine de-o lună, aşa că e lesne de închipuit cît de plăcută a fost revederea. Shi Xiangyun a întrebat-o pe Jia Mu de sănătate şi i-a salutat pe cei de faţă.

— E zăpuşeală ! a zis Jia Mu ; leapădă-ţi din haine !

Xiangyun s-a ridicat şi-a-nceput să se dezbrace.

— Ce ţi-ai pus atîtea boarfe pe tine ? a-ntrebat doamna Wang.

— Mătuşa mi-a poruncit ! M-aş fi-mbrăcat eu aşa ? a răspuns graseind Xiangyun.

— Nu știți, mătușă! a spus Baochai, adresîndu-se doamnei Wang. Vă amintiți, anul trecut prin martie, ori aprilie, cînd Xiangyun era aici și s-a-mbrăcat cu halatul lui Baoyu, cu pantofii și centura lui? La prima vedere era leită Baoyu, numai că purta cercei. Apoi a stat lîngă fotoliu și bunica a strigat: „Baoyu, vino încoa' să nu-ți dea cenușă de la lampă-n ochi". Ea a rîs și nu s-a clintit din loc. Nimeni nu s-a mai putut abține și am izbucnit cu toții în hohote. A rîs și bunica spunînd: „Travestită-n băiat, Xiangyun este și mai frumoasă!"

— Asta nu-i nimic! s-a amestecat și Daiyu în vorbă. Acum doi ani, prin ianuarie, cînd a venit să stea la noi două zile, a fost și mai și! Dăduse zăpada și bunica împreună cu mătușile mele tocmai se întorseseră de la templu, unde aduseseră ofrandă tăblițelor cu pomelnice[1]. Cînd s-au schimbat, bunica și-a agățat aici pelerina de mătase roșie. Xiangyun s-a furișat înăuntru, a îmbrăcat-o și netținînd seama că-i mare și lungă, și-a încins-o bine și-mpreună cu fetele s-a dus în fundul curții să facă un om de zăpadă. Dar nu știu cum a căzut și s-a învăluit în zăpadă din cap pînă-n picioare.

Toți și-au amintit de întîmplare și-au rîs. Baochai, întorcîndu-se spre doica Zhou, a întrebat:

— Tot așa de zburdalnică e domnișoara, ca altădată?

Doica a rîs.

— Că-i zburdalnică n-ar fi nimic! a spus Yingchun. Mie nu-mi place că-i prea vorbăreață. Nici n-am mai pomenit pe cineva să vorbească atîtea-n somn ca ea! Tot timpul mormăie și rîde. De unde le-o mai fi scoțînd?

— Acum s-o mai fi schimbat, a zis doamna Wang. Nu demult a avut pețitori și în curînd se va mărita; va mai putea să se poarte astfel?

— Rămîi mai mult la noi, ori pleci degrabă? a întrebat-o Jia Mu pe Xiangyun.

— N-ați băgat de seamă, stăpînă, a zis doamna Zhou — că și-a luat cu ea toate rochiile? Pentru ce și le-ar fi adus, dacă n-ar fi avut de gînd să rămînă?

— Baoyu nu-i acasă? s-a interesat Xiangyun.

[1] În vechime se credea că pe tăblițele cu pomelnice sălășluiau înseși sufletele morților. De aceea pomelnicele nu erau scoase și agățate în templu decît de Anul Nou și în anumite zile, cînd familia venea să aducă ofrande.

— Numai la el se gîndeşte, remarcă Baochai. Dacă şi-acum se vor distra-mpreună, înseamnă că tot nu s-a lăsat de năzbîtii.

— V-aţi făcut mari şi n-ar mai trebui să vă strigaţi pe numele mic, a spus Jia Mu.

În clipa aceea s-a ivit în prag Baoyu.

— A sosit surioara Xiangyun ? a fost prima lui întrebare.

— Bunica abia a zis că nu trebuie să vă mai strigaţi pe numele mic şi el tot ce ştie face ! a intervenit doamna Wang.

— Are să-ţi dea ceva foarte nostim, a intrat Daiyu în vorbă, adresîndu-se lui Xiangyun.

— Ce anume ? a fost curioasă Xiangyun.

— N-o crede ! a exclamat Baoyu rîzînd. Nu ne-am văzut de atîta timp. Cînd ai crescut ?

— Ce face Xiren ? a-ntrebat Xiangyun.

— Bine ! a răspuns Baoyu. Mulţumesc de întrebare.

— Am ceva pentru ea, a continuat Xiangyun, desfăcînd nodul de la colţul batistei de mătase.

— Ce anume ? Ar fi bine să-i fi adus încă un inel de piatră, cu nervuri roşiatice, asemenea celui pe care i l-ai trimis, a zis Baoyu.

— Dar asta ce-i ? a rîs Xiangyun.

Ea a desfăcut nodul dînd la iveală patru inele din cele despre care vorbea Baoyu.

— Uitaţi-vă la ea ! a exclamat Daiyu. Acum cîteva zile ne-a trimis darurile ! De ce n-o fi trimis atunci şi inelul pentru Xiren ? De ce a trebuit să-l aduci chiar tu ? Mă întrebam cine ştie ce-o fi şi cînd colo, un inel ! Ce caraghioasă !

— Caraghioasă eşti tu ! a exclamat la rîndul ei Xiangyun. Ascultă cum stau lucrurile şi pe urmă judecă cine dintre noi două este mai caraghioasă. Dintr-o singură privire se putea vedea că daruile pe care le-am trimis erau destinate domnişoarelor. Dacă aveam să trimit cu ele şi pe-acestea pregătite pentru slujitoare, atunci trebuia să explic care din daruri aparţine fiecăruia în parte. Dacă aducătorul ar fi fost mai descurcăreţ, n-ar fi fost nimic, dar dacă şi el ar fi fost un papă-lapte, totul s-ar fi zăpăcit, că n-ar fi fost în stare să ţină minte atîtea nume. Iată de ce l-am adus personal ! Ce găseşti curios în toată povestea asta ?

Sfîrşind, a împărţit inelele zicînd : unul pentru Xiren, unul pentru Yuan Yang, unul pentru Jin Chuan şi unul pentru Ping Er. Patru nume crezi că fetiţa aceea le-ar fi ţinut minte ?

— E limpede, bineînţeles că nu ! au spus cei de faţă rîzînd.

— Se pricepe la vorbă, a rîs Baoyu. Cine-o poate întrece ?

— Dacă nu s-ar pricepe, crezi c-ar fi în stare să poarte *qilin*-ul de aur ? a scăpat vorba Daiyu, ridicîndu-se şi ieşind din cameră.

Nimeni, în afară de Baochai, n-a dat vreo atenţie spuselor ei. Aceasta şi-a astupat gura cu palmele şi-a rîs. Baoyu începuse din nou să se frămînte din pricină că spusese iar ceea ce nu ar fi trebuit, dar, privind-o pe Baochai, a rîs fără să vrea. Văzînd că şi el rîde, Baochai s-a ridicat şi, luînd-o pe urmele lui Daiyu, a început să glumească.

Între timp Jia Mu i-a spus lui Xiangyun :

— Bea ceaiul, te odihneşti puţin şi te duci să-ţi vizitezi cumnatele. În grădină s-a lăsat răcoare şi te poţi plimba apoi cu verişoarele tale.

Xiangyun a legat în batistă trei inele şi, după puţin timp, s-a pregătit să plece. Doicile şi mulţimea de fete au urmat-o. Xiangyun s-a dus mai întîi la Feng Jie, a stat un timp cu ea, apoi s-a îndreptat către Grădina priveliştilor încîntătoare. Acolo a trecut pe la Li Wan, ca după aceea să se ducă s-o caute pe Xiren în Grădina rozelor fermecătoare.

— Puteţi să mergeţi ! s-a adresat ea însoţitoarelor sale. Căutaţi-vă neamurile. Să rămînă cu mine doar Cui Lou.

Fetele s-au împrăştiat care-ncotro : unele s-au dus să-şi vadă rudele, altele să stea la taifas cu femeile favorite. Xiangyun a rămas doar cu Cui Lou.

— De ce nu s-or fi deschis lotuşii aceştia ? s-a mirat dintr-o dată Cui Lou.

— Nu le-a sosit ceasul ! i-a răspuns Xiangyun.

— Sînt bătuţi, ca şi cei din iazul nostru, a continuat ea.

— Ai noştri sînt un soi mai bun, i-a explicat Xiangyun.

— Iată, lîngă cei din partea aceea cresc rodii, a mai zis Cui Lou, cu crengile întinse în patru-cinci straturi,

iar dincolo se-nalţă pagoda cu mai multe caturi. Rar poţi veda rodii de-aşa înălţime !

— Florile şi iarba sînt ca şi oamenii, a remarcat Xiangyun, cresc din belşug acolo unde au aer şi umezeală.

— Nu cred, s-a opus Cui Lou hotărîtă. Dacă e după cum spui, de ce n-am întîlnit pînă acum oameni cu două capete ?

Fără să vrea, Xiangyun a rîs.

— Ţi-am atras atenţia să nu începi cu mine astfel de discuţii ! Dar nu-i chip ! Ce-ai vrea să-ţi răspund la asta ? Tot ce trăieşte între cer şi pămînt se naşte condiţionat de *yin* şi *yang* [1]. Tot ce-i drept şi nedrept, frumos şi respingător, toate schimbările şi transformările din natură se petrec şi se săvîrşesc condiţionat de puterea acestor două forţe. Dacă pe lume se-ntîlnesc şi lucruri neobişnuite, aceasta nu schimbă cu nimic legea firii.

— Înseamnă că lumea din momentul facerii şi pînă acum există doar hotărîtă de *yin* şi *yang* ? a întrebat Cui Lou.

— Prostuţo ! a rîs Xiangyun. Ce-ţi trece prin cap ! Ce-nseamnă hotărîtă de *yin* şi *yang* ? Forţele [2] *yin* şi *yang* se leagă una de cealaltă, înfăţişîndu-se într-un singur tot şi urmărind acelaşi ţel ; dispariţia lui *yang* atrage după sine naşterea lui *yin*, iar dispariţia lui *yin*, apariţia lui *yang*. Şi asta nu înseamnă că dacă *yin* dispare, în locul său apare un alt *yang*, sau în locul celui dispărut se iveşte vreun *yin* ?

— Să mor dacă pricep toate astea ! a exclamat Cui Lou. Ce înseamnă în fond *yin* şi *yang*, dacă n-au nici

[1] *Yin* şi *Yang* — cele două principii primordiale, contrarii care alcătuiesc Universul. *Yin* este elementul întunecat, negativ şi slab şi reprezintă principiul feminin, opus lui *Yang*, elementul luminos, pozitiv şi puternic, reprezentînd principiul masculin. Simbolistica lor — denumite şi principiul lunar şi cel solar — este extrem de complexă, în general *Yin* semnificînd tot ce este pasiv, în timp ce *Yang* simbolizează tot ce este activ.

[2] În concepţia chineză despre materialitatea lumii, cele cinci elemente primordiale (wum xing) — focul (huo), apa (shui), pămîntul (tu), lemnul (mu) şi metalul (jin) erau compuse din particule ce conţineau o forţă (Qi), de natură *Yin* (*Yin Qi*) şi o forţă *Yang* (*Yang Qi*), aflate într-o continuă ciocnire, constituind cheia mişcării materiei şi a schimburilor în Univers.

chip, nici formă ? Cu ce se aseamănă ? Te rog, domnișoară, fă-mă și pe mine să-nțeleg !

— *Yin* și *yang* sînt forțe nevăzute, a căutat să-i explice Xiangyun. Așa de exemplu, cerul este reprezentat de *yang*, iar pămîntul de *yin*, apa aparține *yin*-ului, în timp ce focul aparține *yang*-ului, soarele — *yang*-ului, în vreme ce luna — *yin*-ului.

— Da ! Da ! a spus Cui Lou bucuroasă. Acum am priceput. Așa se explică faptul că soarele se numește *taiyang*, în timp ce lunii proorocii îi spun steaua *taiyin*.

— Amida Buddha ! a răsuflat ușurată Xiangyun. În sfîrșit !...

— Bine că lucrurile se petrec astfel, a continuat Cui Lou. Dar oare țînțarii, purecii, musculițele, florile, iarba, țigla, piatra și toate celelalte s-au născut tot din *yin* și *yang* ?

— Dar cum altfel ? De pildă frunzele pomilor : în ele, de asemenea, există *yin* și *yang*. Partea de deasupra întoarsă către soare aparține principiului *yang*, iar cea de jos, aplecată către pămînt, principiului *yin*.

— Va să zică așa e ! a clătinat din cap Cui Lou. Am priceput ! Dar în evantaiul pe care-l țineți în mînă, unde este *yang* și unde *yin* ?

— Fața este *Yang*, iar spatele *yin*, i-a răspuns Xiangyun.

Cui Lou clătină din cap și rîse. Ar fi vrut să mai întrebe și despre alte lucruri, dar nu-i venea nimic în minte. Dar deodată privirea i-a căzut pe *qilin*-ul de aur, care atîrna de cingătoarea lui Xiangyun și, zîmbind bucuroasă, a-ntrebat :

— Domnișoară, e cu putință ca și *qilin*-ul să aibă în el *yin* și *yang* ? !

— Se-nțelege ! Și nu numai *qilin*-ul, dar și toate celelalte vietăți și păsări ! Masculii aparțin lui *yang*, iar femelele lui *yin*.

— *Qilin*-ul dumneavoastră e mascul ori femelă ?

— Cum poate fi mascul ori femelă ? s-a enervat Xiangyun. Iar bați cîmpii !

— Bine, bine ! a aprobat Cui Lou. Așadar în lucruri există *yin* și *yang*. Dar în oameni ?

— Cicălitoare mai ești ! a dojenit-o Xiangyun. Pleacă ! Ai devenit nesuferită !

— Dar ce-am zis ? s-a mirat Cui Lou. Oare este vorba de ceva ce nu trebuia să știu ? Oricum și singură ghicesc și n-am să vă mai întreb, numai nu mă certați.

— Ce vrei să ghicești ? a chicotit Xiangyun.

— Că dumneavoastră țineți de *yang* iar eu de *yin*, a răspuns ea.

Xiangyun a rîs, acoperindu-și gura cu batista.

— Ce-ați găsit de rîs ? a-ntrebat nedumerită Cui Lou. Am dreptate !

— Bineînțeles ! a fost de acord Xiangyun.

— Toți spun că stăpînii aparțin principiului *yang*, iar slujitorii principiului *yin*, a continuat Cui Lou. Credeți că nu-s în stare să pricep nici atît adevăr ?

— Pricepi prea bine ! a zîmbit Xiangyun.

În clipa aceea au ajuns lîngă grilajul trandafirilor și Xiangyun a observat în iarbă un obiect strălucitor. I s-a părut că e aur și, arătînd cu degetul, a poruncit :

— Vezi ce-i acolo !

Cui Lou s-a aplecat și a exclamat bucuroasă :

— Acum pot să-mi dau seama unde-i *yin* și unde-i *yang*.

Spunînd acestea, privirea ei a alunecat peste *qilin*-ul care anina de cingătoarea lui Xiangyun.

— Ce este ? a-ntrebat ea întinzînd mîna către Cui Lou.

— E-o comoară și nu se cade să vă uitați la ea ! a rîs slujitoarea. Ciudat ! Cum de-o fi ajuns aici ? În castelul Rongguo n-am văzut la nimeni așa ceva.

— Dă-mi să văd ! a insistat Xiangyun.

— Poftiți, domnișoară ! a spus Cui Lou și, deschizînd palma, a întins lucrul găsit.

Era un *qilin* de aur sclipitor, ceva mai mare decît cel ce atîrna de cingătoarea lui Xiangyun. Ea a întins mîna fără să vrea. După aceea inima a-nceput să-i bată și pe nesimțite s-a întristat.

— De ce stați în arșița soarelui ? Ce faceți aici ? s-a auzit pe neașteptate vocea lui Baoyu, care se apropia de ele. De ce nu mergeți la Xiren ?

— Chiar asta îmi era intenția, a răspuns Xiangyun, ascunzînd grăbită *qilin*-ul. Să mergem împreună !

Toți trei s-au îndreptat către Grădina rozelor fermecătoare.

Xiren era pe terasă, rezemată de parmalîc.

Văzînd-o pe Xiangyun intrînd pe poartă, a alergat s-o întîmpine. De-abia i-a invitat în casă, că a și început să povestească despre tot ce se petrecuse de la ultima lor întîlnire.

— Ar fi trebuit să vii mai devreme ! a spus Baoyu, adresîndu-se lui Xiangyun. Ți-au pregătit un dar frumos !

Și înfrigurat a început să caute prin buzunar, după care a întrebat-o pe Xiren oftînd din greu :

— L-ai pus tu undeva ?

— Ce ? s-a mirat Xiren.

— *Qilin*-ul pe care l-am adus.

— De ce mă-ntrebi ? l-ai avut la tine ?

— L-am pierdut ! și-a lovit Baoyu mînios mîinile. Unde să-l caut acum ?

S-a ridicat cu gînd să meargă să-l caute. Xiangyun a ghicit numaidecît că *qilin*-ul pe care-l găsiseră era al lui Baoyu și a-ntrebat :

— Ai de mult acest *qilin* ?

— L-am primit acum trei zile, a răspuns Baoyu. Nu-mi dau seama unde-am putut să-l pierd ! Se vede treaba că sînt un zăpăcit și jumătate !

— Nu te mai amărî, a zis Xiangyun. Vezi, nu cumva-i ăsta ?

Ea i-a întins *qilin*-ul de aur și, de cum l-a zărit, Baoyu a fost cuprins de o nespusă bucurie.

Dacă vreți să știți ce s-a petrecut mai departe, citiți capitolul următor.

CAPITOLUL

22

În care se povestește cum Baoyu, pierzîndu-și stăpînirea de sine, și-a dat pe față simțămintele tăinuite și cum Jin Chuan, deznădăjduită, și-a pus capăt zilelor

SHI XIANGYUN

AŞADAR, la vederea *qilin*-ului, pe Baoyu l-a cuprins o nespusă bucurie.

A întins amîndouă mîinile exclamînd :

— Cîtă fericire că-l am din nou ! Unde l-ai găsit ?

— Bine că nu e altceva mai de preţ ! a răspuns Xiangyun zîmbind. Dacă ai fi fost dregător şi-ai fi pierdut pecetea statului ?

— Pecetea ? E un nimic ! Dar dacă aş fi pierdut *qilin*-ul ar fi meritat să mor !

Xiren a turnat ceai şi a servit-o pe Xiangyun spunîndu-i rîzînd :

— Domnişoară, am auzit nu demult o veste deosebită : vă măritaţi.

Obrazul i s-a aprins şi Xiangyun a sorbit tăcută ceaiul.

— De ce v-aţi tulburat ? a-ntrebat-o Xiren. Aţi uitat oare cum vorbeam despre asta seară de seară, cu cîţiva ani în urmă, cînd locuiam împreună în iatacurile din partea de apus a castelului ? Atunci eraţi liniştită !

Xiangyun a roşit şi mai tare şi a rîs.

— Tu vorbeşti ? Atunci eram prietene ! După ce-a murit mama, am revenit acasă, iar tu ai fost dată lui Baoyu şi te-ai schimbat faţă de mine.

— Ce vină am eu ? a suspinat Xiren. Pe atunci îmi spuneaţi soră, mă rugaţi să vă spăl şi să vă pieptăn; acum aţi devenit o domnişoară orgolioasă. Cum aş mai putea să mai visez o prietenie cu dumneavoastră ?

— Eşti nedreaptă, a protestat Xiangyun. Pot să mor, decît să am asemenea gînduri. Singură te poţi convinge ! Pe arşiţa aceasta am alergat să te văd pe tine, înaintea

tuturor. Dacă nu crezi, poţi s-o întrebi pe Cui Lou. Acasă ? Trece vreo clipă să nu mă gîndesc la tine ?

— A fost o glumă ! au spus împăciuitor Xiren şi Baoyu. De ce o iei în serios ?

— Oare nu-ţi dai seama cît de mult mă doare ? a mai zis nemulţumită Xiangyun. Şi mai şi spui : „de ce-o iei în serios ?"

Cu aceste cuvinte a deschis batista şi i-a dat lui Xiren inelul. Xiren a fost emoţionată.

— Am primit tot ce aţi trimis pentru domnişoare ! a spus ea. Şi dacă mi-aţi adus personal inelul, înseamnă într-adevăr că nu m-aţi uitat ! Acum sînt încredinţată că ţineţi la mine ca şi-nainte !

— Spune-mi, ţi s-a oferit ceva din darurile pe care le-am trimis ultima oară ? s-a interesat Xiangyun.

— Da, am primit de la domnişoara Baochai, a răspuns Xiren.

— Chiar de la ea ! a oftat Xiangyun, şi eu credeam că de la domnişoara Lin Daiyu. Le cunosc bine pe toate, dar cred că nici una nu se poate asemui cu Baochai. Păcat că nu-mi este soră ! Dacă aş avea o asemenea soră, mi-ar părea viaţa mai puţin grea, chiar şi fără părinţi !

În colţul genelor i-au dat lacrimile.

— Bine ! Bine ! a căutat Baoyu s-o mîngîie. Nu-i nevoie să vorbeşti despre asta !

— Şi dac-am vorbit ? a spus Xiangyun. Te cunosc eu prea bine ! Ţi-e frică să n-audă surioara Lin Daiyu c-am lăudat-o pe Baochai. Nu-i aşa ?

— Cu fiecare an domnişoara Xiangyun devine şi mai directă şi mai deschisă ! a remarcat Xiren.

— Am spus eu, nu demult, că nu se poate discuta cu voi ! a zis Baoyu ; bineînţeles că nu m-am înşelat.

— Dragă frăţioare, ar fi mai bine să taci şi să nu mă mîhneşti, a rîs Xiangyun. Cu tine se poate vorbi doar pînă-n clipa cînd apare Lin Daiyu. Cum se iveşte ea, tu-ţi pierzi cumpătul.

— Lăsaţi gluma ! a-ntrerupt-o Xiren. Aş vrea să vă rog ceva, domnişoară.

— Ce anume ? a-ntrebat Xiangyun.

— Mi-am cusut nişte papuci, dar n-am reuşit să fac găurile pentru panglici. Am mai fost pe deasupra şi cîteva zile bolnavă. Poate-mi daţi o mînă de ajutor ? !

— Curios! aveţi atîţia aici care se pricep la croit şi la brodat! Cum de ţi-a trecut prin minte să mă rogi tocmai pe mine? Oare asta nu-i treaba altcuiva?

— Din păcate nu-i chiar aşa! a clătinat Xiren din cap. Nu ştiţi că nu tot ceea ce coasem lăsăm în seama altora?

Shi Xiangyun a ghicit că papucii erau pentru Baoyu şi a zîmbit:

— Bine! Pentru tine-am să fac! Dar numai dacă sînt ai tăi. Altfel nu primesc!

— O! a dojenit-o Xiren. Oare-aş fi îndrăznit să vă deranjez dacă-ar fi fost ai mei? Să spun drept, nu-s pentru mine şi dacă n-aţi stărui să aflaţi ai cui sînt v-aş fi recunoscătoare.

— La drept vorbind, eu ţi-am făcut multe lucruri, a spus Xiangyun. Şi trebuie să-nţelegi de ce refuz să te-ajut de data aceasta.

— Nu pricep, s-a mirat Xiren.

— Şi tu vrei să mă minţi? a exclamat Xiangyun. Gîndeşti că nu ştiu că acum cîteva zile i-ai arătat cuiva învelitoarea de evantai cusută de mine şi, înfuriindu-se, a tăiat-o în bucăţi? Ţi-nchipui poate că-s roabă, la bunul plac al tuturor?

— N-am avut de unde să ştiu că era lucrată de tine, s-a amestecat în vorbă Baoyu.

— Într-adevăr, n-a avut de unde să ştie, i-a sărit în apărare Xiren, fiindcă pur şi simplu i-am tăinuit. I-am spus numai că nu demult am găsit un meşter renumit, care se pricepe să brodeze flori miraculoase, şi am poruncit să fie adusă învelitoarea evantaiului. Cînd am adus-o, el a arătat-o verişoarei sale, iar aceasta, înfuriindu-se, a băgat foarfecele şi a tăiat-o. Acasă a încercat s-o refacă, şi de-abia atunci i-am mărturisit de cine era lucrată. Ce rău a putut să-i pară!

— Asta-i şi mai şi! a zis Xiangyun. Domnişoara Lin Daiyu n-ar trebui să se înfurie. Dacă-i place să strice, ar trebui să-i placă şi să facă!

— De făcut e mai greu, fiindcă nu se pricepe, a răspuns Xiren. Şi chiar dacă s-ar pricepe, n-o lasă bunica să se ostenească fără rost. Chiar şi doctorul a spus că are nevoie de linişte. După toate acestea, cine mai are curaj să-i ceară ceva? Anul trecut n-a brodat decît o

trăistuţă pentru arome. Anul acesta însă, nici n-a luat acul în mînă ! Îndrăznesc eu oare s-o deranjez ?

În timpul acestei discuţii s-a ivit în prag o fată.

— A venit domnul din Aleea prosperităţii, stăpînul vă cheamă, s-a adresat ea lui Baoyu.

Baoyu a-nţeles numaidecît că venise Jia Yucun şi n-a primit vestea cu prea multă plăcere. Xiren i-a adus veşmintele de stradă. Trăgîndu-şi cizmele, Baoyu a zis cu ciudă :

— Nu-i de ajuns că vorbeşte tata cu el, de ce-o fi vrînd de fiecare dată să fiu şi eu de faţă ?

— Ştii să-ţi primeşti oaspeţii ! a rîs Xiangyun legănîndu-şi evantaiul. Cred că de-asta te cheamă mereu tatăl tău.

— Parcă mă cheamă tata ? a oftat Baoyu. Jia Yucun este cel care vrea să mă vadă !

— Cînd gazda-i primitoare, oaspeţii se simt bine, a rîs din nou Xiangyun. Dacă n-ar fi bănuit în tine un talent deosebit, Jia Yucun n-ar ţine atîta să te-ntîlnească !

— Bine, bine ! a protestat Baoyu. Eu nu-s decît un biet muritor de rînd şi nu ţin să leg prietenie cu oameni ca el !

— N-ai să-ţi schimbi niciodată firea ! a zis convinsă Xiangyun. Ai crescut şi dacă n-ai gînd să dai examene pentru *juren* ori pentru *jinshi*[1], măcar fă cunoştinţă cu dregătorii şi discută cu ei, că-ţi vor prinde bine legăturile cu oameni mari atunci cînd vei primi şi tu o slujbă ! Cu ce te poţi alege dacă îţi petreci tot timpul în preajma femeilor ?

Cuvintele lui Xiangyun nu i-au fost pe plac lui Baoyu, care zîmbind a spus răutăcios :

— Domnişoară, n-ar fi mai bine să treci în odaia alăturată ? Prezenţa mea ar putea să-ntineze o persoană atît de sensibilă la „treburile ţării" !

— Nu-l mai dojeni atîta, domnişoară, a intrat în vorbă Xiren. La fel, nu demult, i-a vorbit şi domnişoara Baochai, iar el, fără să se gîndească cel puţin c-ar putea s-o supere, a tuşit cu obidă şi a plecat. Dar aşa de repede, încît domnişoara Baochai nici nu terminase toată fraza. S-a făcut roşie ca focul, aşa de greu i-a că-

---

[1] Vezi nota, p. 35.

zut. Noroc că s-a întîmplat asta cu domnişoara Baochai, că dacă-ar fi fost în locul ei domnişoara Lin Daiyu ! Închipuiţi-vă ce-ar mai fi bocit ! Bine că domnişoara Baochai s-a abţinut, aşa că merită tot respectul ! Mă gîndeam că s-o fi supărat, dar s-a dovedit că temerile mele au fost fără temei. Ce inimă largă are domnişoara Baochai ! Nu mi-aş fi închipuit ca Baoyu să nu preţuiască acest lucru. Dimpotrivă, el o ocoleşte cît poate ! Dacă ar fi supărat-o pe domnişoara Lin Daiyu, s-ar fi dus nu ştiu de cîte ori să-i ceară iertare !

— A spus Daiyu vreodată asemenea prostii ? a-ntrebat Baoyu. N-avea grijă, dacă şi ei i-ar fi plăcut să se amestece în nimicuri de-astea, de mult aş fi ocolit-o şi pe ea !

— Pentru tine toate acestea sînt „nimicuri" ? au vrut să ştie Xiangyun şi Xiren.

Trebuie să vă spun că Daiyu ştia de vizita lui Xiangyun şi era încredinţată că Baoyu alergase să-i vorbească despre *qilin*. În legătură cu aceasta, Daiyu gîndea : „În ultima vreme Baoyu s-a cufundat în lectura vieţilor şi a însemnărilor despre oamenii celebri şi femeile frumoase, care-şi leagă soarta unii de alţii datorită unor bibelouri : raţe şi răţoi, fenicşi, inele de jad şi brelocuri de aur şi chiar batiste şi cingători. Aceste nimicuri înlesnesc căsătoria îndrăgostiţilor".

Observînd la Baoyu *qilin*-ul de aur, Daiyu s-a speriat că acesta ar putea să semene vrajbă între ea şi el şi că Baoyu împreună cu Xiangyun vor putea să facă tocmai ceea ce se povestea în romanele uşoare. De aceea, aproape fără să-şi dea seama, a pornit spre Xiren, să vadă îndeaproape intenţiile celor doi. Nu se aşteptase ca Xiangyun să aducă vorba despre „treburile ţării" şi Baoyu să spună : „...dacă şi ei i-ar fi plăcut să se bage-n fleacuri de-astea, de mult aş fi ocolit-o" !

Vorbele acestea au bucurat-o, dar au şi întristat-o. Se bucurase că nu greşise în ceea ce-l priveşte pe Baoyu, că el se dovedea într-adevăr un prieten bun, aşa cum îl socotise întotdeauna. Fusese întristată fiindcă Baoyu pomenise deschis despre cele mai tainice şi fierbinţi dorinţe. Suspina fiindcă se gîndea : Baoyu îi era prieten, dar în acelaşi timp putea să se împrietenească şi cu altele ; şi dacă el era într-adevăr prietenul ei, Lin

Daiyu, atunci de ce mai spunea de „aur“ și „nestemată“? Iar dacă se vorbea, trebuia ca „aurul“ și „nestemata“ să fie ale amîndurora să n-aibă ce căuta în povestea asta Baochai.

Se întristase fiindcă rămăsese prea de mică fără părinți și, cu toată căldura pe care i-o arătau neamurile, nimeni nu le putea lua locul în sufletul său.

Toate acestea năşteau în Daiyu o mare neliniște și boala i se înrăutăţea din ce în ce. Mai mult, doctorul îi spusese că avea respirația slabă și era anemică și ar putea să se îmbolnăvească de plămîni. Astfel, gîndea că deși era prietena lui Baoyu, ea nu va trăi prea mult, el va rămîne lîngă ea toată viaţa, dar ea va avea un destin nefericit.

Toate gîndurile acestea au împresurat-o dintr-o dată și-n ochi i-au apărut lacrimi. Nici n-a mai intrat în odaia în care se afla Baoyu, și-a șters pleoapele și a plecat.

Între timp Baoyu se îmbrăcase și ieșise. Văzînd-o pe Daiyu mergînd alene înaintea sa, a alergat s-o ajungă.

— Unde te duci, surioară? a întrebat-o. De ce plîngi? Cine te-a supărat?

Daiyu și-a întors capul și a zîmbit forțat.

— Nu plîng.

— Nu-i adevărat! Ți-s ochii umezi! a exclamat Baoyu și, fără să se mai poată stăpîni, a întins mîna să-i zvînte lacrimile.

Daiyu s-a ferit.

— Tot nu te astîmperi! Atîta dai din mîini!

— Iartă-mă, surioară! a zis el. Am uitat cu totul de mine și mîna, fără voia mea, s-a-ntins către tine. Nici n-am bănuit că mi-este totuna dacă trăiesc ori mor!

— Pentru ce pomenești de moarte? Mă-ntreb ce se va întîmpla dacă vei rămîne fără „aur“, ori fără *qilin*?

Cuvintele fetei l-au scos din fire.

— De ce vorbești tot timpul doar de unul și același lucru? Să mă superi, ori ca s-arunci blestemul asupra capului meu?

Amintindu-și ce se întîmplase nu demult între ei doi, Daiyu și-a dat seama că a mers prea departe.

— Nu te supăra! Drept să-ți spun, n-am avut asemenea gînduri.

Şi-a scos încet batista şi a început să şteargă broboanele de pe faţa lui Baoyu. El o privea ţintă.

— Fii liniştită !

— Nu văd de ce n-aş fi, a întrebat cu prefăcută mirare Daiyu.

— Într-adevăr, nu înţelegi nimic ? a suspinat Baoyu. Tot ce simt pentru tine să fie în zadar ? Că nu-s în stare să-ţi pătrund gîndurile, nici nu mă miră, de vreme ce mereu eşti supărată pe mine !

— Crede-mă că nu-mi dau seama despre ce anume nelinişte vorbeşti, s-a încăpăţînat Daiyu.

— O, surioară ! a dat din cap Baoyu. Ar fi mai bine să nu te mai prefaci ! Dacă-ntr-adevăr nu-nţelegi nimic, înseamnă că mi-am risipit fără folos simţirea şi m-am lăsat înşelat de purtarea ta ! Eşti bolnavă, fiindcă eşti neliniştită din pricina mea. Dacă te-ai gîndi altfel la mine, nu te-ai mai simţi cu fiecare zi mai rău !

Parcă trăsnetul ar fi căzut deasupra ei, atît au impresionat-o aceste vorbe, scoase din tainiţele sufletului. Ar fi vrut să răspundă ceva, dar neputînd să rostească nici măcar un cuvînt, rămăsese neclintită în faţa lui şi-l privea îndelung în ochii larg deschişi. La rîndul său, Baoyu ar fi vrut să-şi dezvăluie sufletul subjugat, în mii şi mii de cuvinte, dar, neştiind cum să înceapă, rămăsese aidoma ei şi, la fel, o privea cu ochii mari. Au stat pironiţi unul în faţa celuilalt pînă cînd Daiyu s-a întors cu gînd să plece, avînd ochii înecaţi în lacrimi.

Baoyu a prins-o cu gingăşie de mînă :

— Bună surioară, rămîi doar o clipă ! Mai ascultă-mi un cuvînt !

Ştergîndu-şi lacrimile şi vrînd să se desprindă, Daiyu a zis :

— Ce-ai să-mi spui ? Ştiu tot !

Şi păşind uşor, a mers înainte, fără să mai întoarcă privirea. Baoyu a rămas uluit locului.

Iată ce s-a întîmplat mai departe.

Baoyu ieşise grăbit din casă şi îşi uitase evantaiul. Temîndu-se că-i va fi prea cald, Xiren a alergat să i-l aducă. Astfel îi văzuse pe amîndoi nemişcaţi şi tăcuţi, apoi pe Daiyu plecînd şi pe el cu privirile rătăcite. Atunci, ea s-a apropiat spunînd :

— Cum de ţi-ai uitat evantaiul ? Noroc că l-am observat şi am alergat să ţi-l aduc...

Baoyu era încă furat de gîndurile sale și, fără să-și dea seama cine-i vorbește, a răspuns în aceeași neclintire :

— Bună surioară, inima asta a mea nu a vorbit niciodată deschis către tine ; a îndrăznit astăzi, fără să mai țină seama de ceva. M-am îmbolnăvit din pricina ta, dar pot spune oamenilor ? N-am decît să rabd pînă te vei însănătoși, ca să mă pot și eu vindeca. Tu îmi umpli nopțile și visele !...

Cuvintele lui au mirat-o pe Xiren. Era înspăimîntată, neliniștită și rușinată. L-a zgîlțîit ușor și l-a întrebat :

— Ce-s vorbele astea ? Ce-i cu tine ? Nici acum n-ai plecat ?

Văzînd în fața sa pe Xiren, Baoyu s-a trezit din adîncul viselor. Fața i s-a împurpurat, a rămas o clipă descumpănit, apoi a întins mîna după evantai, îndepărtîndu-se în tăcere.

Xiren și-a dat numaidecît seama cui vorbise stăpînul ei și se temea de starea în care se afla, ca și de eventualele urmări. Dar ce putea face ca să preîntîmpine o groaznică nenorocire ?

— La ce te gîndești ? s-a auzit glasul lui Baochai, care venise lîngă ea. Pentru ce stai în bătaia soarelui ?

— Mă uitam cum se sfădesc două vrăbii, a răspuns îndată Xiren rîzînd. A fost așa de nostim ce am putut să văd !

— Unde-a plecat Baoyu atît de grăbit ? a întrebat-o din nou Baochai. Aș fi vrut să-l opresc, dar părea atît de tulburat, că n-am îndrăznit să-l întreb nimic.

— L-a chemat tatăl său, a zis Xiren.

— A ! a exclamat Baochai. Ce-o fi avînd cu el pe-o asemenea arșiță ? Poate că și-o fi amintit iar de ceva și-l poftește să-i dea vreo chelfăneală !

— Nu cred ! a continuat Xiren. S-ar putea să fi venit vreun musafir.

— Musafirul ăsta-i un neghiob, dacă a venit pe-asemenea zăpușeală, în loc să stea acasă, la răcoare ! a conchis Baochai.

— Bine zici ! a fost și Xiren de părere.

— Ce face Xiangyun ? s-a interesat din nou Baochai.

— Nimic deosebit. Am flecărit puțin și am rugat-o să-mi ajute la papucii pe care i-am început de curînd.

Baochai a privit jur împrejur şi, nevăzînd pe nimeni, a spus :

— Eşti o fată isteaţă, dar oare să nu fii în stare s-o cunoşti pe domnişoara Xiangyun ? Acasă nimeni n-o ia în seamă. Voi vă temeţi de cheltuieli şi de aceea preferaţi să vă lucraţi singure. Altfel de ce ar fi tot pomenit Xiangyun în ultimul timp că e tare ostenită de treburile casei ? Cînd am întrebat-o cum o mai duce, a murmurat ceva şi i s-au umezit ochii. De aceea o şi înţeleg. Fie şi numai pentru simplul fapt că a rămas orfană de mică, ea trebuie s-o ducă tare greu. De fiecare dată mă întristez cînd o văd.

— Desigur, aveţi dreptate ! a zis Xiren. Acum nu mă mai miră de ce luna trecută, cînd am rugat-o să-mi facă nişte nasturi în formă de fluture, numai după vreo două zile mi i-a trimis, cu următoarele vorbe : „Te rog să mă scuzi dacă nu-ţi plac. Poţi să-i foloseşti la ceva mai neînsemnat, iar dacă ai nevoie de unii mai buni, aşteaptă pînă am să vin la voi, şi-ţi voi face" ! După cît înţeleg, mi-a îndeplinit dorinţa fiindcă i-a fost greu să mă refuze. Nu mi-ar fi trecut prin minte că lucrează acasă uneori şi pînă la miezul nopţii ! O, ce rău îmi pare ! Dacă aş fi ştiut, n-aş fi rugat-o nici în ruptul capului !

— În ultimul timp chiar mi-a spus, a continuat Baochai : „În casa noastră se lucrează pînă noaptea tîrziu, iar dacă fac ceva pentru alţii, rudele mele se arată nemulţumite".

— Stăpînul nu ne cruţă ! Vrea ca totul, pînă la ultimul amănunt, să fie făcut de noi, a zis Xiren, altceva nu mai ştie ! Şi nu-mi ajunge timpul !

— Dar tu nu eşti sluga lui ! a liniştit-o Baochai. Cînd e nevoie, dă-le altora să lucreze !

— Poţi să-l duci cu vorba ? a dat deznădăjduit din umeri Xiren. Tot aude ! o să le fac şi singură, că n-o fi greu !

— Nu te grăbi ! Am să te-ajut, i-a spus Baochai.

— Adevărat ? Ce noroc ! a strigat bucuroasă Xiren. Atunci vin diseară.

Discuţia le-a fost curmată de apariţia unei bătrîne care părea foarte tulburată.

— Vai ! Vai ! Domnişoara Jin Chuan s-a aruncat în fîntînă !

— Care Jin Chuan ? au ţipat într-un glas înfricoşate Baochai şi Xiren.

— Care ? Că doar n-or fi două Jin Chuan în casa asta. Bineînţeles că slujitoarea stăpînei. Alaltăieri stăpîna a izgonit-o. A fost nevoită să se-ntoarcă acasă şi cu toate că se prăpădea, nimănui nu i-a fost milă. Aşa că astăzi şi-a pus capăt zilelor ! Cu cîteva clipe înainte, o fată s-a dus să scoată apă şi întîmplător a zărit ceva în fîntîna din colţul de răsărit al grădinii. A strigat la oameni, au scos-o afară şi au văzut că era Jin Chuan. Toţi au început să ţipe ! Iată ce-a fost să fie !

— Nemaipomenit ! a clătinat din cap Baochai.

Amintindu-şi de prietenia ei cu Jin Chuan, Xiren a a izbucnit în plîns.

Baochai s-a grăbit să se ducă la doamna Wang, în timp ce Xiren s-a îndreptat spre casă. Cînd a intrat la doamna Wang, era o tăcere de mormînt. Doamna Wang plîngea în iatacul său, Baochai s-a ferit să aducă vorba de Jin Chuan şi s-a aşezat pe un scaun retras.

— De unde vii ? a întrebat-o doamna Wang.

— Din grădină.

— Nu l-ai văzut pe Baoyu ?

— L-am văzut. S-a îmbrăcat şi a plecat nu ştiu unde.

— Cred că ştii ce s-a-ntîmplat ! a zis doamna Wang cu glasul sugrumat. Jin Chuan s-a aruncat în fîntînă.

După ce doamna Wang a-nceput vorba, Baochai a zis :

— Nu-nţeleg ce-a îndemnat-o să-şi pună capăt zilelor, aşa nitam-nisam ! Curios lucru !

— Acum cîteva zile mi-a pricinuit o pagubă, a-nceput să povestească doamna Wang. Am lovit-o şi-am izgonit-o. Atunci m-am mîniat din cale afară, dar apoi mi-a trecut şi mă gîndeam s-o aduc înapoi. Cine avea să-şi închipuie că se va arunca în fîntînă ? Oare nu din pricina mea a făcut-o ?

— Mătuşă, aţi fost mereu atît de atentă cu oamenii care v-au slujit, a liniştit-o Baochai. Bănuiesc că ei nici nu i-a trecut prin minte să se-arunce în fîntînă, ci, pur şi simplu, jucîndu-se pe-acolo, a alunecat şi a căzut înăuntru. Cît timp a fost aici, avea obligaţii ; dînd de libertate a uitat de orice grijă. A vrut să meargă peste tot, să vadă tot. La ce bun să vă tulburaţi pentru ea ? Şi chiar dacă s-ar fi supărat, orice s-ar fi întîmplat, nu trebuia să procedez astfel. Iar dacă într-adevăr a vrut s-o facă, în-

seamnă c-a fost o proastă și nu merită să vă necăjiți din pricina ei.

— Chiar dacă acesta ar fi adevărul, a zis doamna Wang suspinînd, în suflet tot neliniștită rămîn !

— Nu trebuie să puneți totul la inimă ! a continuat Baochai s-o mîngîie. Dacă vă este atît de greu, dați cîțiva *liang* de argint pentru înmormîntare și vă veți îndeplini în felul acesta datoria.

— I-am și dat mamei sale cincizeci de *liang*, a zis doamna Wang. În afară de aceștia, aș fi vrut să-i dau și o rochie din cele brodate pentru domnișoare, ca s-o îmbrace, dar, ca un făcut, n-am găsit nici una nouă. Într-adevăr, erau două pregătite pentru onomastica lui Lin Daiyu, dar m-am temut că dacă i le dau, Daiyu, cum este bănuitoare, va spune că-s brodate pentru ea. Și s-ar mai fi putut duce cu gîndul și la faptul că au fost folosite la îngropăciune ! Așa că am poruncit să i se brodeze rochie nouă lui Jin Chuan. Dacă ar fi fost vorba de una oarecare, ajungeau cîțiva *liang*. Dar Jin Chuan a stat totdeauna lîngă mine și o tratam ca pe propria-mi fiică.

Obrajii îi erau plini de lacrimi.

— Mătușă, de ce-ați mai pus să brodeze o rochie nouă ? a întrebat Baochai. Eu mi-am făcut de curînd două rochițe și dacă-i dau una din ele, veți fi scutită de o cheltuială în plus. Mai mult, Jin Chuan purta toate rochiile mele vechi, așa că ne potriveam la talie.

— Bine ! Dar ție nu ți-e teamă că-ți vei atrage vreo nenorocire, dacă-ți dai rochia unei moarte ?

— Puteți să fiți liniștită. Niciodată n-am crezut în asemenea povești !

Spunînd acestea, s-a ridicat și a părăsit odaia. Doamna Wang a trimis în urma ei două servitoare. Curînd Baochai s-a înapoiat și l-a văzut pe Baoyu plîngînd. Doamna Wang îl certa. La apariția ei, a tăcut. După chipurile lor, Baochai și-a dat seama despre ce era vorba. Dar n-a spus nimic și i-a întins doamnei Wang rochia.

În clipa aceea chiar doamna Wang a trimis după mama lui Jin Chuan.

Despre ce s-a întîmplat mai departe, veți afla în capitolul următor.

CAPITOLUL

23

În care se povestește cum pizmașul și-a dat drumul la limbă și cum din această pricină a fost snopit în bătăi fiul flușturatec

BEI MING

AȘADAR, doamna Wang a chemat-o la ea pe mama lui Jin Chuan să-i dăruiască rochia, cîteva agrafe și inele și a cerut să fie aduși călugării budiști să se roage pentru sufletul celei moarte. După ce mama lui Jin Chuan a mulțumit cu plecăciuni doamnei Wang, pentru mila arătată, a plecat acasă.

Între timp, Baoyu se-ntorsese după întîlnirea cu Jia Yucun. Aflase de moartea lui Jin Chuan și era foarte abătut.

Doamna Wang îl dojenise, dar el nu scosese un cuvînt. Cînd a sosit Baochai, a prins momentul potrivit și s-a făcut nevăzut. Sufletul îi era greu și, neștiind ce să facă, hoinări fără țintă, pînă ce nimeri în salonul cel mare. Ocoli zidul de piatră și tocmai se pregătea să intre, cînd, pe neașteptate, cineva i-a tăiat calea.

— Stai !

Baoyu a înlemnit ; în fața lui se afla tată-său.

— Pentru ce oftezi ? l-a întrebat Jia Zheng. Cînd a venit domnul Jia Yucun și a dorit să te vadă, a fost nevoit să te aștepte o jumătate de zi. Iar cînd, în sfîrșit, te-ai arătat n-ai fost în stare să rostești o vorbă de duh. Te-am urmărit cu băgare de seamă și n-am observat nimic pe fața ta, în afară de tristețe. Ce vrea să-nsemne asta ? Te tulbură ceva, ori îți lipsește ceva ?

În mod obișnuit era destul de descurcăreț și nu stătea să-și aleagă cuvintele, dar moartea lui Jin Chuan l-a zdruncinat în așa măsură, încît nu se simțea în stare să pronunțe nici măcar un sunet. Neînțelegînd nimic din tot ceea ce-i spusese tatăl său, stătea în fața lui buimăcit.

La început Jia Zheng nu s-a mîniat, însă înfățișarea care trăda spaimă și mirare l-a scos pînă la urmă din fire.

Ar fi vrut să continue, dar a apărut portarul, care i-a spus :

— A sosit cineva de la Palatul respectatului și stimatului Qin Wang, și vrea să vă vadă personal, stăpîne !

Jia Zheng s-a întrebat îngrijorat : „Eu n-am nici o legătură cu Palatul respectatului și stimatului Qin Wang : ce-o fi vrînd de la mine" ?

— Invită-l în salon, a dat dispoziție Jia Zheng.

Intrînd în salon, Jia Zheng a dat cu ochii de vechilul principal al Palatului respectatului și stimatului Qin Wang. S-au salutat și au luat loc. Li s-a adus ceaiul.

— Am venit la dumneavoastră nu din dorință proprie, ci trimis de stăpînul meu, a spus vechilul, fără să mai schimbe cu Jia Zheng obișnuitele cuvinte de politețe. Numai din prețuire pentru stăpînul meu, am venit să vă deranjez. Dacă veți face acest serviciu stăpînului meu, nu numai el, dar și eu vă vom rămîne recunoscători o veșnicie.

Ascultîndu-l, Jia Zheng nu-și da seama despre ce putea fi vorba.

— Dacă ați venit trimis de stăpînul dumneavoastră, n-ați putea să aveți bunătatea și să-mi arătați care-i este rugămintea ? a zis rîzînd Jia Zheng, în timp ce se ridica. Spuneți-mi, vă rog, iar eu îmi voi da toată silința să i-o îndeplinesc.

— Nu-i nevoie de cine știe ce silință, a zis administratorul, ci pur și simplu de-un singur cuvînt de-al dumneavoastră. În casa noastră se află de mult timp actorul Qi Guan, dar sînt mai multe zile de cînd a dispărut. L-am căutat peste tot, dar nicicum n-am putut da de urmele lui. La fiecare zece case de toleranță din oraș, măcar opt din ele susțin că-n ultima vreme Qi Guan se-mprietenise cu fiul dumneavoastră, care s-a născut cu piatra-n gură. La-nceput n-am îndrăznit să vin, deoarece în casa aceasta nu poți intra oricum. L-am încunoștiințat pe stăpînul meu, iar prealuminatul Wang a zis : „Dacă mi-ar fi fugit și o sută de actori, nu m-aș fi dus să-i caut. Qi Guan, în schimb, este plin de talent și isteț, știe să-mi fie totdeauna pe plac și de aceea țin la el foarte mult. Nu, nu mă pot lipsi de Qi Guan" !

De aceea mi-a poruncit să vă rog să-i spuneţi fiului dumneavoastră să i-l înapoieze. Aceasta îi va aduce o deosebită mulţumire stăpînului meu, iar pe mine mă va scuti de căutări şi întrebări zadarnice.

Cu aceste cuvinte el s-a înclinat scurt în faţa lui Jia Zheng. Jia Zheng, mirat şi mînios în acelaşi timp, a poruncit să fie chemat numaidecît Baoyu. Acesta s-a şi înfăţişat.

— Secătură, s-a repezit la el Jia Zheng. Că stai acasă şi nu-nveţi, încă n-ar fi nimic! Dar cum îndrăzneşti să te dedai la asemenea fapte? Cum l-ai ademenit pe Qi Guan, care se află în slujba prealuminatului, respectatului şi stimatului Wang? Acum întreaga vină pe capul meu o să cadă!

Tremurînd de frică, Baoyu a răspuns:

— Tată, nici măcar n-am idee cum arată această nestemată [1] şi mai spui că mi-am însuşit-o!

Şi a început să plîngă!

Jia Zheng n-a apucat să mai deschidă bine gura, că vechilul s-a şi adresat lui Baoyu:

— Nu tăgădui! Poate că l-ai ascuns la tine, ori poate că ştii unde se află, spune deschis! Sau poate c-ai uitat de virtuţile de care trebuie să dea dovadă tinerii din familiile cu renume?

— Într-adevăr, nu ştiu nimic! a continuat să susţină Baoyu. Toate nu-s decît nişte zvonuri!

— Eu am dovezi şi pot să i le fac cunoscute tatălui tău, a zis rîzînd rece vechilul. Dar atunci nu-ţi va fi prea plăcut! Iar dacă mai susţii că nu-l cunoşti, spune-mi te rog de unde ai cingătoarea roşie pe care-o porţi?

Uluit, Baoyu a zgîit ochii şi a căscat gura. „De unde-o fi ştiind? s-a gîndit el. Dacă are habar şi de un asemenea lucru, nu-i rost să-l duci! Mai bine să-i mărturisesc şi să-l fac să plece ca să nu mai spună şi altceva".

— Dacă ştiţi astfel de nimicuri, a spus Baoyu, cum de nu cunoaşteţi ce-i important? Oare să nu ştii că şi-a cumpărat o fermă? Am auzit că s-ar afla în satul Chiparosului violet, cam la douăzeci de *li* depărtare de

[1] Baoyu a luat numele lui Qi Guan drept denumire a vreunei pietre preţioase.

partea de răsărit a orașului. Acolo și-a făcut rost de cîțiva *mu* de pămînt, niște acareturi. S-ar putea să fie chiar acolo.

— Eu vă cred, a mai spus cel venit cu același zîmbet rece. Mă voi duce să-l caut și-am să fiu tare bucuros dacă am să-l găsesc. Dacă n-o să fie acolo, să știți c-am să vă mai supăr cu prezența mea.

Vechilul s-a ridicat și a făcut o plecăciune. Jia Zheng a holbat ochii și gura i s-a strîmbat de mînie. Condu-ducîndu-l pînă la ieșire, el a întors capul și a strigat lui Baoyu :

— Așteaptă ! Vreau să-ți vorbesc.

L-a condus pe străin și, cînd să se întoarcă, s-a ciocnit cu Jia Huan și cîțiva servitori tineri, care fugeau pe poartă mîncînd pămîntul.

— V-arăt eu vouă ! a tunat Jia Zheng.

Cînd l-a zărit pe tată-său, Jia Huan a-ncremenit pe loc și a lăsat capul în jos.

— Ce-ai de alergi ? s-a năpustit asupra sa Jia Zheng. Servitorii ți s-au împrăștiat care încotro, fără să le mai pese de tine, iar tu profiți și alergi ca un cal sălbatic ! Unde-s cei care te-nsoțesc la școală ?

Văzîndu-și tatăl mîniat afară din cale, Jia Huan a prins momentul și i-a spus :

— Nu fugeam. Tocmai ne întorceam de la școală și am trecut pe lîngă fîntîna în care s-a aruncat o fată. Au scos-o chiar acum. Are un cap mare și ciudat, iar trupul îi este atît de umflat, că m-am speriat și-am luat-o la goană.

— Cine a făcut una ca asta ? a-ntrebat Jia Zheng cu o urmă de nedumerire-n glas. Asemenea lucru nu s-a întîmplat în casa noastră de cînd mă știu ! Pe vremea bunicului între noi și oamenii de la castel erau legături nemaipomenite ! Poate că din pricină că-n ultimii ani nu prea m-am mai amestecat în treburile gospodăriei, cei care se ocupă de casă își fac de cap și atrag astfel de nenorociri ? Cînd se vor afla toate astea, rușinea va cădea pe capul străbunilor mei !

Jia Zheng a poruncit să-i cheme grabnic pe Jia Lian și Lai Da.

În clipa aceea Jia Huan s-a repezit către tată-său, l-a apucat de poala halatului și, căzînd în genunchi a spus :

— Nu te necăji ! Nimeni nu știe despre asta în afară de cei din casa stăpînei. Eu am aflat de la mama că...

Apoi s-a uitat în jur. Jia Zheng a priceput că băiatul se temea de prezența slugilor și le-a făcut semn să se îndepărteze.

— Mama mi-a spus, a continuat cu băgare de seamă Jia Huan, că fratele Baoyu, cu cîteva zile-n urmă, pe cînd se afla în odăile stăpînei, a vrut s-o siluiască pe Jin Chuan. Ea s-a împotrivit și el a lovit-o. Jin Chuan n-a putut să îndure asemenea rușine și s-a aruncat în fîntînă.

Nici n-a terminat Jia Huan să rostească ultimul cuvînt, că Jia Zheng s-a îngălbenit de mînie.

— Aduceți-l pe Baoyu, a răcnit el furios, alergînd spre odaia sa de lucru.

— Chiar de-ar fi cineva să se opună, a zbierat Jia Zheng din mers, tot îi voi da lui Baoyu însemnele mele de dregător, să fie el capul familiei în locul meu ! Decît să trec drept un criminal, mai bine-mi tai părul, care și-așa-mi dă destulă bătaie de cap, și mă duc la mînăstire ! În felul acesta nu-i voi necinsti nici pe străbunii mei și mă voi putea izbăvi de păcatul de a aduce pe lume un asemenea fiu !

Văzîndu-l pe Jia Zheng furios la culme și știind că vinovatul era Baoyu, toți ai casei și-au înghițit vorbele, grăbindu-se să se ascundă din calea lui.

Suspinînd, Jia Zheng a căzut pe un scaun, iar lacrimile îi șiroiau pe obraji.

— Aduceți-mi-l pe Baoyu ! Dați-mi ciomagul ! Dați-mi ștreangul ! Zăvorîți ușile ! Îl voi omorî pe acel ce va îndrăzni să-i spună ceva lui Jia Mu !

Mulțimea de slugi a alergat după Baoyu. Încă din clipa cînd Jia Zheng i-a poruncit să nu se miște din loc, Baoyu și-a dat seama că nu-l aștepta nimic bun. Dar nu-și închipuia că Jia Huan a mai și turnat gaz peste foc.

Baoyu se plimba agitat prin salon, încercînd să găsească pe cineva ca s-o anunțe pe Jia Mu. Din păcate nu era nimeni pe aproape. Nici chiar pe Bei Ming n-avea de unde să-l ia. Cînd nu se mai aștepta, apăru o bătrînă și lui Baoyu i s-a părut că a dat peste o comoară.

— Du-te repede şi spune-i bunicii că tata vrea să mă bată ! i-a strigat el. Dar mai repede !... Mai repede !... Altfel mă va snopi din bătaie !...

Baoyu era emoţionat şi vorbea nedesluşit, iar bătrîna se-ntîmplase să fie surdă şi să-nţeleagă în loc de „mă va snopi din bătaie", „s-a aruncat în fîntînă".

— S-a aruncat în fîntnă, treaba ei ! a răspuns rîzînd bătrîna. De ce vă temeţi, conaşule ?

Înţelegînd c-a dat peste-o surdă, Baoyu, ca scos din sărite, a urlat la ea :

— Du-te şi cheamă aici o slugă de-a mea !

— Ce nenorocire ? făcu nedumerită femeia. Stăpîna i-a dat şi maică-si bani de înmormîntare ! Toate s-au aranjat, ce nenorocire să mai fie ?

Baoyu nu mai ştia ce să facă. Între timp au apărut slugile trimise de Jia Zheng, care îl prinseră.

Cînd şi-a văzut fiul, Jia Zheng s-a simţit ca turbat. Nici nu l-a mai întrebat de ce a chefuit împreună cu actorii, de ce au schimbat daruri, de ce s-a lăsat de-nvăţătură !... Era de ajuns că a încercat să siluiască fata şi a răcnit :

— Astupaţi-i gura, am să-l omor în bătaie !

Temîndu-se de Jia Zheng, servitorii n-au îndrăznit să nu-i dea ascultare şi, întinzîndu-l pe Baoyu pe canapea, i-au ars zece ciomege.

Dîndu-şi seama că n-are rost să ceară iertare, Baoyu îndura plîngînd sfîşietor.

— Neisprăviţilor ! Aşa se bate ? s-a răstit Jia Zheng şi, ca ieşit din minţi, i-a lovit cu piciorul, a apucat bîta şi a-nceput să-l lovească pe Baoyu cu cruzime.

Baoyu, căruia nu-i fusese dat niciodată în viaţă să treacă prin asemenea suferinţă, la-nceput a simţit o durere de neînchipuit şi a ţipat, a icnit, dar treptat forţele l-au părăsit, glasul i s-a stins, şi a rămas mut.

Cei de faţă s-au speriat ca nu cumva să se-ntîmple vreo nenorocire. S-au năpustit asupra lui Jia Zheng îndemnîndu-l să înceteze. Dar n-au fost în stare să-l înduplece.

— O astfel de ticăloşie poate fi iertată ? a răcnit Jia Zheng. Tot timpul închideţi ochii la ce face Baoyu ! Acum

aţi venit să mă sfătuiţi ce să fac eu ? Şi dacă mîine va săvîrşi din nou o crimă, omorîndu-şi tatăl ori împăratul, tot veţi mai spune că nu trebuie pedepsit ?

Toţi cei de faţă şi-au dat seama că dacă Jia Zheng îl învinuieşte pe Baoyu de asemenea fapte, înseamnă că nu-i de glumit cu supărarea lui şi s-au gîndit c-ar fi bine să-i dea de ştire doamnei Wang.

Cum a aflat că Jia Zheng îşi bate fiul, doamna Wang, fără să-i mai dea de veste lui Jia Mu, a alergat în odaia unde avea loc răfuiala. A apărut atît de neaşteptat încît slugile nici n-au mai apucat să se ascundă.

La ivirea soţiei sale, Jia Zheng a prins să-l lovească din nou pe Baoyu, încît ciomagul în mîinile sale scăpăra şi mai iute. Servitorii care-l ţineau pe băiat de picioare şi de cap s-au dat la o parte. Baoyu continua să zacă-n nemişcare. Doamna Wang s-a repezit să-nhaţe bîta.

— Pleacă ! Pleacă ! răcni la ea Jia Zheng. V-aţi înţeles cu toţii să mă distrugeţi !

— Baoyu trebuie pedepsit, dar ia seama la ce ţi se poate întîmpla ! a zis doamna Wang. Afară de asta, Jia Mu se simte astăzi foarte rău din pricina zăpuşelii. Nu-i nici o nenorocire că-l baţi pe Baoyu, dar dacă asta va atrage vreo nenorocire asupra stăpînei ?

— Lasă vorba ! a răcnit Jia Zheng. Dacă am putut să dau naştere unui netrebnic, înseamnă că pot prea bine să fiu şi nesupus părinţilor ! De mult am vrut eu să-l învăţ minte, dar toţi aţi sărit în apărarea lui. Mai bine să isprăvesc chiar astăzi cu javra asta, să nu mai am de furcă şi altădată. Frînghia ! Frînghia să-l sugrum !

Doamna Wang s-a năpustit asupra soţului.

— Tatăl trebuie să-l pedepsească pe fiu, a ţipat ea cu ochii scăldaţi în lacrimi. Dar ca soţ trebuie să te gîndeşti şi la datoria mea de mamă ! În curînd voi împlini cincizeci de ani şi n-am decît un fiu. Cînd îl înveţi ceva, nu m-amestec. Astăzi însă ţi-ai pus în gînd să-l distrugi şi asta înseamnă acelaşi lucru ca şi cînd m-ai distruge pe mine. Dacă ţi-ai pus în gînd să sfîrşeşti cu el, mai întîi de toate sfîrşeşte cu mine ! Dacă voi pieri odată cu fiul meu, voi fi sigură că voi avea şi eu un sprijin pe lumea cealaltă.

Îmbrățișîndu-l pe Baoyu, doamna Wang a-nceput să plîngă cu hohote.

Fața lui Baoyu era albă ca pînza, răsuflarea înceată, iar cămașa subțire de mătase, totuna de sînge. Doamna Wang i-a desfăcut cingătoarea și i-a dezvelit spinarea. De la mijloc și pînă la genunchi n-aveai cum să găsești un locșor nevătămat. Tot era acoperit cu răni și vînătăi.

— Nefericitul meu fiu ! țipă îndurerată doamna Wang și în fața ochilor i-a apărut obrazul liniștit al lui Jia Zhu. Dacă mi-ai fi trăit măcar tu ! Toți ar fi putut atunci să moară, că nu m-aș fi amărît atîta !

În acest timp au venit Li Wan, Feng Jie, Yingchun și Tanchun. Numele lui Jia Zhu, pomenit de doamna Wang, i-a trezit lui Li Wan o grea amintire și, gîndindu-se la soțul său mort, a-nceput să plîngă, fără să vrea. Jia Zheng, nemaiputînd nici el îndura, a simțit cum lacrimi mari au prins să se prelingă pe obraz.

— Vine stăpîna bătrînă ! a anunțat în clipa aceea cineva.

— Omoară-mă întîi pe mine și pe urmă pe el ! Omoară-i pe toți ! s-a auzit vocea lui Jia Mu.

Apariția mamei sale l-a speriat pe Jia Zheng. S-a ridicat și a alergat în întîmpinarea ei. Răsuflînd greu din pricină că mersese repede, Jia Mu a pătruns în odaie, sprijinită de umerii slujitoarelor.

— De ce-ai venit pe-o asemenea dogoare, mamă dragă, a zis Jia Zheng înclinîndu-se respectuos. Dacă ai vrut să-mi spui ceva, trebuia să mă chemi la tine !

— Tu, care va să zică ! a detunat glasul tăios al lui Jia Mu, deîndată ce-a izbutit să-și tragă răsuflarea. Da, aș avea ceva să-ți spun ! Dac-am fost în stare să cresc un fiu atît de grozav ca tine, ce mi-ar mai rămîne de spus ? !

Tonul cu care Jia Mu se adresase lui Jia Zheng era cu totul neobișnuit pentru ea.

Speriat, Jia Zheng s-a trîntit în genunchi în fața mamei sale și, zvîntîndu-și lacrimile, a zis :

— Eu am avut grijă ca fiul meu să-i poată cinsti pe strămoși, oare nu i-am slujit pe înaintași ?

— Ți-am spus un singur cuvînt și n-ai fost în stare să-l înduri ! s-a înfuriat Jia Mu. Cum crezi că s-a simțit Baoyu sub loviturile tale neomenești ? Tu spui că

porți grija ca fiul tău să-i poată cinsti pe strămoși ? Adu-ți aminte ! În felul ăsta a avut grijă de tine răposatul tău tată ?

Nemaiputîndu-se stăpîni, Jia Mu a izbucnit în hohote.

— Nu fi supărată, mamă ! a zis Jia Zheng c-un zîmbet slugarnic. Mi-am ieșit din fire prea repede ! Dar îți promit că de azi încolo n-am să-l mai ating !

— Mie-mi vorbești ? i-a rînjit Jia Mu. Este fiul tău și dacă-ți place poți să-l omori în bătaie ! Mi se pare numai că a bătut ceasul să te lăsăm în plata cerului ! Cred că a sosit vremea să ne despărțim !

A întors capul și a poruncit scurt :

— Palanchinul ! Eu, cu nevastă-ta și Baoyu ne vom întoarce la Nanking.

Oamenii au ieșit.

— Nu mai ai de ce suspina, a zis Jia Mu adresîndu-se doamnei Wang. Baoyu este tînăr și bineînțeles că-l iubești. Cînd se va face mare și va deveni dregător, o să-și aducă aminte de mama lui ! Dacă nu l-ai fi iubit, ai fi avut mai puțină bătaie de cap.

— Nu trebuie să vorbești astfel, măicuță ! a implorat-o Jia Zheng, plecîndu-se pînă la pămînt. Nu știu unde să mă mai ascund de atîta rușine.

— Prin ce-ai făcut, ai arătat singur că dorești să mă alungi de acasă ! La ce bun să mai vorbești ? a zis adînc tulburată Jia Mu. Bine că plecăm, pe viitor n-o să se mai amestece nimeni între tată și fiu.

— Pregătiți cele trebuincioase pentru drum, caleștile și palanchinele ! a țipat ea.

Ji Zheng s-a azvîrlit la pămînt implorînd mamei sale iertare. Fără să-i arunce măcar o privire, Jia Mu s-a apropiat de Baoyu, care zăcea pe canapea. Văzîndu-l cît era de lovit, ca niciodată, Jia Mu a izbucnit într-un urlet sfîșietor. Doamna Wang și Feng Jie s-au apucat s-o liniștească. Au intrat fetele ca să-l ridice pe Baoyu.

— Ticăloaselor ! s-a răstit la ele Feng Jie. Nu vedeți că nu mai e bun de nimic ? Luați-l cu patul de nuiele !

Fetele au alergat înăuntru, de unde-au venit c-un pat lung, împletit, l-au lungit în el pe Baoyu și, urmîndu-le pe Jia Mu și doamna Wang, l-au dus în iatacul lui Jia Mu. Jia Zheng, îndurerat c-a supărat-o pe mama

sa, a ieşit pe urmele lor. De-abia atunci şi-a dat seama că băiatul fusese frînt în bătaie. Doamna Wang nu mai contenea să se tînguie.

— Fiul meu ! Mai bine mureai tu ! să-mi fi rămas Jia Zhu şi să nu mai fi avut parte să-l văd pe Jia Zheng turbat, să tremur pentru viaţa mea zadarnică ! Dar dacă şi tu mă părăseşti în cine mai caut eu sprijin ?

Apoi din nou a-nceput să bocească :

— Fiul meu năpăstuit ! Tu n-ai avut cum să te aperi !

Jia Zheng îşi simţea sufletul împovărat. A încercat din nou s-o mîngîie pe Jia Mu, dar aceasta, stăpînindu-şi lacrimile, i-a retezat vorba :

— Dacă ţi-este fiul rău, supraveghează-l, dar nu-l ucide ! Pentru ce te mai ţii după noi ? Ori vrei cumva să vezi cum îţi moare copilul sub propriii-ţi ochi ?

Jia Zheng şi-a aplecat îndurerat capul şi s-a îndepărtat încet. În apropiere se mai aflau mătuşa Xue, Baochai, Xiang Ling, Xiren şi Xiangyun. Ele se agitau în jurul lui Baoyu, îi dădeau apă şi-l răcoreau cu evantaiul. Xiren se simţea străină pentru că nimeni nu avea nevoie de ea, dar nu putea să cîrtească ; a ieşit din casă pe nesimţite şi a strigat să-l cheme pe Bei Ming, ca să afle de la el ce se întîmplase.

— De ce l-a bătut în acest hal ? l-a întrebat ea pe băiat, cînd s-a arătat. De ce n-aţi venit să-mi daţi de veste ?

— Din păcate nu m-am nimerit acolo ! s-a dezvinovăţit el. Am aflat de-abia după ce tată-său începuse să dea în stăpînul nostru ! Am alergat într-acolo şi-am aflat şi că pricina erau actorul Qi Guan şi Jin Chuan !

— De unde ştia bătrînul toate acestea ? s-a mirat Xiren.

— În ce-l priveşte pe Qi Guan, eu cred că vinovat nu poate fi decît Xue Ban, care de multă vreme nu-l vede cu ochi buni pe Baoyu, a presupus Bei Ming. Mi se pare că ar fi trimis un netrebnic să-l ponegrească în faţa tatălui său. Cît despre Jin Chuan, bănuiesc că de vină-i conaşul Jia Huan.

Aşa discutau oamenii stăpînului Jia Zheng.

Ascultîndu-l, Xiren era aproape sigură că lucrurile s-au petrecut astfel. Ea s-a întors în iatacul lui Jia Mu, unde femeile se mai agitau încă în jurul lui Baoyu.

Între timp Jia Mu a poruncit ca Baoyu să fie mutat în Grădina rozelor încîntătoare și culcat în patul lui. Porunca ei a fost împlinită numaidecît. După aceasta, cei de față s-au împrăștiat, unul cîte unul.

Singură Xiren a rămas cu Baoyu să-l vegheze și să aibă grijă de cele ce aveau să se întîmple.

Dacă vreți să știți ce i-a spus Baoyu și cum l-a îngrijit Xiren, citiți capitolul următor.

CAPITOLUL 24

În care se povestește cum unele simțăminte învăluite
în altele au tulburat-o pe verișoara cea mică
și cum greșelile învăluite în greșeli
l-au înduplecat pe vărul cel mare

QING WEN

AŞADAR, Jia Mu şi doamna Wang au plecat. Xiren s-a aşezat pe marginea patului lui Baoyu şi cu ochii-nlăcrimaţi l-a întrebat :

— De ce te-a bătut atît de îngrozitor ?

— Pentru ce mă-ntrebi ? s-a văitat Baoyu. Din nişte motive ! Mă doare rău spatele ! Vezi ce-i acolo !

Xiren s-a aplecat să-i descheie cămaşa subţire. La fiecare mişcare neatentă a fetei Baoyu gemea, încît Xiren lua mîna de pe el speriată. A trecut mult timp pînă a reuşit să-l descheie.

— Maica mea ! a exclamat Xiren, cînd a văzut că picioarele lui Baoyu erau acoperite cu răni sîngerînde. Cum de l-a răbdat inima ! Ah ! Ah ! Dacă m-ai fi ascultat, n-ai mai fi păţit nimic. Noroc că nu ţi-a frînt coastele ! Puteai să rămîi schilod !

A intrat o fată care a anunţat :

— A venit domnişoara Baochai.

Xiren şi-a dat seama că nu mai avea timp să-l îmbrace, aşa că l-a acoperit cu o cuvertură. În clipa aceea în prag s-a ivit Baochai. Ţinea în mînă nişte pilule şi, adresîndu-se lui Xiren, a zis :

— Ia-le ! Dizolvă-le deseară în vin şi unge locurile dureroase ! Vînătăile vor dispărea numaidecît !

Zîmbind l-a întrebat pe Baoyu :

— Cum te simţi ?

— Ceva mai binişor, a răspuns el mulţumindu-i de întrebare şi invitînd-o să stea.

Baochai a observat că-n timp ce vorbea el ţinea ochii larg deschişi, dar nu ca de obicei, şi părea liniştit.

— Dacă ai fi ascultat tot ce ţi s-a spus, astăzi n-ai fi avut de pătimit ! a suspinat ea plecîndu-şi capul. Nu

mai zic de bunica şi mama ta, dar chiar şi noi, văzîndu-te...

Baochai s-a încurcat, a murmurat ceva de neînţeles şi a lăsat ochii în jos. Obrajii i s-au acoperit cu pete roşii, Baoyu a simţit că aceste cuvinte au fost rostite cu sufletul curat şi tăinuiesc în ele sensuri adînci. Abia acum a observat că Baochai tăcuse stînjenită şi cu pleoapele lăsate se străduia să-şi stăpînească lacrimile, jucîndu-se cu capătul cingătoarei.

Este greu de redat în cuvinte sfiiciunca şi mila care s-au întipărit pentru o clipă pe faţa ei !

Baoyu a fost de-a dreptul mişcat, durerea şi suferinţa i-au dispărut dintr-odată ca un fir de fum, şi s-a gîndit : „N-am primit decît nişte lovituri şi ei toţi mă compătimesc, încît fără să vreau se naşte-n mine un simţămînt de preţuire şi respect faţă de ei. Dar dacă aş fi murit ! Poate c-ar fi murit şi ei de amărăciune ! Atunci aş putea să mor şi să termin cu toate grijile pămînteşti !"

Gîndind astfel, Baoyu a auzit glasul lui Baochai, care tocmai o întreba pe Xiren :

— Nu ştii de ce a fost lovit atît de îngrozitor ?

Xiren i-a povestit în taină tot ce ştia de la Bei Ming. Baochai, care nu aflase încă de discuţia lui Jia Huan cu Jia Zheng, a priceput că totul trebuie să fie aşa cum a spus fata. Dar cînd Xiren a pomenit numele lui Xue Ban, Baoyu s-a speriat, bănuind cît de neplăcut are să-i fie lui Baochai, şi s-a grăbit s-o contrazică :

— Nu umblaţi cu bănuieli ! Fratele Xue Ban nu-i în stare de aşa ceva !

Baochai a înţeles că a rostit aceste cuvinte doar de teamă ca nu cumva ea să se supere.

„Eşti crud bătut şi nu mai ţii seama de suferinţă, gîndindu-te să nu se simtă ceilalţi ofensaţi, şi-a spus ea. Dacă eşti atît de atent cu toţi, de ce te ţii doar de lucruri mici, în loc să-ţi foloseşti timpul ? Atunci şi tatăl tău ar fi mulţumit şi nici tu n-ai mai avea atîtea de îndurat. Te-ai temut deci să nu-mi vină mie greu şi-ai sărit s-o întrerupi pe Xiren ! Crezi oare că eu nu ştiu că fratele meu este destrăbălat şi samavolnic şi nu dă doi bani pe nimeni şi nimic. Cîndva, pentru Jin Chuan s-a iscat un scandal groaznic, dar acum totul a-ntrecut orice limită !"

— Nu trebuie să daţi vina nici pe unul nici pe celălalt, a remarcat Baochai adresîndu-se lui Xiren. Eu cred că domnul Jia Zheng s-a-nfuriat doar pentru că Baoyu ţine morţiş să cunoască anumiţi oameni de proastă faimă. Chiar dacă fratele meu l-ar fi ponegrit pe Baoyu, nu înseamnă că a făcut într-adins, fiindcă el spune tot timpul numai adevărul şi nu dă importanţă nimicurilor care-ar putea să nemulţumească pe careva. Tu, Xiren, n-ai întîlnit în viaţă decît oameni ca Baoyu şi n-ai avut cum să vezi unul ca fratele meu, care nu se teme de nimic pe lume şi vorbeşte tot ce-i trece prin minte !

Cînd a pomenit de Xue Ban şi Baoyu s-a repezit s-o întrerupă, Xiren şi-a dat seama c-a vorbit ce nu trebuia şi s-a temut că Baoyu se va supăra. Vorbele lui Baochai au tulburat-o şi au făcut-o să nu mai scoată nici un cuvînt.

Baoyu tocmai îşi adunase gîndurile ca să-i vorbească, dar Baochai s-a ridicat şi, luîndu-şi rămas bun, a spus :

— Stai liniştit ! Am să mai trec mîine ! I-am dat lui Xiren leacurile cu care să te ungă şi totul va fi bine.

Zicînd acestea, Baochai a plecat. Xiren a condus-o pînă la uşă. Pe drum a zis :

— Mulţumesc, domnişoară, că aţi venit ! Cînd stăpînul se va pune pe picioare, o să vă mulţumească singur.

— Lasă asta ! i-a răspuns Baochai. Spune-i mai bine să aibă grijă de el, să se vindece şi să nu se mai gîndească la nimic. Dacă i-e poftă de ceva, ori dacă are nevoie de ceva, nu le mai deranja pe Jia Mu şi doamna Wang, ci vino la mine să iei ! Dar să nu afle nici taică-său, ca nu cumva să se mai întîmple vreo nenorocire.

După ce-a plecat Baochai, Xiren s-a întors acasă cu sufletul plin de recunoştinţă.

Baoyu tăcea, cufundat în meditaţie. Neştiind bine dacă doarme ori nu, Xiren a ieşit din cameră să se spele şi să se pieptene.

Baoyu stătea întins pe pat. În spate simţea o durere greu de suportat, încît avea impresia că-i împuns cu mii de ace ori tăiat, ori ars pe jăratec. La fiecare mişcare nu se putea stăpîni să nu geamă.

Se îngîna ziua cu noaptea. După ce-a plecat Xiren, Baoyu s-a uitat împrejur şi, văzînd cîteva fete, le-a spus :

— Duceţi-vă ! Dacă va fi nevoie, vă voi chema.

Fetele au plecat.

Pe neaşteptate l-a cuprins toropeala. I s-a părut că în odaie a intrat Jiang Yuhan, care se văita că slugile de la palatul respectatului şi stimatului Qin Wang l-au prins şi l-au bătut. Apoi a apărut Jin Chuan care povestea, printre lacrimi, de ce s-a aruncat în fîntînă. Baoyu încerca să-i explice cît o iubise de mult, dar deodată a simţit că cineva îl zgîlţîie, ca apoi să audă un glas plin de amărăciune.

Şi-a revenit numaidecît, a deschis larg ochii şi a văzut-o lîngă el pe Daiyu. Mai avea impresia că totul se petrece în vis. S-a ridicat în mijlocul patului ca să privească mai bine. A văzut doi ochi mari, cît piersicile şi o faţă podidită de lacrimi. Dacă nu Daiyu, cine altcineva putea să fie ? Ar fi vrut să se ridice şi să vadă, dar o durere cumplită i-a străpuns trupul, şi gemînd a căzut pe pernă.

— De ce-ai venit ? abia a putut îngîna. Deşi s-a ascuns soarele, totuşi mai este încă zăpuşeală ! Dacă din nou căldura îţi va face rău ? M-au bătut, dar n-am dureri. Numai mă prefac, ca să le fie milă de mine şi să-i povestească tatălui meu. Este doar un şiretlic. Tu să nu-i dai crezare.

Daiyu plîngea înăbuşit, simţea că i se taie răsuflarea şi îşi dădea seama că n-avea putere să îndure mai mult. Simţămintele năvalnice puseseră stăpînire pe ea şi ar fi vrut să-i spună atîtea lui Baoyu, dar nu reuşea să scoată măcar un cuvînt.

— Trebuie să te schimbi, a reuşit ea să spună în cele din urmă după mari strădanii.

Baoyu a oftat din greu :

— Nu te nelinişti şi nu te mai zbuciuma. Dacă te bucură, pot să şi mor !

— Cea de a doua stăpînă ! s-au auzit glasuri în curte.

Daiyu a înţeles că sosise Feng Jie.

— Am să ies pe uşa cealaltă, apoi am să mă-ntorc, a zis Daiyu grăbită.

— Ciudat ! s-a mirat Baoyu apucînd-o de mînă. De ce ţi-e teamă ?

— Uită-te la ochii mei cum arată ! a scîncit Daiyu, tremurînd. Vor rîde de noi !

Baoyu i-a lăsat mîna. Daiyu a ocolit patul şi s-a ascuns după uşă. În clipa aceea a intrat Feng Jie.

— Te simţi mai bine? l-a întrebat ea pe Baoyu. Dacă ai nevoie de ceva, anunţă-mă.

Curînd a apărut şi mătuşa Xue, apoi, în urma ei îngrijitoarele lui Jia Mu. Pe cînd se-aprindeau lămpile, toate s-au împrăştiat, iar Baoyu, după ce a sorbit cîteva guri de supă, a căzut într-un somn zbuciumat.

N-a trecut mult şi au apărut soţia lui Zhui Rui, soţia lui Wu Xindeng, soţia lui Zhen Haoshi şi alte cîteva locatare ale castelului, care hotărîseră să-l viziteze pe Baoyu, doar ca să poată afla de ce fusese bătut. Xiren a ieşit degrabă în întîmpinarea lor şi le-a spus:

— Aţi venit cam tîrziu! Stăpînul meu doarme!

Le-a poftit în altă încăpere şi le-a turnat ceai. Femeile au stat un timp, apoi au început să-şi ia rămas bun.

— Cînd se va trezi, au rugat-o ele pe Xiren, spune-i c-am trecut să-l vedem.

Xiren a promis că le va împlini dorinţa şi le-a condus pînă la poartă. În timp ce se pregătea să se-ntoarcă în casă, a apărut slujitoarea doamnei Wang.

— Stăpîna cheamă pe cineva dintre voi, a zis ea.

Xiren s-a gîndit o clipă, apoi, întorcîndu-se către Qing Wen, She Yue şi Qin Wen, le-a făcut atente:

— Mă duc eu. Aveţi grijă de casă. Mă-ntorc numaidecît.

Xiren a străbătut grădina, îndreptîndu-se către corpul principal al clădirii, unde locuiau stăpînii castelului, şi unde se afla şi doamna Wang.

În clipa aceea doamna Wang stătea în iatacul său, întinsă pe divan, făcîndu-şi vînt cu evantaiul din frunză de banan. La ivirea lui Xiren, a spus:

— Ar fi fost mai bine să trimiţi pe cineva şi tu să rămîi lîngă Baoyu. Cine are grijă de el în lipsa ta?

— Stăpînul de-abia a aţipit, s-a grăbit Xiren s-o liniştească. În afară de aceasta, fetele s-au obişnuit să-l îngrijească. Vă rog să nu vă faceţi griji din pricina aceasta. Am crezut că aveţi să-mi porunciţi ceva şi m-am temut să trimit fetele ca nu cumva să înţeleagă greşit.

— N-am nici un fel de poruncă, i-a răspuns doamna Wang, am vrut doar să ştiu cum se simte Baoyu.

— I-am oblojit rănile cu leacurile aduse de domnişoara Baochai şi se simte bine. La început, din cauza durerilor, nici nu putea să stea lungit, dar acum a şi aţipit, ceea ce înseamnă că se simte mai binişor.

— A mîncat ceva ?

— A-nghiţit cîteva guri de supă trimisă de stăpîna bătrînă, i-a spus Xiren. Apoi a început să facă mofturi spunînd că vrea să bea şi a cerut fiertură de prune. N-am ştiut ce se va întîmpla. Prunele-s acre. Bineînţeles că de tulburare i s-a adunat în inimă sînge stătut şi dacă ar fi băut o astfel de fiertură, s-ar fi putut îmbolnăvi ! Cu greu l-am făcut să renunţe. I-am dat atunci jumătate de ceaşcă de sirop de trandafiri, dar n-a sorbit decît cîteva picături, apoi a spus că nu-i dulce şi că e sătul de-aşa ceva.

— Ah ! De ce nu mi-ai spus ? a exclamat doamna Wang. Am primit de curînd cîteva sticle cu esenţă de roze aromate şi aş fi vrut să-i dau, dar m-am temut că va refuza. Acum, cînd o să mai vrea sirop, să iei două sticluţe şi, la o ceaşcă de apă, adaugă o linguriţă de esenţă ; ai să faci o băutură neobişnuit de aromată.

Doamna Wang a chemat-o pe Cai Yun şi i-a poruncit s-aducă roze aromate.

— Voi lua două sticluţe, a zis Xiren. Dacă nu vor fi de-ajuns, am să mai cer.

Cai Yun a ieşit din casă şi peste puţin timp s-a întors cu sticlele, pe care i le-a dat lui Xiren. Erau nişte sticle mici, strînse la gură cu capac de argint. Pe fiecare era lipită o etichetă galbenă. Pe una scria „esenţă pură de scorţişoară", iar pe cealaltă „esenţă de roze *meigui*".

— Trebuie să fie foarte scumpe, a zis Xiren zîmbind. Or fi multe de-astea pe lume ?

— Le-am primit de la împărăteasă, i-a explicat doamna Wang. N-ai văzut că au etichetă galbenă ? Păstrează-le pentru Baoyu, nu le risipi fără rost.

Xiren a încuviinţat şi a vrut să plece, cînd doamna Wang a strigat-o din nou :

— Mai stai. Vreau să te-ntreb ceva.

Xiren s-a întors.

— Am auzit, a zis doamna Wang, uitîndu-se în jur, să se convingă că-n afară de ele nu mai era nimeni, că tata l-a bătut pe Baoyu din pricină că l-ar fi defăimat Jia Huan. Tu ştii de aşa ceva ?

— Nu, n-am auzit, a răspuns Xiren. Se zice că l-ar fi bătut fiindcă s-ar fi cunoscut cu nu ştiu ce actor de la curtea nu ştiu cărui Wang şi l-ar fi amăgit pe-acela.

Toate astea i le-a spus stăpînului un om de la palat, care l-a căutat dinadins.

— Desigur că şi pentru asta ! a aprobat din cap doamna Wang. Dar mai este şi alt motiv.

— Mai mult n-am aflat, a întărit Xiren, care după ce s-a mai gîndit, a adăugat : îmi iau inima în dinţi să vă spun cîteva cuvinte. Desigur că-i îndrăzneală din partea mea, dar să vorbim deschis...

Ea şi-a tras sufletul şi a tăcut.

— Spune ! Spune ! a îndemnat-o doamna Wang.

— Am să spun numai dacă mă asiguraţi că n-o să vă supăraţi pe mine.

— Bine ! Spune odată ! a liniştit-o doamna Wang.

— Cinstit vorbind, a reluat Xiren, a făcut foarte bine stăpînul bătrîn că i-a dat o lecţie. Dacă nu se va ţine de capul lui, Baoyu e în stare să mai facă cine ştie ce boroboaţă.

Doamna Wang a clătinat din cap fără să vrea şi a suspinat din greu.

— Fata mea ! Eu te-nţeleg ! Să-ţi spun drept, şi eu mă gîndeam mereu la asta ! Crezi că nu-mi dau seama că trebuie să fii mereu cu ochii pe el ? Oare nu l-am supravegheat destul de bine pe Jia Zhu cînd trăia ? Sau am uitat cumva să mă port cu copiii ? Şi încă ceva... Am cincizeci de ani şi Baoyu e singurul meu copil. Este plăpînd şi bunică-sa îl iubeşte ca pe-o comoară ; dacă-l dojeneşti peste măsură, iar nu-i bine, fiindcă bătrîna se supără şi toţi ne pierdem liniştea din pricina ei. De aceea s-a şi obrăznicit. Mai înainte, dacă-l certam şi-l povăţuiam plîngînd, mai asculta. Mai tîrziu, însă, a-nceput să facă ce vrea şi iată c-a păţit-o ! Dar dacă mi-l stîlceşte în bătăi, în cine să-mi mai pun eu nădejdea în viitor ?

Doamna Wang s-a tulburat şi-n ochi i s-au ivit lacrimile.

Văzînd-o încurcată şi Xiren s-a-ntristat.

— Baoyu este propriul dumneavoastră fiu, a zis ea abia stăpînindu-se, cum să nu-l iubiţi cu toată puterea inimii ? Dacă toate ar fi cum trebuie, şi noi cei de jos am fi liniştiţi şi fericiţi. Credeţi că noi nu-nţelegem că dacă lucrurile stau aşa, ca în clipa de faţă şi noi ne pierdem liniştea ? De aceea eu încerc mereu să-l sfătuiesc

pe Baoyu ca nu cumva să mai facă vreo boroboaţă. Dar, din păcate, vorbele mele nu sînt luate în seamă. Şi atunci, aşa cum s-a-ntîmplat, se ivesc astfel de tineri cu care se împrieteneşte şi iată la ce duce... A venit timpul să fie mustrat că nu-i în stare să se stăpînească. Prea bine că aţi amintit despre aceasta, fiindcă vreau să vă cer şi eu un sfat. Numai mă tem să nu fiţi nemulţumită şi atunci nu numai toată silinţa pe care mi-am dat-o va fi-n zadar, dar nici eu n-am să ştiu unde să mă ascund.

Doamna Wang, ghicind în vorbele ei un anumit tîlc, s-a arăta numaidecît curioasă, vrînd să afle despre ce era vorba.

— Spune, fata mea! a-ncurajat-o ea pe Xiren. In ultima vreme am auzit deseori adresîndu-ţi-se laude. Eu am răspuns că tu îl îngrijeşti cu tragere de inimă pe Baoyu, că eşti drăguţă cu toată lumea, sau pur şi simplu am lăsat să-mi treacă vorbele lor pe lîngă urechi. Acum îmi dau seama că tu îmi spui lucruri la fel cu acelea pe care le-am gîndit eu, de-atîta vreme. Poţi să-mi spui orice, numai să nu afle şi altcineva ce discutăm noi.

— N-am nimic prea deosebit de spus, a zis Xiren. Aş vrea numai să vă-ntreb, stăpînă, dacă nu cumva găsiţi vreun prilej să-l mutaţi pe Baoyu din grădină în alt loc? Ar fi grozav de bine!

Doamna Wang a fost mirată de o asemenea rugăminte şi fără să vrea a întins mîna către Xiren întrebînd-o:

— Nu cumva Baoyu se poartă necuviincios cu cineva?

— Nici chiar aşa, stăpînă! Nu vreau decît să vă împărtăşesc o părere de-a mea! Baoyu a crescut, la fel şi fetele! Chiar dacă este vorba de domnişoarele Lin Daiyu şi Xue Baochai, cu toate că sînt verişoarele sale, însă, la urma urmelor, el este bărbat şi ele sînt femei. Stau tot timpul împreună, şi dacă cumva unul din ei greşeşte sau face vreo mişcare mai deochiată, numaidecît atrage atenţia celor din jur. Iar fiindcă stăpîna bătrînă mi l-a dat în grijă pe Baoyu şi eu locuiesc acum în grădină, aceasta mă priveşte şi pe mine. Dumneavoastră ştiţi că lucrurile mari se nasc din cele mărunte şi oamenii discută orice gafă care are legătură cu Baoyu şi cu verişoarele sale; de aceea mi se pare că ar fi mai bine să se ia din timp măsurile pentru mutarea lui. Mai mult, dumneavoastră, stăpînă, cunoaşteţi mania lui Baoyu de a se

învîrti tot timpul în jurul fetelor. Dacă nu veţi face din timp ceva, bineînţeles că va greşi, ori se vor pune greşelile pe seama lui. Aici sînt oameni mulţi şi gurile-s rele. Cînd au pe cineva la inimă, îl laudă şi-l scot mai curat decît Buddha. Dar şi cînd nu le place ceva, încep să-l clevetească, încît nimic bun nu mai rămîne din el. Dacă s-ar găsi cineva să-l laude pe Baoyu, ar face-o ca un semn că s-a-ndreptat. Dar dacă, dimpotrivă, s-ar apuca să-l defăimeze, atunci nu numai noi vom fi învinuite, dar şi întregul lui bun nume va avea de suferit. În felul acesta strădaniile dumneavoastră şi ale tatălui său nu se dovedesc zadarnice ? După mine ar trebui chiar acum să faceţi ceva. Bineînţeles că aveţi atîtea treburi pe cap şi nu v-a mai trecut prin minte şi lucrul acesta. Dacă nu m-aş fi gîndit la ceea ce v-am spus, s-ar mai putea ierta, dar de-ndată ce-am chibzuit atîta, m-am simţit datoare să vi le spun, ca nu cumva să fiu învinuită de vreo faptă gravă. Şi cu toate că zi şi noapte am fost frămîntată de gîndul acesta, n-am îndrăznit să vă spun pînă acum, de teamă ca nu cumva să vă supăraţi.

Cuvintele lui Xiren au făcut-o pe doamna Wang să-şi amintească de Jin Chuan, ceea ce a tulburat-o şi pentru un timp a împovărat-o de gînduri. În sufletul ei creştea din ce în ce mai mult afecţiunea pentru Xiren.

— Fata mea, înseamnă că şi pe tine te nelinişteşte lucrul acesta, a zis în cele din urmă doamna Wang. Să ştii că mai înainte m-am gîndit şi eu, însă întîmplările din ultima vreme m-au făcut să uit. Îţi mulţumesc că mi-ai reamintit ! Ce fată de suflet poţi să fii ! Bine ! Du-te ! Voi vedea ce trebuie făcut. Vreau să-ţi mai spun un singur lucru : am hotărît să-l las pe Baoyu cu totul în seama ta. Vezi, fii atentă ca nu cumva să-şi facă singur vreun rău. Să n-ai nici o grijă, nu te voi nedreptăţi !

— Dacă-mi porunciţi, stăpînă, a zis Xiren plecîndu-şi sfioasă capul, n-am să-mi cruţ puterile pentru a îndreptăţi încrederea ce v-aţi pus în mine.

Zicînd acestea Xiren a părăsit odaia, întorcîndu-se în Grădina rozelor încîntătoare. Baoyu tocmai se trezise. Xiren i-a povestit despre rozele aromate pe care i le trimisese maică-sa şi el s-a arăta nespus de bucuros. A cerut să guste numaidecît şi a poruncit să i se prepare băutura, care s-a dovedit într-adevăr din cale-afară de parfumată. Gîndurile sale o învăluiau numai pe Daiyu şi

ar fi vrut s-o cheme, dar se temea ca nu cumva Xiren să se amestece în planurile sale, aşa că a rugat-o să se ducă la Baochai, chipurile, după nişte cărţi.

Cînd a ieşit Xiren, el a chemat-o pe Qing Wen şi i-a spus :

— Du-te la domnişoara Lin Daiyu şi vezi ce face. Dacă întreabă de mine, spune-i că mă simt ceva mai bine.

— Cum să mă duc aşa fără nici un motiv ? s-a împotrivit Qing Wen.

— Nimic nu eşti în stare să-i spui ? a zis Baoyu, arătîndu-se nemulţumit.

— Poate-i trimiteţi, vreun lucru, i-a propus Qing Wen, sau poate-o rugaţi ceva ! Să mă duc aşa, degeaba, îmi vine peste mînă ; ar rîde de mine !

Baoyu s-a gîndit ce s-a gîndit, apoi, scoţînd două batiste vechi, i le-a întins lui Qing Wen rîzînd :

— Ia-le şi spune-i că sînt de la mine !

— Ciudat ! s-a mirat Qing Wen. Ce-i trebuie ei nişte batiste vechi ? Se va înfuria din nou şi va începe să spună că vă bateţi joc de ea.

— Fii fără grijă, are să-nţeleagă ! a rîs Baoyu.

Qing Wen a luat batistele şi s-a-ndreptat către Pavilionul Rîului Xiaoxiang. Intrînd în curte, ea a văzut-o pe Chong Xiang întinzînd pe balustrada terasei prosoapele la zvîntat. Aceasta a fost cea dintîi care a observat-o pe Qing Wen şi i-a făcut cu mîna.

— Domnişoara s-a culcat !

Qing Wen a intrat totuşi. Odaia era cufundată în întuneric şi lampa nu ardea.

— Cine e ? a întrebat pe neaşteptate Daiyu.

— Qing Wen, i-a răspuns fata.

— De ce-ai venit ?

— M-a trimis conaşul Baoyu să v-aduc batistele, s-a auzit răspunsul fetei.

Puţin nemulţumită, Daiyu s-a gîndit : „Cum de i-o fi trecut prin cap să-mi trimită batiste ?“

Şi apoi către Qing Wen :

— El le-a trimis ? Trebuie să fie foarte frumoase ! Să le dăruiască altcuiva. Mie nu-mi trebuie !

— Tocmai că sînt vechi şi de casă..., i-a explicat Qing Wen.

Din ce în ce mai nemulțumită, Daiyu s-a mai gîndit și dintr-odată a înțeles.

— Bine, poți să pleci.

Qing Wen a lăsat batistele și a ieșit. Tot drumul nu s-a gîndit decît la asta, dar nu s-a putut dumiri despre ce putea fi vorba. Daiyu, dimpotrivă, înțelegea limpede totul și a căzut într-o plăcută meditație.

„Baoyu bănuiește că-s plictisită, și-a zis, și că batistele m-ar putea înveseli. Dar nu știu dacă starea asta va trece vreodată și de aceea sînt tristă. Dacă Baoyu n-ar bănui că starea mea, lui se datorește, mi-ar fi trimis el batistele, ca să mă înveselească ? Poate părea ciudat, dar eu nu cred că vrea prin aceste batiste să-și destăinuie simțămintele ! E destul de rușinos să se poarte astfel cu mine, și sînt tristă și mă zbucium fără pic de încredere în el !"

Daiyu s-a simțit înviorată. S-a ridicat din pat, a aprins lampa și, luînd tușul, a înmuiat penelul, scriind pe batiste următoarele versuri :

PRIMA POEZIE

În ochiul meu își are lacrima
Izvor adînc, de nesecat —
Pentru cine în nopți cuminți,
Lacrima în van eu mi-am vărsat ?

Mi-ai dat în dar un petec de jiaoxiao[1]
Cum aș putea mai mult să-ți mulțumesc ?
Tristețea sufletului greu rănit
De azi-nainte n-am s-o tăinuiesc.

A DOUA POEZIE

Cad rostogolite lacrimile-mi mari,
Sau în ascuns, tăcut, îmi șiroiesc —
Zile și nopți eu locul nu mi-l aflu,
Zile și nopți, de una lîncezesc.

De plîns mi-e plin întregul așternut
Să-mi zvînte ochii mîneca n-ajunge ;
Neîncetat las lacrima să cadă —
Tristețea nu e nimeni s-o alunge.

[1] *Jiaoxiao,* în legendele chinezești : mătase miraculoasă.

A TREIA POEZIE

Lacrimi, perle înfloriră pe obraz,
În stare nu mă simt să le culeg.
Şi urmele străvechi de pe Xiangjiang [1]
Mi-e greu, de-abia acum, să le-nţeleg.

Un bambu-mi creşte sub fereastră
Cu trunchi în înalturi ridicat.
Mă-ntreb : acolo de-aş fi plîns
Tulpina lui la fel s-ar fi pătat ?

Daiyu ar fi vrut să mai scrie, dar a simţit dintr-odată că arde toată ca para. S-a dus la oglindă, a dat la o parte perdeaua de brocart şi s-a privit. Obrajii semănau cu florile de piersic, dar nu şi-a închipuit că acesta era, de fapt, semnul unei boli necruţătoare.

S-a desprins de la oglindă şi s-a întins în pat. Gîndurile ei, ca şi mai înainte, se roteau în jurul celor două batiste.

Între timp Xiren ajunsese la Baochai, dar aceasta era plecată la mama sa. Xiren şi-a zis că nu era plăcut să plece cu mîna goală, aşa că a stat s-o aştepte. Dar ea nu s-a-ntors nici pnă la căderea serii.

Baochai ştia foarte bine firea fratelui ei, Xue Ban, şi era încredinţată că acesta îl ponegreşte pe Baoyu. După cele aflate de la Xiren, convingerea ei s-a întărit şi mai mult. La drept vorbind ea aflase ceea ce Xiren auzise de la Bei Ming, care la rîndul său bănuia numai, adevărul rămînîndu-i şi lui necunoscut. În felul acesta, mergînd din gură-n gură, bănuielile au schimbat adevărul.

Cel mai curios era faptul că Xue Ban fusese amestecat în această poveste numai datorită proastei sale reputaţii. De data aceasta el nu avusese, într-adevăr, nici o vină !

Şi iată că, întorcîndu-se acasă, după ce îşi salută mama, o întrebă pe Baochai :

---

[1] Potrivit legendei, soţia împăratului Shun, pe nume E Huang, şi-a plîns soţul mort pe malul Rîului Xiang ; lacrimile i-au căzut pe arbuştii de bambus şi au lăsat pete mari pe tulpina lor. Vezi, în continuare, nota p. 611.

— Surioară, nu știi cumva de ce l-o fi ciomăgit taică-său pe Baoyu ?

Mătușa Xue, care și-așa trecuse cu greu peste această întîmplare, s-a arătat foarte nemulțumită de întrebarea fiului său. Strîngînd buza, a zis :

— Secătură nerecunoscătoare ! După ceea ce ai făcut, mai ai curajul să întrebi ?

— Ce-am făcut ? s-a mirat Xue Ban.

— Te mai și prefaci, ca și cum n-ai ști nimic ! a zis indignată mătușa Xue. Toți știu că tu ți-ai vîrît nasul !

— Poate dacă v-ar spune cineva că am ucis un om, voi și pe asta ați crede-o ? a țipat Xue Ban.

— Liniștește-te ! a spus mătușa Xue. Sora ta știe mai bine ce-ai făcut. N-avem de ce-ți născoci și alte învinuiri !

— Mamă ! Frate ! Nu mai vorbiți în dodii ! Ar fi mai bine să arătați unde-i negru și unde-i alb, a căutat să-i liniștească Baochai.

După aceea, foarte serioasă i-a spus lui Xue Ban :

— Și chiar dacă tu ai fi vorbit, totul s-a isprăvit și n-are rost să te-nfurii și să mai faci acuma scandal. Singurul lucru care țin să te rog, este să nu te mai îmbeți și să nu te mai amesteci în treburile altora. Te îmbeți cu cine se nimerește ! Și chiar dac-ai fi neprihănit, tot cade beleaua pe capul tău. Ce va spune lumea ? Întîi și-ntîi eu voi fi aceea care te va bănui !

Xue Ban era din fire deschis și nestăpînit și n-a putut să nu spună tot ce avea pe suflet. De aceea, cînd mama și sora sa au prins să-l învinuiască, Xue Ban s-a ridicat ca ars și a răcnit :

— Cine-ndrăznește să mă vorbească de rău ? Am să-i rup gura ! Știu eu cine vrea să se dea bine pe lîngă Jia Zheng ; face tot ce-i stă în putere ca acesta să-și omoare fiul. Dar nu cumva Baoyu o fi vreun zeu ? De ce să nu-l învețe și pe el taică-său minte ? Ce dacă-l bate nițel, trebuie să se-ntoarcă toată casa pe dos ? Data trecută, cînd i-a tras cîteva unchiu-meu, a trebuit să afle numaidecît Jia Mu și să pună vina pe Jia Zheng. L-a chemat la ea și l-a făcut cu ou și cu oțet ! Acum mă amestecă pe mine ! Dar, orice-ar fi, mie mi-e totuna ! Am să-l omor singur pe Baoyu și-am să știu atunci că nu mi-am irosit viața-n zadar !

Spunînd acestea a apucat zăvorul de la ușă vrînd să fugă afară.

— Neisprăvitule ! a țipat mătușa Xue ieșindu-i în cale. Ce ai de gînd să faci ? Mai bine omoară-mă pe mine !

De atîta cruzime, ochii lui Xue Ban deveniseră rotunzi ca niște clopoței de aramă.

— Ah ! a răcnit el. Toți îmi stați în cale ? De ce-ați sărit pe mine ? Vă-nchipuiți cumva c-am să mă sfădesc toată viața cu Baoyu ? Mai bine să murim amîndoi deodată !

— La ce-ți arde de glumă ? a zis mustrător Baochai, mergînd către Xue Ban. Mama e atît de speriată și tu, în loc s-o liniștești, te înfurii. Dar nu numai mama ; chiar și altcineva, dacă ar fi să te-ndemne spre binele tău, ar trebui să te-arăți mai înțelegător !

— Iar începi cu de-ale tale ? a tunat Xue Ban. Tu ai născocit totul !

— Mă jignești ! a protestat Baochai. Nu vezi mai departe de lungul nasului !

— Dacă ești atît de nemulțumită pentru asta, de ce nu te revolți și Baoyu, care-și face relații deșuchiate ? a continuat el să țipe. N-am să-ți spun decît despre povestea cu Qi Guan. M-am întîlnit cu el de vreo zece ori, dar n-a avut o vorbă bună pentru mine. Atunci cum se face că Baoyu nu l-a văzut decît o singură dată și, fără să aibă habar de numele lui, i-a și dăruit o cingătoare ? Poate vrei să-mi reproșezi că de data asta sînt bănuitor ?

— Tu mai întrebi ? au țipat mătușa Xue și Baochai scoase din fire. Oare nu pentru asta l-a frînt în bătaie ? Deci tot tu ai fost cel care l-a defăimat.

— Voi mă băgați în pămînt ! a zis Xue Ban clocotind de mînie. Mă scoate din sărite nu atît faptul că voi vă legați din senin de mine, dar mai ales că unul ca Baoyu a-ntors casa pe dos.

— Cine a întors casa pe dos ? s-a-nfuriat Baochai. Tu ai fost primul care a început tărăboiul !

Xue Ban își dăduse seama că tot ceea ce spunea Baochai era întemeiat și n-avea cum s-o contrazică. Îi era mult mai greu s-o pună la punct pe soră-sa, decît pe mamă-sa ; și de aceea s-a hotărît s-o lase-n pace și să tacă.

De obicei nu-şi alegea cuvintele şi nici nu chibzuia prea mult la ceea ce avea de gînd să spună ; acum însă era iritat la culme şi trebuia să se stăpînească.

— Scumpă surioară ! Lasă bîlciul ! Eu ştiu de mult ce se petrece în capul tău ! a zis răutăcios Xue Ban. Mama mi-a povestit că adevărata pereche pentru lacătul tău de aur nu poate fi decît cel care-i înzestrat cu nestemate. Tu ai ţinut minte şi după ce-ai văzut la Baoyu sărăcia aceea de piatră, te-ai făcut luntre şi punte, încăpăţînîndu-te să-i ţii mereu parte !

Aceste cuvinte au tulburat-o pe Baochai. Supărată, a prins-o pe mamă-sa de mînă, zicînd printre lacrimi :

— Mamă ! Auzi ce spune !

Cînd Baochai a început să plîngă, Xua Ban a văzut că a întrecut orice limită. Atunci el s-a întors şi a fugit în odaia sa.

Baochai se simţea umilită şi-i era teamă să dea ochi cu frate-său. Neştiind ce să facă, de frică să nu-şi supere mama, a tăcut, şi-a şters lacrimile şi, luîndu-şi rămas bun, a plecat. Baochai a bocit o noapte întreagă.

A doua zi, cum s-a sculat, nici n-a apucat să se spele şi să se pieptene şi s-a dus numaidecît la maică-sa. Dar, ca un făcut, în drum s-a întîlnit cu Daiyu, care admira florile de una singură.

— Unde te duci ? a-ntrebat-o ea.

— Acasă, a răspuns Baochai, văzîndu-şi de drum.

Daiyu a observat numaidecît că Baochai era nedormită, cu ochii încercănaţi şi nu mai avea înfăţişarea ei obişnuită.

— Îngrijeşte-te de sănătate, surioară ! a zis în urma ei Daiyu. Şi de-ai vărsa mări de lacrimi, tot nu vei reuşi să-l însănătoşeşti !

Dacă vreţi să ştiţi ce s-a întîmplat mai departe, citiţi capitolul următor.

CAPITOLUL 25

În care se povestește cum Jia Mu a petrecut contemplînd merișorul și cum lui Baoyu i s-a prevestit o nenorocire prin pierderea pietrei miraculoase

YOU YAN

DAIYU se simţea mai bine şi Zi Juan aproape că n-avea ce să mai facă în grădină. Auzise că era nevoie de călugăriţe în castel şi nu înţelegea prea bine asta, aşa că s-a dus către iatacul lui Jia Mu, să afle. Aici s-a întîlnit cu Yuan Yang şi au stat la taifas amîndouă. Dar cînd a venit vorba şi despre călugăriţe, Yuan Yang a zis mirată că nu ştie nimic şi ar fi mai bine s-o întrebe pe Feng Jie.

În timpul discuţiei lor au venit două femei din familia Fu să întrebe de sănătatea lui Jia Mu. Cum Jia Mu dormea, femeile au rămas un timp de vorbă cu Yuan Yang, apoi au plecat.

— De ce-au venit aceste femei ? a-ntrebat curioasă Zi Juan. De unde sînt ?

— Ne bat mereu la cap ! Vor să ne peţească ! a răspuns Yuan Yang. Au o fată la care ţin, ca la o comoară şi tot timpul o laudă în faţa stăpînei bătrîne ba că-i nemaivăzut de frumoasă, ba că are o fire nemaipomenită, că-i cumpătată, gingaşă, vrednică, învăţată, respectuoasă cu cei în vîrstă şi cu părinţii, bună cu slujitoarele cu care trăieşte-n armonie... Şi de fiecare dată cînd dau pe aici, o înalţă în slăvi. M-am şi săturat de cîte ori le-am auzit ! Ia, nişte parşive. Lui Jia Mu îi plac asemenea poveşti. Curios, dar şi Baoyu cu ele e cu totul şi cu totul schimbat : de obicei, nu poate să sufere bătrînele, dar pe astea le acceptă ! Ce zici, nu-i ciudat ? Nu demult babele astea au spus că pe domnişoara lor au cerut-o în căsătorie o mulţime de băieţi, dar că stăpîna lor i-a refuzat pe toţi, fiindcă speră să-şi dea fata într-o familie ca a noastră. Atît au mai lăudat-o pe aceea şi-au linguşit-o pe Jia Mu, c-au zăpăcit-o de tot !

Prefăcîndu-se nepăsătoare, Zi Juan a spus :

— De ce n-o fi dînd-o Jia Mu de nevastă lui Baoyu pe această domnișoară, dacă-i place așa de mult ?

Yuan Yang tocmai se pregătea să-i explice, cînd s-a auzit un glas dinăuntru :

— S-a trezit stăpîna cea bătrînă !

Yuan Yang a alergat într-acolo, în vreme ce Zi Juan s-a dus în grădină. Pe drum s-a gîndit : „Oare pe pămînt nu mai e altcineva decît Baoyu ? Fata asta nădăjduiește să ajungă la el, cealaltă se gîndește la el ! Și domnișoara mea și-a pierdut mințile pentru el ! Parcă eu n-o văd ! Oare nu-i el pricina bolii sale ? În casa asta nu s-a găsit nimeni să-i fie pe plac, de unde-o mai fi răsărit și această domnișoară Fu ? Eu cred totuși că Baoyu o preferă pe domnișoara mea ! Dacă-ar fi după cum spune Yuan Yang, el pe care-o vede, pe aceea o iubește și atunci zadarnic se mai omoară Daiyu după el !

La început Zi Juan se gîndea doar la Lin Daiyu, apoi a început să se întrebe despre propriul său rost și, nu se știe cum, a cuprins-o mîhnirea. Dacă-ar încerca s-o facă pe Daiyu să nu-i mai dea nici o atenție lui Baoyu, domnișoara s-ar putea întrista și lui Zi Juan i-ar fi venit greu s-o vadă cum se chinuiește.

S-a gîndit și s-a răzgîndit, ca pînă la urmă, tulburată afară din cale, să se certe singură : „Ce m-oi fi zbuciumînd eu pentru alții ? Dacă domnișoara Lin Daiyu se va mărita cu acest tînăr, tot nu se va schimba și mie tot n-o să-mi fie mai ușor. Baoyu n-ar fi un băiat rău, dar e invidios și zgîrcit și n-am putea trăi în liniște. Vreau să-i îndemn pe alții să nu se zbuciume zadarnic, dar mie cine-mi poartă grija ? De azi încolo ar trebui să mă gîndesc numai la domnișoara mea și nici să nu-mi pese de ceilalți".

Astfel Zi Juan și-a simțit sufletul mai ușurat.

Întorcîndu-se la Pavilionul Rîului Xiaoxiang a văzut-o pe Daiyu pe canapea, corectîndu-și versurile.

Cînd a simțit-o, Daiyu a-ntrebat fără să-și ridice privirea :

— Pe unde-ai fost ?

— La o prietenă, a răspuns Zi Juan.

— N-ai trecut cumva și pe la Xiren ?

— De ce era să trec pe la Xiren ?

„Cum de-am întrebat-o aşa ceva" ? s-a mustrat Daiyu. Ascunzîndu-şi starea, a murmurat :

— În orice caz, nu mă priveşte ! Toarnă-mi mai bine ceaiul !

Zi Juan a izbucnit în rîs şi s-a dus după ceai. Între timp în grădină s-a auzit larmă. Zi Juan a trimis pe cineva să vadă ce s-a-ntîmplat.

După puţin timp, înapoindu-se cea trimisă, a povestit următoarele :

— Nu demult în Grădina rozelor încîntătoare s-au veştejit cîţiva merişori paradisiaci, fiindcă nu s-a gîndit nimeni să-i stropească. Aseară Baoyu a observat că pe crenguţe le-au apărut muguri, care aveau să facă flori. La-nceput nu l-a crezut nimeni. Astăzi, merişorii într-adevăr au înflorit şi toţi au fost curioşi să vadă o asemenea minune. Chiar şi stăpîna bătrînă şi doamna Wang au dorit să vină. De aceea stăpîna Li Wan a poruncit să se cureţe cu atenţie grădina. Cînd a auzit că va veni şi Jia Mu, Daiyu şi-a schimbat veşmintele şi i-a spus lui Xue Yan :

— Îndată ce-o vei zări, să-mi dai de veste.

Xue Yan a plecat, dar după puţin timp s-a întors alergînd :

— Duceţi-vă repede, domnişoară, că stăpînele au şi sosit.

Daiyu s-a uitat în oglindă, şi-a aranjat părul şi, sprijinindu-se de umerii lui Zi Juan, s-a îndreptat către Grădina rozelor încîntătoare. Jia Mu era acolo şi stătea pe divanul pe care de obicei dormea Baoyu.

— Cum vă simţiţi, bunică ? s-a apropiat Daiyu de bătrîna doamnă.

Apoi le-a întrebat de sănătate pe doamna Xing, doamna Wang, s-a salutat cu Li Wan, Tanchun, Xichun şi Xing Xuan.

Numai Feng Jie nu venise, fiindcă din pricina bolii nu putuse ieşi.

Pentru că bunicul său se mutase cu slujba în Capitală, Shi Xiangyun plecase acasă ; Xue Baoqin locuia împreună cu soră-sa în casa lor ; surorile Li Wen şi Li Qi fuseseră îndepărtate de către mătuşa Li din pricina unor neplăceri care avuseseră loc în grădină în ultima vreme. Aşa se face că erau foarte puţini. Au glumit, au rîs, apoi s-au gîndit că nu era sorocul merişorului să înflorească.

— Merişorii înfloresc în martie, a spus Jia Mu. Acum sîntem în noiembrie, sau chiar, putem zice, în decembrie, aşa că anotimpul se prelungeşte ; este o climă dulce ca primăvara şi florile s-au desfăcut. Aşa a fost să fie !

— Stăpîna noastră a trăit încercările vieţii şi spune numai adevăruri. Nu-i nimic miraculos în asta ! a întărit doamna Wang.

— Eu auzisem că merişorii se uscaseră încă de anul trecut, a vorbit doamna Xing. Cum de mai înfloresc, şi nici măcar la vremea lor ? Trebuie să ne lămurească cineva !

— Bunica şi doamna Wang bineînţeles că au dreptate, a observat şi Li Wan. Cu toate că eu sînt o neştiutoare, mă gîndesc că aceste flori or fi prevestind fericirea lui Baoyu.

Ascultîndu-i, Tanchun n-a scos nici un cuvînt, dar s-a gîndit : „Nu, acesta-i un semn rău ! Se zice că înfloreşte tot ceea ce se supune voinţei Cerului şi piere tot ceea ce se împotriveşte voinţei lui. Iarba şi copacii se supun acestei legi şi, dacă vreo plantă înfloreşte în alt sezon decît îi este hărăzit, aceasta înseamnă o soartă nefericită".

Numai Daiyu auzind prevestirea cea bună, a fremătat de bucurie, spunînd :

— Cunosc şi eu ceva asemănător. Într-o oarecare familie Tian creştea o tufă de porumbar şi cînd cei trei fraţi, sfădindu-se, au apucat-o care încotro, porumbarul s-a uscat. Părîndu-le rău că s-au înstrăinat, fraţii s-au adunat din nou să trăiască laolaltă. Atunci şi porumbarul şi-a deschis florile. Este limpede că soarta ierburilor şi a copacilor se leagă de cea a oamenilor. Aşa, de pildă, Baoyu învaţă sîrguincios, spre mulţumirea tatălui său, şi merişorul a înflorit.

— Fata a dat un exemplu minunat, s-au bucurat Jia Mu şi doamna Wang, ascultînd-o pe Daiyu.

Între timp au venit şi Jia She, Jia Zheng, Jia Huan şi Jia Lian să admire merişorul paradisului.

— După părerea mea pomişorul ăsta ar trebui scos, a zis deodată Jia She. Nicăieri mai mult ca aici nu se simte voia forţelor necurate !

— Dacă iei supranaturalul drept natural, atunci îşi pierde calitatea de-a fi supranatural, a explicat Jia Zheng. Dacă pomişoru-nfloreşte, ce-ai cu el să-l scoţi ?

— Cum de vă trec prin minte asemenea nerozii ? a exclamat Jia Mu, vădit nemulţumită. Ce forţe necurate vei fi găsit, cînd floarea aduce încîntare omului ? Dacă va fi o prevestire bună şi se va împlini, atunci ne vom bucura cu toţii ; dacă va fi un semn rău, eu singură am să dau socoteală ! Numai nu spuneţi prostii !

Jia Zheng n-a mai îndrăznit să scoată nici un cuvînt şi, străduindu-se să pară netulburat, a plecat împreună cu Jia She.

Jia Mu, bine dispusă, a poruncit să se pregătească fără întîrziere vin şi gustări, deoarece avea chef să mai contemple florile.

— Baoyu, Jia Huan şi Jia Lan ! a strigat ea. Fiecare din voi să compună cîte-o poezie în cinstea acestui eveniment fericit. Întrucît Daiyu de-abia se simte ceva mai bine după boala ei, nu trebuie să se ostenească. Dar dacă ţine cu tot dinadinsul, poate să-ncerce.

Apoi Jia Mu s-a adresat lui Li Wan, care şedea în faţa sa :

— Tu şi ceilalţi să beţi împreună cu mine !

— Am înţeles ! a răspuns Li Wan, şoptindu-i mustrător lui Tanchun : numai tu ai pus la cale asta !

— De ce eu ? s-a mirat Tanchun. Doar pe noi nu ne obligă să facem versuri !

— N-ai fost tu cu ideea să ia fiinţă o societate de poezie ? — i-a reamintit Li Wan. Iată c-a venit timpul să glorificaţi merişorul !

Toţi au izbucnit în hohote de rîs.

Curînd s-au întins mesele şi cei de faţă au început să bea. Vrînd s-o dispună pe Jia Mu, fetele n-au vorbit decît despre lucruri vesele.

Baoyu s-a apropiat de bunică să-i toarne vin, după ce compusese versurile :

Din ce pricină i-a veştejit tulpina
Neaşteptat, în plină primăvară ?
Şi cine poate spune cum din nou
Flori puzderii sînt mărului povară ?
Nu poate fi aici decît un semn
Că bunicuţa o să ne trăiască ;
Măru-a-ntrecut şi prunu-n înflorire
Cînd soarele a prins să strălucească.

După aceea a compus versurile şi Jia Huan. Ele sunau astfel :

Îşi scot vlăstarul iarba şi copacul
Cînd primăvara dă să se ivească ;
Dar merişorul nostru e uituc
Şi n-a-ncercat la timp să înflorească.
Minunile mereu uimesc pe oameni
Acesta este purul adevăr,
Dar numai neamul Jia-i hărăzit
În iarnă să privească flori de măr !

Dorind să-i arate lui Jia Mu o supunere ieşită din comun, Jia Lan i-a compus versuri scrise cu literă artistică şi i le-a dăruit. Jia Mu a poruncit ca poezia să fie citită cu voce tare. Li Wan a fost cea care a citit :

Fumul subţire le-ascunde gingăşia
În timp ce-n primăvară-s ofilite ;
Roşeşte neaua, că ne-a fost sortit,
Să le vedem în iarnă înflorite.
Nu le hulim firavul farmec
Cu atîta grijă adunat.
Să ben din vin, curajul să-l sporim —
Florile de măr ne-au încîntat.

Ascultînd versurile pînă la sfîrşit, Jia Mu a murmurat :

— Eu nu prea mă pricep la versuri, dar mi se pare că ale lui Jia Lan au fost cele mai frumoase decît ale lui Jia Huan... Haideţi să mîncăm !

Baoyu era mulţumit că o vedea pe Jia Mu într-o asemenea dispoziţie. În sinea lui şi-a zis : „Merişorul s-a uscat chiar cînd s-a stins Jin Wen şi a cum a înflorit din nou. Pentru noi toţi înseamnă prilej de încîntare, dar numai ea nu va putea să reînvie asemenea florilor“ !

Bucuria i s-a prefăcut dintr-odată în tristeţe, fiindcă şi-a amintit că Feng Jie făgăduise să i-l dea în grijă lui Wu Er. „S-ar putea ca florile să fi-nflorit tocmai fiindcă trebuie să apară fata aceasta“, şi-a zis Baoyu în gînd. Aşa că bucuria l-a cuprins din nou şi a început să glumească şi să rîdă ca mai înainte.

Jia Mu era mulţumită că petrecuse multă vreme în grădină. În cele din urmă, sprijinită de umerii lui Zhen Zhu, a plecat acasă.

Doamna Wang și celelalte au urmat-o. În întîmpinare le-a apărut Ping Er, care le-a spus rîzînd :

— Stăpîna mea a aflat că bătrîna doamnă a ieșit să admire florile și cum ea n-a putut veni, m-a trimis pe mine s-o am în grijă. Mi-a poruncit să-i dau lui Baoyu două fîșii de mătase roșie, să împodobească merișorul cu ele, în semn de felicitare din partea stăpînei, cu ocazia unui asemenea eveniment fericit.

Xiren a luat mătasea și i-a dat-o lui Jia Mu s-o vadă.

— Cum știe Feng Jie să se gîndească la toate ! a zis Jia Mu. Ce felicitare deosebită !

— Cînd te vei întoarce acasă, mulțumește stăpînei tale în numele lui Baoyu, a zis Xiren adresîndu-i-se lui Ping Er. Dacă urările ei se vor împlini, toți vom fi fericiți.

— Ah ! s-a mirat dintr-odată Jia Mu. Uitasem că Feng Jie este bolnavă și totuși nu ne-a uitat.

Mesajul, ca întotdeauna, a sosit la timp.

Jia Mu s-a îndepărtat, iar Ping Er i-a spus lui Xiren :

— Stăpîna mea crede că e o adevărată ciudățenie ca florile să se deschidă într-un asemenea anotimp. Presupune ca nu-i lucru curat ! Și fiindcă nu vrea să se neliniștească toată casa, te roagă să împodobești merișorul cu panglici roșii, ca toți să știe că, deși n-a înflorit la vremea lui, schimbă totul într-un eveniment fericit. Atunci vor înceta orice scorneli și orice bîrfă.

Xiren a făgăduit că va îndeplini întocmai rugămintea și, pentru că Ping Er n-a mai rămas, a însoțit-o cîțiva pași.

Dar revenim acum la Baoyu.

În dimineața aceea se odihnea în camera sa. Cînd i s-a spus c-a înflorit merișorul, a alergat să-l vadă, bucurîndu-se, chicotind și uitînd de toate amărăciunile și tristețile. Aflînd că vine și Jia Mu în grădină, și-a îmbrăcat repede blana și s-a dus s-o întîmpine. S-a schimbat atît de repede, încît a pierdut din vedere să-și mai lege la gît nestemata fermecată. După plecarea lui Jia Mu, Baoyu și-a îmbrăcat veșmintele obișnuite. Xiren, nevăzînd la gîtul lui piatra, a întrebat mirată :

— Unde ți-e nestemata ?

— N-am mai luat-o. Am lăsat-o pe măsuţă, i-a răspuns Baoyu.

Xiren s-a uitat îngrijorată, dar piatra nu se afla acolo. A început să caute peste tot, însă nici urmă de nestemată. O sudoare rece îi acoperi tot trupul.

— Nu te mai agita, că nu se poate ascunde nicăieri, a încercat Baoyu s-o liniştească. Întreabă fetele !

Xiren era încredinţată că She Yue, sau vreo alta o ascunsese în joacă.

— Ticăloaso ! a ocărît-o ea pe She Yue. Tu nu ştii pînă unde să mergi cu gluma ? Unde-ai ascuns nestemata ? Dac-ai s-o pierzi cumva, loc sub soare nu mai e pentru noi !

— Ce ai ? a întrebat-o She Yue, devenind dintr-odată serioasă. Ţi-nchipui că se poate glumi cu-aşa ceva ? Să nu-mi spui prostii ! Sau cumva ţi-ai ieşit din minţi ? Poate ai ascuns-o chiar tu.

Xiren a priceput că She Yue nu ştie nimic despre nestemată şi a zis :

— O ! Atotputernic Buddha ! Stăpîne ! Unde-ai vîrît-o ?

— Ţin minte că am pus-o pe măsuţă, a răspuns Baoyu. Caut-o bine !

Xiren şi She Yue au început s-o caute din nou, nevoind să pomenească nimănui de dispariţia pietrei. Învălmăşeala a durat mult. Fetele au scotocit prin toate cuferele şi casetele şi negăsind-o nicidecum, ea a început să presupună c-o fi luat-o careva din cei ce-au trecut pe acolo.

— Oare nu ştie toată lumea că-n această piatră stă viaţa lui Baoyu ?. a-ntrebat Xiren ca ieşită din minţi. Cine a putut îndrăzni s-o ia de aici ? Mai bine să nu spunem nimănui nimic şi să întrebăm de ea în ascuns. Dac-o fi luat-o vreo domnişoară, o vom ruga să ne-o înapoieze, iar dacă o fi luat-o vreo slugă, s-o forţăm să ne-o aducă îndărăt, fără să afle stăpîna bătrînă, chiar dac-ar fi să dăm în schimb nu ştiu ce ! Nu-i lucru de glumă să prăpădim piatra ! Este mai îngrozitor să pierzi nestemata, decît pe Baoyu.

She Yue împreună cu Qi Wen s-au îndreptat spre ieşire, în vreme ce Xiren le-a făcut atente :

— Nu care cumva să întrebaţi pe cei care-au fost aici ! S-ar putea să n-aibă habar de dispariţia pietrei şi dacă

le spuneţi că lipseşte, ar putea să creadă că-i bănuiţi de furt.

Fetele au plecat ; pe cine n-au întrebat ? Dar fiecare dădea din umeri. Descurajate şi tăcute s-au întors acasă, uitîndu-se nedumerite una la cealaltă. Baoyu era speriat afară din cale. Adînc tulburată, Xiren plîngea fără cuvinte. Nu mai ştia unde s-o caute. Să anunţe pierderea ei, n-avea destul curaj !

Toţi din Grădina rozelor încîntătoare erau cuprinşi de groază.

Cei care au aflat, au alergat într-acolo, din toate colţurile castelului.

Tanchun a dat poruncă să se zăvorască numaidecît porţile grădinii şi le-a cerut la două tinere slujitoare ca sub grija bătrînelor să scotocească din nou fiecare colţ.

— Cine va găsi piatra, va primi o mare răsplată ! a spus ea.

Nici una nu voia să fie bănuită de hoţie. Mai mult, auzind şi de recompensă, nu s-au obosit căutînd peste tot. Dar toate s-au arătat zadarnice, piatra parc-ar fi fost un ac căruia să nu-i dai de urmă.

— Nu-i de glumit ! a spus Li Wan tulburată. Eu aş propune, în cele din urmă, ceva, dar mă tem că nu va fi aşa uşor.

— Ce anume ? a întrebat-o care mai de care.

— Cred că nu-i cazul să cruţăm pe nimeni, de vreme ce lucrurile au luat o asemenea întorsătură, a zis Li Wan. În grădină, în afară de Baoyu, nu sînt decît femei. Trebuie ca domnişoarele să le spună tuturor să se dezbrace şi să le caute peste tot cu de-amănuntul. Dacă nici aşa n-o vom găsi, atunci va trebui să le căutăm şi pe bătrînele muncitoare. Ce-aveţi de zis ?

— Te-ai gîndit bine ! au răspuns cu toate. Aici este atîta lume ! Greu să-ţi dai seama ce gîndeşte fiecare. Cum spune şi proverbul : „Peştii se-amestecă printre dragoni". Să facem aşa cum ai spus şi cred că toate n-au decît să se bucure, dacă nu se va găsi la ele piatra, înlăturîndu-se astfel orice bănuială în ceea ce le priveşte.

Singura Tanchun n-a scos un cuvînt. Fiecare dintre slujitoare voia să fie în afara oricăror bănuieli, aşa că toate au fost de acord cu propunerea lui Li Wan.

— Începeţi cu mine ! a zis Ping Er.

După aceea toate fetele şi-au desfăcut halatele, au întors pe dos buzunarele, iar Li Wan le-a percheziţionat cu de-amănuntul.

— Soră, şi tu ai învăţat să te ocupi de nişte treburi atît de puţin atrăgătoare ? a întrebat-o Tanchun nemaiputîndu-şi stăpîni revolta. Crezi oare că acela care a luat piatra e-n stare s-o poarte cu el ? Pentru ce-ar fi luat-o fetele ? Ele ştiu cu toate că piatra valorează cît o comoară doar aici, la castel, iar în afara lui nu reprezintă nimic. Sînt sigură că piatra a fost furată cu intenţii rele.

Toate-au rămas în cumpănă. Şi-au amintit că în ajun Jia Huan fugea prin cameră, iar acum nu era nicăieri, aşa că bănuielile s-au îndreptat asupra lui, dar nimănui nu-i era la-ndemînă să spună cu voce tare ce gîndea.

— De o asemenea josnicie nu poate fi în stare decît Jia Huan, a zis în sfîrşit Tanchun. Trebuie chemat aici în taină, convins s-a dea înapoi şi speriat bine, ca nu cumva să mai facă şi altădată.

— Sigur ! Sigur ! au întărit fetele.

— Ping Er ar trebui să se ocupe de asta ! a spus Li Wan, doar ea poate să izbutească.

— Am înţeles, a răspuns Ping Er şi a ieşit.

A revenit curînd cu Jia Huan. Fiecare se prefăcea că nu s-a întîmplat nimic, s-a poruncit să i se pregătească ceaiul şi să i se aducă înăuntru. Apoi cu toate au ieşit, lăsînd-o cu el doar pe Ping Er, să poată vorbi în voie.

— Ştii, a dispărut nestemata fratelui tău mai mare, Baoyu, l-a înştiinţat Ping Er. N-ai văzut-o tu, din întîmplare ?

Jia Huan s-a congestionat la faţă, a căscat ochii şi a ţipat tulburat :

— Ce mă priveşte pe mine dacă şi-a pierdut el piatra ? De ce mă întrebi ? Nu cumva bănuieşti că sînt hoţ ? Sînt oare un ticălos care-ncalcă legile ?

Lucrurile au luat o asemenea întorsătură încît Ping Er s-a speriat şi, nemaiputînd să continue cu întrebările a zis rîzînd :

— Nu m-ai înţeles, stăpîne ! Domnişoarele au crezut că ai luat piatra doar aşa, ca să le sperii, de aceea mi-au zis să te întreb dacă nu cumva ai avea idee unde s-ar găsi. Că dacă ai fi ştiut de rostul ei, n-ai mai fi lăsat să se cotrobăiască zadarnic peste tot.

— Baoyu își poartă totdeauna piatra la gît. Unde-o fi, întrebați-l pe el. Ce v-a venit să mă întrebați pe mine ? Toate îi țineți parte. Cînd găsiți ceva, nu alergați să-mi spuneți și mie, dar cînd pierdeți, dați fuga să mă întrebați.

Spunînd acestea s-a ridicat și a ieșit, și nimeni n-a îndrăznit să-l oprească.

— Tot timpul trebuie să avem neplăceri din pricina nimicului ăstuia de piatră, a țipat zbuciumat Baoyu. Nu-mi trebuie așa ceva. Nu mai faceți atîta tărăboi pentru ea. Jia Huan a plecat înfuriat și acum va scula în picioare tot castelul și-o să afle toți c-am pierdut-o. Să vedeți numai ce scandal va izbucni !

— Stăpîne, l-a implorat Xiren ștergîndu-și lacrimile. Crezi oare că-i o nimica toată să pierzi nestemata ? Cînd va afla bunica ta, va fi vai și amar de noi !

Și plîngea în hohote.

Toate erau cuprinse de spaimă, fiindcă își dădeau seama că istoria asta nu se putea tăinui. Acum se gîndeau cum trebuie să-i spună lui Jia Mu.

— N-aveți de ce să vă mai bateți capul ! a zis Baoyu. Spuneți-i c-am spart-o și gata !

— Ah, stăpîne ! Bine mai judecați ! a rîs Ping Er. Dar dacă-ntreabă de ce ? Sau credeți că stăpîna cea bătrînă și doamna Wang sînt așa de neștiutoare ? Ce-o să faceți cînd vă vor cere cioburile ?

— Dacă-i așa, atunci spuneți-le că am ieșit din curte și-am pierdut-o pe afară, a adăugat Baoyu.

„Bineînțeles că putem spune astfel, s-au gîndit fetele, dar în ultimul timp n-a fost nici la școală și nici n-a lipsit de acasă".

— Alaltăieri am fost la spectacol în castelul lui Lin Anbo, și-a amintit el. Puteți spune, liniștite, c-am pierdut-o atunci.

— Nu, nu-i bine, a zis Tanchun. Dacă ai pierdut-o atunci, pot să te-ntrebe de ce ai tăcut pînă acum.

În timp ce se sfătuiau cum ar fi mai bine să ticluiască minciuna, din curte se auziră apropiindu-se țipetele favoritei Zhao.

Cînd intră, începu să bocească :

— Dacă-ați pierdut ceva, de ce l-ați chemat pe fiul meu să-l întrebați în ascuns ?

L-am adus aici, luaţi-l şi faceţi ce vreţi! Omorîţi-l dacă pentru aşa ceva-i bun!

Şi l-a împins pe Jia Huan.

— Hoţule! Recunoaşte chiar acum c-ai furat! s-a tînguit mamă-sa.

De frică, Jia Huan plîngea şi ţipa. Li Wan a vrut să încerce să-l liniştească, dar în clipa aceea o fată a anunţat:

— Vine stăpîna!

Xiren nu mai ştia unde să se ascundă. Baoyu a alergat în intîmpinarea mamei sale. Zhao a amuţit dintr-odată şi s-a ferit din cale.

Îngrijorarea citită pe faţa tuturor a încredinţat-o pe doamna Wang că tot ce auzise în legătură cu dispariţia pietrei nu era o simplă născocire, şi a întrebat:

— Aşadar e adevărat?

Nimeni n-a răspuns nici măcar un cuvînt.

Doamna Wang s-a aşezat şi a chemat-o pe Xiren. Îngrozită, cu lacrimile pe obraz, a alergat către stăpînă, aruncîndu-se la picioarele ei.

— Ridică-te fetiţo! a zis blînd doamna Wang. Nu te zbuciuma, mai bine pune-le să caute încă o dată cu atenţie peste tot.

— Mamă, Xiren n-are nici un amestec în toată treaba asta, a intervenit Baoyu de teamă ca nu cumva Xiren să spună adevărul. Alaltăieri m-am dus la castelul lui Lin Anbo, să văd un spectacol, şi se pare c-am pierdut-o acolo.

— De ce nu mi-ai spus numaidecît? l-a întrebat doamna Wang. Pentru ce na-ţi căutat-o chiar în ziua aceea?

— Mi-a fost teamă să-ţi spun, a zis Baoyu. L-am pus pe Bei Ming şi pe alţii, care m-au însoţit, s-o caute pe drum.

— Prostii! l-a-ntrerupt doamna Wang. Oare Xiren nu te-a ajutat astăzi să te-mbraci? De fiecare dată cînd pleci undeva, la întoarcere este datoare să vadă dacă nu cumva ai pierdut punga ori batista. Nu lipseşte un obiect oarecare, ci propria ta nestemată. Să nu fi observat Xiren şi să nu se fi-ntrebat unde-ai pus-o?

Baoyu n-a ştiut ce să mai răspundă. Zhao a surîs ironică, zicînd:

— Aţi văzut ! A pierdut-o cine ştie unde şi aruncă vina pe Jia Huan.

— Aici discutăm de un lucru foarte serios, îi tăie vorba doamna Wang.

Favorita a amuţit.

Apoi Li Wan şi Tanchun n-au mai ascuns nimic şi i-au spus doamnei Wang ce ştiau despre pierderea nestematei. Doamna Wang s-a zbuciumat afară din cale şi ochii i s-au umezit. Apoi s-a hotărît s-o roage pe Jia Mu să le întrebe ea pe slujitoarele doamnei Xing, care au fost atunci în grădină.

Cînd Feng Jie a aflat de dispariţia pietrei, de faptul că doamna Wang în persoană a început s-o caute şi a zis că nu se cade să rămînă indiferentă, biruindu-şi slăbiciunea, s-a ridicat din pat, s-a sprijinit de umerii lui Feng Er şi s-a dus în grădină. A sosit chiar în clipa cînd doamna Wang se pregătea de plecare.

— Bună ziua, stăpînă ! a zis ea smerită. Cum vă simţiţi ?

Baoyu şi fetele s-au grăbit s-o întrebe de sănătate.

— Înseamnă că ştii ce s-a întîmplat ? i s-a adresat doamna Wang. Nu ţi se pare ciudată toată povestea asta ? Piatra le-a stat sub ochi, şi acum ia-o de unde nu-i. De aceea m-am gîndit : s-ar putea ca vreuna din fetele noastre, începînd cu ale stăpînei bătrîne şi isprăvind cu Ping Er a ta, să fi săvîrşit asemenea josnicie ? Îi voi spune totul lui Jia Mu, ca să poruncească ea să se caute cu toată străşnicia, fiindcă altfel firul vieţii lui Baoyu se va curma !

— Aici sînt atîţia oameni, care mai de care mai diferiţi, începu Feng Jie cu sfială. Cei din vechime spuneau : „Poţi să cunoşti chipul omului, dar nu şi sufletul lui". Pentru care din servitoare poţi să garantezi că-i cinstită ? Larma a început şi toţi ştiu acum ce s-a întîmplat. Cel care a furat-o, a-nţeles că dacă-l prindeţi, nu-i va fi tocmai bine, de aceea se va sili să scape de ea. Ce ne mai rămîne atunci de făcut ? Poate sînt nepricepută, dar cred că ar trebui să le spunem tuturor că pentru Baoyu această piatră nu avea o valoare deosebită şi că a lăsat-o nu se ştie unde. Să-i prevenim că stăpîna bătrînă nu trebuie să afle nimic. După aceea putem trimite în taină pe cineva să ne plîngem la stăpînire. Piatra se va găsi şi hoţul va fi prins. Ce părere aveţi ?

Doamna Wang s-a gîndit îndelung și a zis :
— În tot ce spui, există o parte de adevăr. Dar cum vom face ca tatăl lui Baoyu să nu afle nimic ?
Ea l-a chemat pe Jia Huan și i-a vorbit cu asprime :
— S-a pierdut piatra lui Baoyu. Te-au întrebat dacă nu cumva ai văzut-o, de ce faci atîta tărăboi ? Dacă cel care a furat-o, auzindu-te pe tine vorbind, se va speria și o va distruge, va fi vai și-amar de tine !
— N-am să suflu un cuvînt ! a scîncit speriat Jia Huan.
Zhao stătea retrasă, neîndrăznind să se ia la ceartă.
Apoi doamna Wang a continuat :
— Sînt sigură c-au mai rămas în grădină locuri necercetate ! Doar n-o fi zburat ? Fiți atente și nu sporovăiți mai mult !
Îi dau lui Xiren răgaz trei zile ca s-o caute. Dacă-n trei zile n-o găsește, voi fi nevoită să-i spun soțului meu și-atunci nimeni din casa asta nu va mai avea trai liniștit !

După aceea a chemat-o pe Feng Jie și i-a cerut să se ducă împreună cu ea la doamna Xing, ca să-i povestească despre dispariția nestematei.

Între timp, Li Wan sfătuindu-se cu domnișoarele, a poruncit fetelor să caute din nou prin grădină și să încuie cu lacăte porțile. A strigat-o pe soția lui Lin Zhixiao și i-a destăinuit ceea ce se întîmplase.

— Transmite vechilului, a zis ea în cele din urmă, că timp de trei zile nimeni n-are voie să părăsească grădina. Toți bănuiesc că piatra s-a pierdut acolo și nimeni nu va fi lăsat să iasă, pînă ce nu se va găsi.

— Am înțeles, a răspuns soția lui Lin Zhixiao, ca după aceea să adauge : nu demult am pierdut ceva. Bărbatul meu s-a dus la un ghicitor, pe nume Liu Gură-de-fier. El i-a spus sigur unde se află lucrul. Cînd bărbatul meu s-a întors acasă și s-a apucat să-l caute, l-a găsit chiar acolo unde îi spusese ghicitorul.

— Bună mătușă Lin ! a implorat-o Xiren, după ce-a ascultat povestea ei. Roagă pe bărbatul dumitale să se ducă la omul acesta și să afle unde este piatra !

Soția lui Lin Zhixiao i-a făgăduit că va îndeplini rugămintea.

— Pentru ce să mai știe și acel om ce se petrece în casa noastră ? s-a-mpotrivit Xing Xiuyan. De ce nu mergeți la Miao Yu ? Cînd locuiam în sud, am auzit că se pricepe la ghicit. Pierderea pietrei s-ar putea să fie în legătură cu vreo taină cerească și călugărița ar putea s-o dezlege.

— Ciudat, s-au minunat fetele. Noi o cunoaștem de atîta timp, dar n-am știut că e ghicitoare.

— Eu cred că dac-ar ruga-o altcineva, nu s-ar învoi să ghicească, a remarcat She Yue. Ar fi mai bine să vorbească domnișoara Xing cu Miao Yu și dac-o să izbutească ceva, noi o să-i rămînem îndatorate toată viața.

Ea a vrut să bată mătănii, dar Xing Xiuyan a oprit-o. Daiyu și celelalte de asemenea, au rugat-o pe Xing Xiuyan să se ducă mai repede la Schitul grilajelor de turcoază.

Între timp s-a ivit din nou soția lui Lin Zhixiao.

— Domnișoarelor, ce fericire ! Bărbatul meu s-a și înapoiat de la ghicitor, care i-a spus că Baoyu nu se poate despărți de această piatră și că piatra se va întoarce neapărat la el.

Xiren și She Yue erau în al nouălea cer de bucurie.

— Cu care hieroglifă a ghicit ? s-a interesat Tanchun.

— Nu știu, hieroglife or fi destule, dar eu nu știu carte, a răspuns soția lui Lin Zhixiao. Atît mi-aduc aminte c-a spus ceva de o hieroglifă din familia cuvîntului, „a răsplăti". Atunci Liu Gură-de-fier i-a spus numaidecît ce anume lucru a pierdut.

— Auzi ce om ! a exclamat Li Wan.

— A mai spus că deasupra hieroglifei „a răsplăti" se află hieroglifa „mic", sub ea „gură", iar mai departe „nestemată". De-aici și-a dat el seama că este vorba de pierderea unei pietre nestemate, din cele care se țin în gură, le-a explicat soția lui Lin Zhixiao.

— Acest om este un adevărat fiu al cerului ! au exclamat fetele fericite. Dar ce-a spus mai departe ?

— „A mai spus că-n partea de jos se află hieroglifa „comoară", a răspuns femeia, care-ntr-o scriere inversată înseamnă „a vedea". Sus de tot, fiindcă era hieroglifa „amanet", el a-nțeles că piatra trebuie căutată la casele de amanet. Și dacă hieroglifei „a răsplăti" i se adaugă semnul de radical „om", nu se capătă hieroglifa

„a despăgubi“ ? Este limpede, aşadar, că piatra trebuie plătită, ca să se poată întoarce la stăpînul ei.

— În cazul ăsta putem să căutăm nestemata în casele de amanet din apropiere, au hotărît fetele. Dacă o căutăm cu de-amănuntul, nu se poate să n-o găsim ! Şi-atunci nu-i deloc greu să lămurim şi cine-i hoţul !

— Numai să găsim noi piatra, că nu mai avem nevoie să ştim cine e hoţul ! a zis Li Wan. Mătuşa Lin să se ducă să-i spună lui Feng Jie ce-a zis ghicitorul, ca ea s-o anunţe pe doamna Wang, să nu mai fie îngrijorată.

Toate s-au mai liniştit puţin şi stăteau în aşteptarea lui Xing Xiuyan. Dar deodată l-au zărit pe Bei Ming, care făcea semn cu mîna, chemîndu-le. Una dintre fete a alergat spre el.

— Fugi şi-anunţă stăpînului Baoyu, bunicii şi mamei sale marea bucurie ! a strigat el, de cum a văzut-o pe fată.

— Ce e ? Spune ! l-a zorit aceasta.

— Eu îţi spun, iar tu te duci să anunţi ! a bătut el din palme. Amîndoi vom primi răsplata ! Ştiu unde se află nestemata stăpînului Baoyu.

Dacă şi dumneata cititorule, doreşti să afli, te rugăm să citeşti mai departe.

CAPITOLUL 26

În care se povestește despre scornelile iscate pe seama morții lui Yuanchun și despre bîrfelile stîrnite de boala lui Baoyu, care și-a ieșit cu desăvîrșire din minți

JIA YUANCHUN

AȘADAR, Bei Ming i-a spus fetei că știe unde se află nestemata pierdută de Baoyu. Ea a alergat cît au ținut-o picioarele, să dea tuturor de veste. Baoyu a fost zorit să-l întîmpine pe Bei Ming și să-l întrebe unde a găsit-o. În acest timp toți s-au înghesuit pe terasă, ca să audă discuția celor doi. De cum l-a văzut, Baoyu i-a zis lui Bei Ming.

— Unde-ai găsit piatra ? Dă-mi-o !

— N-am adus-o, i-a explicat Bei Ming. N-o capeți pînă ce nu vei lăsa o garanție.

— Spune-mi, cum i-ai dat de urmă ? se agită Baoyu. Voi trimite să mi-o aducă îndată.

— Cînd Lin Zhixiao s-a dus la ghicitor, m-am ținut după el. Aflînd că piatra trebuie căutată la casele de amanet, am dat fuga la cîteva dintre ele, am întrebat și le-am descris-o. „E la mine !“, a zis unul din negustori. „Dă-mi-o !“ l-am rugat eu. Dar el mi-a arătat o chitanță. L-am întrebat : „Pentru ce sumă a fost pusă zălog ?“ „Am două pietre. Una amanetată pentru trei sute de monede și cealaltă pentru cinci sute“, mi-a răspuns el. „Prima mi-a fost adusă alaltăieri, iar cea de a doua astăzi.“

— Ia repede bani și du-te ! l-a întrerupt Baoyu. Bagă de seamă dacă e ori nu a mea.

— Nu-l credeți, stăpîne ! a zis înciudată Xiren. Încă de cînd eram mică știu de la fratele meu că sînt unii care cumpără bucăți mici de pietre și dacă n-au bani le amanetează. Mă mir că n-a găsit-o într-o casă de toleranță !

La început, povestea lui Bei Ming i-a încîntat pe toți ; dar, reflectînd apoi la vorbele lui Xiren, au izbucnit în rîs.

— Lăsați-l stăpîne ! Nu-l mai ascultați pe neisprăvitul ăsta ! au strigat fetele. Piatra despre care vorbește nu este cea căutată.

Baoyu rîse și el. Atunci o zări pe Xing Xiuyan, care tocmai se întorcea de la Schitul grilajelor de turcoază. Lucrurile stăteau cam așa : fata se dusese la templu și fără prea multe ocolișuri îi ceruse lui Miao Yu să-i ghicească.

— Eu m-am împrietenit cu dumneata, domnișoară, numai fiindcă nu-ți plac patimile lumești și nu ești de fel o ființă orgolioasă, a rîs ea rece. Cum ai putut să dai crezare clevetirilor și să vii să mă tulburi ? Mai mult, eu nici nu înțeleg sensul cuvîntului „a ghici".

Zicînd acestea s-a îndepărtat de fată. Xing Xiuyan regreta vorba nechibzuită. Îi cunoștea firea doar. „Însă dacă am venit să-mi ghicească, n-am să fac cale întoarsă !"

Fata a trebuit să-i spună călugăriței că viața lui Xiren și a altor slujitoare e în mîinile ei. Văzînd-o că șovăie, a început să stăruie și să se plece de mai multe ori, pînă la pămînt, în fața ei.

— Nu înțeleg de ce te zbuciumi atît pentru alții ? a suspinat călugărița. Pînă acum de cîte ori veneam la oraș, nimănui nu-i trecea prin minte că aș sti să ghicesc. Acum iată că ați dezvăluit tuturor taina mea și n-o să mai am pic de liniște.

— Am fost nevoită să vin, s-a dezvinovățit Xing Xiuyan, încredințată de bunătatea dumitale. Dacă și alții vor îndrăzni, numai dumneata singură vei hotărî să le îndeplinești ori nu rugămintea. Cine te-ar putea sili ?

Miao Yu a rîs și a făcut semn unei bătrîne călugărițe daoiste ca să aprindă arome. Apoi a scotocit într-un coș, de unde a scos un vas cu nisip, pe care l-a așezat pe un bețigaș. A scris descîntecul și, poruncindu-i lui Xing Xiuyan să citească o invocație, a săvîrșit o ceremonie neobișnuită. După aceea, au stat de o parte și de alta a vasului cu nisip, ținînd de ambele capete ale bețigașului, pînă ce acesta a început să vibreze, iar pe nisip s-a imprimat răspunsul sfîntului pe care-l invocase :

A venit fără de urmă
Și astfel s-a dus iar —
Sub piscul muntelui Jinggeng
Lîngă bradul secular.

De vrei s-o regăseşti —
Drumu-i ca peretele.
Rîzi şi intră-n casa mea
Dar numai să poţi intra.

Beţigaşul a încetat să mai tremure.

— Ce sfînt ai invocat ? a-ntrebat Xing Xiuyan.

— Pe Guai Xian, a răspuns călugăriţa.

Xiang Xiuyan a transcris răspunsul sfîntului şi a rugat-o pe Miao Yu să i-l tălmăcească.

— Mi-e cu neputinţă ! a zis călugăriţa. Eu însămi n-am înţeles o iotă. Ia-l şi du-te ! Aveţi acolo la castel destui oameni învăţaţi.

Şi iată că de-abia Xing Xiuyan s-a înapoiat în Grădina rozelor încîntătoare şi toţi au năvălit s-o întrebe :

— Cum e ? Ce-ai făcut ?

Xiang Xiuyan, fără să-i ia în seamă, i-a întins lui Li Wan răspunsul sfîntului.

Fetele şi Baoyu l-au citit.

Toţi au tălmăcit astfel prezicerea : „Deocamdată nu-i chip să găseşti piatra, dar după un timp o vei afla."

Apoi s-au întrebat unde s-ar afla vîrful Jinggeng ?

— Cred că e o alegorie în care se ascunde taina sfîntului, a fost de părere Li Wan. Un astfel de pisc nu există pe pămînt. Poate cel care a furat piatra, de teamă să nu fie descoperit, o fi ascuns-o sub o stîncă, vegheată de acel brad secular. Dar nu-nţeleg ce vrea să spună „intră în casă." A cui casă ?

— Nu ştii care sfînt a fost invocat ? a întrebat-o Daiyu pe Xing Xiuyan.

— Guai Xian, a răspuns aceasta.

— Dacă se interpretează „intră în casa sfîntului", atunci va fi foarte greu ! a zis Tanchun. Zbuciumată, Xiren a început din nou să caute nestemata. S-a uitat sub fiecare piatră din grădină, dar totul a fost în zadar. Cînd a revenit, nimeni n-a întrebat-o nimic ; rîdea fără sens.

— Stăpîne, amintiţi-vă unde-aţi putut s-o pierdeţi ? a stăruit She Yue. Chiar de ne-ar pedepsi, am şti şi noi de ce !

— V-am spus c-am pierdut-o afară din casă, a răspuns Baoyu. Atunci nu m-aţi crezut. Ce mă mai întrebi acum ? De unde să ştiu ?

— De azi dimineață de cînd ne zbuciumăm și acum e seară, la a treia strajă ! și-au amintit Li Wan și Tanchun.

— Ar trebui să mergem, surioara Lin Daiyu e atît de ostenită că de-abia se mai ține pe picioare. Și-apoi și celelalte trebuie să se odihnească. Mîine o vom căuta din nou.

Fetele s-au împrăștiat. Baoyu s-a culcat. Numai Xiren și celelalte slujitoare n-au putut s-ațipească și toată noaptea au plîns. Dar despre aceasta nu vom mai povesti.

Mai bine să vorbim despre Daiyu.

Acasă ea și-a amintit numaidecît cum fuseseră legate „aurul și nestemata" și acum, cînd piatra se pierduse, o mare bucurie o cuprinsese.

„Bineînțeles, nu te poți încrede cu desăvîrșire în călugări ori preoți, s-a gîndit ea. Dacă «aurul și nestemata» le-ar fi legat destinele, oare Baoyu mai pierdea piatra ? Sau poate că această legătură s-a rupt din cauza mea ?"

Astfel reflectînd se simți tare liniștită și, uitînd de oboseală și de frămîntarea de peste zi, s-a apucat să citească.

Zi Juan, dimpotrivă, se simțea frîntă de oboseală și o zorea pe Daiyu să se culce.

În cele din urmă Daiyu s-a lungit pe pat, gîndindu-se la merișorul paradisului, care înflorise fără să-i fi sosit timpul.

„Pietricica asta se găsea în gura lui Baoyu cînd s-a ivit el din pîntecul mamei sale. Apariția și dispariția ei trebuie să aibă o legătură. Dacă florile merișorului ar fi prevestitoare de fericire, nestemata n-ar fi trebuit să se prăpădească. Se prea poate ca ele să fie un semn rău și pe Baoyu să-l pîndească cine știe ce nenorocire !"

În felul acesta tristețea o cuprinse din nou pe Daiyu. Apoi un gînd îi încolți : oare florile merișorului și pierderea pietrei nu înseamnă fericire pentru ea ? Și așa, pînă la straja a cincea, a fost cînd bucuroasă, cînd tristă, neputînd să închidă ochii.

A doua zi doamna Wang a trimis oameni la casele de amanet să caute piatra. La rîndul său Feng Jie născocise și ea un plan. Dar, cu toate că zarva a fost mare, piatra tot nu s-a găsit nici în ziua aceea și nici în zilele următoare. Din fericire, Jia Mu și Jia Zheng încă nu știau nimic.

Xiren tremura tot timpul de frică. Baoyu a lipsit de mai multe ori de la şcoală. Umbla gînditor, abătut şi nepăsător faţă de tot ce-l înconjura. Doamna Wang nu părea prea îngrijorată, crezînd că Baoyu e mîhnit, din pricina nestematei. Pe cînd era în iatacul său, a intrat Jia Lian.

— Am aflat de la un om pe care l-a trimis Jia Yucun la stăpînul Jia Zheng, spuse acesta rîzînd, că unchiul Wang Ziteng a fost înălţat în grad : ca să i se aducă la cunoştinţă, vestea a fost transmisă într-o zi şi-o noapte cale de trei sute de *li*. Va trebui să vină în capitală anul viitor, la douăzeci ianuarie. Cred că unchiul zi şi noapte se gîndeşte la noi. Am venit să vă anunţ că peste jumătate de lună va fi între noi !

Doamna Wang s-a arătat foarte emoţionată. Nu de mult tocmai reflectase că mai avea puţine neamuri în capitală, că familia mătuşii Xue aproape se ruinase şi că rămăsese fără nici un sprijin, în timp ce fratele ei se muta cu slujba în diferite provincii. Acum, aflînd că împăratul şi-a arătat mila faţă de acesta, rechemîndu-l în capitală, s-a bucurat la gîndul că dacă va înflori neamul Wang, atunci Baoyu nu va fi lipsit de sprijin. Grijile iscate de pierderea nestematei au trecut încet-încet pe un plan secundar şi doamna Wang a început s-aştepte cu nerăbdare sosirea celui de mult plecat.

Dar într-o zi Jia Zheng a intrat cu lacrimile şiroind şi cu glasul sugrumat de emoţie :

— Spune-i lui Jia Mu că trebuie să meargă numaidecît la palat. N-are nevoie de suită, o vei însoţi tu pînă acolo. Împărăteasa noastră, Yuanchun, s-a-mbolnăvit pe neaşteptate. Veştile le-am aflat de la eunucul care e afară în curte. El a mai zis că împărăteasa răsuflă greu şi că nu mai sînt speranţe de reînsănătoşire. Toate acestea au fost scrise în buletinul medical înaintat împăratului.

Doamna Wang a izbucnit în hohote.

— Nu-i vremea să jeleşti, a întrerupt-o Jia Zheng. Mergi repede la mama ! Dar vezi, ai grijă cum îi vorbeşti !

Jia Zheng a ieşit ca să dea porunci slujitorilor.

Doamna Wang şi-a şters lacrimile şi s-a dus la Jia Mu, care aflase între timp că Yuanchun e bolnavă şi că vrea s-o vadă.

— De ce s-o fi îmbolnăvit iar ? a exclamat Jia Mu, murmurînd numele lui Buddha. Data trecută ne-a speriat,

ca să ne dăm seama că nu e nimic. Ce mult aş vrea ca şi acum zbuciumul nostru să fie zadarnic.

Doamna Wang încuviinţa tot ce spunea Jia Mu, zorind-o în acelaşi timp pe Yuan Yang să-i adune mai repede veşmintele şi podoabele.

Astfel, doamna Wang şi-a mai revenit, s-a schimbat în grabă şi a ieşit s-o însoţească pe Jia Mu. Curînd totul fu pregătit şi într-un palanchin uriaş s-au îndreptat spre Curte.

Dar despre asta nu vom mai vorbi.

Cînd a ajuns să locuiască la Palatul marilor stilişti, Yuanchun, profitînd de bunăvoinţa împăratului, a trăit în belşug şi risipă. Cu timpul s-a îngrăşat într-atît, de nu mai era în stare aproape să se mişte. Obosea peste măsură şi-n cele din urmă s-a îmbolnăvit de astmă.

Înainte cu două zile, la un banchet, slujise pe împărat. Pe cînd se întorcea în apartamentele sale, a răcit şi boala i s-a agravat. A fost anunţat împăratul, care i-a trimis numaidecît medicul. Acesta însă nu i-a prescris nici un fel de leacuri, fiindcă Yuanchun nu putea să le ia. A-ncercat să-i cureţe căile respiratorii, dar fără rezultat. Înspăimîntaţi, cei de la curte l-au rugat pe împărat să dispună pregătirea ceremoniei funebre. De aceea împăratul a poruncit să fie invitate rudele din familia Jia.

Supunîndu-se chemării împărăteşti, Jia Mu şi doamna Wang au soit la curte. Yuanchun nu mai putea să vorbească.

Văzînd-o pe Jia Mu, faţa i s-a crispat de suferinţă, dar ochii i-au rămas uscaţi. Jia Mu s-a apropiat de patul nepoatei sale, a întrebat-o cum se simte şi i-a şoptit cîteva cuvinte de îmbărbătare. Apoi slugile curţii au adus cartea de vizită a lui Jia Zheng. Dar Yuanchun nu mai distingea pe nimeni, faţa îi devenea din ce în ce mai palidă. Eunucii l-au înştiinţat pe împărat. Fiindcă obiceiul curţii în astfel de împrejurări era ca toate femeile de la palat să-şi ia rămas bun de la aceea care murea, rudele au fost invitate să aştepte în sala de primire.

Lui Jia Mu şi doamnei Wang nu le-a fost uşor s-o părăsească pe Yuanchun. Nici nu îndrăzneau măcar să plîngă.

La poarta palatului eunucii şi dregătorii aşteptau veşti. Curînd a apărut un eunuc bătrîn şi le-a poruncit să dea

citire prezicerii astrelor[1]. Jia Mu şi-a dat seama că starea nepoatei sale era gravă, dar n-a cutezat să se mişte din loc. Nu peste mult timp, un alt eunuc a anunţat :

— Împărăteasa Jia a murit !

În acel an, semnele ciclice erau „jia" şi „yin"[2], solstiţiul de primăvară începînd de la doisprezece decembrie. Yuanchun a murit în ziua de nouăsprezece, în timp ce se petrecea trecerea anului, anotimpul ciclic fiind „yin", iar al lunii „mao". În acest fel, Yuanchun trăise patruzeci şi trei de ani.

Jia Mu n-a mai rămas la palat şi, abia stăpînindu-şi durerea, s-a întors acasă.

Jia Zheng şi celelalte neamuri, care aflaseră vestea, se şi adunaseră. Doamna Xing, Li Wan, Feng Jie, Baoyu şi ceilalţi au întîmpinat-o pe Jia Mu în salon, unde se aşezaseră pe două rînduri : unul la apus şi altul la răsărit. Cînd Jia Mu a intrat, însoţită de Jia Zheng şi doamna Wang, fiecare a întrebat-o pe rînd de sănătate, după care au început s-o plîngă pe împărăteasă.

În ziua următoare, rudele apropiate şi depărtate ale lui Gui Fei, care deţineau titluri şi renume, s-au adunat la curte s-o jelească din nou.

Jia Zheng trebuia să pregătească ceremonia înmormîntării, ca tată şi ca mai mare al treburilor departamentului ; de aceea era nevoit să se ducă zilnic la slujbă, să dea dispoziţii celor de sub ordinele sale. Aşa că era ocupat mai mult decît fusese în timpul funeraliilor uneia dintre cele mai dragi favorite ale împăratului — Zhou Qiufei. Cum Yuanchun nu avea copii, ea primise doar titlul de favorită înţeleaptă şi virtuoasă. Dar povestea noastră despre obiceiurile şi rînduielile de la palat se opreşte aici. Pomenim numai că bărbaţii şi femeile din neamul Jia trebuiau să meargă zilnic la curte. Din fericire, în ultima vreme Feng Jie se simţea bine şi putea din

---

[1] Modalitate veche de a prezice viitorul celor bolnavi, pe baza citirii în stele.

[2] În China veche numărătoarea anilor se făcea după un sistem potrivit căruia planeta Jupiter îi era criteriul de bază. Se credea că acesteia i-ar fi trebuit 12 ani ca să înconjoare o singură dată soarele. Astronomii antici au împărţit ciclul de rotaţie al lui Jupiter, denumită steaua Mu, sau Taisuixing (steaua anilor), în douăsprezece poziţii : zi, chou, yan, mao, chen, si, wu, wei, jia, yin, sui, hai, denumindu-le faze ciclice.

nou să iasă din casă şi să supravegheze gospodăria. Dealtfel ea trebuia să conducă toate pregătirile, în vederea primirii lui Wang Ziteng.

Cînd fratele lui Feng Jie, pe nume Wang Ren, a aflat că unchiul său a fost avansat şi mutat în capitală, a venit cu toată familia. Feng Jie s-a bucurat că neamurile se adunaseră laolaltă, uitînd de zbucium şi de griji.

Doamna Wang, observînd că Feng Jie se ocupa din nou de treburile gospodăriei, a încetat să se mai amestece şi ea. Cu toate că în curînd avea să-i sosească fratele, doamna Wang nu purta în felul acesta, nici un fel de grijă.

Singurul rămas în afară de orice frămîntare era Baoyu, care din nou părăsise şcoala. Daiyu, ştiind ce i se întîmplase, nu l-a mai tulburat, iar Jia Zheng, ocupat pînă peste cap, nu mai avea cum să se gîndească şi la fiul său.

Astfel Baoyu putea să facă ce voia, dar n-a profitat cu nimic, deoarece, după pierderea nestematei, devenise nepăsător, lenevea şi vorbea fără şir. Cînd, după întoarcerea sa de la palat, Jia Mu a vrut să ştie cum se simte, el a răspuns ca o maşinărie şi, dacă nu l-ar fi chemat, ar fi stat acasă.

Xiren şi celelalte fete nu îndrăzneau să-l tulbure. Dacă îl chemau la masă mînca, iar dacă nu, n-avea nevoie de nimic.

Lui Xiren i s-a părut că Baoyu e bolnav. Prinzînd o clipă de răgaz, a alergat în Pavilionul Rîului Xiaoxiang şi i-a spus lui Zi Juan :

— Stăpînul nu se simte bine. Poate domnişoara ta îl amuză prea puţin !

Zi Juan a vorbit cu Daiyu, dar ea aştepta să devină soţia acestuia, astfel că i s-a părut nepotrivit să-l caute, şi în sinea ei gîndea : „Dacă-ar veni el singur pe la mine, ar fi cu totul altceva, dar să mă duc eu la el, cu neputinţă !"

Şi n-a vrut să-l vadă.

Atunci Xiren a alergat la Tanchun, căreia i-a povestit întîmplarea. Tanchun, care trăise întîmplări atît de ciudate, înflorirea merişorului paradisiac cînd nu-i era vremea, dispariţia „pietrei nestemate", urmate de moartea neaşteptată a lui Yuanchun, şi-a dat seama că familia trece printr-o zodie nefericită. Tanchun era foarte tristă şi nu s-a dus la Baoyu. În afară de aceasta, Baoyu era

bărbat, nu se cădea să-l viziteze prea des şi, deci, a refuzat la rîndu-i cu desăvîrşire să-l vadă.

Şi Baochai aflase de pierderea nestematei. În ziua în care mătuşa Xue se hotărîse ca să-şi dea fata după Baoyu, i-a spus acesteia toată povestea.

— Mătuşa ta într-adevăr m-a convins, dar nu mi-am spus ultimul cuvînt. Totul se va hotărî după reîntoarcerea fratelui tău mai mare. Tu ce gîndeşti ? Te învoieşti ori nu ?

— N-ai dreptate, mamă, a zis Baochai devenind gravă. Destinul unei copile este hărăzit de părinţii ei. Întrucît tatăl meu nu se află în lumea aceasta, totul depinde de tine. Dar dacă ţii, poţi să te sfătuieşti şi cu fratele meu. N-are rost să mă întrebi ce cred eu.

Mătuşa Xue s-a înduioşat şi s-a gîndit că deşi o răsfăţase încă din copilărie, Baochai nu-şi pierduse modestia firească şi puritatea. Începînd din clipa aceea a încetat să mai pomenească numele lui Baoyu. Baochai i-a urmat pilda.

Auzind de dispariţia nestematei, fata s-a cutremurat din tot sufletul, dar n-a întrebat pe nimeni, mulţumindu-se doar cu ceea ce aflase de la cei din jur, lăsînd să pară că faptul n-are nici o legătură cu ea.

În ceea ce-o priveşte pe mătuşa Xue, a trimis de nenumărate ori să afle ce se petrece în castelul Rongguo. Avea ştire despre moartea lui Yuanchun, dar n-a mers prea des pe acolo, fiindcă era neliniştită din pricina soartei băiatului ei şi aştepta cu nerăbdare sosirea lui Wang Ziteng, care-l putea ajuta să scape de pedeapsă cu închisoarea. Mai mult, ea ştia prea bine că deşi în familia Jia toţi erau înglodaţi în treburi, exista Feng Jie, care le orînduia şi le supraveghea pe toate.

Xiren se chinuia îngrozitor. Se silea să fie blîndă cu Baoyu şi credincioasă, dar el se arăta nepăsător faţă de toţi, ceea ce-o nelinişteа.

Între timp sicriul cu trupul lui Yuanchun stătuse în capela castelului cîteva zile, după care trebuia să se facă ceremonia înmormîntării, la care s-a dus întovărăşită de neamuri şi Jia Mu.

Cu fiecare zi, Baoyu se arăta tot mai ciudat ; n-avea febră, nu-l durea nimic ; dar mînca fără pic de poftă, tremura în somn, iar dacă vorbea cu cineva, bătea cîmpii.

Zbuciumate, Xiren şi She Yue au anunţat-o de mai multe ori pe Feng Jie care, înspăimîntîndu-se, alergase să-l vadă.

La-nceput toţi credeau că Baoyu era mîhnit din cauza nestematei, dar cînd au observat că nimic nu-l mai interesează, s-au speriat şi au chemat medicul. Acesta i-a prescris toate leacurile ştiute, el le-a luat supus, dar nu l-au vindecat, ci din contra, boala se arăta tot mai grea.

Au încercat să-l întrebe ce-l doare, dar el nu era în stare să spună nimic.

După înmormîntarea împărătesei, Jia Mu a-nceput să se frămînte pentru Baoyu şi mergea necontenit în grădină să-l vadă. Doamna Wang o însoţea.

Xiren îl aducea pe Baoyu la ele, să le întrebe de sănătate.

Cu toate că era socotit bolnav, Baoyu se scula în fiecare zi, făcea mişcări şi se purta ca de obicei. Acum, cînd îl chemaseră, el a ieşit să le salute, doar fiindcă Xiren îl ţinea din scurt şi îi spunea mereu ce avea de făcut.

— Copilul meu ! a exclamat Jia Mu, privindu-şi nepotul. Credeam că eşti intr-adevăr bolnav şi am trecut să te văd, dar tu arăţi ca şi-nainte. Acum pot să mă liniştesc !

Doamna Wang, ginditoare, oftă uşurată. Baoyu nu zicea nimic şi rîdea tot timpul.

Jia Mu a intrat şi s-a aşezat pe scaun. L-a întrebat pe Baoyu despre una, despre alta, dar la toate întrebările ei nu răspundea decît aşa cum îl învăţase Xiren, aşa că vorbele se legau fără sens. Avea o înfăţişare ciudată. Cu cît îl privea mai atent, Jia Mu era cuprinsă de îndoială şi, în cele din urmă, nemaiputîndu-se stăpîni, a zis :

— Cînd am venit aici mi s-a părut că nu are nimic. Acum însă, din ce-l privesc, cu atît mi se pare că nu-i de glumit cu boala lui. O fi numai o stare proastă, trecătoare ? Care să fie pricina ?

Doamna Wang şi-a dat seama că nu mai poate ascunde nimic şi, uitîndu-se la Xiren, care arăta jalnic, a repetat povestea spusă de Baoyu : cum s-a dus el la castelul lui Lin Anbo să vadă spectacolul şi cum a pierdut piatra nestemată. Doamna Wang s-a străduit să folosească vorbele cît mai cu grijă, ca să n-o sperie pe Jia Mu.

— Am trimis s-o caute, a încheiat ea. Ne-am adresat ghicitorilor și prezicătorilor ; toți spun că nestemata trebuie căutată la casele de amanet și neapărat va fi găsită.

Îngrozită, Jia Mu s-a ridicat în picioare.

— Cum se poate să pierdeți așa ceva ? Voi v-ați găsit s-o căutați ? Nu puteați s-o lăsați în seama tatălui lui Baoyu ?

Doamna Wang a înțeles că Jia Mu se supărase și a poruncit lui Xiren și celorlalte slujitoare să se arunce în genunchi în fața ei. Doamna Wang, cu capul plecat și vocea joasă, a spus :

— Ne-am temut să aflați, ca nu cumva să vă neliniștiți și tatăl copilului să se supere.

— Piatra asta este viața lui Baoyu ! a țipat Jia Mu tușind. Cum a pierdut-o, a și fost cuprins de această jalnică înfățișare. Ce nenorocire ! Despre piatra asta știe tot orașul și dacă cineva a găsit-o, crezi c-o va inapoia atît de ușor ?

Să fie chemat Jia Zheng, fiindcă vreau să vorbesc cu el !

Doamna Wang și Xiren, înspăimîntate, au implorat-o pe Jia Mu :

— Venerată stăpînă, dacă așa cuprinsă de mînie îi veți povesti totul stăpînului Jia Zheng, va fi mare nenorocire ! Acum Baoyu e bolnav, lăsați-ne pe noi să căutăm mai departe piatra.

— Dacă vă temeți atît de Jia Zheng, sînt eu aici și-am să vă țin parte ! a zis neînduplecată Jia Mu.

Zicînd astfel, a trimis-o pe Xiren să poruncească să-l cheme pe Jia Zheng. Curînd s-a anunțat :

— Stăpînul a plecat cu oaspeții !

— În cazul acesta nu vom sta cu mîinile în sîn, a zis Jia Mu. Să i se spună că nefiind acasă i-am poruncit lui Jia Lian să scrie acest anunț : „Oricine ar găsi, ori ar aduce piatra pierdută, va primi ca răsplată zece mii *liang* de argint. Oricine știe unde se află piatra pierdută și poate să anunțe locul, va primi cinci mii *liang* de argint". Anunțul trebuie să fie pus la loc bun pe străzile unde-a umblat Baoyu. Dacă se găsește piatra, nu-i nimic că s-au prăpădit banii. Eu am credința că nu e pierdută cu desăvîrșire. Însă dacă vom continua s-o căutăm doar cu ajutorul cîtorva oameni, apoi în vecii vecilor nu mai dăm de ea !

Doamna Wang n-a îndrăznit să scoată un cuvînt. Jia Mu a poruncit să se transmită grabnic cuvintele ei lui Jia Lian, ca acesta să le îndeplinească fără nici o întîrziere.

După aceea Jia Mu a zis :

— Mutaţi la mine toate lucrurile de care se foloseşte Baoyu ! Xiren şi She Yue să vină şi ele. Celelalte fete să rămînă pe loc, să vadă de casă.

Auzind-o, Baoyu nu spunea nimic şi doar chicotea, fără sens.

Jia Mu l-a prins pe Baoyu de mînă şi l-a luat cu ea. Xiren şi servitoarele i-au însoţit. Jia Mu a dat dispoziţii să se facă ordine în odăile unde avea să locuiască Baoyu, apoi i-a spus doamnei Wang :

— Pricepi de ce-am făcut asta ? În grădină sînt acum puţini oameni, şi copacii ofiliţi vor înmuguri din nou, şi asta mi se pare nemaipomenit de ciudat. Înainte, piatra alunga forţele necurate, pe cînd acum nimeni nu le mai poate stăpîni. Iată de ce ţin ca Baoyu să locuiască la mine. Cîteva zile n-are voie să iasă din casă. Medicii îl vor vedea aici.

— Aveţi dreptate stăpînă ! a fost de părere doamna Wang. Sînteţi înzestrată cu putere ocrotitoare şi lui Baoyu nu i se va putea întîmpla nimic rău.

— Ce putere ocrotitoare ? şi-a plesnit palmele Jia Mu. Doar că iatacul meu este neprihănit şi am o mulţime de cărţi sfinte, din care pot să citesc pentru alungarea duhurilor. Nu-i aşa, Baoyu, că te vei simţi bine la mine ?

Auzind că Jia Mu i se adresează, Baoyu a-nceput să hohotească. Xiren l-a-nghiontit să răspundă şi de-abia după aceea a zis şi el că o să fie bine.

Privindu-şi fiul, doamna Wang a lăcrimat din nou. Înţelegînd cît de zbuciumată era, Jia Mu a zis :

— Du-te ! Voi aranja singură totul ! Diseară, cînd se va întoarce bărbatul tău, să nu-i spui nimic şi nici să nu vină la mine !

Doamna Wang a ieşit, iar Jia Mu a cerut să i se aducă leacuri pentru liniştire şi întremare şi să i se dea potrivit prescripţiilor doctorului. Dar aceste lucruri nu mai sînt atît de însemnate.

Între timp, Jia Zheng, care se-ntorcea către seară acasă, a auzit din caleaşcă vorbindu-se :

— Numai să vrei, că te poţi îmbogăţi uşor !...

— Cum așa ? a întrebat alt glas.

— La castelul Rongguo s-a pierdut o piatră, a răspuns glasul dintîi. Am văzut anunțul în care se spune că oricine-ar găsi această piatră, va primi zece mii de *liang* de argint. Apoi se arătau toate semnele pietrei și forma ei. Oricine ar indica locul unde se află piatra, va primi cinci mii *liang* de argint !

Jia Zheng n-a ascultat cuvînt cu cuvînt toată discuția, dar în sufletul lui s-a furișat bănuiala și, cum a sosit acasă, l-a întrebat pe portar. Acesta, fără s-ascundă ceva, i-a povestit :

— Eu, pînă-acum, n-am avut habar de nimic. După masă, însă, stăpînul Jia Lian ne-a transmis porunca stăpînei bătrîne, să afișăm anunțul.

„Neamul nostru, după cîte se vede, se duce de rîpă ! s-a gîndit el. Soarta mi-a dat un fiu c-un asemenea destin, ca să mă pedepsească pentru păcatele mele. Încă de cînd a venit pe lume, toată strada a bîrfit și a clevetit și numai după zece ani au mai încetat oarecum. Și cum o să se dea de urmele acestei pietre, dacă anunțul se va descleia ? Ce nenorocire !"

A intrat grăbit în casă și a-ntrebat-o pe doamna Wang. Doamna Wang i-a explicat cu de-amănuntul tot ce se petrecuse.

Aflînd de hotărîrea mamei sale, Jia Zheng n-a îndrăznit să se opună, revărsîndu-și oarecum furia asupra doamnei Wang.

Apoi a ieșit și a poruncit să fie adunate toate anunțurile, fără ca Jia Mu să audă.

Dar porunca lui a venit prea tîrziu, deoarece mîna cuiva făcuse acest lucru mai înainte.

După un timp a apărut la castelul Rongguo un necunoscut și a anunțat că a adus piatra pierdută.

— Prea bine, a zis portarul. Dă-mi piatra ! Ți-o înapoiez numaidecît.

Necunoscutul a scos din sîn anunțul și l-a arătat portarului.

— Este anunțul vostru ? Aici scrie că oricare-ar găsi piatra, va primi zece mii de *liang* de argint. Nu te uita la mine că arăt așa ponosit, stăpîne, că după ce voi primi banii, voi fi un om făcut.

— Dă-mi să văd ce-ai adus, l-a rugat portarul, simţind că străinul nu avea încredere în el. Am să ţi-o dau înapoi bucuros.

La-nceput acesta nu s-a învoit, dar înţelegînd că şi portarul avea dreptate, a scos piatra şi, ţinînd-o în palmă a întrebat :

— Asta-i ?

Paznicii de la intrare nu fuseseră niciodată în castel, ştiau de dispariţia pietrei numai din auzite. Cînd necunoscutul le-a arătat-o, s-au neliniştit şi au rupt-o la fugă cît au putut, să ducă stăpînilor vestea. În ziua aceea Jia Zheng şi Jia She nu erau acasă, aşa că au alergat la Jia Lian. Ascultîndu-i, Jia Lian i-a întrebat dacă nu cumva era o piatră falsă.

— Am văzut piatra, a răspuns portarul, numai că străinul o ţinea în palmă. A zis că vrea s-o dea personal unuia din stăpîni, ca să primească răsplata cuvenită. Pradă bucuriei, Jia Lian a alergat la doamna Wang, care urma să-i dea de veste lui Jia Mu. Cea mai emoţionată însă părea a fi Xiren, care nu mai contenea să-i mulţumească lui Buddha.

Nevoind să calce făgăduiala făcută în anunţ, Jia Mu a poruncit :

— Jia Lian să-l primească pe acest om, să ia piatra şi s-o aducă încoace. Numaidecît să-i dea şi banii !

Supunîndu-se poruncii, Jia Lian a cerut să fie adus străinul, l-a întîmpinat după lege, ca pe un oaspete de onoare şi i-a mulţumit zicînd :

— Dacă-mi îngăduiţi să arăt piatra stăpînului, ca să şi-o recunoască, puteţi să nu vă faceţi griji, fiindcă răsplata o veţi primi în întregime.

Străinul nu s-a împotrivit, a scos o batistă de mătase roşie înnodată într-un colţ şi i-a întins-o lui Jia Lian. Acesta a dezlegat-o şi a văzut o minunată piatră albă de culoarea laptelui. Jia Lian nu dăduse pînă atunci o prea mare atenţie nestematei lui Baoyu, iar acum, că o primise din mîinile necunoscutului, o privea foarte atent. O răsucea în palmă, se tot uita la ea şi i se păru chiar că distinge nişte semne asemănătoare cu hieroglifele „alungă necuratul". Nemaistăpînindu-şi bucuria, el a poruncit slugilor să-l aştepte şi a alergat cît a putut la Jia Mu şi la doamna Wang. Acolo erau adunaţi toţi ai casei, nerăbdători să vadă piatra nestemată.

De-abia a intrat, că Feng Jie i-a smuls-o din mînă, s-a uitat bine la ea, apoi a întins-o în grabă lui Jia Mu.

— Nici o astfel de bucurie nu mă laşi să-i fac bunicii, i-a reproşat Jia Lian încetişor.

Jia Mu a desfăcut batista şi dintr-un început a observat că piatra e puţin întunecată. A poruncit să i se aducă ochelarii, s-a mai uitat încă o dată cu atenţie, apoi a mormăit :

— Ciudat ! Parcă ea ar fi ! Dar de ce nu mai străluceşte ?

După aceea fu rîndul doamnei Wang, dar cum nici ea nu era sigură dacă era piatra căutată, i-a întins-o lui Feng Jie.

— De semănat, seamănă, dar nu-i asta culoarea ! a zis Feng Jie, examinînd-o. Lăsaţi-mă să i-o arăt chiar lui Baoyu.

Xiren, care se afla de faţă, credea de asemenea că nu aceasta era nestemata pierdută, dar nu îndrăznea să se pronunţe, deoarece mult ar fi dorit să se fi înşelat.

Luînd piatra, Feng Jie, împreună cu Xiren, s-au dus la Baoyu.

Baoyu tocmai se trezise din somn.

— S-a găsit piatra ! a strigat Feng Jie.

Ochii lui Baoyu erau împăienjeniţi de somn, dar a întins mîinile şi fără măcar s-o privească a aruncat-o jos.

— Mă minţiţi ! a ţipat el şi pe buzele sale a apărut un zîmbet rece.

— Ciudat ! a exclamat Feng Jie, grăbindu-se să ridice piatra. Cum o arunci fără să te uiţi cel puţin la ea ?

Baoyu rîdea întruna.

Doamna Wang, care între timp intrase în odaie, fusese martoră la cele întîmplate.

— Lasă-l ! a zis. El s-a născut cu piatra în gură şi-o cunoaşte mai bine decît noi. Cred că oamenii, după ce-au văzut anunţul nostru cu semnele pietrei, au născocit una asemănătoare.

Nimeni n-avu curajul s-o contrazică.

Jia Lian, de pe culoar, auzind vorbele doamnei Wang, zise :

— Dacă nu-i piatra căutată, daţi-mi-o mie ; am să-l învăţ eu minte pe acest coţcar ! În durerea noastră el îndrăzneşte să ne păcălească.

— Lian Er ! l-a strigat Jia Mu. Dă-i piatra şi lasă-l să plece ! Este un amărît care aleargă după bani. Şi-aşa s-a străduit cu piatra asta. Cel mai bun lucru este să i-o înapoiezi şi să-i dai cîţiva *liang* de argint, spunîndu-i că nu-i nestemata pe care o căutăm noi. Dacă-l pedepsim, află şi ceilalţi şi se poate-ntîmpla ca omul care a găsit adevărata piatră să nu mai îndrăznească să vină la noi.

Jia Lian, supus, s-a închinat şi apoi a ieşit.

Străinul se mai afla acolo unde i se spusese să aştepte. Văzînd că timp îndelungat nu mai apare nimeni, începuse a se nelinişti.

Dar iată că intră Jia Lian...

Ce-a mai urmat mai departe, veţi afla din capitolul următor.

CAPITOLUL

27

In care se povestește cum
Feng Jie a pus la cale un plan șiret,
cu gînd să-l înșele pe tînăr și cum Daiyu a fost
cuprinsă de deznădejde, cînd s-a dat pe față adevărul

TANTI XUE

CU PIATRA FALSĂ în mînă, Jia Lian a alergat furios în odaia sa de lucru. Văzîndu-l, străinul și-a dat seama că nu-l aștepta nimic bun și, speriat, s-a ridicat numaidecît.

— Ești isteț ! a rîs cu răutate Jia Lian. Am să te învăț eu minte, secătură ! Știi tu de cine vrei să-ți bați joc ? Hei ! Băieți !

Mai multe slugi apărură.

— Înhățați-l ! a strigat Jia Lian. Cum se-ntoarce acasă stăpînul Jia Zheng, am să-l pîrăsc pe acest pungaș și o să-l dea pe mîna judelui.

— Am înțeles ! Aducem îndată frînghia ! au răspuns într-un glas oamenii, numai că nu s-au mișcat din loc.

Străinul tremura de frică. Se aruncase în genunchi în fața lui Jia Lian și, sărutînd pămîntul, bolborosea :

— Luminate stăpîne ! Nu vă mîniați pe mine ! Sînt un om foarte amărît și numai asta m-a-ndemnat la o asemenea faptă murdară. Piatra e făcută de mine și nu-mi trebuie nimic, dacă stăpînul cel tînăr o primește în dar !

Și nu mai înceta să se ploconească.

— Mai ești și neobrăzat ! l-a înjurat Jia Lian. N-avem nevoie de darul tău !

Dar iată că Lai Da intră și, văzîndu-i, spuse lui Jia Lian rîzînd :

— Nu vă mîniați, stăpîne ! Ăsta-i un om de nimic ! Fie-vă milă de el și lăsați-l să se ducă unde-o vedea cu ochii !

— Neobrăzat ! a mai țipat Jia Lian și Lai Da l-a aprobat.

— Javră netrebnică ! au strigat și slugile laolaltă. Îngenunche, cere iertare stăpînului Jia Lian și stăpînu-

lui Lai Da şi şterge-o de aici ! Sau mai aştepţi să te mai luăm şi la ghionturi ?

Omul s-a mai ploconit de cîteva ori şi, astupîndu-şi urechile cu mîinile, a fugit ca un şoarece speriat.

Din clipa aceea pe uliţă a-nceput să se-audă glasuri.

— Jia Baoyu a dat peste *jia baoyu* [1].

Între timp Jia Zheng se întorsese acasă. Sărbătoarea lampioanelor se apropia de sfîrşit şi, nevoind să-l supere, slujitorii nu i-au mai spus păţania cu piatra falsă. Cu prilejul sărbătorii, în castelul Rongguo s-a organizat un banchet familial ; dar cum de-abia murise Yuanchun şi cum Baoyu era bolnav, toţi erau mîhniţi şi îndureraţi, iar cît a ţinut sărbătoarea nu s-a întîmplat nimic care să merite să fie povestit.

În sfîrşit, sosi ziua de şaptesprezece ianuarie. Doamna Wang spera că în această zi fratele său, Wang Ziteng, va ajunge în capitală. Pe neaşteptate însă a intrat Feng Jie, care a înştiinţat-o :

— Astăzi Jia Lian a auzit vorbindu-se că bătrînul nostru stăpîn, Wang Ziteng, grăbindu-se spre capitală, s-a îmbolnăvit pe drum şi a murit. Ştiaţi ori nu, stăpînă ?

— Nu, ieri seară nu mi-a spus nimeni nimic, a răspuns doamna Wang, sugrumată de emoţie. Unde-a aflat Jia Lian vestea aceasta ?

— Într-o discuţie în casa consilierului — domnul Zhang — a răspuns Feng Jie.

În ochii doamnei Wang au năvălit lacrimile, dar ea şi le-a zvîntat numaidecît spunînd :

— Să se ducă Jia Lian să afle adevărul şi apoi să m-anunţaţi !

Feng Jie a ieşit. Doamna Wang plîngea pe ascuns, îndurerată de moartea lui Yuanchun şi de sfîrşitul neprevăzut al fratelui său.

Starea lui Baoyu de asemenea o zdruncinase mult. O nenorocire se înlănţuia cu alta şi ea suferea nespus.

Dar iată c-a apărut Jia Lian :

— Unchiul Wang Ziteng a răcit pe drum. În acel afund de provincie n-au existat doctori, să se caute. Vraciul satului i-a dat leacuri nepotrivite şi el a murit. N-am

---

[1] Joc de cuvinte : *Jia Baoyu* sună în limba chineză la fel cu piatra falsă — *jiabaoyu*, diferenţa fiind dată doar de grafia (hieroglifa) primului cuvînt.

cunoştinţă dacă familia, care venea în urma sa, a ajuns ori nu.

Durerea o copleşi. Îşi simţea inima abia bătînd. Ajutată de Cai Yun, s-a trîntit pe pat, poruncindu-i lui Jia Lian să-l anunţe pe Jia Zheng.

— Strîngeţi repede cele trebuincioase drumului, i-a ordonat Jia Zheng lui Jia Lian, şi du-te acolo să ajuţi la înmormîntare. Întoarce-te numaidecît, ca nu cumva soţia ta să se neliniştească.

Jia Lian, neîndrăznind să nu se supună, şi-a luat rămas bun de la Jia Zheng şi s-a pregătit de călătorie. Jia Zheng aflase mai de mult despre moartea lui Wang Ziteng şi se-ntristase foarte. Apoi a auzit că Baoyu era bolnav şi că nici un fel de leac nu-i poate fi de folos, iar doamna Wang, de-atîta supărare, suferea de inimă. Toate acestea îl tulburase afară din cale.

În anul acela avusese loc în capitală verificarea slujbelor demnitarilor şi Jia Zheng fusese calificat unul dintre cei mai buni slujbaşi, pentru care fapt, în luna februarie, fusese chemat în audienţă la împărat.

Ştiindu-l stăruitor şi cinstit, împăratul l-a numit colector de biruri pe cereale, în provincia Jiangxi.

Jia Zheng a mulţumit împăratului pentru mărinimie. Multe neamuri şi prieteni ar fi vrut să-l felicite, dar Jia Zheng nu dorea să primească pe nimeni, în starea în care se găsea şi nici nu se putea hotărî să amîne plecarea. Fu chemat de Jia Mu. Acolo era şi doamna Wang. Cînd Jia Zheng a întrebat-o de sănătate, bătrîna doamnă i-a spus :

— În curînd va trebui să pleci la noua ta slujbă, dar mai înainte aş vrea să vorbesc cu tine. Nu ştiu însă dacă-mi vei da ori nu ascultare.

Spunînd acestea, Jia Mu a izbucnit în plîns.

— Dacă ai să-mi porunceşti ceva, porunceşte-mi ! şi Jia Zheng s-a ridicat de pe scaun. Aş îndrăzni eu oare să nesocotesc vorbele stăpînei ?

— Am împlinit optzeci şi unu de ani ! a zis Jia Mu cu glasul întretăiat. În curînd va trebui să pleci. Să ieşi la pensie, ca fratele tău mai mare rămas acasă, zicînd că părinţii sînt în vîrstă, nu se poate. Acum cînd vom fi nevoiţi să ne despărţim de tine, Baoyu rămîne pentru mine ruda cea mai scumpă. Îl iubesc foarte mult, însă este greu bolnav. Aseară am chemat-o pe soţia lui Lai Shen să-mi ghicească şi mi-a prezis viaţă lungă pentru Baoyu.

Oracolul a mai arătat că Baoyu trebuie să ia neapărat de nevastă fata al cărei destin face parte din sfera care stăpîneşte stihiile metalului ; numai aceasta îi va aduce lui Baoyu o mare bucurie şi-l va tămădui. Deocamdată nu se poate garanta nimic. Eu ştiu că tu nu crezi în preziceri şi tocmai de aceea te-am chemat, ca să ne sfătuim. Bine că-i şi soţia ta de faţă. Vrei ca Baoyu să se facă bine ? Sau să lăsăm totul în voia soartei ?

— Mamă, cînd am fost tînăr m-ai iubit foarte mult. Cum s-ar putea oare să nu iubesc la rîndu-mi propriul meu copil ? a zis Jia Zheng emoţionat. Eu sînt nemulţumit de Baoyu doar pentru nepăsarea lui la învăţătură şi mi-este greu că „nu pot preface fierul în oţel". Intenţia dumitale de a-l însura, este cît se poate de firească ! Oare eu nu-i doresc aceeaşi fericire ca şi dumneata ? Baoyu este bolnav şi acest lucru mă nelinişteşte. Nu-ndrăznesc să spun nimic, că nu-mi îngăduiţi să mă văd cu fiul meu. Aş vrea foarte mult să mă conving cu ochii mei de ce suferă Baoyu.

Doamna Wang urmărea fără-ntrerupere faţa lui Jia Zheng şi a observat că-n ochi îi jucau lacrimile. Nu s-a mai putut reţine şi a făcut semn lui Xiren să-l aducă pe Baoyu.

Cînd acesta intră, Xiren îl duse înaintea tatălui său şi îl îndemnă să-l întrebe de sănătate. Baoyu o asculta fără să audă. Faţa trasă, ochii stinşi şi înfăţişarea pierdută a fiului său au lăsat asupra lui Jia Zheng o impresie zguduitoare.

A făcut semn să fie luat numaidecît şi a gîndit în sine : „Am aproape şaizeci de ani şi împăratul mi-a poruncit să mă duc departe de casă. Cînd oare mă voi reîntoarce ? Dacă i se va întîmpla ceva copilului, voi rămîne la ani de bătrîneţe fără urmaşi direcţi ; nepotul Jia Lian aparţine altei generaţii. În afară de aceasta, Jia Mu îl iubeşte pe Baoyu mai mult decît orice pe lume şi dacă se va întîmpla ceva, eu mă voi simţi vinovat".

Furişîndu-şi privirea peste faţa înlăcrimată a doamnei Wang, Jia Zheng se simţi mai abătut, deoarece în ultimul timp sănătatea soţiei sale se şubrezise văzînd cu ochii.

— Mamă, a zis el ridicîndu-se, ai atîta experienţă de viaţă, şi dacă vrei să-l faci fericit pe nepotul dumitale, aş avea eu oare îndrăzneala să mă-mpotrivesc ? Cum vei

hotărî, aşa va fi! Nu ştiu însă dacă aţi convins-o pe mătuşa Xue!

— Mătuşa Xue nu se-mpotriveşte, a intervenit doamna Wang. Numai că noi nu ne-am grăbit, din cauza neplăcerilor lui Xue Ban.

— Da, asta nu e de neglijat, a continuat Jia Zheng. Cum s-ar putea mărita fata, cînd fratele ei se află la închisoare? În afară de aceasta, cu toate că moartea lui Gui Fei nu împiedică încheierea căsătoriei, totuşi ea a fost sora mai mare a lui Baoyu, ceea ce-l obligă să-i poarte doliu timp de zece luni, aşa că în acest timp nu se va putea însura. Apoi, data plecării mele se apropie şi chiar dacă-am vrea să-i căsătorim, pur şi simplu nu este cu putinţă. Şi să amîn plecarea, nu mă încumet!...

„Are dreptate, s-a gîndit Jia Mu. Dar dacă aşteptăm să treacă toate piedicile astea, Jia Zheng va pleca. Şi dacă boala lui Baoyu se va înrăutăţi? Nu, va trebui poate să ne ferim de orice fast?!"

— Dacă tu nu te opui la această căsătorie, a zis Jia Mu, eu iau totul asupra mea. Eu şi soţia ta chiar acum ne ducem la mătuşa Xue să orînduim totul. În ceea ce-l priveşte pe Xue Ban, îl vom ruga pe Xue Ke să se ducă la el şi să-i explice că de această căsătorie depinde viaţa lui Baoyu şi eu am convingerea că el nu se va împotrivi. Bineînţeles, nu-i bine să faci nuntă în timp de doliu şi nici pe Baoyu nu-l putem însura, acum, cît este bolnav. Aşa că vom face ceremonia de nuntă doar de formă, ca să-i fie lui Baoyu prilej de bucurie, să-l scoatem din starea asta de nepăsare. Pentru amîndouă familiile această căsătorie este binevenită, copiii noştri fiind legaţi prin „aur şi jad", aşa că nici nu mai este nevoie să cercetăm horoscopul. Trebuie pur şi simplu să găsim o zi prielnică de la zei, să aducem daruri norei după datinile casei noastre. Apoi să alegem o zi pentru săvîrşirea ceremoniei de nuntă, care să se facă în familie, fără prea multă larmă. Mireasa va fi adusă într-un palanchin, purtat de opt oameni, în faţa căruia vor merge slujitorii cu douăsprezece perechi de lampioane. În casă, potrivit obiceiului din sud, tinerii vor aduce prinos Cerului şi Pămîntului, apoi vor intra sub polog, iar noi vom presăra grăunţe peste ei. Baochai este o fată inteligentă şi n-avem de ce ne face gînduri în privinţa ei. Cît despre Xiren, se va putea înţelege cu Baoyu. Mătuşa Xue a spus că un călugăr i-a

prezis lui Baochai că pentru „lacătul de aur" va trebui să găsească un bărbat care poartă „nestemata". În legătură cu acest lucru nu mai încape nici un fel de părere. Dar oare nu vom fi cu toţii fericiţi, dacă Baoyu se va reînsănătoşi ?

Iar acum să vorbim şi despre locuinţa lor. Aceasta tu o alegi. Nu vom chema la ospăţ nici un fel de rudă sau prieten. Le vom face atunci cînd se va termina vremea de doliu, după Gui Fe şi Baoyu se va însănătoşi. Dacă vom face aşa, le vom cuprinde pe toate. Chiar şi tu, ştiind că fiul tău şi-a luat soţie, vei putea pleca mai liniştit.

Jia Zheng nu era prea mulţumit de hotărîrea bătrînei, dar n-avea curajul să i se împotrivească şi, găsindu-şi stăpînirea de sine, a zis zîmbind :

— Te-ai gîndit minunat, mamă ! Trebuie să interzicem însă cu desăvîrşire oamenilor să-şi bată gura despre nuntă. Mă tem doar să nu se răzgîndească mătuşa Xue pe neaşteptate ! Dar dacă şi ea se învoieşte, atunci vom pune foarte bine la cale tot ceea ce-ai propus, mamă !

— Las' că aranjez eu totul cu mătuşa Xue ! l-a liniştit Jia Mu. Şi-acum poţi să pleci ! Jia Zheng a ieşit, încercat de-o mare nelinişte. Dar avea destule treburi înainte de plecare. Toate grijile în legătură cu pregătirile nunţii lui Baoyu, după sfatul lui Jia Mu, le-a lăsat în seama doamnei Wang şi a lui Feng Jie. Singurul lucru pe care l-a făcut a fost să aleagă o clădire mare, din douăsprezece camere, care se afla aproape de iatacul doamnei Wang, în spatele Salonului prosperităţii şi fericirii, unde, după părerea sa, era cel mai nimerit să-i instaleze pe Baoyu şi pe Baochai, după nuntă.

În celelalte treburi, Jia Zheng nu s-a amestecat. Cînd lua vreo hotărîre, Jia Mu îi cerea consimţămîntul, pe care el se grăbea să-l dea, chiar dacă nici nu se gîndise la ceea ce i se spusese.

După ce Baoyu se văzuse cu tatăl său, Xiren l-a luat de mînă şi l-a dus să-l aşeze pe *kan*. Jia Zheng se mai afla încă la Jia Mu şi nimeni n-a îndrăznit să-l tulbure pe Baoyu, care se şi cufundase într-o stare de somnolenţă.

Din discuţia care avusese loc între Jia Zheng şi Jia Mu, el n-auzise nici un cuvînt. În schimb Xiren şi celelalte fete auziseră totul, de la început pînă la sfîrşit. E-a-

devărat că şi mai înainte aflaseră că se pune la cale căsătoria lui Baoyu, dar numai din gura străinilor.

Începuseră să dea crezare zvonurilor numai după ce-au observat că Baochai a-ncetat să-i mai viziteze, dar, totuşi, pe deplin convinşi nu erau. De-abia acum, cînd au auzit cu propriile urechi, îndoiala s-a împrăştiat, şi chiar au fost bucuroase.

„Într-adevăr, stăpîna bătrînă a făcut o alegere strălucită ! s-a gîndit Xiren. Baoyu şi Baochai sînt o pereche potrivită. Şi eu am avut noroc ! Dacă ea va veni în casă, îmi va fi mai uşor. Deşi în capul lui nu încape altcineva decît domnişoara Lin Daiyu. Ce bine că n-a auzit discuţia, că poate începea iar scandalul !" La gîndul acesta, bucuria ei s-a prefăcut în tristeţe.

„Oare stăpîna bătrînă, cînd a luat o asemenea hotărîre, a cunoscut simţămintele tainice care-i leagă pe Baoyu şi Lin Daiyu ? S-o fi gîndit că Baoyu se va bucura. Dar ce se va întîmpla dacă sentimentele lui pentru Daiyu vor rămîne aceleaşi ? Nu fără temei a vrut el să-şi sfarme piatra, cînd s-a întîlnit pentru prima oară cu Daiyu ! Apoi, odată, vara, cînd s-au văzut în grădină, Baoyu m-a confundat cu Daiyu şi-a-nceput să-mi vorbească de dragoste. Şi cum a mai plîns şi s-a chinuit altădată, cînd Zi Juan şi-a bătut joc de el spunîndu-i că Daiyu se pregăteşte de plecare ! Să-i spună că vor să-l însoare cu Baochai şi să şi-o scoată pe veci din minte pe Daiyu, ar fi cu putinţă doar dacă el şi-ar pierde pentru totdeauna memoria. Dacă el ar înţelege cît de cît despre ce-i vorba, nu numai că nu s-ar bucura, ci dimpotrivă, din asta i s-ar putea trage moartea ! Ar trebui să-i spună stăpînei toate astea. Oare eu n-am să mă simt vinovată, cînd din pricina asta vor pieri trei oameni ?"

După ce Jia Zheng a plecat, Xiren a poruncit lui Qiu Wen să aibă grijă de Baoyu, iar ea a alergat la doamna Wang şi a rugat-o să intre în iatacul ei, fiindcă voia să-i vorbească. Jia Mu, văzînd-o pe Xiren, s-a gîndit că Baoyu are nevoie de ceva, aşa că n-a luat-o în seamă, mai ales că era preocupată de darurile miresei şi de aranjarea ritualului de nuntă.

Intrînd în casă la doamna Wang, Xiren s-a aruncat la picioarele ei plîngînd. Neînţelegînd despre ce era vorba, doamna Wang a întrebat-o speriată :

— Ce-nseamnă asta ? Spune-mi, s-a întîmplat ceva ?

— N-ar trebui să le știți, dar altă scăpare nu-i ! a murmurat fata.

— Spune ! a îndemnat-o blînd doamna Wang. Numai nu te zbuciuma atît.

— Că stăpîna bătrînă și dumneavoastră ați pus la cale să-l însurați pe Baoyu cu domnișoara Baochai, n-ar fi rău, a-nceput Xiren. Numai vedeți de cine se simte mai legat Baoyu, de Baochai ori de Daiyu ?

— Bineînțeles că este mai apropiat de Daiyu, i-a răspuns doamna Wang. Ei s-au împrietenit de copii !

— Dar nu asta vreau să spun ! a urmat Xiren, povestind amănunțit toate legăturile lui Baoyu cu Daiyu. Dumneavoastră, stăpînă, ați văzut cu propriii ochi tot ceea ce eu v-am pomenit acum și numai mărturisirea lui Baoyu făcută astă vară în grădină n-am destăinuit-o nimănui.

— Știam mai de mult cîte ceva, a zis doamna Wang, desprinzîndu-se de mîinile lui Xiren. Tot ceea ce mi-ai povestit, mă face să cred și mai mult că hotărîrea luată este dreaptă. Poate că și el a auzit astăzi ce gîndește tatăl său. N-ai băgat de seamă vreo schimbare la el ?

— Cînd am vorbit cu el, rîdea, a răspuns Xiren. De altfel, în ultimul timp, mai mult doarme și n-a înțeles nimic.

— Cum se poate ? a zis doamna Wang neîncrezătoare.

— Orice-ar fi, eu vă rămîn supusă. V-am spus tot ceea ce-am știut, iar dumneavoastră trebuie s-o rugați pe stăpîna bătrînă să găsească o ieșire din situația asta.

— Bine ! Du-te ! Acum casa lui Jia Mu geme de lume și nu pot să-i vorbesc despre așa ceva. Dar cum va avea puțin răgaz, am să-i povestesc și poate ne vom gîndi.

Spunînd acestea, doamna Wang a ieșit și a pornit spre iatacul lui Jia Mu.

Jia Mu tocmai discuta cu Feng Jie. La apariția doamnei Wang ea a tăcut dintr-o dată, apoi, întorcîndu-se către nora sa, a întrebat :

— Ce vorbe tăinuite ai schimbat cu Xiren ?

Profitînd de faptul c-a fost întrebată, doamna Wang n-a scăpat din vedere să-i povestească lui Jia Mu tot ce auzise puțin mai înainte. Jia Mu a ascultat-o cu multă răbdare, apoi, gîndindu-se, a spus :

— Toate astea sînt nimicuri și Daiyu nu merită osteneală. Dar dacă Baoyu într-adevăr o îndrăgește atît de mult, vom avea bătaie de cap.

— După mine n-are de ce să ne dea bătaie de cap, a întrerupt-o Feng Jie. M-am gîndit la ceva, dar nu știu dacă veți încuviința.

— Să auzim, a zis atunci curioasă doamna Wang. Putem să ne sfătuim împreună.

— După mine aici se potrivește zicala „a arunca undița", a zis Feng Jie.

— Ce-nseamnă asta ? s-a mirat Jia Mu.

— Adică să-mprăștiem vestea că tatăl său vrea să-l însoare cu domnișoara Lin Daiyu. Să vedem ce va spune Baoyu. Dacă rămîne nepăsător, înseamnă că n-avem de ce să ne neliniștim. Dar dacă se bucură, atunci vom avea mult de furcă !

— Să zicem că se bucură, a zis doamna Wang ridicîndu-se. Ce va fi atunci ?

Feng Jie s-a apropiat de doamna Wang și i-a șoptit ceva.

— Da, da, a încuviințat doamna Wang. Nu-i rău !

— Ce șușotiți ? s-a răstit la ele în glumă Jia Mu. Vreau să știu ce-aveți de gînd să faceți ?

Temîndu-se că Jia Mu nu va-nțelege dacă vorbește altcum, Feng Jie s-a apropiat de urechea ei și i-a șoptit deschis. La început bătrîna n-a priceput nimic. După ce i-a explicat fiecare cuvînt, Jia Mu a izbucnit în rîs.

— Planul este, fără-ndoială, bun, a zis. Numai să nu se supere Baochai ! Și dacă toate se vor da pe față, cum se va simți Daiyu ?

— Noi îl avem în vedere doar pe Baoyu, a liniștit-o Feng Jie. Pe ceilalți îi oprim să scoată o vorbă despre toate acestea.

Atunci o fată a anunțat :

— S-a-ntors stăpînul Jia Lian !

Temîndu-se că Jia Mu va începe să-l întrebe și va afla de moartea lui Wang Ziteng, doamna Wang i-a făcut pe neobservate semn lui Feng Jie. Ea s-a grăbit să-și întîmpine bărbatul și să-l pună-n gardă ca nu cumva să-i pomenească ceva bătrînei.

S-au dus amîndoi în casa doamnei Wang și-au așteptat-o. Cînd a intrat doamna Wang, a observat îndată că Feng Jie avea ochii roșii de plîns. Jia Lian s-a apropiat

de doamna Wang, a întrebat-o de sănătate, apoi i-a povestit cum s-a dus la Shilitun să aranjeze înmormîntarea lui Wang Ziteng. În încheiere, a adăugat :

— Un ordin superior i-a acordat după moarte titlul de guvernator erudit. Membrii familiei au însoţit sicriul la locul îngropăciunii, iar demnitarii din departament, care se aflau la ceremonie, le-au arătat simpatie. Încă de-aseară s-au întors din drum către sud. Soţia fratelui dumneavoastră m-a rugat să vă transmit plecăciunile ei. A mai spus că nu poate veni în capitală, să-şi deschidă sufletul. În afară de aceasta, auzise că Wang Ren — cumnatămeu se pregăteşte să vină la noi. Dacă-l va întîlni în drum, îl va ruga să treacă pe la dumneavoastră şi să vă povestească totul.

E de prisos să mai vorbim cît de adîncă era mîhnirea ce o cuprinsese pe doamna Wang. Feng Jie căuta s-o aline.

— Odihniţi-vă, stăpînă ! Diseară trebuie să ne mai sfătuim.

Ea a lăsat-o pe doamna Wang şi împreună cu Jia Lian s-a întors acasă. Aici i-a povestit bărbatului său despre apropiata căsătorie a lui Baoyu şi l-a rugat să trimită oameni să ajute în vederea acestui eveniment neobişnuit.

Într-o după amiază, Daiyu, însoţită de Zi Juan, s-a dus s-o viziteze pe Jia Mu. Voia s-o-ntrebe de sănătate şi astfel să-şi mai alunge plictiseala.

Ieşind din Pavilionul Rîului Xiaoxiang, Daiyu şi-a adus dintr-o dată aminte că-şi uitase batista acasă. Poruncindu-i lui Zi Juan să i-o aducă, ea a pornit încet înainte. Ajungînd la Podul şuvoiului parfumat, s-a urcat pe colina unde cîndva, împreună cu Baoyu, îngropaseră petalele florilor ofilite. Pe neaşteptate s-au auzit suspine.

Fata s-a oprit. Dar cum nu ascultase, nu putea să-şi dea seama al cui este glasul şi nici vorbele nu le înţelegea. Cuprinsă de curiozitate şi păşind uşor s-a apropiat. Văzu acolo o făptură cu ochi mari şi gene lungi. Daiyu a bănuit că-i vreo fată din castelul Rongguo, care, silită să se mărite împotriva voinţei ei, venise acolo să-şi reverse amarul.

„Ce-o fi avînd pe suflet ? s-a mirat Daiyu. După ce o privi, i se păru ridicolă. Bineînţeles că trebuie să fie vreo fiinţă umilă, alungată de cele bătrîne. Daiyu s-a

uitat la ea cu luare aminte, dar nu i-a fost cu putință s-o recunoască. La rîndul său, fata, văzînd-o pe Daiyu, a încetat să mai plîngă, s-a ridicat și a-nceput să-și zvînte colțul ochilor.

— De ce ești amărîtă ? a întrebat-o Daiyu.

— Domnișoară Lin ! a exclamat fata, nemaireușind să-și șteargă lacrimile. Judecați și dumneavoastră ! Ele au vorbit, eu n-am știut ce-i și am zis ce nu s-a cuvenit, iar sora mea cea mare m-a alungat din pricina asta !

La-nceput Daiyu n-a priceput nimic, apoi a întrebat-o :

— Cine-i sora ta ?

— Zhen Zhu, slujitoarea stăpînei bătrîne, a răspuns fata.

De-abia acum înțelegea Daiyu că era din casa lui Jia Mu.

— Cum te cheamă ?

— Sha Dajie [1].

— De ce te-a izgonit sora ta ? a întrebat Daiyu neascunzîndu-și rîsul. Ce-ai putut să spui ?

— Ce ? a exclamat fata. Am pomenit doar că stăpînul Baoyu se însoară cu domnișoara Baochai.

Pentru Daiyu cuvintele acestea au răsunat ca un tunet și-n capul său totul s-a-nvălmășit.

Găsindu-și cu greu stăpînirea de sine, a luat-o pe fată de mînă și, silindu-se să pară liniștită, a șoptit :

— Hai cu mine !

Fata a urmat-o pe Daiyu în colțul grădinii, unde Daiyu împreună cu Baoyu îngropaseră petale de flori ofilite ; aici nu era nimeni și Daiyu a întrebat-o fără ocolișuri :

— Dacă stăpînul Baoyu chiar se-nsoară cu domnișoara Baochai, ce-o privește pe sora ta și de ce să te-alunge ?

— Stăpînul Jia Zheng va trebui să plece curînd ; stăpîna bătrînă, doamna Wang și stăpîna Feng Jie au pus la cale să nu mai amîne și au convins-o pe mătușa Xue s-o lase pe domnișoara Baochai să locuiască la ele, a explicat Sha Dajie. Aceasta fiindcă vor să-i dea prilej stăpînului Baoyu să se-nveselească, și ei... Aici fata a tăcut, a chicotit prostește și-n cele din urmă a adăugat : Cînd căsătoria se va încheia, ei au de gînd s-o strige domnișoara Lin...

---

[1] Sora cea prostuță.

Daiyu era uluită. Sha Dajie a urmat :

— Eu n-am știut că toți de la castel au fost opriți să vorbească despre asta, ca să n-o supere pe domnișoara Baochai ! Într-o zi i-am spus lui Xiren : „Va fi foarte nostim : domnișoara se numește Bao, apoi cea de a doua stăpînă tot Bao, iar soțul ei, cel de al doilea stăpîn, tot Bao !" Domnișoară Lin, spuneți-mi, am putut eu s-o supăr cu vorbele astea pe Zhen Zhu ? Ea s-a repezit la mine, mi-a dat cîteva palme și mi-a strigat că spun prostii, că nu respect porunca stăpînilor și că trebuie să fiu izgonită din casă ! Dar ce-am știut eu ce-a poruncit stăpîna ? Nimeni nu mi-a spus și ea a și sărit să mă bată !...

Lacrimile au inundat din nou ochii fetei. Cele mai sfîșietoare simțăminte s-au iscat în sufletul lui Daiyu și-i era greu să-și dea seama care dintre ele precumpăneau, ca și cum ar fi fost greu de precizat ce gust are amestecul de ulei, sosul de soia, zahărul și oțetul. Uluită, a rostit cu glasul tremurat :

— Nu vorbi prostii ! Dacă vei continua, te poate auzi cineva și iarăși te vor bate. Du-te !

Spunînd acestea s-a întors numaidecît și a pornit către Pavilionul Rîului Xiaoxiang. Simțea pe umeri o greutate de mii de *jini*. Picioarele i se înmuiaseră, ca și cînd ar fi fost din vată, și de-abia se mișca. Mersese foarte mult și nu era nici chip s-ajungă la Podul șuvoiului parfumat.. Slăbiciunea simțită în picioare nu-i îngăduia să umble repede, și rătăcind drumul, a trebuit s-o ia pe ocolite, mărind distanța cu două aruncări de săgeată. Ajungînd în cele din urmă la Podul șuvoiului parfumat, nici ea singură nu mai știa unde se duce, s-a răsucit într-o parte, luînd-o încetișor de-a lungul zăgazului.

Între timp Zi Juan a revenit la locul unde-o lăsase pe Daiyu, dar n-a mai găsit-o. A alergat s-o caute și curînd a observat-o tîrîndu-și picioarele, de parcă-ar fi fost amețită. Fața-i era albă ca zăpada și privirile strălucitoare, împrăștiate, ca la smintiți. Înaintea ei se-ndepărta repede o fată, dar de la distanța aceea Zi Juan n-o putea recunoaște. Neliniștea puse stăpînire pe Zi Juan. Ea a alergat către Daiyu și-a-ntrebat-o cu sufletul la gură :

— De ce vă-ntoarceți, domnișoară ? Parcă voiați s-o vedeți pe stăpîna cea bătrînă !

— Vreau să merg la Baoyu, a zis ea ca hipnotizată. Trebuie să-i vorbesc.

Zi Juan nu putea să-şi dea nicidecum seama ce se întîmplase. A trebuit s-o ia de braţ şi s-o ducă înspre casa lui Jia Mu.

Intrînd pe poartă, Daiyu parcă se trezise dintr-un coşmar şi, întorcîndu-şi capul către Zi Juan, a zis :

— De ce-ai venit aici?

— Să v-aduc batista, a răspuns fata. V-am văzut încă de la pod, v-am ajuns şi v-am întrebat unde vă duceţi, dar nu mi-aţi dat nici o atenţie.

— Şi eu mă întrebam de unde-ai mai răsărit ? a zis Daiyu. Credeam c-ai venit să-l vizitezi pe Baoyu.

Văzînd-o disperată ca niciodată, Zi Juan a înţeles că fata, cu care-o văzuse pe Daiyu lîngă pod, o fi vorbit ce nu trebuia. Dar n-a întrebat-o nimic, continuînd să clatine din cap.

Mai mult, se temea ca Daiyu să nu-l întîlnească pe Baoyu. El demult îşi pierduse judecata şi lui Zi Juan i se părea că acum o luase şi Daiyu pe urmele sale. „Dacă se văd, s-a gîndit ea, s-ar putea întîmpla ceva îngrozitor !"

Zi Juan, însă, nu-ndrăznea să nu dea ascultare domnişoarei şi, apucînd-o de mînă, a intrat cu ea în casă.

Daiyu devenise într-adevăr ciudată ! Cînd au ajuns în uşă şi Zi Juan a vrut să dea la o parte perdeaua, Daiyu şi-a revenit pe neaşteptate, a înlăturat-o singură şi a intrat. În odaie domnea o tăcere de mormînt. Jia Mu dormea, în vreme ce slujitoarele sale, profitînd, n-au zăbovit să se împrăştie : unele fugiseră să se joace, altele se culcaseră, mai erau unele şi pe coridor picotind şi aşteptînd să fie strigate în clipa cînd se va trezi Jia Mu.

Xiren a auzit cea dintîi foşnetul perdelei şi-a ieşit să vadă cine era.

— Luaţi loc, domnişoară ! a zis ea şoptit, cînd a dat cu ochii de Daiyu.

— E acasă stăpînul Baoyu ? s-a interesat Daiyu.

Neştiind despre ce era vorba, Xiren tocmai se pregătea să răspundă, cînd a observat-o pe Zi Juan făcîndu-i disperată semn să tacă.

Xiren nu înţelegea nimic. Atunci Daiyu, neluînd-o în seamă, a pătruns înăuntru. Acolo a dat peste Baoyu. La apariţia ei, Baoyu nu s-a ridicat de pe *kan*, nici n-a poftit-o să stea, ci doar se uita la ea cu ochi holbaţi, chicotind prosteşte.

Daiyu, fără să aştepte să fie invitată s-a lăsat în scaun şi privindu-l în faţă pe Baoyu a izbucnit de asemenea în rîs. Nu s-au salutat, nu şi-au spus nici un cuvînt, nu s-au destăinuit. Se priveau doar unul pe altul în ochi şi rîdeau.

Uluită, Xiren nu ştia ce să facă.

— De ce te-ai îmbolnăvit, Baoyu ? s-a auzit dintr-o dată vocea lui Daiyu.

— Din pricina domnişoarei Lin, a fost răspunsul lui.

Xiren şi Zi Juan au pălit de frică şi-au încercat să le abată gîndurile. Dar cei doi, ca şi mai înainte, se priveau ochi în ochi şi rîdeau.

Xiren a ghicit că şi-n sufletul lui Daiyu era acelaşi haos ca şi-ntr-al lui Baoyu şi, prinzînd momentul, i-a şoptit lui Zi Juan :

— Domnişoara ta trebuie să se odihnească. Am s-o chem pe Qiu Wen să te-ajute s-o duci acasă. Qiu Wen ! şi-a întors ea capul şi a strigat-o. Condu-o cu Zi Juan pe domnişoara pînă-acasă. Dar vezi să-ţi ţii gura !...

Tăcută, Qiu Wen s-a apropiat de Daiyu şi-mpreună cu Zi Juan au luat-o de braţ. Daiyu s-a ridicat îndată de pe scaun, tot privindu-l pe Baoyu, rîzînd şi clătinînd din cap.

— Domnişoară, să mergem acasă ! a grăbit-o Zi Juan.

— Bineînţeles ! a consimţit Daiyu. Chiar c-a sosit timpul să plec.

S-a întors şi s-a îndreptat spre uşă. Zi Juan şi Qiu Wen nici n-au prins-o bine de braţ, că ea a şi pornit înainte, de parcă-ar fi zburat.

Ieşind din curte, Zi Juan o ajunse şi luînd-o de mînă, zise :

— Domnişoară nu într-acolo !

Daiyu a chicotit şi, lăsîndu-i-se în voie, s-a îndreptat spre Pavilionul Rîului Xiaoxiang.

Cînd au ajuns aproape, Zi Juan a suspinat uşurată, exclamînd :

— Amida Buddha ! Iată-ne acasă !

Dar nici n-a terminat de rostit vorbele, că Daiyu s-a clătinat, a gemut şi pe gură a podidit-o sîngele.

Dacă vă interesează soarta lui Daiyu, rogu-vă citiţi mai departe.

CAPITOLUL

28

În care se povesteşte cum Lin Daiyu, renunţînd la visurile neîmplinite, şi-a ars caietul cu poezii şi cum a ajuns Xue Baochai în casa bărbatului ei, după săvîrşirea ceremoniei de nuntă

BAO QIN

CÎND DAIYU s-a apropiat de curtea Pavilionului Rîului Xiaoxiang la exclamaţia neaşteptată a lui Zi Juan, a simţit cum înăuntru parcă i s-ar fi rupt ceva, gîndurile i s-au învălmăşit şi cum pe gură o podideşte sîngele. Noroc că Zi Juan şi Qiu Wen au reuşit s-o sprijine înainte de a se prăbuşi.

Qiu Wen a plecat numaidecît ce au dus-o acasă. Zi Juan şi Xue Yan stăteau în preajma lui Daiyu şi curînd au observat că îşi revine.

— De ce plîngeţi ? le-a întrebat ea pe fete.

Vorbele stăpînei le-a încredinţat că pericolul a trecut, fapt ce le-a mai liniştit.

— În drum de la bătrîna doamnă pînă acasă vi s-a făcut rău, — a răspuns Zi Juan. Ne-am speriat cumplit şi de-aceea plîngem.

— Nu vă temeţi, că n-am să mor aşa repede ! a rîs Daiyu, dar în clipa aceea i s-a tăiat răsuflarea.

De mult se temea Daiyu că Baoyu se va însura cu Baochai ; şi de aceea cînd a aflat tot ce se pregătea a fost copleşită de mînie şi de zbucium, încît mintea i s-a întunecat. Numai cînd sîngele a podidit-o pe gură, s-a simţit mai uşurată. Nu-şi mai aducea aminte nici un cuvînt din ce-i povestise Sha Dajie şi de-abia acum, văzînd-o plîngînd pe Zi Juan, şi-a reamintit.

Dar nu s-a mai întristat. Singura ei dorinţă era să moară cît mai repede. Zi Juan şi Xue Yan au continuat s-o îngrijească atent. Au hotărît să nu pomenească nimic despre boala lui Lin Daiyu, temîndu-se că dacă o vor anunţa pe Feng Jie, aceasta le va reproşa din nou că fac zarvă pentru o nimica toată.

Între timp Qiu Wen s-a întors acasă. Jia Mu, care abia se trezise din somnul de după amiază, citind îngrijorarea pe chipul fetei, a întrebat-o :

— Ce s-a întîmplat ?

Înspăimîntată, Qiu Wen i-a povestit fără ocolişuri tot ceea ce ştia.

— Ce nenorocire ! s-a neliniştit Jia Mu.

Slujitoarele de asemenea s-au alarmat, le-au chemat pe doamna Wang şi pe Feng Jie, iar Jia Mu le-a spus ceea ce-i povestise Qiu Wen.

— Cine şi-a bătut gura ? a întrebat nedumerită Feng Jie. Eu le-am atras atenţia cu străşnicie să nu pomenească nimic despre ceea ce am hotărît. Iată că s-au şi ivit neplăcerile de care mă temeam !

— Nu trebuie să ne îngrijorăm prea mult, a fost de părere Jia Mu. Mai bine să mergem să vedem ce e cu fata.

Şi s-au dus la Daiyu. Cum au intrat în odaia fetei, faţa ei albă ca varul şi respiraţia aproape pierdută le-au speriat. Pe neaşteptate, Daiyu a început să tuşească, cineva i-a întins un vas şi Daiyu l-a umplut cu sînge vîscos.

Daiyu a deschis ochii şi zărind-o pe Jia Mu, i-a spus cu glasul întretăiat :

— Bunică, m-ai iubit în zadar !

Aceste cuvinte au răscolit din adînc sufletul bătrînei.

— Biată copilă ! a zis Jia Mu cu voce sugrumată. Fă-te mai repede bine ! Toate vor fi aşa cum trebuie !

Daiyu abia a putut schiţa un surîs, ochii i se şi închiseseră.

Cineva anunţă :

— A sosit medicul.

Cei de faţă s-au ascuns care-ncotro. Doctorul Wang, condus de Jia Lian, a intrat în odaie şi, după ce i-a luat pulsul, a zis :

— Nimic deosebit. Un şoc puternic care-a acţionat asupra ficatului. Sîngele nu-l mai ajută. De aceea bolnava se simte rău. Îi oprim pierderile de sînge şi să sperăm că se va restabili.

Apoi, însoţit de Jia Lian, doctorul Wang a ieşit ca să prescrie reţeta.

Jia Mu, puternic impresionată de starea copilei, plecînd din odaie urmată de toate celelalte femei, spuse şoptit :

— Mă tem că fata cu greu îşi va mai reveni ! Fără să-i doresc pieirea, cred că trebuie să fim pregătiţi pentru orice.

Dacă se va face bine, cu atît mai uşor pentru noi. De-acum timp de două zile vom avea mult de robotit. Nu-i puţin lucru o nuntă !

Feng Jie aprobă.

Apoi Jia Mu se interesă de tot ce spusese Daiyu.

— Au crescut de mici împreună, a suspinat Jia Mu, aşa că e de-nţeles să se fi împrietenit. Eu am iubit-o foarte mult pe Daiyu. M-am gîndit că s-a făcut mare şi că-şi dă seama ce soartă o aşteaptă. Dar dacă a crezut altfel, n-am ce să-i fac ! Zadarnic mi-am irosit iubirea asupra ei ! Oricum, vorbele voastre m-au tulburat foarte mult !

Apoi Jia Mu s-a întors acasă, a chemat-o pe Xiren şi-a cercetat-o ce ştie. Xiren i-a povestit despre Daiyu, repetîndu-i că nu de mult îi vorbise şi doamnei Wang despre legăturile dintre Baoyu şi Daiyu.

— Chiar acum am băgat de seamă că nu-i aşa de înnebunită după cum spui ! a contrazis-o Jia Mu. Dar nu pot înţelege aşa ceva. Noi, cei din familia aceasta, nu credem în boli iscate de supărări. Am irosit o mulţime de bani numai s-o vindec pe Daiyu. Dar dacă pricina bolii ei se află-ntr-altă parte, atunci nici nu mai am de ce s-o plîng !

— În ce-o priveşte pe sora Lin, n-ai de ce să te neliniştești, stăpînă ! a încredinţat-o Feng Jie. Au grijă de ea doctorul şi cu Jia Lian. Acum cel mai de seamă fapt este nunta lui Baoyu. Azi dimineaţă am fost înştiinţată că s-a pregătit locuinţa mirilor. Împreună cu doamna Wang trebuie să mergeţi la mătuşa Xue şi să puneţi totul la cale. Mi-e teamă însă că domnişoara Baochai este acasă şi astfel n-o să puteţi vorbi în tihnă. N-ar fi mai nimerit s-o chemăm aici ?

— Ai dreptate, au încuviinţat Jia Mu şi doamna Wang. Dar astăzi s-a făcut tîrziu. O vom invita mîine.

După aceea Jia Mu s-a aşezat să cineze, iar Feng Jie şi doamna Wang au plecat fiecare acasă.

A doua zi după amiază, voind să vadă cum va răspunde, Feng Jie a intrat la Baoyu şi i-a spus pe neocolite :

— Stăpîne, te-aşteaptă o mare bucurie ! Vor să te însoare. Tatăl tău a şi ales o zi norocoasă pentru nuntă !

Baoyu o privea pe Feng Jie cu ochii larg
rîdea şi de-abia clătina din cap.

— Vrea să-ţi dea de nevastă pe surioara Lin Daiyu, a continuat Feng Jie. Nu te bucuri ?

Baoyu a izbucnit în hohote de rîs şi, privindu-l, Feng Jie nu-şi dădea seama dacă era în toate minţile, ori nebun de-a binelea. De aceea a repetat :

— Tatăl tău mi-a spus că ţi-o dă de nevastă pe surioara Lin Daiyu, dar numai dac-ai să te faci bine. Dacă însă şi pe mai departe vei fi la fel de prostuţ, nici n-are să te mai însoare !

— Nu eu sînt prost, ci tu ! a rîs Baoyu luîndu-şi o înfăţişare serioasă şi, ridicîndu-se, a adăugat : Mă duc s-o anunţ pe surioara Lin, să fie liniştită !

— Surioara Lin ştie tot ! i-a spus zorită Feng Jie, apucîndu-l de mînă. Pentru că în curînd îţi va fi nevastă, ea se va ruşina şi nu-i va fi uşor să dea ochii cu tine.

— Cînd mă vor însura, mă vor lăsa s-o văd măcar o dată ?

Feng Jie a rîs, însă întrebarea lui Baoyu a făcut-o să se gîndească îngrijorată : „Xiren n-a greşit. Auzind numele lui Lin Daiyu, vorba lui a fost mai legată. Dacă-ar fi într-adevăr sănătos şi ar vedea că nu-l însoară cu domnişoara Lin Daiyu, ar turba ca un tigru hăituit, de nu l-ar mai putea potoli nimeni !“ Feng Jie s-a stăpînit repede şi i-a spus :

— Dacă vei fi cuminte, sigur că te vor lăsa s-o vezi, dar dacă nu vei fi, n-o să ai parte de-aşa ceva !

— Eu n-am decît o singură inimă şi de mult i-am dat-o surioarei Lin, s-a destăinuit Baoyu. Cînd va veni la mine, mi-o va înapoia şi din nou o voi pune în piept.

Ascultîndu-l, Feng Jie şi-a dat seama că nu e în toate minţile şi a plecat la Jia Mu.

Cînd Jia Mu a aflat cele spuse de nepotul ei a rîs, dar a şi durut-o sufletul.

— Înţeleg tot ! a zis. Lăsaţi-l în pace, o să-l liniştească Xiren.

Curînd a sosit şi doamna Wang şi împreună cu Feng Jie s-a dus la mătuşa Xue. Au întrebat-o de sănătate şi i-au spus că n-au văzut-o de mult.

Au băut ceai. Mătuşa Xue a vrut să trimită după Baochai, dar Feng Jie n-a lăsat-o.

— Nu-i nevoie ! Baochai nu trebuie să ştie, a zis ea. Stăpîna bătrînă doreşte să te vadă, mai ales că vrea să-ţi ceară sfatul. De aceea te invită la ea...

— Bine, a încuviinţat mătuşa Xue.

Apoi au discutat despre una și alta, după care s-au despărțit.

Seara, mătușa Xue s-a dus la Jia Mu, s-a aplecat pînă la pămînt în fața ei, apoi a ieșit s-o vadă pe doamna Wang. Acolo au adus vorba despre Wang Ziteng și, bineînțeles, au plîns iar.

— Vin de la stăpîna bătrînă, a zis între timp mătușa Xue. Baoyu a ieșit să mă-ntrebe de sănătate și n-am observat nimic deosebit la el, în afară de faptul că e foarte slab. De ce tot spuneți că nu e în toate mințile ?

— Așa se sperie bunică-sa, în fond nu-i nimic grav, a zis Feng Jie sculîndu-se. Stăpînul Jia Zheng se pregătește să-și ia în primire noua funcție și bătrîna nu știe peste cîți ani se va mai întoarce acasă. S-a gîndit că stăpînul va fi mai liniștit numai dacă îl va ști pe Baoyu la casa lui. În afară de asta, trage nădejde că el se va însura cu Baochai, ca să-i dea lui Baoyu motiv de bucurie și totodată „lacătul de aur", care să-l izbăvească de forțele necurate și să-l înzdrăvenească.

Și mătușa Xue nutrea aceleași gînduri, dar, temîndu-se că Baochai nu se va învoi, a spus :

— Prea bine, numai că va trebui întîi de toate să chibzuim și să cîntărim lucrurile.

Apoi doamna Wang i-a povestit mătușii Xue tot ceea ce o sfătuise Feng Jie, după care a adăugat :

— Acum nu mai poate fi nici o piedică, mai ales că n-ai bărbat în casă. Iar dacă Xue Ke îl va anunța pe Xue Ban că Baochai se mărită și-l va convinge că face un lucru bun, atunci ne vom da peste cap să-l scăpăm și pe el.

Despre simțămintele lui Baoyu, doamna Wang n-a pomenit încă nimic.

— Cu cît îl vom însura mai repede, a adăugat ea, cu atît vom fi mai puțin neliniștiți.

În timp ce avea loc această discuție, Jia Mu a trimis-o pe Yuan Yang să afle vești.

Cu toate că se temea să nu se supere Baochai, văzînd că n-are nici o ieșire, mătușa Xue și-a dat consimțămîntul.

Întorcîndu-se acasă, Yuan Yang i-a spus lui Jia Mu ce aflase și, aceasta, mulțumită că lucrurile luaseră o astfel de întorsătură, a rugat-o pe Yuan Yang să le transmită mătușii Xue și lui Baochai să nu mai poarte nici o grijă. Mătușa Xue a fost adînc mișcată de atenția

pe care i-o arăta Jia Mu. Apoi au convenit cu Feng Jie și Jia Lian să fie pețitorii.

După ce totul a fost pus la cale, doamna Wang a discutat cu sora sa, mătușa Xue, pînă la miezul nopții. A doua zi, întorcîndu-se acasă, aceasta i-a povestit lui Baochai ce se hotărîse, adăugînd :

— Eu mi-am dat consimțămîntul !

Baochai a înclinat capul și n-a răspuns nici un cuvînt, numai ochii i s-au umezit. Mătușa Xue și-a mîngîiat copila și cu nespusă duioșie i-a vorbit. Baochai s-a întors la ea în odaie, iar sora sa, Baoqin, nevrînd s-o lase singură, a urmat-o.

După aceea mătușa Xue i-a povestit tot lui Xue Ke, poruncindu-i :

— Mîine dimineață vei pleca ! Înainte de toate caută să afli hotărîrea judelui și apoi spune-i lui Xue Ban această veste atît de însemnată. Numai nu întîrzia și întoarce-te cît poți de grabnic !

Xue Ke a lipsit patru zile și cînd s-a întors a spus :

— Fapta fratelui meu mai mare a fost socotită omor negîndit, așa că trebuie să trimitem numaidecît bani pentru răscumpărarea pedepsei. În ceea ce privește căsătoria surorii mele, Baochai, fratele meu a spus : „Mama a făcut cum nu se putea mai bine. Cu cît va avea loc mai repede ceremonia, cu atît vor fi mai puține cheltuieli. Să nu mă aștepte pe mine și să facă tot ceea ce se cuvine."

Vestea a bucurat-o pe mătușa Xue. Ea era încredințată că Xue Ban se va întoarce acasă și se simțea cu sufletul împăcat că Baochai avea să se căpătuiască.

Deși simțea că Baochai nu se arăta prea mulțumită de apropiata căsătorie, ea gîndea : „Fetele trebuie să se supună voinței părinților ; bine c-am fost eu hotărîtă !"

Apoi mătușa Xue i-a poruncit lui Xue Ke :

— Scrie numaidecît horoscopul lui Baochai, du-l la stăpînul Jia Lian și întreabă-l în care zi vor începe pregătirile pentru căsătorie. Nu-i nevoie să vestim neamurile și prietenii, iar în ceea ce privește prietenii lui Xue Ban, tu însuți ai spus că-s niște secături. Neamuri apropiate n-avem decît familia Jia și Wang. Or, familia Jia este familia mirelui, iar din familia Wang nu se află nimeni în capitală acum. Familia Shi n-avem de ce s-o poftim, fiindcă la logodna domnișoarei Shi Xiangyun nici noi n-am fost chemați. Trebuie să-l anunțăm doar pe

Zhang Dehui şi să-l rugăm pe el să se ocupe de ceremonia nunţii. Este un om în vîrstă, a trăit multe şi se descurcă minunat. Xue Ke, ascultînd porunca mamei sale, a pus să fie scris horoscopul lui Baochai şi l-a dus la castelul Rongguo.

Ziua următoare şi-a făcut apariţia Jia Lian. După ce a întrebat-o de sănătate, a spus :

— Mîine este ziua cea mai norocoasă şi am venit să vă dau de veste că datinile de nuntă vor începe chiar mîine. Numai te rog, mătuşă Xue, să nu mi-o iei în nume de rău !

Spunînd acestea, el i-a întins invitaţia de nuntă. Mătuşa Xue i-a răspuns cu cîteva formule de politeţe şi a încuviinţat hotărîrea luată.

Jia Lian s-a grăbit să-şi ia rămas bun şi s-a întors acasă, să-i povestească lui Jia Zheng vizita sa.

— Spune-i totul stăpînei cele bătrîne ! i-a poruncit Jia Zheng. Întrucît nu vom chema neamurile şi prietenii, ceremonia trebuie să decurgă în linişte, fără larmă. Darurile să le aleagă Jia Mu şi nu-i nevoie să mă mai înştiinţaţi despre toate astea.

Între timp doamna Wang îi poruncise lui Feng Jie s-aleagă ea darurile de nuntă şi să i le arate lui Jia Mu. Mai spusese ca să fie prevenit Baoyu să se pregătească de nuntă.

— Ciudat ! a chicotit Baoyu. La-nceput au mutat lucrurile în grădină, apoi de aici înapoi acolo... Noi le-am adus, noi le ducem ! Nu înţeleg, pentru ce toate acestea ?

Auzind vorbele lui, Jia Mu şi doamna Wang nu şi-au putut ascunde bucuria.

— Toţi îl credem bolnav ! şi-au zis ele. Dacă aşa ar fi, n-ar mai judeca atît de limpede !

Yuan Yang, neputînd să-şi ţină rîsul, i-a arătat lui Jia Mu darurile, fiecare în parte :

— Iată deci gherdanul de aur, a spus ea, format din optsprezece bucăţi. Aici sînt patruzeci de suluri de mătase, cu desene de dragoni, şi o sută douăzeci de suluri de mătase şi atlas în diferite culori. Apoi o sută douăzeci de costume pentru cele patru anotimpuri şi bani pentru vin şi hrană.

Uitîndu-se rînd pe rînd la lucruri, Jia Mu s-a declarat mulţumită. Doar atît i-a zis lui Feng Jie :

— Du-te şi spune-i mătuşii Xue nu cumva să lipsească de la ceremonie. Cînd va sosi Xue Ban acasă, vom petrece nunta după toate datinile. Acum să găsim veşminte pentru Baochai. Hainele mirilor să se facă în casă.

Feng Jie a ieşit să-l trimită pe Jia Lian la mătuşa Xue. După ce a plecat, ea le-a chemat pe nevasta lui Zhou Rui şi pe Wang Er şi le-a spus :

— Să nu se umble pe poarta principală ! Toate drumurile să se facă pe poarta lăturalnică, care va fi deschisă din vreme. Merg şi eu cu voi. Poarta asta se găseşte departe de Pavilionul Rîului Xiaoxiang şi, chiar dacă ar observa cineva din partea locului, să nu i se îngăduie să vorbească.

Soţia lui Zhou Rui şi celelalte au ascultat spusele ei şi, luînd darurile, au ieşit.

Trebuie să vă spun că Baoyu era convins că se va însura cu Daiyu şi bineînţeles se bucurase. Cele aflate treziseră în el un dor de viaţă ; doar cîte o vorbă mai trăda căderea lăuntrică. Fetele, care au fost să-i arate darurile, n-au scos un cuvînt. Se temeau de Feng Jie, care le poruncise atît de sever să tacă.

Dar să vedem ce s-a mai petrecut cu Daiyu.

Cu toate că lua leacurile date, starea ei se înrăutăţea din zi în zi.

Zi Juan se străduia s-o aline.

— Dacă lucrurile au luat o asemenea întorsătură, eu n-am să tac. Eu, domnişoară, îţi cunosc gîndurile tainice ! Dar nu trebuie să te zbuciumi, că nu se va întîmpla nimic. Ai uitat în ce stare e Baoyu ? Oare poate el să se însoare fiind atît de bolnav ? Nu da ascultare zvonurilor, domnişoară, ai nevoie de linişte ca să-ţi îngrijeşti sănătatea !

În loc de răspuns Daiyu a zîmbit tăcută, dar tusea a înecat-o şi cîteva firişoare de sînge i s-au prelins pe batistă.

Privind-o, Zi Juan a înţeles că Daiyu era pe moarte şi mîngîierile n-aveau nici un rost. Mergea zilnic s-o încunoştinţeze pe Jia Mu. Yuan Yang, căreia i se părea că sentimentele bătrînei doamne faţă de nepoată se răciseră, nu-i mai spunea nimic. La rîndul său, Jia Mu era preocupată numai şi numai de Baoyu şi Baochai şi, nemaiauzind nimic vorbindu-se de Daiyu, aproape că nici nu-şi

mai amintea de ea: Doar îi trimisese medicul şi cu asta credea că obligaţiile sale luaseră sfîrşit.

La începutul bolii Daiyu se bucurase că aproape zilnic venea cineva s-o vadă, apoi s-a arătat din ce în ce mai uimită că nu mai trecea nimeni pe la ea. Singură Zi Juan nu o părăsea, cu toate că la rîndul ei era atît de deznădăjduită.

— Surioară, i-a zis Daiyu într-o zi, adunîndu-şi toate puterile, tu mi-ai fost prietena cea mai bună. Chiar dacă ai venit lîngă mine din porunca stăpînei bătrîne, m-ai slujit destui ani şi m-am legat de tine ca de-o rudă apropiată...

Răsuflarea i se curma aproape. Zi Juan, foarte emoţionată, n-a putut scoate o vorbă.

După un timp, Daiyu a adăugat cu glasul întretăiat :

— Surioară, în zadar stau culcată. Ajută-mă să mă ridic !

— Domnişoară, eşti dezbrăcată, i-a răspuns fata. Poţi să răceşti !

Daiyu deschise ochii şi se strădui să se ridice. Zi Juan şi Xue Yan au sprijinit-o între perne şi au rămas lîngă ea s-o vegheze.

Dar cum putea să reziste în starea în care era ? Deodată durerea îi străpunse trupul şi se agăţă cu mîinile de perne. Apoi şopti lui Xue Yan :

— Caietul meu !...

Glasul din nou i se frînse, sufocînd-o. Xue Yan înţelese că Daiyu cerea caietul ei cu poezii, în care scrisese nu demult.

L-a căutat repede şi i l-a adus. Daiyu abia putu mulţumi, apoi îşi înălţă privirea spre scrin. Xue Yan n-a înţeles ce dorea şi Daiyu s-a supărat. Ochii i s-au mărit, începu să tuşească iar Xue Yan a alergat după apă. Daiyu şi-a clătit gura, după care Zi Juan i-a şters cu grijă buzele. Daiyu a privit batista şi apoi din nou a arătat către scrin. Răsufla greu. Închise ochii.

— Stai liniştită, domnişoară, i-a zis Zi Juan.

Daiyu a dat din cap. Zi Juan s-a gîndit că stăpîna ei are nevoie de batistă şi i-a poruncit lui Xue Yan să deschidă scrinul. Aceasta i-a dat o batistă albă de mătase, dar Daiyu a refuzat-o şi, adunîndu-şi puterile, zise :

— Cea cu hieroglife !...

Zi Juan înțelese acum că Daiyu ceruse batista cea veche pe care scrisese versuri cu tuș. Ea porunci să i se aducă.

— Odihnește-te domnișoară, a îndemnat-o din nou, de ce-ți irosești puterile ? Lasă, ai să citești altădată.

Fără s-o asculte Daiyu a luat batista cu intenția s-o sfîșie, dar nu izbuti.

Zi Juan și-a dat seama că se supărase pe Baoyu, însă ezită s-aducă vorba despre asta.

— Ah, domnișoară, din nou te chinuiești ! — a zis ea, în cele din urmă.

Daiyu coborî privirea, vîrî batista pe mînecă și porunci să se aprindă lampa. Xue Yan a alergat să împlinească porunca. Daiyu urmări atentă, apoi închise ochii să se odihnească și să se liniștească, și numai după un timp spuse :

— Aprindeți focul !...

Zi Juan, crezînd că-i este frig, o rugă :

— Mai bine-ar fi să te culci, domnișoară, să te învelesc cu ceva călduros. Cărbunii vor scoate fum și te simți și fără asta atît de rău !...

Daiyu refuză.

Xue Yan a ațîțat cărbunii în sobița pe care a așezat-o lîngă pat. Daiyu ceru s-o pună direct pe *kan*.

Ajutată de Zi Juan, Daiyu a încercat să se apropie de sobiță. A scos batista din mînecă și a aruncat-o peste cărbunii în flăcări. Zi Juan s-a cutremurat, a vrut să salveze batista, dar mîinile n-au ascultat-o. În clipa aceea Xue Yan lipsea din cameră — ieșise s-aducă suportul pentru sobiță.

— Domnișoară, a zis Zi Juan, ce înseamnă asta ?

Daiyu parcă n-o auzi, luă caietul de versuri cu gîndul să-l arunce în foc. Zi Juan, speriată, s-a repezit să i-l ia, dar Daiyu a împins-o cu putere nebănuită. Fata a încercat din nou s-o oprească, dar în van ; caietul se mistui în flăcări.

În clipa aceea a apărut în prag Xue Yan cu suportul sobiței în mînă. Observînd că Daiyu aruncase ceva-n foc s-a repezit într-acolo. Cu mîinile pîrjolite a scos din sobă jumătate din caietul în flăcări.

Daiyu a închis ochii, ca și cînd ar fi rugat-o pe Zi Juan să i se respecte dorința. Zi Juan, speriată, a strigat-o pe Xue Yan, și cu ajutorul ei, a culcat-o pe Daiyu. Inima acesteia bătea cu putere și fata ar fi vrut să cheme pe cineva, dar n-a-ndrăznit, fiindcă era destul de tîrziu. Pe

de altă parte, neanunțind pe nimeni, riscau toate, dacă s-ar fi întimplat vreo nenorocire. Astfel o noapte-ntreagă fetele au stat de veghe.

Dimineața următoare Daiyu s-a simțit și mai slăbită. După amiază din nou a zguduit-o tusea, și boala i se agravă. Zi Juan a alergat la Jia Mu.

Cînd a ajuns, n-a găsit pe nimeni, afară doar de cîteva doici bătrîne și slujitoare neînsemnate, rămase cu grija casei.

— Unde-i stăpîna cea bătrînă ? le-a întrebat Zi Juan.

— Nu știm ! i s-a răspuns.

Mirată, Zi Juan a alergat la Baoyu. Acolo, la fel, stăpînul lipsea și nimeni nu știa ce să-i spună. Abia atunci a ghicit adevărul.

„Cum este cu putință o asemenea lipsă de omenie", s-a întrebat ea cu amărăciune.

Apoi își reaminti că în ultimele zile nimeni n-a trecut s-o vadă pe Daiyu. Adînc mîhnită, s-a îndepărtat.

„Ar trebui să-l caut pe Baoyu. Ce va spune ? Cîndva, dintr-o glumă, s-a speriat într-atît, că s-a-mbolnăvit ! Cum s-a hotărît să facă acest pas ? Într-adevăr, toți bărbații de pe lume au inima ca un sloi de gheață !"

Copleșită de aceste gînduri, Zi Juan s-a dus într-o doară înspre Grădina rozelor fermecătoare. Poarta era zăvorîtă, curtea pustie.

„Baoyu se însoară, și bineînțeles că i s-a pregătit o nouă locuință. Unde oare ?..."

Deodată îl zări pe Mo Yu, unul din cei ce-l slujeau pe Baoyu. Zi Juan l-a strigat.

— Ce-i cu tine, surioară ? a-ntrebat-o el.

— Am auzit că stăpînul Baoyu se însoară și am venit să văd nunta, a răspuns fata. Cine și-a închipuit că nu sînt aici ? Nu știu nici măcar cînd are loc ceremonia !...

— Am să-ți spun, numai vezi, nu-ți bate gura către Xue Yan ! i-a șoptit Mo Yu. Ni s-a poruncit să nu aflați nimic ! Ceremonia va fi astă seară ! Stăpînul Jia Zheng l-a pus pe stăpînul Jia Lian să le aranjeze o locuință nouă. Poate mai ai să-mi spui ceva !

— Nimic ! a zis Zi Juan. Du-te !

Mo Yu a rupt-o la fugă.

Zi Juan, privind în urma lui, a căscat ochii nedumerită și, gîndindu-se la Daiyu, care zăcea pe patul de moarte, au podidit-o lacrimile.

„Baoyu, a murmurat ea printre dinți, Daiyu va muri și astfel vei fi cruțat de mustrările ei. Dar eu sînt vie! Cum mă vei privi în ochi de-acum încolo?"

Înecată de plîns, Zi Juan a alergat către casă. Ajungînd la Pavilionul Rîului Xiaoxiang zări de departe două fete care parcă o așteptau.

— Iat-o pe sora Zi Juan! a strigat una din ele. Zi Juan și-a dat seama că se-ntîmplase ceva cu Daiyu. Le-a făcut semn să tacă și-a intrat pe nesimțite în casă.

Obrajii lui Daiyu erau încinși de febră. Înspăimîntată, Zi Juan a trimis după mătușa Wang, doica acesteia. Cînd și-a văzut copila, a izbucnit în lacrimi.

Zi Juan credea că se putea bizui pe mătușa Wang, dar văzînd că nu-i era de nici un folos, a rămas cu totul descumpănită. Și-a amintit însă de cineva care putea s-o ajute în acele împrejurări. Era Li Wan! Zi Juan știa că Li Wan trăia ca o pustnică și n-avea ce căuta la nunta lui Baoyu. În afară de aceasta Li Wan purta grija grădinii, așa că era un motiv în plus s-o cheme.

Cînd a fost anunțată, Li Wan tocmai corija versurile scrise de Jia Lan.

— Stăpînă, domnișoarei Lin i-e rău! i-a spus servitoarea. Toate plîng!

Tremurînd de spaimă și neîntrebînd nimic, Li Wan a alergat la Daiyu. Su Yun și Bi Yue au urmat-o. În vreme ce lacrimile îi șiroiau pe obraji, se gîndea: „Cînd fetele locuiau împreună, Daiyu era cea mai frumoasă și mai talentată dintre toate. Numai Su Yun și Bi Yue se puteau măsura cu ea. Și iată că la o vîrstă atît de fragedă va trebui să devină «locuitoarea Beihan-ului[1]». Se vede că dinadins a mințit Feng Jie, punînd la cale planul care a dus la «furtul grinzii și schimbarea stîlpilor». Cum va mai păși în Pavilionul Rîului Xiaoxiang s-aline această fată? Biată Daiyu! Ce milă mi-e de tine!"

Cuprinsă de gînduri amare, Li Wan a ajuns la poarta Pavilionului Rîului Xiaoxiang.

Înăuntru era o liniște desăvîrșită. S-a speriat.

„Poate a murit și au și jelit-o. I-au pregătit oare giulgiul și podoabele de-nmormîntare?..."

A pătruns în casă cu pași grăbiți. Acolo a dat peste-o fată care-a strigat:

---

[1] *Beihan*, denumirea unui cimitir vechi din împrejurimile Luoyang-ului.

— A venit stăpîna !

Zi Juan s-a repezit în calea ei.

— Ce face ? a-ntrebat-o Li Wan.

Zi Juan ar fi vrut să răspundă, dar glasul i s-a stins și nici un sunet n-a scos ; lacrimi mari i se prelingeau și tăcută și-a îndreptat mîna către Daiyu.

Cu sufletul răvășit de durere, Li Wan s-a apropiat de pat. Daiyu părea pierdută. Încet Li Wan o strigă de două ori. Daiyu întredeschise ochii și, parcă recunoscînd-o pe Li Wan, și-a mișcat buzele. Se vedea că mai e în viață, dar n-a putut rosti nici măcar un singur cuvînt.

Li Wan a ieșit din odaie după Zi Juan, care plîngea înfundat, cu ochii închiși, întinsă pe pat.

Li Wan a zgîlțîit-o. Ea a privit-o și s-a ridicat.

— Prostuțo ! i-a zis cu blîndețe Li Wan. Nu e vreme de bocit. De ce nu i-ai pregătit pînă acum giulgiul și n-ai îmbrăcat-o ? Poate-ți închipui că pleacă de pe lumea aceasta așa goală cum se află ?

Și mai amarnic a hohotit atunci Zi Juan. Reținîndu-se cu greu, Li Wan i-a șters lacrimile și a mîngîiat-o.

— Bună copilă ! Lacrimile tale mă-ndurerează și mai mult. Caută repede cele trebuincioase domnișoarei ! Nu mai întîrzia !

În clipa aceea cineva a pătruns în casă ca o săgeată.

Surprinsă, Li Wan a tresărit și a recunoscut-o apoi pe Ping Er. Fata s-a speriat văzînd ce pregătiri se fac.

— De ce-ai venit ? a-ntrebat-o Li Wan. Cum de nu ești cu stăpîna ta ?

Între timp s-a ivit în prag soția lui Lin Zhixiao.

— Stăpîna este foarte neliniștită din pricina domnișoarei Lin Daiyu, a bombănit Ping Er și m-a trimis după știri. Dar dacă sînteți aici, stăpîna poate să-și vadă fără grijă de treburile ei !

— Aș vrea și eu s-o văd pe domnișoara, a zis după un timp Ping Er pășind înăuntru. Atunci ochii i s-au umplut de lacrimi.

Li Wan a rămas pe verandă cu soția lui Lin Zhixiao.

— Ai venit la timp ! i-a zis aceasta. Spune vechilului să pregătească cele trebuincioase pentru înmormîntarea domnișoarei Lin Daiyu. Cînd vor fi gata, anunță-mă, și nu care cumva să vă duceți la stăpîna bătrînă.

Soţia lui Lin Zhixiao, deşi înţelesese, nu-i venea să se urnească din loc.

— Vrei să-mi spui ceva ? a-ntrebat-o Li Wan.

Femeia a stat în cumpănă, apoi a zis :

— Stăpîna Feng Jie a discutat cu stăpîna bătrînă şi au spus că peste puţin timp vor avea nevoie de domnişoara Zi Juan.

— Mătuşă Lin ! a strigat Zi Juan, nemaiaşteptînd ca Li Wan să răspundă. Lasă-ne, dacă vrei, în pace ! După ce nu va mai fi domnişoara, vom sta şi la ordinele voastre, ca să vă...

Dar nu-şi mai termină gîndul.

— Acum trebuie să fim aici, a adăugat Zi Juan după aceea, ca şi cum s-ar fi scuzat. Ea mai este încă în viaţă şi mă strigă mereu.

— Într-adevăr ! În viaţa ei, domnişoara Lin s-a legat mult de această fată. Nu s-au certat nici o singură dată, a întărit Li Wan. În ce-o priveşte pe Xue Yan, domnişoara s-a arătat mai rece, cu toate c-a adus-o cu ea din sud.

Dacă explicaţiile lui Zi Juan n-au înduplecat-o pe soţia lui Lin Zhixiao, cuvintele lui Li Wan au pus-o-n încurcătură, nemaiştiind ce să răspundă. Văzînd-o pe Zi Juan că plînge, ca o adevărată bocitoare, a spus zîmbind :

— Vorbele domnişoarei Zi Juan pot să nu le iau în seamă, dar cum să-i fac cunoscut stăpînei bătrîne ce-mi spui ? Şi cum să-i pomenesc aşa ceva stăpînei Feng Jie ?

Ping Er ieşi din încăpere ştergîndu-şi lacrimile. Auzind ultimele cuvinte ale soţiei lui Lin Zhixiao, a întrebat :

— Ţi-e teamă să-i spui stăpînei Feng Jie ? În cazul ăsta să meargă domnişoara Xue Yan.

— Crezi că-i totuna ? interveni Li Wan.

Ping Er s-a aplecat la urechea lui Li Wan şi i-a şoptit ceva. Aceasta a încuviinţat, spunînd :

— De fapt, ai dreptate, să meargă Xue Yan...

— Oare se cade ? s-a mirat soţia lui Lin Zhixiao, întorcîndu-se către Ping Er.

— Bineînţeles ! Ori ea, ori Zi Juan, e acelaşi lucru, a spus liniştită Ping Er.

— Atunci, porunciţi-i să mă însoţească, a zis soţia lui Lin Zhixiao. Trebuie să le conving pe stăpîna cea bătrînă şi pe stăpîna Feng Jie. Dar întrucît aceasta este hotărîrea

luată, sper să-i spuneţi stăpînei bătrîne că eu n-am avut încotro.

— Nici o grijă ! a exclamat Li Wan. Eşti doar femeie în toată firea şi ţi-e frică să iei asupra-ţi un asemenea nimic !

— Nu-i vorbă de frică, a răspuns soţia lui Lin Zhixiao. De treburile astea se ocupă stăpîna cea bătrînă şi cu stăpîna Feng Jie şi noi nu ne putem da în nici un chip seama pentru ce nu fac totul cum se cuvine, ca şi pînă acum. De aceea sper, că împreună cu domnişoara Ping Er, îmi veţi lua apărarea.

Între timp Ping Er a strigat-o pe Xue Yan.

În ultima vreme Daiyu o considera pe Xue Yan o fiinţă puţin deşteaptă şi neîndemînatică, la care chiar voia să renunţe, ceea ce fireşte o îndepărtase pe fată. De aceea, aflînd că fusese chemată de Jia Mu şi Feng Jie, nu s-a opus şi s-a grăbit să se ducă. Ping Er a pus-o să se-mbrace în veşminte noi şi s-o urmeze pe soţia lui Lin Zhixiao. Ea a mai zăbovit puţin, a mai vorbit cîte ceva cu Li Wan, apoi de asemenea, s-a pregătit de plecare. Li Wan i-a poruncit să-i amintească soţiei lui Lin Zhixiao ca aceasta să aibă grijă de cele trebuincioase pentru îngropăciune.

Ieşind din casă, Ping Er le-a zărit pe drum înaintea ei pe soţia lui Lin Zhixiao şi pe Xue Yan. Ping Er le-a strigat :

— Eu o conduc pe fată, iar tu spune-i bărbatului tău să pregătească totul pentru înmormîntare, a zis ea soţiei lui Lin Zhixiao. Am să le explic eu stăpînelor !

Femeia nu s-a împotrivit. Ea s-a-ntors acasă, în timp ce Ping Er a dus-o pe Xue Yan, s-o gătească pentru nuntă, lămurind-o de ce în locul lui Zi Juan a venit Xue Yan.

Cînd s-a văzut îmbrăcată de petrecere, Xue Yan şi-a amintit de Daiyu, inima i s-a rupt de durere, dar de faţă cu Jia Mu şi Feng Jie n-a avut curaj să-şi arate suferinţa.

„Nu înţeleg de ce-or fi avînd nevoie de mine ! s-a nedumerit ea. Am să văd ! Înainte Baoyu era nedespărţit de stăpîna mea, iar cînd au încetat să se mai vadă, nici nu ştiu, o fi-ntr-adevăr bolnav, ori numai se preface ? De teamă să n-o supere cumva pe domnişoara mea o fi spunînd într-adins c-a pierdut nestemata, prefăcîndu-se smintit, ca domnişoara să se îndepărteze de el şi să se poată însura slobod cu domnişoara Baochai ! Ce-o să zică

poate cînd va da cu ochii de mine! Doar n-o fi şi astăzi cu minţile rătăcite ?"

Xue Yan a alergat către uşă, îndărătul căreia se afla Baoyu, şi s-a uitat înăuntru.

Deşi toţi credeau că Baoyu îşi pierduse cu-adevărat minţile după dispariţia nestematei, cum i s-a spus că se va-nsura cu Lin Daiyu o bucurie şi o fericire de negrăit i-au umplut sufletul, de-şi recăpăta sănătatea văzînd cu ochii.

E-adevărat că nu mai era atît de ager ca mai-nainte. Feng Jie era încredinţată însă că reuşise să-l înşele. Baoyu aştepta cu nerăbdare s-o-ntîlnească pe Lin Daiyu. Cînd l-au anunţat că astăzi va avea loc nunta, a fost copleşit de-o nesecată bucurie şi, chiar dacă a mai continuat să spună vorbe fără şir, lăsa totuşi impresia unui om întreg.

Văzîndu-l, Xue Yan fu cuprinsă de adîncă mîhnire. Neştiind ce zace în inima lui Baoyu, fata s-a grăbit să se ascundă.

Între timp, Baoyu poruncise lui Xiren să-l îmbrace în haine noi, după care a ieşit, îndreptîndu-se spre doamna Wang. Văzînd cum doamna Yu şi Feng Jie se agitau de zor, Baoyu aştepta, ca pe jar, ceasul fericit.

— Surioara Lin va veni din grădină aici ? a întrebat-o el pe Xiren. Toată lumea roboteşte de-atîta timp şi ea încă nu se-arată !

— Aşteaptă pînă ce va sosi clipa fericită ! i-a răspuns Xiren.

Apoi a auzit-o pe Feng Jie spunîndu-i doamnei Wang :

— Avem doliu şi nu vom putea să aducem muzicanţi, aşa că săvîrşind ceremonia faţă de Cer şi Pămînt fără muzică, înseamnă să încălcăm datina. De aceea a cerut femeilor din casă, care-au învăţat muzica şi arta actoricească, să cînte ele. Mai înviorează puţin sărbătoarea !

— Da, bineînţeles ! a încuviinţat doamna Wang.

Curînd, pe poartă a intrat un palanchin uriaş în tactul unei muzici stinse. Înaintea lui mergeau oamenii care duceau în mîini douăsprezece perechi de lampioane nemaivăzut de frumoase. Cel ce se ocupa de ceremonia nunţii a rugat mireasa să coboare din palanchin, Baoyu observă că avea faţa acoperită cu o mătase fină şi era îmbrăcată de sus pînă jos în roşu.

Păşea sprijinită de braţul lui Xue Yan !...

„De ce ea şi nu Zi Juan ? fulgeră dintr-odată prin mintea lui Baoyu. Dar ghici uşor : Xue Yan a fost adusă de surioara Lin din sud, pe cînd Zi Juan s-a născut aici, aşa că nu se făcea s-o conducă ea pe mireasă de braţ".

Apariţia lui Xue Yan l-a bucurat la fel de mult ca şi cînd ar fi văzut-o pe Lin Daiyu. Cel ce se ocupa de săvîrşirea ceremoniei, a cerut să se aducă prinos Cerului şi Pămîntului, apoi a rugat-o pe Jia Mu să îngăduie mirilor să i se închine, după care s-a închinat la fel şi în faţa lui Jia Zheng şi a doamnei Wang.

După ce ritualul a fost săvîrşit, mirii au fost însoţiţi în casa pregătită lor din vreme.

Dar despre felul în care mirii au fost invitaţi sub polog şi cum deasupra lor s-au presărat grăunţe, cît şi despre alte datini care s-au săvîrşit, potrivit unor obiceiuri străvechi, respectate cu sfinţenie de familia Jia, nu vom povesti.

Căsătoria s-a făcut potrivit dorinţei lui Jia Mu, şi Jia Zheng nu a intervenit cu nimic, fiind convins că nunta îi va da lui Baoyu prilej de bucurie. Iar acum cînd vedea cu propriii săi ochi că băiatul e în toată firea, Jia Zheng era fericit afară din cale.

În sfîrşit a sosit şi clipa cînd mirele trebuia să-i smulgă miresei, care se afla sub polog, voalul de pe faţă. Feng Jie luase toate măsurile de prevedere, invitîndu-le pe Jia Mu şi doamna Wang să urmărească ceremonia.

Baoyu s-a tras lîngă mireasă şi i-a murmurat :

— Surioară, te simţi mai bine ? O, de cînd nu te-am văzut ! De ce te-ai ascuns sub mătăsuri ?

El a întins mîna să smulgă vălul. Atunci trupul lui Jia Mu s-a acoperit de sudoare rece.

„Să nu fiu nechibzuit, s-a gîndit numaidecît Baoyu. Surioara Lin e aşa de bănuitoare..."

Nehotărît a-ncercat totuşi în cele din urmă să-i descopere faţa. Cînd vălul a fost smuls, i s-a părut că-n locul lui Xue Yan s-a ivit Ying Er. Baoyu, cu ochii măriţi, abia atunci observă că înaintea lui se afla Baochai. Refuzînd să creadă, şi-a frecat ochii cu palmele, a ridicat lampionul şi din nou a privit. Într-adevăr, era Baochai.

În veşminte somptuoase, frumoasă şi gingaşă, purtînd o pieptănătură fără cusur, Baochai stătea cu privirile plecate, cu răsuflarea reţinută. Era aidoma lotusului tre-

murînd sub rouă și strălucitoare asemeni florii de cais, acoperite de ceața subțire.

Baoyu rămase uluit din clipa cînd o văzuse pe Ying Er în locul lui Xue Yan. Crezuse mai întîi că totul nu era decît un coșmar. Atunci slujitoarele s-au apropiat de el, i-au luat lampionul și l-au așezat într-un scaun. El se uita pierdut într-un punct fix și nu voia să scoată o vorbă. Jia Mu s-a înspăimîntat că boala îi va izbucni cu și mai mare putere și l-a strigat, ca să-i abată gîndul.

Feng Jie și doamna Yu s-au grăbit să-l ducă înăuntru. Fata era și ea zdrobită și tăcea tot timpul.

Revenindu-și oarecum și văzînd-o lîngă el pe Jia Mu, Baoyu a strigat-o încet pe Xiren.

— Unde mă aflu ? a-ntrebat-o el. Nu cumva visez ?

— Astăzi este cea mai fericită zi a ta, i-a răspuns, Xiren. De ce vis pomenești ? Vino-ți în fire ! Vezi că te-aude tatăl tău !

— Dar cine-i frumoasa de-acolo ? a-ntrebat-o cu luare aminte Baoyu, arătînd înspre ușă.

Xiren s-a grăbit să-și astupe gura cu palma, ca nu cumva să izbucnească în rîs.

— Este soția ta, a zis după o pauză lungă. Este cea de a doua stăpînă !

Slujitoarele care se aflau în față și-au întors spatele stăpînindu-se din răsputeri să nu rîdă.

— Nu fi proastă ! a țipat la ea Baoyu. Spune-mi cine este „cea de a doua stăpînă ?"

— Domnișoara Baochai.

— Dar domnișoara Lin Daiyu ?

— Tatăl tău a găsit de cuviință să te însoare cu domnișoara Baochai, a zis Xiren. Ce tot îndrugi cu domnișoara Lin Daiyu ?

— Da, dar adineauri domnișoara Lin Daiyu a fost aici și împreună cu ea era și Xue Yan, nu s-a dat Baoyu bătut. Cum poți afirma că domnișoara Lin Daiyu nu-i aici ? Nu cumva îndrăzniți să faceți glume pe seama mea ?

— Nu înșira cîte-n lună și-n stele ! Domnișoara Baochai se află dincolo, s-a aplecat Xiren către urechea lui șoptindu-i emoționată. Dac-o jignești, bunica se va face foc !

Baoyu și-a pierdut de tot cunoștința. Și-așa nu era chiar întreg la minte, însă ceea ce se petrecuse-n noaptea

aceea îl zdruncinase de-a binelea. Nu voia să știe de nimic și cerea să i-o aducă pe Lin Daiyu.

Jia Mu și cei care se aflau de față au sărit să-l liniștească. Toate s-au dovedit a fi fără vreun folos, deoarece nici un cuvînt de-al lor nu mai ajungea pînă la înțelegerea lui Baoyu. Nimeni nu se-ncumeta să vorbească, să n-audă Baochai.

Dîndu-și seama că boala lui Baoyu izbucnise cu și mai mare putere, Jia Mu a poruncit să se-aprindă arome, ca să-i liniștească sufletul și ea însăși l-a dus la culcare.

O liniște de mormînt s-a lăsat în odaie. După un anumit timp, în care Baoyu căzuse într-un somn greu, Jia Mu s-a mai liniștit. Era cu gîndul la dimineața ce venea. Apoi a rugat-o pe Feng Jie s-o conducă pe Baochai la culcare.

Baochai lăsa impresia că nu-i păsa de tot ceea ce se petrecea acolo, și-așa cum era, îmbrăcată, s-a trîntit pe pat.

Jia Zheng n-a îndrăznit să pătrundă în odaia mirilor și nici nu i s-a spus ce s-a-ntîmplat. Era mulțumit că totul se isprăvise. A doua zi trebuia să plece, fiindcă era o dată de bun augur pentru călătorie. S-a dus să se odihnească, deoarece dimineața trebuia să se-ntîlnească cu însoțitorii săi și să primească urările de drum bun. În ceea ce-o privește pe Jia Mu, văzîndu-l pe Baoyu că doarme, s-a retras și ea, fiind foarte obosită.

În dimineața următoare, primul lucru pe care l-a făcut Jia Zheng a fost să îngenuncheze la mormîntul străbunilor, după care s-a dus să-și ia rămas bun de la Jia Mu.

— Plec la un drum lung, a zis el, și-nainte de toate vreau să te rog, mamă, să-ți îngrijești sănătatea. Să nu fii neliniștită pentru mine cît voi fi acolo la datorie ; curînd am să vă trimit vești. Cît despre căsătoria lui Baoyu, a fost așa cum ați dorit-o și te rog să nu-ncetezi să-l sfătuiești și să-l îndrumi !

Nevoind ca Jia Zheng să se neliniștească, Jia Mu a găsit de cuviință să-i ascundă fiului său noua criză a lui Baoyu.

— La drept vorbind, a zis ea, ar fi trebuit să-l trimit pe Baoyu să te-nsoțească. Dar întrucît nu s-a tămăduit cum se cuvine și fiind nedormit de-o noapte întreagă, mi-e teamă să nu răcească. De asta te și-ntreb : dacă vrei

să te conducă, am să poruncesc să fie chemat. Dacă-l iubeşti, însă, lasă-l doar să ţi se închine la plecare.

— La ce bun ? s-a opus Jia Zheng. Mai bine ar face ca de-acum încolo să se-apuce cum trebuie de învăţătură şi-am să mă bucur mai mult decît dacă m-ar însoţi cine ştie pînă unde.

Auzindu-l, Jia Mu s-a liniştit, l-a poftit să stea şi, chemînd-o pe Yuan Yang, i-a poruncit :

— Xiren să-l aducă aici pe Baoyu.

Yuan Yang a ieşit şi nu după mult timp a apărut Baoyu. Nu arăta nici un interes faţă de ceea ce era în jurul lui şi a făcut plecăciunea numai atunci cînd i s-a cerut. Erau bucuroşi cu toţii că Baoyu rămăsese destul de lucid şi nu rostise nici un cuvînt nelalocul lui în faţa tatălui său.

Jia Zheng i-a dat cîteva sfaturi, pe care Baoyu le-a primit cuviincios.

Apoi a cerut slujitoarelor să-l însoţească în odaia lui, în timp ce el s-a-ndreptat către iatacul doamnei Wang, cu gîndul s-o povăţuiască cum să-şi îndrume fiul.

— În nici un caz să nu-i dai voie să facă ce l-o tăia pe el capul, i-a zis acesteia. Anul viitor vor avea loc examenele pentru provincie şi va trebui să ia şi el parte.

Doamna Wang şi-a ascultat cu luare-aminte bărbatul, fără să-l contrazică şi, cînd el a tăcut, a cerut să fie adusă Baochai, să se prosterneze în faţa socrului şi să săvîrşească ceremonia cuvenită nevestei tinere, care-şi petrece părinţii.

După aceea, rudele din partea feminină l-au însoţit pe Jia Zheng pînă la poarta a doua, de unde s-au întors acasă.

Jia Lian şi celelalte neamuri de parte bărbătească l-au petrecut pînă la zece *li* depărtare de oraş şi, după ceremonialul de rămas bun, s-au despărţit de el.,

Dar despre călătoria lui Jia Zheng nu vom mai vorbi.

Din acea clipă Baoyu şi-a pierdut cu desăvîrşire luciditatea.

Dacă vreţi să ştiţi ce i s-a întîmplat, citiţi capitolul următor.

CAPITOLUL

29

În care se povesteşte cum sufletul Mărgăritarului purpuriu,
sfîşiat de suferinţă, s-a reîntors în ceruri,
şi cum lacrimile Cristalului sclipitor, istovit de boală,
au udat pămîntul, înecîndu-se în suspine şi durere

〔乐中悲〕

襁褓中，父母叹双亡。縱居那綺罗叢，誰知嬌养？幸生來，英豪闊大寬宏量，从未將兒女私情，略縈心上。好一似，霽月光風耀玉堂。厮配得才貌仙郎，博得个地久天長。准折得幼年时坎坷形狀。終久是云散高唐，水涸湘江；这是塵寰中消長数应当，何必枉悲伤？

〔世难容〕

气質美如蘭，才華馥比仙。天生成孤癖人皆罕。你道是啖肉食腥膻，視綺罗俗厭；却不知好高人愈妒，过潔世同嫌。可嘆这，青灯古殿人將老，孤負了，紅粉朱楼春色闌！到头來，依旧是風塵骯髒違心愿；好一似，無瑕白玉遭泥陷，又何須，王孙公子嘆無緣？

〔喜冤家〕

中山狼，無情獸。全不念当日根由。一味的，驕奢淫蕩貪欢媾。覷着那，侯門艷質同蒲柳，作踐的，公府千金似下流。嘆芳魂艷魄，一載蕩悠悠。

〔虚花悟〕

將那三春看破，桃紅柳綠待如何？把这韶華打滅，覓那清淡天和。說什么天上夭桃盛，云中杏蕊多？到头來，誰見把秋捱过？則看那(**)，白楊村里人嗚咽，青楓林下鬼吟哦。更兼着，連天衰草遮墳墓。这的是，昨貧今富人劳碌，春榮秋謝花折磨。似这般，生关死劫誰能躲？聞說道，西方宝樹喚婆娑，上結着長生果。

〔聪明累〕

机关算尽太聪明，反算了卿卿性命！生前(**)心已碎，死后性空灵。家富人寧，終有个，家亡人散各奔騰。枉費了意懸

Cîntecul „Visul din pavilionul roşu" în limba chineză veche — cap. V. Facsimil

DUPĂ CE s-a despărţit de tatăl său, Baoyu s-a simţit foarte slăbit, nu se mai putea ţine pe picioare, mişcările i-au devenit lente şi s-a prăbuşit în neştire. Au fost chemaţi medici care l-au consultat, i-au luat pulsul, i-au prescris leacuri, dar toate s-au dovedit a fi fără cel mai mic folos; Baoyu nu mai recunoştea pe nimeni. Cînd l-au ridicat, părea venit din altă lume. Starea aceasta a durat cîteva zile.

Sosi şi sorocul „vizitei din ziua a noua" [1]. Să nu se ducă la mătuşa Xue, ar fi însemnat o jignire; să-l lase pe Baoyu să se ducă, se opunea Jia Mu, care ştia prea bine că nefericirea nepotului ei se datora lui Daiyu, şi dacă s-ar fi încercat o explicare a lucrurilor în acest sens, cine ştie ce s-ar mai fi întîmplat. Baochai abia se măritase şi era într-o stare uşor de închipuit. Se părea că ar fi fost mai nimerit să fie chemată mătuşa Xue. Să nu se ţină seamă de datină, mătuşa Xue s-ar fi simţit ofensată.

Jia Mu a socotit potrivit să ceară sfatul doamnei Wang şi lui Feng Jie.

— Cred că nu trebuie totuşi să luăm în seamă cele întîmplate în zilele trecute, atîta timp cît Baoyu poate să se ridice şi să umble, a zis Jia Mu. Să-i urcăm pe-amîndoi în palanchin şi să-i ducem în grădină la mătuşa Xue; după vizită s-o invităm să rămînă puţin cu Baochai, încercînd s-o mai aline şi totodată să ne mai sfătuim cum să-l lecuim pe Baoyu. Oare astfel nu tragem două foloase?

Doamna Wang a încuviinţat şi a poruncit să se pregătească cele necesare.

[1] După un obicei străvechi, într-a noua zi de la căsătorie soţia, împreună cu bărbatul, era obligată să-şi viziteze mama.

Baochai se străduia să fie supusă, iar Baoyu îndeplinea tot ce i se spunea. De bună seamă că Baochai înțelegea prea bine ce se petrecuse și-o învinuia pe mamă-sa, care luase hotărîri necugetate, consimțind la o astfel de căsătorie. Dar acum nu se mai putea schimba nimic și ea trebuia să tacă.

Baoyu părea de nerecunoscut și, văzîndu-l, mătușa Xue regreta din suflet căsătoria lor.

Cînd s-a întors acasă, starea lui Baoyu s-a înrăutățit. Ziua următoare n-a putut nici să se miște măcar și s-a simțit rău afară din cale ; nici să se atingă de mîncare nu voia. Mătușa Xue și celelalte neamuri au alergat după medici vestiți, dar nici unul n-a izbutit să găsească pricina bolii lui Baoyu.

Mai tîrziu, întîmplător, la marginea orașului, într-un vechi templu părăginit, au dat peste un vraci sărac, pe nume Bi și poreclit Zhi Yan care, după ce l-a cercetat pe Baoyu, a spus că boala sa se datorează înlocuirii brusce a unei tumultoase bucurii, cu o stare puternică de amărăciune.

Vraciul i-a prescris leacuri, pe care Baoyu trebuia să le ia seara. Către cea de a doua strajă, Baoyu s-a simțit, într-adevăr, mai bine. Și-a revenit și a cerut chiar de băut.

Jia Mu și doamna Wang s-au mai liniștit. Jia Mu a rugat-o pe mătușa Xue s-o ia pe Baochai și să vină împreună la ea, să se odihnească.

Cu mintea cît de cît limpezită, Baoyu și-a dat seama că nu mai avea multe zile, așa că, după ce toți ai casei s-au împrăștiat și mai rămăsese doar Xiren, el a prins-o de mînă și, de-abia reținîndu-și plînsul, a zis :

— În ce chip a venit aici sora Baochai ? Eu mi-amintesc foarte bine că tatăl meu mi-a ales-o de soție pe surioara Lin Daiyu. De ce-a alungat-o Baochai ? Aș vrea s-o-ntreb chiar pe ea, dar mă tem că va fi în zadar. N-ai auzit, cum o fi plîngînd surioara Lin !

— Domnișoara Lin este bolnavă, i-a spus Xiren, ascunzîndu-i adevărul.

— Dacă-i așa, atunci trebuie neapărat să o văd.

Zicînd acestea, a-ncercat să se ridice de pe scaun. Uitase însă că nu mîncase nimic mai multe zile și acum mîinile și picioarele nu-l mai ascultau.

— Vreau să mor ! a zis izbucnind în plîns amar. Dar am o dorință scumpă și te rog să i-o transmiți bunicăi :

ştiu eu că şi surioara Lin va muri şi acum, cît nu e prea tîrziu, aş vrea să stăm laolaltă în aceeaşi odaie, să putem muri împreună ! Dacă asta ni-e soarta, sicriele să fie aşezate alături unul lîngă celălalt, iar de va fi să trăim, atunci să ne însănătoşim împreună. De dragul iubirii noastre de-atîţia ani, fă ceea ce te-am rugat, fără să mă minţi.

Xiren se frîngea de durere. În clipa aceea a intrat în cameră Baochai, însoţită de Ying Er. Ea a auzit ultimele cuvinte ale lui Baoyu şi a zis cu severitate :

— De ce nu-ţi îngrijeşti de sănătate şi tot baţi cîmpii ? O viaţă întreagă stăpîna bătrînă nu te-a iubit decît pe tine. La cei peste optzeci de ani ai ei, numai tu o poţi face să spună că nu în zadar te-a iubit şi s-a chinuit cu tine. Ca să nu mai amintesc şi de mama ta ! Şi-a dat tot sîngele inimii ei să te crească. Te-ai întrebat ce se va întîmpla cu ea dacă vei muri, cînd tu nici n-ai intrat în tumultul vieţii ? Cum va rămîne la ani de bătrîneţe fără nici un sprijin ? Eu am un destin nenorocit, dar nu vreau s-ajung să te văd mort ! Gîndeşte-te numai la ce ţi-am spus şi-ai să vezi că, deşi îţi doreşti moartea, Cerul nu se va îndura să-mplinească asta. Culcă-te liniştit, duhurile rele vor pieri, peste forţele binelui şi răului se va coborî armonia şi sînt sigură că boala ta se va vindeca !

Baoyu a ascultat tăcut, apoi a izbucnit în rîs.

— Nu mai vorbiseşi de multă vreme cu mine ! Nu-nţeleg cui îi ţii o astfel de predică ! a zis el.

— Dacă vrei să ştii adevărul, a intervenit Baochai, ei bine, în zilele acelea cînd ai zăcut fără cunoştinţă, sora Lin a murit.

— A murit ? a ţipat ca o fiară Baoyu, ridicîndu-se de pe scaun. Nu este cu putinţă !

— Da, a murit ! a întărit Baochai. Crezi că te mint ca să atrag asupra-i nenorocirea ? Bunica şi mama ta ştiau că vă iubiţi şi s-au temut că dacă vei afla, ai să-ţi faci seama singur. De aceea n-au găsit de cuviinţă să-ţi spună.

Din pieptul lui Baoyu ţîşni un urlet amarnic şi se prăbuşi peste pat cu faţa în jos.

Ochii i s-au împăienjenit şi sufletul i s-a tulburat. Dintr-o dată s-a văzut într-un loc cu totul şi cu totul necunoscut. De undeva alerga un om şi Baoyu a ţipat :

— Spune-mi, te rog, unde mă aflu ?

— Acesta-i drumul care duce la „locul judecății de apoi“, — s-a auzit răspunsul. De ce-ai venit aici ? Încă nu s-au scurs anii tăi de viață pe pămînt.

— Dar am aflat de moartea iubitei mele și-am venit s-o caut, i-a explicat Baoyu. Nu știu cum, am rătăcit drumul.

— Cine-i iubita ta ?

— Lin Daiyu din Gusu !

— În viață Lin Daiyu n-a semănat cu ceilalți oameni, a zis omul cu un surîs rece, iar după moarte, nu va semăna cu celelalte duhuri. Ea n-are suflet [1], cum vei putea s-o cauți ? La fiecare om cît trăiește, sufletul rațiunii și sufletul trupului se află împreună. Ele se adună înaintea nașterii lui și se despart după moartea sa. Dacă oamenii de rînd nu pot fi găsiți în lumea de apoi, ce să mai zicem de Lin Daiyu ? Așa că pleacă mai repede de aici !

Vorbele lui l-au derutat pe Baoyu. A stat îndelung ca o stană, apoi, luîndu-și inima-n dinți a spus :

— Dacă zici că după moarte sufletul piere, atunci la ce bun mai există „locul judecății de apoi“ ?

— Cine susține că există „locul judecății de apoi“, pentru acela există, iar cine spune că nu există, pentru acela nu există, a rîs omul. Toate poveștile astea au fost născocite ca să prevină oamenii care trăiesc pe pămînt, că după moarte vor ispăși toate păcatele. De aceea se spune că Cerul se mînie pe proști din mai multe pricini : dacă nu-și îndeplinesc îndatoririle și nu respectă legile de trai laolaltă ; dacă-și pun capăt zilelor în timpul tinereții, cînd încă nu li s-a scurs vremea hărăzită viețuirii ; dacă se dedau desfrîului, fac rău și fără vreun motiv își atrag pedeapsa asupra lor.

Dacă o cauți pe Daiyu, asta înseamnă că fără vreo pricină îți atragi năpasta asupra ta. Află că ea s-a și îndreptat către Lumea iluziei și dacă vrei s-o vizitezi, mai întîi de toate trebuie să te gîndești cum să-ți lecuiești boala. Numai în felul acesta vă veți putea întîlni în curînd. De nu vei trăi așa cum se cuvine și-ți vei pune capăt zilelor acum, cît ești tînăr, ai s-ajungi în „locul judecății de apoi“, și nu numai că n-ai să-ți întîlnești strămoșii, dar să-ți iei și gîndul că o vei regăsi pe Lin Daiyu.

---

[1] Potrivit unei credințe vechi, fiecare om avea două suflete : *hun* — sufletul rațiunii și *bo* — sufletul trupului. *Hun* după moartea omului zbura în cer, iar *bo* pierea.

Spunînd acestea, omul a scos din mîneca veşmintelor sale o piatră şi-a aruncat-o cu putere în pieptul lui Baoyu.

Baoyu s-a speriat, încît a vrut să se-ntoarcă acasă, dar rătăcise drumul. Buimăcit, îşi schimbă greutatea de pe-un picior pe altul, cînd deodată se auzi strigat. A deschis ochii şi le-a văzut pe Jia Mu, doamna Wang, Baochai şi Xiren, care vărsau lacrimi rostindu-i numele, în vreme ce el stătea nemişcat.

Cînd a observat pe masă lampionul roşu şi luna strălucitoare în fereastră, sufletul i s-a uşurat. Chibzuind amănunţit tot ceea ce se întîmplase, Baoyu a înţeles că fusese copleşit de somn. Îşi simţea tot trupul acoperit cu o sudoare rece, şi răsufla greoi.

Baochai aflase de mult că Daiyu murise, dar, cum s-a amintit, Jia Mu şi ceilalţi nu voiseră să i se spună lui Baoyu. Baochai se simţea de bună seamă ofensată, că Baoyu se îmbolnăvise din pricina lui Daiyu şi nu din cauza nestematei şi de aceea, găsind un moment potrivit, i-a povestit totul, nădăjduind că sub învălmăşeala provocată de atîtea întîmplări nefaste, el va începe din nou să judece şi-n felul acesta se va vindeca.

Jia Mu, necunoscînd gîndurile lui Baochai, a socotit fapta ei nesăbuită şi numai după ce Baoyu şi-a revenit, a reuşit să se mai liniştească şi a poruncit să fie chemat din nou vraciul Bi.

Vraciul a venit numaidecît, i-a controlat bătăile inimii şi a exclamat :

— Uimitor ! Inima bate puternic şi regulat, iar neliniştea sufletului e pe cale să se împrăştie. Dacă va mai lua şi mîine leacuri pentru liniştire, curînd se va însănătoşi.

După plecarea vraciului, toţi au răsuflat uşuraţi.

Xiren era nemulţumită că Baochai dezvăluise moartea fetei, fiindcă nu trebuia, pentru nimic în lume, ca Baoyu să afle, dar nu-ndrăznea să arate făţiş.

Ying Er i-a şoptit lui Baochai :

— Domnişoară ! Prea v-aţi grăbit !

— Ce ştii tu ? i-a răspuns Baochai. Eu răspund, dacă-am făcut bine sau rău.

Urmărindu-şi atentă soţul, Baochai şi-a dat seama de cauza bolii şi-şi zisese că trebuie să-l ducă la deznădejde,

vorbindu-i de rău pe cineva drag lui, sperînd că așa se va lecui.

Baoyu, care se simțea ceva mai bine pînă atunci, amintindu-și iarăși de Daiyu, s-a tulburat și din nou i s-a învălmășit mintea.

— Tatăl tău ți-a dat-o de nevastă pe domnișoara Baochai fiindcă e blîndă și bună, încerca tot timpul Xiren să-l mîngîie. Firea ciudată a domnișoarei Lin l-a făcut să-și schimbe primul gînd. Mai mult, s-a temut că ea se va prăpădi. Și cum te știa neîncercat în ale vieții, să nu te zbuciumi în zadar, stăpîna bătrînă a chemat-o pe Xue Yan, căutînd astfel să te smulgă din starea apăsătoare.

Baoyu s-a întunecat din nou și a plîns. Ar fi vrut să-și pună capăt zilelor, dar își aducea aminte vorbele auzite-n vis și se temea să nu le supere pe Jia Mu și doamna Wang. „Oricum, Daiyu nu mai este în viață, își spunea, iar în afară de aceasta, dintre toate, cel mai mult îmi place Baochai".

Astfel Baoyu s-a împăcat cu gîndul că destinul hotărîse să se împreune aceea care purta aur, cu cel ce avea nestemata.

Văzînd că vorbele sale atinseseră țelul, Baochai de asemenea, se liniștise și, împlinind toate datinile de familie față de Jia Mu și doamna Wang, nu mai avea altă grijă decît să-i alunge lui Baoyu gîndurile triste.

Baoyu zăcea tot timpul în pat și văzînd-o lîngă el pe Baochai, suferința îi creștea. Baochai, însă folosea toate mijloacele să-l salveze.

— Lucrul cel mai însemnat pentru tine este să te însănătoșești odată, îi spunea ea. Noi doi sîntem de acum soț și soție, hărăziți de soartă să trăim o veșnicie împreună.

Baoyu nu putea să se împace în nici un chip cu acest gînd. Jia Mu, doamna Wang și mătușa Xue erau tot timpul în preajma lor. Se înlocuiau una pe cealaltă, iar noaptea, cînd Baochai se ducea la culcare, Jia Mu trimitea cîte o slujitoare să-i vegheze. Ele urmăreau cu stăruință ca Baoyu să se pătrundă de realitate și în modul acesta să se întoarcă la o viață firească.

Cum Baochai era neobișnuit de blîndă cu el, treptat, toată dragostea pe care o avusese pentru Daiyu, Baoyu a început s-o îndrepte spre ea.

În ziua în care avusese loc nunta lui Baoyu, Daiyu zăcea fără cunoştinţă şi viaţa abia mai pîlpîia în trupul ei firav. Înspăimîntate, Li Wan şi Zi Juan stăteau lîngă patul ei, plîngînd nestăpînit.

Către seară Daiyu îşi revenise puţin şi, deschizînd ochii, a făcut semn că-i este sete. Xue Yan plecase, dar Li Wan şi Zi Juan se aflau lîngă ea. Zi Juan a dat fuga să-i toarne fiertură de pere cu scorţişoară, din care i-a dat trei linguriţe. Daiyu a închis din nou ochii şi-un timp a stat nemişcată.

Li Wan şi-a dat seama că aceasta nu era decît „cea de pe urmă licărire" şi că o va mai duce jumătate de zi. Atunci s-a repezit pînă acasă, în Cătunul orezului înmiresmat, unde o aşteptau treburile.

A rămas aşa un timp, apoi Daiyu, deschizînd ochii, le-a văzut lîngă ea numai pe Zi Juan, pe bătrîna ei doică şi cîteva fete din casă. A luat mîna lui Zi Juan şi, adunîndu-şi ultimele puteri, i-a spus :

— S-a terminat !.... M-ai slujit atîţia ani şi credeam că nu ne vom despărţi niciodată... Nici nu mi-ar fi trecut prin minte că...

Apoi a tăcut şi suspinînd prelung a închis ochii. Zi Juan nu îndrăznea să-şi retragă mîna.

Cînd lui Daiyu îi fusese ceva mai bine, Zi Juan se înşelase sperînd că stăpîna ei va supravieţui. Acum, însă, vorbele o făcuseră să tremure.

— Surioară, a mai zis Daiyu după o îndelungată tăcere. Eu n-am pe nimeni, sînt singură, singură. Roagă-i tu să mă ducă în sud şi să mă-ngroape cu părinţii !

Şi iară a închis ochii.

Tulburată, Zi Juan a trimis din nou după Li Wan, dar între timp s-a ivit Tanchun.

Zi Juan a strigat-o :

— Veniţi la domnişoara Lin !

Ochii îi erau plini de lacrimi.

Tanchun s-a apropiat de pat, şi prinzînd mîna lui Daiyu, a simţit-o rece. Ochii îşi pierduseră strălucirea. Izbucnind în hohote de plîns, fetele au poruncit să aducă apă şi s-o îmbăieze pe Lin Daiyu. A sosit şi Li Wan. Toate trei stăteau fără să scoată un cuvînt. Au început s-o spele, cînd deodată Daiyu s-a smucit şi a strigat :

— Baoyu ! Baoyu ! Ţi-e... mai bine...

Trupul tot i s-a acoperit cu o sudoare rece și a tăcut.
Zi Juan s-a repezit spre pat s-o sprijine, dar suflul morții o învăluise.

Tanchun și Li Wan au pus fetele s-o pieptene și s-o gătească.

Vai, totul fusese așa cum spun și versurile :

Suflet înmiresmat, ca un fir subțire
Pe vînt se leagănă sfiit —
Durerea lui adîncă, amară,
Acum trecu în somn fără sfîrșit.

CAPITOLUL

30

În care se povestește cum
Baoyu a trăit amarul despărțirii,
aflînd de plecarea surorii lui, și cum
în castelul Ningguo s-au abătut nenorocirile și boala

TANCHUN

ÎNTR-UNA din zile, Jia Mu a poftit-o pe mătușa Xue la ea și i-a spus :

— Numai mulțumită ție am putut să-l salvăm pe Baoyu. Acum nu se simte chiar atît de rău. Sînt o sută de zile de cînd se îngrijește ca să-și refacă sănătatea, sorocul de doliu după împărăteasă a trecut, așa că ar fi nimerit să desăvîrșim căsătoria. Te-aș ruga s-alegi pentru asta o zi norocoasă.

— De ce mă mai întrebați, stimată stăpînă ? s-a mirat mătușa Xue. Aranjați singură totul așa cum se cuvine ! Chiar dacă fiica mea nu-i o frumusețe, nu se poate tăgădui că e o fată deșteaptă. Iar în ce privește caracterul ei, de mult îl cunoașteți prea bine. Tot ce doresc este ca Baochai să se-nțeleagă cu Baoyu și să nu vă mai pricinuiască zbucium, s-o liniștească și pe sora mea, iar pe mine să mă scape de griji. Hotărîți singură data ceremoniei. Vom mai înștiința și neamurile ?

— Bine-nțeles ! s-a grăbit să răspundă Jia Mu. În viața lui Baoyu și a fiicei tale va fi primul mare eveniment. După atîta tumult apele s-au așezat, așa că nu e rău să petrecem cîteva zile. Vom poftí toate neamurile ! De bucurie că nu mi-au fost în deșert strădaniile, chiar și noi ne vom veseli bînd.

Ascultînd-o pe bătrînă, este lesne de înțeles că mătușa Xue s-a bucurat. Totodată a socotit clipa nimerită să aducă vorba de zestrea fetei sale.

— Și-așa eram neamuri, a zis Jia Mu. Acum ne-am apropiat și mai mult. După părerea mea n-ar trebui să te mai gîndești la asta. Dar dacă-i să vorbim de strictul necesar, casa geme de lucruri. Dacă Baochai dorește să

aibă cîte ceva din lucrurile îndrăgite de ea, încă din copilărie, poţi să i le trimiţi. Sînt sigură că nu e atît de pretenţioasă ca nepoată-mea, Daiyu. Că dac-ar fi avut o altă fire, n-ar fi murit aşa de tînără !

Ochii mătuşii Xue jucau în lacrimi. Chiar în clipa aceea însă a intrat Feng Jie, care le-a întrebat rîzînd :

— Bunică, mătuşă, de ce v-aţi întristat aşa ?

— Ne-am adus aminte de surioara Lin şi din nou ne-am tulburat, a răspuns mătuşa Xue.

— N-are rost, a rîs iar Feng Jie. Am auzit adineauri o glumă şi-am alergat să v-o spun.

Jia Mu şi-a zvîntat lacrimile şi pe buze i-a înflorit uşor un zîmbet.

— Bineînţeles că din nou vrei să rîzi de careva ! Hai, să te-auzim ! Dar dacă n-o să ne placă, să te păzeşti !

A sosit vremea să vorbim şi despre mătuşa Xue.

Îndată ce Xue Ban a fost pedepsit pentru omor, nu se ştie cîţi bani a irosit, sărmana, cu mituirea dregătorilor ca nu cumva pînă la urmă să fie socotită crima dinainte plănuită. Era hotărîtă chiar să amaneteze lucrurile, ca să facă suma trebuincioasă şi să-l poată scăpa pe fiul său de pedeapsă. Dar, pe neaşteptate, departamentul a desfiinţat hotărîrea judecătorului şi ea s-a văzut nevoită să risipească alţi bani cu plocoanele. Pînă în cele din urmă însă totul a fost în zadar, deoarece înalta instanţă a stabilit că omorul a fost voit şi vinovatul trebuia să ispăşească pedeapsa cu moartea. Xue Ban stătea în închisoare în aşteptarea şedinţei de toamnă a tribunalului suprem, care trebuia să-şi dea verdictul. Mătuşa Xue plîngea zi şi noapte. Baochai o vizita des şi se străduia s-o aline.

— De la început nu i-a mers bine fratelui meu ! Cum căpătase o moştenire aşa de mare de la străbuni, ar fi trebuit să fie mai cumpătat. Povestea cu Xiang Ling, de pe cînd locuia în Sud, nu putea să prevestească ceva bun ! Noroc că s-a-ntîmplat s-avem acolo rude cu trecere şi moartea omului să nu ne coste cine ştie cît. Ar fi fost cazul atunci să-şi schimbe purtările, să se facă om de treabă şi să chibzuiască mai bine cum să-şi întreţină mama, nu să vină în capitală, s-o ia de la început cu ale lui ! Ai suferit atîta din pricina lui şi ai vărsat atîtea lacrimi pentru el ! L-ai însurat gîndind că se va potoli, dar pesemne c-aşa i-a fost destinul, să dea peste o nevastă

zurbagie şi să se vadă nevoit să plece, ca să scape de ea! Înţelept mai spune proverbul : „Oropsitul tot pe drumuri strîmte nimereşte" ! Nu trecuseră prea multe zile de cînd plecase de-acasă că a şi achitat omul ! Dumneata, împreună cu fratele Xue Ke, nu v-aţi cruţat puterile să-l ajutaţi : nu-i vorba numai de plocoanele date dregătorilor, dar şi de faptul c-aţi alergat după apărători. După cum se vede, va trebui să-şi ispăşească păcatele ! Se zice că cine creşte copii are sprijin la adînci bătrîneţe. Chiar şi în familiile cele mai năpăstuite copiii se străduiesc să muncească pentru un castron de orez, cu care să-şi hrănească mama. Pe cînd în casa noastră fiul îşi risipeşte averea lăsîndu-şi bătrîna mamă să verse lacrimi ! Te rog să mă ierţi, s-ar putea să nu fiu de ajuns de supusă, cînd vorbesc aşa, dar mi se pare că fratele meu se poartă cu dumneata de parcă nu ţi-ar fi copil, ci duşman. Dar nu vrei să pricepi, plîngi cît e ziulica de mare şi pe deasupra mai înduri şi furia cumnată-mi ! Şi eu ?... Nu pot mereu să te mîngîi ! Chiar dacă se zice că Baoyu s-a ţicnit, el tot nu vrea să mă lase. Aş putea eu oare să trăiesc liniştită, cînd ştiu cîte înduri ? A sosit de curînd depeşă de la tatăl lui Baoyu în care scrie că a citit foaia oficială despre proces şi s-a speriat într-atît, încît a şi trimis slugi în capitală să se intereseze cu de-amănuntul despre ce-i vorba, şi dacă s-o putea, să aranjeze ceva. Da, omorul săvîrşit de fratele meu a ajuns să-i nelinişteasca pe mulţi ! Noroc că mă aflu lîngă dumneata, că dac-aş fi fost într-altă parte şi aş fi căpătat o astfel de veste, poate că deatîta amărăciune mi-aş fi pus capăt zilelor ! Te implor, mamă, cruţă-te puţin ! Pînă mai trăieşte frate-meu, pune la punct afacerile noastre negustoreşti, cheamă vechilii, spune-le să lămurească ce ni se cuvine şi ce nu ni se cuvine şi să socotească dacă mai avem ori nu vreun ban.

Cu lacrimi în ochi mătuşa Xue s-a destăinuit fetei sale :

— De cîte ori te-ai abătut pe la mine, ţi-am tot spus cum stau lucrurile cu nefericitul tău frate, iar tu m-ai liniştit. Dar n-ai avut de unde afla că ne-au înlăturat din rîndul negustorilor Curţii împăratului, iar cele două dughene şi întreg bănetul s-au dus pe apa sîmbetei ! Ne-a mai rămas doar casa de amanetat, dar şi acolo au dispărut băieţii de prăvălie cu vreo cîteva mii de *liang* de argint. Pe deasupra ne-au dat şi-n judecată pentru faliment. Xue Ke, ce-i drept, a adunat ce ni se cuvenea de

la datornicii din provincie, dar pînă acum s-a irosit totul. Au fost de părere să luăm bani şi din prăvălioara ce ne rămăsese în sud şi totodată să scoatem la mezat casa pentru a putea astfel să facem faţă cheltuielilor. Dar acum două zile m-au anunţat că dugheana din sud e-n pierdere şi s-ar fi închis ! Dacă s-a-ntîmplat într-adevăr aşa, la ce-i mai foloseşte mamei tale să mai trăiască ?

Mătuşa Xue a-nceput să plîngă cu hohote.

— Nu fi amărîtă din pricina banilor, mamă, a liniştit-o Baochai, cu atît mai mult, cu cît are grijă Xue Ke. Păcat doar c-au fugit vînzătorii, numaidecît ce-au aflat că ne-am ruinat ! Ceva mai mult, am auzit că i-ar fi înlesnit pe unii să ne stoarcă de bani ! Se vede cu cine s-a adunat frate-meu ! Prietenii n-au ştiut decît să bea şi să mănînce pe socoteala lui şi-n clipele grele să se facă nevăzuţi ! Dacă ţii într-adevăr la mine, mamă, ia seama la ce-ţi spun : eşti oarecum în vîrstă şi-i bine să-ţi vezi înainte de toate de sănătate. Poţi să fii încredinţată că n-ai să înduri foame şi sărăcie pînă la sfîrşitul vieţii ! Lucrurile şi hainele ce ne-au mai rămas în casă să fie date cumnatei mele mai mari şi să nu mai faci nimic ! M-am gîndit şi la fete : după mine, nici una n-are tragere de inimă să mai rămînă la noi, aşa că dacă vor, n-au decît să plece ! Îmi pare rău doar de Xiang Ling, care n-a avut decît de suferit, şi-aş vrea să rămînă cu dumneata. Iar dacă va fi să ai nevoie de ceva, bucuroasă am să-ţi fac eu rost şi sper că bărbatul meu să nu mă ţină din scurt. Domnişoara Xiren e la fel de înţelegătoare şi bună. A fost foarte mişcată cînd a auzit ce ni s-a întîmplat. În ceea ce-l priveşte pe Baoyu, nu ştie nimic şi de aceea nici nu-i pasă. Dar dacă-ar şti adevărul, mă tem că s-ar speria de moarte !

— Bună copilă, a-ntrerupt-o mătuşa Xue. E mai bine să nu-i spui nimic. De focul lui Lin Daiyu era cît pe-aci să moară ; noroc că şi-a mai revenit. Dacă din nou îl tulburi, nu numai tu vei avea de pătimit, ci şi eu, la ani de bătrîneţe, pot să rămîn fără nici un sprijin.

Între timp favorita Zhao auzind că Tanchun se căsătoreşte, s-a bucurat tare mult, zicîndu-şi în sine : „Fata asta m-a dispreţuit mai mult decît toţi ai casei. Oare o fi ştiind că eu sînt mama ei ? M-a tratat întotdeauna mai rău decît pe slugile ei. Gîndul îi este numai la alţii. Cînd se ocupă ea de gospodărie, Jia Huan nu mai poate să facă

un pas. Acum tatăl său l-a luat cu el şi sînt mai liberă. Nu m-aştept la nu ştiu ce de la ea, dar pot să-i doresc cu sufletu-mpăcat să aibă noroc de viaţă, ca şi Yingchun".

Şi a alergat la Tanchun să-i ducă vestea.

— Domnişoară, a zis ea răutăcioasă, acum veţi avea parte de o situaţie deosebită. Mi-nchipui că vă veţi simţi mai bine la bărbat decît acasă, şi trebuie să vreţi să plecaţi cît mai curînd acolo. Cu toate că v-am crescut, nu m-am ales cu nici un folos ! Şi chiar dacă am fost mai mult rea decît bună, sper totuşi să nu mă uitaţi !

Tanchun şi-a aplecat privirea, continuînd să brodeze, fără să-i răspundă. Văzînd că fata n-o bagă în seamă, Zhao a plecat de-abia stăpînindu-şi furia.

Rămasă singură, Tanchun s-a supărat, apoi a rîs, ca după aceea să se-ntristeze şi s-o podidească lacrimile. Ca să-şi alunge mîhnirea s-a dus la Baoyu.

— Surioară, am auzit c-ai fost lîngă surioara Lin cînd şi-a dat sufletul, a zis Baoyu după ce s-a apropiat de el. Mi s-a spus că tocmai în clipa morţii ei, de undeva s-a auzit o muzică. Să fie oare un semn ?

— Crezi ? a zis Tanchun. Oricum, noaptea aceea a fost într-adevăr ciudată şi muzica neobişnuită, aşa că s-ar putea să ai dreptate !

Vorbele fetei au întărit şi mai mult bănuiala lui Baoyu. Şi-a amintit numaidecît cum nu de mult, cînd sufletul său pribegit prin depărtări neştiute, a întîlnit un om care i-a spus că atît cît a trăit Lin Daiyu n-a fost la fel cu toţi ceilalţi oameni, iar după moarte nu se va transforma într-o arătare obişnuită. Bineînţeles, s-a gîndit el, Daiyu s-a prefăcut în zeiţă şi veghează asupra faptelor mai deosebite din viaţa pămîntenilor. În clipa aceea şi-a adus aminte şi de Chang E[1] pe care o văzuse cîndva într-o piesă.

Curînd Tanchun a plecat. Baoyu a dorit s-o aibă pe Zi Juan în preajmă şi a rugat-o pe Jia Mu să i-o dea.

Zi Juan n-a vrut să se ducă pentru nimic în lume, dar Jia Mu şi doamna Wang i-au poruncit, şi în felul acesta

---

[1] *Chang E*, personaj mitologic, despre care se spune că trăieşte în lună şi dansează tot timpul. Iniţial fusese o pădureancă pe care o întîlnise Hou Yu, zeu venit să mîntuiască lumea de duhuri şi monştri, şi se căsătorise cu ea. Dar, cum Chang E era muritoare, Hou You s-a dus la poalele Muntelui Cosmic (Kunlun) să-i ceară lui Xi Wangmu — Mama Regină a Vestului — elixirul vieţii veşnice, pentru Chang E. Luîndu-l, Chang E a zburat în lună, devenind zeiţa lunii.

n-a mai avut încotro. Însă, slujindu-l pe Baoyu, Zi Juan suspina și stătea tot timpul încruntată. Cînd în încăpere nu se afla nimeni, Baoyu încerca s-o întrebe despre Daiyu, dar mai întotdeauna răspunsul ei era aspru. Baoyu, mișcat de statornicia simțămintelor fetei pentru Daiyu, nu se supăra niciodată.

În ceea ce-o privește pe Xue Yan, cu toate că s-a arătat destoinică în ziua nunții lui Baoyu, fiindcă era mai sărmană cu duhul, Baoyu a cerut lui Jia Mu și doamnei Wang s-o ia de la ei și s-o mărite cu cineva. Așa că Xue Yan locuia acum la bărbat. Doica Wang, care-o crescuse pe Daiyu, avea să însoțească sicriul cu trupul fetei în sud. Ying Ge și celelalte slujitoare au trecut să îngrijească de Jia Mu.

Baoyu se întrista și mai mult văzînd cum, încetul cu încetul, plecau toți cei care fuseseră în preajma lui Lin Daiyu. Dar cînd amintirea devenea de neîndurat, îi venea în minte gîndul că moartea neobișnuită a lui Lin Daiyu arăta și mai limpede că fata fusese o făptură a cerului care trăise pe pămînt și apoi se reîntorsese în lumea nemuritorilor. La gîndul acesta, tînărul se simțea copleșit de bucurie.

Într-o zi, pe cînd Baochai îi spunea pe șoptite lui Xiren că Tanchun avea să se mărite, Baoyu, auzind întîmplător, a prins să geamă din răsputeri și s-a prăvălit în hohote peste *kan*.

— Ce s-a întîmplat ? au strigat înspăimîntate Baochai și Xiren alergînd către el.

Baoyu avea respirația sugrumată și timp îndelungat n-a putut să rostească o vorbă.

În cele din urmă, a izbucnit.

— Nu mai pot ! Una cîte una îmi pleacă toate surioarele ! Surioara Lin a devenit zeiță. Yuanchun, sora mea cea mare, alături de care am crescut, a murit și ea. A treia surioară, Tanchun, se mărită și se va duce departe și nu vom avea cum s-o mai vedem. Surioara Shi Xiangyun, de asemenea trăiește nu știu pe unde ; surioarei Xue Baoqin i-au scornit vorbe... Oare nici una din surioarele mele nu va mai rămîne acasă ? Cum am să trăiesc atît de singur ?

Xiren a încercat să-l mîngîie, dar Baochai a spus hotărît :

— Lasă-l, am să-l întreb eu, a zis ea întorcîndu-se către Baoyu : „Ce, vrei ca toate fetele să stea pînă la bătrînețe acasă lîngă tine și să nu-și împlinească îndatoririle pe care le are orice femeie ? Dacă ar fi fost vorba despre alte fete, s-ar mai putea crede că ai în legătură cu ele niscaiva gînduri. Dar surorile ? Deocamdată nici una din ele nu s-a căsătorit prea departe. Și chiar așa de-ar fi, ce poți face tu ? Doar totul depinde de tata. Sau îți închipui oare că pe pămînt ești singurul om care-și iubește surorile ? Dacă toți ar fi ca tine, atunci nici eu n-aș fi putut în vecii vecilor să devin soția ta. Oamenii învață ca să devină înțelepți și luminați, iar tu, dimpotrivă, din ce înveți, nu te alegi cu nimic. Dacă-i așa, atunci eu și Xiren ar trebui să ne-ntoarcem acasă, iar tu poți să-ți aduni surioarele și să te îngrijească ele.

Baoyu le-a prins de mînă pe Baochai și Xiren și a răcnit :

— Știu ! Dar de ce au plecat cu toate atît de devreme ? Ar fi putut să mai aștepte puțin și să plece atunci cînd m-aș fi prefăcut în cenușă !

— Vorbești necugetat !

Xiren s-a grăbit să-i astupe gura cu mîna :

— N-au trecut decît două zile de cînd te simțeai și tu mai bine și stăpînei Baochai îi și revenise pofta de mîncare ! Dacă ai să faci tot așa și o vei zdruncina din nou, n-am să-mi mai iau nici un fel de răspundere !

— Înțeleg ! a șoptit Baoyu, nefiind în stare să se opună fetelor, dar simt că mă-apasă ceva pe suflet.

Baochai nu l-a luat în seamă și i-a făcut lui Xiren un semn scurt, să-i dea leacurile liniștitoare.

Xiren se gîndea s-o înduplece pe Tanchun să nu treacă pe la Baoyu ca să-și ia rămas bun, fapt pe care-l mărturisi lui Baochai.

— De ce te temi ? i-a răspuns ea. Peste cîteva zile se va liniști și va pricepe tot. Cred c-ar trebui să le dăm prilejul să vorbească mai mult. Tanchun este o fată deșteaptă, se va strădui să-i arate că n-are dreptate și să vezi că va înceta să mai îndruge vrute și nevrute.

Discuția le-a fost întreruptă de intrarea lui Yuan Yang. Fusese trimisă de Jia Mu, care aflase că Baoyu se simțea din nou rău. Îi poruncise să-i transmită lui Xiren să facă orice, ca să-l liniștească.

Xiren a făgăduit că va împlini porunca întocmai. Yuan Yang a mai stat un timp, apoi a plecat.

La început fetele locuiau în Grădina priveliştilor încîntătoare, dar după dispariţia lui Yuanchun, totul a fost lăsat în paragină. Apoi, s-a însurat Baoyu, Daiyu a murit şi Shi Xiangyun s-a întors acasă, iar vremea s-a răcorit; Li Wan, Tanchun şi Xichun s-au mutat în locuinţele vechi. Numai în zilele însorite şi în nopţile cu lună se mai adunau ca înainte, în grădină, unde rîdeau şi glumeau.

Dar iată că Tanchun avea să plece şi ea, iar Baoyu devenise posac şi nepăsător, cu toată lumea şi nici nu mai ieşea din casă. Grădina era cu desăvîrşire pustie şi în afară de cîţiva inşi care o îngrijeau, nu mai zăreai picior de om. În ziua plecării lui Tanchun, doamna Yu a venit s-o petreacă. La reîntoarcere se făcuse tîrziu. N-a mai aşteptat să i se pregătească trăsura şi a hotărît să meargă pe jos şi să iasă pe portiţa din grădină, care, în ultimii ani înlesnea trecerea între castelul Ningguo şi castelul Rongguo. Peste tot se simţea paragina. Cu toate că terasele şi foişoarele rămăseseră pe locurile lor de totdeauna, doamna Yu a fost cuprinsă de o tulburare neînţeleasă, ca şi cum ar fi pierdut ceva. Cînd a ajuns acasă, febra a cuprins-o pe neaşteptate. Vreo două zile a dus-o pe picioare, apoi a căzut la pat. Ziua se simţea destul de bine, dar, cum se lăsa noaptea, trupul îi frigea şi cădea în delir.

Vraciul chemat de Jia Zhen a spus că doamna Yu răcise şi cum boala îşi urma ciclul [1], atacase stomacul şi bolnava aiura. Era încredinţat că toate se vor sfîrşi cu bine şi doamna Yu se va însănătoşi curînd. Dar leacurile pe care le-a luat nu i-au fost de nici un folos. Încetul cu încetul minţile i s-au rătăcit.

Înspăimîntat, Jia Zhen şi-a chemat fiul.

---

[1] Potrivit medicinei chineze tradiţionale, boala stîrnită de răceală cuprinde trupul după un anumit ciclu, trecînd de la un organ la altul într-o succesiune strictă. Astfel, în prima zi, boala pătrundea în vezica urinară şi intestinul subţire; a doua zi, în stomac şi intestinul gros; a treia zi, în esofag şi vezica biliară ş.a.m.d. Cînd ciclul se scurgea pînă într-a şaptea zi, boala era pe lecuite. Dacă bolnavul se simţea însă rău, însemna că pricina bolii nu fusese răceala.

— Intreabă dacă se află prin apropiere vreun medic bun, i-a poruncit el. Dacă afli, cheamă-l degrabă.

— Vraciul care-a văzut-o se bucură de cel mai bun renume, a răspuns Jia Rong. Tare mă tem că mamei nu-i trebuie astfel de leacuri!

— Prostii! s-a înfuriat Jia Zhen. Sau poate crezi că nici n-ar trebui să ne-ngrijoreze?

— Nu-i vorba de asta, a explicat Jia Rong. Mama a fost zilele trecute la castelul Rongguo şi s-a întors de acolo prin grădină. Am băgat de seamă că îndată după ce a ajuns acasă şi a cuprins-o febra; de nu s-ar fi întîlnit cu cine nu trebuia. Am auzit că la marginea oraşului trăieşte un oarecare Mao Banxian, venit de prin părţile Indului, care are puteri miraculoase. N-ar fi mai bine să-l chemăm? Dacă ne cîştigă încrederea, vom face tot ce ne va spune; cînd vom vedea că nici asta nu-i foloseşte, vom chema vraciul.

Ascultîndu-şi fiul, Jia Zhen porunci să fie adus acel om.

Jia Rong l-a poftit pe Mao Banxian în odaia sa de lucru, i-a dat să mănînce şi i-a oferit ceai. Sorbindu-l, a intrebat:

— Aş vrea să ştiu, ce doriţi să aflaţi?

— Mama mea a căzut greu bolnavă, a răspuns Jia Rong şi v-am poftit să-i preziceţi soarta de-aici înainte.

— Dacă-i aşa, daţi-mi apă neîncepută să-mi spăl mîinile, a zis întîi de toate omul, şi aduceţi o măsuţă cu mirodenii.

S-au făcut numaidecît pregătirile trebuincioase. Mao-Banxian scotoci în sîn de unde scoase un cilindru, înaintă spre măsuţă, se înclină scurt şi, scuturînd cilindrul, zise:

— Smerit mă ploconesc Cerului şi Pămîntului implorînd forţele tainice ale firii, să mă ajute la facerea unei drepte preziceri şi să-mi trimită duhurile bune într-ajutor. De faţă se află un evlavios din neamul Jia, care din pricină că i s-a-mbolnăvit mama, supus îşi îndreptă ruga spre cei patru înţelepţi: Fu Xi, Wen Wang, Zhao Gong şi Kong Zi, ca ei să se-ndure şi să-i onoreze cu milostiva lor atenţie. Rogu-vă, mari înţelepţi, daţi-mi puteri să pătrund adîncile taine ale destinului, şi dacă va fi aducător de nenorociri, să i-l înfăţişez astfel, iar dacă va fi fericit, să i-l arăt fericit. Rogu-vă, mai înainte de toate trimi-

teţi-mi trei semne care să-mi îngăduie prezicerea despre soarta ce-o aşteaptă pe această femeie !

Zicînd, ghicitorul a aruncat, din acel cilindru, o plăcuţă într-un taler.

— Primul semn, a zis el, *jiao*.

Din nou a scuturat cilindrul şi a anunţat că a căzut simbolul *dan*. A treia oară a ieşit la iveală iarăşi semnul *jiao*. Adunînd cele trei simboluri ale zodiacului, Mao Banxian a zis :

— Au apărut, aşadar, semnele prezicerii ; acum trimiteţi-mi, rogu-vă, semnele care să-mi îngăduie să pătrund în tainele sorţii ei.

Prezicătorul a scos şi de data aceasta trei plăcuţe, toate purtînd inscripţia *dan*.

Adunîndu-le, Mao Banxian s-a aşezat şi-a glăsuit :

— Luaţi loc, luaţi loc, vă rog ! Îngăduiţi-mi să chibzuiesc asupra celor ce mi s-au arătat. Prezicerea îmi spune că deocamdată „fericirea-i departe". Aceasta are legătură şi cu persoana care ghiceşte, aşa că pentru dumneavoastră s-a ivit simbolul al treilea, ceea ce înseamnă că vă veţi prăpădi averea. Dar cum vă interează soarta mamei, trebuie să ne întoarcem spre cel dintii semn. El arată că părinţii dumneavoastră au întîlnit vreo forţă necurată. Şi cel de al cincilea semn are legătură cu duhurile rele, ceea ce înseamnă că mama dumneavoastră este greu lovită. Nu, nu ! Nu se va întîmpla nici o nenorocie, fiindcă stihia apei, de sub primul semn ciclic *zi* [1] şi al doisprezecelea semn ciclic *hai*, este încă tuşat ; intră în mişcare stihia lemnului, de sub cel de al treilea semn ciclic *yan*, care va avea ca rezultat naşterea focului. Prezicerea are legături cu persoana care ghiceşte, aşadar se poate interpreta că fiul ori nepotul, totuna, va învinge duhurile. Peste două zile, duhul rău din elementul apă, de sub semnul ciclic *zi*, va fi izgonit, şi-ntr-o zi, arătîndu-se cel de al unsprezecelea semn al ciclului *xiu*, mama dumneavoastră se va înzdrăveni. Numai că prezicerea are legătură şi cu tatăl dumneavoastră şi arată schimbarea înfăţişării duhului, ceea ce înseamnă că şi pe el îl aşteaptă zile nefaste. Dar în ce vă priveşte citesc un rău mai mare şi decît prădăciunea. În ziua cînd stihia apei va căpăta puteri şi stihia pămîntului va trece în declin, vă pîndeşte răul cel mare.

---

[1] Vezi nota 2, p. 464.

Mao Banxian a tăcut și a-nceput să-și scarmene barba.

La început, vorbele omului i s-au părut lui Jia Rong caraghioase și era să-l pufnească rîsul. Dar tonul convingător al lui Mao Banxian l-a cutremurat. Înspăimîntat de soarta tatălui său, Jia Rong i s-a adresat :

— Despre ce va să fie, ați vorbit cum nu se poate mai clar, dar de boala mamei nu mi-ați spus nimic.

— Judecînd după hexagramă [1], boala mamei dumneavoastră a izbucnit din lupta elementului apă cu elementul foc, ceea ce înseamnă că-n trupul ei sălășluiesc unite căldura și frigul. Iar dacă vreți să aflați care-i pricina, mergeți și ghiciți în cartea *Legătura strînsă dintre elemente*, fiindcă prezicerea pe plante cu mai multe tulpini aici nu-i de nici un ajutor.

— Dumneata stăpînești acest dar ? s-a interesat Jia Rong.

— Oarecum.

Jia Rong l-a rugat să-i prezică anunțîndu-i horoscopul mamei sale. Atunci Mao Banxian a desenat un cerc, a așezat simbolurile duhurilor și a început să ghicească. Observînd că la semnul ciclic *xiu* a apărut duhul tigrului alb, prezicătorul a spus :

— Proorocirea vorbește de „împrăștierea spiritului". Tigrul alb trece drept duh rău, însă în perioada prosperității generale, acțiunile lui sînt limitate și ca atare nu se mai poate socoti rău. Dar cînd începe să stăpînească duhul

[1] Este vorba de un sistem străvechi de ghicire la baza căruia stau diagramele, formate dintr-o linie dreaptă neîntreruptă, ca semn grafic al principiului masculin Yang (—) și o linie dreaptă întreruptă, ca semn grafic al principiului feminin Yin (— —). Prin combinarea celor două linii au rezultat opt trigrame (ba gua), reprezentare grafică a concepției chineze antice dualiste, potrivit căreia lumea materială, compusă din cinci elemente primordiale (wu xing) este caracterizată de o forță (qi) bivalentă, de sens contrar, cheia mișcării materiei și a schimbărilor în univers. Trigramele sînt : qian ☰ cer (principiul creator masculin pur) ; dui ☱ lac ; li ☲ foc ; zhen ☳ tunet ; xun ☴ vînt ; kan ☵ apă ; gen ☶ munte ; kun ☷ pămînt, principiul creator feminin pur. Unind cele opt trigrame două cîte două se obțin 64 de noi combinații — hexagramele. Legenda spune că împăratul legendar Fu Xi (cca 2953 — cca 2838 î.e.n.) ar fi copiat de pe spatele unui dragon cele 8 trigrame, iar într-o altă versiune că ele ar fi fost imaginate de către Zhou Changgong, pe care tiranul Xin îl suspectează de trădare și îl întemnițează doi ani (1092—1090 î.e.n.) la Maili. Pentru a ghici ce avea să i se întîmple în continuare, Zhou Changgong născocește trigramele.

morţii, el, ca un adevărat tigru hămesit, dă iama printre oameni. Ciocnindu-se cu el, spiritul, de frică, nădăjduieşte să scape şi se împrăştie. Îmbinarea simbolurilor căpătate de noi arată că spiritul a părăsit trupul, lăsîndu-i doar tristeţea şi îndoiala. Dar dacă e să pomenim despre boală, aici se poate prevesti obîrşia morţii, în legătură cu pierderea unui proces. Obişnuit, tigrul iese la pradă spre asfinţitul soarelui. De aici se trage concluzia că boala s-a ivit către lăsarea serii. În tălmăcirea îmbinării semnelor de acest fel se spune : „Tuturor cărora li se arată asemenea împletire de simboluri, au o casă unde sălăşluieşte tigrul necurat ori ceva cu înfăţişarea lui". Dacă vreţi să vă vorbesc despre tatăl dumneavoastră, repet că şi pe el îl paşte nenorocirea.

Acest lucru e prezis de unirea simbolurilor „tigru" şi „soare", fiindcă tigrul pe soare provoacă rău bărbaţilor şi pe lună, femeii. Într-un cuvînt, prezicerea este rea. Nici nu l-a ascultat pînă la capăt, Jia Rong s-a şi îngălbenit de spaimă.

— Aţi spus adevărul, învăţate, şopti, numai că, mi se pare, această prezicere nu aduce cu cea dintîi. Ce va să zică ne ameninţă ?

— Nu vă grăbiţi, l-a domolit Mao Banxian. Îngăduiţi-mi să mă uit din nou cu băgare de seamă.

El şi-a plecat capul, a bolborosit îndelung ceva în barbă şi deodată a exclamat :

— Există o stea salvatoare ! Toate vor trece cu bine ! Prezicerea spune că duhul binelui pe care l-aţi văzut sub semnul ciclic *si* vă va aduce salvarea. În această îmbinare simbolurile exprimă : „Spiritul raţiunii s-a împrăştiat, iar spiritul trupului s-a întors". La-nceput veţi avea parte de necaz, dar după aceea vă veţi bucura. Nu se va întîmpla nici o nenorocire, dacă veţi fi cu ochii în patru.

Jia Rong l-a răsplătit pe om, l-a petrecut, apoi a povestit tatălui său cum boala doamnei Yu se trage din întîlnirea cu duhul tigrului alb, în faptul serii.

— Mi-ai spus că alaltăieri seara mama s-a întors acasă prin grădină, a zis Jia Zhen. Oare asta nu înseamnă că a întîlnit fiara chiar acolo ? Ţi-aminteşti : Feng Jie a trecut de asemenea prin grădină şi cînd s-a înapoiat a căzut bolnavă ? ! Nu văzuse nimic deosebit, dar fetele care-o însoţiseră susţineau c-ar fi zărit pe munţi o arătare pă-

roasă, cu ochii mari cît lampioanele, care chiar vorbise cu Feng Jie, de-a speriat-o de moarte.

— Cum să nu-mi amintesc ? a exclamat Jia Rong. Am mai auzit cum povestea Bei Ming că după moarte, Qing Wen ar fi devenit duh apărător al lotuşilor din grădină, iar cînd a murit Lin Daiyu, de undeva s-a auzit muzică. Daiyu a devenit, negreşit, duh-protector al florilor ! Înainte, cînd oamenii umpleau locul şi domnea forţa „luminii", ele n-aveau putere să pricinuiască nenorociri ; acum grădina-i pustie şi, se poate că mama, străbătînd grădina, să fi călcat vreo floare, atrăgînd nemulţumirea duhului-protector, ori să se fi întîlnit cu vreo forţă necurată. Oricum, prezicerea se adevereşte.

— Dar nu ţi-a spus, ne paşte vreo nenorocire, ori nu ? a întrebat Jia Zhen.

— Socotind după cuvintele sale, mama se va înzdrăveni în ziua însemnată de simbolul ciclic *xiu*, a răspuns Jia Rong. Dar el a mai spus că sănătoasă de tot se va face cu două zile mai înainte ori cu două zile mai tîrziu.

— Ce va să-nsemne şi asta ? a-ntrebat Jia Zhen.

— Poate aşa a zis, ca nu cumva şi cea mai exactă prezicere să stîrnească îndoieli, a răspuns Jia Rong.

Discuţia lor s-a întrerupt, cînd în odaie s-au auzit voci.

— Stăpîna doreşte să meargă-n grădină şi fetele n-o mai scot la capăt cu ea.

Jia Zhen şi Jia Rong au alergat s-o linştească pe doamna Yu, dar ea aiura ţipînd cît o ţinea gura :

— Cei îmbrăcaţi în roşu mă strigă ! Cei îmbrăcaţi în verde mă gonesc !

Toţi care se aflau lîngă patul ei erau îndemnaţi să rîdă, dar în acelaşi timp îi încolţise frica. Jia Zhen a poruncit slugilor să facă rost de bani de hîrtie pentru sacrificiu şi să-i ardă în grădină. Dorinţa i-a fost împlinită. În noaptea aceea doamna Yu s-a simţit ceva mai bine. Cînd a sosit ziua de sub semnul ciclic *xiu*, doamna Yu aproape că se refăcuse.

Vorbele despre cele întîmplate s-au împrăştiat curînd peste tot : unul a spus la zece, zece la o sută, aşa că pînă la urmă nu numai în castelele Ningguo şi Rongguo, dar şi departe dincolo de marginile lor se ştia că în Grădina priveliştilor minunate sălăşluiesc duhuri necurate. Înspăimîntaţi de zvonuri, oamenii care aveau grijă de grădină au încetat să mai vadă de flori şi de pomi, să ude şi să culeagă

roadele. Se temeau să iasă-n grădină, după ce se însera, aşa că păsările şi sălbăticiunile s-aciuiseră nestingherite. N-a trecut mult şi nu mai intrau decît în grupuri şi înarmaţi.

Curînd a căzut la pat şi Jia Zhen. N-au chemat vraci şi, cînd s-a simţit mai în puteri, a ieşit în grădină, a ars bani de hîrtie şi-a făcut jurămînt ; cînd însă starea lui se înrăutăţea, implora stelele şi se prosterna în faţa broaştei ţestoase. După ce Jia Zhen s-a restabilit, a căzut bolnav Jia Rong. Aşa a ţinut vreo cîteva luni şi cei din ambele castele au dus-o tot într-o spaimă ; de atunci a mers vorba că în iarba şi pomii din grădină nu-i fir să nu fie duh necurat.

Grădina nu mai aducea nici un profit şi drept urmare din nou slujitorii trebuia să fie plătiţi din alte venituri, ceea ce zdruncina şi mai mult bunăstarea castelului Rongguo, de altfel destul de precară.

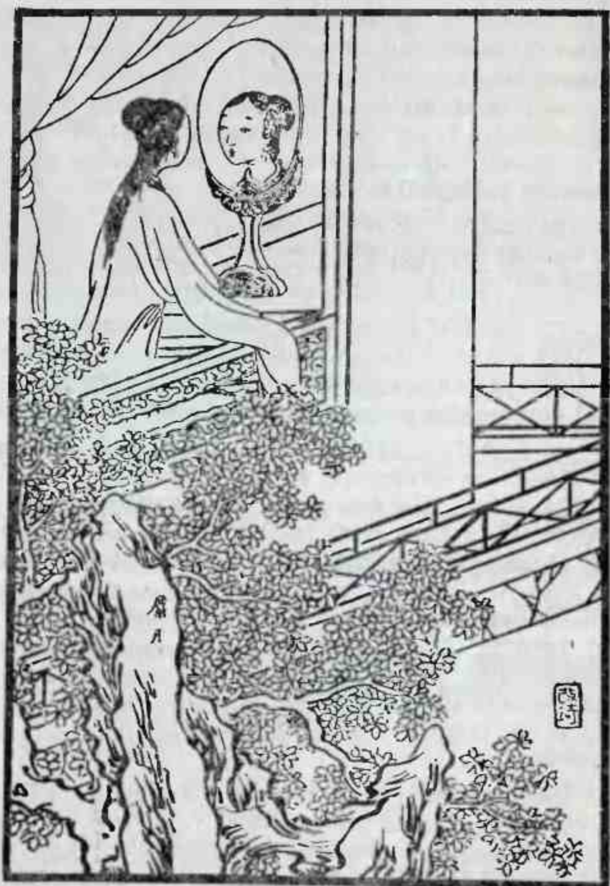
Dar celor care se-ngrijeau de grădină nici nu le mai trecea prin minte să cîştige ceva, singura lor dorinţă era să plece cît mai grabnic de acolo. Ei înşişi răspîndeau zvonuri înfricoşătoare pe seama duhurilor, ca în cele din urmă să nu mai intre nimeni în acel loc. Porţile au fost ferecate. În foişoarele impunătoare şi iatacurile semeţe, în pavilioanele bătute în rubine şi pe terasele din piatră şlefuită şi-au găsit culcuş păsările şi fiarele.

De vă interesează soarta familiei Jia, citiţi povestea noastră mai departe.

CAPITOLUL

31

În care se povestește cum o amintire
a redeschis rana nevindecată
din sufletul lui Baoyu și cum a stat el
să asculte plînsul Zeiței Rîului Xiaoxiang

SHE YUE

JIA YUCUN, întors acasă, a dormit liniştit toată noaptea, iar cînd s-a trezit, a povestit soţiei sale că s-a întîlnit cu Zhen Shiyin.

— De ce nu te-ai înapoiat să-l cauţi după izbucnirea incendiului ? l-a dojenit femeia. Dac-o fi ars ? Oare nu vor spune toţi despre tine că n-ai suflet pentru că ţi-ai părăsit prietenul la nenorocire ?

Şi ochii i s-au umplut de lacrimi.

— El nu mai e pămîntean, s-a justificat Jia Yucun ; dealtfel, nici n-a vrut să locuiască împreună cu noi !

— Stăpîne ! s-a auzit de dincolo de uşă o voce, s-a întors omul trimis să vadă templul care-a luat foc.

Jia Yucun a ieşit domol din odaie. Servitorul l-a salutat ceremonios şi l-a anunţat :

— Stăpîne, îndeplinindu-ţi porunca m-am întors la templul în flăcări şi, nemaiaşteptînd pînă să se stingă focul, m-am năpustit să-l caut pe călugăr, dar se pare că bordeiul în care l-aţi întîlnit a ars pînă-n temelii. Cred că şi călugărul a fost făcut scrum. M-am dus prin locul unde se-nălţase coliba, dar nici acolo n-am dat de urmele lui. M-am ales doar cu turta de trestie pentru molitvă şi cu talerul. Cît am scotocit după rămăşiţele pămînteşti ale călugărului, n-am găsit nici măcar oscior... Temîndu-mă că n-aveţi să mă credeţi, am ţinut s-aduc drept dovadă turta şi talerul, dar cînd le-am atins, s-au prefăcut în pulbere.

Ascultîndu-l, Jia Yucun şi-a dat seama că Zhen Shiyin trecuse în rîndul nemuritorilor şi ca urmare i-a făcut semn omului că poate pleca. Intrînd în casă, n-a pomenit un cuvînt despre faptul că Zhen Shiyin a pierit în flăcări

şi, vrînd să-şi liniştească soţia, chinuită că n-avea nici o veste, i-a spus doar atît :

— N-a dat de urma lui. Se vede treaba c-a reuşit să scape.

După aceea Jia Yucun s-a retras în odaia sa de lucru vrînd să rămînă singur şi să mediteze la vorbele lui Zhen Shiyin. Curînd, însă, a fost anunţat :

— Sînteţi chemat la palat !

Jia Yucun s-a suit în palanchin şi a pornit într-acolo. În sala de primire a auzit vorbindu-se :

— Domnul Jia Zheng, împuternicitul cu strîngerea birurilor pe cereale în ţinutul Jiangxi, este învinuit de anumite nereguli şi acum a venit să ceară îngăduinţa împăratului. Jia Yucun s-a dus îndată să întîlnească înalţi demnitari, apoi a citit ordinul împăratului care spunea că, nu demult, prin părţile dinspre mare, o mulţime de dregători nu-şi făceau conştiincios datoria.

După aceea s-a grăbit să-l caute pe Jia Zheng, l-a asigurat de bunele sale simţăminte, l-a felicitat pentru îndurarea căpătată din partea împăratului şi l-a întrebat cum a călătorit. La rîndul său, Jia Zheng i-a povestit de-a fir a păr ce i se întîmplase şi care fusese pricina scoaterii din funcţie.

— I-aţi prezentat împăratului mulţumirile ? l-a întrebat Jia Yucun.

— I-am prezentat ! a răspuns Jia Zheng, nădăjduiesc că după masă să mă cheme la el.

În timp ce vorbeau, din sala palatului i s-a transmis invitaţia să intre. Dregătorii care-l cunoşteau de aproape şi-l stimau pe Jia Zheng, au rămas s-aştepte în spatele uşii.

După o bucată de vreme Jia Zheng a ieşit lac de sudoare. Dregătorii au ieşit în întîmpinarea lui, dornici să afle cum s-a desfăşurat întrevederea.

— M-am speriat de moarte, oh, ce m-am speriat ! a zis Jia Zheng. Din fericire, mulţumită grijii voastre pentru mine, nu mi s-a întîmplat nimic !...

— Ce-a zis împăratul ?

— M-a întrebat de trecerea neîngăduită a armelor peste graniţele provinciei Yunnan, a răspuns Jia Zheng. Împăratul a fost informat că în treaba aceasta ar fi amestecat cineva din oamenii apropiaţi, cancelarul Jia Hua, şi

i-a venit în minte unul din strămoşii mei. Atunci i-am spus că pe bunicul meu nu-l cheamă Jia Hua, ci Jia Daihua, la care el a adăugat rîzînd :

— Dar oare demnitarul care la-nceput a ocupat funcţia de căpitan de oşti, ca mai apoi să fie coborît pînă la departamentul guvernamental, nu se numea Jia Hua ?

Jia Yucun, care se afla lîngă Jia Zheng, a tresărit, şi-a dat seama că era vorba despre el. Ca şi cum l-ar fi chemat Hua, a întrebat :

— Şi ce i-aţi răspuns împăratului ?

— I-am explicat : „Cancelarul Jia Hua, într-adevăr, este originar din provincia Yunnan, dar actualul prefect al provinciei, şi el tot din neamul Jia, este de prin părţile ţinutului Zhejiang". Împăratul m-a întrebat : „Dar Jia Fan, pe care l-am numit prefect în Suzhou, e rudă cu tine ?" M-am plecat în faţa lui pînă la pămînt şi am zis : „Da". Împăratul a pălit de mînie : „Dar este oare cu putinţă să îngăduie servitorului său să aibă cu sila nevasta şi fiica unui om cinstit ?"

M-am pierdut, nemaiştiind ce să mai zic. Atunci împăratul m-a întrebat : „Ce neam e cu tine Jia Fan ?" I-am răspuns : „Mi-e rudă îndepărtată". Împăratul a surîs şi mi-a dat drumul. Nu-i oare nemaipomenit ?

— Ciudat ! au izbucnit cei de faţă. Cum de s-au petrecut două întîmplări în care să fie implicaţi cei din familia Jia ?

— N-ar fi nimic ciudat că s-au petrecut în acelaşi timp două nenorociri, a observat Jia Zheng ; cel mai neplăcut rămîne faptul că amîndouă se leagă de numele familiei Jia. Neamul nostru este vechi şi numeros, răspîndit în întreaga împărăţie. Chiar dacă voi avea noroc să scap de neplăceri, numai simplul motiv că împăratul a pomenit numele Jia, nu poate prevesti nimic bun.

— De ce vă temeţi ? Împăratul ştie prea bine să cearnă adevărul de minciună.

— Şi aşa mă gîndeam să renunţ la dregătorie, se dezvălui Jia Zheng, numai că nu-ndrăznesc să cer, fiindcă n-am nici un temei. Şi ce se va întîmpla atunci cu titlurile urmaşilor noştri ?

— La-nceput aţi avut funcţii departamentale, a remarcat Jia Yucun şi, din cîte ştiu, demnitarilor din capitală nu li se aduce vreo vină în activitatea lor.

— Chiar şi-aşa, a replicat Jia Zheng, eu am funcţionat de două ori în provincie fără prea mult noroc, ceea ce mi-a stricat reputaţia.

— Noi toţi invidiem calităţile dumneavoastră, au exclamat cei de faţă. Fratele dumneavoastră mai mare, de asemenea, trece drept un om de treabă. Numai că v-am sfătui să fiţi ceva mai necruţător cu nepoţii.

— Îmi petrec atît de puţin timp acasă, încît nu prea am cunoştinţă ce se întîmplă cu nepoţii mei, a răspuns Jia Zheng, şi, trebuie să recunosc, sînt destul de neliniştit din pricina asta. Bine măcar că aveţi bunătatea să vă îngrijoraţi de starea lor. S-ar putea să fi aflat despre vreo purtare necuviincioasă a celor din castelul Ningguo ?

— N-am auzit nimic deosebit, a venit răspunsul dregătorilor, dacă n-am pune la socoteală faptul că unii din demnitarii curţii nu-i prea au la inimă. Ar trebui să le porunciţi tinerilor să-şi vadă mai cu băgare de seamă de treburi.

Şi după ce au mai discutat un timp, şi-au făcut plecăciuni unii altora şi s-au despărţit.

Jia Zheng s-a întors acasă. Copiii şi nepoţii au ieşit cu toţii să-l întîmpine. În primul rînd a întrebat cum se simţea Jia Mu, ca după aceea să fie şi el întrebat de sănătate. Apoi Jia Zheng s-a îndreptat spre locuinţa sa întîlnindu-se în Salonul prosperităţii şi fericirii cu doamna Wang şi cu ceilalţi ai casei. Jia Zheng, după cuvenita plecăciune în faţa lui Jia Mu, a povestit prin cîte trecuse de cînd se despărţiseră. Jia Mu l-a întrebat de Tanchun, iar Jia Zheng i-a vorbit în legătură cu nunta ei.

— Am fost nevoit să plec la drum pe neaşteptate, aşa că n-am avut cum să mă văd cu ea. Dar toţi care-au venit la mine din partea familiei bărbatului ei, m-au încredinţat c-o duce binişor. Tatăl şi mama bărbatului ţi-au trimis plocoane. Mi-au transmis că iarna aceasta, sau primăvara care vine, se vor repezi pînă în capitală. Asta nu-i deloc rău ! Însă acum, cînd în ţinuturile dinspre mare se-ntîmplă atîtea nenorociri, mă tem că-şi vor amîna sosirea.

Jia Mu se supărase fiindcă Jia Zheng se-ntorsese acasă coborît în funcţie şi-o lăsase pe Tanchun singură, în locuri atît de îndepărtate ; dar cînd acesta i-a explicat că la slujbă toate erau în regulă, şi Tanchun o ducea bine, supărarea i s-a transformat în bucurie şi a zîmbit.

După aceea Jia Zheng s-a văzut cu fraţii săi mai mari şi cu celelalte rude, stabilind pentru ziua următoare ceremonia în templul străbunilor.

După ce Jia Zheng s-a înapoiat în iatacul său şi s-a văzut cu doamna Wang, au venit să-l salute Baoyu împreună cu Jia Lian.

Văzîndu-l pe Baoyu bine dispus, Jia Zheng s-a liniştit. El nu ştia că băiatul său îşi pierduse minţile şi, crezîndu-l refăcut, uită toate necazurile, mulţumindu-i lui Jia Mu pentru atenta ei strădanie. A încercat un simţămînt de mulţumire cînd a observat că Baochai se îmbrăca cu mai mult fast şi că Jia Lan făcuse progrese serioase la învăţătură. Singur Jia Huan rămăsese neschimbat, ceea ce umbri întrucîtva bucuria lui Jia Zheng.

Dar după oarecare timp, Jia Zheng întrebă dintr-o dată.

— Parcă mai lipseşte cineva din casa noastră ?

Doamna Wang şi-a dat numaidecît seama că se gîndea la Daiyu. Nu-i scrisese despre moartea fetei şi acum, cînd bărbatul ei era atît de fericit că se-ntorsese acasă, nevrînd să amintească de-o atît de tristă întîmplare, spuse că Daiyu era bolnavă.

Pe Baoyu, care auzise discuţia dintre tatăl şi mama sa, aceste vorbe l-au durut amar. Dar tatăl său abia se-ntorsese şi n-a vrut să-i tulbure bucuria, aşa că o ajută pe doamna Wang la pregătirile pentru sărbătorirea evenimentului aducînd băuturile împreună cu ceilalţi.

Feng Jie, cu toate că era soţia nepotului lui Jia Zheng şi conducea toate treburile gospodăriei, de data aceasta turnă şi ea vin în pocalul lui Jia Zheng, la fel cu Baochai şi ceilalţi. După ce toţi, potrivit rangului, i-au urat lui Jia Zheng bun venit acesta a zis :

— Acum puteţi să plecaţi !

El a mai anunţat că n-avea nevoie de slujitoare şi le-a poruncit să fie gata pentru ceremonia de jertfă de la templul străbunilor.

După aceea Jia Zheng a rămas cu doamna Wang, care i-a vorbit îndelung de treburile gospodăriei. La un moment dat Jia Zheng a pomenit numele lui Wang Ziteng. Doamna Wang şi-a simţit inima grea, dar şi-a înăbuşit durerea. Apoi Jia Zheng a adus vorba despre Xue Ban, la care doamna Wang a răspuns că el însuşi se făcea pe de-a-n-

tregul vinovat și că trebuia să dea seama de omor. Socotind clipa prielnică, îl înștiință de moartea lui Daiyu. Vestea l-a zguduit ; a suspinat din adînc și ochii i-au fost năpădiți de lacrimi. Nici doamna Wang nu și-a putut opri plînsul, dar în cele din urmă s-a stăpînit și a continuat să-i povestească bărbatului ei tot felul de lucruri mai puțin triste.

Curînd și-a luat rămas bun de la el și a plecat să se culce.

Ziua următoare, Jia Zheng, însoțit de fii și nepoți, s-a îndreptat spre templul strămoșilor, să săvîrșească ceremonia după datină. După ce slujba s-a terminat, a mers către foișorul de lîngă templu, i-a chemat pe Jia Zhen și Jia Lian, cercetîndu-i de cele întîmplate în absența sa. Jia Zhen i-a povestit doar ce-a crezut că merita să fie luat în seamă.

— N-o să te bat la cap pentru fiecare fleac, a zis Jia Zheng, dar dacă voi rămîne acasă și voi afla că nu e ceva în regulă, nu va fi bine ! Nu mai ești un țînc, și-i cazul să vezi singur de copii și să-i îndrumi. Și Jia Lian trebuie s-asculte de tine. Nu te gîndi c-am să mă joc ! Spun așa, fiindcă mi-au venit la ureche vorbe neplăcute. Trebuie să fiți cu ochii în patru la ce faceți !

— Am înțeles ! a bolborosit Jia Zhen înroșindu-se și nevoind să-l contrazică.

Jia Zheng s-a întors la castelul Rongguo și, după ce toți i-au urat bun venit, a intrat în odaia sa, unde l-au întîmpinat slujitorii. Dar acest fapt nu merită prea multă atenție.

Cînd Jia Zheng s-a interesat de Daiyu și doamna Wang i-a spus că este bolnavă, Baoyu s-a tulburat, iar cînd tatăl său i-a îngăduit să plece, l-a podidit plînsul. Ajungînd acasă a rămas pe un scaun în vestibul, nevoind să ia parte la discuția dintre Baochai și Xiren, care se auzea dinăuntru, și s-a lăsat copleșit de o tristă undă de vis. Baochai, cînd l-a observat, a crezut că se temea ca nu cumva tatăl său să se intereseze de ceea ce învățase. Porunci lui Xiren să-i aducă ceaiul, apoi să-l liniștească.

Văzînd că soția sa nu bănuia adevărata pricină a tristeții, Baoyu a zis :

— Culcă-te mai devreme ! Eu vreau să rămîn singur și să-mi adun gîndurile ! Memoria m-a cam lăsat, am uitat

aproape tot şi dacă tata observă, se va mîhni. Du-te la culcare şi las-o doar pe Xiren să rămînă cu mine.

Baochai nu s-a împotrivit.

Baoyu a ieşit din casă şi i-a şoptit lui Xiren :

— Te rog, cheam-o pe Zi Juan, vreau s-o întreb ceva. Ori de cîte ori mă vede, se supără. Vezi, încearcă s-o aduci !

— Ai spus că vrei să fii singur să-ţi aduni gîndurile şi m-am bucurat. Ce-ţi trăzneşte acum prin minte ? Dacă vrei s-o întrebi ceva pe Zi Juan, nu poţi s-o faci şi mîine ?

— În seara asta am timp, mîine s-ar putea ca tata să-mi ceară cine ştie ce şi n-o să izbutesc să-mi fac vreme, a zis Baoyu. Bună surioară, cheam-o, te rog !

— Nu vine, dacă n-o cheamă Baochai.

— De aceea te şi rog să-i explici !

— Ce să-i explic ?

— Oare nu ştii ce-i în sufletul ei şi-ntr-al meu ? a spus Baoyu. Doar domnişoara Lin Daiyu... Spune-i că nu sînt un om de nimic. Am fost silit să fac asta !

A privit înspre uşă, arătînd cu mîna într-acolo.

— N-am vrut cu nici un chip, e treaba bunicii şi a celorlalţi. Ea a distrus-o pe surioara Daiyu. Înainte de a muri trebuia să mă chemi, i-aş fi spus totul. Şi n-ar fi plecat de pe lume supărată pe mine. Doar ai auzit de la Tanchun şi de la celelalte că surioara Lin înainte de moarte a vorbit despre mine cum nu meritam. Spune tu : oare sînt eu un om fără suflet ? Qing Wen n-a fost decît o simplă fată de castel şi nu cine ştie ce credincioasă, dar cînd a murit, îţi spun drept, i-am adus jertfă şi chiar i-am compus un epitaf. Domnişoara Lin a văzut toate astea, cu ochii ei. Acum ea nu mai e, oare nu pot să-i cinstesc amintirea ? Nici pînă acum n-am adus jertfe pentru sufletul ei ! Oare nu se va plînge de mine, cînd mă va vedea atît de nepăsător ?

— Cine te opreşte ? s-a mirat Xiren. Vrei să-i aduci jertfă, adu-i !

— În clipa cînd m-am simţit mai în stare, am vrut să-i compun un epitaf, dar nu pricep cum de mi s-au risipit toate puterile. Dacă ofranda ar fi hărăzită altcuiva, epitaful ar putea fi compus oricum, dar pentru ea, totul trebuie făcut cum se cuvine. De aceea şi vreau s-o întreb pe Zi Juan despre stăpîna sa, fiindcă o cunoştea mai bine decît oricine. Dacă nu m-aş fi îmbolnăvit, mi-aş mai fi

putut aminti cîte ceva, dar după boală mi-am pierdut memoria de tot. Iar tu ai spus tot timpul că surioara Lin se va înzdrăveni. Cum de-a murit așa de neașteptat ? Ce-a vorbit, cînd s-a simțit mai în puteri și eu nu m-am dus s-o văd ? Și de ce Baochai nu mi-a dat lucrușoarele pe care reușisem să le-aduc pe ascuns de la surioara Lin ?

— Baochai s-a temut ca nu cumva să te piardă supărarea, a răspuns Xiren. Care alta ar fi putut să fie pricina ?

— Nu cred, a exclamat Baoyu. Dacă domnișoara Lin Daiyu și-a adus aminte de mine, atunci de ce înainte de moarte și-a ars caietul cu poezii și nu mi l-a lăsat mie ca amintire ? Apoi, cînd a murit s-a auzit muzică venită din cer. Nu-nseamnă oare că a devenit zeiță și s-a dus în mijlocul nemuritorilor ? Am văzut sicriul ei, dar nu pot să cred că ea stătea întinsă acolo înăuntru.

— Din nou vorbești fără rost ! i-a răspuns Xiren. Dacă omul nu moare, cum să-l așezi în sicriu și să-l declari mort ?

— Ce știi tu ? a suspinat Baoyu. Toți cei ce devin nemuritori, sau merg în cer cu învelișul trupului lor cu tot, sau îl lasă pe pămînt și zboară doar cu sufletul... Dragă soră, cheam-o pe Zi Juan !

— Ascultă-mă pe mine, a răspuns Xiren. Ar fi bine să vină Zi Juan, dar dacă nu vrea, zadarnic e tot ce-i spun. Și chiar de vine, numai cînd te-o vedea, nici nu va deschide gura. Lasă mai bine pe mîine ; voi încerca să vorbesc cu Zi Juan și s-ar putea să scot cîte ceva de la ea. Îți voi spune totul de-a fir a păr !

— Desigur, ai și tu dreptate, a fost de părere Baoyu. Dar nu-ți poți închipui ce se petrece în sufletul meu și cît sînt de nelinștit.

Dinăuntru a ieșit She Yue.

— Stăpîna a doua mi-a poruncit să transmit stăpînului al doilea că a bătut straja a patra și-i timpul să se culce, a spus ea.

Sora Xiren s-a lăsat furată de vorbă și a uitat cît e de tîrziu.

— Într-adevăr, e timpul să ne culcăm ! a zis Xiren. Avem mîine destulă vreme să tot vorbim.

Baoyu șopti lui Xiren.

— Vezi, nu uita !

— Țin eu minte, a zîmbit Xiren.

— Iar vreţi să ne duceţi de nas ! a rîs She Yue. De ce nu i-aţi spus deschis stăpînei că vreţi să dormiţi împreună ? Atunci aţi putea sta la poveşti noaptea întreagă şi nu v-ar mai ţine nimeni din scurt.

— La ce bun ? a dat din mînă Baoyu.

— Ce-ndrugi, secătură ? s-a supărat Xiren ameninţînd-o pe She Yue. Am să-ţi rup eu gura ; şi întorcîndu-se către Baoyu a adăugat : Vezi, tu porţi întreaga vină ! A trebuit să treacă atîta timp !

Ea l-a petrecut pe Baoyu spre dormitor şi s-a dus să se culce. În noaptea aceea Baoyu n-a închis ochii. Au dat zorile şi el tot nu dormea.

Dar să ne apropiem mai mult de Baoyu.

Odată, Baoyu se simţea plin de mîhnire şi pe cînd ieşea din casa lui Jia Mu, a văzut că Xiren alerga după el.

— N-am nimic, a răspuns el îngrijorării fetei, în afară de faptul că-mi este sufletul tare nelinştit. Dar fiindcă toţi beau şi se veselesc, să ne plimbăm pînă la locuinţa soţiei lui Jia Zhen.

— La cine să mergem, doar soţia domnului Jia Zhen este aici, s-a mirat Xiren.

— N-am nevoie de nimeni, a spus Baoyu. Mergem pur şi simplu să vedem casa în care locuieşte.

Şi au pornit.

Cînd au ajuns, Baoyu a observat că portiţa care da în grădină era întredeschisă. N-avea de gînd să intre, dar s-a îndreptat într-acolo, văzînd că două îngrijitoare stăteau de vorbă.

— Se poate trece pe aici ? le-a-ntrebat Baoyu.

— Nu, portiţa stă tot timpul zăvorîtă, a răspuns una din femei. Am deschis-o doar astăzi, fiindcă ni s-a poruncit să pregătim din grădina noastră tot felul de fructe coapte. Aşteptăm să ni le culeagă şi-apoi o zăvorîm la loc.

Baoyu s-a apropiat de portiţă şi tocmai voia să pătrundă în grădină, cînd Xiren l-a reţinut :

— Nu se poate ! În grădină sălăşluiesc forţe necurate şi nimeni nu mai trece pe-aici.

— Nu mă sperie pe mine arătările ! a zis Baoyu curajos, fiindcă băuse ceva.

Xiren a vrut iar să-l oprească, dar s-au apropiat femeile spunînd :

— Acum în grădină este linişte. De cînd călugării daoişti au alungat duhurile rele, mergem chiar şi singure să adunăm flori şi să culegem fructe. Dacă stăpînul doreşte să se plimbe, noi îl însoţim. Cu atîţia oameni, cum să-i mai fie frică ?

Baoyu s-a bucurat nespus, iar Xiren, neavînd cum să se opună, a fost nevoită să-l urmeze.

Grădina era pustie. Florile şi copacii se veştejiseră şi se uscaseră, culorile foişoarelor şi pavilioanelor se jupuiseră. Numai tufişurile de bambus, care se zăreau de departe, mai stăruiau din abundenţă.

„De cînd m-am îmbolnăvit şi bunica m-a luat la ea, s-a gîndit Baoyu, au trecut cîteva luni şi nu m-au lăsat măcar o singură dată să m-abat pe-aici. S-a pustiit grădina !"

— Fii atentă, ce-a-nverzit bambusul ! a zis el către Xiren. Parcă-ar creşte lîngă Pavilionul Rîului Xiaoxiang ?

— N-ai mai fost de mult aici şi-ai uitat unde te afli, s-a auzit vocea lui Xiren.

— Tot vorbind n-am băgat de seamă că am ajuns în Grădina rozelor fermecătoare !

Ea a întors capul şi, arătînd cu degetul în partea opusă, a adăugat :

— Uite, acolo este Pavilionul Rîului Xiaoxiang !

— Într-adevăr ! a exclamat Baoyu, privind în acea direcţie. Să mergem pînă acolo ! Ne-ntoarcem numaidecît !

— E tîrziu ! Trebuie să pornim spre casă. Stăpîna bătrînă ne aşteaptă la cină.

Baoyu nu i-a răspuns, s-a răsucit tăcut şi a păşit înainte.

O, cititorule, îţi închipui oare că în timp de un an, cît se scursese de cînd Baoyu nu mai călcase în Grădina rozelor fermecătoare, uitase pe unde se afla cărarea ? Bineînţeles că nu uitase ! Numai Xiren voia să-i abată atenţia, temîndu-se că văzînd Pavilionul Rîului Xiaoxiang avea să-şi amintească din nou de Daiyu şi se va tulbura. Cînd Baoyu s-a îndreptat înspre pavilion, Xiren s-a-nspăimîntat, ca nu cumva duhurile să pună din nou stăpînire pe el şi a încercat pentru a doua oară să-l abată din drum, spunîndu-i că depăşiseră pavilionul. Oare îşi ima-

gina ea că sufletul lui Baoyu şi toate gîndurile lui se-ndreptau către Pavilionul Rîului Xiaoxiang ?

Baoyu mergea înainte şi Xiren alerga în urma lui. Deodată s-a oprit, ca şi cînd ar fi ascultat ceva.

— Ce este ? l-a întrebat Xiren.

— Locuieşte cineva în Pavilionul Rîului Xiaoxiang ? a întrebat-o la rîndul său Baoyu.

— După cîte ştiu, nimeni !

— Aud limpede cum plînge cineva acolo, iar tu-mi spui că nu mai stă nimeni.

— Ţi se pare. De cîte ori veneai aici, o auzeai plîngînd pe domnişoara Lin Daiyu şi ţi-a rămas pînă acum în urechi plînsul ei.

Baoyu şi-a ascuţit din nou auzul, nevoind să creadă.

— Stăpîne, să plecăm mai degrabă de aici, că s-a făcut tîrziu, s-au auzit vocile femeilor. În alte locuri se mai poate umbla, dar aici n-avem curajul, fiindcă poteca-i întunecată şi dosnică şi, pe deasupra, mai merge zvonul că după moartea domnişoarei Lin Daiyu, mereu se aud plînsete din pavilion, şi oamenilor le este teamă să se-arate.

Xiren şi Baoyu s-au cutremurat.

— Cred şi eu ! a zis Baoyu, şi ochii i s-au umezit. Surioară Lin, surioară Lin, n-am vrut cu nici un chip să-ţi port nenoroc ! a ţipat el deznădăjduit. Nu mă duşmăni, aceasta a fost voia părinţilor mei.

Se tulburase de-a binelea şi de atîta plîns i se tăiase răsuflarea. Xiren se pierduse, nu mai ştia ce să facă, dar în clipa aceea a zărit-o pe Qiu Wen care alerga spre ei, însoţită de cîţiva oameni.

— Sînteţi isteţe ! Cum de-aţi cutezat să-l aduceţi aici ? Stăpîna bătrînă şi doamna Wang sînt îngrijorate şi-au trimis să-l caute pe Baoyu. De-abia la portiţă ni s-a spus că aţi intrat în grădină. Cînd au aflat de asta, Jia Mu şi doamna Wang aproape că şi-au ieşit din minţi de spaimă, m-au ocărît şi mi-au poruncit să iau oameni şi s-o apuc pe urmele voastre ! Haideţi mai iute şi liniştiţi-le !

Baoyu n-a auzit nici un cuvînt, plînsul îl înecase, dar Xiren şi Qiu Wen l-au luat de braţ şi l-au tîrît spre ieşire.

Ştergîndu-şi ochii în mers, ele s-au străduit să-i arate că absenţa sa o mînia pe Jia Mu.

Nevăzînd vreo scăpare, Baoyu le-a urmat supus.

Ştiind-o pe Jia Mu cum se nelinişte din pricina nepotului ei, Xiren l-a adus pe Baoyu direct acolo.

— Xiren ! a răcnit Jia Mu. Te-am crezut deşteaptă şi ţi l-am dat în grijă ! De ce l-ai dus în grădină ? De-abia-şi mai venise în puteri ! Dac-o să-l apuce din nou ?

Xiren stătea tăcută şi cu capul plecat, neîndrăznind să răspundă. Baochai, văzîndu-l cît e de schimbat, se înfioră.

Ca s-o apere pe Xiren, Baoyu a spus :

— Ziua-n amiaza mare să-mi fie frică ? N-am fost de mult în grădină, iar astăzi am băut ceva şi am avut poftă să mă plimb pe-acolo. Nu s-a întîmplat nimic cu mine.

Feng Jie nu uitase încă ce spaimă trăise nu demult în grădină şi, numai la amintirea acelui fapt, s-a îngrozit.

— Ce viteaz este frăţiorul Baoyu ! atîta doar a putut să îngaime Feng Jie.

— Nu-i vorba de curaj, ci de-o pornire lăuntrică, a fost de părere Xiangyun. Numai că nu înţeleg ce-a vrut să caute, duhul Lotusului, ori vreo altă zeitate ?

Baoyu n-a răspuns. De spaimă, doamna Wang tăcea tot timpul.

— Nu ţi-a fost teamă ? l-a întrebat Jia Mu. Deocamdată să nu mai vorbim despre asta, dar, te rog, dacă ţi se mai năzare să te plimbi prin grădină, ia cu tine mai mulţi oameni. Dacă n-ai fi stîrnit atîta zăpăceală, de mult s-ar fi dus toţi la culcare...

Bine, duceţi-vă şi veniţi mîine iar ; vom mai petrece o zi ! Dar să nu se mai întîmple aşa ceva !

Toţi şi-au luat rămas bun de la Jia Mu. Mătuşa Xue s-a dus să-nnopteze la doamna Wang, Shi Xiangyun a rămas la Jia Mu, Yingchun a plecat cu Xiren. În ceea ce-i priveşte pe ceilalţi, toţi s-au împrăştiat în diferite iatacuri, şi despre ei nu vom mai pomeni.

Singur Baoyu s-a întors la el foarte abătut.

Baochai a simţit prea bine că era mîhnit, dar nu s-a arătat îngrijorată, de teamă ca Baoyu să nu se-mbolnăvească din nou. Ea a intrat în iatac, a chemat-o pe Xiren şi a-ntrebat-o amănunţit tot ce s-a întîmplat.

Cine vrea să ştie ce anume i-a răspuns Xiren, să citească mai departe.

CAPITOLUL

32

În care se povestește cum Baoyu și-a îndreptat privirea asupra unei făpturi, pe nume Wu Er, și cum Yingchun, sfîrșindu-și viața pămînteană, a trecut în lumea de dincolo

MIAO YU

AŞADAR, Baochai a rugat-o pe Xiren să-i spună tot ce se întîmplase în grădină. Îi era teamă ca Baoyu să nu se tulbure iar şi de aceea a adus cu iscusinţă vorba despre ultimele clipe de viaţă ale lui Daiyu.

— Fiecare trăieşte simţăminte şi este cuprins de dorinţe, dar după moarte dispar, a zis cu glas tare Baochai, şi nu s-a mai auzit ca murind, omul să rămînă aşa cum a fost în viaţă. Despre ce gîndesc oamenii, cei morţi n-au cum să ştie. Cît despre domnişoara Lin Daiyu, se spune că ar fi ajuns în rîndul nemuritorilor ; oare ar dori să revină pe pămînt cînd ştie ce făpturi murdare sînt oamenii ? Mulţi se gîndesc la ea neliniştindu-i duhul ; astfel el apare pe pămînt şi sperie oamenii.

Baochai, deşi se adresa lui Xiren, vorbea dinadins cu glas tare, ca s-o audă Baoyu.

Xiren a priceput şi i-a răspuns la fel :

— Bineînţeles ! Dacă duhul domnişoarei Lin ar sălăşlui în grădină, măcar o dată ni s-ar arăta în vis. Doar am fost prietene.

Baoyu se afla în vestibul şi, auzindu-le, s-a gîndit : „Într-adevăr, e ciudat ! De mai multe ori pe zi mi-amintesc de ea, dar n-am visat-o niciodată. Poate acum locuieşte în ceruri şi gîndindu-se că sînt un netrebnic, nu mi se arată în somn... Am să dorm astă seară în verandă, poate va veni totuşi, ştiind cît m-a tulburat plimbarea de azi în grădină. Va trebui s-o întreb unde e acum şi să-i aduc zi de zi ofrande. Iar dacă într-adevăr s-a înstrăinat cu totul de mine şi nu-mi va apărea în vis, atunci voi înceta s-o mai cuprind în gîndurile mele !"

Luînd această hotărîre, Baoyu a spus :

— În seara asta voi dormi în cerdac, așa că doresc să fiu lăsat în pace !

Baochai nu s-a-mpotrivit.

— Faci cum vrei, dar vezi culcă-te și nu te mai zbuciuma fără rost ! Nu uita că mamă-ta, azi, cînd a auzit că te-ai dus în grădină, a fost atît de tulburată, încît și-a pierdut darul vorbirii. Dacă nu-ți cruți sănătatea și află bunica, din nou va spune că n-am avut grijă de tine.

— De ce mă dojenești ? a răspuns Baoyu ! Bine ! Nu voi rămîne prea mult. Nu mă aștepta, ești obosită !

Părînd să nu pună la îndoială spusele lui, Baochai a zis într-adins :

— Așa e, am să mă culc. Domnișoara Xiren să-ți poarte de grijă.

Baoyu a fost încredințat că jocul îi reușise.

A așteptat un timp, apoi a poruncit lui Xiren și She Yue, să-i facă patul și să vadă dacă soția sa adormise. Baochai n-a închis ochii toată noaptea.

Crezînd că Baochai adormise, Baoyu i-a spus lui Xiren :

— Poți să pleci, nu mă simt de loc neliniștit. Dacă te îndoiești, stai pînă mă culc ; dar vreau să nu fiu deranjat.

Xiren i-a pregătit așternutul, i-a așezat ceaiul la îndemînă și a dispărut, închizînd ușa după ea. Ca să dea impresia că doarme, s-a trîntit în pat, atentă să alerge degrabă afară în caz de nevoie. Abia a plecat Xiren că Baoyu le-a și gonit pe cele două femei, care stăteau de veghe lîngă patul lui. S-a ridicat în capul oaselor să se roage, după care s-a culcat.

La început nu se lipea somnul de el, dar cu timpul s-a liniștit și-a ațipit pe neștiute. A dormit adînc toată noaptea, s-a trezit numai în zori, și-a frecat ochii, și cu amărăciune și-a dat seama că nu visase nimic.

— Într-adevăr ! a zis el cu voce tare.

Departe, departe pe cine știe ce drum
Un an s-a dus de cînd ochii-ai închis ;
Dar duhul tău nicidecum
Nu vrea să mi se-arate în vis.

Baochai, care veghease tot timpul, auzindu-l, nu s-a putut stăpîni.

— Ești foarte neatent în versurile tale. Dacă surioara Lin ar fi trăit, poate s-ar fi supărat pe tine !

Baoyu s-a simțit stînjenit că fusese auzit de soția sa. A trecut la ea în odaie, încercînd să se justifice :

— La drept vorbind, aseară am vrut să vin la tine, dar fără să-mi dau seama, m-a furat somnul.

— Că ai vrut, ori n-ai vrut, nu-mi pasă ! a dat din umeri Baochai.

Xiren, care la rîndu-i nu dormise toată noaptea, s-a ridicat numaidecît să le toarne ceaiul.

După aceea a venit o fată de la Jia Mu.

— Stăpînul Baoyu a dormit bine ? s-a interesat ea. Bunica o roagă pe doamna lui să se-mbrace și să meargă pînă la ea.

— Spune-i stăpînei tale că Baoyu a dormit minunat și că soția lui va veni îndată, a răspuns Xiren.

Baochai s-a grăbit să se spele și să se pieptene și, însoțită de Ying Er și Xiren s-a îndreptat către Jia Mu. Săvîrșind ceremonia de salut, ea le-a vizitat pe stăpîne, începînd cu doamna Wang și terminînd cu Feng Jie, apoi s-a-napoiat la Jia Mu, unde a găsit-o pe mamă-sa. Au întrebat-o cum s-a simțit Baoyu seara trecută.

— Foarte bine, a răspuns Baochai. Îndată ce am ajuns acasă s-a și pregătit de culcare.

Toți s-au liniștit și au continuat să discute lucruri fără importanță.

Baoyu se gîndea neîncetat că Lin Daiyu nu i s-a arătat în vis, fie din pricină că devenise zeiță și nu voia să-l mai întîlnească, fie că fusese el prea nerăbdător.

După un timp i-a spus lui Baochai :

— Aseară am adormit fără să vreau în cerdac și m-am simțit cu mult mai bine decît în dormitor. M-am trezit dimineață proaspăt și vioi. Aș mai dormi bucuros vreo noapte-două, dar mi-e teamă că nu mă lași !

Baochai, știind că s-ar fi opus în zadar, și-a zis că era mai bine să-i facă pe voie, cu-atît mai mult, cu cît în ajun dormise într-adevăr liniștit.

— Fă ce vrei, a spus ea. Dormi unde-ți place, de ce te-am opri noi ? Numai, vezi, lasă gîndurile, ca nu cumva să-ți atragi din nou răul asupra ta.

— Ce gînduri ? a rîs Baoyu.

— După mine, stăpîne, ar fi mai bine să dormi în odaie, s-a amestecat în vorbă Xiren. În cerdac poți să răcești.

Nici n-a reuşit Baoyu să răspundă că Xiren, înţelegînd privirea lui Baochai, adăugă :

— Dar la urma urmei, poţi să dormi unde pofteşti, totuşi trebuie să fie cineva lîngă tine, dacă vei dori ceai, ori apă.

— De ce n-ai fi tu aceea ? a zis Baoyu zîmbind.

Obrajii fetei s-au acoperit de un roşu aprins şi n-a mai spus nimic.

Baochai a sărit în apărarea ei :

— Ea s-a obişnuit cu mine şi i-am poruncit să fie nelipsită din iatacul meu. Poţi s-o iei pe She Yue, ori pe Wu Er. În afară de asta, Xiren e ostenită şi trebuie să se odihnească.

Baoyu a zîmbit doar şi a ieşit. Baochai le-a trimis pe She Yue şi Wu Er să-i aranjeze patul lui Boayu în cerdac.

— Dacă se trezeşte şi vrea ceai ori apă, vedeţii fiţi atente !

Slujitoarele au ieşit. În verandă au dat de Baoyu, care stătea în pat cu ochii închişi şi cu mîinile împreunate asemeni călugărilor. Fetele s-au uitat mirate la el şi-au izbucnit în rîs. La fel, lui Xiren, văzînd acest tablou, i-a venit să zîmbească, dar s-a abţinut şi i-a şoptit :

— Ai spus că vrei să dormi !

— Numai o clipă doar, apoi mă culc ! a răspuns Baoyu.

— Din pricina ta, azi noapte, soţia ta n-a închis ochii. Vrei să nu doarmă nici în noaptea asta ?

Înţelegînd că nimeni n-avea să se culce pînă cînd nu va adormi el, Baoyu a-nceput să se dezbrace. Xiren a mai dat cîteva îndrumări lui She Yue, după care a ieşit.

Între timp, She Yue şi Wu Er au făcut patul lui Baoyu, apoi au plecat şi ele să se culce. Dar el, neliniştit, nu putea să adoarmă. Îşi amintise cum odată, pe cînd Xiren era plecată, l-au slujit Qing Wen şi She Yue, apoi She Yue ieşise în curte, iar Qing Wen, vrînd s-o sperie, a pornit după ea dezbrăcată, a răcit, s-a îmbolnăvit şi din asta i s-a tras moartea. Gîndul acesta i-a trezit amintiri despre Qing Wen. Feng Jie spusese cîndva că Wu Er ar fi umbra lui Qing Wen, aşa că toată atenţia sa pentru Qing Wen trecu asupra lui Wu Er. Prefăcîndu-se că doarme, a început s-o cerceteze amănunţit cu privirea şi Wu Er i s-a părut aidoma celeilalte. O adîncă tristeţe i-a cuprins inima.

În odaie se făcuse liniște. Neștiind dacă She Yue adormise sau nu, dinadins a strigat-o de vreo două ori.

Dar nu i s-a răspuns.

— Ce doriți, stăpîne ? a întrebat Wu Er.

— Puțin ceai, a spus Baoyu.

Văzînd că She Yue adormise, Wu Er s-a ridicat, a curățat mucul lumînării, a turnat o ceașcă de ceai și i-a întins-o. Se grăbise, abia își aruncase pe eo o bluziță de culoarea piersicii, iar părul îi era ciufulit. Boayu rămase o clipă în credința că de el se apropiase Qing Wen și-atunci și-a reamintit de vorbele ei :

„Dacă-aș fi știut mai de mult lucrul acesta, aș fi făcut ce se cuvine."

Uitase de ceai și privea gînditor fata.

Trebuie să vă spun că după ce plecase Fan Guan din castelul Rongguo, Wu Er n-a ținut morțiș să treacă în slujba lui Baoyu. Dar cînd Feng Jie a hotărît astfel, i s-a aprins dorința de a veni aici. Văzînd însă cît de pretențioase și serioase erau Boachai și Xiren, în suflet i s-a furișat teama. Observase că Baoyu devenise un om ciudat și nu mai era cel care fusese înainte ; afară de aceasta, aflase că doamna Wang izgonise fetele, care-ndrăzniseră să se amuze și să se hîrjonească cu Baoyu. Toate acestea au făcut-o pe Wu Er să lase baltă gîndurile ei de fetișcană. Dar în noaptea aceea stăpînul a luat-o drept Qing Wen și a început să-i dea semne de atenție deosebită. Wu Er s-a tulburat și obrajii i s-au acoperit de roșeață. Neîndrăznind să vorbească cu glas tare, a șoptit :

— Bea ceaiul, stăpîne !

Baoyu i-a luat ceașca din mînă și a întrebat-o dintr-o dată, zîmbind :

— Te înțelegeai bine cu surioara Qing Wen ?

— Toate slujim, a răspuns bănuitoare Wu Er, de ce nu ne-am fi avut bine ? !

— Nu erai tu acolo cînd am vizitat-o eu în timpul bolii ? a întrebat din nou Baoyu.

Wu Er a încuviințat ușor și a zîmbit.

— Ai auzit ce-a spus atunci ? a-ntrebat mai departe Baoyu.

Wu Er a clătinat din cap :

— Nu !

Neputîndu-se stăpîni, Baoyu a prins-o pe Wu Er de mînă. Fata a roșit și inima a prins să-i bată puternic.

— Stăpîne ! a zis ea încet, dacă ai ceva de spus, spune, numai dă-mi drumul.

— Ea a zis, a continuat Baoyu, lăsîndu-i mîna : „Dacă-aş fi ştiut mai de mult lucrul acesta, aş fi făcut ce se cuvine". Cum de n-ai auzit ?

Wu Er a priceput ce dorea de la ea Baoyu, dar, nelăsînd să se vadă, a murmurat :

— A fost o neobrăzată. Oare o fată poate să spună aşa ceva ?

— Şi tu eşti dascăl de morală ? s-a mirat Baoyu. Ţi-am spus acestea fiindcă semeni cu Qing Wen, iar tu vrei să umbreşti amintirea fetei nevinovate.

Wu Er, nemaiînţelegîndu-l, rămase nedumerită.

— Stăpîne, s-a făcut tîrziu, culcă-te mai repede să nu răceşti. Ai uitat cumva ce ţi-au poruncit stăpîna şi Xiren ?

— Nu mi-e frig, a răspuns Baoyu, dar numaidecît a observat că fata era fără halat şi, temîndu-se să nu răcească şi ea, ca Qing Wen, a-ntrebat : De ce nu ţi-ai luat halatul ?

— N-am avut răgaz să mă-mbrac. Dacă aş fi ştiut că vorba noastră avea să se lungească atîta, bineînţeles că mi l-aş fi pus.

Baoyu a luat halatul alb de mătase, cu care era acoperit şi l-a întins fetei.

— Mi-e cald, stăpîne, păstrează-l ! a spus Wu Er. Dacă mi-ar fi frig, l-aş îmbrăca pe al meu.

Ea s-a dus spre patul ei, a luat halatul şi l-a aruncat pe umeri. Uitîndu-se la She Yue şi văzînd că dormea dusă, s-a apropiat de Baoyu şi l-a întrebat şoptit :

— Stăpîne, doar nu ai de gînd să veghezi toată noaptea ?

— Să-ţi spun drept : pot eu oare să nu veghez ? Vreau să mă întîlnesc cu zeiţa.

— Cu care zeiţă ? a-ntrebat Wu Er mirată.

— Este o poveste lungă, a răspuns Baoyu. Şezi şi-am să-ţi spun !

— Cum să stau, dacă eşti culcat, a rîs roşindu-se Wu Er.

— Şi ce-i cu asta ? a răspuns Baoyu. Mi-amintesc cum odată Qing Wen s-a jucat cu She Yue şi îngheţase, aşa c-am luat-o cu mine sub plapumă. De ce te-ncăpăţînezi şi iei înfăţişarea asta ?

Wu Er credea că Baoyu vrea pur şi simplu să glumească, aşa că nici să plece nu îndrăznea şi nici să se culce lîngă Baoyu nu-i venea la îndemînă.

— Nu vorbi astfel, a zis ea, astupîndu-şi gura cu palma ca să nu pufnească în rîs. S-ar putea să ne audă cineva. Nu degeaba se spune că îţi place să-ţi petreci timpul cu fetele ! Ţi-ai îndepărtat soţia şi pe Xiren, femei care sînt de-a dreptul nişte sfinte, şi nu ai altă grijă decît cum să faci să te mai zbengui cu cineva. Am să-i spun stăpînei !

În clipa aceea s-a auzit un zgomot şi amîndoi s-au înspăimîntat. Dinăuntru Baochai tuşea. Baoyu a amuţit, iar Wu Er a stins încetişor lampa şi s-a vîrît în aşternut.

Ce-i drept, Baochai şi Xiren, după ce făcuseră în ajun o noapte albă şi după treburile de peste zi, adormiseră acum adînc şi nu auziră discuţia lui Baoyu cu Wu Er. Zgomotul din curte îi speriase şi au rămas tăcuţi, dar s-a aşternut ca şi pînă atunci liniştea. Lungit în pat, Baoyu era chinuit de îndoieli : „Poate c-a venit surioara Lin şi ne-a surprins şi atunci şi-a pus în gînd să ne sperie ? !..."

S-a întors de pe-o parte pe cealaltă şi n-a fost chip să aţipească. De-abia pe la cea de a cincea strajă l-a cuprins somnul.

Între timp Wu Er, înfricoşată, ca nu cumva Baochai să fi auzit ce vorbiseră, n-a putut să închidă ochii toată noaptea. S-a sculat dis de dimineaţă, cînd Baoyu încă mai dormea şi a dereticat binişor prin odaie.

— Te-ai trezit cu noaptea-n cap ? a întrebat-o mirată She Yue, sau n-ai închis ochii defel ?

Wu Er gîndea că She Yue ştie totul şi voia s-o necăjească, de aceea n-a răspuns nimic. Curînd s-au trezit şi Baochai cu Xiren. Au deschis fereastra şi văzîndu-l pe Baoyu dormind şi-au zis în sinea lor : cum de-o fi dormit acolo atît de bine, două nopţi la rînd ?

În sfîrşit, s-a sculat şi Baoyu. Văzîndu-le pe toate în picioare, Baoyu s-a ridicat numaidecît, şi-a şters ochii, apoi şi-a adus aminte că nici în noaptea aceea nu-i apăruse în vis. „Se vede treaba că nemuritorii şi oamenii de rînd au drumuri diferite", a constatat el.

Coborînd uşor din pat şi-a reamintit că Wu Er le numise pe Baochai şi Xiren sfinte ; recunoscu că fata avea dreptate şi îşi aţinti privirea asupra lui Baochai.

Baochai credea că îi revenise în minte imaginea lui Daiyu, dar nici cu gîndul nu gîndea că tulburarea i se

datora chiar ei, și că Daiyu nu-i apăruse în vis. Nu se simțea la largul ei sub privirile bărbatului și l-a întrebat :

— Ei, ți-a apărut zeița ?

— Ce vrei să spui ? a zîmbit Baoyu, bănuind că Baochai auzise discuția lui cu Wu Er.

Se simțea stingherită, dar aștepta tăcută să vadă ce va face Baoyu.

— Nu cumva l-ai auzit pe stăpîn vorbind în somn cu cineva ? a continuat Baochai, adresîndu-se lui Wu Er.

Baoyu a ieșit numaidecît, iar Wu Er a îngăimat înspăimîntată :

— Pînă pe la miezul nopții parcă a spus ceva, dar n-am deslușit ce anume. N-am înțeles decît cuvintele „dacă-aș fi știut mai de mult lucrul acesta" și „aș fi făcut ce se cuvine", sau cam așa ceva. M-am trezit și l-am îndemnat să se culce. Apoi am adormit și eu și n-am mai auzit nimic.

„Fără-ndoială că e vorba tot de Daiyu, a înclinat capul încredințată Baochai. Dacă-am să-i mai îngădui să doarmă în cerdac, s-ar putea să-și atragă din nou asupră-și nenorocirea. Așadar, iubirea față de verișoară este tot secretul bolii lui. Trebuie să caut să-i abat gîndurile ca nu cumva să se îmbolnăvească iar."

Și s-a cutremurat toată, dar nevoind să-și dea pe față sentimentele, a intrat în iatac.

Jia Mu se distrase două zile la rînd, mîncase cam fără măsură și-n seara aceea nu se simțea-n apele ei.

Yuan Yang și celelalte slujitoare aveau de gînd să-l înștiințeze pe Jia Zheng, dar Jia Mu nu le-a îngăduit.

— Am mîncat prea mult, a zis ea. Nu trebuie să faceți zarvă. Dacă am să flămînzesc, totul va trece !

Yuan Yang s-a văzut nevoită să tacă.

Întorcîndu-se seara acasă și văzînd-o pe Baochai, care fusese la Jia Mu și doamna Wang, Baoyu și-a amintit de cele întîmplate dimineața și, fără să vrea, a roșit. Baochai a priceput că se simțea stînjenit și, știindu-l ușuratic din fire, a hotărît să-l lase, ca să-și potolească dorințele.

— Și astăzi vei dormi tot în cerdac ? s-a interesat ea.

— Mi-e totuna, a răspuns Baoyu.

Baochai ar fi vrut să mai spună ceva, dar pe neașteptate a lăsat capul în jos.

— Cui îi spune ? s-a amestecat Xiren în vorbă. Eu nu cred că-n cerdac stăpînul doarme mai bine !

— Nu-i nici o nenorocire că stăpînul doarme afară, a zis și Wu Er. Rău e că vorbește-n somn și nimeni nu pricepe ce vrea.

— Astăzi voi dormi eu acolo, a hotărît Xiren. S-ar putea să-ncep și eu să vorbesc în somn. Iar pentru stăpîn, să pregătiți așternutul în iatac.

Baoyu nu s-a opus fiindcă se simțea vinovat și voia s-o liniștească pe Baochai ; la rîndul ei, Baochai se temea ca nu cumva să-i revină boala și a hotărît să fie tandră. Seara Xiren a poruncit, într-adevăr, să i se aștearnă patul în cerdac.

Baoyu o dorea de mult, și Baochai nu l-a respins. În felul acesta, pentru prima dată de cînd se căsătoriseră, Baochai a cunoscut mireasma „norului și ploii".

De acum încolo „simțămintele celei de a doua și celei de a cincea forțe s-au unit laolaltă [1]."

A doua zi dimineață Baoyu și Baochai s-au trezit împreună. După ce s-a spălat și s-a pieptănat, Baoyu s-a dus la Jia Mu. Cum bătrîna se topea de dragul lui și-i plăcea și Baochai, pentru smerenia și supușenia ei, a chemat-o pe Yuan Yang și i-a poruncit să-i aducă din sipet pandantivul de jad de pe vremea dinastiei Han, pe care i l-a dăruit nepotului. Nu se putea compara cu piatra nestemată a lui Baoyu, dar încrustările fine, nu-l puneau cu mult mai prejos.

— Mi se pare că n-am mai văzut niciodată asemenea frumusețe, a zis Yuan Yang, înmînînd lui Jia Mu bijuteria. Ce memorie limpede aveți stăpînă ! Ați amintit numai de care sipet și-n care casetă se află și nici n-a fost nevoie s-o caut, am găsit-o de cum am deschis capacul. Dar la ce vă trebuie ?

— Ce știi tu ? a zis Jia Mu. Pandantivul acesta i-a rămas bunicului meu de la tatăl său ; și cum bunicul ținea mult la mine, mi l-a dăruit mie înainte de căsătorie. Cu acest prilej mi-a spus : „Piatra aceasta este o nestemată și a fost purtată încă din dinastia Han, așa că poart-o întot-

---

[1] Simțămintele celei de a doua și celei de a cincea forțe — denumire purtată de forțele contrarii ale naturii : *yin*, simbolul întunericului, element feminin și *yang*, simbolul luminii, element masculin. Vezi și nota p. 395 și urm.

deauna şi-ţi va reaminti de mine." Hei, eram foarte tînără, n-am priceput nimic şi-am ascuns podoaba în sipet. Apoi, după ce-am venit în această casă şi-am văzut că nestematele aproape prisoseau, am şi uitat de ea. N-am pus-o niciodată şi-a zăcut în sipet mai bine de şaizeci de ani. Văzînd dragostea cu care mă înconjoară Baoyu, m-am gîndit să-i dăruiesc lui pandantivul, în locul pietrei pierdute, aşa cum bunicul mi l-a dăruit mie.

După ce Baoyu a întrebat-o de sănătate, Jia Mu l-a chemat la ea şi, zîmbind blînd, a zis :

— Vino, să-ţi arăt ceva !

Baoyu s-a apropiat şi bunica i-a dat jadul de Han. El l-a luat şi l-a privit cu multă curiozitate. Avea circumferinţa de trei *cun*[1], forma pepenelui galben, culoarea roşietică şi era desăvîrşit lustruit. Baoyu era atît de încîntat, încît n-a putut să-şi reţină bucuria.

— Îţi place ? l-a-ntrebat Jia Mu. Îl am de la bunicul meu şi ţi-l dăruiesc !

Baoyu a mulţumit şi, luînd jadul, a vrut să-l arate mamei sale.

— Dacă mama ta îl va vedea, va şti şi tatăl tău şi-atunci va spune că ţin mai mult la tine, l-a oprit Jia Mu. Ei n-au văzut niciodată la mine acest pandantiv.

Baoyu a plecat, însoţit de Baochai.

Peste două zile Jia Mu s-a simţit mai rău : nu putea nici să bea, nici să mănînce, o apăsa în capul pieptului, ameţea, i se împăienjeneau ochii şi tuşea fără întrerupere.

Doamna Xue, doamna Wang, Feng Jie şi ceilalţi veneau des s-o întrebe de sănătate.

Jia Mu se străduia să pară vioaie şi ele nu se neliniş- teau prea tare, dar au poruncit totuşi să fie anunţat Jia Zheng.

Vizitîndu-şi mama, Jia Zheng a cerut să fie chemat medicul. Acesta i-a ascultat inima şi a prescris leacuri, încredinţîndu-i pe toţi că nu era nimic grav, ci doar o simplă indigestie, lucru frecvent la cei vîrstnici, şi o uşoară răceală.

Jia Zheng a citit reţeta şi văzînd că erau recomandate numai doctoriile cele mai cunoscute, a poruncit să fie preparate şi date bolnavei. A trecut însă trei zile după aceea, şi nu s-a observat nici o îmbunătăţire a stării ei.

---

[1] *Cun*, 3,2 cm.

Atunci Jia Zheng l-a trimis pe Jia Lian să caute un medic mai de faimă.

— Găseşte-l cu orice preţ, a poruncit el, şi să vină s-o vadă cum se cuvine pe mama. Îmi dau seama că medicii, care-au intrat pînă acum în casa noastră, nu-s cine ştie ce pricepuţi !

Jia Lian s-a gîndit puţin şi i-a răspuns :

— Cînd s-a îmbolnăvit fratele Baoyu, am invitat un vraci, care tămăduieşte doar bolile fără leac. Ar fi bine să-l chemăm tot pe el şi de data aceasta !

— Ştiinţa vracilor este foarte ciudată, a fost de aceeaşi părere Jia Zheng, uneori chiar şi unii medici pot să fie înzestraţi cu talent neobişnuit. Bine, adu-l !

Jia Lian a încuviinţat şi a ieşit. Cînd s-a înapoiat a spus :

— Omul de care am pomenit se numeşte doctorul Liu, dar e plecat cu discipolii săi şi se întoarce în oraş o dată la zece zile. Nu-i chip să-l aşteptăm, aşa că mă voi duce după altul, care va putea să vină numaidecît.

Jia Zheng, neavînd încotro, a trebuit să aştepte. Deocamdată să vedem ce s-a mai întîmplat cu bătrîna stăpînă.

Aşadar, Jia Mu s-a îmbolnăvit şi femeile care se aflau în casă nu lăsau să treacă zi fără s-o viziteze. Odată, cînd toate se adunaseră la căpătîiul ei, a sosit femeia care păzea poarta principală a castelului Rongguo şi a anunţat :

— Stareţa Miao Yu din Schitul grilajelor de turcoază aflînd de boala stăpînei bătrîne, a venit s-o întrebe de sănătate.

— Nu prea vine pe la noi ! s-au mirat toate. Dar dacă e aici, să fie poftită înăuntru.

Feng Jie s-a apropiat de patul lui Jia Mu şi i-a vestit sosirea lui Miao Yu. Xue Xiuyan, care era prietenă veche cu călugăriţa, a ieşit s-o întîmpine. Miao Yu purta pe cap o calotă care aparţinuse cîndva vestitei călugăriţe Miao Chang, o bluză de atlas alb strălucitor, deasupra ei pieptar garnisit cu bordură de atlas siniliu, strîns într-o cingătoare galbenă şi fustă albă de saten, brodată cu negru. În mînă ţinea apărătoarea de muşte, din coadă de elan şi mătăniile. Mergea în urmei unei fete, legănîndu-se. Xue Xiuyan s-a apropiat de ea şi a salutat-o.

— Cînd locuiam în grădină, ne vedeam des, a zis ea către călugăriţă ; acum, însă, aproape că nu ne vedem deloc. singură mi-e frică să intru. Pînă şi poarta ne e tot

timpul zăvorîtă ! Ce fericită sînt că, în sfîrşit, ne-am întîlnit !

— Cînd locuiaţi în grădină era larmă mare şi veneam fără tragere de inimă, a răspuns Miao Yu. Dar acum, aflînd de nenorocirea, care s-a abătut asupra voastră şi despre îmbolnăvirea stăpînei bătrîne, am trecut anume. Îţi spun, tot timpul am dorit să vă văd, pe tine şi pe domnişoara Baochai. Ce mă priveşte pe mine că vă e poarta zăvorîtă ? Cînd vreau să vin la voi, vin, iar cînd nu vreau, nici cu sila nu mă aduceţi.

— Tot aşa ai rămas, a zis Xue Xiuyan.

Miao Yu a păşit în odaia lui Jia Mu, s-a salutat cu cei de faţă, apoi s-a apropiat de patul bolnavei şi a întrebat-o cum se simte.

— Tu eşti o sfîntă, i s-a adresat ei Jia Mu, uită-te la mine şi spune-mi dac-o să-mi treacă ori nu.

— Aveţi inimă bună şi soarta vă prezice viaţă lungă, a răspuns Miao Yu. Aţi răcit şi dacă beţi leacurile, sînt sigură că vă veţi însănătoşi curînd. Vîrstnicilor le trebuie mai întîi de toate linişte !

— Mie, dimpotrivă, îmi place zgomotul şi veselia ! a replicat Jia Mu. Nu ştiu ce am, simt că mă doare în capul pieptului. Medicul mi-a spus că m-a supărat careva. Dar cine se încumetă să mă supere ? Se pricepe, oare, el la boli ? i-am spus lui Jia Lian c-a avut dreptate primul medic, care-a zis că-s răcită şi că am indigestie, aşa c-am poruncit să-l cheme din nou.

A strigat-o apoi pe Yuan Yang şi i-a poruncit să pregătească o masă de legume, s-o ospăteze pe Miao Yu.

— Am mîncat, a zis aceasta mulţumind.

— Dacă nu vrei, n-o să te silim ! s-a amestecat în vorbă doamna Wang. Dar nu mai poţi rămîne puţin cu noi ?

— Doar de-asta am şi venit, a răspuns călugăriţa. Nu v-am mai văzut de multă vreme.

După ce-au vorbit despre toate, Miao Yu s-a pregătit de plecare. Atunci a-ntors capul şi a zărit-o pe Xichun.

— De ce-ai slăbit aşa domnişoară, a zis ea dintr-o dată. Pictezi prea mult, poate ?

— Nu mai pictez, i-a răspuns Xichun. Casa în care locuiesc nu mai este atît de luminoasă, ca aceea pe care am avut-o în grădină şi de mult mi-a pierit pofta de pictat.

— Unde locuieşti acum ? s-a interesat Miao Yu.

— În căsuţa de lîngă poarta de răsărit, pe unde ai venit adineauri, a răspuns fata. Dacă vrei să treci să mă vezi, e foarte aproape !

— Cînd voi avea răgaz, voi veni negreşit, a promis călugăriţa.

Curînd Miao Yu a plecat, apoi a venit medicul şi toţi au fost nevoiţi să se împrăştie, numaidecît, care încotro.

Nimănui nu-i trecea prin minte că din ziua aceea boala lui Jia Mu avea să se înrăutăţească din ce în ce. Leacurile nu-i erau de nici un folos. La starea generală s-a mai adăugat şi un deranjament de stomac. Jia Zheng s-a înspăimîntat. Înţelegînd că se zbătea zadarnic să-şi vindece mama, a cerut învoire de la *yamen*[1] şi, împreună cu doamna Wang, nu s-a mai dezlipit de patul lui Jia Mu. Cînd Jia Mu a avut odată poftă de mîncare, Jia Zheng s-a mai liniştit puţin. Într-o zi, privind din întîmplare pe fereastră, a zărit o bătrînă care vorbea cu portăreasa.

Doamna Wang i-a poruncit lui Cai Yun să se intereseze cine era. Cai Yun a recunoscut-o îndată pe slujitoarea lui Yingchun, care plecase odată cu ea la casa bărbatului.

— Ce-i cu tine ? a-ntrebat-o Cai Yun.

— Am venit de mult, dar n-am dat de nimeni cunoscut şi singură n-am cutezat să pătrund în casă, a răspuns ea. Sînt iar îngrijorată...

— De ce ? a tresărit Cai Yun. Nu cumva s-au purtat din nou rău cu Yingchun ?

— Tînăra stăpînă nu se simte bine ! a exclamat femeia. De curînd s-a iscat alt scandal, după care a plîns o noapte întreagă, ca a doua zi să i se înece respiraţia şi să-nceapă să tuşească. Nu vor să-i cheme doctor şi stăpîna se simte din ce în ce mai rău.

— Stăpîna bătrînă e bolnavă, a zis Cai Yun, şi nu trebuie să facem larmă.

Doamna Wang, care auzise, de teamă să n-o înspăimînte pe Jia Mu, i-a făcut semn lui Cai Yun s-o îndepărteze. N-a bănuit că-n timpul bolii, urechea bătrînei doamne devenise deosebit de fină.

— Moare Yingchun ? a-ntrebat ea pe neaşteptate.

— Da' de unde ? s-a grăbit să o liniştească doamna Wang. Femeia nu ştie ce să zică şi a venit să ne-ntrebe de

---

[1] Vezi nota, p. 146.

un medic bun, deoarece Yingchun e de vreo două zile bolnavă.

— Cel care m-a văzut pe mine e foarte bun, a-nceput Jia Mu să se frămînte. Chemaţi-l fără zăbavă !

Doamna Wang i-a poruncit lui Cai Yun să conducă femeia la doamna Xing şi aceasta a plecat.

— Din cîteşitrele nepoate, a zis îndurerată Jia Mu, prima a murit, spulberînd toată fericirea hărăzită de soartă, pe a treia n-o pot vedea, că trăieşte atît de înstrăinată, şi acum Yingchun, despre care ştiu bine că suferă... nu mi-am închipuit că va muri atît de tînără. La ce bun atunci viaţa unei bătrîne ca mine ?

Doamnei Wang şi lui Yuan Yang le-au trebuit mult pînă s-o liniştească.

Baochai, Li Wan şi ceilalţi nu se aflau lîngă Jia Mu. Feng Jie lipsea, şi ea, tot suferindă, şi doamna Wang, temîndu-se să nu se înrăutăţească starea lui Jia Mu, a trimis după ele. Apoi a chemat-o pe Cai Yun şi pe celelalte servitoare să le mustre :

— De ce-aţi lăsat-o pe babă să intre ? Ea nu-şi dă seama ! Cîtă vreme sînt lîngă stăpîna bătrînă, să nu vă mai prind cu asemenea vorbe.

Cai Yun şi celelalte ascultau tăcute.

Nimeni n-avea cum să ştie că bătrîna nici nu izbutise să ajungă în iatacul doamnei Xing, cînd s-a şi anunţat :

— A murit a doua domnişoară !

Auzind vestea, doamna Xing a fost sfîşiată de durere. Bărbatul îi era plecat şi ea l-a trimis pe Jia Lian s-ajute la cele necesare înmormîntării. Lui Jia Mu n-a avut nimeni curajul să-i spună.

Nesocotind faptul că boala i se agrava din zi în zi, Jia Mu nu-şi lua gîndul de la nepoată.

Întîi şi întîi şi-a adus aminte de Xiangyun şi a trimis oameni s-o vadă. Cînd s-au întors, au vrut s-o caute pe Yuan Yang, dar cum şi ea se afla lîngă doamna Wang, au găsit-o pe Hu Bo şi i-au spus :

— Stăpîna cea bătrînă ne-a poruncit s-o vizităm pe Shi Xiangyun. Cînd am ajuns la ea, ne-a vestit, cu mare durere, că bărbatul i-a căzut greu bolnav. Doctorul i-a spus că plămînii sînt bolnavi, că nu se ştie ce se poate întîmpla, că nu mai are de trăit decît cel mult vreo cîţiva ani. Xiangyun ştie de boala lui Jia Mu, dar nu poate să vină, s-o vadă. Ea ne-a poruncit să nu pomenim stăpînei nimic

despre bărbatul ei, iar dacă ne va întreba, să răspundem în aşa fel, ca să n-o neliniştim.

— Ah ! a exclamat Hu Bo ; dar s-a reţinut numaidecît şi a şoptit : Bine, bine !

Hu Bo era hotărîtă să nu pomenească nimic lui Jia Mu. Voia să-i spună mai întîi totul lui Yuan Yang. Dar cînd a intrat în casă, a auzit cum toţi şuşoteau şi, dîndu-şi seama că nu era cu putinţă să-i ascundă ceva lui Jia Mu, a amuţit. În acest timp Jia Zheng l-a chemat pe Jia Lian şi i-a murmurat ceva la ureche. Jia Lian a încuviinţat, a ieşit şi s-a adresat celor care stăteau lîngă uşă :

— Stăpîna bătrînă acuşi-acuşi se stinge. Pregătiţi cele trebuincioase ! Înainte de toate sicriul şi veşmintele de doliu. Trimiteţi oameni în ajutorul bucătarilor.

— Nici o grijă, stăpîne, i-a răspuns Lai Da. Ne-am gîndit noi la toate. Dar... de unde bani ?

— Nu-i nevoie să împrumutaţi de nicăieri, fiindcă stăpîna a lăsat bani, a răspuns Jia Lian. Stăpînul Jia Zheng a poruncit să se facă înmormîntarea aşa cum se cuvine, cu orice sacrificii !

Lai Da a trimis oamenii să împlinească porunca, iar Jia Lian s-a întors acasă şi-a-ntrebat pe Ping Er :

— Cum se simte stăpîna ta ?

— Duceţi-vă şi vedeţi, a răspuns nemulţumită Ping Er.

Intrînd în cameră, Jia Lian a dat cu ochii de Feng Jie, care stătea pe marginea patului şi se pregătea să se-mbrace.

— Stăpîna bătrînă moare ! a zis el. Oare să nu vii cînd îşi dă sfîrşitul ? Spune-le fetelor să te ducă la ea. Dar să facă ordine în casă...

— Ce ordine să facă ? i-a întors vorba Feng Jie. N-am nimic de preţ ! De ce te nelinişteşti ? Du-te mai bine acolo, că te-o fi căutînd stăpînul Jia Zheng ! Vin şi eu după ce mă îmbrac.

Jia Lian s-a dus din nou la Jia Mu.

— Am transmis poruncile, l-a anunţat pe Jia Zheng.

— A sosit medicul de la palat, a vestit cineva. Jia Lian a ordonat să fie primit.

După ce a ascultat inima lui Jia Mu, acesta a ieşit în vestibul şi i-a şoptit lui Jia Lian :

— Bate slab ! Nu mai e nimic de făcut !

Jia Lian i-a spus doamnei Wang şi celorlalţi.

Doamna Wang a chemat-o numaidecît pe Yuan Yang şi i-a poruncit să pregătească rochia de moarte a lui Jia Mu. Între timp Jia Mu a c[illegible]his larg ochii şi a cerut ceai. Doamna Xing i-a întins ceaşca cu esenţă de *renshen*. [1]

— N-am cerut aşa ceva, a zis Jia Mu fără să se atingă de ceaşcă. Vreau ceai !

Nimeni n-a-ndrăznit să se opună şi i-au dat neîntîrziat ceai. Jia Mu a sorbit o înghiţitură, a răsuflat, apoi a sorbit-o pe-a doua.

— Vreau să mănînc ! a zis ea.

— Dacă vrei ceva, mamă, spune, a îndemnat-o Jia Zheng, numai nu te ridica !

— Am băut o gură de apă şi mi-e mai bine, a răspuns Jia Mu. Vreau să vorbesc cu voi.

Zhen Zhu i-a ridicat puţin capul şi Jia Mu s-a simţit mai liniştită.

Dacă nu ştiţi ce s-a mai întîmplat, citiţi capitolul următor.

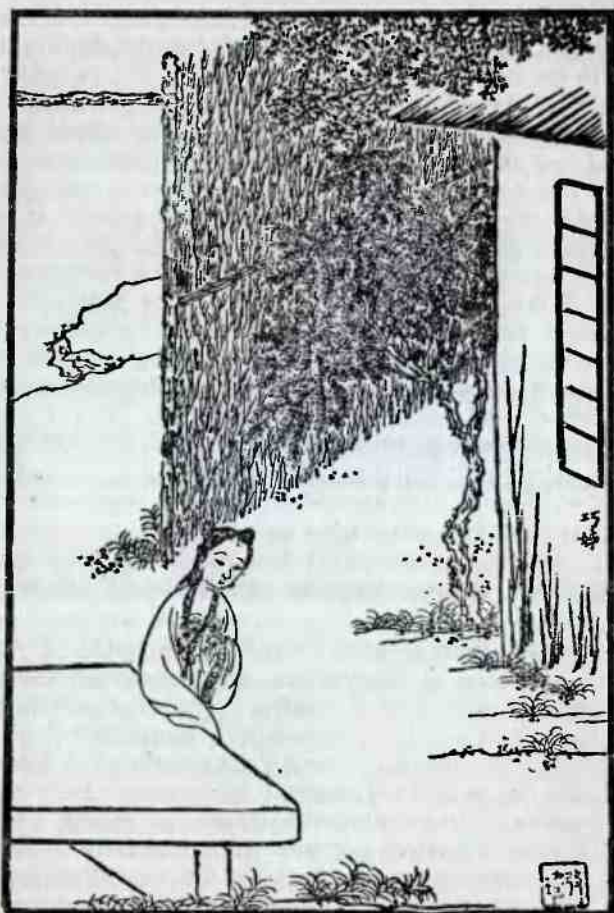
---

[1] Vezi notă, p. 67.

CAPITOLUL

33

În care se povesteşte cum Wang Xifeng, supunîndu-se sorţii, s-a înapoiat la Jinling şi cum Zhen Yingjia, bucurîndu-se de milostenia împăratului, a fost reprimit în slujbă

QIAO JIE

TREBUIE să vă spun că Schitul grilajelor de turcoază se afla pe domeniile familiei Jia. Cînd s-a pregătit primirea lui Gui Fei, amenajîndu-se Grădina priveliştilor încîntătoare, schitul a intrat în perimetrul grădinii, însă familia Jia n-a dat nici un ban pentru întreţinerea călugăriţelor.

Dar iată că Miao Yu a fost răpită şi călugăriţele s-au plîns ispravnicului. Ele n-au părăsit schitul în aşteptarea cercetărilor şi nici n-aveau cum să-l lase, deoarece era proprietatea lui Miao Yu. La castelul Rongguo dispariţia lui Miao Yu a trecut drept un fapt mărunt şi nici Jia Zheng, care şi-aşa nu-şi vedea capul de treburi şi era încă zguduit de moartea lui Jia Mu, n-a fost înştiinţat. Doar Xichun, cînd îşi aducea aminte de Miao Yu, nu-şi găsea liniştea nici ziua, nici noaptea. Cu timpul vorbele au ajuns la urechile lui Baoyu.

„Hoţii au răpit-o pe Miao Yu !..."

— S-o fi îndrăgostit de careva, spuneau unii, şi a fugit cu vreun bărbat."

„Se prea poate să fi fost răpită, gîndea trist Baoyu. Cu firea ei, mai degrabă ar fi murit, decît să îndure ruşinea !"

Locul unde se afla Miao Yu n-a putut să fie găsit cu nici un chip şi Baoyu era din cale-afară de îngrijorat. Suspina toată ziua şi gîndea : „Se credea «fiinţa trecută dincolo de pragul deşertăciunilor lumeşti» ! Cum de a avut parte de o asemenea soartă ? Ce veselie şi ce larmă au fost cîndva în grădina noastră ! îşi spunea. Întîi s-a măritat Yingchun, cîteva dintre surioare au murit, apoi şi celelalte s-au măritat, dar sînt încredinţat că nici un fel de pată n-o va atinge pe Miao Yu. Cine ar fi crezut că soarta ei avea să fie cu mult mai necruţătoare decît a lui Lin

Daiyu ?" Unul după altul gîndurile îl copleşeau, pînă şi-a amintit cuvintele din Cartea *Zhuang Zi*: „Nemărginită este nefiinţa, şi viaţa pe pămînt e trecătoare, se duce ca vîntul, ca norul se destramă !"

În ochii lui Baoyu jucau lacrimile şi fără să-şi dea seama a izbucnit în plîns. Xiren şi celelalte fete şi-au închipuit că Baoyu este iar în prada unei crize şi au încercat să-l liniştească. Baochai, nici ea nu ştia ce se petrecuse cu Baoyu şi i-a vorbit cu asprime, dar vorbele sale au răsunat în gol, soţul ei rămînînd mai departe abătut şi zbuciumat. Atunci Baochai, iscodindu-şi bărbatul, a aflat că pricina acestei stări era dispariţia lui Miao Yu. Văzîndu-l îndurerat peste fire, ea s-a străduit să-i alunge gîndurile negre.

— Jia Lan nu mai merge la şcoală, a spus ea, dar în fiecare clipă liberă nu face altceva decît să-nveţe cu mult sîrg. Şi nu este decît strănepot bunicii tale ! Ea şi-a pus tot timpul nădejdile-n tine, tatăl tău şi el se frămîntă pentru tine zi şi noapte, dar ţie nici nu-ţi pasă şi vrei să te prăpădeşti ! De ce oare ne-om mai fi amărînd pentru tine ? !

Baoyu n-a ştiut ce să răspundă, dar după o clipă a spus :

— Ce mă interesează pe mine cine şi ce învaţă ? Pe mine mă chinuie gîndul că secătuieşte bunăstarea neamului nostru !

— O ţii întruna cu ale tale ! i-a răspuns Baochai. Tatăl şi mama ta nu doresc altceva decît să-ţi faci o situaţie şi să păstrezi slava străbunilor tăi, iar tu te-ncăpăţînezi în greşeli ! Ce e de făcut cu tine ?

Baoyu parcă nici n-ar fi auzit-o ; s-a apropiat de masă, s-a aşezat, s-a sprijinit în coate şi s-a cufundat în gînduri. Baochai, înainte de a pleca să se culce, i-a poruncit lui She Yue să stea lîngă el şi să-i fie într-ajutor, dacă doreşte ceva.

Rămînînd singur, Baoyu reflecta : „Zi Juan este de-atîta timp în serviciul meu şi n-am vorbit măcar o dată cu ea, se arată tot timpul rece faţă de mine şi nu mai pot îndura asta. Nici nu pot să vorbesc cu ea deschis, aşa cum o fac cu She Yue sau Qiu Wen. Cînd am fost bolnav, a stat tot timpul la căpătîi. Păstrez şi acum oglinjoara pe care mi-a dăruit-o. De ce oare, acum, de cîte ori ne întîlnim, pare a nu mă vedea ? Baochai să fie pricina ?

Doar ea nu s-a avut rău cu surioara Lin și cu Zi Juan! Cînd nu-s de față, Zi Juan vorbește și glumește cu Baochai, dar cum apar, se ascunde. Bineînțeles că Zi Juan încă îmi poartă pică, fiindcă surioara Lin s-a prăpădit, iar eu m-am însurat! O, Zi Juan, Zi Juan! Nici nu știi cît sufăr!"

Apoi, alte gînduri l-au năpădit: „Toți dorm și nimeni nu mă tulbură. Am să mă duc la Zi Juan să lămuresc totul! Dacă într-adevăr e supărată, am să-i cer iertare..."

Și Baoyu a ieșit cu grijă din casă și s-a-ndreptat către Zi Juan.

Fata locuia în foișorul dinspre apus. Baoyu s-a apropiat și a văzut lumină. A străpuns cu limba hîrtia de la fereastră și a privit înăuntru: Zi Juan stătea lîngă opaiț, sprijinită cu coatele pe masă, dusă pe gînduri.

— Surioară, a strigat-o încetișor Baoyu. Nu dormi?

Zi Juan a tresărit, s-a uitat înspăimîntată și a întrebat:

— Cine e?

— Eu, a răspuns Baoyu.

— Tînărul meu stăpîn? a repetat ea, nevenindu-i să creadă.

— Eu, a-ntărit Baoyu.

— De ce-ai venit la ora asta?

— Vreau să-ți vorbesc! Lasă-mă să intru!

— E tîrziu, a răspuns Zi Juan, după o clipă. Dacă ai să-mi spui ceva, poftește mîine!

Baoyu a șovăit, voia cu orice preț să intre la Zi Juan, dar se temea că fata n-are să-i deschidă. Se gîndea că cel mai înțelept ar fi fost să se-ntoarcă, dar sufletul îi era răscolit și nu se putea urni din loc.

— Deschide numai o clipă, a mai zis Baoyu.

— Dacă vrei să mă-ntrebi un singur lucru, atunci te ascult, a încuviințat Zi Juan.

Dar Baoyu tăcea. Nu știa cum să-și aleagă vorbele. Tăcerea se prelungea.

Cunoscîndu-i ciudățeniile fata s-a speriat și s-a temut să nu-i provoace cumva o criză de nervi. Așa că s-a ridicat numaidecît, a ascultat cu atenție, apoi a strigat:

— Ai plecat, ori stai aici ca un prostănac? Ai vrut să-mi spui nu știu ce și acum taci! Mă scoți din sărite! Pe una ai omorît-o, acum vrei să termini și cu mine? De ce ai venit aici?

Ea s-a uitat afară prin ruptura făcută de Baoyu în hîrtie și l-a văzut stînd în același loc. Apoi s-a îndepărtat de fereastră și a tăiat mucul luminării.

— Surioară Zi Juan, a auzit ea deodată un glas tînguitor. N-ai fost totdeauna atît de rea ! De ce mă ocolești ? Desigur, nu mai merit atenția ta, dar explică-mi ce ți-am greșit, și-apoi ia-ți ochii de la mine pentru totdeauna. Și de-ar fi să mor, tot vreau să știu pentru ce mă socoți vinovat.

Zi Juan a rîs:

— Așadar pentru asta ai venit, stăpîne ! Ce vrei să știi ? Dacă ești ori nu vinovat, ca să te poți liniști. Apoi, încă de cînd trăia, domnișoara ți-a iertat totul. Iar dacă eu te-am necăjit, plînge-te stăpînei, fiindcă ea mi-a poruncit să te slujesc. Și de altfel, noi nu prețuim cine știe cît !

Zicînd acestea, fata a izbucnit în plîns.

— Ce vorbe sînt astea ? a zis supărat Baoyu. Ești de cîteva luni aici și nu vezi ce se petrece cu mine ? Nimeni nu ți-a spus nimic. Într-adevăr, vrei cu tot dinadinsul să mă chinui la nesfîrșit ?

Și a început să plîngă.

În clipa cînd durerea îl copleșea, în spatele lui Baoyu s-a auzit o voce :

— Cine trebuia să se destăinuie stăpîne ? Dacă ai greșit cuiva, cere-i iertare. Ori vei cere, ori nu vei cere, nu-i treaba noastră ! Numai nu amesteca și pe alții !

Cuvintele acestea au fost atît de neașteptate, că Baoyu și Zi Juan s-au temut. Cine credeți că era ? Bineînțeles că She Yue ! Prezența ei i-a fost neplăcută lui Baoyu.

— Cu ce te-ai ales, a zis mai departe She Yue. La toate stăruințele ea nu-ți răspunde, degeaba implori iertare. Apoi...

— Hei, surioară Zi Juan, ești din cale-afară de crudă ! Îl ții afară pe un ger năprasnic, nu te clintesc rugămințile sale.

Și întorcîndu-se către Baoyu a adăugat :

— Stăpîna a zis că e tîrziu și e tare îngrijorată, fiindcă nu știe unde ai dispărut. Ce ți-a venit să stai sub geam ?

— La urma urmei de ce stă ? s-a auzit dinăuntru vocea lui Zi Juan. De cînd îl tot îndemn să plece ? Dacă are ceva să mă-ntrebe, poate să vină mîine !

Baoyu ar mai fi vrut să spună ceva, dar She Yue îl stingherea. S-a-ntors şi, pe cînd să plece, a zis :

— Bine ! Ce să mai vorbim ! După cum se vede, nimeni pe lumea asta nu mă poate înţelege. Doar singur Cerul mă ştie.

Lacrimile îi şiroiau.

— Stăpîne, a zis She Yue adresîndu-i-se, lasă gîndurile nebuneşti. Nu plînge de pomană.

Tăcut, Baoyu a urmat-o pînă-a ajuns în odaia sa ; Baochai stătea întinsă în pat, avea ochii închişi şi Baoyu şi-a dat seama că nu dormea.

— Dacă vrei să-i spui ceva, de ce nu-i spui mîine ? i-a reproşat şi Xiren. Din pricina ta s-a iscat atita zarvă...

Apoi pe neaşteptate a tăcut şi, după o pază destul de lungă, a întrebat :

— Cum te simţi ?

Baoyu n-a răspuns, ci a schiţat doar un gest neclar.

Xiren l-a condus la culcare, dar se înţelege că toată noaptea n-a închis ochii.

Vizita lui Baoyu a îngrijorat-o pe Zi Juan. care. de asemenea, n-a fost în stare să adoarmă. A început să plîngă rechemînd întîmplări nu de mult trăite.

„Bineînţeles, îşi spunea, Baoyu era bolnav şi n-a ştiut că se însoară cu Baochai. Cînd şi-a dat seama, şi-a pierdut minţile. El nu-i dintre aceia care-şi calcă pe inimă. Izbucnirea aceasta, acum, este greu de îndurat pentru ceilalţi. Ce păcat că domnişoara Lin Daiyu n-a trăit să se fi bucurat ! E-adevărat că soarta omului este hărăzită dinainte. Cînd încă nu era vorba de însurătoarea lui Baoyu, ei doi şi-au făurit visuri ; iar cînd trebuia să se întîmple, s-a întîmplat ; acest prostănac se pare că s-a supus sorţii, iar ea, neputînd să uite, s-a chinuit amar. Păcat că nu poate şti cît de îndurerat este azi Baoyu ! Ferice de ierburi şi de copaci, ori de pietre, că nu simt nimic ! De-am fi aşa, sufletele ar avea poate linişte !"

Gîndurile acestea au mai alinat-o pe Zi Juan, care aproapte că aţipise, cînd, pe neaşteptate, din curte s-au auzit zgomote.

Baoyu şi Baochai au fost anunţaţi că Feng Jie se simţea rău. Fetele au venit cu lumînări, să-i ajute să se îmbrace.

În curte s-au întîlnit cu fata trimisă de doamna Wang.

— Soției stăpînului Jia Lian îi este rău, le-a spus ea. Are o boală ciudată, a izbucnit pe la straja a treia și pînă pe la a patra strajă n-a făcut altceva decît să aiureze : ba-i trebuia o barcă, ba un palanchin s-o ducă la Jinling, să se treacă-n nu știu ce hrisov. Nimeni nu e-n stare să priceapă ceva, iar ea plînge și țipă fără contenire. Stăpînul Jia Lian și-a pierdut cumpătul. A dat de-nțeles că se duce după barcă și după palanchin și acum nu-i chip să se mai arate-n fața ei, că-l așteaptă nerăbdătoare. Răsuflă anevoie și doamna Wang ne-a poruncit să vă spunem că n-aveți ce căuta acolo pînă ce nu-și va da duhul.

— Ciudat ! a zis Baoyu. De ce-o fi vrînd să se ducă la Jinling ?

— Cum, ai uitat visul ce l-ai avut și tu cîndva ? i-a murmurat Xiren. Mi-amintesc și acum, mi-ai povestit c-ai văzut cu ochii tăi o mulțime de hrisoave. Poate că și stăpîna Feng Jie se pregătește s-o apuce-ntr-acolo !

— Da, da, a șoptit Baoyu. Păcat că n-am ținut minte ce scria-n ele ! Nici pînă acum nu mi-am dat seama unde-a putut ajunge surioara Lin Daiyu, dar fiindcă mi-ai amintit de aceste hrisoave, am început să-nțeleg. Dacă-aș mai avea o dată acel vis, bineînțeles că le-aș citi cu băgare de seamă și-aș pricepe și fără ajutorul nimănui ce i-a hărăzit fiecăruia ursita.

— Ce tot spui ? a zis dojenitor Xiren. Eu am glumit și tu ai luat-o de bună ! Dar, hai să zicem, că ai ști dinainte soarta noastră ; ai putea oare s-o schimbi ?

— Frică mi-e că nu-s eu acela care să cunosc destinul oamenilor, s-a văzut nevoit să încuviințeze Baoyu, dar și dacă-aș ști, fiți pe pace, nu mi-aș face eu griji pentru voi !

— Despre ce vorbești ? l-a-ntrebat Baochai apropiindu-se.

— Despre sora Feng Jie, a răspuns grăbit Baoyu, vrînd să scape de alte întrebări.

— Omul moare și vouă vă arde să discutați pe seama lui, a zis Baochai. Ai spus mai demult că dacă îi tălmăcesc soarta, am să trag asupra-i nenorocire. Oare cele spuse de mine nu s-au adeverit ?

— Desigur, desigur ! a rămas uimit Baoyu. Tu știi să pătrunzi în viitor ? N-ai putea oare să-mi spui, pe mine ce mă așteaptă ?

— Din nou bați cîmpii ! a rîs Baochai. Totul n-a fost decît glumă, iar tu, ca și nevasta fratelui Xue Ke, ați crezut. Cînd ți-ai pierdut nestemata, ea a dat fuga la Miao Yu, să-i ghicească. După ce nimeni n-a priceput ce-a spus călugărița, a copleșit-o peste măsură cu laude pe Miao Yu. De ce atunci Miao Yu n-a fost în stare să-și prevadă propria-i nenorocire ? Aceasta înseamnă că știe să pătrundă tainele viitorului ? Soarta stăpînei Feng Jie am tălmăcit-o fără să vreau. Ți-nchipui cumva că eu știam într-adevăr ce-avea să i se întîmple ? Mi-e teamă că nici în ceea ce privește propriul meu destin nu pot să spun nimic. Aceste preziceri nu-s decît niște vorbe-n vînt, poți să ai încredere-n ele ?

— Prea bine, să nu mai vorbim despre Feng Jie, a zis Baoyu. Spune-mi, în schimb, de surioara Xing Xiuyan, că de cînd cu nenorocirile noastre am și uitat de ea. De ce ați măritat-o fără să chemați măcar neamurile și prietenii ?

— Ce știi tu ? a răspuns Baochai. Noi nu ne ținem neamuri decît cu familia Wang și familia noastră. În familia Wang n-a rămas nimeni mai de vază, iar ai voștri n-au putut fi chemați din cauza doliului după bunica. La nuntă nu s-au dus decît niște rude de ale noastre îndepărtate, dar cum tu n-ai fost la ele, nu le cunoști. Dacă stau și mă gîndesc, căsătoria aceasta a lui Xing Xiuyan nu se deosebește cu nimic de a mea. Cînd au dat-o după Xue Ke, mama a vrut să facă o nuntă adevărată. Dar s-a ivit o piedică : fratele meu se afla în închisoare și din înțelegere față de durerea lui s-a renunțat la o nuntă fastuoasă, cum se cuvenea. În afară de aceasta și noi, în familie, am avut o seamă de nenorociri. Așa că totul s-a făcut la repezeală, mai ales că mama a vrut s-o ia numaidecît pe Xing Xiuyan, care devenise o povară în casa bătrînei doamne Xing, după pierderea averii. Chiar eu am sfătuit-o pe mama să grăbească nunta. Acum Xing Xiuyan se simte bine la noi și-i arată mamei de zece ori mai multă supunere chiar și decît propria-i fiică, iar în ceea ce privește fratele meu, ea se străduiește să-și îndeplinească îndatoririle de soție. Se împacă bine cu Xiang Ling și trăiesc în înțelegere chiar dacă frate-meu nu-i acasă. Cu toate că o ducem mai prost ca-nainte, mama în schimb este mulțumită și n-are nici o grijă ! Doar cînd își amintește de Xue Ban, o cuprinde supărarea. Mereu

vine cîte cineva de la el să ceară bani de cheltuială. Noroc că Xue Ke nu şi-a uitat fratele şi-l ajută mereu. Am aflat că aproape toate casele noastre din oraş au fost amanetate ; a rămas una singură, în care urmează să se mute Xue Ke cu nevastă-sa.

— De ce se mută ? s-a mirat Baoyu. Să locuiască aici, îţi va fi şi ţie mai lesne să-i vizitezi. Dacă pleacă, o să fii nevoită să pierzi o zi-ntreagă pînă s-ajungi la ei.

— Mai bine singuri, a fost de părere Baochai. De ce să stea toată viaţa pe capul rudelor ?

Baoyu ar fi vrut să-i arate că nu are dreptate, însă chiar în clipa aceea a sosit slujitoarea doamnei Wang.

— A murit soţia domnului Jia Lian ! S-au adunat toţi acolo, aşa că sînteţi invitat, stăpîne, să veniţi împreună cu soţia.

Baoyu a izbucnit în plîns. Baochai, deşi cuprinsă de durere, s-a stăpînit, ca nu cumva să-l tulbure şi mai mult pe Baoyu.

Au găsit iatacul înconjurat de rudele care plîngeau în hohote. Baochai s-a apropiat de moartă scoţînd ţipete sfîşietoare. Prinzîndu-l de mîini pe Jia Lian, Baoyu a început, de asemenea, să plîngă alături de el. Ping Er şi cei de faţă, dac-au văzut că n-avea cine să-i liniştească, au încercat în zadar să-i aline.

Jia Lian, de tot abătut, a poruncit să fie chemat Lai Da, căruia i-a cerut să se-ngrijească de cele trebuincioase pentru îngropăciune. L-a înştiinţat chiar el pe Jia Zheng de moartea soţiei sale, după care a vrut să se ocupe de treburile gospodăriei. Dar cele mai uşoare i se păreau nespus de grele. Îşi amintea îndurerat cît de lesne se descurca Feng Jie. La fel, cînd o vedea pe Qiao Jie, care-şi plîngea nemîngîiată mama, chinul lui creştea şi mai mult.

După ce-au plîns pînă-n zori, Jia Lian a trimis după unchiul Wang Ren. Acest Wang Ren, după moartea lui Wang Ziteng, profitînd că Wang Ziteng era neîndemînatic, a luat pe umerii săi toate greutăţile familiei, reuşind în acelaşi timp să bage zîzanie între neamuri. Auzind de moartea lui Feng Jie, a apărut fără zăbavă s-o plîngă, cu care prilej şi-a arătat din nou nemulţumirea :

— Surioara mea nu şi-a cruţat puterile slujindu-vă, şi-ar cam trebui să vă gîndiţi s-o conduceţi cum se cuvine

pe ultimul ei drum. Dar voi, nici pînă-acum nu v-ați îngrijit de nimic.

Jia Lian nu-l putea suferi pe Wang Ren și, văzîndu-l că vrobește fără noimă, nu i-a prea dat importanță. Acesta însă nu s-a lăsat și, chemînd-o la el pe Qiao Jie, a zis :

— Mamă-ta n-a condus gospodăria așa cum trebuia ! N-a știut altceva decît să-i facă pe plac stăpînei cele bătrîne și de neamurile ei a uitat cu totul. Nepoată dragă ! Ești destul de mare ! Spune tu, am avut eu vreodată nevoie de ceva de la voi ? Acum însă, cînd mama ta a murit, tu trebuie să asculți în toate de mine. Din neamurile maică-ti nu mă mai ai decît pe mine și pe al doilea unchi. Am priceput eu de mult ce om e taică-tu : el stimează pe cine nu merită, iar pe-ai lui nu dă doi bani ! Cînd i-a murit o oarecare ibovnică Yin Erjie, cu toate că n-am fost în capitală, am aflat că nu i-a fost milă de banii prăpădiți pentru îngropăciune. Oare acum, cînd s-a stins propria ta mamă, n-o să ai îndrăzneala să-l convingi să-i facă o înmormîntare cum se cuvine ?

— Tatăl meu ar fi vrut ca totul să se facă din belșug și fastuos, a răspuns Qiao Jie, dar din nefericire acum nu mai avem bani și sîntem nevoiți să economisim cît putem.

— Atît de puține lucruri ai tu ? nu s-a dat bătut Wang Ren.

— Anul trecut ne-a sechestrat tot, de unde să mai am ? a răspuns fata.

— Așa vorbești ? s-a arătat mîhnit Wang Ren. Doar stăpîna bătrînă ți-a lăsat atîtea. Ai putea să le vinzi.

Lui Qiao Jie îi venea greu să-i spună că tată-său a vîndut totul și că banii s-au cheltuit, așa că s-a făcut că nu știe de existența lor.

— O ! Înțeleg ! a exclamat Wang Ren. Vrei să le oprești pentru zestrea ta.

Qiao Jie s-a ferit să răspundă și, simțindu-se jignită, a început să plîngă.

— Dacă aveți ceva de spus, căutați-l pe stăpîn, s-a supărat Ping Er. Domnișoara este doar o copilă, ce știe ea ?

— Fiecare din voi n-a așteptat altceva decît să moară Feng Jie, ca să ajungeți mari și tari ! a țipat Wang Ren. Mie nu-mi trebuie nimic, dar ține de obrazul vostru să-i faceți o înmormîntare cumsecade. Înfuriat, Wang Ren s-a trîntit pe scaun.

Qiao Jie nu se simțea în apele ei și gîndea : „Tata nu-i un om fără suflet. Cînd trăia mama, unchiul a cărat cît a vrut și iată cum vorbește !“ Un simțămînt de dispreț pentru bătrîn a umplut inima lui Qiao Jie.

La rîndul său, Wang Ren își bătea capul să afle cîți bani strînsese soră-sa. Știa că și averea lui Feng Jie fusese sechestrată, dar oare puține bunuri mai rămăseseră în casă ? Bineînțeles, toate neamurile surorii sale s-au vorbit să spună că nu mai aveau nimic, și ticăloasa asta mică se aliase cu ei.

Din clipa aceea, Wang Ren a prins ură pe Qiao Jie.

Jia Lian habar n-avea de toate acestea, străduindu-se să facă rost de banii trebuincioși. Treburile din afară i le încredințase lui Lai Da. Și-n casă încă era nevoie de bani, și Jia Lian ajunsese la deznădejde.

Văzîndu-l atît de abătut, Ping Er l-a chemat și i-a spus :

— Nu trebuie să vă omorîți atîta stăpîne ! Păziți-vă sănătatea !

— Care sănătate ? a țipat Jia Lian. N-avem bani nici măcar pentru cheltuielile zilnice, cum să mai facem și-o înmormîntare ? Și-a mai venit și ticălosul ăsta ! Spune-mi tu, ce pot să fac ?

— Oricum, prea vă zbuciumați, a repetat Ping Er. Am niște lucruri care, din fericire, au scăpat de la sechestru. Dacă vă trebuie bani, puteți să le amanetați. Jia Lian, adînc mișcat, i-a zis zîmbind :

— Prea bine ! Mă scutești de multă bătaie de cap. Cum am să pot, ți-i înapoiez neîntîrziat.

— Doar le am de la stăpîna. Cum să ne mai socotim ? Nu doresc decît ca înmormîntarea să se facă așa cum se cuvine.

Jia Lian rămase recunoscător lui Ping Er. Luă lucrurile pe care ea i le dădu și le amanetă. De atunci înainte, Ping Er devenise sufletul lui. Qin Tong se arăta foarte nemulțumit ; în schimb, ori de cîte ori avea prilejul, zicea :

— Cum a murit stăpîna, Ping Er și-a și pus în gînd să devină mare. Pe mine m-a trimis la tată-său și el se ferește de mine !

Ping Er nu-i dădea nici o atenţie, iar Jia Lian, auzind cum cleveteşte, a prins ură pe ea şi, ori de cîte ori avea prilejul, îşi vărsa mînia asupra-i.

Toate acestea au ajuns şi la urechile doamnei Xing, care l-a dojenit pe Jia Lian. El însă se stăpînea şi tăcea. După zece zile s-a făcut înmormîntarea lui Feng Jie. Jia Zheng purta în acest timp doliu după Jia Mu. Prietenii îl părăsiseră unul cîte unul, de nu mai rămăsese lîngă el decît Cheng Rixing, cu care discuta deseori.

— Familia noastră n-are noroc, i-a spus el lui Cheng Rixing. Au murit rînd pe rînd cîţiva dintre noi, iar frate-meu mai mare, cu nepotul Jia Zhen, au luat drumul surghiunului. Faima noastră se clatină, la moşii nu mai sînt bani şi viaţa devine din ce în ce mai grea.

— Sînt de-o bună bucată de timp în casa asta, a spus Cheng Rixing, şi m-am convins că fiecare se străduieşte să trăiască după bunul său plac, iar cînd se-mbulzesc toţi să scoată bani din vistieria familiei, se-nglodează pînă-n cap în datorii. Pe deasupra a mai trebuit să mai cheltuiţi şi cu stăpînul bătrîn şi stăpînul Jia Zhen. În afară de aceasta aţi fost nevoit să plătiţi şi stăpînirea fiindcă a pus mîna, cînd cu furtul, pe pungaşi. Stimate prieten, dacă vreţi să faceţi orînduială în casă, împuterniciţi un om de încredere să vă supravegheze gospodăria. Alungaţi pe toţi cei de rea-credinţă şi opriţi doar oamenii de treabă ! Socotiţi datoriile şi găsiţi un mijloc de a le acoperi. Aveţi doar grădina, care vă poate aduce un venit frumos ! De ce nu puneţi oameni s-o îngrijească ? În cei cîţiva ani cît aţi lipsit de acasă, tot felul de pezevenghi au reuşit să facă atîta larmă, de nimeni nu mai are curajul să mai pună piciorul pe-acolo ! V-aş propune să verificaţi toate slugile şi, care va refuza să intre-n grădină, afară cu ea ! Aceasta este cea mai inteligentă scăpare !

— Ah, prietene, multe nu-nţelegi tu ! a oftat Jia Zheng. Eu nu numai pe slugi, dar nici măcar pe propriii mei nepoţi nu mă pot bizui ! Şi chiar dac-aş vrea să-i pun pe toţi la-ncercare, aş izbuti eu să fiu cu ochii pe toţi ? În plus, acum sînt nevoit să ţin doliu şi n-am răgaz pentru toate acestea, iar de treburile gospodăriei nu m-am ocupat niciodată şi nu mă pot descurca.

— Sînteţi plin de omenie ! a remarcat Cheng Rixing. Dacă asemenea situaţie s-ar fi ivit într-o altă familie, prima grijă ar fi fost să ceară socoteală vechililor. Dacă

ați fi urmat astfel, jur că peste cinci-zece ani poziția dumneavoastră nu numai că s-ar fi refăcut, dar rude apropiate ar fi devenit chiar prefecți și v-ar fi înlesnit cu cîte ceva.

— Nu-i așa plăcut să storci bani de la neamuri, a fost de părere Jia Zheng. Tot mai bine-i ca tu însuți să fii chibzuit ! Mă tem că multe din bunurile noastre au figurat doar pe hîrtie.

— Aveți multă dreptate, a zis și Cheng Rixing. De asta am și spus că e nevoie să verificați !

— Poate că știi tu ceva !

— Poate știu, dar nu pot să zic prea multe, a răspuns Cheng Rixing. Vechilii dumneavoastră sînt oameni șireți și izbutesc întotdeauna să se dezvinovățească.

Ghicind anumite tîlcuri în vorbele lui Cheng Rixing, Jia Zheng a zis cu glas tare :

— Începînd cu bunicii mei, în familia noastră toți au fost omenoși și nimeni, niciodată, nu s-a purtat rău cu slugile. Acum, mi se pare că dintre aceștia sînt din ce în ce mai puțini. Poate că oamenii mei au băgat de seamă că nu-s deajuns de priceput și încearcă să-și aleagă stăpîn atotștiutor și, pe cît se pare, își rîd de mine !

În vreme ce discutau, cineva a anunțat :

— Domnul Zhen din Jiangnan.

— Cum de-o fi venit domnul Zhen, așa pe negîndite, în capitală ? s-a mirat Jia Zheng.

— Și eu l-am întrebat, și mi-a spus că s-a bucurat de înalta milă și a fost repus în drepturile sale de dregător.

— Mă bucur ! a întrerupt Jia Zheng. Poftește-l să intre !

Acest domn Zhen, tatăl lui Zhen Baoyu, se numea Zhen Yingjia, iar după poreclă — You Chong ; era coborîtor dintr-un demnitar merituos de prin părțile Jinlingului. Cîndva întreținuse legături de rudenie cu familia Jia, dar mai apoi, făcîndu-se vinovat în treburile slujbei sale, i s-a confiscat averea. Odată, împăratul și-a amintit de meritele lui Zhen Yingjia și a poruncit să i se înapoieze slujba moștenită. L-a chemat chiar să vină la Curte. Și iată că acum, domnul Zhen, aflînd de moartea lui Jia Mu, a trecut să aducă prinos defunctei. Jia Zheng, nevoit să respecte doliul, n-a putut să iasă la poartă în întîmpinarea oaspetelui, așa că l-a așteptat la intrarea în odaia sa de lucru. Cînd s-au întîlnit, bucuria le-a mai

alinat durerea. Întrucît în timpul doliului nu era îngăduit să se rostească formulele de politeţe obişnuite la o revedere, domnul Zhen a prins doar mîna prietenului său şi i-a povestit nenorocirea, pe care a trebuit s-o îndure, după care s-au aşezat amîndoi, ca musafir şi gazdă.

Li s-au adus ceai şi discuţia şi-a urmat cursul.

— Împăratul te-a primit în audienţă ? l-a întrebat Jia Zheng.

— Alaltăieri, a răspuns Zhen Yingjia.

— Sînt sigur că stăpînirea va fi generoasă şi binevoitoare cu tine, a continuat Jia Zheng.

— Da, mila împăratului este fără margini, a spus Zhen Yingjia.

— Ce ţi-a poruncit ? s-a interesat Jia Zheng.

— În ultimul timp, hoţii au întrecut orice limită ; şi prin ţinuturile mărginaşe mării, poporul nu-şi mai găseşte liniştea — s-a apucat Zhen Yingjia să povestească. De aceea Luminatul a dat ordin lui An Guogong să stîrpească răufăcătorii. Întrucît cunosc acele locuri, am primit şi eu poruncă să mă duc într-acolo, ¿ar aseară, aflînd că mama dumitale a trecut în rîndul celor nemuritori, am pregătit aromele şi am venit să le ard în faţa sicriului ei. Jia Zheng s-a ploconit în faţa oaspetelui cu recunoştinţă, spunînd :

— Scumpe prietene, venirea dumitale m-a tulburat pînă în adîncul sufletului ! Îţi rămîn îndatorat pentru fidelitate. De-abia acum m-am convins de valoarea dumitale şi sînt sigur că-ţi va surîde norocul ! În Zhenhai este prefect un neam de-al meu şi sper că obţin din partea lui o favoare.

— Dar ce neam eşti dumneata cu mai-marele locului ? a vrut să ştie Zhen Yingjia.

— În anul cînd deţineam slujba de colector al birului pe cereale în provincia Jiangxi, mi-am dat fata după fiul său, a răspuns Jia Zheng. Au trecut de-atunci trei ani. Şi în acele provincii, după cum spuneai, hoţii îşi fac de cap, de aceea veştile de la fiică-mea au încetat să mai sosească. Mă-ngrijorează grozav soarta ei şi dacă dumneata, prietene, îţi aranjezi treburile, du-te, rogu-te, şi pe-acolo, să-i dai veşti despre mine. Chiar acum voi întocmi scrisoarea şi dacă i-o vei înmîna, îţi voi rămîne pururi îndatorat.

— Dragostea între părinţi şi copii este lucrul cel mai firesc, a răspuns Zhen Yingjia. De aceea şi eu aş vrea să-ţi cer ceva ! După cum ştii m-am bucurat de milostenia împăratului, care m-a chemat în capitală ; hotărîsem să-mi iau cu mine şi fiul, pe motiv că n-are cine să-l îndrume. Împăratul, însă, a cerut să mă prezint neîntîrziat şi m-am văzut silit să călătoresc fără întrerupere ; familia mea, care n-a putut să mă urmeze, se află la o distanţă de cîteva zile de aici. Cum am primit de pe acum porunca înaltă, sînt nevoit să plec. În fară de dumneata, ai mei n-au unde se opri şi bineînţeles că fiul meu va veni să ţi se închine. Nădăjduiesc că-i vei acorda atenţia cuvenită şi, dacă va fi cu putinţă, îi vei alege şi o nevastă de seama lui. Îţi voi fi pentru aceasta nemăsurat de recunoscător.

Jia Zheng i-a promis că-i va îndeplini rugămintea cu drag inimă.

Au mai discutat un timp, apoi Zhen Yingjia, pregătindu-se de plecare, i-a spus lui Jia Zheng :

— Ne vom vedea mîine în oraş !

Jia Zheng l-a petrecut pînă la uşă. Jia Lian şi Baoyu aşteptau la poartă, să-l conducă mai departe.

De cum Zhen Yingjia a ieşit, amîndoi s-au apropiat şi l-au salutat.

Privindu-l pe Baoyu, Zhen Yingjia a rămas uluit : „Cîtă asemănare cu Baoyu al nostru ! Singura deosebire sînt aceste veşminte de doliu" !

— De cînd n-am mai dat pe-aici, nici nu-mi mai pot aminti de domnul, a zis el.

Arătînd către Jia Lian, Jia Zheng i-a spus fără zăbavă :

— Acesta-i fiul fratelui meu mai mare, Jia She, nepotul meu, Jia Lian.

Apoi a arătat spre Baoyu :

— Iar el este fiul meu, Baoyu.

— De necrezut ! şi-a lovit palmele Zhen Yingjia. Am auzit că fiul tău s-ar fi născut cu-o nestemată în gură şi de aceea i-ai dat acest nume. Şi fiul meu tot astfel se numeşte şi cred că nu e ceva obişnuit. Dar, dacă mă gîndesc bine, ajung să cred că oamenii care poartă acelaşi nume se întîlnesc destul de des şi nu li se pare curios acest fapt. Însă ei doi seamănă nu numai la înfăţişare, ci şi la gesturi. E într-adevăr uluitor !

A întrebat ce vîrstă are Baoyu și a înțeles că era cu un an mai mare decît fiul său.

După aceea Jia Zheng și-a amintit de Baoyu, pe care i-l prezentase cîndva Zheng Yingjia; apoi a adus vorba despre potrivirea numelor fiilor. Dar gîndul lui Zhen Yingjia era stăpînit doar de tînărul dinaintea sa și, trecînd cu vederea pomenirea numelui, nu contenea să se mire.

— Ce potrivire!

L-a luat pe Baoyu de mînă și l-a tras mîngietor spre el. Dar amintindu-și că An Guogong avea să plece numaidecît și că trebuia și el să se pregătească de-un drum lung, și-a luat în grabă rămas bun și s-a dus. Jia Lian și Baoyu l-au urmat, Zhen Yingjia întreținîndu-se tot drumul cu Baoyu. Curînd au ajuns la caleașcă, Zhen Yingjia a urcat și a plecat.

Cei doi, întorcîndu-se, i-au povestit lui Jia Zheng despre musafirul lor, apoi Jia Lian s-a dus, chemat de treburi. Baoyu s-a dus și el să-i vorbească soției despre întîlnirea cu Zhen Yingjia.

— Astăzi l-am cunoscut pe tatăl lui Baoyu[1], despre care s-a pomenit întruna. Mă gîndeam că n-o să reușim să ne vedem niciodată! Peste cîteva zile, Baoyu în persoană va sosi în capitală și va trece să-l salute pe tatăl meu. Domnul Zhen Yingjia a spus că fiul său seamănă leit cu mine, dar nu cred. Dacă vine, o să-l vezi și tu.

— Oh, a exclamat Baochai. Dai în gropi pe zi ce trece! Spui de nu știu ce bărbat care e leit cu tine, ba mai mă și trimiți să-l văd!

Baoyu s-a pierdut și a încercat să-i explice gîndurile lui.

Ca să aflați ce-a spus, citiți capitolul următor.

---

[1] În limba chineză numele personajelor Zhen Baoyu și Jia Baoyu încep cu două hieroglife care au aceeași pronunție ca și cuvintele: adevărat și fals. În românește aceste cuvinte se traduc prin: „nestemata veritabilă“ și „nestemata falsă.“

CAPITOLUL

34

În care se povestește cum Xichun a jurat să-și împlinească o veche dorință și cum, întîlnindu-se cu tizul său, Baoyu n-a găsit înțelegerea cuvenită

XICHUN

PE CÎND Baoyu, pus în încurcătură de Baochai, tocmai voia să-și lămurească gîndurile, s-a arătat Qiu Wen care a anunțat :

— Stăpînul Baoyu este chemat la tatăl său !

El s-a grăbit să se ducă la Jia Zheng.

— Am vrut să te văd pentru o treabă deosebită, a zis Jia Zheng. Întrucît păstrăm doliu, nu se cade să mergi la școală, dar trebuie să repeți tot ce-ai învățat pînă acum. Cînd voi avea răgaz, la două-trei zile, vei scrie o compunere și mi-o vei aduce s-o citesc. Vreau să-mi dau seama eu însumi ce progrese faci.

Baoyu se înclină supus.

— Fratelui tău mai mic, Jia Huan, și vărului tău, Jia Lan, le-am poruncit de asemenea să-și revadă lecțiile, a spus mai departe Jia Zheng. Dacă lucrările tale vor fi mai slabe decît ale lor, atunci înseamnă că mi-ai înșelat încrederea.

— Am înțeles ! a șoptit Baoyu, neîndrăznind să-și contrazică tatăl.

— Du-te !

Baoyu a ieșit și s-a întîlnit cu Lai Da, care, însoțit de cîțiva oameni, ducea niște cărți. Se îndreptau cu toții spre Jia Zheng.

Baoyu a pornit grăbit spre casă. Soția lui l-a întîmpinat cu întrebări și, cînd a aflat că tatăl său îl obligă să scrie compuneri, s-a bucurat. Baoyu nu se arăta prea încîntat, dar nici să-ncalce cuvîntul tatălui său nu îndrăznea.

Curînd sosiră două călugărițe de la schitul Dizangwang.

— Cum o mai duceţi, stăpînă, au întrebat-o ele pe Baochai, de cum au dat ochii cu ea.

— Dar voi ? a vrut să ştie tînăra femeie, fără să le răspundă la întrebare şi poruncind să li se aducă ceai.

Baoyu ar fi dorit să stea la taifas cu călugăriţele, dar ştia că acest lucru nu-i era pe lac lui Baochai. Văzînd răceala cu care-au fost întîmpinate, călugăriţele şi-au luat degrabă rămas bun.

— Mai rămîneţi, — le-a propus Baochai.

— Iertaţi-ne, a zis una din ele. În ultimul timp am petrecut în rugăciuni şi am săvîrşit jertfe la Schitul grilajelor de turcoază, de aceea n-am putut veni să vă vizităm. Astăzi, în sfîrşit, v-am văzut şi ne grăbim să ne ducem la cea de a patra domnişoară, Xichun. Baochai a dat din cap încuviinţînd şi îngăduindu-le să treacă pe la castel ori de cîte ori le e la îndemînă.

Îndreptîndu-se către Xichun, călugăriţele au dat cu ochii de Cai Ping.

— E acasă domnişoara ta ? au întrebat-o ele.

— Of, nu mai vorbiţi de ea ! a exclamat fata. De cîteva zile nu s-a atins de mîncare.

— De ce ? s-au mirat călugăriţele.

— E o poveste lungă. Mergeţi la ea şi-o să vă spună singură.

Xichun, auzind vocile călugăriţelor, a ieşit să le întîmpine.

— Bună ziua, a zis ea. Credeam că ne-aţi uitat cu desăvîrşire de cînd ne merge rău.

— Amida Buddha ! au invocat călugăriţele. Chiar dacă primim ori nu ceva, tot pe dumneavoastră vă socotim binefăcătorii noştri, fiindcă mînăstirea noastră s-a bucurat de milostenia stăpînei bătrîne. Acum, că s-a stins, venim să-i vedem pe ceilalţi stăpîni şi pe soţiile lor. Am trecut pe la toţi, numai la dumneata n-am fost şi ne-am hotărît să venim.

Xichun s-a interesat de soarta călugăriţelor din mînăstirea Shuiyue.

— În mînăstirea aceea s-a întîmplat o nenorocire, au răspuns călugăriţele, nici pînă acum nu poate să pătrundă careva acolo. N-aţi auzit că stareţa Miao Yu din Schitul grilajelor de turcoază a fugit c-un bărbat ?

— Ce-nseamnă aceste vorbe ? s-a înfuriat Xichun. Să-i cadă limba celui ce seamănă astfel de zvonuri ! Au răpit-o tilharii și uite ce vorbe i s-au scornit.

— Stareța Miao Yu se purta ciudat și părea că începuse să-și dea aere, a remarcat una din călugărițe. Nu ne este chiar ușor să-ți spunem toate astea, domnișoară ! Oare aceste ființe de rînd să fi fost asemeni nouă, care nu știm altceva decît să ne dăruim cititului, să ne luminăm și să căutăm drumul izbăvirii ?

— Cum căutați drumul izbăvirii ? a-ntrebat Xichun.

— Nu este vorba de oameni ca noi, au răspuns călugărițele, ci de acele doamne distinse, de felul dumitale, care și-au petrecut toată viața în belșug. Cînd se abate asupra lor nenorocirea, este prea tîrziu să se mai gîndească la mîntuire. Atunci numai preablînda și mult preaîndurata zeiță Guan Yin[1] poate că se mai înduioșează de chinurile lor, ca să le arate calea. Iată de ce se și spune : „Preablînda și preamilostiva zeiță Guan Yin, cea care ne scapă de chin și de nenorocire". Noi ne lepădăm de cele lumești și chiar dacă ne este dat să indurăm mai mult decît vlăstarele din familiile bune, în schimb ne pîndește mai puțină nenorocire și mai puțin chin. Nu vom deveni sfinte, dar mulțumită atotpurificării, putem spera că odată și odată ne vom reîncarna în trup de bărbat, ceea ce pentru noi înseamnă fericirea supremă. Noi nu sîntem asemeni celorlalte femei din zilele noastre, care n-au cui să mărturisească amarul și umilința.

O, domnișoară ! Dacă te vei mărita, toată viața va trebui să-l urmezi pe bărbat și să-ți împlinești îndatoririle față de el. În felul acesta nici cu gîndul să nu mai gîndești la purificare. Fiindcă acestui țel trebuie să-i închini întreaga viață. Stareța Miao Yu considera totdeauna că are posibilități mai multe decît noi, simple călugărițe, și

[1] *Guan Yin*, zeița mizericordiei, care, împreună cu Buddha Amitabha, stăpînea paradisul de la asfințit. Fiind una din cele cinci metamorfozări ale lui Buddha cerese, Guan Yin sau Avalokitesvara — divinitate feminină — își întindea cele o mie de mîini să mîngîie pe cei păcătoși. Potrivit legendei, Guan Yin — simbol al milei și al carității — a coborît printre oameni să-i salveze de la nenorociri. Deși este numită Qian shou fo — Buddha cu o mie de brațe — Guan Yin este înfățișată în temple avînd între patru și 1007 brațe, fiecare braț avînd o palmă cu cinci degete și un ochi în centru. In credința populară fiecare braț al lui Guan Yin avea puterea a 25 de brațe, motiv să fie și mai venerată.

se purta urît, socotindu-ne nişte necioplite. Dar nu ştia că soarta, uneori, trimite fericirea celor simpli, iar celor de teapa ei, le rezervă suferinţa !

Cuvintele călugăriţelor au tulburat şi cele mai tainice gînduri ale lui Xichun şi, uitînd de prezenţa femeilor din casă, ea le-a povestit cum se purta cu ea doamna Yu, cît îi era de greu, ca după aceea să le arate călugăriţelor părul ei tuns[1].

— Credeţi, oare, că eu sînt o nehotărîtă şi că mă simt prea legată de lumea asta întinată ? a zis ea. De mult mi-a încolţit gîndul să devin călugăriţă, dar nu ştiam ce să fac.

— Taci, domnişoară ! a ţipat o călugăriţă prefăcîndu-se tulburată. Dacă află soţia domnului Jia Zhen crede că noi te-am îndemnat şi ne va ocărî şi izgoni din mînăstire. Firea dumitale te arată că dacă te vei mărita cu un om de treabă, toată viaţa vei trăi în mulţumire şi fericire...

— Voi vă închipuiţi că numai soţia lui Jia Zhen vă poate alunga, a întrerupt-o Xichun. Eu nu sînt în stare ?

Călugăriţa a priceput că Xichun se supărase şi a căutat să se dezvinovăţească :

— Nu ne mustra domnişoară, ştim că am greşit faţă de dumneata. Dar oare stăpîna îţi va îngădui să te călugăreşti ? Dacă vorbim astfel, ne gîndim numai la dumneata.

— Bine, fie, a răspuns Xichun.

Cai Ping şi celelalte fete, văzînd că discuţia a luat o întorsătură neplăcută, au început să le facă semne călugăriţelor să plece mai iute. Acestea, fără nici un fel de împotrivire, şi-au luat rămas bun de la Xichun. Fata nu le-a mai reţinut şi la plecare le-a spus rece :

— Să nu vi se pară că pe acest pămînt e doar mînăstirea Dicangwang !

Călugăriţele n-au îndrăznit să scoată o vorbă şi au ieşit tăcute.

Cai Ping se simţea vinovată că le adusese acolo şi, ca să scape de învinuiri, a dat fuga la doamna Yu.

— Domnişoara noastră nu a renunţat la gîndul de a se face călugăriţă, şi şi-a tăiat părul. Zilele astea s-a plîns tot timpul de soarta ei, aşa că fiţi atentă, stăpînă, să nu se întîmple ceva şi să daţi vina pe noi !

[1] Călugăriţele budiste poartă capul ras.

— Crezi într-adevăr că vrea să se călugărească ? a întrebat neconvinsă doamna Yu. Eu credeam că şi-a tăiat părul numai să mă sîcîie. După plecarea lui Jia Zhen nu mai vrea să trăim pe-acelaşi pămînt. Dinspre partea mea, poate să facă ce i-o trece prin cap !

Cai Ping a încercat în zadar s-o determine pe Xichun să renunţe la gîndurile ei. Dimpotrivă, aceasta s-a arătat şi mai neînduplecată.

Doamna Xing şi doamna Wang au încercat, de asemenea, să stea de vorbă cu ea, dar n-a fost chip s-o abată de la hotărîrea ce luase.

Pe cînd se duceau la Jia Zheng, cu gînd să-i ceară sfatul, au fost anunţate :

— A sosit doamna Zhen şi fiul său Baoyu. Toată lumea a ieşit în întîmpinarea oaspeţilor.

Doamna Wang a poruncit ca Zhen Baoyu să fie condus în iatac.

Cel trimis s-a înapoiat şi a spus :

— Domnul Zhen Baoyu discută cu stăpînul Jia Zheng. Stăpînul e încîntat şi a dispus să fie chemaţi Baoyu şi Jia Huan. A spus, de asemenea, ca Jia Lan să mănînce mai repede şi să se ducă şi el.

Apoi s-a pregătit masa în iatacul femeilor. Jia Zheng îl privea pe Zhen Baoyu care semăna atît de bine cu fiul său, şi ca să-i descopere calităţile, a început să discute cu el. Zhen Baoyu răspundea clar, fără ezitări, ceea ce l-a determinat pe Jia Zheng să-i cheme pe Baoyu, Jia Huan şi Jia Lan pentru a-l da exemplu şi totodată pentru a compara pe fiul său cu acesta. Ascultînd porunca, Baoyu şi-a pus veşmintele de doliu şi, însoţit de Jia Huan şi Jia Lan, s-a dus la tatăl său. S-a întîlnit cu Zhen Baoyu, de parcă i-ar fi fost veche cunoştinţă. Acesta s-a purtat ca şi cînd cei doi tineri s-ar mai fi întîlnit cîndva. După ce au săvîrşit ceremonia de salut, musafirului i-au fost prezentaţi Jia Huan şi Jia Lan.

Jia Zheng, care stătea jos pe o mică rogojină de bambus, l-a poftit pe Zhen Baoyu să ia loc în scaun, dar el n-a îndrăznit să se aşeze şi s-a lăsat jos pe pernă.

După ce tinerii s-au întîlnit, Jia Zheng s-a ridicat şi a poruncit să se aştearnă masa, adăugînd :

— Vă părăsesc, rămîne fiul meu să-ţi ţină de urît ! Vorbiţi şi cei mici să ia învăţătură.

— Iertaţi-mă, venerate unchi, s-a adresat politicos Zhen Baoyu, dar aş dori să ascult sfaturile fratelui meu mare, Baoyu.

Drept răspuns, Jia Zheng a mai rostit cîteva fraze fără importanţă, după care a ieşit. Zhen Baoyu a vrut să-l petreacă, dar Jia Zheng i-a făcut semn să rămînă pe loc. În ceea ce-l priveşte pe Baoyu, văzîndu-şi tatăl pregătindu-se de plecare, a alergat spre uşă. După aceea Baoyu l-a rugat pe Zhen Baoyu să ia loc. Au început să discute cum auziseră unul de celălalt şi cît de mult doriseră să se cunoască.

Dar aceste vorbe, de bună seamă nu prezintă interes.

Deosebit e faptul că întîlnirea lor, urnind cine ştie ce tainice socoteli, i-a reamintit lui Baoyu visul cîndva trăit. Auzise mult despre Zhen Baoyu şi presimţise că se vor împrieteni de îndată ce se vor vedea. Cum lui Baoyu nu-i venea la îndemînă să facă reflecţii nesăbuite, mai ales că se aflau de faţă şi Jia Huan, şi Jia Lan, îşi preamărea doar oaspetele arătîndu-şi încîntarea.

— De mult mi-a fost dat să aud de numele dumitale parfumat, — a zis Baoyu. Ce păcat că zeii nu ne-au călăuzit mai devreme paşii unul spre celălalt. M-am convins că eşti într-adevăr un sfînt pogorît din cer !

La rîndul său, Zhen Baoyu auzise vorbindu-se de Baoyu şi astăzi, cînd se întîlniseră, şi-a dat seama că nu greşise în intenţiile sale. „Boayu poate să înveţe cu mine împreună, dar nicidecum să meargă pe acelaşi drum. Purtăm unul şi acelaşi nume, avem firi asemănătoare, gîndea mai departe Zhen Baoyu, sufletele noastre au fost unite încă înainte de a ne naşte. Cunosc cît de cît viaţa şi aş putea să-i spun părerile mele ! Dar cum aceasta este prima noastră întîlnire, nu-mi dau seama ce e în capul lui. Pentru asta trebuie timp şi răbdare".

— S-a dus vestea despre talentul dumitale, frate drag, a zis el cu voce tare. Un om atît de desăvîrşit şi înzestrat dacă întîlneşti unul la zece mii. Eu sînt un neşlefuit şi un neiniţiat şi mi se pare că necinstesc numele „Nestemată".

„Da, într-adevăr, are aceeaşi fire ca mine şi acelaşi fel de a gîndi, şi-a zis Baoyu. Dar sîntem bărbaţi amîndoi şi n-avem puritatea femeilor. Atunci de ce s-o fi purtînd cu mine de parcă aş fi femeie ?"

— Frate bun, eu nu merit atîta cinstire, a continuat el. Sînt un nevrednic și nimic mai mult. Cum aș îndrăzni să mă asemăn dumitale și să mă socotesc în stare să port numele care mi s-a dat ?

— În copilărie eram tare închipuit, a zis la rîndul său Zhen Baoyu, și credeam că pot fi asemeni unei nestemate bine șlefuite. Cine să-și imagineze că peste familia mea are să se abată nenorocirea și că-n timp de cîțiva ani o să îndur sărăcie și o să ajung mai rău decît un ciob de țiglă ? Deși nu pot zice că am trăit pînă la capăt esența fericirii și amărăciunii, pot spune, totuși, că legile firii și pornirile oamenilor mi-au devenit destul de cunoscute. Dumneata chiar, frate mai mare, trăiești în belșug și mulțumire, dorințele ți se-mplinesc oricînd și am credința că și în ale scrisului ești mult deasupra oamenilor obișnuiți, lucru pentru care, veneratul meu unchi, Jia Zheng, ține la tine ca la o adevărată nestemată.

Iată pentru ce și eu cred că meriți pe deplin numele pe care-l porți.

Baoyu a bănuit că Zhen Baoyu face aluzie la cariera dregătorească și a chibzuit ce ar trebui să răspundă.

Jia Huan, care nu luase parte la discuție, se simțea stînjenit. Jia Lan, însă, auzind ultimele cuvinte ale lui Zhen Baoyu, s-a grăbit să adauge :

— Sînteți prea modest, unchiule ! Dacă e să vorbim despre scris, hotărîtoare sînt talentul și munca stăruitoare. Cînd eram mai mic, habar n-aveam ce va să zică o compoziție [1], dar mai pe urmă, cînd am început să studiez, mi-a pricinuit o mare desfătare și m-a făcut să înțeleg că

[1] Compoziția — ba gu wen — formă literară șablon compusă din opt părți simetrice, în care își redactau dizertațiile candidații la examenele-concurs — kejuzhi, pentru obținerea titlurilor civile și militare. Introdusă în sec. al 14-lea, această formă literară fixă a durat pînă la începutul sec. 20 (1904), cînd sub presiunea unui curent de opinie potrivnic, numărul cărturarilor, care o întrebuințează, scade tot mai mult. Schema unei compoziții șablon este următoarea : abordarea temei (po ti), enunțarea temei (cheng ti), evidențierea ideilor principale (qi qiang), trecerea la expunere (nu shou), începutul expunerii (qi gu), expunerea propriu-zisă (zhong gu), sfîrșitul expunerii (hou gu) și încheierea (su gu). Conținutul dizertației, întocmite respectînd schema, dezvoltă ideile cuprinse în cărțile clasice, autorului nepermițîndu-i-se idei originale sau interpretări personale.

Vezi, pentru context și notele pp. 14 și 60.

gloria şi bunul renume sînt mai preţioase de-o sută de ori decît bogăţia şi îndestularea.

Zhen Baoyu nici n-a reuşit să răspundă, căci Baoyu auzind cuvintele lui Jia Lan, s-a gîndit nemulţumit : „De fiecare dată acest ştrengar nu-nvaţă decît cugetări savante !"

— Am aflat că şi dumneata respingi obiceiurile şi vorbele obişnuite şi te conduci numai după propriile-ţi păreri, a zis Baoyu oaspetelui. Acum cînd am fericirea să te întîlnesc, vreau să aud gîndurile dumitale despre lucrurile sublime, ca să mă lecuiesc de orbire şi să ies la lumină, din neştiinţă ! Să nu mă crezi un om mărginit, cu care se poate discuta numai despre treburile dregătoreşti.

Zhen Baoyu îşi spunea : „De bună seamă că i s-a povestit cum eram in copilărie, şi nu ştie cum sînt acum, şi i se pare că nu-s destul de sincer cu ei. Mai bine să le spun totul în faţă ! Dacă mă va-nţelege, s-ar putea să-mi devină prieten, ceea ce n-ar fi deloc rău !"

— Ai gîndit înţelept, frate, a zis el, nici chiar în copilărie nu zăboveam asupra lucrurilor de toate zilele. Mai apoi, cînd am crescut, tatăl meu a părăsit slujba, stătea linştit acasă şi nu dorea să primească oaspeţi ori să meargă în vizite ; mi-a încredinţat mie această sarcină, şi astfel am putut întîlni persoane suspuse şi m-am putut convinge că toţi acei oameni sporeau slava străbunilor prin merite personale. Afară de aceasta, foarte multe cărţi vechi povestesc că pe vremea împăraţilor legendari [1] era socotit onorabil doar acela care îşi respecta părinţii, care preamărea virtuţile lor şi putea să scrie ceva folositor, fără să-şi îngăduie să uite pe acela care l-au crescut, ori pe dascălii care l-au povăţuit. În felul acesta m-am lecuit treptat de părerile viclene şi patimile nebuneşti care mă stăpîneau în copilărie. Acum singura mea dorinţă este să găsesc un adevărat învăţător şi prieten care să mă lumineze. Sînt fericit că te-am întîlnit, frate drag, şi nădăjduiesc că nu vei refuza să mă-ndrumezi. Cu cît asculta mai mult, Baoyu devenea mai iritat. Totodată înţelesese că îi era cu neputinţă să tăgăduiască vorbele pline de adevăr rostite de Zhen Baoyu şi se străduia să răspundă cu aceeaşi măsură.

Din fericire, s-a auzit o voce care spunea :

---

[1] Vezi notele pp. 54, 55, 56, 57.

— Dacă tinerii stăpîni au mîncat, doamna Wang îi așteaptă.

Însoțit de Baoyu, Zhen Baoyu a intrat în iatacul doamnei Wang. Îndată ce a zărit-o pe doamna Zhen, Baoyu s-a apropiat și a salutat-o. La fel Jia Huan și Jia Lan. Și așa s-au cunoscut două mame și doi fii.

Cu toate că Baoyu era însurat, doamna Zhen, cum era mai mare în vîrstă și pe deasupra rudă, nu s-a stăpînit să nu-l dezmierde, ca pe fiul ei. Doamna Wang, care a fost plăcut emoționată de tînărul Zhen, și-a dat seama că acesta era mai înaintat la învățătură și mai inițiat decît fiul său. Uitîndu-se la Jia Lan, i s-a părut de asemenea ieșit din comun și, chiar dacă farmecul lui nu se compara cu al lui Baoyu și al tînărului Zhen, totuși nu era cu mult mai prejos. Doar Jia Huan i se păruse de la început dur și stîngaci.

Cînd au aflat că au sosit oaspeții, toți slujitorii au și venit curioși să-i vadă.

— Într-adevăr, e uimitor! vorbeau între ei. Că au același nume nu-i cine știe ce noutate, dar cum se poate să semene atîta la statură și la înfățișare! Dacă Baoyu al nostru n-ar purta doliu, mai că nu i-ai deosebi!

Jia Huan, privindu-i, se gîndea. „Ce păcat că domnișoara Lin Daiyu a murit! Poate c-ar fi fost bucuroasă să se mărite cu Zhen Baoyu!"

— Baoyu al nostru este de-acum mare și bărbatul meu l-a rugat pe domnul Jia Zheng să-i caute o nevastă, a mărturisit doamna Zhen.

Doamna Wang a zis:

— Doresc foarte mult să mă ocup de Zhen Baoyu. Aveam în casă patru fete; două din ele au murit, iar una s-a măritat. Ar mai fi, ce-i drept, sora mai mică a lui Jia Zhen, dar e mult prea tînără și nu se potrivește cu fiul dumitale. Cred că una din copilele surorilor mele mai mari, Li Wan, s-ar potrivi de minune. A doua domnișoară — Li Wen este logodită, iar a treia — Li Qi este și ea o pereche nimerită. Peste o zi am să-l pețesc. Există însă un neajuns: familia ei nu e atît de înstărită.

— Nu e vorba de asta! a răspuns doamna Zhen. Mă tem numai ca nu cumva să se opună pentru că sîntem noi nevoiași.

Cînd a auzit că mama sa făcea planuri de însurătoare, Zhen Baoyu a ieșit și s-a dus în odaia de lucru a lui Jia Zheng, ca să-l întîlnească pe Baoyu. În momentul acela Jia Zheng se afla de față și cînd musafirul a intrat, s-a și înfiripat discuția.

După un timp, servitorul din casa Zhen a apărut în prag și l-a strigat pe Zhen Baoyu :

— Stăpîne, mama dumneavoastră se grăbește de plecare.

Zhen Baoyu și-a luat rămas bun și a ieșit. Jia Zheng a poruncit lui Baoyu, Jia Huan și Jia Lan să-l petreacă.

Din ziua cînd Baoyu s-a cunoscut cu tatăl lui Zhen Baoyu și a aflat că în curînd va sosi în capitală însuși Zhen Baoyu, tot timpul visa la întîlnirea aceasta, gîndind că-n ființa lui Zhen Baoyu avea să-și găsească prietenul. Nici nu-și închipuise că și o singură discuție avea să fie deajuns, ca să scoată la iveală nepotrivirea de păreri.

După plecarea oaspetelui, întristat, Baoyu s-a întors în odaia sa. N-a vorbit cu nimeni și s-a arătat morocănos cu toți.

— Zhen Baoyu îți seamănă, într-adevăr ? l-a întrebat Baochai.

— Numai la înfățișare, a răspuns Baoyu. Dar în ceea ce privește felul de a gîndi, este destul de mărginit.

— De ce-l ponegrești ! s-a revoltat Baochai. Cum poți să spui așa ceva cînd tu nu l-ai văzut decît o singură dată ?

— Am stat îndelung de vorbă cu el, a zis Baoyu, și s-a ferit să vorbească direct și deschis. N-am auzit nimic de la el în afară de „afaceri dregătorești“ și „devotament și supunere.“ Oare un astfel de ins nu poate fi socotit mărginit ? Și de ce a trebuit să semene cu mine ? Mă gîndeam că-mi va sluji drept călăuză, dar acum m-aș lipsi bucuros de această înfățișare, numai să nu mai semăn cu el !

— Ascultîndu-te, mă pufnește rîsul ! a zis Baochai. Cum poți să renunți la chipul tău ? Cît despre ideile domnului Zhen, sînt cît se poate de înțelepte, fiecare bărbat trebuind să năzuiască spre înălțarea și preamărirea numelui său. Se cade, oare, ca un bărbat să se gîndească doar la propriile-i mulțumiri ? Ceva mai mult, tu nici n-ai ca-

litățile unui adevărat bărbat și te grăbești să-i învinuiești pe alții că-s mărginiți !

Baoyu, iritat de toată povestea aceasta, auzind-o pe Baochai, s-a întunecat la față și a tăcut, mulțumindu-se doar să zîmbească. Baochai nu i-a dat nici o atenție. Nici măcar prin minte nu i-a trecut că Baoyu avea să se îmbolnăvească din nou.

Oricît s-au străduit Xiren și celelalte fete să-l scoată din starea aceea de tristețe adîncă, strădaniile lor au fost în van.

A trecut noaptea, iar a doua zi toți au observat cu groază că Baoyu se îmbolnăvise iar.

Între timp doamna Wang reușise să vorbească cu Jia Zheng despre Xichun și despre dorința acesteia de a se călugări. Doamna Wang își dădea seama că Xichun se afla într-o asemenea stare, încît și-ar fi putut pune capăt zilelor, dacă ar fi fost împiedicată să-și înfăptuiască visul.

— Nu știu ce se întîmplă în castelul Ningguo ! a zis Jia Zheng, pe-un ton nemulțumit. Cum se poate ca familia noastră să fie amenințată de o asemenea rușine ?

Jia Zheng l-a chemat pe Jia Rong, i-a tras o săpuneală bună, după care i-a poruncit să-i transmită mamei sale că dacă fata se va încăpățîna să stăruie în gîndurile ei, va înceta să mai facă parte din familie !

Departe de el gîndul că doamna Yu ar fi încercat să-și exercite influența asupra lui Xichun. Nu bănuia că fata era în stare să-și facă seama singură.

— Și așa nu voi rămîne viața-ntreagă acasă, i-a spus Xichun. Dacă și cu mine se va întîmpla ce s-a întîmplat cu sora mea Yingchun, mai bine mor și pricinuiesc durere stăpînului și stăpînei. Lăsați-mă, socotiți-mă moartă, iar eu voi trăi în curățenie, bucurîndu-mă de dragostea voastră. Mai mult, n-am de gînd să mă mărit. Schitul grilajelor de turcoază aparține familiei noastre și acolo vreau să trăiesc. Vă las tot ce am. Bine că nu s-au împrăștiat călugărițele care-au slujit-o pe Miao Yu. Dacă vă opuneți pînă la capăt hotărîrii mele, nu-mi rămîne altceva de făcut decît să-mi iau viața. Altă cale nu e. Cînd se va întoarce acasă fratele meu mai mare, îi voi spune că nu voi m-ați silit să-mi aleg acest drum. Dar dacă fratele meu va afla c-am murit, va înțelege numaidecît că voi m-ați împins să fac acest pas.

Doamna Yu de mult nu se împăca cu Xichun. Auzind vorbele ei, n-a contrazis-o, ci s-a dus la doamna Wang. Însă aceasta plecase la fiul ei de îndată ce fusese înștiințată de reivirea crizelor. Era foarte îngrijorată de starea lui Baoyu și o certa pe Xiren.

— Sînteți cu toate nepăsătoare! De ce nu m-ați anunțat numaidecît!

— Nu poți să-ți dai seama niciodată de starea sa, a răspuns Xiren; el cînd se simte bine, cînd rău. Doar astăzi a fost să vă vadă, ca apoi să i se facă dintr-o dată rău. Stăpîna Baochai ar fi vrut să vă spună, dar i-a fost teamă să nu vă speriați.

Baoyu auzea cum mamă-sa certa fetele și, nevrînd să sufere vreuna din pricina lui, a zis:

— Mamă, liniștește-te, n-am nimic! Simt doar o amărăciune în suflet!

— Dacă știi de ce suferi, spune din vreme, a bîiguit doamna Wang, să te îngrijim. De ce taci? Îți închipui ce zarvă va fi de s-o petrece iar povestea, ca la pierderea pietrei nestemate?

— Dacă ești atît de îngrijorată, măicuță, trimiteți după doctor, a fost de părere Baoyu.

Doamna Wang a poruncit slugilor să caute un medic. Baoyu a fost consultat, i s-au prescris leacuri și abia după aceea Doamna Wang s-a întors acasă.

Au trecut cîteva zile și Baoyu continua să fie abătut. Nici de mîncare nu se atingea.

Ai casei erau îngrijorați. Și cum venise sorocul săvîrșirii ceremoniei de lepădare a doliului, au plecat toți, grija de a chema din nou doctorul rămînind în seama lui Jia Yun. Acasă la Jia Lian nu rămăsese nimeni și a trebuit să-l roage pe Wang Ren să se ocupe de gospodărie, mai ales că, plîngîndu-și mama zi și noapte, Qiao Jie se îmbolnăvise. Pentru locuitorii castelului Rongguo veniseră din nou zile grele.

Într-o zi, după ce trecuse ceremonia și toți se-ntorseseră la casele lor, doamna Wang, mergînd să-l vadă pe Baoyu, l-a găsit fără cunoștință. S-a speriat, a început să țipe și a alergat după Jia Zheng.

— A zis doctorul că leacurile nu-i mai ajută la nimic, l-a înștiințat ea. Nu ne-a mai rămas decît să ne-ngrijim de cele cuvenite pentru înmormîntare!

Jia Zheng era în pragul deznădejdii. S-a dus să-şi vadă fiul şi a văzut că doamna Wang spusese adevărul. Atunci i-a poruncit lui Jia Lian să se ocupe de cele trebuincioase.

Jia Lian a ieşit tăcut ; se frămînta neştiind de unde să scoată bani.

— Stăpîne ! a pătruns înăuntru, strigînd, un băiat. Nenorocire !

— Ce-i ? a-ntrebat înspăimîntat Jia Lian.

— A venit la poartă un călugăr, a început să povestească băiatul, şi ţine în mînă chiar piatra pe care a pierdut-o cîndva stăpînul Baoyu.

Trebuie plătit, numaidecît, cu zece mii de *liang* de argint !

— Ptiu ! a rînjit Jia Lian, scuipîndu-l pe băiat drept în faţă. Credeam că-i vreo treabă serioasă, iar tu te ţii de prostii ! Sau n-ai auzit ce-am avut de întîmpinat atunci cînd cu piatra falsă ! Şi chiar dacă s-ar afla la călugăr piatra cea adevărată, la ce-ar mai servi, dacă Baoyu se stinge ?

— Tocmai asta am vorbit cu călugărul, nu s-a lăsat băiatul ; el crede că dacă-i daţi banii, stăpînul se vindecă pe loc !

În curte s-a auzit larmă şi după puţin timp au alergat oamenii de la paza porţii.

— Acest călugăr s-a strecurat în curte şi n-am putut să-l oprim.

— Unde s-a mai întîmplat aşa ceva ? s-a revoltat Jia Lian. De ce nu l-aţi alungat ?

Din cameră au răsunat ţipete :

— Moare stăpînul !

Jia Zheng a fost cuprins de disperare, însă chiar în clipa aceea a auzit glasul călugărului :

— De vreţi să trăiască, scoateţi banii !

„Cîndva Baoyu se făcuse bine tot datorită unui călugăr, şi-a amintit Jia Zheng. S-ar putea ca ivirea acestuia să însemne viaţă pentru Baoyu ? Dar dacă îi voi da banii şi nu e piatra cea adevărată ?"

S-a hotărît să aştepte pînă ce se va convinge dacă este ori nu un călugăr făcător de minuni. A poruncit să-l lase să intre slobod ; însă călugărul, fără să ţină seama de buna cuviinţă, a rupt-o la fugă spre iatac.

— Unde te afli, sălbaticule ? a-ncercat să pună mîna pe el Jia Lian. Doar acolo-s femei !

— Dacă întîrzii, nu-l mai scapă nimeni, a răspuns în trecere, călugărul.

Jia Lian de-abia se ţinea după el, răcnind :

— Cine-i înăuntru, să se-ascundă ! Vine călugărul ! Lăsaţi bocetul !

Doamna Wang şi celelalte continuau să plîngă, fără să audă ce se petrecea afară. Ajuns înăuntru, Jia Lian a repetat rugămintea. Atunci doamna Wang şi celelalte femei dezmeticindu-se, au văzut că-n faţa lor răsărise un călugăr şi s-au tulburat atît de tare că nu mai ştiau care încotro s-o apuce. Între timp călugărul reuşise să ajungă la patul lui Baoyu. Baochai se ascunsese, dar Xiren, văzînd că doamna Wang rămăsese pe loc, n-a îndrăznit să plece.

— Miluitorul meu, ţi-am adus nestemata ! a zis călugărul mutînd piatra dintr-o palmă într-alta. Daţi repede banii şi vă vindec !

De frică doamna Wang şi cei de faţă au rămas pironiţi locului. Nici prin minte nu le putea trece că acest călugăr avea să-i înşele.

— Scapă-l şi vei primi banii ! a bîiguit doamna Wang.

— Nu, daţi-mi-i acum, a cerut el.

— Nu vă temeţi, vă vom plăti în argint, l-a încredinţat doamna Wang.

Călugărul a rîs cu hohote, a învîrtit nestemata în palme şi aplecîndu-se la urechea lui Baoyu i-a strigat :

— Baoyu ! Baoyu ! s-a întors nestemata la tine !

De-abia rosti călugărul aceste vorbe, că Baoyu a şi deschis ochii.

— Îi este mai bine ! a ţipat bucuroasă Xiren.

— Unde-i piatra ? a-ntrebat Baoyu.

Călugărul i-a pus nestemata în palmă. Acesta a strîns-o în pumni apoi a desfăcut degetele, a dus-o la ochi, a privit-o atent şi a răsuflat din adînc :

— O ! De cînd n-am mai văzut-o !

Toţi care se aflau în odaie, ori prin apropiere, de bucurie invocau cu glas tare numele lui Buddha, iar Baochai şi uitase de prezenţa călugărului. Jia Lian s-a apropiat de pat, şi, convins că Baoyu şi-a revenit într-adevăr, nu-şi mai stăpînea emoţiile. Jia Lian l-a condus apoi pe că-

lugăr la Jia Zheng și i-a povestit acestuia minunea săvîrșită.

Jia Zheng, în culmea fericirii, s-a năpustit spre călugăr și nu mai contenea ploconindu-se în fața lui și mulțumindu-i. La rîndul său, călugărul l-a salutat cu solemnitate, după care s-a lăsat pe scaun.

Jia Lian s-a gîndit liniștit: „Bineînțeles că nu va pleca pînă ce nu va primi banii..."

Uitîndu-se la călugăr, Jia Zheng și-a dat seama că nu-l mai văzuse niciodată, de aceea l-a copleșit cu întrebări.

— De unde ați luat această raritate? Cum se numește veneratul părinte? Cum de s-a înviorat fiul meu îndată ce v-ați apropiat de el?

— Nu știu, a răspuns călugărul cu un zîmbet ușor. Dați-mi zece mii de *liang* de argint și să terminăm o dată cu asta.

Lipsa de cuviință și obrăznicia călugărului l-au indignat pe Jia Zheng, dar s-a abținut.

— Banii există! a zis el.

— Mai repede, l-a grăbit călugărul. Trebuie să plec.

— Vă rog, luați loc, l-a rugat Jia Zheng. Vreau să-mi văd fiul.

— Duceți-vă, dar nu-ntîrziați!

Jia Zheng a pătruns la Baoyu și s-a apropiat de *kan*. Văzîndu-l, Baoyu a vrut să se ridice, dar era atît de slăbit, încît numai gestul l-a schițat.

— Rămîi liniștit, nu te mișca! l-a sfătuit doamna Wang, repezindu-se spre el.

— Nestemata e din nou a mea! a zis Baoyu rîzînd, întinzîndu-i-o lui Jia Zheng.

Dintr-o privire Jia Zheng a observat că piatra nu era falsă, și, fără s-o mai cerceteze, s-a adresat doamnei Wang:

— Baoyu e salvat, dar cum ne achităm față de călugăr?

— Eu dau tot ce am, numai să-l mulțumim! a zis bucuroasă doamna Wang.

— Mă tem că n-are nevoie de bani! a zis Baoyu.

— Și mie mi s-a părut foarte ciudat acest călugăr, a remarcat Jia Zheng, clătinînd din cap, o ține însă morțiș că-i trebuie banii.

— Roagă-l să mai zăbovească, şi-a sfătuit doamna Wang soţul, poate aflăm de ce are nevoie.

Cînd a ieşit Jia Zheng, Baoyu a spus că-i este foame, a băut dintr-o ceaşcă fiertura de orez, după care a cerut orez. Cînd i s-a adus, doamna Wang n-a vrut să i se dea.

— Orezul nu-mi face bine ? Dar sînt sănătos ! nu s-a lăsat Baoyu.

S-a ridicat în capul oaselor, a mîncat orezul şi s-a simţit bine. Apoi a cerut să se scoale. She Yue s-a grăbit să-l sprijine :

— Într-adevăr, piatra asta-i o comoară ! a murmurat ea. Cum a zărit-o, s-a şi făcut bine. Ce fericire că n-a spart-o atunci, mai de mult !

Cum a auzit Baoyu vorbele ei, s-a făcut palid, a azvîrlit nestemata cît colo şi a căzut pe pernă.

Pe cine interesează mai departe soarta lui Baoyu, îl poftim s-o citească în capitolul următor.

CAPITOLUL

35

În care se povestește cum, nimerind în Lumea iluziei, Baoyu a cunoscut destinele nemuritorilor și cum, împlinindu-și datoria de fiu, Jia Zheng a însoțit la locul de baștină sicriul cu trupul mamei sale

YUAN YANG

PRIN URMARE, auzind cuvintele rostite de She Yue, Baoyu a căzut fără cunoștință. Doamna Wang și toți ceilalți au început din nou să plîngă.

She Yue se căia pentru vorbele necugetate, însă doamna Wang era atît de tulburată, încît nici prin gînd nu i-a trecut s-o certe.

She Yue se gîndea în sine, plîngînd în hohote : „Dacă va fi să moară Baoyu, îmi voi pune și eu capăt zilelor, și-l voi urma în veșnicie !..."

Nu vom stărui prea mult asupra celor ce se petreceau în sufletul lui She Yue, ci ne vom întoarce privirile asupra doamnei Wang. Deznădăjduită strigase pe Baoyu de cîteva ori, dar nu-i răspunsese ; dac-a văzut așa, a poruncit slugilor să alerge pe urmele călugărului și să-l implore să-i salveze fiul. De unde-avea ea să știe că în timp ce Jia Zheng se afla la Baoyu, călugărul dispăruse fără urmă ? Cînd Jia Zheng și-a dat seama, a rămas cît se poate de mirat. Apoi, auzind larmă la Baoyu, a alergat într-acolo. Baoyu era din nou pradă unei crize puternice : strîngea din dinți și inima îi bătea foarte încet. Jia Zheng și-a petrecut mîna de după gîtul lui și de-abia simțea o undă caldă. Înspăimîntat, a poruncit să fie chemat fără zăbavă doctorul.

După cum se vede, el nici nu bănuia că sufletul lui Baoyu părăsise trupul.

Dar ce crezi tu, stimate cititor, va muri Baoyu ? Nu, nu va muri !

Așadar, cînd Baoyu și-a pierdut cunoștința, sufletul său a plutit în sala cea mare a castelului Rongguo, unde l-a întîlnit pe călugărul care-i dăduse nestemata. L-a salutat ceremonios. Îndată ce a apărut sufletul lui Baoyu,

călugărul s-a înălţat şi l-a tras către sine. Urmîndu-l pe călugăr, Baoyu a simţit pe neaşteptate cum trupul îi devine uşor ca un fulg şi a început să se legene în văzduh. Nici n-a ştiut cînd au trecut poarta castelului Rongguo, dar observase că se găsea într-un loc necunoscut, sălbatic şi pustiu şi doar în depărtare se zărea un eleşteu, parcă ştiut cîndva. Tocmai se pregătea să-l întrebe pe călugăr unde se aflau, cînd s-a ivit în întîmpinare o femeie plină de strălucire. „De unde-o fi răsărit în acest pustiu o asemenea făptură încîntătoare ? se întreba Baoyu. Sau, poate, vreo zeiţă să se fi coborît în lumea întinată !"

Baoyu s-a apropiat şi femeia i s-a părut cunoscută. Deşi o privi cu luare-aminte, nu-şi dădu seama cine putea fi. Între timp, femeia făcu o plecăciune în faţa călugărului şi dispăru.

Lui Baoyu i s-a părut că seamănă cu You Sanjie şi s-a gîndit îndurerat : „Şi ea a ajuns tot aici ?..."

Ar fi vrut să-l întrebe pe călugăr, dar acesta ţinîndu-l strîns de mînă, a păşit pe sub boltă. Baoyu citi următoarea inscripţie :

Minciuna se destramă şi-adevăru-apare :
Şi totul luminează acest puternic soare.
Tot ce s-a născut, sfîrşeşte-odată drumul.
Nimic nu mai rămîne, se-mprăştie ca fumul.

Trecînd dincolo, zări poarta palatului. O inscripţie orizontală, din patru hieroglife trase apăsat în tuş captă privirea : „Fericire, bunătate, nenorocire, desfrîu", iar de ambele părţi, aceste inscripţii verticale :

În stare-s înţelepţii să despice firul vieţii,
Ce-a fost şi ce-o să vină din afundul ceţii...
Pricini vechi ori noi, n-o să pătrunzi nicicînd ;
Îţi scapă toate, şi toate trec pe rînd.

Baoyu reflectă : „Asta e realitatea deci ! În zadar voiam să ştiu cauze şi urmări, trecut şi viitor !"

Deodată, în faţa sa, nu chiar departe, o zări pe Yuan Yang, care-i făcea cu mîna.

„Am mers atît şi după cîte observ nici n-am trecut hotarele grădinii, îşi spuse, dar de ce s-o fi schimbat atît de mult ?"

S-a grăbit spre Yuan Yang, dar în clipa aceea fata a dispărut. Sufletul lui Baoyu a fost cuprins de îndoială. Mergînd în locul unde stătuse Yuan Yang a dat peste un foişor. Pretutindeni erau aşezate lespezi cu inscripţii. Baoyu nu s-a simţit îndemnat să le citească, aşa că a alergat în direcţia în care se ascunsese Yuan Yang. Uşa care dădea-n foişor era întredeschisă. N-a avut curajul să pătrundă înăuntru şi, vrînd să ceară învoirea călugărului, a băgat de seamă că şi acesta dispăruse.

Baoyu a continuat să privească şi i s-a părut că foişorul era înalt cît un munte şi nu semăna de fel cu vreo clădire din Grădina priveliştilor încîntătoare. S-a oprit nehotărît, a ridicat privirea şi a citit inscripţia de la intrare : „Luaţi aminte la mîntuirea patimilor" ; şi mai departe, inscripţiile verticale din părţi :

Bucuria, plăcerea, durerea, întristarea,
Minciuna şi înşelăciunea, laolaltă sînt ;
Speranţa şi setea şi rîvna şi dorinţa
Rod al nebuniei toate — într-un cuvînt.

Citindu-le, Baoyu a suspinat resemnat. S-a hotărît să intre s-o caute pe Yuan Yang şi să întrebe ce era acolo. A mai privit încă o dată şi, cum locul i se părea cunoscut, s-a hotărît şi a împins uşa. Înăuntru era întuneric beznă şi Baoyu nu distingea nimic. Fără să vrea, l-a cuprins frica. A dat să iasă dar a observat vreo zece dulapuri uriaşe, cu uşile întredeschise.

„Cînd eram mic, am fost în vis pe aici ! şi-a amintit Baoyu, deodată. Ce fericire că din nou am venit !"

Yuan Yang i-a zburat numaidecît din minte, a prins curaj, s-a apropiat de primul dulap, a dat uşa de perete şi s-a uitat înăuntru. Văzînd cîteva cărţi, s-a bucurat şi mai mult şi s-a gîndit : „Foarte mulţi nu dau nici o însemnătate viselor şi nu cred că se pot petrece aievea ! De cînd am dorit să se mai repete visul meu şi astăzi iată, pe neaşteptate, dorinţa mea s-a împlinit. Oare acest hrisov o fi cel pe care l-am mai văzut ?"

Şi, întinzînd mîna, a luat de deasupra poliţei unul : *Hrisoavele cele mai însemnate ale destinelor celor douăsprezece agrafe din Jinling.*

Baoyu gîndi : „Se pare că am mai citit şi altădată titlul acestei cărţi. Din nefericire însă, nu-mi mai amintesc nimic."

A deschis prima pagină. Deasupra era un desen nedeslușit și n-a putut să-și dea seama ce reprezintă. Pe cealaltă față cîteva rînduri și, deși erau, de asemenea, neclare, tot se mai putea înțelege cîte ceva. Văzu hieroglifa „lin" sub care se aflau hieroglifele : „cingătoare de jad." Baoyu își spuse : „De ce s-ar vorbi aici de surioara Lin !"

Și a-nceput să citească mai cu atenție. Cînd a întîlnit cuvintele : „agrafa de aur [1] de sub maldăr de zăpadă", a rămas uimit din cale afară și a bîiguit : „Iată cum se leagă numele !..."

Apoi, unind frazele între ele, le-a mai citit încă odată. „Nu pot să prind sensul," s-a întristat.

Poate aceste cuvinte sînt niște nume ascunse. Păcat că se întîlnesc și cuvinte ca „a deplînge" și „a suspina." Ce pot, oare, să-nsemne ?

Baoyu s-a întristat și prin minte i-a trecut un gînd : „Am citit pe furiș, ca hoțul ! Și am stat să mă gîndesc fără rost ! În felul ăsta n-o mai sfîrșesc ! Nu trebuie să pierd vremea de pomană."

Nici nu s-a mai uitat la desenele de sub inscripție și s-a apucat să citească de la început. Ajungînd la cuvintele : „Cu iepurele iute azi tigrul s-antîlnit și astfel visul vieții aici a luat sfîrșit," Baoyu s-a dumirit din nou.

„De bună seamă ! și-a zis. Trebuie să știu că soarta omului este hărăzită dintr-un început ! Versul acesta se potrivește surorii mele Yuanchun ! Doar ea a murit în anul stăpînit de semnele ciclice ale iepurelui și tigrului. Dacă și mai departe va fi la fel de clar, am să mă străduiesc să copiez și să învăț pe dinafară tot ce e ursit surorilor mele. Acum n-o să mă apuc să divulg tainele, dar voi putea să știu totul dinainte, «fără să caut în oracole.» Aceasta mă va scuti de multă trudă și de prea multă chibzuire."

Baoyu s-a uitat în jur, dar n-a văzut nici pensulă, nici tuș. Temîndu-se ca nu cumva să fie stingherit de cine știe cine, s-a hotărît să citească mai repede în continuare. A întors foaia și a dat peste un desen ce înfățișa un om trăgînd un zmeu, dar n-a stăruit. A citit însă cu luare-aminte cele douăsprezece poezii care urmau ; pe

---

[1] Aluzie la Baochai. Cuvîntul „Chai" din numele său însemnînd „agrafă."

unele le-a înțeles dintr-o dată, pe altele, după un oarecare timp de gîndire, iar unele nu le-a putut pricepe cu nici un chip și de aceea se strădui să le învețe pe de rost.

Oftînd, Baoyu a luat din raft *Hrisoavele adăugite ale destinelor celor douăsprezece agrafe din Jinling* și s-a cufundat din nou în lectură. Cînd a ajuns la pasajul : „De cînd e lumea, lume, cumplita gelozie de îndurat nu e, și doar comedianții mai pot fi fericiți ; gîndiți-vă cu toții, celui simțitor foarte, năpăstuită-i a lui soartă !" la început n-a priceput nimic. Dar cum și-a aruncat privirea peste desen și a văzut cîteva flori proaspete și un pat ponosit [1], și-a dat numaidecît seama că este vorba de Hua Xiren. Uluit, a început să plîngă cu deznădejde.

Venindu-și în cele din urmă în fire, ar fi vrut să continue, dar în clipa aceea a auzit un glas :

— Iar ți-ai ieșit din minți ? Te cheamă surioara Lin !

I s-a părut că era vocea lui Yuan Yang, însă cînd și-a întors capul, nu se afla nimeni prin apropiere.

Buimăcit, văzu cum din nou apăru Yuan Yang în fața ușii, făcîndu-i semn cu mîna. Bucuros, Baoyu a alergat către ea, dar Yuan Yang s-a îndepărtat numaidecît.

— Scumpă surioară ! a strigat el. Așteaptă !

Fața nu l-a băgat în seamă, văzîndu-și de drum. Baoyu a alergat pe urmele ei și deodată văzu în fața ochilor săi un palat măreț ; pretutindeni se înălțau foișoare și pagode, temple și saloane sculptate și împodobite cu ornamente și ajururi, lîngă care se desenau neclar siluete de tinere slujitoare. Această priveliște l-a captivat într-atît pe Baoyu, încît a uitat din nou de Yuan Yang.

Cu pași ușori intră pe poartă. Curtea era năpădită de flori sălbatice și ierburi rare, ale căror denumiri nu le cunoștea. Atenția i-a fost atrasă numaidecît de o buruiană verde și zveltă, cu foi roșietice, care ieșea de sub un grilaj de marmură. „Cum s-o fi numind această plantă atît de mîndră și de nobilă ?"

Cînd adia o boare de vînt, planta se legăna și era numai freamăt. Grațioasă și plăpîndă îi înfioră inima și-n suflet simți duioasă desfătare. Baoyu și-a pironit ochii asupra ei, dar un glas îl certă :

---

[1] „Flori" și „pat" se pronunță în limba chineză *hua xi*.

— Bezmeticule, de unde-ai mai apărut ? Cum de-ndrăznești să privești plantele nemuritoare ?

Baoyu s-a întors speriat și, văzînd în fața sa o zînă, se grăbi să i se închine zicînd :

— O căutam pe surioara Yuan Yang și din întîmplare am nimerit în lăcașul nemuritorilor. Sfîntă soră, îngăduie-mi să te întreb ce este aici ? De ce mi s-a arătat sora Yuan Yang și mi-a spus că surioara Lin dorește să mă vadă ? Te implor, deslușește-mi ce-nseamnă asta ?

— Cine are habar de surorile tale ? a răspuns zîna pe-un ton răuvoitor. Eu am în grijă plantele nemuritoare și nu îngădui celor pieritori să le privească !

Baoyu ar fi vrut să dispară cît mai degrabă dar neavînd cum să scape, rămase locului.

— Soră sfîntă ! Dacă tu ocrotești plante nemuritoare, înseamnă că ești protectoarea florilor. Spune-mi, rogu-te, ce știi despre aceasta cu frunze roșietice ?

— Ar trebui să cunoști tu singur ! Povestea e prea lungă ! a răspuns zîna. Această plantă a crescut cîndva pe malul Rîului sufletelor — Hunhe, și se numește „Matostatul roșu."

Cîndva se ofilea lipsită de vlagă, dar, din fericire, s-a ivit slujitorul Cristalul-sclipitor care zi de zi a udat-o cu rouă dulce, ajutînd-o să crească. După ce s-a pogorît pe pămînt, aducînd mulțumiri binefăcătorului său, s-a întors iarăși în lumea celor drepți și nemuritori.

Iată de ce zîna nemuritoare Jing Huan m-a pus s-o păzesc, poruncindu-mi să izgonesc din preajma ei albine și fluturi.

Baoyu n-a priceput nimic, dar întrucît se afla în fața ocrotitoarei florilor, de teamă să nu se facă de rîs, a întrebat-o numai :

— Sfîntă soră, tu porți grijă numai acestei flori ? Pe celelalte — sînt atîtea — cine le ocrotește ? Te-aș mai întreba numai cine are grijă de floarea lotusului ?

— Nu știu, a răspuns zîna. Doar de la stăpîna mea ai putea să afli.

— Și cine este stăpîna ta ?

— Zîna Rîului Xiaoxiang.

— Nu-i cu putință ! a exclamat Baoyu. Oare nu știi că zîna aceasta este verișoara mea bună, Lin Daiyu ?

— Ce spui ? a zis zîna. Aici locuiesc nemuritorii și chiar dacă tu o numești pe vara ta zîna Rîului Xiaoxiang,

ea n-are a face cu E Huang[1] şi Nü Ying[2] ! Cum ar putea să se-nrudească de altfel cu muritori de rînd ? Nu mai îndruga nerozii, că-l chem acum pe slujitorul uriaş să te alunge ! Baoyu s-a pierdut, mai ales că se credea un netrebnic şi un întinat, şi-ar fi vrut să plece numaidecît, dar în clipa aceea s-a auzit un glas.

— Pe mine m-au trimis după Cristalul-sclipitor !

— Şi mie, de asemenea, mi-au poruncit să-l aduc şi-l aştept de atîta vreme, a răspuns zîna. N-o fi venit ? Unde să-l mai caut ?

— Oare nu l-ai gonit tu mai adineauri ? a zis glasul.

Zîna a alergat pe urmele lui Baoyu, strigînd :

— Cristal-sclipitor, întoarce-te !

Baoyu şi-a-nchipuit că strigă pe careva şi de teamă să nu fie ajuns, a rupt-o la fugă de-i scăpărau călcîile. Dar cineva îi aţinu calea, cu o spadă scumpă în mînă, împiedicîndu-i trecerea :

— Unde fugi ?

Înfricoşat, Baoyu a stat locului, dar, mai apoi, luîndu-şi inima în dinţi şi ridicînd ochii, a văzut în faţa sa pe... You Sanjie.

— Surioară, şi tu ai venit să mă ameninţi ? a zis el ceva mai liniştit.

— Între fraţii tăi nu găseşti măcar un om de treabă, a răspuns ea. Nu ştiu decît să necinstească fecioarele şi să le forţeze să-i ia de bărbaţi. Dacă-ai picat aici, nu aştepta să te cruţ.

Ascultînd-o pe You Sanjie, Baoyu şi-a pierdut cumpătul.

— Surioară, pune mîna pe el ! s-a auzit un glas în spatele lui Baoyu. Nu-i da drumul !

— La porunca zînei, îl aştept de mult, a răspuns Sanjie. Acum, cu sabia mea tai firul care-l leagă de lumea întinată !

[1, 2] E Huang sau A Hong şi Nü Ying, cele două fiice ale împăratului legendar Yao (cca 2341 î.e.n. — cca 2258 î.e.n.) pe care el însuşi le dăruise de soţii lui Shun (cca 2317 î.e.n. — cca 2208 î.e.n), odată cu sceptrul de urmaş la tron. Legenda spune că murind Shun, a fost înmormîntat la Zanu, pe cursul mijlociu al Rîului Xiang, unde veneau să-l plîngă soţiile sale. Jelindu-l, de dimineaţă pînă seara, istovite de durere, acestea ar fi căzut în apă, unde trăiesc şi acum prefăcute în ştime.

Vorbele ei l-au zăpăcit cu totul pe Baoyu, cu toate că nu prea înțelesese tîlcul lor. S-a întors și-ar fi vrut să plece, dar s-a ciocnit față-n față cu Qing Wen. Cînd a văzut-o, sufletul i s-a umplut de durere, dar și de bucurie.

— Am rămas singur și-am rătăcit drumul, a dat el să explice. Vor să se răzbune pe mine. Mă gîndeam să fug, dar nu știam încotro. Ce noroc că te-am întîlnit. Surioară Qing Wen, du-mă acasă !

— Stimate slujitor, te înșeli, a răspuns fata. Eu nu-s Qing Wen. Am primit poruncă de la zînă să te poftesc la ea, în rest n-am să-ți pricinuiesc nici un rău.

Sufletul lui Baoyu era plin de îndoială.

— Surioară, care anume zînă mă cheamă ?

— N-are rost să-ntrebi. Cînd vei da ochii cu ea, te vei dumiri singur.

Baoyu, neavînd de ales, s-a văzut nevoit să o urmeze pe fata care semăna cu Qing Wen.

„Cu neputință să mă fi înșelat ; și glasul și înfățișarea, pînă la ultimul amănunt, sînt ale ei, gîndea Baoyu, privind-o. De ce n-o fi vrînd să recunoască ? Fie, voi merge la zînă : dacă mă vor găsi vinovat cu ceva, am să-i cer iertare. Femeile sînt naturi slabe și bune, trebuie numai să le rogi, și te iartă."

Între timp s-au și apropiat de un palat fastuos, care sclipea în toate culorile curcubeului. În fața palatului se afla stufăriș de bambus verde, iar în spate se-nălțau pini fumurii. Pe terasă, sub perdele, stăteau gătite slujitoarele, întocmai ca la curțile împărătești. Cînd l-au zărit pe Baoyu au început să șoptească între ele.

— Acesta să fie Cristalul-sclipitor [1] ?

— Da, el este, a răspuns fata care-l însoțea. Duceți-vă și anunțați-l.

Una dintre fete a zîmbit, i-a făcut lui Baoyu semn și s-a îndreptat spre poarta care ducea la palat. Baoyu a urmat-o. Au ocolit mai multe saloane și iatacuri și s-au oprit în sala mare, a cărei intrare era acoperită de o perdea din mărgăritare.

— Așteaptă, am să te chem, i-a spus fata. El n-a rostit nici un cuvînt și-a rămas țintuit locului. Fata a dispărut și, după o oarecare vreme, s-a arătat spunîndu-i :

— Intră, Cristal-sclipitor !...

[1] Vezi cap. al 19-lea.

În clipa aceea o altă slujitoare a tras perdeaua și Baoyu a dat cu ochii de-o fată care purta pe cap cunună și era înveșmîntată într-o mantie brodată cu modele ciudate. Trufașă, stătea în mijlocul sălii imense.

Ridicînd capul, Baoyu a privit-o cu luare aminte. I s-a părut că seamănă cu Daiyu și nu s-a putut opri să nu spună :

— Surioară, aici erai ? M-am gîndit tot timpul la tine !

— De ce n-o fi cuviincios acest slujitor ? a exclamat fata de lîngă perdea. Să plece numaidecît !

În clipa aceea o alta a lăsat perdeaua de mărgăritare. Baoyu ar fi vrut să pătrundă în imensa încăpere, însă n-avu destul curaj : ar fi vrut să întrebe cine era ființa aceea, dar slujitoarele l-au izgonit din palat. Speranța de a o întîlni pe Qing Wen s-a dovedit zadarnică.

Astfel, năpădit de simțăminte opuse, Baoyu a ieșit din palat și s-a oprit nehotărît, neștiind încotro s-o apuce. A început să caute drumul spre casă, dar nu-l putea găsi. Atunci, pe neașteptate a zărit-o sub streașină pe Feng Jie, care-i făcea semn cu mîna, chemîndu-l.

„O ! s-a bucurat Baoyu. Va să zică sînt acasă ! Cum de-am putut să mă rătăcesc ?"

Și a alergat înspre ea.

— Cum de ești aici, surioară ? Toți acești oameni și-au bătut joc de mine, iar surioara Lin nici n-a vrut să mă vadă măcar, și nu înțeleg de ce !

S-a apropiat de locul unde stătea Feng Jie și, privind-o, observă că nu era Feng Jie, ci prima soție a lui Jia Rong, Qin Keqing.

Baoyu s-a oprit nedumerit și-ar fi vrut s-o întrebe de Feng Jie, dar doamna Qin s-a întors și-a intrat în casă.

Mirat, n-a avut curajul să intre după ea, și a suspinat îndurerat : „Cu ce-am greșit ? De ce-or fi fugind cu toții de mine ?"

A-nceput să plîngă în hohote. Deodată apărură cîțiva voinici cu bice în mîini, care răcniră :

— De unde-a răsărit bărbatul ăsta ? Cum de-a îndrăznit să pătrundă în lumea nemuritorilor ? Izgoniți-l !

Baoyu n-a scos măcar un sunet și, fugind, a continuat să caute drumul, cînd în depărtare zări o mulțime de fete, care veneau în întîmpinarea lui. Privindu-le, i s-a părut că una era leită Yingchun.

— M-am rătăcit ! a strigat Baoyu. Ajutați-mă !

În clipa aceea Baoyu a băgat de seamă că voinicii l-au ajuns din urmă și s-au năpustit să-l fugărească. Fetele s-au transformat în fiare și demoni și-au tăbărît pe el.

Groaza îl cuprinse, în fața sa apăru călugărul cel cu nestemata. Ținea în mînă o oglindă. O clipă o apropie de chipul lui Baoyu, zicînd :

— Din înalta poruncă a împărătesei Yuanchun, am venit să te salvez !

Toate arătările pieriră pe dată și Baoyu se văzu singur în cîmpia pustie.

— Mi-amintesc că m-ai adus în acest loc, apoi ai dispărut, a spus Baoyu prinzînd mîna călugărului. Am întîlnit aici mulți oameni apropiați mie, dar toți au refuzat să-mi vorbească și apoi au luat, deodată, înfățișare de demoni.! Spune-mi, am visat, ori s-au petrecut aievea toate astea ?

— Nu cumva ai răscolit prin dulapuri și ți-ai vîrît nasul prin hîrtii ? l-a întrebat călugărul.

„Dacă m-a adus în lumea nemuritorilor, înseamnă că și el este nemuritor, își spuse Baoyu. Nu se cade așadar să-i ascund ceva."

— Am citit răbojurile, a recunoscut el.

— Prin urmare nu te-ai schimbat deloc ! a zis cu voce tare călugărul. Dacă ai citit hrisoavele, iar n-ai înțeles nimic ! Toate patimile lumești — astea erau forțele necurate ! Străduiește-te să pricepi acest lucru și dacă îți mai rămîne, totuși, ceva neînțeles, am să-ți explic. Și acum du-te acasă !

Spunînd acestea, călugărul l-a împins cu atîta putere, încît nu s-a mai putut ține pe picioare și căzu.

— Ah ! ah ! a țipat el.

Cei care se aflau în odaie îi priveau obrajii înlăcrimați. Cînd a țipat, și-au dat seama că-și revenise, și-au început să-l strige. Baoyu a deschis ochii, stătea ca mai înainte lungit pe *kan*, iar în jurul său doamna Wang, Baochai și celelalte, cu ochii înroșiți și umflați de plîns.

„M-am întors de pe lumea cealaltă !...", s-a gîndit Baoyu amintindu-și ce i-a fost dat să trăiască. Toate întîmplările se păstrau încă vii în memorie și, fără să vrea, a rîs.

— Da, da, chiar așa e !...

Doamna Wang crezu că din nou şi-a pierdut minţile şi s-a grăbit să cheme doctorul; apoi a poruncit să fie anunţat Jia Zheng că Baoyu şi-a revenit şi a vorbit, aşa că toate pregătirile de înmormîntare urmau să se-ntrerupă.

Jia Zheng a venit îndată să-şi vadă fiul. Încredinţat că Baoyu îşi revenise cu totul în fire, a răcnit:

— Nenorocitule! Cît ne-ai mai speriat!

Lacrimile îi picurau, a suspinat adînc de cîteva ori, apoi a ieşit şi a trimis după un medic care să-l aibă în grijă.

She Yue, care nu cu mult înainte se gîndea cum să-şi pună capăt zilelor, se mai liniştise. Doamna Wang a poruncit să se aducă fiertură de scorţişoară şi Baoyu a sorbit cîteva înghiţituri, după care s-a simţit mai întremat. De bucurie, doamna Wang a iertat-o pe She Yue şi încredinţă nestemata lui Baochai, rugînd-o să facă-n aşa fel încît Baoyu s-o poarte iarăşi.

„Unde-o fi găsit nestemata? se întreba doamna Wang amintindu-şi de călugăr. De ce i-or fi trebuit la început bani, ca după aceea să dispară? N-o fi fost vreun sfînt?"

— Judecînd după vorba ciudată a călugărului, putem spune că n-a găsit nicăieri piatra, a zis Baochai, ci pur şi simplu a „cules-o" binişor din casă, cînd s-a pierdut.

— Cum de-ar fi putut s-o ia, dacă nestemata se afla în casa noastră? s-a mirat doamna Wang.

— Dacă a fost în stare s-o aducă, de bună seamă a fost cu putinţă s-o şi ia, a zis convinsă Baochai.

— În anul în care s-a pierdut piatra, domnul Lin Zhixiao s-a dus la cineva să-i ghicească, s-au amestecat în vorbă Xiren şi She Yue. Apoi, după căsătoria stăpînului cu Baochai, noi i-am spus că în prezicere figura cuvîntul „shang" — „a amaneta" şi ne-am dat seama că era vorba de bani. Vă mai amintiţi stăpînă?

— Întocmai, mi-aţi spus că prezicerea ne trimitea să căutăm piatra la casele de amanet, a întărit Baochai, după ce s-a gîndit puţin.

Dar de-abia acum am înţeles că termenul „shang", despre care-aţi auzit, nu înseamnă nici „a amaneta" şi nici bani, ci indica silaba care intră în componenţa cuvîntului „heshang" — călugăr.

Oare după toate acestea se mai poate socoti că nestemata a fost adusă de călugăr?

— Într-adevăr, dacă mă gîndesc, călugărul acesta avea ceva ciudat ! consimţi doamna Wang. Cînd a căzut bolnav Baoyu, călugărul a spus că avem în casă o nestemată care-l poate lecui. Înseamnă că ştia de istoria ei neobişnuită. Din vechime şi pînă-acum nu s-a mai întîmplat ceva asemănător. Dar ce este în realitate această nestemată, nimeni dintre noi nu poate spune. Cade bolnav Baoyu — nestemata ; se înzdrăveneşte Baoyu — nestemata ; şi chiar cînd să se nască Baoyu, din nou nestemata...

Pe neaşteptate doamna Wang a tăcut şi-a-nceput să plîngă. Singurul care cunoştea de mult tot ce vorbise doamna Wang era Baoyu, dar nu spusese nimănui nimic, ci el îşi amintea, doar, ce văzuse cu propriul lui suflet, în timpul peregrinării pe lumea de dincolo.

— În anul în care s-a pierdut piatra, a zis Xichun, Miao Yu a fost rugată să întrebe duhurile şi a primit răspunsul că piatra se află „sub trunghiul pinului de pe versantul Jingeng..." Urmau nişte cuvinte pe care nu mi le mai amintesc, apoi sfîrşitul : „De pătrunzi în casa mea, rîzi şi îndată vei vedea, numai de-i putea intra." Cheia stă în interpretarea expresiei „în casa" mea. Sînt sigură că prin casă se înţelege locul unde înfloreşte învăţătura lui Buddha, dar mă îndoiesc că fratele Baoyu va putea să intre acolo.

Baoyu a zîmbit, iar Baochai a încruntat nemulţumită din sprîncene.

— Iar Buddha ! s-a supărat doamna Xin pe Xichun. Oare tot n-ai renunţat la gîndurile tale ?

— Nu ! a întărit Xichun. Şi să vă mărturisesc deschis, de mult am încetat să mă mai ating de carne !

— Fetiţa mea, trezeşte-te ! a exclamat doamna Wang, întorcîndu-se spre Xichun. Nici să nu cutezi să te mai gîndeşti la aşa ceva !

Xichun a tăcut. Lui Baoyu vorbele fetei i-au adus aminte un vers dintr-o poezie din hrisoarele destinelor, unde se spunea : „La palidul opaiţ, smerită stă cu Buddha," şi nu şi-a putut reţine suspinul. Apoi îşi amintea şi versurile în care se vorbea de patul ponosit „xi" şi florile proaspete „hua", şi aruncîndu-şi privirea către Xiren, fără voia lui, a început să plîngă.

Baoyu cînd se întrista, cînd rîdea, şi cu toţii erau încredinţaţi că din nou mintea lui se tulbură. N-aveau

de unde ști că el izbutise să citească hrisoavele destinelor și cunoștea soarta tuturor celor din castelul Rongguo.

Dar despre toate acestea, deocamdată, nu vom mai pomeni nimic.

Baoyu și-a revenit cîteva zile mai tîrziu și, treptat-treptat, s-a întremat.

Jia Zheng, convins că fiul său se simțea bine, a încetat să se mai neliniștească din pricina lui și a început să se gîndească tot mai mult la Jia She, despre care nu știa cît timp avea să mai rămînă în surghiun. În afară de aceasta, sicriul cu corpul lui Jia Mu se mai afla în templu și Jia Zheng nu se simțea împăcat. Și iată că Jia Zheng îl chemă la el pe Jia Lian și îi mărturisi dorința lui de a duce sicriul în sud și de a o îngropa pe mama sa acolo.

— Ai dreptate, stăpîne, a zis Jia Lian, după ce l-a ascultat. Să facem aceasta cît mai ești în perioada de doliu, fiindcă după aceea nu vom mai avea timp. Numai că în lipsa tatei nu prea cutez să te sfătuiesc. Te-ai gîndit bine, însă pentru îndeplinirea acestei hotărîri este nevoie de vreo cîteva mii de *liang* de argint. Chiar dacă stăpînirea va prinde hoții, mă tem că n-o să ne înapoieze bunurile.

— La drept vorbind, eu am și luat această hotărîre, a recunoscut Jia Zheng și n-am avut decît să-ți spun despre ce este vorba. Nu vei putea pleca nicăieri însă, atîta timp cît în casă nu-s bărbați. Sînt neliniștit, fiindcă nu știu dacă voi putea ori nu să mă reped eu, deoarece am de dus cîteva sicrie ! M-am gîndit să-l iau cu mine pe Jia Rong, căci tot trebuie dus și sicriul soției sale. Va trebui luat și al lui Lin Daiyu, mai ales că stăpîna bătrînă a cerut ca să fie transportate odată cu ea și rămășițele nepoatei. Bani pentru asta, va trebui să împrumutăm vreo cîteva mii și-s deajuns.

— Da, de unde ? a mai zis Jia Lian. Dumneata ești în doliu, iar tatăl meu — pe meleaguri depărtate. Nu pot să fac rost de prea mulți bani dintr-o dată, mai bine-ar fi să pun zălog casele și pămîntul.

— Cum să amanetezi casele ? sînt doar făcute cu tezaur public !

— Desigur; casele în care locuim n-ar fi cu putință. Dar avem cîteva pe care le putem zălogi. Dacă se va întoarce tata și-l vor repune în slujbă, le vom răscumpăra. Ce mă neliniștește, este că veți avea atîta bătaie de cap !

— Lucrul de seamă este să fie înmormîntată cum se cuvine stăpîna bătrînă, a zis Jia Zheng. Tu trebuie, întîi de toate, să ai grijă de gospodărie.

— Nu te gîndi la asta ! Chiar de aş fi un om redus, tot mă străduiesc să-ţi răsplătesc încrederea. Ar trebui să mai iei cu dumneata pe careva ; cei care vor rămîne, îmi voi da osteneala să-i întreţin cum se cuvine. Dacă banii pentru drum n-o să v-ajungă, cînd veţi trece prin judeţul cîrmuit de Lai Shangrong aduceţi-i la cunoştinţă că vă aflaţi în mare strîmtoare şi vă va veni în ajutor.

— Nu-i plăcut să te rogi de alţii, a răspuns Jia Zheng. Şi cum este vorba de înmormîntarea mamei, se cade să fac totul singur.

— Da, ai dreptate, şi Jia Lian a ieşit să facă rost de bani pentru călătoria lui Jia Zheng.

Jia Zheng a povestit doamnei Wang intenţiile sale, poruncindu-i să aibă grijă de gospodărie pe timpul cît va lipsi. Apoi a ales o zi prielnică pentru călătorie.

În acest răstimp Baoyu s-a refăcut pe deplin, iar Jia Huan şi Jia Lan se ocupau stăruitor de învăţătură.

Însărcinîndu-l pe Jia Lian să-i supravegheze sever fiii şi pe Jia Lan, Jia Zheng a spus :

— Anul acesta vor avea loc examene deosebite. Jia Huan poartă doliu, aşa că nu va putea participa, dar Jia Lan îmi este nepot şi nu-i cazul să ţină doliu după mama. El va concura împreună cu Baoyu.

Dacă măcar unul din ei va primi titlul de *juren* [1], familia noastră va fi salvată. Jia Lian şi ceilalţi au încuviinţat cu supunere. Jia Zheng a mai dat cîteva sfaturi rudelor, apoi a săvîrşit jertfe în templul străbunilor şi, însoţit de Lin Zhixiao şi alţi slujitori, şi-a văzut de drum. De asemenea, n-a ţinut să fie condus de rude şi prieteni ; cei foarte apropiaţi l-au petrecut pînă la prima staţie din oraş.

Întrucît Jia Zheng, înainte de plecare, i-a pus în vedere lui Baoyu că va lua parte la examenele de stat care urmau să aibă loc, doamna Wang îl urmărea şi-l silea să înveţe. În ceea ce le priveşte pe Baochai şi Xiren, e de prisos să mai spunem cît de mult îl îndemnau.

Pe măsură ce Baoyu îşi revenea, alte gînduri îl frămîntau. În afară de dezgustul pentru cariera dregătorească, i-a apărut şi-un simţămînt ciudat de înstrăinare

---

[1] Vezi nota, p. 35.

față de fete. Dar nimeni nu băgase de seamă, și nici el nu vorbise nimănui.

Zi Juan stătea tristă în camera sa și plîngea.

„Cum poate să fie un om fără suflet ca Baoyu ! gîndea fata. A văzut că sicriul cu Daiyu pleacă, și o lacrimă nu i-a dat ! Mă răpune tristețea și nici măcar nu trece să-mi spună o vorbă de mîngîiere ! Se uită, numai, la mine și rîde ! Nerecunoscătorul ! Ne-a prostit cu vorbele sale mieroase ! Ce bine că atunci noaptea nu l-am primit și nici nu l-am crezut. De ce s-o fi purtînd atît de rece cu Xiren și-aproape că nu dă nici o atenție femeilor, iar She Yue și celelalte fete parcă nici n-ar exista ? Se vede treaba că-n zadar și-au irosit ele mîngîierile !"

În clipa aceea a intrat Wu Er. Văzînd-o pe Zi Juan, fata a spus :

— Surioară, iarăși o jelești pe domnișoara Lin Daiyu? Adevărat zice proverbul : „Mai bine să vezi omul cu ochii tăi, decît să-l cunoști din auzite !" Se zvonise mai demult că Baoyu se are tare bine cu fetele și mama ținea morțiș să intru la el. Cînd s-a îmbolnăvit, m-au dat și pe mine să-l îngrijesc. Dar cum s-a pus pe picioare, nu numai că nu mi-a spus o vorbă, dar nici măcar nu se uita la mine !

— Secătură ce ești ! a mormăit Zi Juan abia ținîndu-și rîsul. Cum ar trebui, după tine, să se poate Baoyu ? Nu-ți e rușine să vorbești astfel ? Doar ești o copilă ! Și-apoi are timp să se uite la tine ? Nu se uită el la propria nevastă...!

Zi Juan a rîs.

— Spune-mi, ce-i ești tu ?

Wu Er s-a făcut roșie ca focul. Ar fi vrut să explice că n-are nevoie de nimic din partea lui Baoyu, că o nemulțumește indiferența lui Baoyu față de toate slujitoarele, dar la poartă s-a auzit larmă.

— A venit iar călugărul după cei zece mii de *liang* de argint ! a anunțat cineva.

Doamna Wang s-a speriat și-ar fi vrut să-l roage pe Jia Lian să discute cu el, dar acesta lipsea. Doamna Wang a poruncit să fie chemată cea de a doua stăpînă, Baochai, să se sfătuiască împreună.

Dacă nu știți cum l-au alungat pe călugăr, citiți capitolul următor.

CAPITOLUL

36

În care se povestește cum două fete fermecătoare
se străduiau să păstreze piatra nestemată
și cum averea castelului
încăpuse pe mîna unor tineri necumpătați

JIA YUN

DOAMNA WANG a trimis după Baochai, să se sfătuiască. Auzind că a venit călugărul, Baoyu s-a repezit spre uşă strigînd :

— Unde-mi este învăţătorul ?

Baoyu l-a chemat îndelung, dar călugărul nu s-a arătat. Atunci a alergat afară şi a văzut cum Li Qin îi tăiase calea şi nu-i dădea drumul să intre.

— Stăpîna mi-a poruncit să-l poftesc pe învăţător în casă ; a ţipat Baoyu.

Li Qin s-a plecat respectuos în faţa lui Baoyu şi călugărul a trecut legănîndu-se pe lîngă el.

Privindu-l, Baoyu s-a convins îndată că acest călugăr semăna ca două picături de apă cu acela din vis. Ca şi cum s-ar fi luminat, l-a întîmpinat şi, salutîndu-l ceremonios, a zis :

— Învăţătorule, te rog să mă ierţi că am întîrziat să-ţi ies în cale.

— N-am nevoie, a răspuns călugărul. Daţi-mi banii şi plec !

Lui Baoyu i s-au părut ciudate asemenea vorbe. L-a mai privit încă o dată pe străin şi, văzîndu-l murdar şi zdrenţăros, cu capul acoperit de chelbe, gîndi : „Cei vechi spuneau : «Omul adevărat nu-şi arată chipul aşa cum e, iar dacă şi-l arată, nu mai e om adevărat.» Trebuie să fiu atent, ca nu cumva să fac vreo boacănă. Mai bine să-i făgăduiesc banii, ca să-i pot iscodi gîndurile."

— Nu te grăbi, învăţătorule, a zis Baoyu. Ia loc, mama va aranja totul ! Îngăduie-mi să te întreb : vii din Lumea iluziei ?

— Ce iluzie ? s-a mirat călugărul. Vin de acolo de unde m-am ivit şi mă duc acolo unde m-am zămislit. Am

venit să-ți aduc piatra. Dar tu știi unde s-a zămislit nestemata ?

Baoyu n-a fost în stare să răspundă.

— Habar n-ai unde te-ai zămislit tu însuți și mai mă-ntrebi pe mine ? a rîs călugărul.

Baoyu era deștept de la natură și, în afară de aceasta, fusese peregrin în Lumea iluziei și cunoștea destinele celor apropiați, pătrunsese zădărinicia vieții, dar nu pricepuse deloc ce-i rezervă lui însuși viitorul. Cuvintele călugărului despre nestemată i-au răscolit atîta tristețe, de parcă l-ar fi biciuit, și a zis :

— Sînt sigur că n-ai nevoie de bani ! Îți voi restitui piatra.

— Bineînțeles, nestemata trebuie să se-ntoarcă la mine, a zis călugărul.

Fără să mai șoptească vreun cuvînt, Baoyu s-a răsucit și a rupt-o la fugă în casă. Înăuntru nu era nimeni. S-a năpustit asupra patului, a înșfăcat piatra și a alergat înapoi. În ușă, nu s-a așteptat să se ciocnească cu Xiren. La început fata s-a speriat, dar, revenindu-și, a spus :

— Stăpîna poruncește să stai liniștit și să discuți cu călugărul. Îi pregătește banii. De ce l-ai lăsat singur ?

— Spune-i mamei că nu mai e nevoie de bani, a zis Baoyu emoționat. Îi înapoiez piatra !

— Ce-ți trece prin minte ? a țipat Xiren. Piatra este viața ta ! Dacă o va lua călugărul, vei cădea iar bolnav !

— N-am să cad bolnav ! a zis Baoyu. La ce-ți trebuie piatra dacă m-am luminat ?

Și împingînd-o pe Xiren, a ieșit în curte.

— Întoarce-te, vreau să-ți vorbesc !

— Nu-i nevoie să spui nimic ! a zis Baoyu întorcîndu-și capul.

Xiren l-a ajuns din urmă și l-a prins de mîna tînguindu-se :

— Cînd a dispărut nestemata, doar că nu mi-am pierdut viața ! Dacă ai s-o înstrăinezi, s-a terminat pentru totdeauna și cu tine și cu mine. O dai în schimbul vieții mele !

— Va trebui, chiar dacă mori ori nu, s-a supărat el.

A îmbrîncit-o cu putere, dar Xiren s-a prins strîns de cingătoarea lui, izbucnind într-un plînset sfîșietor.

Auzind larma, fetele au ieșit de prin iatacuri.

— Dați fuga după stăpînă ! a țipat Xiren. Baoyu vrea să-i dea călugărului piatra.

Fetele au alergat înspăimîntate la doamna Wang.

Baoyu, tot mai întărîtat și-a adunat puterile ca să desfacă mîinile lui Xiren, dar ea, fără să mai simtă parcă durerea continuă să-l țină locului.

Zi Juan aflînd ce gînduri avea Baoyu, s-a neliniștit mai mult decît oricine. Uitînd supărarea a ieșit din casă s-o ajute pe Xiren. Deși bărbat, și se zbătea din răsputeri să scape de ele, era cu neputință, deoarece fetele se încleștaseră de el cu deznădejde.

Dîndu-și seama că n-avea cum să scape, Baoyu a zis, cu amărăciune :

— Va-ți înfipt în mine pentru un ciob de piatră ! Dar ce veți spune dacă voi pleca și fără ea ?

Xiren și Zi Juan au izbucnit în hohote de plîns. Din fericire se apropia doamna Wang împreună cu Baochai.

— Baoyu, a răcnit doamna Wang, ți-ai ieșit din minți!

Văzîndu-și mama, Baoyu a spus :

— Ce-nseamnă asta ? V-am pricinuit iar vreun necaz ? Fetele astea totdeauna se neliniștesc din te miri ce ! Nu m-am înțeles cu călugărul, căruia-i trebuiau zece mii de *liang* de argint și nu voia să lase o lețcaie. M-am supărat și am vrut să-i restitui piatra, ca să văd dacă este falsă. Văzînd că noi nu-i dăm cine știe ce însemnătate, a cerut o sumă mai mică. Asupra pietrei n-are pretenții.

— Eu credeam că tu într-adevăr voiai să-i înapoiezi nestemata ! a exclamat doamna Wang bucuroasă. De ce n-ai spus mai repede ? Nu vezi cît le-ai înspăimîntat pe bietele fete ?

— Dacă-i așa, nu-i nimic, a zis Baochai. Oricum, acest călugăr este tare ciudat, și nu vor curge peste capul nostru nenorocirile dacă-i vom da nestemata ? Iar bani vom putea aduna numai în cazul cînd vom amaneta podoabele mele.

— Prea bine, chiar așa și facem, a încuviințat doamna Wang.

Baoyu nu scotea nici un cuvînt. Atunci Baochai s-a apropiat de el și i-a luat piatra din mînă.

— Nu-i nevoie să te mai arăți în ochii călugărului, eu și stăpîna îi vom achita banii !

— Puteți să nu-i dați piatra, a zis Boayu supus, dar de văzut, trebuie să mă mai văd o dată cu el !

Xiren a vrut să se opună. După puţin timp de gîndire, Baochai a zis :

— Dă-i drumul să se ducă, dacă aşa vrea !

Xiren l-a lăsat.

— O, voi ! a suspinat plin de dojană Baoyu. Ţineţi mai mult la piatra asta decît la mine ! Şi fiindcă mi-aţi dat drumul, am să mă duc unde s-o duce acest călugăr ! Să vedem atunci, ce-o să mai faceţi cu o aşchie de piatră ?

Xiren s-a înspăimîntat şi din nou a vrut să-l oprească, dar de faţă cu doamna Wang şi Baochai n-a îndrăznit. Baoyu a profitat de acest fapt şi a fugit afară din casă.

Xiren a trimis pe una din fete să-l anunţe pe Bei Ming, ca să posteze paznici la toate trei porţi ale castelului.

— Să nu-l slăbească din ochi, că din nou şi-a ieşit din minţi !

Doamna Wang şi Baochai au iscodit-o pe Xiren cum s-au petrecut lucrurile. Xiren le-a spus amănunţit tot ce vorbise Baoyu. Amîndouă s-au îngrijorat afară din cale şi au poruncit să-i facă atenţi pe cei de la poartă să se ţină scai de călugăr şi s-asculte ce vorbeau. Curînd fata trimisă s-a întors şi a înştiinţat pe doamna Wang :

— Stăpînul într-adevăr nu mai ştie ce face. Oamenii au spus că Baoyu, îndată ce l-a zărit pe călugăr, i-a cerut să-l ia cu el.

— Asta nu se poate ! a strigat speriată doamna Wang. Ce-a răspuns călugărul ?

— El a spus că are nevoie de piatră, nu de om.

— Dar de bani n-are nevoie ? s-a mirat Baochai.

— De bani n-a auzit nimeni un cuvînt. Apoi călugărul şi stăpînul au vorbit şi-au rîs, însă nu s-a putut înţelege nimic.

— Prostii ! s-a înfuriat doamna Wang. Dacă n-au priceput, măcar să fi ţinut minte ce-au vorbit. Aduceţi-i la mine pe cei care-au auzit discuţia lor !

Fata a alergat să-ndeplinească porunca. Un slujitor apăru pe terasă, se apropie de fereastră şi făcu o plecăciune în faţa doamnei Wang, salutînd-o.

— N-aţi înţeles nici un cuvînt ? a întrebat doamna Wang. Nu vă mai amintiţi chiar nimic ?

— Mi-aduc aminte vreo cîteva vorbe, a răspuns omul. Au pomenit de muntele Dahuang, versantul Jinggeng, apoi

de Lumea iluziei, sau cam așa ceva, de „retezarea firului deșertăciunilor lumești."

Nici doamna Wang n-a fost mai lămurită. Numai Baochai s-a speriat holbînd ochii de cum a auzit primul cuvînt, și n-a mai fost în stare să scoată o vorbă. Ar fi vrut să trimită oamenii să-l aducă neîntîrziat pe Baoyu, dar în clipa aceea a apărut singur și, chicotind, a zis :

— Totul e în ordine ! În ordine !

Baochai era înmărmurită.

— Ce înseamnă aceste vorbe smintite ? l-a întrebat doamna Wang.

— Eu vorbesc serios și voi numiți asta sminteală ! s-a mirat Baoyu. Pe călugărul ăsta îl cunosc de mult și a venit doar să mă vadă. V-ați închipuit, poate, că îi trebuie bani ? El are de împlinit niște lucruri bune. După ce mi-a spus, a plecat. Iată de ce zic că totu-i în ordine !

Doamna Wang n-a crezut și a poruncit celor care stăteau ciorchine sub fereastră să se intereseze. Curînd s-au înapoiat și-au anunțat :

— Călugărul a plecat, într-adevăr, și la despărțire a zis : „Spuneți-i stăpînei voastre să nu se neliniștească, n-am nevoie de bani, îi cer doar îngăduința ca Baoyu să mă viziteze din cînd în cînd. Toate vor fi așa cum stă scris".

— După cît se pare, este un călugăr bun ! a răsuflat ușurată doamna Wang. Unde locuiește ?

— L-a întrebat unul din paznici, a răspuns omul, dar a zis că stăpînul știe.

— Într-adevăr, așa e ? l-a întrebat mirată pe Baoyu, doamna Wang.

— Greu de spus. Acel loc este departe, și-n același timp aproape.

— Trezește-te ! a țipat Baochai, nelăsîndu-l să-și termine vorba. Păstrează pentru tine șaradele ! Părinții tăi te iubesc atît de mult, iar tatăl tău a poruncit să obții un titlu și să-ți faci o situație !

— Dar eu nu vorbesc același lucru ? s-a mirat Baoyu. Oare nu cunoașteți proverbul : „Dacă un singur fiu merge la mînăstire, șapte generații de străbuni urcă la cer" ?

— Ce soartă amară ne-a fost dat să trăim ! a suspinat îndurerată doamna Wang. Xichun vorbește tot timpul că se călugărește, și acum tu ?

— La ce-mi mai foloseşte viaţa asta ?

Doamna Wang a izbucnit în hohote. Baochai s-a repezit s-o liniştească.

— Am glumit, a zis Baoyu răzînd.

— Şi toate celelalte tot glume au fost ? a întrebat doamna Wang printre lacrimi.

— S-a întors stăpînul Jia Lian ! a anunţat o fată care a dat buzna în casă. E schimbat la faţă şi vă roagă, stăpînă, să veniţi !

Doamna Wang a tresărit.

— Cheamă-l aici, a poruncit ea, o cunoaşte pe Baochai demult şi nu se cade să se mai ferească.

Jia Lian a intrat, le-a salutat şi s-a interesat de sănătatea lor. După aceea a adăugat :

— Abia am primit scrisoarea de la tatăl meu. Scrie că este grav bolnav şi mă cheamă neîntîrziat. Dacă zăbovesc, spune, s-ar putea să nu mai avem parte să ne mai vedem vreodată.

— Dar ce are ? a întrebat doamna Wang.

— La început, o simplă răceală ; apoi a făcut o boală gravă la plămîni. Acum se simte nemaipomenit de rău şi a trimis un om să ne vestească. Omul mi-a spus : „Dacă întîrziaţi două-trei zile, mă tem că n-o să mai apucaţi să vă vedeţi tatăl".

De aceea am venit să vă spun, stăpînă, că va trebui să plec cît mai grabnic. Nu ştiu cine va mai avea grijă de gospodărie. Jia Qiang şi Jia Yun sînt cam nepricepuţi, dar, oricum, sînt bărbaţi şi cred că se vor descurca. În ceea ce priveşte treburile gospodăriei, le las în cea mai deplină ordine. Qin Tong n-a vrut să rămînă la noi şi am poruncit să fie dusă acasă, la ai ei. Cred că aşa e mai nimerit, iar Ping Er va fi mai liniştită. Cu toate că Qiao Er nu-i supravegheată de nimeni, nădăjduiesc că Ping Er se va purta frumos cu ea. Fetiţa mea e deşteaptă şi cuminte, aşa că vă rog, stăpînă, luaţi-o sub oblăduirea voastră.

Zicînd acestea, şi-a scos batista din taşca atîrnată la cingătoare şi şi-a şters ochii.

— Fiica ta are bunică, las-o în grija ei, a fost de părere doamna Wang. De ce vii la mine cu astfel de rugăminţi ?

— Stăpînă, vorbele acestea m-au ucis ! a strigat Jia Lian. N-am nevoie de nimic de la dumneavoastră, doar rugămintea de a avea milă de mine !

Jia Lian a căzut în genunchi în fața doamnei Wang. Ochii doamnei Wang s-au mezit.

— Ridică-te ! De ce faci asta în prezența femeilor ? De ce ? a zis ea. Copila ta este destul de mare ; dacă vei fi reținut de tatăl tău și între timp se va ivi cineva s-o ceară de nevastă, va aștepta venirea ta, ori va proceda cum va hotărî bunica ?

— Întrucît dumneavoastră și mama rămîneți acasă, faceți cum vă va tăia capul !

— În timpul cît lipsești, scrie unchiului Jia Zheng că acasă n-avem bărbați, a zis doamna Wang, și roagă-l să se întoarcă mai repede pentru că nu știi cum stă tatăl tău cu sănătatea și cîtă vreme va fi nevoie să rămîi acolo.

— Am înțeles, a răspuns Jia Lian pregătindu-se de plecare ; dar dintr-o dată s-a întors și-a adăugat : Avem în casă destui oameni pentru orice treabă, dar în grădină nu este nimeni ! Bao Yun s-a dus cu stăpînii. Xue Ke a locuit în casa mătușii Xue, din vecinătatea grădinii, dar s-a mutat. Toate încăperile din grădină sînt goale și nu-i nimeni să le îngrijească, așa că porunciți, stăpînă, slugilor să dea zilnic cîte-o raită pe-acolo. Locul pe care-i construit Schitul grilajelor de turcoază este proprietatea noastră. Miao Yu a dispărut nu se știe unde și călugărițele nu îndrăznesc să pună în ordine, din proprie inițiativă, averea schitului, așa că vă rog, stăpînă, trimiteți pe careva de la noi, care să ia asupra sa administrația acelui loc.

— Noi nu mai răzbim cu ale noastre și tu mai vorbești și de schit ! s-a înfuriat doamna Wang. Mai bine-ai fi tăcut !

Dacă mai aude Xichun, va începe iar. Gîndește-te numai, ce fel de oameni sîntem noi ? O fată atît de bună să meargă la mînăstire, e cu putință ?

— Nu uitați stăpînă, a zis Jia Lian, că domnișoara Xichun n-are părinți, fratele-i mai mare este plecat, și nevastă-sa o tratează îngrozitor. Am aflat că Xichun de nenumărate ori a încercat să-și pună capăt zilelor. Cred că dacă s-a decis să se călugărească, nu-i cazul să fie împiedicată, fiindcă altfel se va omorî.

— Nici nu știu ce să fac ! Să hotărăsc singură, nu pot ; așa că, după cum va crede de cuviință soția lui Jia Zhen.

După ce-a mai discutat cu doamna Wang, Jia Lian a plecat, a chemat slugile, ca să le dea îndrumările trebuin-

cioase, apoi a scris lui Jia Zheng, și-a adunat lucrurile de drum și s-a pregătit de plecare. Ping Er și ceilalți i-au spus, după obicei, cîteva cuvinte legate de călătorie. Doar Qiao Jie s-a despărțit de tatăl ei foarte tristă și cu ochii în lacrimi. Jia Lian ar fi dorit s-o lase în grija lui Wang Ren, dar Qiao Jie n-a vrut în ruptul capului. Cînd a aflat că toate treburile gospodăriei, pe timpul plecării lui Jia Lian, sînt lăsate pe seama lui Jia Qiang și Jia Yun, a rămas tare nemulțumită, chiar dacă n-a scos nici o vorbă.

De la plecarea tatălui ei, fata a continuat să locuiască împreună cu Ping Er.

Feng Er și Xiao Hong, îndată după moartea lui Feng Jie, și-au arătat dorința să plece ; prima cerînd învoire, cealaltă, spunînd că era bolnavă. Ping Er ar fi vrut să ia pe careva în casă și pentru a se împrieteni cu Qiao Jie și pentru a o ajuta în ale gospodăriei. Dintre toate fetele rămase în castel, le-ar fi ales pe Xi Yuan și Si Jie, cîndva favoritele lui Jia Mu. Dar curînd Si Jie avea să se mărite și să plece, iar Xi Yuan, care era căsătorită, trebuia să-și urmeze bărbatul. Ping Er n-a avut astfel încotro și a trebuit să renunțe.

Știindu-se singuri, Jia Yun și Jia Qiang își petreceau tot timpul în odaia de lucru a stăpînului ; se certau tot timpul cu slugile și uneori își pofteau prietenii și o țineau tot într-un chef. Lucrurile au mers pînă-ntr-acolo că puneau la cale și jocuri de noroc, însă femeile, care nu mai ieșeau din iatacuri, n-aveau de unde ști toate acestea. Odată au venit la ei Wang Ren și unchiul Xiang. Le-a plăcut foarte mult viața ușoară și lipsită de griji pe care o duceau Jia Yun și Jia Qiang, așa că și-au întețit vizitele la castelul Rongguo și, pe motiv c-ar ajuta la supravegherea gospodăriei, au făcut din acel loc un cuib de hoți, care jucau pe bani și se dedau beției.

Servitorii de treabă fuseseră luați de Jia Zheng cu el, alții îl urmaseră pe Jia Lian, așa că nu mai rămăseseră acasă decît fiii și nepoții familiilor Lai și Lin. Toți erau obișnuiți să trăiască pe spatele părinților, fără să se istovească muncind. Nesupravegheați fiind, au devenit și ei, cum se spune : „cai fără frîie." Dacă Jia Qiang și Jia Yun îi ademeneau la fapte necugetate, n-aveau de ce să nu le facă plăcere.

Astfel în castelul Rongguo toate au fost întoarse cu susul în jos, că nimeni nu mai știa ce avea să se mai aleagă din el.

Jia Qiang a avut intenția să-l atragă în șleahta sa și pe Baoyu, dar Jia Yun l-a oprit la timp.

— Baoyu nu-i pentru un asemenea trai, nu-l sîcîi, a zis Jia Yun. Mai de mult i-am făcut rost de o fată deosebită : tată-său era colector de biruri și deținea cîteva case de amanet, iar ea — frumoasă ca o zînă. I-am scris, dar soarta nu i-a surîs.

Aici Jia Yun a tăcut, s-a uitat împrejur și convingîndu-se că nu se afla nimeni, a adăugat :

— Era de mult în relații cu Baochai ! Cum, nu știai ? Și-apoi cu Lin Daiyu ! Cine nu știe că s-a prăpădit de supărare pentru el ? Dar asta nu poate fi decît o neghiobie — fiecare a voit într-un fel, dar soarta hotărăște cine cu cine să se unească prin căsătorie.

Din cauza acestei scrisori, Baoyu mi-a întors spatele. Credea că vreau să-l însor, din pricină că fusesem mituit de careva !

Jia Qiang a clătinat din cap. Vorbele lui Jia Yun îl convinseseră și ca urmare s-a răzgîndit.

Însă nici unul, nici celălalt n-aveau de unde ști că după ce îl întîlnise pe călugăr, Baoyu voia să rupă firul care-l lega de lumea întinată. El nu îndrăznea să-i explice doamnei Wang acest lucru, dar se purta tot mai ciudat cu Xiren și Baochai. Tînăra fată încercase să ia totul în glumă, nebănuind realitatea ; dar Baoyu părea că nici n-o mai vede. De asemenea, nici una din treburile gospodăriei nu-l atrăgea.

Doamna Wang și Baochai îl sfătuiau stăruitor să învețe. El se prefăcea că învață, dar nu visa decît să apară mai curînd călugărul și să-l ia cu el în lumea nemuritorilor. La cei din jur privea ca la niște oameni de rînd.

Șederea acasă îi devenise apăsătoare și în fiecare clipă de răgaz alerga la Xichun. Se-nțelegeau de minune și gîndul lui Baoyu de a se călugări prindea tot mai mult contur. Cum avea să-i mai pese chiar și de Jia Huan și Jia Lan ? În ceea ce-l privește pe Jia Huan, întrucît tatăl său era plecat și mamă-sa murise, iar doamna Wang nu-l prea supraveghea îndeaproape, apucase pe drumul lui Jia Qiang. E-adevărat, Cai Yun încercase să-l împiedice, dar se alesese în schimb cu înjurături și ocări. Yu Chuan, cre-

zînd că Baoyu înnebunise, a vorbit cu mamă-sa, ca s-o ia acasă.

În felul acesta, frații Jia Huan și Baoyu, firi atît de deosebite, făceau ce le trecea prin minte, fără a trezi bănuiala cuiva. Numai Jia Lan, care-și urma cu încăpățînare mama, continua să-nvețe cu străşnicie, făcea compuneri şi le arăta lui Jia Dairu. Dar cum Dairu în ultimul timp căzuse bolnav şi zăcea la pat, Jia Huan se chinuia de unul singur.

Li Wan trăia foarte retrasă și nu ieșea decît doar cînd era nevoită să meargă la doamna Wang, sau să se-ntîlnească cu Baochai. În afară de aceasta își închina vremea învățăturii lui.

Așadar, fiecare din castelul Rongguo nu purta decît propria-i grijă.

Profitînd de această împrejurare, Jia Huan și Jia Qiang, și pe lîngă ei și ceilalți, deveniseră afară din cale de obraznici : furau lucruri din casă și le vindeau. Jia Huan a ajuns pînă-ntr-acolo că-și petrecea nopțile cu femei ușoare și la jocuri de noroc. Odată, la un ospăț, unchiul Xing, poreclit „Prostul", împreună cu Wang Ren, fiind peste măsură de înfierbîntați, au chemat cîțiva cheflii cu care se cunoșteau și-au început să cînte cît îi țineau gura.

— Nu-mi place ! a răcnit la ei Jia Qiang. Vreau să dau un ordin de petrecere !

— Dă !

— Haideți „să ne jucăm de-a luna". Cum voi pronunța cuvîntul „lună", începem numărătoarea și la cine va pica acest cuvînt aflat, la începutul unei poezii, acela va trebui să bea un pahar de vin. Cine nu se supune va fi obligat să bea trei pahare.

Nimeni nu s-a împotrivit. Jia Qiang a ridicat cel dintîi paharul și a spus :

Zboară ca un fulg pocalul ;
Pe lună noi ne bețivim.

Cuvintele „pe lună" au fost spuse cînd numărătoarea a ajuns în dreptul lui Jia Huan. Jia Qiang i-a poruncit să spună o poezie care să cuprindă cuvîntul „scorțișor". Ridicîndu-se de pe scaun, Jia Huan a declamat :

Rouă răcoroasă ; totul e tăcere —
Floarea de scorțișor din nou s-a umezit...

— Ce să fac mai departe ? a-ntrebat Jia Huan.

— Recită versuri în care să fie și cuvîntul „parfumat", i-a cerut Jia Qiang.

Jia Huan a recitat :

Sub norii plutitori —
Parfumate flori nemuritoare...

— Nu-mi plac ! a țipat unchiul Xing. Te crezi deștept, dar ce-nțelegi tu din poezie ? Cu astea nu ne înveselești ci, dimpotrivă, îți bați joc de noi ! Mai bine să ne încercăm puterile. Cine pierde, să bea drept pedeapsă un pahar de vin la porunca jucătorilor și să cînte. Dar dacă nu poate să cînte, atunci să spună o glumă.

— De acord ! au strigat cei de față. Și au început să-și strîngă pumnii. Wang Ren a pierdut primul.

— Grozav ! au zis cu toții.

Jocul a continuat. Unul din cheflii cînta :

Fetițo, fetițo, ce dulce mai ești...

— Frumos ! au țipat cu toții.

Apoi a pierdut unchiul Xing și i-au pretins să cînte o arie.

— Nu știu, s-a supărat unchiul Xing. Dacă vreți, vă spun o anecdotă.

— Fie ! a încuviințat Jia Qiang. Dar dacă n-o să ne facă să rîdem, te vom pedepsi !

Bătrînul Xing a dat peste cap un pahar de vin și-a-nceput să povestească :

— Luați aminte ! Într-un sat era o mînăstire, a lui Yuan Di, iar vecin cu ea, templul duhului-protector al acelui loc. Yuan Di poftea din cînd în cînd la el pe acest duh și discutau. Într-o zi, mînăstrea lui Yuan Di a fost prădată și Yuan Di l-a chemat să-i arate urmele. „În locurile acestea nu-s tîlhari, a zis duhul. Eu cred mai degrabă că soldații care te păzesc n-au fost atenți și pungașii din alte părți te-au călcat". „Prostii ! s-a înfuriat Yuan Di. Ești duhul-protector al acestui loc și-ți cer să mă aperi. Treaba ta este să iei urma răufăcătorilor, dar în loc să pui mîna pe ei, cauți pricină soldaților !"

Atunci duhul a răspuns : „Într-adevăr, i-am învinuit că nu te-au păzit cu grijă, dar asta-i un fleac, important e că mînăstirea are o proastă așezare". „Cum adică ?" a întrebat Yuan Di. „Lasă-mă să privesc mai cu atenție" a

răspuns duhul. După ce s-a uitat ce s-a uitat primprejur, a zis : „În spatele tău, stăpîne, se află o ușă, și n-ai cum să vezi cine intră și iese din mînăstire. Eu am în spate un zid de piatră. Dacă-ți vei face un zid, s-a zis cu furturile." Yuan Di a considerat că vorbele au temei și i-a trimis pe soldați să dureze peretele. Sfinții soldați au răspuns într-un glas : „Oamenii au încetat să mai aprindă la mînăstire pînă și lumînări. De unde bani să tocmim oameni ca să zidească peretele ?"

Pe Yuan Di, însă, nu-l privea acest lucru și a poruncit soldaților nemuritori să găsească o soluție. Atunci s-a ridicat soldatul Broască-Țestoasă și a zis : „Nu sînteți buni de nimic ! Am un plan : sfărîmați ușa, iar cînd s-o lăsa noaptea, am să astup intrarea cu carapacea mea ; iată zidul !" Soldații au exclamat : „Minunat ! Nu irosim nici parale și ridicăm și zidul !" Și soldatul Broască-Țestoasă a făcut întocmai. Dar cine să-și închipuie că peste cîteva zile mînăstirea avea să fie din nou prădată ? Atunci soldații i-au cerut socoteală duhului-protector : „Ne-ai încredințat că dacă vom dura peretele, vom stăvili tîlhării. De ce-au venit și-a doua oară ?"

Duhul le-a răspuns : „Fiindcă peretele a fost șubred". Soldații au început să șușotească : „Vino și te convinge !" Și peretele i s-a părut, într-adevăr foarte solid și s-a mirat cum de-au mai pătruns hoții. Dar cînd a întins mîna și a pipăit, a exclamat : „O ! Eu credeam că este un perete adevărat, dar nu-i decît un perete fals" " [1]

Toți au izbucnit în hohote. Și Jia Qiang s-a lăsat zguduit de rîs.

— Care va să zică, așa, unchiule „Prostu" ! Dibaci, n-am ce zice. Eu nici nu m-am atins de tine și tu îți bați joc de mine ! [2] Te voi pedepsi ! Bea cu paharul cel mare !

Unchiul Xing a sorbit vinul și s-a îmbătat. Ceilalți bînd fără măsură, de asemenea, s-au îmbătat. Unchiul Xing a început să se plîngă de sora sa mai mare ; Wang Ren a vorbit-o și el de rău pe sora sa mică, fără să se zgîrcească la păreri înțepătoare și ironice. Jia Huan, prinzînd curaj

---

[1] În chinezește „perete fals" — jia qiang — se pronunță la fel cu numele personajului Jia Qiang.

[2] În limba chineză wang ba dan — „Ou de broască-țestoasă" — bastard — este înjurătura cea mai usturătoare, de aceea povestea cu Broasca-Țestoasă, care a ținut loc de perete, l-a ofensat pe Jia Qiang.

în urma băuturii, s-a băgat și el în vorbă, continuînd s-o defăimeze pe Feng Jie, care se purtase sever cu el.

— Oamenii ar trebui să fie buni și drepți, să-i susțină pe ceilalți, dar Feng Jie, profitînd de protecția stăpînei bătrîne, s-a dedat la tot felul de ticăloșii. Și-apoi, cum se spune : „Și-a ars vîrful cozii". Fiică-sa bocește acuma răul făcut de mamă-sa !

Cuvintele acestea au stîrnit în sufletul lui Jia Yun amintirea unei jigniri pricinuită cîndva de Feng Jie, așa că i-a fost de ajuns să înceapă a bîrfi pe moartă și pe fiică-sa.

— Mai bine bea ! l-a întrerupt Jia Qiang. Ce ai cu oamenii ?

— Cîți ani are fata ? Cum arată s-au interesat cheflii.

— Treisprezece, a răspuns Jia Qiang.

— Păcat c-o astfel de fată s-a născut în casa voastră ! a zis unul lui Jia Qiang. Dac-ar fi fost din familie sărmană, părinții și frații s-ar fi putut căpătui de pe urmele ei.

— Cum așa ? au izbucnit glasurile pline de uimire ale celor de față.

— Am auzit de curînd, a început să povestească unul din cheflii, că undeva, în ținuturile îndepărtate, există un Wang, mare iubitor de plăceri și adorator al frumuseții feminine. Tocmai își caută o favorită și are de gînd să-i ia la el și pe părinții fetei, care-o să-i fie pe plac. Ei, asta nu se cheamă noroc ?

Nimeni, însă, n-a pus prea mare preț pe vorbele lui ; singur Wang Ren rumega în sine un gînd odios. Dar nu și l-a dat pe față, continuînd să bea ca și pînă atunci.

— Ce-i veselia asta pe voi ? a-ntrebat fiul lui Lai Da, care s-a ivit în prag însoțit de Lin Zhixiao.

— Lao Da, Lao San, de ce-ați întîrziat ? au țipat cei dinăuntru. V-am așteptat atît !

— A ajuns pînă la noi zvon că-n casă iar se întîmplă ceva, au încercat să explice tinerii. Ne-am speriat și-am vrut să ne convingem, dar se vede treaba că nu despre noi era vorba.

— Nu era vorba despre noi și gata, au zis ceilalți, dar spuneți-ne de ce ați întîrziat atît ?

— Chiar de nu ne privește direct, are ceva legătură și cu noi, au răspuns cei doi. Știți despre cine-i vorba ? De prea stimatul domn Jia Yucun. Se pare că poartă cătușe și merge zvonul că va fi supus unei cercetări. Știind că

este neam cu stăpînii, am stat să-l aşteptăm, şi cînd l-au dus, ne-am luat pe urmele lor s-auzim ce vorbesc, sperînd să aflăm dacă nu care cumva îi aşteaptă pe stăpîni vreo primejdie.

— Da, bineînţeles, ar trebui să fiţi cu băgare de seamă şi să vedeţi ce se-aude, a fost de părere Jia Yun. Staţi, beţi şi mai vorbim.

La început tinerii au refuzat, dar mai apoi s-au apucat de băut, continuînd să povestească :

— Domnul Jia Yucun este un om foarte capabil şi numai datorită inteligenţei sale a izbutit să dobîndească o funcţie înaltă. Cîndva era lacom de bani şi în cîteva rînduri a fost chiar învinuit de şantaj. În învinuire se spunea că „şi-a jecmănit oamenii", pe motiv că se împrumuta de la ei. Împăratul, să trăiască zece mii de ani ! Este cel mai înţelept şi mai luminat, cel mai omenos şi mai bun dintre toţi cîrmuitorii. Numai să-i ajungă la ureche că cineva este „lacom", că „i-a şapte piei de pe oameni", sau că „profită de putere ca să mintă oamenii", că îl şi cuprinde furia. Cînd a aflat de Jia Yucun, a şi dat poruncă să fie pus sub arest. Dacă învinuirea ar fi fost întemeiată, Jia Yucun ar fi ajuns rău de tot ! Dar se pare că a fost ticluită de vreun duşman de al lui. Într-adevăr, vremuri bune ! Cui îi surîde soarta, poate să ajungă dregător fără prea multă bătaie de cap — locurile se eliberează !

— Frate-tău mai mare e un astfel de norocos ! au zis cu toţii întorcîndu-se spre fiul lui Lai Da. Nu e puţin lucru să fii prefect !

— Cu toate acestea, a zis fiul lui Lai Da, dac-ar fi într-adevăr ca Jia Yucun, n-ar putea să se menţină prea mult !

— Dar ce, şi el are mîna lungă ? s-au mirat cei de faţă.

Tînărul a tăgăduit, a ridicat paharul şi l-a sorbit.

— Ce-aţi reuşit să mai aflaţi ? au fost întrebaţi cei doi.

— Mai nimic. Doar că au pus mîna pe tîlharii care îşi făceau de cap pe ţărmul mării şi i-au trimis la judecător. Au mai dat şi peste răufăcătorii ascunşi prin oraş, care se ţineau de răpiri.

Au fost prinşi mulţumită unui slujbaş de la curte.

— Înseamnă că toţi tîlharii din oraş au fost descoperiţi ? au întrebat cei de faţă. N-or fi printre ei şi spărgătorii care ne-au prădat casa ?

— N-avem cunoştinţă de-aşa ceva, au răspuns cei doi tineri. E-adevărat, am auzit că un tînăr ar fi răpit o fată şi-a dus-o tocmai pe malul mării, fata se pare că a refuzat să i se supună şi a ucis-o. Tîlharul, împreună cu un complice, au vrut să fugă, dar au fost prinşi de gardă, aşa că sînt la puşcărie.

— N-o fi Miao Yu, care-a fost răpită de la Schitul grilajelor de turcoază ? — a presupus cineva.

— Da, bineînţeles că ea este ! a exclamat Jia Huan.

— De unde ştii ? Această Miao Yu îmi era tare nesuferită. Cînd se întîlnea cu cineva, i se crispa obrazul, dar cum îl vedea în faţa ochilor pe Baoyu înflorea toată într-un zîmbet. Mie, cel puţin, nu catadixea să-mi arunce o privire ! Ce fericit aş fi, dacă într-adevăr de ea ar fi vorba !

— S-ar putea nici să nu fie ! a mai spus cineva. Ce, sînt puţini cei răpiţi !

— Mi se pare că Jia Huan are dreptate ! s-a amestecat în vorbă şi Jia Yun. Nu de mult am auzit că o călugăriţă de la schit ar fi visat-o pe Miao Yu moartă.

— După vise te iei tu ? au rîs toţi. Visele nu-s decît născociri !

— Născociri ori nu, pe noi nu ne privesc ! a strigat unchiul Xing. Să mîncăm, că la noapte vom juca !

Propunerea a căzut bine şi după cină s-au şi apucat de joc. Jocul a ţinut pînă pe la straja a patra, cînd dincolo de uşă s-au auzit glasuri.

— Domnişoara Xichun s-a certat cu soţia fratelui său şi şi-a tuns părul. Le-a rugat pe doamna Xing şi pe doamna Wang s-o lase să se călugărească, altfel — le-a ameninţat — se omoară. Doamnele nu ştiu ce hotărîre să ia şi-i invită pe stăpînii Jia Qiang şi Jia Yun să le ceară sfatul.

Jia Yun, ştiind că Xichun, în ruptul capului, nu putea fi convinsă să renunţe, i-a spus lui Jia Qiang :

— N-avem cum să le ajutăm, şi nici să luăm noi singuri o hotărîre nu-i atît de simplu. Ar fi mai bine să vorbim cu domnişoara, măcar aşa, de ochii lumii. Dacă n-o să ne asculte, treaba ei ! Îi vom scrie şi lui Jia Lian şi-n felul acesta ne luăm răspunderea de pe umeri.

Punînd la cale planul, s-au şi dus la doamna Xing şi doamna Wang, care se străduiau s-o convingă pe Xichun să renunţe la gîndurile ei. Dar Xichun ţinea morţiş să

se ducă la mînăstire și-n cazul cînd nu-i dădea încuviințarea, să-i îngăduie măcar să stea într-o cameră pustie, unde să poată citi în voie sutrele și să se închine lui Buddha.

Nimeni nu știa ce să facă. Atunci doamna Yu, temîndu-se ca nu cumva Xichun să-și pună capăt zilelor, a spus :

— Dacă nu ne opunem, oamenii vor crede că din pricină purtării noastre domnișoara s-a văzut silită să plece la mînăstire ! De aceea nu trebuie lăsată ! Să rămînă acasă, și iau asupra-mi toată răspunderea ! Jia Qiang să scrie numaidecît lui Jia Lian și Jia Zheng și să le povestească întîmplarea !

Jia Qiang a încuviințat.

Dacă ați dori să știți ce au spus doamna Xing și doamna Wang, citiți capitolul următor.

CAPITOLUL

37

În care se povestește cum un unchi și un văr, din cauza unei umilințe mai vechi, au pus gînd rău fetei neajutorate, și cum soția și ibovnica s-au străduit, cu vorbe mieroase, să-l înduplece pe tînărul ciudat

LI QI
și
LI JING

DOAMNA XING şi doamna Wang, auzind-o pe doamna Yu, au înţeles că n-au izbutit s-o determine pe Xichun să renunţe la năzuinţele sale.

— După cît se vede, dorinţa lui Xichun de a se călugări priveşte întreaga ei viaţă de mai înainte, şi nu-i chip s-o împiedicăm, a zis doamna Wang. Numai că oamenii ne vor scorni vorbe, văzînd că o fată dintr-o familie ca a noastră se duce la mînăstire. Soţia fratelui tău mai mare a spus — şi doamna Wang s-a întors către Xichun — că învoindu-se să te purifici, face o faptă bună. Dar te-am stăfuit să nu-ţi tunzi părul. Dacă doreşti aceasta cu atîta înflăcărare, ce importanţă mai are dacă îţi razi ori nu capul ? Gîndeşte-te şi tu, Miao Yu nu se atinsese de păr. Nu pot să-mi închipui cum de a mers pînă într-acolo să fugă cu mai ştiu eu cine. Tu, dacă ţii atît de mult, cu dragă inimă vom socoti odaia în care locuieşti, chilia ta, iar fetele, novice. Trebuie să le întrebăm însă. Dacă vor voi să stea lîngă tine, n-o să le mai mărităm, iar de nu — va fi nevoie să ne gîndim şi la soarta lor.

Cuvintele doamnei Wang au mai liniştit-o pe Xichun. Şi-a şters lacrimile şi i-a mulţumit, după care s-a plecat în faţa doamnei Xing, a lui Li Wan, a doamnei Yu şi a celorlalţi.

Apoi doamna Wang a chemat slujitoarele şi le-a întrebat dacă vor ori nu să se călugărească împreună cu domnişoara lor.

— După cum vă este porunca, stăpînă, a răspuns Cai Ping în numele tuturor.

Doamna Wang a înţeles că nici una din fete nu ţinea să devină novice, aşa că a început să se frămînte, întrebîndu-se cine o va sluji pe Xichun. Xiren, care sta în

spatele lui Baoyu, se temea ca nu cumva să-l tulbure toată această discuție și să-i întoarcă boala. Dar, contrar așteptărilor sale, Baoyu era cît se poate de liniștit, suspina și șoptea ca pentru sine :

— Da, într-adevăr, e greu să renunți !

Cuvintele lui au întristat-o pe Xiren. Baochai a tăcut, dîndu-și mai mult seama că Baoyu nu era în toate mințile și, pe furiș, și-a șters o lacrimă.

Între timp doamna Wang încă mai reflecta, cînd, pe neașteptate, Zi Juan a căzut în genunchi în fața ei :

— Stăpînă ce-aveți de gînd să faceți cu fetele care-au slujit-o pe Xichun ?

— Ți-nchipui că le pot sili să se călugărească ? a zis doamna Wang. Fiecare e liberă să hotărască.

— Domnișoara va fi atît de ocupată de propria ei existență și nici una dintre ele n-o să-i arate prețuirea care i se cuvine, a zis Zi Juan. Aș vrea să vă spun ceva, stăpînă, și n-aș vrea ca fetele să se supere ; fiecare doar face cum îi poruncește inima. Am slujit-o mult timp pe domnișoara Lin Daiyu și știți, stăpînă, și singură cît de mult ținea la mine. Bunătatea ei, într-adevăr, era mai mare decît munții și nu știu cum să-i mulțumesc ! Acum, cînd nu mai este printre cei vii, mă mustră sufletul că n-am urmat-o. Dar n-am făcut-o fiindcă nu ajunsesem să mulțumesc stăpînilor pentru milostivirea de care m-am bucurat din partea lor. Astăzi, cînd cea de a patra domnișoară s-a hotărît să se purifice, vă rog să mă lăsați s-o slujesc pînă la sfîrșitul zilelor. Voi fi cea mai fericită făptură să aud că nu vă opuneți.

Doamna Xing și doamna Wang au tăcut îndelung. Baoyu, care și-a amintit din nou de Daiyu, și-a simțit sufletul greu. Dar cînd i s-a cerut părerea, a izbucnit în hohote de rîs, exclamînd :

— N-ar trebui să spun ! Dar dacă mama este așa de milostivă s-o dea pe Zi Juan în serviciul meu, îndrăznesc să-i adresez îngăduința de a face tot ce poftește.

Vorbele lui au uimit-o pe doamna Wang.

— Înainte, cînd surorile tale se căsătoreau, plîngeai și sufereai afară din cale ; iar acum cînd cea de a patra domnișoară se pregătește să se călugărească, nu numai că nu încerci să-i schimbi părerea, dar îi mai dai și dreptate. Ce se întîmplă cu tine ?

— Nu s-a terminat cu încuviințarea voastră și nu e asta dorința ei ? a întrebat la rîndul său Baoyu. Ce părere mai vreți să-mi dau ?

— Mă faci să rîd, frățioare ! a zis Xichun. Oare aș fi îndrăznit să discut cu stăpînele, dacă n-aș fi fost însuflețită de o hotărîre mistuitoare ? Pot să repet ceea ce a spus Zi Juan : „Voi fi cea mai fericită să aud că nu vă opuneți !" Iar dacă veți face-o, nu-mi mai rămîne decît o singură ieșire : moartea. Așa că fii fără pic de teamă, frățioare ! Dacă ai de spus ceva, atunci spune !

— Cred că nimănui nu-i trece prin minte c-am să divulg acum cine știe ce taină, a zis Baoyu. Voi spune doar ceea ce soarta a pecetluit. Îngăduiți-mi numai să citesc cîteva versuri !

— E potop pe capul nostru și ție-ți arde de versuri ? au zis cei de față. Ori îți bați joc de noi ?

— N-am de gînd să le compun ! s-a apărat Baoyu. Am fost într-un loc și le-am văzut scrise acolo, de aceea aș vrea să le auziți și voi.

— Bine, spune-le, dar să nu scornești vorbe deșarte !

Baoyu a început să recite :

De trei ori, primăvara, s-a înnoit natura :
Ea negrele veșminte odată și-a schimbat
Sărmana copiliță din neam de împărat.
La palidul opaiț, smerită stă cu Buddha.

Baochai și Li Wan s-au neliniștit.

— Amida Buddha ! au exclamat ele. În Baoyu sălășluiesc forțele necurate !

Doamna Wang a întrebat cu amar :

— Spune-mi, Baoyu, unde-ai citit asemenea versuri ?

— Nu mă-ntreba, mamă, a răspuns Baoyu. Le-am citit acolo, unde erau scrise.

Doamna Wang s-a mai gîndit, apoi a izbucnit în hohote de plîns :

— Tot timpul vorbești în parabole, spune-mi unde le-ai citit ? Iar de nu, bănuiesc eu totul ! Ce să mă fac ? Nu știu ce va fi de acum înainte ! După ce voi închide ochii, puteți să faceți toți ce poftiți !

Baochai, care încerca s-o liniștească, a simțit în suflet o durere de neînțeles și de atîta tristețe a podidit-o plînsul. De mîhnire Xiren aproape se pierdu și s-ar fi prăbușit la pămînt, dacă n-ar fi fost Qiu Wen s-o sprijine.

În ceea ce-l privește pe Baoyu, nici nu plîngea și nici nu încerca să mîngîie pe careva. Doar privea în jur tăcut.

Jia Lan și Jia Huan se ascunseseră nebăgați în seamă.

— Fratele Baoyu este îndurerat că Xichun vrea să se ducă la mînăstire și de aceea a vorbit în dodii, a încercat Li Wan s-o mîngîie pe doamna Wang. Așa că nu trebuie să luați în serios nimicurile astea. Mai bine hotărîți ce-aveți de gînd cu Zi Juan, care stă de atunci îngenuncheată.

— Ce pot face ? a strigat doamna Wang. Dacă cineva și-a ales drumul, nu-i chip să-l mai întorci înapoi. Totul este așa cum a spus Baoyu, pecetluit de soartă.

Zi Juan s-a aplecat pînă la pămînt în fața doamnei Wang. Xichun, de asemenea, a făcut o plecăciune și a mulțumit. După aceea, Zi Juan s-a înclinat și-n fața lui Baoyu și Baochai.

— Amida Buddha ! a invocat Baoyu. Nici nu m-am așteptat, surioară, ca tu să fii aceea care să alegi prima calea cea dreaptă !

Lui Baochai, care nu-și pierdea cumpătul prea ușor, îi era peste putință să se mai stăpînească. Iar Xiren, parcă uitînd de prezența doamnei Wang, a zis printre hohote de plîns :

— O voi urma și eu pe domnișoara Xichun.

— E foarte bine că ai o astfel de dorință, i-a spus cu blîndețe Baoyu, numai că soarta nu-ți hărăzește o asemenea fericire.

— Înseamnă atunci că am să mor ? a zis printre lacrimi Xiren.

Mîhnirea lui Xiren l-a zguduit pe Baoyu, însă a rămas tăcut.

Era pe la straja a cincea. Baoyu a convins-o pe doamna Wang să se ducă la culcare. Li Wan și ceilalți s-au despărțit. Cai Ping ar fi trebuit s-o slujească pe Xichun pînă în clipa cînd avea să fie dată după bărbat.

Zi Juan a intrat în serviciul lui Xichun și a rămas lîngă ea pînă la sfîrșitul zilelor, fără să se clatine cîtuși de puțin în hotărîrea ei.

A venit timpul să-l urmărim pe Jia Zheng plecat la țară cu sicriul lui Jia Mu. Nu putem călători prea repede, deoarece pe căile fluviilor armatele se întorceau în capitală din expedițiile făcute în miazăzi, fapt care de altfel îl neliniști destul de mult. În drum s-a întîlnit cu dregă-

tori din provinciile mărginașe mării, de la care a aflat că prefectul din Zhenhai a fost chemat, cu ordin împărătesc în capitală. La gîndul că Tanchun avea să se-ntoarcă acasă, s-a mai înseninat. Singurul lucru care-l neliniștea, era că nu cunoștea exact ziua plecării lor.

Călătoria dură, și cum n-avea bani de ajuns, s-a văzut nevoit să trimită un om cu o scrisoare la Lai Shangrong, în care-l ruga să-i împrumute cinci sute *liang* de argint.

Trecuseră mai multe zile și Jia Zheng nu izbutise să înainteze pe apă decît vreo zece *li*. Cel trimis după bani s-a întors cu un răspuns în care Lai Shangrong vorbea despre greutățile în care se afla, și cu suma de cincizeci *liang* de argint.

Ieșindu-și din fire, Jia Zheng i-a poruncit omului să înapoieze banii, și să ceară scuze pentru faptul că l-a deranjat.

Neavînd de ales, acesta a trebuit să plece din nou. Cînd a ajuns la Lai Shangrong și i-a înmînat banii și scrisoarea, acesta dîndu-și seama că greșise, s-a gîndit să mai adauge o sută și să-i trimită lui Jia Zheng împreună cu urări de bine. A rămas uimit însă, cînd omul a aruncat banii la pămînt și a ieșit.

Înspăimîntat, Lai Shangrong a trimis numaidecît o scrisoare acasă, prin care își sfătuia tatăl să renunțe la slujbă, cît mai era încă timp.

Primind scrisoarea, Lai Da i-a rugat pe Jia Qiang și Jia Yun să intervină pe lîngă doamna Wang să-l învoiască. Jia Qiang știind că doamna Wang nici nu vrea să audă de așa ceva, fără s-o anunțe măcar, în ziua următoare l-a înștiințat pe Lai Da că rugămintea lui a fost respinsă. Atunci Lai Da a trimis pe cineva la Lai Shangrong rugînd să fie scos din slujbă, pe motiv de boală. Despre toate acestea doamna Wang nu știa nimic.

Jia Yun n-a dat nici o atenție acestor întîmplări. Ca și mai înainte, Jia Yun practica jocurile de noroc și chiar miza pe sume foarte mari. Voi să împrumute de la Jia Huan niște bani, dar acesta n-avea o lețcaie. Toate economiile rămase după moartea favoritei Zhao, de mult le irosise.

Cînd Jia Yun i-a cerut bani, Jia Huan și-a amintit ofensa adusă cîndva de Feng Jie și, profitînd de lipsa lui Jia Lian, a hotărît ca, ajutat de Jia Yun, să se răzbune pe Qiao Jie.

— Tu ești mai mare ca mine, i-a spus el lui Jia Yun — și nu știi să faci rost de bani !

— Ciudat mai judeci ! s-a mirat Jia Yun. Stăm mai toată vremea împreună și doar știi că n-am de unde să fac rost.

— Dar n-ai auzit că unul din depărtare vrea să-și cumpere o ibovnică ? l-a întrebat Jia Huan. De ce n-ai pune la cale împreună cu unchiul Wang Ren, s-o dați pe Qiao Jie ?

— M-am gîndit eu de mult la toate astea, dar m-am temut să nu te superi. Nu știi că aceia care vor să-și ia ibovnice nu îndrăznesc să se adreseze oamenilor de seama noastră ?

Atunci Jia Huan s-a aplecat la urechea lui Jia Yun și i-a șoptit cîteva cuvinte. Jia Yun a tăcut ca și cum Jia Huan ar fi gîndit copilărește.

—Ce vă sușotiți ? i-a întrebat Wang Ren, care a apărut pe neașteptate în prag. Vreți să-mi ascundeți ceva ?

Atunci Jia Yun i-a povestit toată discuția.

— Strașnică idee ! a exclamat Wang Ren, plesnindu-și palmele. Iată cum ni se arată nouă bănișorii ! Numai să nu dați înapoi de frică ! Eu n-am teamă de nimic, îi sînt unchi și pot să dispun de soarta ei. Trebuie, însă, ca al treilea stăpîn Jia Huan să vorbească cu doamna Xing, iar eu cu unchiul Xing. Cînd stăpînele vă vor cere părerea, voi veți susține că este lucrul cel mai înțelept din cîte există.

După ce totul a fost ticluit, Wang Ren s-a dus la unchiul Xing, iar Jia Yun la doamna Xing și doamna Wang. Jia Yun n-a fost zgîrcit cu înfloriturile, făgăduind cîte-n lună și-n soare.

Doamna Wang l-a crezut în bună parte, chiar dacă nu în tot ce i s-a spus. Dar doamna Xing, care a fost înștiințată că i se ceruse consimțămîntul unchiului Xing, nu s-a împotrivit deloc, ci doar a trimis după Xing să vină să-l întrebe.

Unchiul Xing știa de la Wang Ren ce pleașcă avea să cadă pe capul lor, așa că s-a străduit din răsputeri s-o înduplece pe soră-sa.

— Principele după care vrei s-o dai pe nepoată-ta este un om cumsecade ! Dacă veți hotărî să măritați fata cu el, apoi poți să fii încredințată că bărbatu-tău va fi

numaidecît reprimit în slujbă și întreg castelul Rongguo va avea de folosit de pe urma lui.

Doamna Xing a fost întotdeauna ușor de înduplecat și vorbele unchiului „Prostu" au făcut-o să viseze. Ea l-a poftit la o discuție și pe Wang Ren, care i-a înfățișat totul în culorile cele mai strălucitoare ; apoi l-a chemat și pe Jia Yun și i-a spus ce avea de făcut. Wang Ren a pus să se trimită soli la curtea principelui. Acesta însă, necunoscînd familia, a poruncit supușilor să se ducă să vadă fata. Jia Yun le-a ieșit oamenilor în cale și le-a spus :

— Am tăinuit tuturor adevărul, spunîndu-le că un principe se însoară cu fata. Totul se face cu consimțămîntul bunicii și unchiul ei va fi chezaș. Aveți grijă ce spuneți !

Cei trimiși nu s-au împotrivit. Atunci Jia Yun a anunțat-o pe doamna Xing că totul a fost rezolvat. Li Wan și Baochai, necunoscînd uneltirile, s-au bucurat pentru soarta lui Qiao Jie.

Au sosit și femei gătite în veșminte luxoase. Le-a primit doamna Xing. Ele erau foarte serioase, de parcă ar fi știut că se aflau într-o casă onorabilă. Dar cum căsătoria lui Qiao Jie nu fusese hotărîtă definitiv, doamna Xing și-a chemat nepoata și i-a spus că rudele vor s-o vadă.

Qiao Jie nu era decît o copilă, care nu deosebea binele de rău. Însoțită de bunica ei a întîmpinat femeile înveșmîntate în straie de curte. Neliniștită, Ping Er le-a urmat. La apariția lui Qiao Jie, femeile s-au ridicat și-au început s-o privească din cap pînă-n picioare, apoi au prins-o de mînă și-au mai privit-o încă o dată. După un timp au plecat.

Această întîmplare a tulburat-o pe Qiao Jie. Nu văzuse niciodată asemenea rude și a zis că ar fi bine s-o întrebe pe Ping Er.

În ceea ce-o privește, Ping Er pricepuse totul.

„Negreșit este vorba de măritiș ! s-a gîndit ea. Întrucît cel de-al doilea stăpîn lipsește, doamna Xing singură hotărăște. Numai că nu știu din ce familie au venit. Dacă veneau dintr-o familie de vază și cunoșteau situația noastră, n-ar fi omis orice dram de ceremonie. Judecînd după cele petrecute, aceste femei nu pot fi decît de la castelul vreunui cneaz din locuri îndepărtate. Trebuie să aflu adevărul și după aceea să-i spun lui Qiao Jie".

Ping Er a început să cerceteze. Toate slujitoarele o ascultau și o înștiințau de tot ce aflau. Spusele acestora au înspăimîntat-o. Deocamdată nu i-a destăinuit nimic lui Qiao Jie, dar s-a grăbit să arate lui Li Wan și Baochai presimțirile ei, rugîndu-le să-i comunice și doamnei Wang.

Doamna Wang a înțeles că treburile luaseră o întorsătură urîtă și a prevenit-o pe doamna Xing. Bănuind-o pe doamna Wang de gînduri necurate în ceea ce o privește pe nepoată-sa, doamna Xing a spus :

— Nepoata mea e destul de mare ! În lipsa lui Lian Er, de treburile acestea mă ocup eu. În plus fratele meu și unchiul lui Qiao Jie cunosc adevărul despre familia mirelui. Oare nu prezintă destulă încredere ? Eu nu mă opun la această căsătorie. Dacă se va întîmpla ceva neplăcut, eu și Lian Er nu vom da vina pe nimeni !

Vorbele doamnei Xing au supărat-o pe doamna Wang, dar n-a lăsat să se observe acest lucru.

Întorcîndu-se acasă, i-a povestit lui Baochai discuția avută cu doamna Xing și a început să plîngă.

— Mamă, nu te nelinişti ! a-ncercat s-o mîngîie Baoyu. N-o să se întîmple nimic din toate astea ! Pe Qiao Jie o așteaptă altă soartă și nu-i cazul să vă amestecați în viața ei !

— Iar spui șarade ! s-a înfuriat doamna Wang. Doar oamenii au convenit, și din zi în zi așteaptă să fie luată fata. Oare Jia Lian mă va ierta dacă totul va fi așa cum susține Ping Er ? Dacă Qiao Jie nu mi-ar fi nepoată, ci o rudă îndepărtată, tot ar trebui să-i purtăm de grijă, ca lucrurile să sfîrșească bine. Pe domnișoara Xing Xiaoyan noi am căsătorit-o, dînd-o după fratele Xue Ke, și trăiește în bună înțelegere. Domnișoara Bao Qin, care s-a dus în familia Mei, de asemenea o duce bine. Se spune că se îmbracă și trăiește în mare îndestulare. Numai domnișoara Shi Xiangyun, pe care a măritat-o unchiul ei, n-o duce cum trebuie : murindu-i bărbatul, a suferit îngrozitor și este sortită să rămînă văduvă pînă la capătul zilelor. Așa că, dacă-o vor da, din greșeală, pe Qiao Jie după vreun netrebnic, mă vor judeca și-mi vor striga c-am făcut-o din răutate.

Între timp a sosit Ping Er, care avea de gînd s-o viziteze pe Baochai și cu această ocazie a aflat cum se încheiase discuția doamnei Wang cu doamna Xing. Cînd doamna Wang i-a povestit ce-i răspunsese doamna Xing,

uluită, Ping Er s-a aruncat la pămînt îngenunchind în fața doamnei Wang.

— Soarta lui Qiao Jie e în mîinile voastre, stăpînă ! Dacă dăm crezare spuselor oamenilor, atunci nu numai Qiao Jie va avea de îndurat, dar și dumneavoastră vă veți simți vinovată. Cum veți explica atunci celui de al doilea stăpîn, Jia Lian, cele întîmplate ?

— Tu ești o fată deșteaptă, a zis doamna Wang. Ridică-te și ascultă-mă ! Qiao Jie este nepoata doamnei Xing și aceasta a hotărît. Cum pot, oare, să mă amestec ?

— Nu-i cazul să vă amărîți ! a intrat în vorbă Baoyu. Oricum, din planurile ei n-o să se aleagă nimic.

Ping Er s-a temut pentru sănătatea lui Baoyu și a tăcut. Apoi curînd și-a luat rămas bun de la doamna Wang.

Gîndul căsătoriei a tulburat-o pe doamna Wang ; sprijinindu-se de brațele fetelor, s-a întors în iatacul său să se odihnească.

Nu i-a oprit la ea nici pe Baoyu și nici pe Baochai, care o însoțiseră.

Dar n-a avut parte de odihna rîvnită, că s-a și anunțat sosirea mătușii Li. După aceea și-a făcut apariția și Jia Lian.

— Bunicul a trimis un om cu o scrisoare care a ajuns la mama. Dînsa ar fi vrut să v-o aducă, dar cum între timp a venit mătușa, mama m-a trimis să v-o aduc și să vă transmit că va veni neîntîrziat. Mătușa, de asemenea, dorește să vă vadă.

Spunînd acestea, Jia Lian i-a înmînat scrisoarea.

— Dar de ce-a venit mătușa ta ? s-a interesat doamna Wang.

— Nu știu, a răspuns Jia Lian. Am auzit, doar, că aduce vești de la soacra celei de a treia mătușe.

Doamna Wang și-a amintit numaidecît că mai demult Li Qi a intrat în vorbă cu Zhen Baoyu, iar mai apoi au și căzut la învoială. Acum, după cît se pare, urmează ca fata să fie luată în casa Zhen și mătușa Li a venit să se sfătuiască cu Li Wan. Doamna Wang a încuviințat, deschizînd în același timp scrisoarea, în care scria :

„Deoarece în ultimul timp toate drumurile pe ape au fost oprite de armatele, care se întorc de la țărmurile mării, n-am nici un mijloc să călătoresc mai repede.

Am primit știrea că Tanchun cu socrul și soțul ei vin spre capitală. Ați aflat și voi ? Nu demult mi-a scris

Jia Lian că nu-i merge bine tatălui său. Știai și tu de asta ? Se apropie sorocul examenelor pentru Baoyu și Lan Er ; de aceea trebuie să învețe cu toată sîrguința și-n ruptul capului să nu se lase pe tînjală ! Voi avea nevoie de foarte mult timp ca să duc sicriul pînă la locul de baștină. Mă simt bine și nu fiți îngrijorați !

Transmite-i lui Baoyu porunca mea !"

Mai departe urma data, iscălitura și o adăugire : „Lui Jia Rong i-am scris separat".

Doamna Wang i-a înapoiat lui Jia Lan scrisoarea zicînd :

— Du-o celui de al doilea unchi al tău, Baoyu, s-o citească, apoi dă-o mamei tale.

Dar în clipa aceea a intrat Li Wan însoțită de mătușa Li. Au întrebat-o pe doamna Wang de sănătate, iar aceasta le-a poftit să se așeze. Mătușa Li a înștiințat-o de plecarea lui Li Qi la familia Zhen.

— Ați citit scrisoarea ? a întrebat, apoi, Li Wan.

— Da, a răspuns doamna Wang.

Jia Lan i-a întins mamei scrisoarea.

Li Wan a parcurs-o în grabă și a spus :

— A treia domnișoară Tanchun s-a măritat de cîțiva ani, dar n-a venit la noi niciodată. În curînd va fi aici și ne vom liniști.

— Într-adevăr, îmi simțeam sufletul tulburat, însă acum mi-este bine, încuviință doamna Wang. Nu știu însă, cînd s-o așteptăm ?

Mătușa Li a mai întrebat ce-a mai scris Jia Zheng. Apoi Li Wan s-a adresat fiului :

— Ai văzut ? Examenele se apropie și unchiul tău e-atît de îngrijorat ! Du-te mai repede cu scrisoarea la unchiul Baoyu s-o citească și el !...

— Dar ei doi n-au mai dat de atîta timp pe la școală, a remarcat mătușa Li. Cum or să se prezinte la examene ?

— Cînd soțul meu era colector de biruri, a cumpărat pentru amîndoi un îndreptar de la școala împărătească — Guozijian — i-a amintit doamna Wang.

Jia Lan a luat scrisoarea și s-a dus la Baoyu.

După ce s-a despărțit de doamna Wang, Baoyu a pus mîna pe *Apele toamnei* și s-a cufundat în lectură. Baochai, observînd că soțul ei citea cu nesaț, a rămas încîntată. Dar cînd s-a apropiat și a văzut cartea, s-a întristat afară

din cale. „Pentru el nu mai există nimic altceva decît gîndul plecării. De ce-o fi vrînd să se îndepărteze de oameni ? Toate acestea nu vor sfîrşi bine !"

Şi a înţeles că Baoyu nu va putea fi clintit în hotărîrea sa.

— Ce se petrece cu tine ? a-ntrebat dintr-o dată Baoyu, privindu-şi soţia şi parcă citindu-i gîndurile.

— Credeam că noi sîntem soţ şi soţie, a răspuns Baochai, iar aceasta înseamnă ca tu să fii sprijinul meu pînă la sfîrşitul vieţii. Numai o apropiere fizică nu-i de ajuns. Bogăţia, prosperitatea, şi faima, toate acestea nu-s decît un fir de fum, ori un nor care se destramă. Încă din vechime înţelepţii dădeau mare însemnătate conduitei oamenilor.

Baoyu a împins cartea într-o parte şi abia a zîmbit.

— Iată că vorbeşti de purtarea oamenilor, de bătrînii înţelepţi ! Dar nu ştii oare că aceştia au spus : „Nu prăpădi simţămintele pe care le-ai dobîndit la naştere" ? Ce înseamnă nou-născut ? Cel care nu are nici deşteptăciune, nici cunoştinţe, care nu-i nici lacom, nici invidios. Noi, însă, din copilărie devenim zgîrciţi, ne închistăm, ne pierdem minţile din pricina unei iubiri şi toate aceste simţăminte ne învăluie ca o crustă. Cum să te eliberezi ? Cum să scapi de deşertăciunile lumeşti ? De-abia acum mi-am apropiat cuvîntul înţeleptului : „În întîlniri şi despărţiri se scurge viaţa", pe care ei deseori îl amintesc şi pe care pînă acum nimeni n-a fost în stare să-l pătrundă. Dacă e să vorbim de conduita oamenilor, cine se poate compara cu copiii abia veniţi pe lume ?

— Ai pomenit de puritatea acestor mici făpturi, a remarcat Baochai, atunci află că bătrînii înţelepţi au subînţeles în aceste adevăruri datoriile şi supunerea fiilor, nu dorinţa de a fugi de lume. Ce legătură crezi că are asta cu noii-născuţi ?

Yao, Shun, Yu, Zheng Tang, Zhou Kong şi Confucius s-au străduit s-ajute oamenii şi să-i elibereze de patimi şi de aceea, amintind de puritatea copiilor, aveau în vedere „neîngăduinţa faţă de cruzime". Dacă reducem totul numai la tîlcul arătat de tine, ar însemna că înţelepţii încurajau fuga de societate şi de familie ! Aceasta oare se mai poate numi adevăr ?

— Yao şi Shun niciodată nu i-au forţat pe Zhao Fu şi Xiu Yin, iar Wu Wang şi Zhou Gong nu i-au împiedi-

cat pe Bo Yi și Shu Qi... a început Baoyu să explice, însă Baochai i-a tăiat vorba :

— Nu ! Dacă în vechime toți ar fi fost ca Zhao Fu, Xin Yin, Bo Yi ori Shu Qi, atunci de ce trec drept înțelepți Yao, Shun, Zhou Gong și Confucius ? Iar în ceea ce privește amintirea lui Bo Yi, Shu Qi n-are nici un temei ! Ei au trăit la sfîrșitul dominației dinastiei Shang (Yin), au trecut prin alte încercări și pînă la urmă au părăsit ținuturile natale. Noi trăim prin înțelepții noștri și facem să înflorească învățătura lor, bunicii noștri se înveșmîntau în brocart și mîncau cele mai alese mîncăruri, iar tu, de cînd ai deschis ochii pe lume, ai fost iubit de toți — și bunica și tatăl tău și mama ta au văzut în tine o adevărată comoară. Amintește-ți de toate acestea și cugetă la vorbele tale ! Ai tu oare dreptate ?

Baoyu nu răspunse nimic ; și-a dat capul pe spate și a început să rîdă.

— Deoarece am auzit tot ce ai avut de spus, te rog să te gîndești bine la vorbele mele și de acum înainte să te apuci serios de învățătură, dacă vrei să ieși primul la examen. De vei izbuti, nu se va putea spune că te-ai bucurat în zadar de bunăvoința străbunilor și de mila cerului !

— Să ies primul ? a zis Baoyu. Nu-i nimic greu în asta. Însă vorbele tale „de acum înainte" și „nu te-ai bucurat în zadar de bunăvoința străbunilor și de mila cerului", nu se potrivesc voinței mele.

Baochai tocmai voia să-i răspundă, cînd Xiren a zis :

— Stăpînă, ați vorbit de bătrînii înțelepți, mărturisesc că eu n-am priceput nimic. Din copilărie îl slujesc pe stăpînul Baoyu. Am trecut prin multe pentru el și chiar dacă așa a trebuit să se întîmple, n-ar fi de prisos să prețuiască acest lucru. Mai mult, sînteți atît de supusă cu părinții săi, încît și de n-ați fi soția lui, tot ar trebui să-și arate recunoștința față de dumneavoastră. Iar în ceea ce privește sfinții și nemuritorii, discuțiile despre ei sînt întru totul născociri. Care dintre muritori i-a văzut vreodată ? Cine știe de unde a apărut călugărul care i-a zăpăcit capul stăpînului Baoyu ! Și el a crezut !... Oare dați mai multă crezare cuvintelor acelui smintit, decît vorbelor tatălui și mamei ?

Baoyu și-a coborît privirea. Xiren ar fi vrut să continue, dar s-au auzit pași și cineva a întrebat sub fereastră :

— E acasă unchiul meu ?
— Intră, intră ! a răspuns grăbit Baoyu, care s-a ridicat auzind glasul lui Jia Lan.
Jia Lan a intrat rîzînd, i-a salutat pe Baoyu, pe Baochai şi pe Xiren, care s-a înclinat în faţa lui, după care i-a dat lui Baoyu scrisoarea.
După ce şi-a aruncat privirea peste rînduri, Baoyu l-a întrebat :
— Înseamnă că va veni cea de a treia mătuşă a ta — Tanchun ?
— Dacă bunicul a scris, înseamnă că vine, a răspuns Jia Lan.
Baoyu a dat doar din cap gînditor.
— Aţi citit-o ? l-a întrebat Jia Lan. Bunicul scrie, la sfîrşit, că trebuie să învăţăm serios ! Şi dumneata, unchiule, mi se pare că nu prea te-ai pregătit în ultimul timp !
— A, nu ! Cîteva fragmente tot am scris, ştii, ca să mi se deprindă mîna, a rîs Baoyu, dar veţi vedea c-am să ies primul.
— În cazul acesta spune cîteva teme, a zis Jia Lan, să le scriem împreună, fiindcă va trebui să mă prezint şi eu la examen. N-ar fi deloc plăcut să dau foaia albă, vor rîde nu numai de mine, dar şi de dumneata.
— Aşa ceva nu se va întîmpla ! l-a încredinţat Baoyu.
Baochai l-a poftit pe Jia Lan să stea. Baoyu s-a aşezat şi el pe locul de mai înainte, iar Jia Lan în faţa lui. Au început să discute despre compoziţii şi faţa li s-a luminat. Ca să nu se amestece în vorba lor, Baochai a intrat în iatac gîndindu-se : „Judecînd după înfăţişarea lui, parcă şi-ar fi revenit. Numai că nu înţeleg de ce-o fi stăruit asupra cuvintelor «de acum înainte»".
Un sentiment de îndoială a pus din nou stăpînire pe Baochai. Singură Xiren, ascultînd cum discuta de binevoitor Baoyu despre examenele ce se apropiau, s-a bucurat în adîncul sufletului : „Amida Buddha! În sfîrşit, se preocupă şi el de treburi serioase, cum sînt *Cele patru cărţi !*"
În timp ce Baoyu şi Jia Lan stăteau de vorbă, Ying Er le-a servit ceaiul. Jia Lan s-a ridicat şi-a luat ceaşca. Apoi a pomenit de regulamentul examenelor şi de faptul că l-a invitat pe Zhen Baoyu să se prezinte împreună la examene, ceea ce l-a mulţumit pe Baoyu. Curînd Jia

Lan a plecat, lăsînd lui Baoyu scrisoarea de la tatăl său. Baoyu a luat-o și rîzînd a intrat în odaie, unde i-a dat-o lui She Yue s-o pună bine. Apoi a luat în mînă *Cartea Zhuang Zi*, poruncind lui She Yue, Ying Er și Qiu Wen s-adune cărțile *Can tong qie* [1], *Yuan ming bao*, *Wu deng hui yuan* și altele care i-au fost cîndva pe plac.

Comportarea lui Baoyu a mirat-o foarte pe Baochai și, din dorința de a-l iscodi, a zis :

— Foarte bine că nu le mai citești, dar de ce le strîngi ?

— Fiindcă pătrund tot ceea ce aceste cărți nu cuprind, a răspuns Baoyu ; de aceea vreau să le ard și să mă despart de ele odată pentru totdeauna.

Baochai s-a bucurat, crezînd că, în sfîrșit, bărbatul ei a părăsit gîndurile plăcerii, dar deodată s-a cutremurat auzindu-l murmurînd :

„În *Codicele intern* și-n nici una din dogme nu sălășluiește învățătura lui Buddha ;

În afară de înșiruirea rețetelor ce privesc elixirul vieții se află încă luntrea nemuririi" [2].

Baochai nu auzise tot, izbutise doar să prindă cuvintele „nu sălășluiește învățătura lui Buddha" și „se află încă luntrea nemuririi". Și sufletul i-a fost din nou cuprins de îndoială.

Baoyu a poruncit lui She Yue și Qiu Wen să aranjeze o încăpere liberă, să ducă acolo toate cărțile necesare pregătirii pentru examene și s-a apucat să învețe temeinic, fapt care a mai liniștit-o oarecum, pe Baochai.

Xiren s-a mirat, fiindcă auzise ce n-a auzit niciodată, văzuse ce n-a văzut niciodată, și i-a spus rîzînd lui Baochai :

— Vorbele pe care i le-ai spus, stăpînă, nu s-au risipit în vînt ! În sfîrșit, a priceput și el, că apucase pe un drum greșit ! Păcat că a mai rămas atît de puțin timp pînă la examen !

---

[1] *Can tong qie*, carte sfîntă compusă din două părți : în prima parte sînt expuse metodele de preparare a elixirului vieții, iar în a doua parte sînt formulate principiile învățăturii budiste. *Yuan ming bao* — carte de anecdote scrisă pe timpul dinastiei Han, bază pentru cartea sfîntă a canoanelor daoiste. *Wu deng hui yuan* — una din cărțile budiștilor, în care sînt descrise diferitele cicluri budiste.

[2] *Codicele intern*, codul canoanelor budiste, deosebit de *Codicele extern*, care se referă la gîndirea eretică. Se zice că în „luntrea nemuririi" plutesc, pe marea care desparte țărmul nemuririi de pămînt, sfinții fără de moarte.

— Dacă va da ori nu examen, soarta hotărăşte. a spus Baochai abia zîmbind. Iar a început să înveţe, nu mă linişteşte prea mult. Singurul lucru pe care-l doresc din toată inima este să lase gîndurile astea ciudate, ca sminteala şi forţele necurate să nu se mai poată întoarce niciodată !

Baochai a observat mirată că-n jur nu mai era nimeni. A adăugat încet :

— Sînt mulţumită că s-a cuminţit. Dar mi-e teamă ca nu cumva să-i apară vechile obiceiuri şi să-nceapă iar cu fetele ! Cum aş putea îndura ?

— Desigur, stăpînă, a încuviinţat Xiren. De cînd Baoyu a fost atras de vorbele călugărului, s-a îndepărtat de fete ; dacă va înceta interesul pentru călugăr, vechile apucături se vor trezi.

Ştiu că stăpînul nu ne prea bagă în seamă. Zi Juan a plecat şi-am rămas doar cu patru slujitoare. Dintre ele, atrăgătoare mi se pare a fi doar Wu Er. E-adevărat că mamă-sa v-a rugat să-i daţi drumul acasă s-o pregătească de măritiş, dar deocamdată se află aici.

În ceea ce le priveşte pe She Yue şi Qiu Wen, mai uită uneori de bunăcuviinţă, fiindcă le-a răsfăţat ani de zile stăpînă.

În felul acesta a rămas doar singură Ying Er. Stăpînul n-o prea are la inimă şi afară de asta este destul de cuminte şi nu îngăduie gesturi uşuratice. Cred că ori de cîte ori va cere ceai ori apă, trebuie trimisă la el numai Ying Er, ori vreo fată foarte mică. Ce părere aveţi, stăpînă ?

— Sînt atît de neliniştită ! a răspuns Baochai. Fă cum crezi.

De atunci doar Ying Er şi cele mai mici fete au mai rămas în preajma lui Baoyu.

Baoyu a încetat să mai iasă din casă şi doar din cînd în cînd mai trimitea pe cîte cineva să o întrebe pe doamna Wang de sănătate. Aceasta era mulţumită că fiului său îi venise mintea la cap şi că nu-i mai pricinuia nici un fel de emoţie.

La trei august se împlinea anul de cînd se stinsese din viaţă Jia Mu. Baoyu s-a dus dis-de-dimineaţă la templu să se prosterne în faţa strămoşilor, ca după aceea să dispară, din nou, în camera sa.

După masă, Baochai, Xiren și celelalte fete au rămas în iatacul lor cu doamna Xing și doamna Wang.

Baoyu stătea tăcut în încăperea lui tainică. Deodată a intrat la el Ying Er, cu un vas plin cu fructe, spunînd :

— Vi le-a trimis mama dumneavoastră cu prilejul împlinirii anului de la moartea bunicii.

Baoyu s-a ridicat, a mulțumit, apoi s-a așezat din nou.

— Pune-l acolo !

Ying Er a așezat vasul unde i s-a spus, după care a șoptit :

— Mama dumneavoastră tare vă mai laudă stăpîne !

Baoyu a zîmbit.

— Stăpîna a zis că dacă veți învăța tot așa, acu-acu veți da examen, iar peste un an și primiți gradul de *Jing shi*, și ajungeți dregător. Speră să nu-i înșelați nădejdea !

Baoyu a aprobat zîmbind din nou.

Ying Er și-a amintit vorbele lui Baoyu de cînd îi făcuse învelitoarea pentru evantai și a murmurat :

— Dacă veți da examen, veți face o mare bucurie soției ! Mai țineți minte ? Cînd locuiați în grădină și mi-ați poruncit să vă împletesc o învelitoare la evantai, brodată cu flori de prun pitic, mi-ați spus așa : va fi fericită acea casă în care mă va lua cu ea domnișoara mea, după ce se va mărita. Acum mă aflu în casa voastră și trebuie să fiți fericiți !

Vorbele ei au făcut să tresară inima lui Baoyu, dar s-a stăpînit și a rîs încetișor.

— După tine, eu sînt fericit, soția mea la fel, dar cum ești tu ?

Ying Er s-a rușinat, sîngele i-a năpădit obrajii, dar cu greu a zis :

— Noi nu sîntem decît slujitoare ! Ce fericire să ne dea nouă soarta ?

— Chiar dacă ai rămîne astfel o veșnicie, pot să te asigur că tu vei avea parte de mai multă fericire decît mine !

Ascultîndu-l, Ying Er a bănuit că iar își ieșise din minți. S-a speriat că putea să fie vina ei, și n-a știut cum să plece mai repede.

— Prostuțo ! a auzit ea vocea lui Baoyu. Vino, am să-ți spun !

Dacă vreți să știți ce i-a spus Baoyu lui Ying Er, citiți capitolul următor.

CAPITOLUL

38

În care se povestește cum Baoyu, după ce a trecut examenul cu succes, a rupt firul care-l lega de lumea întinată, și cum familia Jia, datorită milostivirii împăratului, s-a bucurat din nou de moștenirea de la străbuni

LI WAN

AȘADAR, neînțelegînd vorbele lui Baoyu, Ying Er a dat să iasă, însă Baoyu i-a strigat :

— Prostuțo, vino să-ți, spun ! Dacă domnișoara ta e fericită și tu poți să fii fericită odată cu ea. Sora Xiren nu prea e demnă de încredere, slujește-ți stăpîna fără să-ți cruți puterile ! Cîndva poate o să te răsplătesc pentru tot ce-ai îndurat cită vreme ai stat lingă ea !

La început Ying Er părea că înțelege totul, dar apoi n-a mai priceput nimic și, întorcîndu-se către Baoyu, a zis :

— Prea bine, voi lua aminte, dar trebuie să plec, fiindcă m-așteaptă soția dumneavoastră. Dacă mai doriți fructe, trimiteți fata să mă cheme !

Baoyu a încuviințat și ea a ieșit. Curînd s-au întors Baochai și Xiren. Dar aceasta nu ne mai reține atenția.

Și iată că peste cîteva zile sosi sorocul examenelor. Toți ai casei sperau ca Baoyu și Jia Lan să scrie bine lucrarea și să se prezinte la celelalte probe. Singură Baochai n-avea încredere, deoarece cu toate că Baoyu învățase cu atîta sîrg, trăda o anume nepăsare. Se temea ca nu cumva Baoyu și nepotul său, care se prezentau pentru prima oară-n viață la un examen, să nu se lase înfricoșați de prezența atîtor oameni pregătiți.

Chiar dacă după plecarea călugărului, Baoyu nici nu mai ieșise din casă și se ocupase temeinic cu învățătura, Baochai tot nu era convinsă că s-ar fi putut transforma într-un timp atît de scurt, și se întreba cu inima strînsă dacă la mijloc nu era vreun motiv care să determine această schimbare. Înainte de examen le-a trimis pe Xiren și Su Yun și pe alte fete să pregătească tot ce le-ar putea fi de trebuință lui Baoyu și Jia Lan.

Ea însăşi supraveghea şi punea totul în ordine. Mai mult, împreună cu Li Wan i-au propus doamnei Wang să le dea cîţiva oameni de nădejde, ca să nu se rătăcească cei doi tineri în acea îmbulzeală.

Ziua următoare, Baoyu şi Jia Lan s-au îmbrăcat în veşminte simple şi s-au înfăţişat bucuroşi doamnei Wang.

— Luaţi parte pentru întîia oară la examen, i-a povăţuit doamna Wang ; şi cu toate că v-aţi făcut băieţi mari, n-aţi plecat de lîngă mine nici măcar o zi. Dacă s-a întîmplat să nu mă aflu lîngă voi, aţi fost înconjuraţi de slujitori, aşa că n-aţi petrecut nici o noapte singuri. Acum va trebui să vă las de capul vostru, în mijlocul străinilor, fiecare purtîndu-şi de grijă ! Care din voi termină mai întîi, să se grăbească să vină acasă, ca să nu mai stau neliniştită.

Doamna Wang era tulburată : Jia Lan, după fiecare vorbă a ei, aproba din cap ; în schimb Baoyu tăcea şi de-abia cînd doamna Wang termină, se aşeză în genunchi şi cu ochii plini de lacrimi făcu trei plecăciuni pînă la pămînt spunînd :

— Mamă, m-ai adus pe lume şi nu ţi-am fost recunoscător cu nimic. Dacă am să scriu bine lucrarea şi am să obţin titlul ştiinţific de *juren* voi considera că datoria mea faţă de dumneata s-a împlinit. Prin aceasta voi răscumpăra toate relele pe care le-am săvîrşit.

Adînc impresionată doamna Wang a spus :

— Prea bine că ai asemenea dorinţă şi e păcat că bunica ta n-are cum să te vadă !

Vărsînd lacrimi, doamna Wang a vrut să-l îmbrăţişeze, dar el, continuînd să stea în genunchi, a zis :

— Indiferent dacă mă vede ori nu bunica, ea ştie tot, şi-i destul ca să se bucure. Şi dacă se va bucura, înseamnă mult mai mult decît dacă m-ar vedea. Doar trupul ei ne-a părăsit, sufletul continuă să vieţuiască.

Auzindu-l Li Wan s-a temut şi i s-a părut că astfel de discuţii nu prevestesc nimic bun, aşa că s-a grăbit să intervină rîzînd :

— Stăpînă, trăim o bucurie atît de mare şi dumneavoastră vă întristaţi ! Fratele Baoyu înţelege să fie respectuos cu părinţii şi să înveţe cu sîrguinţă. Se va duce la examen împreună cu Jia Lan, vor scrie lucrarea şi la întoarcere o vom arăta prietenilor noştri învăţaţi, anunţînd vestea şi lui Jia Zheng şi Jia Lian.

Baoyu s-a întors către Li Wan, înclinîndu-se.

— Nu te nelinişti, dragă cumnată ! Vom da negreşit examenul ! Jia Lan al dumitale va avea noroc mare în viaţă şi vei fi atît de fericită, încît vei purta pălărie împodobită cu fenicşi şi te vei înveşmînta în mantilă brodată.

— Cît aş dori să se-mplinească spusele tale ! a exclamat Li Wan. Atunci n-ar mai fi în zadar...

Fiindcă nu voia s-o supere pe doamna Wang cu vorbele ei, n-a mai spus nici un cuvînt.

— Atunci veţi putea spune, a continuat Baoyu, că aveţi un fiu bun, vrednic urmaş al străbunilor. Şi chiar dacă tatăl lui nu-l poate vedea, oricum, el va duce la bun sfîrşit ceea ce fratele meu mai mare n-a apucat să împlinească.

Li Wan a rămas tăcută.

Ascultînd discuţia, Baochai a înmărmurit, fiindcă nu numai în cuvintele lui Baoyu, dar şi într-ale doamnei Wang şi ale lui Li Wan a întrevăzut negre prevestiri. Se străduia din răsputeri să nu le dea crezare şi cu greu îşi stăpînea lacrimile.

Apropiindu-se de ea, Baoyu s-a înclinat uşor. Apariţia lui i s-a părut atît de ciudată, dar nimeni nu putea ghici cu adevărat ce punea la cale. De aceea cînd Baochai a izbucnit în plîns, toţi cei de faţă s-au mirat.

— Soră ! a zis Baoyu. A sosit clipa ! Ai grijă de mama şi aşteaptă de la mine veşti bune !

— Bine ! a răspuns Baochai. Du-te !

— Nu mă grăbi ! a oprit-o Baoyu, ştiu şi singur c-a bătut ceasul !

Baoyu şi-a rotit privirea în jur şi observînd că lipsesc Xichun şi Zi Juan a zis :

— Rămas bun surioarei Xichun şi lui Zi Juan. Spuneţi-le c-am să le întîlnesc fără doar şi poate !

Nimeni nu înţelegea dacă erau vorbe de om smintit, ori nu. Cu toţii au crezut că Baoyu era prea emoţionat din pricină că pleca de acasă pentru prima oară şi lucrul cel mai înţelept era să-l grăbească să plece.

— Te aşteaptă oamenii ! i-au spus ei. Dacă mai zăboveşti mult, poţi să întîrzii !

— Plec, plec, a răspuns Baoyu. Fiţi liniştiţi ! Toate s-au sfîrşit !

— Bine, bine, grăbeşte-te ! au zis toţi rîzînd.

Doamna Wang și Baochai și-au luat rămas bun de la el ca și cum s-ar fi despărțit pe vecie. De-abia se putea stăpîni să nu izbucnească în hohote de plîns, în timp ce el rîzînd ca sărit din minți, a ieșit pe poartă și nu s-a mai văzut. Într-adevăr :

Născut a fost în slavă și parfum
Cum nimeni pe pămînt nu s-a aflat ;
Din colivie astăzi a scăpat,
Rupîndu-și prima piedică din drum.

Jia Huan, după plecarea celor doi s-a înfumurat și, luîndu-și aere de stăpîn, a zis :

— Vreau s-o răzbun pe mama ! În casă nu se află nici picior de bărbat, stăpîna bătrînă Xing e întru toate de acord cu mine — și nu-mi pasă de nimeni !

A alergat la doamna Xing, a salutat-o și a început s-o măgulească în cuvinte meșteșugite.

Încîntată, doamna Xing a exclamat :

— Ești băiat isteț ! Ai dreptate : o treabă ca măritișul lui Qiao Jie, eu trebuie s-o hotărăsc ! Ce prostănac și unchiu-tău Jia Lian, să lase un lucru atît de greu pe seama altora !

— Cei care au venit s-o pețească au spus că totul este aranjat, a înștiințat-o Jia Huan ; și au mai spus că v-au pregătit sumedenie de plocoane. Vă mai îndoiți că dacă nepoata dumneavoastră se va căsători cu un Wang cu trecere la Curte, soțul nu va căpăta numaidecît o slujbă ? Nu ca să-i aduc învinuiri doamnei Wang spun : ne-au asuprit crunt, cînd Yuanchun a fost favorita împăratului ? Qiao Jie pare a fi de altă plămadă. Mă duc să-i vorbesc !

— Da, trebuie să-i povestești tot, a fost de acord doamna Xing. Numai astfel îți va prețui bunătatea. Sînt convinsă că nici tatăl ei nu i-ar fi putut găsi asemenea pereche. Ce proastă mai este Ping Er asta : tot timpul ține morțiș că planul nostru nu-i bun. Dar zice că și doamna Wang s-ar opune. S-ar putea să aibă ele vreun motiv ! Dacă tărăgănim și se-ntoarce Jia Lian acasă și află astfel de vești, nu vom mai izbuti să facem nimic.

— Dinspre partea mirelui nu există nici un fel de piedică, el o așteaptă pe Qiao Jie, a întărit Jia Huan. După datina din palatele cnezilor, nevasta poate fi luată după trei zile de la înțelegere. Există însă o singură oprelişte : în familia mirelui nu se obișnuiește să se oficieze cununie

cu nepoata unui slujbaş căzut în dizgraţie ; de aceea ei propun s-o ţinem pe Qiao Jie într-o odaie dosnică. Nunta se va face de-abia după ce stăpînul bătrîn Jia She va fi repus în funcţie.

— De ce m-aş împotrivi ? a răspuns doamna Xing. Doar aşa cere datina familiei lor.

— În cazul acesta scrieţi horoscopul !

— Ce prostuţ eşti ! În casă n-au mai rămas decît femei neînvăţate ! Să-l scrie Jia Yun !

Bucuros afară din cale, Jia Huan a ieşit.

Fără să piardă o clipă, s-a sfătuit cu Jia Yun, apoi folosindu-se de Wang Ren, pe care l-au trimis la cneazul necunoscut, au ticluit o scrisoare pe care să poată obţine bani.

Dar cine şi-ar fi putut închipui că discuţia lui Jia Huan cu doamna Xing avea să fie auzită de slujitoarea acesteia ?

Fata fusese primită datorită lui Ping Er, aşa că a alergat îndată la ea şi i-a povestit tot de-a fir a păr. Ping Er nu s-a îndoit că era vorba de un lucru necurat şi i-a spus lui Qiao Jie. Înspăimîntată, Qiao Jie a cerut să-şi aştepte tatăl şi plîngînd o noapte-ntreagă, a refuzat să se supună poruncilor doamnei Xing. Însă ar fi vrut să-i spună doamnei Wang tot ce se uneltise.

— Fii cuminte, domnişoară ! a oprit-o la timp Ping Er. Stăpîna bătrînă ţi-este bunică. Întrucît tatăl dumitale lipseşte, toate hotărîrile doar ea le ia, mai ales că unchiul a depus chezăşie. Toţi uneltesc şi vei putea să-i birui ! Eu nu-s decît o femeie simplă şi n-am cuvînt în faţa lor. Trebuie să mă gîndesc cum să te salvez şi să nu fac vreo boacănă !

— Domnişoară ! Faceţi ceva ! a implorat-o fata din serviciul doamnei Xing. De nu, pe domnişoara Qiao Jie o vor duce cu sila !

Spunînd acestea a ieşit în curte.

Ping Er o privea pe Qiao Jie care stătea în pat făcută ghem şi plîngea.

— N-are rost să plîngi, domnişoară ! a zis. Tatăl dumitale e departe şi nu-ţi poate sări în ajutor. Judecînd după cîte-am auzit...

Ping Er s-a oprit la jumătatea vorbei, fiindcă tocmai intrase cineva din partea doamnei Xing zicînd :

— A sosit clipa fericită din viața domnișoarei ! Mi s-a poruncit să-ți transmit, Ping Er, să aduni lucrurile domnișoarei. În ceea ce privește zestrea, va fi predată după întoarcerea celui de al doilea stăpîn, Jia Lian, fiindcă așa s-a covenit cu familia mirelui.

Ping Er a luat cunoștință și cea trimisă a plecat. Curînd a sosit și doamna Wang.

Zguduită de plîns, Qiao Jie s-a aruncat la pieptul ei. Doamna Wang a-nceput și ea să plîngă.

— Nu te nelinişti, fetiţo ! a mîngîiat-o ea pe Qiao Jie. Am încercat să vorbesc cu bunică-ta, dar după cum se vede, n-am izbutit s-o înduplec. Nu ne mai rămîne decît să lăsăm să treacă vremea și să trimitem pe cineva la tatăl tău, să-l anunțe.

— Dar oare nu știți nimic, stăpînă ? s-a amestecat în vorbă Ping Er. Dis-de-dimineață Jia Huan i-a adus la cunoștință stăpînei bătrîne că după obiceiul familiilor din ținuturile depărtate, fata trebuie să se ducă în casa mirelui la trei zile după cununie.

Astăzi doamna Xing i-a poruncit lui Jia Yun să-i aducă horoscopul lui Qiao Jie ! Mai putem să-l așteptăm pe stăpînul Jia Lian pînă se întoarce ?

Aflînd de uneltirile lui Jia Huan, doamna Wang a gemut de mînie. Venindu-și în fire, a strigat de mai multe ori să fie chemat Jia Huan. Dar nefiind găsit, doamnei Wang i s-a spus :

— A plecat dimineață cu Jia Qiang și Wang Ren.

— Dar Jia Yun unde-i ? a întrebat doamna Wang.

— Nu știm, a fost răspunsul.

Cei care se strînseseră în iatacul lui Qiao Jie se priveau năuciți.

Doamna Wang, neputînd să se certe cu doamna Xing, și-a simțit inima împovărată. În acea clipă în încăpere a intrat o femeie care-a anunțat :

— Oamenii care păzesc porțile dosnice ale castelului au trimis vorbă c-a venit Liu Laolao.

— Asta ne mai lipsea, a zis doamna Wang pe-un ton răutăcios. Cine mai are timp și de ea ? Spuneți-i să plece !

— Stăpînă, trebuie chemată, a șoptit Ping Er. Oricum, ea este nașa domnișoarei Qiao Jie și se cuvine să știe tot !

Doamna Wang nu s-a mai împotrivit. Curînd a intrat Liu Laolao. Ea i-a salutat pe toți întrebîndu-i de sănătate.

Liu Laolao a băgat de seamă numaidecît că toți aveau ochii roșii de plîns, însă nebănuind despre ce putea fi vorba, după un timp, a întrebat :

— Dar ce vi s-a întîmplat ? Stăpîna, domnișoarele și ceilalți și-au amintit poate de răposata Feng Jie ?

Auzind numele mamei sale, inima copilei a fost răscolită și mai mult.

— Mătușă, nu vorbi în vînt, a zis Ping Er. Ești nașa mamei domnișoarei și trebuie să știi tot !

Ping Er i-a povestit amănunțit bătrînei tot ce se întîmplase. Aceasta a rămas îngrozită.

— Domnișoară, te știu o fată isteață ! a zis ea după ce și-a revenit. Oare nu știi că-n dragoste se pot întîmpla schimbări ?

— Ai putea să ne dai o mînă de ajutor ? a întrebat Ping Er. Hai, spune o dată !

— Dar ce-i așa mare lucru ? a întrebat și bătrîna la rîndul ei. Nimeni nu știe nimic și domnișoara intră-n gaură de șarpe.

— Prostii ! a spus Ping Er hotărîtă. Unde se pot ascunde niște oameni ca noi ?

— Mă tem că n-o să vreți să mergeți, a răspuns bătrîna. Dar bine ar fi să mergeți cu mine la țară. Acolo aș ascunde-o pe domnișoara și l-aș pune pe ginerele meu să găsească un om de treabă care să-i scrie cîteva cuvinte tatălui său. Omul i-ar duce și scrisoarea, încît tată-său ar veni fără întîrziere. N-ar fi bine ?

Și dacă află stăpîna bătrînă ? s-a neliniștit Ping Er.

— A aflat că eu am dat pe aici ? a întrebat bătrîna.

— Bineînțeles ! a răspuns Ping Er. Stăpîna bătrînă este neîngăduitoare cu slugile și le pedepsește cînd i-ascund ceva. Ea locuiește în partea din față a castelului și dacă-ai venit pe poarta mare, fii sigură că știe, dar dac-ai intrat prin poarta din spate, poți să nu-ți faci griji !

— Hai să fixăm ziua, a continuat Liu Laolao. Voi porunci ginerelui meu s-aducă o caleașcă s-o luăm pe domnișoara !

— Ce dată să mai fixăm ? s-a mirat Ping Er. Ai dreptate, voi aranja eu totul !

Ea a alergat înăuntru și i-a spus doamnei Wang cele discutate. Doamna Wang a chibzuit și ideea i s-a părut nelalocul ei.

— N-avem altă scăpare! a stăruit Ping Er. Doar dumneavoastră m-am încumetat să vă vorbesc, stăpînă. Nu trebuie să ştiţi nimic şi chiar puteţi s-o întrebaţi pe stăpîna bătrînă, că tot n-are ea unde s-o găsească pe Qiao Jie. Iar noi, de-acolo din sat, vom trimite pe cineva după stăpîn şi va veni în goană mare, o să vedeţi.

În loc de răspuns doamna Wang a suspinat.

— Stăpînă, salvaţi-mă! a implorat-o Qiao Jie. Cînd se va întoarce tatăl meu, n-o să mai ştie cum să vă mulţumească!

— Nu mai avem timp de vorbe! a implorat-o Ping Er. Stăpînă, vă rog să vă întoarceţi şi să trimiteţi oameni să vadă de casă în lipsa noastră.

— Băgaţi de seamă, fiţi atente, a zis atunci doamna Wang. Trebuie să vă pregătiţi haine şi pat.

— Dacă plecăm, plecăm chiar acum, a fost de părere Ping Er. N-are rost să întîrziem, riscăm să vină aici. Atunci va fi prea tîrziu.

— Da, grăbiţi-vă! a zis doamna Wang ca trezită dintr-un somn adînc. Dac-o să se întîmple ceva, vă voi sări în ajutor!

Doamna Wang s-a întors la ea, după care s-a dus la doamna Xing s-o reţină, ca să n-aibă cum ieşi din casă.

Între timp Ping Er a adunat oamenii şi le-a spus ce-aveau de făcut.

— Nu vă ascundeţi, faceţi totul pe faţă! i-a prevenit. Dacă vă vede careva, spuneţi-le că stăpîna bătrînă a dispus să pregătiţi o caleaşcă pentru Liu Laolao.

Apoi a poruncit să se închirieze una.

După ce a sosit, a îmbrăcat-o pe Qiao Jie în hainele în care umbla în mod obişnuit Ping Er şi au ieşit împreună. Lăsînd să se creadă că îi conduce pe Liu Laolao şi pe nepotul său, Ping Er şi copila s-au strecurat cu iuţeală-n caleaşcă şi-au dispărut fără urmă.

În ziua aceea porţile din spatele castelului fiind deschise, nu le-au văzut decît vreo doi-trei oameni, şi cum cei care mai rămăseseră erau puţini şi de-abia pridideau cu treburile în imensele clădiri, de fapt la poartă nu era aproape nimeni. Doamna Xing se purta sever cu oamenii şi de aceea şi cei care o văzuseră pe Ping Er cu Qiao Jie, le-au lăsat să plece slobode, ascunzînd doamnei Xing totul.

Cît despre doamna Xing, între timp vorbea cu doamna Wang. Aceasta se simţea tulburată şi-a trebuit să iasă, ca s-o întîlnească pe Baochai.

Chipul înspăimîntat al doamnei Wang a neliniştit-o şi Baochai a întrebat :

— De ce sînteţi supărată, stăpînă ?

Doamna Wang i-a povestit totul aşa cum se întîmplase.

— Dar e nemaipomenit ! Trebuie chemat fără zăbavă Jia Yun ca să pună capăt acestei fărădelegi.

— Nu pot da în nici un chip de Jia Huan, i-a răspuns doamna Wang.

— Ar trebui să vă prefaceţi că nu ştiţi nimic, a mai zis Baochai. Daţi-mi puţin răgaz şi voi găsi eu pe cineva care să meargă la stăpîna bătrînă şi să-i aducă totul la cunoştinţă.

Doamna Wang n-a avut nimic împotrivă.

A sosit vremea să vă povestesc despre principele venit din ţinuturi depărtate cu scopul de a cumpăra cîteva fete, ca ibovnice. Păcălit de acei care au copleşit-o cu laude pe Qiao Jie, s-a hotărît să trimită peţitoarele s-o vadă. Femeile s-au întors şi i-au povestit tot. Principele a întrebat cu de-amănuntul din ce familie face parte fata şi ele i-au răspuns fără ocolişuri. Înţelegînd că fata se trăgea dintr-un neam mare, a zis :

— Încalc datina ! Era cît pe-aci să dau de belea ! Întrucît n-am nimic de făcut la palat, va trebui să plec. Iar dacă va sosi cineva din partea acestei fete, trimiteţi-l de unde-a venit !

Tocmai în ziua aceea Jia Yun şi Wang Ren s-au dus la principe cu horoscopul lui Qiao Jie. Cum i-au zărit la poartă oamenii principelui au început să dea din mîini zicînd :

— Principele ne-a poruncit să prindem şi să dăm în judecată pe oricine vine din partea familiei Jia, cu scopul de a zălogi fata ! Cine mai îndrăzneşte să se mai dedea la asemenea fapte, pe aceste timpuri de linişte statornicite în ţară de către marea putere a împăratului ?

Înspăimîntat, Wang Ren şi toţi cei care-l însoţeau, au rupt-o la fugă. Întorcîndu-se acasă, s-au apucat să-i blesteme pe cei care-i dăduseră în vileag. Cînd lui Jia Huan, care tocmai aştepta veştile, i s-a spus că-l cheamă doamna Wang, acesta a intrat în panică. Văzîndu-l pe Jia Yun, s-a repezit spre el să-l întrebe :

— Gata ?

— Totul s-a năruit ! a zis el înciudat. S-a aflat totul. Şi a început să-i povestească lui Jia Huan cum s-au petrecut faptele.

Jia Huan a înmărmurit.

— Doar azi dimineaţă i-am îndrugat atîtea stăpînei celei bătrîne. Acum, ce mă fac ? a zis el. N-aţi vrut decît să rîdeţi de mine şi să mă vîrîţi în laţ.

— Bătrîna doamnă Xing şi doamna Wang vă cheamă la ele ! s-a auzit glasul unei fete.

Văzînd că n-aveau cum să se mai ascundă, Jia Huan şi Jia Yun, pieriţi de frică, s-au îndreptat spre odăile doamnei Wang. Abia au intrat în încăpere, că au şi dat cu ochii de faţa strîmbă de mînie a acesteia.

— Frumoasă treabă aţi mai făcut ! s-a repezit la ei doamna Wang. Le-aţi ucis pe Qiao Jie şi Ping Er. Duceţi-vă şi căutaţi-le leşurile !

Jia Huan şi Jia Yun s-au aruncat în genunchi în faţa ei. De teamă, lui Jia Huan îi pierise glasul, iar Jia Yun, cu capul aplecat, a zis :

— Eu nu sînt vinovat. Bătrînul domn Xing şi domnul Wang Ren ne-au spus c-au măritat-o pe Qiao Jie, şi noi n-am făcut altceva decît să vă aducem la cunoştinţă. Bunica fetei n-a avut nimic împotrivă şi mi-a poruncit să-i scriu horoscopul. Apoi familia mirelui n-a mai vrut-o pe Qiao Jie. Cum le-am ucis noi pe Qiao Jie şi Ping Er ?

— Jia Huan i-a spus doamnei bătrîne că Qiao Jie va fi luată de-abia după trei zile, a continuat pe-un ton amenințător doamna Wang. Oare aşa se căsătoreşte cineva ? Dar acum, nu despre asta este vorba ; vom discuta noi cînd se va întoarce stăpînul Jia Zheng. Acum plecaţi în căutarea lui Qiao Jie !

Doamna Xing nu zicea nimic şi plîngea.

— Maică-ta a fost o ticăloasă ! l-a ocărît doamna Wang pe Jia Huan. Iar tu, o stîrpitură care-i semeni ! S-a ridicat şi a poruncit să fie condusă acasă. După ce-a ieşit, doamna Xing, Jia Huan şi Jia Yun au început să se certe şi să dea vina unul pe altul.

— Acum ne certăm de pomană a spus doamna Xing. Eu cred că Qiao Jie trăieşte şi că Ping Er a dus-o undeva, pe la neamuri, ca s-o ascundă.

Doamna Xing a poruncit să fie chemaţi la ea cei care au păzit poarta şi după ce i-a făcut de două parale i-a întrebat :

— Unde s-au dus Qiao Jie şi Ping Er ?

Slugile însă au răspuns într-un glas :

— De ce ne cereţi nouă socoteală, stăpînă ? Cereţi mai bine socoteală celor pe mîna cărora a rămas gospodăria ! Iar dacă ştim ceva, nu-i vom spune decît doamnei Wang. De vreţi să ne omorîţi în bătaie, omorîţi-ne pe toţi, de vreţi să ne pedepsiţi, pedepsiţi-ne pe toţi ! Nu-i de ajuns că stăpînii tineri s-au obrăznicit într-atît, încît de cum a plecat stăpînul Jia Lian au poruncit să nu ni se mai dea simbrie şi orez ? Stăpînii chefuiesc tot timpul, joacă pe bani şi aduc femei străine în casă ! Oare mai au curajul să spună că nu-i adevărat ?

Jia Yun şi-a muşcat limba, neîndrăznind să scoată o vorbă.

Între timp a apărut slujitoarea doamnei Wang.

— Stăpîna porunceşte tinerilor stăpîni să se-nfăţişeze degrabă la ea, a spus fata.

Înspăimîntaţi, Jia Huan şi Jia Yun n-au putut măcar să întrebe unde dispăruse Qiao Jie.

Erau încredinţaţi că toţi îi privesc cu ochi răi şi că Qiao Jie fusese ascunsă. Dar cum să-i spună aşa ceva doamnei Wang ? Au încercat să afle de fată printre neamuri, dar n-au reuşit să dea de urmele ei. Mai multe zile în şir nici doamna Xing şi nici Jia Huan nu şi-au găsit liniştea.

Nici n-au simţit cînd a trecut vremea examenelor. Doamna Wang îi aştepta cu nerăbdare pe Baoyu şi Jia Lan. I-a aşteptat pînă către prînz, dar n-a apărut nici unul, nici celălalt. Atunci s-a neliniştit, fapt ce le-a îngrijorat de bună seamă şi pe Li Wan şi pe Baochai. Au trimis oameni să afle dacă nu li s-o fi întîmplat ceva. Dar cum nu sosea nici o veste şi cei plecaţi să-i caute nu se mai întorceau, după cîtva timp au trimis pe alţii, dar nici aceştia n-au mai revenit. În sfîrşit, după înfrigurată aşteptare, a apărut Jia Lan.

— Unde-i Baoyu ? au sărit ele să-l întrebe.

Jia Lan, fără să mai salute, a căzut în genunchi şi cu lacrimi în ochi a strigat :

— Unchiul Baoyu a dispărut !...

Doamna Wang şi-a pierdut cunoştinţa. Cai Yun a sărit s-o readucă la viaţă cu săruri şi arome. Baochai, de asemenea, era distrusă. Xiren plîngea ca o bocitoare şi-l ocăra pe Jia Lan printre lacrimi :

— Om de nimic ce eşti ! Cum l-ai lăsat să se piardă, cînd voi aţi fost împreună ?...

— La han, pînă au început examenele, am mîncat şi-am dormit laolaltă, s-a apărat Jia Lan. Astăzi, unchiul Baoyu a predat primul lucrarea, apoi m-a aşteptat să termin şi eu. După aceea am ieşit să ne plimbăm pe lîngă poartă, dar în învălmăşeală, cînd am întors capul, ia-l de unde nu-i ! Şi cei care îi însoţeau au rămas nedumeriţi. Li Qiu a zis : „Am văzut că eraţi în acelaşi rînd, cum a putut să dispară ? !" Apoi am poruncit lui Li Qiu şi celorlalţi să dea fuga să-l caute, dar n-a fost chip să-l găsească. De-abia după aceea m-am hotărît să mă-ntorc acasă !

Doamna Wang avea răsuflarea întretăiată. Baochai ştia ce se petrece în sufletul ei ; Xiren bocea cu glas tare. Jia Qiang, fără să mai aştepte vreo poruncă, a plecat în căutarea lui Baoyu. Şi astfel s-a dovedit zadarnică toată strădania din castelul Rongguo pentru banchetul pregătit în cinstea unui asemenea eveniment.

Trecînd peste propriile emoţii şi oboseala drumului, Jia Lan s-a arătat hotărît să plece şi el în căutarea lui Baoyu.

— Băiatul meu ! l-a reţinut doamna Wang, spre uimirea celor de faţă. Dacă s-a prăpădit unchiul tău, te vom lăsa să te prăpădeşti şi tu ? Rămîi mai bine ! Nu te du !...

Dar Jia Lan nu a cedat. Atunci doamna Yu a stăruit să-l convingă. Dintre toţi, singură Xichun înţelegea ce se întîmplase, dar cum nu îndrăznea să-i tulbure cu vorba ei, a întrebat-o numai pe Baochai :

— Fratele Baoyu şi-a luat nestemata cu el ?

— Cum ar fi putut s-o lase ? O poartă întotdeauna.

Xichun a tăcut. Xiren era convinsă că nu putea fi străin de această întîmplare ciudatul călugăr.

Inima o durea şi lacrimile, ca mărgelele, îi lunecau una după alta pe obraji.

Şi-a amintit de legătura ei din trecut cu Baoyu şi s-a gîndit : „Cîteodată îl sîcîiam şi el se supăra ; uneori era atît de drept, încît îi atrăgea dragostea tuturor. Cînd trebuia să fie binevoitor cu cineva, o făcea ca nimeni altul.

Dar cum îl ațîțai, jura că se va călugări ! Cine ar fi putut să-și închipuie că într-adevăr așa va face ?"

S-o lăsăm pe Xiren cu gîndurile ei amare și să spunem că bătuse și cea de a patra strajă și despre Baoyu tot nu se știa nimic. Li Wan, de teamă că doamna Wang nu va putea suporta lovitura, a stăruit să plece în iatacul ei. Toți au urmat-o numai doamna Xing despărțindu-se de Jia Huan, s-a retras în odăile ei. Doamna Wang s-a învoit cu Jia Lan să ia parte la căutarea fiului ei. Întreaga noapte n-a închis ochii. Ziua următoare, oamenii trimiși pe urmele lui Baoyu s-au înapoiat pe rînd și toți, parcă ar fi fost înțeleși, nu spuneau decît atît :

— L-am căutat pretutindeni, dar n-am dat de el ! Înspăimîntați, mătușa Xue, Xue Ke, Xiangyun, Bao Qin și mătușa Li o vizitau mereu pe doamna Wang și căutau să-i aline durerea. Aceasta a durat mai mult timp. Doamna Wang slăbise de atîta amărăciune și firul vieții ei se subțiase. Atunci, pe neașteptate, i s-a adus vestea :

— A venit cineva de la reședința ținuturilor mărginașe mării și-a spus că mîine sosește cea de a treia domnișoară.

Auzind că va sosi Tanchun, doamna Wang s-a simțit ceva mai puțin doborîtă, deși n-a încetat să fie cu gîndul tot la Baoyu.

Ziua următoare a sosit Tanchun. Toți i-au ieșit în întîmpinare. Tanchun arăta minunat și purta veșminte de preț. Chipul sleit de puteri al doamnei Wang și ochii umflați de atîta zbucium au impresionat-o pe Tanchun care a izbucnit în plîns și, numai după ce și-a revenit, a săvîrșit ceremonialul de bun găsit.

Prezența lui Xichun, îmbrăcată în haine de călugăriță daoistă, a adăugat o notă și mai sumbră. Apoi i s-a povestit despre Baoyu și, de asemenea, despre toate celelalte nenorociri, prilej pentru alte șiruri de lacrimi.

Din fericire, Tanchun știa să aline durerile, vorbele sale îmbinau dragostea cu stăpînirea de sine. Încetul cu încetul toți și-au simțit sufletul mai puțin împovărat.

A doua zi a sosit soțul lui Tanchun și aflînd cele petrecute în castelul Rongguo, a îngăduit soției sale să rămînă cîteva zile în familie. Fetele și nevestele venite împreună cu Tanchun, întîlnindu-se surori, ori prietene, sporovăiau cît le ținea gura.

Începînd cu stăpînii şi terminînd cu ultimul slujitor, zile şi nopţi la rînd, toţi ai casei aşteptau veşti de la Baoyu.

După vreo cîteva zile, pe la cea de a cincea strajă, paznicii de la poarta exterioară a castelului au alergat spre poarta de serviciu să ducă fetelor de aici vestea cea mare. Acestea au dat buzna în casă şi, fără să mai spună ceva slujitoarelor din interior, au intrat în iatacul doamnei Wang şi într-un glas au strigat :

— Stăpînă, mare bucurie !...

Doamna Wang, încredinţată că-l găsiseră pe Baoyu, a întrebat sugrumată de emoţie :

— L-au găsit ? Unde e ? să vină degrabă încoace.

— A trecut examenul de *juren*, a ieşit al şaptelea, au spus, în culmea fericirii, fetele.

— Dar unde-i el ? le-a întrebat doamna Wang. Fetele au tăcut. Doamna Wang s-a ridicat de la locul ei.

— Cine-a trecut al şaptelea ? a întrebat Tanchun.

— Stăpînul Baoyu.

De afară se mai auzeau voci :

— Şi stăpînul Jia Lan a reuşit !

Oamenii au alergat s-aducă lista celor care candidaseră. Jia Lan era al o sută treizecilea. La vestea aceasta, un simţămînt de mîndrie a cuprins-o pe Li Wan, dar nu îndrăznea să arate. Succesul lui Jia Lan se-nţelege că o bucura şi pe doamna Wang, care se gîndea : „Dacă s-ar fi întors Baoyu, ce fericire ar fi însemnat asta pentru noi toţi !"

Baochai, adînc mîhnită, se străduia să se stăpînească.

Cei de faţă, felicitîndu-se unii pe alţii, spuneau încrezători :

— Întrucît destinul a hotărît ca Baoyu să se prezinte la acest examen, trebuie să se întoarcă negreşit acasă.

Căldura cu care s-au rostit aceste cuvinte a cuprins-o şi pe doamna Wang, care s-a mai liniştit.

Atunci, pe neaşteptate, din curte s-a auzit vocea lui Bei Ming :

— Dacă cel de al doilea stăpîn a ajuns *juren*, n-are cum să dispară !

— Ce te face să crezi ? l-au întrebat cu toţii.

— Doar se ştie : „La examen de-ai izbutit, cunoscut de-o lume eşti !" aşa că oriunde va apărea, oamenii îl

vor cunoaște și ni-l vor aduce acasă. Cine să-ndrăznească să-l oprească ?

— Țîncul ăsta, cu toate că-i un prostănac, de data asta are dreptate ! au început să șușotească între ei cei prezenți.

— Cum să nu ! a întărit Xichun. Doar e om în toată firea, cum s-ar putea pierde ? Mă tem numai că, săturîndu-se de viața asta lumească, a luat drumul sihăstriei ! În cazul acesta, nu mai aveți cum să-l căutați !

Cuvintele lui Xichun au dezlănțuit în doamna Wang o durere nestăpînită.

— În cele mai multe cazuri, cei care devin budiști, sau sfinți, renunță bucuroși la rang și bogăție, a remarcat Li Wan.

— Nu vezi, el a renunțat la tatăl și la mama sa ! a zis printre lacrimi doamna Wang. Nu poate fi decît un copil nerecunoscător ! Oare un astfel de om poate deveni sfînt ? !

— Venirea omului pe lume de obicei nu este însoțită de întîmplări deosebite — a observat Tanchun. Cînd s-a născut frățiorul Baoyu cu nestemata în gură, toți au fost de părere că asta înseamnă fericire. Dar se vede treaba că toate nenorocirile nu se trag decît de la această piatră ! Dacă nu se va înapoia în cîteva zile, să nu vă fie cu supărare, stăpînă, cred că ar fi mai bine dacă ați socoti că niciodată-n viață n-ați avut acest copil ! Iar dacă venirea lui pe lume a fost hotărîtă de anumite rosturi și el se va reîntoarce la bunele simțăminte, aceasta nu se va datora decît faptelor bune săvîrșite de străbuni în cursul mai multor generații.

Baochai asculta tăcută vorbele lui Tanchun ; în schimb Xiren nu se dovedi în stare să se stăpînească și se clătină pe picioare. Doamna Wang a poruncit să fie dusă pe brațe în odaia ei.

Succesul lui Baoyu și al lui Jia Lan la examen, precum și nereușita planului cu Qiao Jie, l-a răscolit pe Jia Huan, care se simțea și așa destul de înstrăinat. Tot mai mult el învinovățea pe Jia Yun și Jia Qiang.

Era încredințat că Tanchun nu-l va ierta.

Ziua următoare, cînd Jia Lan s-a dus să mulțumească celor din comisie pentru bunăvoință, a aflat că și Zhen Baoyu se prezentase la examen. Dispariția lui Baoyu l-a impresionat adînc.

Curînd aveau să fie înaintate împăratului toate lucrările de la examen. Acesta își arătase dorința să le citească, dar toate i s-au părut fără însemnătate. Numai lucrarea cu numărul șapte și iscălită cu numele Jia Baoyu originar din Jinling și cea a o sută-treizecea, cu numele Jia Lan, tot din Jinling, i s-au părut deosebite și s-a interesat de autorii lor.

— Aflați dacă nu cumva acești Jia sînt rude cu defuncta mea soție Jia Yuanchun ! a poruncit împăratul.

Demnitarii au cerut să fie chemați Baoyu și Jia Lan. Dar n-a apărut decît Jia Lan. El le-a adus la cunoștință dispariția lui Baoyu și le-a povestit de bunicul său. Toate acestea au fost transmise împăratului. Împăratul, înțelept și luminat, iubitor de oameni și binefăcător, și-a amintit de meritele neamului Jia și a poruncit să fie cercetate tabelele cu cei aflați în slujba sa. Demnitarii au îndeplinit porunca întocmai și împăratul a dat ordin să se verifice încă o dată pricina pentru care fusese pedepsit Jia She. Apoi suveranul a citit raportul intitulat „Restabilirea ordinei în ținuturile mărginașe cu marea ca urmare a nimicirii tîlharilor, și evacuarea armatei imperiale".

Raportul consemna faptul că s-a restabilit liniștea în provinciile sus-pomenite și că poporul s-a întors bucuros la îndeletnicirile sale.

Înțeleptul suveran s-a bucurat și a dat ordin la nouă înalți dregători să-i înfățișeze bravurile celor care s-au distins în campanie să anunțe pe pămîntul țării o mare amnistie și să se împartă decorații.

După ce demnitarii s-au împrăștiat, Jia Lan a mulțumit oamenilor învățați din comisie pentru bunăvoință și s-a întors acasă cu vestea amnistiei. Familia s-a bucurat, nădăjduind din nou că Baoyu va veni. Dar cel mai mult s-a bucurat mătușa Xue, care plănuia să-l răscumpere pe Xue Ban.

Totodată, doamna Wang a fost înștiințată că a sosit domnul Zhen Yingjia împreună cu soțul lui Tanchun, ca să prezinte felicitări. Doamna Wang i-a poruncit lui Jia Lan să-i primească. Jia Lan a ieșit și după un timp s-a înapoiat zîmbind.

— Stăpînă, încă o bucurie ne întîmpină ! Domnul Zhen Yingjia tocmai vine de la Curte, unde a auzit că stăpînul Jia Zheng nu numai că a fost iertat de pedeapsă, dar a și fost numit în funcția de Rong Guo de gradul

trei. Titlul de Rong Guo va rămîne, ca şi înainte, bunicului meu Jia Zheng, care va fi numit din nou la departamentul imperial îndată ce se va termina doliul după străbunica. Toată averea confiscată ni se va înapoia. Împăratul a citit teza mea şi a unchiului Baoyu şi a rămas încîntat. El i-a întrebat pe demnitari dacă Baoyu nu-i cumva frate cu Yuanchun şi a cerut să-l vadă. La aceasta s-a mai adăugat şi faptul că Beijing Wang l-a elogiat pe Baoyu în faţa împăratului. Atunci, demnitarii au spus: „După cîte ştim de la Jia Lan, unchiul său a dispărut la ieşirea din clădirea examenelor şi nici pînă acum nu a fost găsit". Împăratul a dispus să se dea poruncă severă oficiilor de ordine care administrează cele cinci drumuri ale capitalei, ca să-şi depună tot interesul în căutarea lui Baoyu. Dacă împăratul s-a dovedit atît de îndurător cu unchiul meu, puteţi să vă liniştiţi stăpînă, pînă la urmă va fi neapărat găsit.

După ce Jia Lan a vorbit, nimeni n-a mai fost în stare să-şi stăpînească bucuria; singur Jia Huan, posomorît, o căuta peste tot pe Qiao Jie, fără să ştie că aceasta împreună cu Ping Er erau ascunse la Liu Laolao.

Liu Laolao, din dorinţa de a o sluji pe Qiao Jie, cum au sosit acasă, le-a găzduit în cea mai bună încăpere. Le ospăta zilnic şi, deşi bucatele erau ţărăneşti, aveau gust bun. Ping Er a stat tot timpul acolo, spre liniştea lui Qiao Jie. între timp, bogătaşii satului au auzit că-n casa lui Liu Laolao venise o domnişoară de familie bună. Care dintre ei n-ar fi vrut s-o vadă? Toţi spuneau despre ea că era o zînă pogorîtă în lumea muritorilor, pentru care fapt unii îi aduceau legume şi fructe, alţii vînat şi se întreceau să-i cucerească bunăvoinţa.

Dar dintre toţi cel mai bogat era neamul Zhou, stăpîn peste zece mii de *liang* de argint şi mii de *gin* de pămînt. Avea un singur fecior de paisprezece ani, frumos şi deştept. Părinţii îl purtaseră la şcoli şi la ultimul examen obţinuse titlul de *xiucai*.

Mama băiatului, de cum a văzut-o pe Qiao Jie, a simţit că se-aprinde în ea invidia: „Ce păcat că sîntem ţărani şi nu putem lua pentru fiul nostru o asemenea domnişoară", şi-a zis ea.

Dar Liu Laolao, privind-o, a şi ghicit despre ce era vorba şi i-a spus:

— Am priceput ce vrei, şi am să-ţi fiu peţitoare!...

— Tu cunoşti oamenii aceştia ! a răspuns mama Zhou. Mai bine nu mă amăgi. Cum ar putea ei să-şi dea copila după unul de la ţară ?

— Am să stărui ! a zis la rîndul ei Liu Laolao.

Femeile s-au despărţit.

Neştiind ce se mai întîmpla în castelul Rongguo, Liu Laolao l-a trimis pe Ban Er să afle.

Cînd Ban Er a intrat în oraş, a văzut la porţile castelului Rongguo mulţime de baldachine şi caleşti şi a întrebat ce se petrece.

— Familiilor din castelele Rongguo şi Ningguo li s-au dat înapoi slujbele moştenite de la înaintaşi şi averile confiscate, i-au spus oamenii, şi din nou au urcat în slăvi, dar, din nenorocire, cel de al doilea stăpîn, Baoyu, după ce a dat examenul nu s-a mai întors...

Ban Er tocmai se pregătea de plecare, cînd în poartă s-au oprit cîţiva călăreţi. Slugile le-au ieşit în întîmpinare şi Ban Er le-a auzit cu urechile lui spunînd :

— S-a-ntors al doilea stăpîn ! Ce bucurie ! Cum s-o mai fi simţind domnul cel bătrîn ?

— E bine acum ! a zis cel mai vîrstnic dintre călăreţi. Împăratul i-a arătat bunăvoinţă şi în curînd va veni acasă. Dar ce este cu oamenii aceştia ? s-a interesat el.

— Sînt solii împăratului, care au adus la cunoştinţă mila lui şi cărora li s-a poruncit să ne dea înapoi averea confiscată.

Cel venit a intrat zîmbind în curte. Ban Er şi-a dat seama că el era Jia Lian. Nemaiavînd răgaz, s-a grăbit spre casă povestind bunică-si tot ceea ce văzuse şi auzise.

Luminată de atîta bucurie, Liu Laolao a dat fuga s-o felicite pe Qiao Jie, spunîndu-i din fir a păr ce ştia de la Ban Er.

— Îţi mulţumim, bunicuţo, că ne-ai scăpat ! i s-a adresat Ping Er bătrînei. Altfel n-ar fi fost chip ca domnişoara să apuce asemenea fericire.

Qiao Jie era stăpînită de bucurie.

În timp ce vorbeau, a apărut un călăreţ cu o scrisoare din partea lui Jia Lian, spunînd :

— Stăpînul Jia Lian este foarte impresionat de mărinimia arătată fiicei sale şi mi-a poruncit s-o aduc fără zăbavă acasă. Mi-a mai dat drept răsplată şi cîţiva *liang* de argint.

Liu Laolao a fost mulţumită că lucrurile s-au sfîrşit aşa şi a trimis să se închirieze două carete, pentru Qiao Jie şi Ping Er. Qiao Jie se obişnuise atît de mult în casa lui Liu Laolao, că nu voia să mai plece cu nici un preţ. Şi Ping Er se învăţase cu ea şi plîngea, nevoind să-i dea drumul. Văzîndu-le cît de greu se despărţeau, Liu Laolao i-a dat voie lui Ping Er să le petreacă pînă la oraş. Aşa că s-au urcat în carete şi s-au îndreptat spre castelul Rongguo.

Dar să revenim la Jia Lian, care aflînd că tatăl său a căzut bolnav, plecase neîntîrziat la locul surghiunului.

Întîlnindu-se tatăl şi fiul s-au tînguit şi şi-au deplîns soarta, dar prezenţa lui Jia Lian l-a liniştit, într-adevăr, pe Jia She, încît a început să se înzdrăvenească văzînd cu ochii.

Apoi Jia Lian a primit scrisoarea de acasă, în care era înştiinţat de cele întîmplate. El i-a povestit lui Jia She şi s-a grăbit să se-ntoarcă. Pe drum a auzit de marea amnistie, ceea ce l-a determinat să meargă cu şi mai multă nerăbdare. Aşa că a ajuns acasă tocmai în clipa cînd se aflau şi dregătorii însărcinaţi să transmită voinţa suveranului. Doamna Xing şi celelalte doamne se văicăreau că nu era nici un bărbat să primească porunca împărăţiei. Pe Jia Lan îl considerau încă nevîrstnic pentru asemenea ceremonii.

Jia Lian a sosit cum nu se putea mai bine.

Salutîndu-se cu stăpînele, fără să aibă răgazul unui cuvînt, a venit să-i primească pe înalţii demnitari de la Curte şi să asculte înaltul ordin.

Un demnitar vîrstnic l-a întrebat de sănătatea tatălui, după care a adăugat :

— Mîine poftiţi la Curte să primiţi înalta distincţie ! Toate clădirile castelului Ningguo vă vor fi predate dumneavoastră !

Cînd Jia Lian a ieşit să-i petreacă pe dregători, a văzut la poartă cîteva carete ţărăneşti, cărora servitorii nu le permiteau să intre. Jia Lian şi-a dat numaidecît seama că se-ntorsese Qiao Jie şi s-a năpustit cu înjurături asupra slugilor.

— Proşti fără pic de minte ! a răcnit el. Cît am lipsit de-acasă, aţi făcut pe stăpînii şi aţi silit-o pe Qiao Jie

să fugă, iar acum, cînd s-a întors, n-o lăsaţi să intre! Ce-aveţi cu mine de mă duşmăniţi ?

Oamenii au înţeles pe loc că toată întîmplarea cu Qiao Jie nu prevestea nimic bun, dar nici prin gînd nu le trecuse ca Jia Lian de-abia întors, să fi şi aflat ; de aceea, cuvintele neaşteptat de tăioase ale lui Jia Lian au avut rezultatul cuvenit.

— Cînd aţi plecat, stăpîne, unii dintre noi s-au îmbolnăvit, alţii au fost nevoiţi să plece, au încercat servitorii să se dezvinovăţească, şi treburile gospodăreşti au fost conduse de al treilea stăpîn — Jia Huan, de stăpînul Jia Qiang şi de al doilea stăpîn Jia Yun. Ce-au făcut, nu ne priveşte pe noi !

— Nemernicii ! s-a mîniat Jia Lian. Mai vorbim noi ! Dar, haideţi, deschideţi mai iute porţile !

Jia Lian s-a dus la doamna Xiang, dar n-a pomenit nimic ; şi de acolo la doamna Wang, în faţa căreia a căzut în genunchi zicînd :

— Stăpînă, numai mulţumită dumneavoastră, fiica mea s-a întors iar la mine ! Despre fratele Jia Huan nu pot vorbi, dar nu mă aşteptam ca Jia Yun să fie atît de ticălos. Prima oară cînd l-am lăsat să supravegheze gospodăria şi-a făcut de cap. Acum, în timpul lipsei mele îndelungate, s-a dovedit din nou neruşinat. Nu-mi luaţi în nume de rău, stăpînă, dar cred că un astfel de om trebuie alungat o dată pentru totdeauna.

— Dar Wang Ren cum a putut să fie atît de mîrşav ? ! a exclamat doamna Wang.

— N-aveţi nici o grijă, stăpînă, mă socotesc eu cu el ! a răspuns Jia Lian.

— A sosit domnişoara, a anunţat în clipa aceea Cai Yun.

Qiao Jie s-a închinat în faţa doamnei Wang. Amintindu-şi de împrejurările în care se despărţise de fată, doamna Wang a izbucnit în plîns. Şi lui Qiao Jie i-au dat lacrimile. Jia Lian s-a întors către Liu Laolao să-i mulţumească, iar doamna Wang a chemat-o să-i povestească ultimele întîmplări.

După aceea Jia Lian s-a văzut cu Ping Er. Fără să-i spună ceva, ochii lui arătau numai mulţumire. În timpul din urmă o copleşea cu respect şi se hotărîse ca de îndată ce se va înapoia Jia She, să-i ceară acestuia îngăduinţa de a o lua de soţie.

La venirea lui Jia Lian, doamna Xing s-a speriat afară din cale şi cînd a aflat că acesta s-a dus la doamna Wang, a trimis iscoade s-asculte ce vorbesc. Fetele s-au întors şi i-au spus că acolo se mai aflau şi Qiao Jie şi Liu Laolao, precum şi tot ceea ce auziseră. Doamna Xing şi-a dat seama că se lăsase păcălită şi a început să cîrtească împotriva doamnei Wang :

— Seamănă vrajbă între mine şi nepoată. Ar trebui să ştiu şi ce spune Ping Er.

Între timp a apărut Qiao Jie, urmată de Liu Laolao şi doamna Wang, care nemaiţinînd seama de ceremonial, i-a învinuit de-a dreptul pe Jia Yun şi Jia Huan de tot ce se întîmplase.

— Stăpînei bătrîne, a zis ea, i-au spus mereu că va fi spre fericirea lui Qiao Jie. De unde avea ea să ştie că la mijloc nu-i decît înşelăciune ?

Doamna Xing se simţea tulburată. Îşi amintea cum doamna Wang o sfătuise să nu-şi dea consimţămîntul în privinţa căsătoriei şi acum tăcea vinovată.

Ping Er s-a ploconit în faţa doamnei Wang şi împreună cu Qiao Jie s-au dus la Baochai.

— Mila împăratului este nemărginită şi putem să nădăjduim că familia noastră va prospera din nou, a mai adăugat Ping Er. Cred cu tărie că Baoyu se va întoarce acasă !

Atunci, Qiu Wen, tulburată, a alergat spunînd :

— Lui Xiren îi este foarte rău !...

Dacă nu ştiţi ce s-a petrecut mai departe, citiţi capitolul care mai urmează.

CAPITOLUL

39

În care se povestește cum Zhen Shiyin cugetă asupra deșertăciunilor lumești și cum Jia Yucun face încheierea **Visului din pavilionul roșu**

賈宝玉神游太虛境　警幻仙曲演紅樓夢

懸半世心，好一似，蕩悠悠三更夢。忽喇喇似大廈傾，昏慘慘似灯將尽。呀！一場欢喜忽悲辛。嘆人世，終難定！

[留余慶]

留余慶，留余慶，忽遇恩人；幸娘親，幸娘親(一)，積得陰功。劝人生，济困扶窮。休似俺那爱銀錢、忘骨肉的狠舅奸兄！正是乘除加减，上有苍穹。

[晚韶華]

鏡里恩情，更那堪夢里功名！那美韶華去之何迅！再休提綉帳鴛衾。只这戴珠冠，披鳳襖，也抵不了無常性命。雖說是，人生莫受老來貧，也須要陰騭積兒孙。气昂昂，头戴簪纓，光燦燦，胸懸金印，威赫赫，爵祿高登，昏慘慘，黃泉路近。問古來將相可还存？也只是虛名兒后人欽敬。

[好事終]

畫梁春尽落香塵。擅風情，秉月貌，便是敗家的根本。箕裘頹墮皆从敬，家事消亡首罪寧。宿孽总因情！

[飛鳥各投林]

为官的，家業凋零；富貴的，金銀散尽；有恩的，死里逃生；無情的，分明报应；欠命的，命已还；欠泪的，泪已尽，冤冤相报自非輕，分离聚合皆前定。欲知命短問前生，老來富貴也真僥幸。看破的，遁入空門；痴迷的，枉送了性命。——好一似食尽鳥投林，落了片白茫茫大地真干凈！

歌畢，还又歌副歌。警幻見宝玉甚無趣味，因嘆："痴兒竟尚未悟！"那宝玉忙止歌姬不必再唱，自觉朦朧恍惚，告醉求臥。警幻便命撤去殘席，送宝玉至一香閨綉閣中。其間鋪陳之盛，乃素所未見之物。更可駭者，早有一位仙姬在內，其鮮艷嫵媚，大似宝釵；裊娜風流，又如黛玉。正不知是何意，忽見警幻說道："塵

Cîntecul „Visul din pavilionul roșu" în limba chineză veche — cap. V. Facsimil

BAOCHAI, auzind că Xiren nu se simţea bine, a alergat în odaia acesteia urmată de Qiao Jie şi Ping Er. Cînd s-au apropiat de *kan*-ul pe care zăcea Xiren, au observat că îi era atît de rău, încît i se tăia respiraţia. Baochai a poruncit să i se dea puţină apă fierbinte şi să fie chemat medicul.

— De ce s-a îmbolnăvit atît de grav sora Xiren ? a întrebat-o mirată Qiao Jie.

— Alaltăieri seara i-a fost aşa de rău, a răspuns Baochai, încît aproape a căzut fără cunoştinţă. Stăpîna a poruncit să fie dusă acasă pe braţe şi aşezată în pat. Dar atunci a fost atîta încurcătură, încît nimeni nu s-a gîndit la medic şi starea i s-a înrăutăţit.

Curînd a sosit doctorul şi Baochai s-a grăbit să se retragă. Acesta i-a ascultat inima şi a afirmat că boala e cauzată de supărări prea mari, după care i-a prescris o reţetă. Am omis să vă spun că după ce Xiren a fost adusă acasă în seara aceea, cu urechile ei a auzit vorbindu-se că dacă Baoyu nu se va întoarce, toate fetele vor trebui să plece. Tulburarea ei a crescut şi mai mult.

Cînd Qiu Wen a plecat să prepare leacurile, Xiren a căzut în delir. La început i s-a părut că-n faţa ei se afla Baoyu, dar imaginea s-a destrămat ca o ceaţă, iar în locul lui se ivi un călugăr cu un pergament în mînă, din care citi : „Tu nu eşti de-a noastră, va trebui să te măriţi...".

Xiren ar fi vrut să-i vorbească, însă în clipa aceea a intrat Qiu Wen.

— Surioară, leacurile-s gata, ia-le...

Xiren deschise ochii şi abia acum îşi dădu seama că visase. Despre visul ei n-a spus nimănui nimic.

Bîndu-şi leacurile se gîndea : „Nu încape îndoială că Baoyu a plecat însoţit de călugăr. Cînd a vrut să-i dea acestuia nestemata, am presimţit că ne va părăsi. Am încercat să-l împiedic, dar m-a respins neînduplecat, fără să-mi arate pic de milă. Apoi a fost cuprins de un fel de dezgust făţiş pentru soţia sa, şi nici chiar fetelor nu le mai dădea vreo atenţie ; înseamnă că în clipa aceea hotărîrea era luată. Chiar dacă-i aşa, poate el oare să-şi alunge nevasta ? Doamna Wang m-a numit favorita lui, m-au plătit mai bine decît pe altele, dar niciodată n-am pomenit de asta stăpînului şi am lăsat să fiu socotită o simplă slujitoare. Dacă stăpînul Jia Zheng şi doamna Wang îmi vor pune în vedere să plec, iar eu mă voi ruga să rămîn, vor rîde toţi de mine. Iar dacă voi pleca supusă, mereu îmi voi aduce aminte de traiul meu cu Baoyu şi chinul mă va distruge".

Şi astfel neliniştea o cuprinse.

Luînd leacurile, starea ei se mai îmbunătăţi însă, şi după vreo cîteva zile se refăcu şi începu s-o slujească din nou pe Baochai.

Să revenim la Jia Zheng care a transportat sicriul cu trupul lui Jia Mu la locul de baştină, iar Jia Rong pe ale doamnei Qin, Feng Jie şi Yuan Yang.

Mai întîi au rămas la Jinling, au făcut înmormîntările, după care Jia Rong a plecat mai departe să ducă sicriul cu trupul lui Daiyu.

În timp ce Jia Zheng era înglodat în treburile legate de înmormîntare, a primit o scrisoare de acasă. Jia Zheng a citit-o cu multă băgare de seamă. Cînd a ajuns la pasajul unde scria că Baoyu şi Jia Lan s-au prezentat la examen, inima i s-a umplut de bucurie, dar aflînd de dispariţia lui Baoyu, s-a tulburat nespus şi s-a hotărît să se întoarcă neîntîrziat.

Pe drum a aflat de marea amnistie, ca după aceea să mai primească o scrisoare de la ai lui care întărea ceea ce auzise. Cu şi mai mare nerăbdare ţinea drumul întins spre casă, refuzîndu-şi odihna şi ziua şi noaptea.

Cînd a sosit la Piling, a dat pe neaşteptate îngheţ şi a căzut zăpada. A trebuit să se oprească.

Jia Zheng a trimis oameni la ţărm să-i viziteze prietenii, rugîndu-i să nu fie îngrijoraţi din pricina lui.

În luntre nu mai rămăsese decît un băiat, iar Jia Zheng s-a retras în cabină să scrie acasă. Voia să trimită scrisoarea pe uscat, cu gîndul că va ajunge mai repede decît el. Cînd să întrebe de Baoyu, a șovăit. Ridicînd fără să vrea capul, văzu la proră, conturată pe albul zăpezii, figura unui om cu capul ras, desculț, înfofolit într-o pelerină de mătase purpurie. Omul făcu o plecăciune. Jia Zheng ieși numaidecît din cabină și se repezi spre el. Acesta s-a aplecat în fața lui de patru ori și a rostit cuvintele de salut : Jia Zheng l-a salutat la rîndu-i, după care și-a dat seama că-n fața lui nu era altcineva decît fiul său, Baoyu.

— Baoyu ! a strigat el cutremurat în străfundul sufletului.

Omul n-a răspuns, iar chipul nu-i trăda nici bucurie și nici durere.

— De ce te-ai îmbrăcat astfel ? Ce cauți aici ? l-a întrebat Jia Zheng.

Baoyu nu reuși să răspundă, că și apărură doi călugări, unul budist și celălalt daoist, care, prinzîndu-i brațul, au zis :

— Toate firele care te-au legat de lumea întinată au fost rupte ! De ce n-ai plecat nici pînă acum ?

Spunînd acestea, l-au tras pe Baoyu la țărm, după care s-au îndepărtat în mare grabă. Nețininînd seama de zăpadă și lunecuș, Jia Zheng s-a avîntat pe urmele lor. Cele trei siluete se profilau în depărtare și nu era chip să le ajungă. Doar cuvintele din ce în ce mai palide ale unui cîntec murmurat de unul dintre ei mai răzbătea :

În vîrful Jinggeng eu am să trăiesc,
În Marele Pustiu am să rătăcesc.
Alături cine-mi va fi pe acest drum ?
Pe cine oare, să urmez acum ?
Acolo în imensitatea fără sațiu
Începe și sfîrșește largul spațiu...

Jia Zheng continua să se ațină pe urmele lor. Dar cînd trecu creasta unei coline, cei trei dispăruseră. Tulburat și descumpănit Jia Zheng rămase năuc. Întorcîndu-se, văzu alergînd după el un slujitor și îl întrebă :

— I-ai zărit pe cei trei care mergeau în fața noastră ?

— I-am zărit, stăpîne ! V-am urmat, cînd am înțeles că voiați să-i prindeți. Dar au dispărut și nu v-am mai văzut decît singur.

Jia Zheng ar fi mers mai departe, dar înaintea lui se deschidea o întindere pustie de gheață, fără de margini. I s-a părut atît de ciudat, încît a hotărît să se întoarcă.

Slujitorii ceilalți se înapoiaseră și l-au întrebat pe luntraș unde se afla Jia Zheng. Acesta le-a povestit cum a ieșit pe țărm, fugind după trei călugări. Oamenii au pornit într-acolo, dar Jia Zheng se întorcea, așa că veniră împreună în luntre.

După ce și-a revenit, a povestit celor din jur întîlnirea cu Baoyu. Drept răspuns toți slujitorii și-au arătat dorința să-l caute.

— E în zadar, a suspinat Jia Zheng. Mi-am văzut fiul cu propriii ochi, n-a fost o nălucire, dar în cuvintele cîntecului pe care l-am auzit, se ascunde o mare taină. Cînd s-a născut Baoyu, ținea în gură o piatră nestemată și eram convins că nu putea să fie un semn bun. M-am chinuit să-l cresc doar fiindcă îl iubea stăpîna bătrînă. Iar în ceea ce-l privește pe călugăr, l-am văzut de trei ori în viața mea : prima oară a venit să spună că nestemata era binefăcătoare, apoi cînd s-a îmbolnăvit Baoyu, de a făcut slujbă citind inscripțiile în piatră să-l însănătoșească, iar a treia oară, cînd a adus nestemata care se pierduse. Stătea în salonul cel mare și nici n-am apucat să-l privesc, că a și dispărut. Toate cele petrecute mi s-au părut a fi o mare ciudățenie și mi-am întărit credința că Baoyu avea un destin aparte de îndată ce astfel de înțelepți, ca daoiștii și budiștii, erau ocrotitorii săi. Dar nici prin minte nu mi-ar fi trecut că și el era un sfînt venit în lumea noastră, de care nu ne-am dat seama nici unul, mai bine de zece ani ! Acum înțeleg totul !

Jia Zheng a tăcut cu ochii înecați în lacrimi.

— Dacă stăpînul Baoyu este într-adevăr sfînt pogorît din lumea nemuritoare, de ce a trebuit să mai dea examen de *juren* ? au întrebat oamenii. Și de ce a plecat de-abia după ce-a trecut acest examen ?

— Ce știți voi ? ! a zis Jia Zheng. El se înrudește cu stăpînul stelelor, cu pustnicii și schimnicii ascunși prin munți și grote ! El n-a învățat niciodată cu tragere de inimă. Un dram de bunăvoință a arătat numai cînd nu mai avea încotro. Iar în ceea ce privește firea lui, era cu totul deosebită decît a celorlalți.

Jia Zheng a suspinat din greu. Slujitorii au adus vorba despre Jia Lan şi despre noua prosperitate prin care urma să treacă familia. Jia Zheng s-a apucat apoi să termine scrisoarea începută, povestind întîlnirea cu Baoyu şi sfătuindu-şi familia să nu mai pună totul la inimă. Încheind scrisoarea, a poruncit slugilor s-o ducă neîntîrziat acasă, el continuîndu-şi drumul pe urmele lor.

Mătuşa Xue, îndată ce a aflat de amnistie, a şi poruncit lui Xue Ke să ia bani cu împrumut, apoi a ales o zi prielnică şi l-a trimis pe Xue Ke la Xue Ban. Banii au fost depuşi în visteria departamentului de stat, s-au întocmit formele şi Xue Ban a fost repus în libertate.

Despre felul cum s-a întîlnit Xue Ban cu mama şi sora sa, nu mai trebuie să amintim. Se-nţelege de la sine că şi-au spus atîtea cuvinte pline şi de bucurie şi de amărăciune.

— Dacă am să mai săvîrşesc relele dinainte, să fiu pus la caznele cele mai groaznice, chiar să fiu tăiat în bucăţi ! a jurat Xue Ban.

Mătuşa Xue s-a grăbit să-i astupe gura cu palma, de teamă să nu-şi atragă vreo nenorocire.

— Bine că te-ai hotărît, a zis ea înspăimîntată. La ce să mai pronunţi şi asemenea vorbe ? Xiang Ling a pătimit atîtea din cauta ta, iar Qin Gui s-a omorît, aşa că, să fie această fată nefericită nevasta ta. Şi deşi sîntem nevoiaşi, s-o găsi un blid de orez şi pentru ea. Ce-ai de spus ?

Xue Ban a încuviinţat.

— Înţelept cuvînt, a zis Baochai, privind spre Xiang Ling, care se înroşise toată. Îl vei sluji, cum m-ai slujit şi pe mine. Din clipa aceea toţi ai casei au numit-o stăpînă.

Xue Ban şi-a arătat dorinţa să mulţumească celor din casa Jia pentru ajutorul dat. Mătuşa Xue şi Baochai l-au însoţit. Xue Ban s-a ploconit în faţa tuturor, apoi a urmat o discuţie firească. Curînd sosi trimisul lui Jia Zheng şi înmînă doamnei Wang scrisoarea, zicînd :

— Stăpînul va veni dintr-o zi în alta.

Doamna Wang i-a poruncit lui Jia Lan s-o citească. Ajungînd la pasajul unde Jia Zheng descrie întîlnirea cu Baoyu, au izbucnit în ţipete, plînsul doamnei Wang, al lui Baochai şi Xiren fiind sfîşietor.

Cînd Jia Lan a citit şi rîndurile unde Jia Zheng îi sfătuia să nu mai pună nimic la inimă, deoarece el soco-

tea că Baoyu era un nemuritor venit vremelnic pe pămînt, toţi au căutat s-o mîngîie pe doamna Wang.

— Dac-ar fi devenit dregător, şi ar fi avut un destin nefericit, ar fi distrus întreaga familie. Să fim bucuroşi că din familia noastră s-a ridicat un nemuritor, mulţumită milosteniei voastre. Să ne iertaţi, doamnă, că vorbim astfel, dar stăpînul Jia Jing din partea de răsărit a castelului şi-a irosit aproape zece ani din viaţă şi tot n-a putut să ajungă la desăvîrşire. Să devii Buddha este un lucru greu ! Dacă vă veţi gîndi la asta, stăpînă, sufletul vi se va uşura !

Suspinînd, doamna Wang se adresă mătuşii Xue :

— Baoyu m-a lăsat, însă nu-i aduc nici o învinuire. Mi-e milă de soţia lui ! Au trăit împreună atît de puţin, cum a putut să fie atît de neîndurător ? !

Mătuşa Xue s-a tulburat, în vreme ce Baochai a izbucnit în hohote.

Atunci doamna Wang a zis :

— Tot timpul am stat cu frica-n sîn pentru fiul meu şi numai după ce s-a însurat, a dat examenul şi am aflat că soţia lui a rămas însărcinată, m-am liniştit oarecum. Nu m-am aşteptat la o asemenea faptă din partea lui ! Dac-aş fi ştiut mai demult c-o să fugă de acasă, nu i-aş fi îngăduit să se însoare !

— Se vede treaba c-aşa a fost să fie, a remarcat mătuşa Xue. Ce să mai vorbim ? Este încă o fericire că fata va da naştere unui nepot, care va ajunge departe şi va deveni reazemul familiei. Priviţi la Li Wan! Fiul ei a dat examen de *juren*, anul viitor va căpăta rangul de *jingshi* şi va deveni demnitar. Pentru Li Wan au venit zile de bucurie şi aceasta numai mulţumită străşniciei sale. Tu, surioară, o cunoşti pe Baochai. Aşa că nu te prăpădi cu firea !

Doamna Wang şi-a zis în sine : „Baochai preţuieşte simplitatea şi liniştea. De-asta a ajuns aici ! Se-nţelege că fiecare este ursit mai dinainte ! A ştiut să treacă peste suferinţă şi se străduia să mă aline ! Într-adevăr, asemenea oameni se întîlnesc rar. Nu mi-aş fi închipuit că Baoyu să n-aducă nici un dram de fericire în lumea noastră omenească !".

Doamna Wang s-a gîndit apoi la soarta lui Xiren : „Dac-ar fi fost vorba de o alta, totul ar fi fost uşor :

de era mai mare s-ar fi măritat, de era mai mică ar fi slujit-o pe Baochai. Dar cu Xiren nici nu știu ce-i de făcut".

În timpul acesta, în casă se afla lume multă și doamna Wang nu putea să-și dezvăluie sufletul. Aștepta seara, ca să poată vorbi cu mătușa Xue între patru ochi.

În ziua aceea mătușa Xue se hotărîse să rămînă la castel, îngrijorată de starea în care se afla Baochai.

Baochai era isteață din fire și gîndindu-se la tot ce se întîmplase, chibzuia : „Baoyu a fost ciudat de cînd s-a născut, fiindcă așa i-a fost scris de la începutul zilelor sale. În zadar plîng și în zadar mă chinui".

Aceste gînduri i le-a împărtășit mamei sale. Mătușa Xue s-a simțit împăcată în suflet și s-a grăbit să-i destăinuie doamnei Wang cele auzite de la Baochai.

Doamna Wang i-a mărturisit emoționată :

— Mă simt onorată că am avut parte de o asemenea noră !

Doamna Wang s-a tulburat din nou și mătușa Xue a avut grijă s-o liniștească. După aceea a spus :

— Am observat că Xiren a slăbit foarte mult. Dacă ar fi fost soția legitimă a lui Baoyu ar fi rămas văduvă, dar cum i-a fost doar iubită, nu se cuvine. Și cred că nu e bine să dăm totul în vileag.

— Tocmai voiam să mă sfătuiesc cu tine, a zis doamna Wang. Cu nici un chip nu vrea să se întoarcă acasă și mă tem că-și va pune capăt zilelor. S-o oprim aici, iar nu se poate, fiindcă soțul meu n-ar îngădui !

Crede-mă, nu știu ce-i de făcut !

— Și eu zic că bărbatul tău s-ar opune, a fost de părere mătușa Xue. Dealtfel el o socoate pe Xiren o simplă slujitoare. Și-apoi, ar avea vreun temei s-o țină ? Ar fi bine, surioară, să-i chemi pe-ai ei, să le poruncești să-i caute un bărbat și să-i dai o zestre. Xiren este tînără, îngăduitoare din fire, te-a slujit cu credință și, dacă vei proceda așa, nimeni nu te va învinui că n-ai fost milostivă cu ea. Aș putea să-i vorbesc, și sper să nu se încăpățîneze. Nici nu trebuie să știe că avem de gînd să-i chemăm părinții. Cînd vor găsi ei pe cineva, ne vom interesa cine e și i-o dăm.

— Ai dreptate, surioară. Dacă am spune totul bărbatului meu, nici n-ar mai sta la discuție. Însă acest lucru ar distruge-o, biata fată !

— Bineînțeles ! a răspuns mătușa Xue, după care și-a luat rămas bun și s-a înapoiat la Baochai.

Acolo a întîmpinat-o fața plînsă a lui Xiren. Mătușa a pus în joc toată puterea ei de convingere. Modestă și sfioasă, Xiren nu mai știa ce să răspundă. Aproba tot ce spunea mătușa Xue, iar cînd aceasta a terminat, a zis :

— Ce altceva sînt decît o biată slujitoare, iar dumneavoastră, stăpînă, sînteți așa de bună cu mine ! Nici nu îndrăznesc să nu vă ascult, faceți cu mine ce credeți de cuviință !

„Cît de supusă este fata asta !" s-a gîndit mătușa Xue, mulțumită afară din cale.

Și Baochai a vorbit îndelung cu Xiren despre îndeletnicirile unei soții.

Peste cîteva zile, Jia Zheng s-a întors acasă. Prima grijă a fost să-i viziteze pe Jia She și Jia Zhen, care veniseră de departe ; cu acest prilej au vorbit despre cele petrecute pe timpul despărțirii. Apoi s-a dus să vadă femeile. Fără să vrea, a adus vorba de Baoyu, lucru care le-a îndurerat pe toate.

— Acesta a fost destinul lui ! le-a liniștit Jia Zheng. Acum lucrul cel mai de seamă este să păzim reputația familiei noastre și să nu îngăduim nici o vrajbă. Fiecare ramură a neamului nostru va trebui să ducă povara gospodăriei. În casa noastră tu vei lua asupra-ți toate grijile, s-a adresat el doamnei Wang. Va trebui ca totul să se petreacă după cum hotărîm !

Doamna Wang l-a încunoștințat că Baochai rămăsese însărcinată, după care a adăugat :

— Va trebui să ne lipsim de toate fetele care l-au slujit pe Baoyu !

Jia Zheng a dat din cap a încuviințare, fără să spună ceva.

Ziua următoare, Jia Zheng s-a dus la Curte și le-a spus înalților demnitari :

— Sînt foarte mișcat de bunăvoința pe care mi-a arătat-o prealuminatul. Dar cum încă nu s-a sfîrșit doliul ce-l port după mama mea, nu știu cum să mulțumesc împăratului pentru marea lui milă, și, rogu-vă, luminați-mă în neștiința mea.

Demnitarii curții i-au făgăduit că-l vor anunța pe împărat și-l vor ruga să poruncească.

Împăratul s-a dovedit atît de binevoitor, încît i-a permis lui Jia Zheng să se înfățișeze înaintea sa.

Jia Zheng s-a prezentat la Curte și a mulțumit împăratului pentru generozitate.

Suveranul i-a dat cîteva povețe, după care s-a interesat de Baoyu.

Jia Zheng i-a povestit totul.

Împăratul, la început, a rămas uimit, dar pe urmă a observat că lucrarea lui Baoyu era desăvîrșită, el nefiind un om obișnuit.

— Ar fi putut să fie ridicat în rang la Curte numaidecît, a zis împăratul ; dar întrucît a renunțat la onoruri, i se poate oferi titlul de „Devotat al înaltei științei".

Jia Zheng s-a ploconit smerit în fața împăratului, apoi s-a întors acasă, unde s-a întîlnit cu Jia Lian și Jia Zhen.

Jia Zheng le-a povestit amănunțit discuția avută la palat, lucru care a trezit bucuria tuturor. Apoi Jia Zheng a anunțat :

— Toate clădirile castelului Ningguo să fie orînduite pentru locuit. Schitul grilajelor de turcoază să fie dat în supravegherea sorei Xichun.

Jia Zheng a mai poruncit încă o dată să i se aducă prinos împăratului pentru mărinimia lui fără margini.

Socotind clipa prielnică, Jia Lian i-a spus lui Jia Zheng :

— Tata și mama au hotărît s-o dea pe Qiao Jie familiei Zhou.

Jia Zheng, care aflase toată istoria cu Qiao Jie încă din seara trecută, a zis :

— Fie pe voia lor, dacă părinții tăi doresc astfel. Și la țară se trăiește bine, dacă fata are parte de un bărbat bun, care să fie sîrguincios la carte și să agonisească avere destulă. Nu toți marii demnitari se trag de la oraș !

Jia Lian a încuviințat smerit adăugînd :

— Tatăl meu e grav bolnav și are nevoie de cîțiva ani de îngrijire și deplină odihnă, de aceea toate treburile gospodăriei le-a lăsat în seama voastră.

— Și mie mi-ar plăcea să trăiesc liniștit undeva, la țară ! a mărturisit Jia Zheng. Numai că împăratul mi-a arătat mare bunăvoință și trebuie să nu-mi cruț forțele ca să-l răsplătesc !

Cînd Jia Zheng s-a retras, Jia Lian a poruncit să fie chemată Liu Laolao și i-a povestit că totul se petrece firesc.

Liu Laolao a făcut plecăciune în fața doamnei Wang, apoi au început să vorbească despre felul cum vor urca în rang stăpînii din familia Jia, cum familia va cunoaște din nou zile bune și cum fiii și nepoții vor prospera.

— A venit soția lui Hua Zifang, a anunțat o fată care-a intrat în casă.

Doamna Wang a întrebat-o pe aceasta dacă o văzuse pe Xiren. Atunci femeia a spus că găsise un mire în familia Qiang, din partea de miazăzi a orașului, cu acareturi, loturi de pămînt și prăvălii. Mirele, a povestit ea, era cu cîțiva ani mai mare decît Xiren, neînsurat, pînă atunci, un om cum nu găsești pe o rază de o sută de *li !*

Doamna Wang s-a arătat bucuroasă de veste și a spus :

— Spune familiei Qiang că mă învoiesc. Peste cîteva zile să vină s-o ia pe Xiren !

Apoi doamna Wang a pus să se afle, în taină, dacă era adevărat ori nu ce i se spusese, și a aflat că mirele era într-adevăr un om de treabă. Doamna Wang i-a povestit totul lui Baochai, rugînd-o să vorbească cu mătușa Xue, care s-o înștiințeze pe Xiren.

Cînd Xiren a auzit că vor s-o mărite, s-a mîhnit afară din cale, dar n-a îndrăznit să se opună. Amintindu-și cum, cîndva, demult, cînd Baoyu fusese la ea acasă, l-a încredințat că mai bine moartă decît să-l părăsească, s-a gîndit : „Aceasta-i voința stăpînei și dacă nu mă supun, mă va crede o nerecunoscătoare. Așa că mă voi mărita împotriva dorinței mele".

Apoi, adînc tulburată, Xiren a plîns ceasuri în șir.

Mătușa Xue și Baochai au avut grijă s-o liniștească și gîndul i s-a îndreptat încetul cu încetul într-altă parte : „Voi muri, a hotărît ea, dar nu aici. Voi face asta acasă".

Cînd a sosit sorocul plecării, Xiren de-abia și-a putut ascunde mîhnirea. Și-a luat rămas bun de la toți ai casei. Celorlalte fete le-a fost greu să se despartă de ea și toate, se înțelege, erau foarte abătute.

Xiren s-a urcat în caleașcă gîndind stăruitor cum să-și pună capăt zilelor.

A plîns, de asemenea, cînd s-a întîlnit cu fratele și cumnata sa, dar nu le-a mărturisit nimic.

Apoi Hua Zifang i-a arătat darurile trimise de familia Qiang și zestrea ce i s-a dat, zicînd :

— Astea ți le-a trimis stăpîna și pe-astea le-am pregătit noi !

Xiren a tăcut, și cele două zile cît a stat la frate-său a cugetat : „Fratelui meu îi merge destul de bine și dacă-mi voi pune capăt zilelor în casa lui, voi da dovadă de nerecunoștință și-i voi face și lui rău !"

Xiren era, într-adevăr, o fire slabă și a ales suferința în locul morții.

În ziua socotită norocoasă pentru a se duce în casa bărbatului, Xiren s-a urcat tăcută în palanchin, hotărîtă să-și curme viața de cum va păși în casa bărbatului.

Nu și-ar fi închipuit că va fi primită în familia Qiang ca o adevărată soție și că nunta se va face cu atîta fast.

Cînd a intrat pe poarta casei, slujitoarele s-au aruncat la picioarele ei și i-au zis „stăpînă".

Nevoind să adumbrească faima casei Qiang, Xiren a renunțat la sumbrele-i intenții. Noaptea întreagă a tot plîns, nevoind să împlinească dorința bărbatului. În schimb, el s-a arătat blînd și răbdător.

Ziua următoare, Xiren a scos dintr-un cufăr o cingătoare roșie.

Bărbatul ei a priceput numaidecît că Xiren a fost în serviciul lui Baoyu.

Știa că pe Baoyu îl slujise o fată de-a lui Jia Mu, dar nici prin gînd nu-i trecuse că putea să fie chiar Xiren.

Privind cingătoarea, tînărul Qiang și-a amintit vechea prietenie cu Baoyu și stima față de soția sa a crescut. El i-a arătat atunci lui Xiren cingătoarea verde pe care-o schimbase cîndva Baoyu cu a lui și Xiren a înțeles că soțul ei nu era altul decît Qiang Yuhan, despre care-i povestise cîndva Baoyu.

Acum văzu că soarta pecetluise de mult timp această căsătorie.

Cînd Xiren i-a mărturisit gîndul ei, Qiang Yuhan a tresărit. Mult timp n-a îndrăznit să se apropie de ea, mulțumindu-se doar să i se țină pe urme, încît Xiren n-a fost chip să găsească vreun loc în care să-și curme viața.

Prea distins cititor, soarta urzește totul dinainte. Ea nu-l ocolește nici pe fiul păcătos, nici pe demnitarul nerecunoscător, nici pe soțul credincios, nici pe femeia înțeleaptă. De aceea, soarta nu făcea nici cu Xiren o excepție.

Într-adevăr, străbunii noștri care-au trecut prin Templul florilor de piersic aveau dreptate cînd spuneau în versurile lor :

A suferit femeia ani în şir
Că-n viaţă niciodată n-a murit;
Cît a îndurat soţia împăratului
Din ţara ce Xi Guo[1] s-a numit!

Dar nu vom mai povesti cît de fericită trăia Xiren!

Să vorbim mai bine despre Jia Yucun, care fusese închis pentru luare de mită şi şantaj. În urma amnistiei, Jia Yucun a scăpat de aspra pedeapsă, dar a fost surghiunit de îndată în locul său de baştină, pierzîndu-şi slujba şi rangul.

El şi-a trimis familia mai înainte acolo unde avea să se stabilească şi cu bagajele în caleaşcă şi însoţit doar de un singur om mergea în urmă. Cînd a ajuns la Vadul rătăcirii, la Pasul curgerii năvalnice, dintr-o colibă dărăpănată de pe mal a ieşit un călugăr daoist, care l-a întîmpinat cu deosebită bunăvoinţă. Jia Yucun a recunoscut în el pe Zhen Shiyin, şi la fel de cuviincios s-a aplecat în faţa lui.

— Cum o mai duceţi, distinse domn Jia? a vrut să ştie Zhen Shiyin.

— O, înţeleptule, nu sînteţi altul decît domnul Zhen, a exclamat Jia Yucun. De ce la ultima întîlnire nu m-aţi recunoscut? M-am tulburat mult din pricina voastră, cînd am aflat că v-a ars coliba. Acum, că am avut norocul să ne vedem din nou, din tot sufletul îmi exprim smerenia faţă de rara şi adînca voastră bunătate. Dar şi aşa, am rămas un om aspru şi un neştuitor din care cauză mă zbat în sărăcie.

— Mai înainte, cînd ocupaţi o slujbă înaltă şi purtaţi un nume de faimă, oare un sărman daoist ca mine putea să dea-n vileag că vă cunoaşte? a răspuns călugărul. Şi doar în numele prieteniei noastre vechi, cutez să vă mărturisesc cîte ceva. Pentru mine a fost cu totul neaşteptat că noi doi ne-am înstrăinat într-atît! Totuşi, bogăţia,

[1] La sfîrşitul secolului al VII-lea î.e.n. principatul Xi a fost nimicit de către împăratul Chu Wen, care a făcut din soţia principelui Xi propria sa favorită. După un timp, aceasta i-a născut doi fii, dar de vorbit nu-i vorbea. Întrebată care-i pricina, femeia a răspuns: „M-am măritat cu doi bărbaţi şi n-am murit nici măcar o dată. Am avut doi bărbaţi şi nu ştiu pe care-l voi sluji pe lumea cealaltă.“ (Referire la credinţa că femeia căsătorită de două ori, pe lumea cealaltă va fi sfîşiată în două de către soţi.)

bunul renume, norocul şi nenorocul, nu-s întîmplătoare în viaţă. Rămîn uimit că ne-am putut întîlni din nou! Sîntem aproape de coliba mea. Dacă nu vă răpesc timpul preţios, să mergem la mine, să mai stăm la taifas.

Jia Yucun a primit bucuros invitaţia. S-au îndreptat, cot la cot, spre colibă, urmaţi de omul care purta bagajele. Cînd au ajuns la coliba de stuf, Zhen Shiyin i-a cerut lui Jia Yucun să intre şi să se aşeze. Învăţăcelul său le-a adus ceai.

Apoi Jia Yucun l-a rugat pe sfîntul-înţelept să-i spună cum de a reuşit să se izbăvească de patimile lumeşti.

— În lumea întinată, toate se schimbă foarte repede, a zis zîmbind călugărul daoist. Nu mai departe, dumneavoastră, stimate stăpîne, veniţi din lumea prosperităţii. Să nu fi auzit oare că acolo a trăit Baoyu în desfătare şi bogăţie ?

— Cum să nu fi auzit ? a exclamat Jia Yucun. Am aflat şi faptul că a devenit călugăr budist.

Mai demult chiar ne-am întîlnit de cîteva ori, dar n-aş fi crezut că un om ca el ar fi-n stare să se hotărască să rupă pentru totdeauna cu lumea !

— Aici v-aţi înşelat ! a respins Zhen Shiyin părerea lui Jia Yucun. El are un destin minunat ! Cu mulţi ani în urmă, pe cînd aţi apărut în poarta casei mele din ulicioara Renqingxiang m-am întîlnit cu Baoyu.

— Cum aţi putut să vă-ntîlniţi cu el ? a exclamat uimit Jia Yucun. Doar locul vostru de baştină este atît de departe de capitală.

— Eram legaţi de căi ale spiritului, a răspuns Zhen Shiyin.

— Atunci sfinţia voastră trebuie să ştie unde se află în momentul de faţă Baoyu ? a continuat din ce în ce mai uluit Jia Yucun.

— Baoyu nu-i decît „piatra nestemată", a explicat Zhen Shiyin. Cu un an înainte de a fi confiscată averea castelelor Rongguo şi Ningguo, în ziua cînd Baochai şi Daiyu s-au despărţit, această piatră a părăsit lumea, ca să iasă din jocul întîmplărilor şi să păstreze „unitatea". În felul acesta, legăturile dinainte s-au distrus, iar forma şi conţinutul s-au unificat. Nestemata şi-a recăpătat forţa miraculoasă, la examene l-a ridicat pe tînăr în slăvi, ca apoi să se întoarcă la izvoare. Cîndva, vestiţii înţelepţi Mang Mang şi Miao Miao au adus această piatră miracu-

loasă în lumea muritorilor și întrucît ea împlinise pe pămînt tot ceea ce îi fusese hotărît de soartă, cei doi înțelepți au dus-o înapoi în locul unde o descoperiseră. Acolo se află și Baoyu.

Vorbele lui Zhen Shiyin erau atît de încețoșate, încît Jia Yucun nu putea să priceapă nimic, în afară de ceva nedeslușit pe care-l intuia.

— Deci asta e ! a zis el clătinînd din cap. Iar eu neștiutorul de mine, să nu știu nimic ! Dar dacă Baoyu are o descendență miraculoasă, cum se face că a înșelat în așa măsură familia, ca apoi să dispară pe negîndite ?

— Dacă m-aș încumeta să vă povestesc, stimate prieten, s-ar prea putea să nu înțelegeți cine știe ce, a zîmbit Zhen Shiyien. Lumea iluziei este lăcașul adevărului și statorniciei. Baoyu a citit de două ori hrisoavele destinelor și a aflat din ele cum să ajungă acolo. S-ar mai fi putut ca după toate acestea să nu se lumineze ? De îndată ce „iarba nemuritoare"[1] s-a întors în lumea adevărului, ar fi putut, oare, „piatra nestemată" să n-o urmeze ?

Jia Yucun n-a înțeles nimic din vorbele lui Zhen Shiyin, dar n-a vrut să-l mai întrebe, deoarece bănuia că acesta nu va cuteza să dezlege tainele cerului.

— Cu Baoyu m-am lămurit, a zis el. Dar poate-mi explici de ce în neamul nostru atîtea femei, începînd cu Yuanchun — favorita împăratului, au toate aceeași soartă ?

— Iertați-mi îndrăzneala ! a oftat Zhen Shiyin. Toate femeile neamului vostru sînt venite din Lumea simțămintelor și din Marea păcatelor. Încă din vechime și pînă astăzi femeile nu numai că n-au cum să treacă granițele a ceea ce se numește „desfrîu", dar nici măcar înțelesul cuvîntului „simțămînt" nu le interesează prea mult. De aceea Cui Yingying și Su Xiao nu sînt singurele zeițe care întruchipează pornirile lumești, iar Song Yu și Sima Xiangru, sînt cei mai renumiți păcătoși guralivi dintre cărturari. Despre felul cum sfîrșesc cei care cad în lațul simțămintelor, știe oricine, așa că nu mai trebuie să întrebați !

Ascultînd pînă aici, Jia Yucun a pierdut firul și a oftat.

---

[1] Referire la Lin Daiyu, reintrupare a Mărgăritarului purpuriu.

— Spuneţi-mi, rogu-vă, preaînţeleptule, a zis Jia Yucun, după o oarecare tăcere, vor putea oare să cunoască din nou prosperitatea castelele Rongguo şi Ningguo ?

— Binele aduce fericire, iar răul nenorocire, a glăsuit Zhen Shiyin, aceasta este o lege de neschimbat ! Dintre cei ce trăiesc în castelele Rongguo şi Ningguo, aceia care au făptuit lucruri bune, vor fi răsplătiţi ca atare, iar cei care s-au dedat relelor, vor avea parte de chinuri ! În viitor, cînd „va înflori orhideea şi îşi va răspîndi mireasma scorţişorul", familia Jia va cunoaşte belşugul dinainte. Aceasta este o lege de neclintit !

Jia Yucun a reflectat îndelung, apoi, înviorîndu-se, a exclamat :

— Da, bineînţeles ! Familia Jia are un nepot, pe nume Lan — „Orhidee", care a dat examen de *juren*. De bună seamă, pe el l-aţi avut în vedere cînd aţi spus : „va înflori orhideea şi îşi va răspîndi mireasma scorţişorul" ! Dar aţi mai spus şi că piatra nestemată „l-a ridicat pe tînăr în slăvi". Cum trebuie să înţeleg acest lucru ? Nu cumva aceasta înseamnă că în pîntecele soţiei lui Baoyu se află acum un prunc, care va atinge preamărirea mai iute decît poate să galopeze vestitul cal Fei Huan ?

— Tot ce spuneţi aparţine viitorului, a zîmbit misterios Zhen Shiyin, şi nu se poate dezvălui atît de timpuriu.

Jia Yucun ar fi vrut să-l mai iscodească, dar Zhen Shiyin a poruncit să se întindă masa şi l-a invitat să se ospăteze.

După masă Jia Yucun a avut în gînd să-l întrebe pe Zhen Shiyin care va fi destinul său de atunci încolo, dar acesta, ghicindu-i dorinţa, a spus deodată :

— Stimate prieten, odihniţi-vă în coliba mea ! Voi lipsi puţin ; mai există un fir care mă leagă de lumea întinată şi astăzi se rupe.

— Doar aţi ajuns la desăvîrşire ! a exclamat Jia Yucun. Ce vă mai poate lega de lumea noastră ?

— Iubirea faţă de fiica mea ! a răspuns Zhen Shiyin.

— Îngăduiţi-mi, s-a mirat Jia Yucun, despre cine vorbiţi ?

— Despre fiica mea, Xiang Lian, care cîndva se rătăcise, a răspuns Zhen Shiyin, nu vă amintiţi ? Aţi pronunţat chiar o hotărîre, într-o judecată ce o privea. Ea se afla în familia Xue, iar acum a dat viaţă unui copil, care va continua să aducă prinos străbunilor. Dar la naştere,

fiica mea s-a prăpădit și trebuie s-o întîmpin, ca s-o călăuzesc în lumea binelui.

Spunînd acestea, Zhen Shiyin și-a fluturat mînecile și s-a ridicat. Jia Yucun s-a simțit ca prins pe neașteptate de un fel de moleșeală, s-a culcat pe rogojină și-a adormit.

Între timp, Zhen Shiyin a izbutit s-o elibereze pe Xiang Lian de cătușele lumii întinate, s-o ducă în Lumea iluziei și s-o anunțe pe zîna nemuritoare Jing Huan că a săvîrșit tot ceea ce îi hărăzise soarta. Dar abia s-a apropiat Zhen Shiyin de boltă, că în întîmpinarea sa au și ieșit doi călugări — unul budist și celălalt daoist, la apariția cărora Zhen Shiyin a exclamat :

— O, ce bucurie, sfinți părinți ! Vă felicit ! Ați încheiat socotelile cu lumea desfrînaților !

— Nu întru totul, a răspuns budistul. Acela s-a întors la noi. Trebuie să-l ducem înapoi de unde-a venit, ca trecerea lui prin lume să nu fi fost zadarnică.

Zhen Shiyin și-a împreunat mîinile, a făcut o plecăciune în fața călugărilor și s-a depărtat.

Călugărul budist a luat „nestemata“ — „baoyu“ — a dus-o la poalele munților Jinggeng și a așezat-o pe locul unde cîndva zeița Nü Wa a topit pietre, ca să astupe spărtura din bolta cerească. Apoi el s-a întors. De atunci se spune :

Din țări depărtate scrisoarea
De țări depărtate va scrie :
Cei despărțiți de zări depărtate,
Împreună nicicînd n-or să fie.

În aceeași zi, călugărul daoist Kong Kong a trecut din nou pe la poalele muntelui Jinggeng și a revăzut piatra, care cîndva, demult, nu fusese folosită la astuparea bolții. Era în același loc pe care mai stătuse, urmele hieroglifelor se vedeau clar ca și mai înainte, iar pe o parte, la o privire atentă, se putea observa o lungă inscripție ce povestea zbuciumul trăit în lumea oamenilor. Mișcîndu-și capul dojenitor, călugărul Kong Kong a suspinat :

— Piatră, surioară, odinioară cînd te-am întîlnit, mi s-a părut că descendența ta este minunată și că trebuie s-o fac cunoscută oamenilor. De aceea am și transcris-o, dar nu m-am gîndit nici o clipă că te vei întoarce acolo de unde-ai plecat. Cînd ți s-o fi săpat această inscripție nouă ? Abia acum mi-am dat seama că ai fost în lumea

muritorilor ca să-ţi ispăşeşti păcatele, să devii desăvîrşită, ca să nu se mai clevetească pe seama destinului tău. Numai că mi-e teamă că hieroglifele scrijelate pe faţa ta îşi vor pierde claritatea şi astfel vor fi răstălmăcite, de aceea m-am hotărît să-ţi scriu încă o dată povestea, să caut un om liber de patimile lumeşti şi să-l pun s-o aducă în lume, ca toţi să afle că nici în ceea ce este miracol nu există miraculosul, în ceea ce este simplu, nu există simplitate, în ceea ce este adevărat, nu există adevărul, în ceea ce este prefăcut, nu există prefăcătorie. S-ar putea să rătăceşti în lumea oamenilor şi, la timpul potrivit, să te întorci aici, chemată de glasul păsărilor stranii şi duhul munţilor sfinţi să te facă să suferi o nouă transformare. Dar acest lucru nimeni nu-l va şti !

Apoi el a scris povestea pietrei nestemate — *baoyu* — a ascuns piatra în mînecă şi s-a îndreptat spre lumea belşugului şi al bunăstării, după omul căutat. A trecut printre multe locuri, şi pretutindeni n-a întîlnit decît oameni care visau numai glorie şi bogăţie, care rîvneau veşminte arătoase şi mîncăruri din destul. Oare ar fi fost în stare vreunul dintre ei să scrie povestea acestei ciudate nestemate ?

În cele din urmă, înţeleptul a poposit într-o colibă de stuf de lîngă Vadul rătăcirii, la Pasul curgerii năvalnice, unde a văzut un om dormind. Fiind convins că de acela avea nevoie, s-a hotărît să-l trezească şi să-i ceară să scrie *Povestea pietrei nestemate — Shi tou ji.*

L-a tras de mînecă, dar nici gînd ca omul să deschidă ochii. Kong Kong l-a zgîlţîit atunci cu putere şi omul, în sfîrşit, s-a trezit şi s-a ridicat. Luînd inscripţia de la daoist şi-a aruncat privirea peste ea şi a zis :

— Am fost martorul tuturor acestor întîmplări. Totul este adevărat. Pot să ţi-l arăt pe acela în stare să le transmită oamenilor.

Călugărul daoist Kong Kong a vrut să afle pe loc cine era acela.

— Cînd va veni acea clipă, acea zi, acea lună, acel an, a spus acel trezit din somn, veniţi la Terasa tristeţii însufleţită de fericire. Acolo îl veţi găsi pe domnul Cao Xueqin. Spuneţi-i că-l roagă Jia Yucun să povestească oamenilor istoria pietrei nestemate.

Zicînd acestea, omul s-a culcat şi a adormit din nou.

Călugărul daoist Kong Kong a ținut minte cuvintele lui Jia Yucun și peste cîteva veacuri și cîteva cicluri de existență a descoperit Terasa tristeții însuflețită de fericire și l-a văzut acolo pe domnul Cao Xueqin care tocmai răsfoia o carte veche. Kong Kong i-a transmis rugămintea lui Jia Yucun, după care i-a dat să deslușească *Povestea pietrei nestemate*. Domnul Cao Xueqin a zis zîmbind :

— Această poveste cuprinde într-adevăr fraze ticluite și expresii neșlefuite [1] !

— Dar de unde-l cunoașteți pe omul acesta ? s-a mirat Kong Kong. Și de ce la rugămintea lui v-ați hotărît atît de repede să scrieți această carte ?

— Nu fără temei te cheamă Kong Kong ! a rîs domnul Cao Xueqin. Cuvîntul care formează numele tău poate fi înlocuit cu expresia „gol-goluț" ! Că într-adevăr, gol ți-e capul !

Fie ca această poveste să aibă fraze ticluite și cuvinte neșlefuite, numai erori și confuzii să nu aibă, ca după vinuri alese și mîncăruri îmbelșugate să petrec, alături de prieteni, cu dragă inimă deasupra ei în lungile și ploioasele nopți. N-am nevoie de personaje preamărite în goana condeiului, care să deschidă drum larg printre oameni, poveștii mele. După tine aflarea adevărului nu este altceva decît o treabă de om smintit, cum ar fi de pildă „să cauți sabia în rîu după crestătura făcută în marginea bărcii" [2], sau „să cînți la alăută după ce i-ai lipit strunele" !

Ascultîndu-l, daoistul Kong Kong a ridicat fața spre cer și a izbucnit în hohote de rîs, după care i-a aruncat nestemata și s-a depărtat cu pași iuți.

— Înseamnă că totul nu-i decît o plăsmuire ! a strigat el. Nici autorul, nici cel care a copiat-o, nici cel ce o citește nu va ști dacă-s adevărate ori nu întîmplările care țes această poveste. Nu-i decît o născocire ivită sub impulsul unei stări de nespusă încîntare.

---

[1] În chinezește ideea este exprimată astfel : „Jia Yucun Yan" ceea ce înseamnă „Spusele lui Jia Yucun".

[2] În cartea *Primăvara —Toamna Țării* (Lu Guo chun qiu) se povestește că un om scăpîndu-și sabia din barcă, a făcut un semn în marginea bărcii, la locul unde căzuse sabia. Cînd barca s-a oprit, s-a dus, potrivit semnului, să-și caute sabia în rîu.

Mai tîrziu, ajungînd în alte mîini şi tot în alte mîini, cititorii i-au adăugat în încheiere aceste versuri, voind astfel să întregească poate gîndul celui care a scris *Povestea pietrei nestemate.*

Povestea a ajuns la capătul tristeţii,
Durerea în cuvînt s-a-nscris cu modestie —
Totul s-a-ntîmplat precum un vis al nopţii
Doar rîsul amuţeşte de-amara nerozie !

CUPRINS

Coperta : IOANA DRAGOMIRESCU MARDARE

Lector : OLGA JORA
Tehnoredactor : ELENA DINULESCU

*

Bun de tipar : 2 decembrie 1985
Coli de tipar : 44

*

Comanda : 50 349
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Piața Scînteii nr. 1 — București,
Republica Socialistă România

